

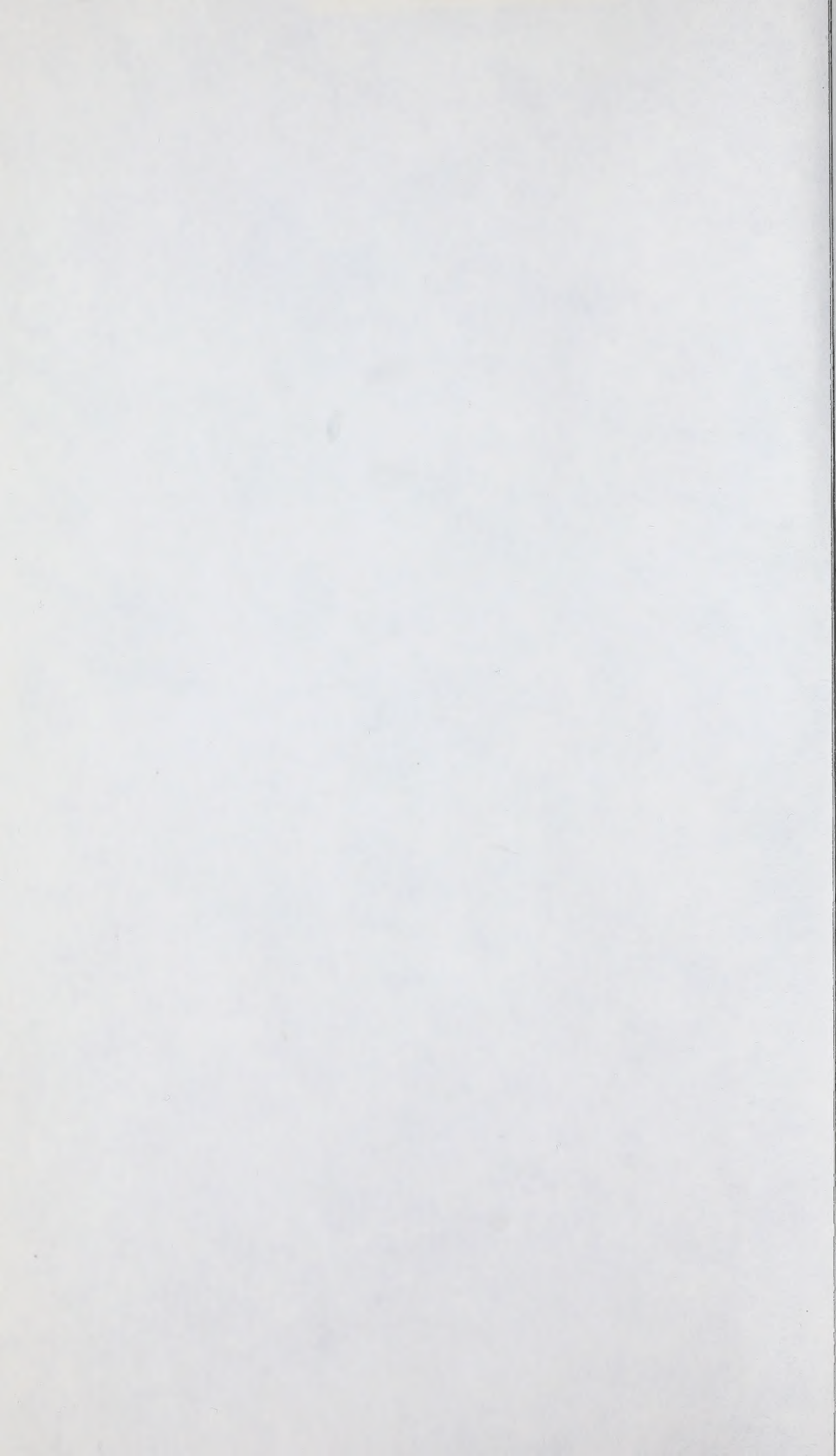
Gc
942.2101
Su7p
v.6
1882468

REYNOLDS HISTORICAL
GENEALOGY COLLECTION

ALLEN COUNTY PUBLIC LIBRARY

3 1833 00675 7998

Digitized by the Internet Archive
in 2014

Surrey Record Society. *Pubs.*

Volume VI.

Publications

v.6

REGISTER OF
JOHN DE PONTISSARA

BISHOP OF WINCHESTER, 1282-1304

LONDON

ISSUED BY

THE SURREY RECORD SOCIETY

BY ARRANGEMENT WITH THE EDITORS AND PUBLISHERS
THE CANTERBURY AND YORK SOCIETY

MDCCCXXIV.

Surrey Record Society. Vol. 1.
No. 1.
The VI

REGISTER OF

JOHN DE PONTISSARA

BISHOP OF WINCHESTER, 1252-1301

THE SURREY RECORD SOCIETY
OF
THE SURREY RECORD SOCIETY

LONDON

ISSUED BY

THE SURREY RECORD SOCIETY

BY ARRANGEMENT WITH THE EDITORS AND PUBLISHERS
THE CANTERBURY AND YORK SOCIETY

WINDSOR

WINCHESTER REGISTERS.

PART IV

(JOHN DE PONTISSARA, *continued.*)

LONDON :

ISSUED BY

THE SURREY RECORD SOCIETY

BY ARRANGEMENT WITH THE *EDITORS & PUBLISHERS,*

THE CANTERBURY AND YORK SOCIETY.

10/12/64
[Fo. 94a.]

[Here begins the second main portion of the Register, containing the Bishop's Acts with regard to the temporal side of his jurisdiction.]

RUBRICATED TITLE.

REGISTRUM venerabilis patris domini Johannis Dei gracia Wyntoniensis Episcopi in temporalibus, incipiens v^o. Idus Julii.¹ Anno domini Millesimo. Ducentesimo. Octogesimo. secundo. Indictione x^a.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam memoriam hoc est Registrum venerabilis patris domini Johannis dicti de Pontisara Dei gracia Wyntoniensis Episcopi, Incipiens v. Idus Junii. Anno gracie m^o. cc^o. Octogesimo secundo. Indictione x. littera Dominicali D. Pontificatus domini Martini Pape quarti Anno secundo. Consecrationis fratris Johannis de Pecham Archiepiscopi Cantuariensis iiij^{to}. Regni Regis Edwardi x^o. Anno eodem. v. Idus Junii apud Urbem-veterem providit dictus dominus Papa Ecclesie Wyntoniensi de magistro Johanne dicto de Pontisara Archidiacono Exoniensi, et dedit ei litteras suas sub hac forma :—

[1282, June 15. Letter of Pope Martin IV to the Bishop of Winchester, tracing the course of events concerning that See since the death of Bishop Nicholas, and exhorting his successor to take up the burden of rule humbly, to guard his flock diligently, that with them he may attain to the eternal reward joyfully.]

LITTERA PAPALIS.²—Martinus episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Johanni Episcopo Wyntoniensi salutem et Apostolicam benedictionem. Romani pontificis, quem Pastor ille celestis et Episcopus animarum, potestatis sibi plenitudine tradita, ecclesiis pretulit universis, plena vigiliis sollicitudo requirit ut circa cujuslibet statutum³ Ecclesie sic vigilanter,⁴ ut per ejus providenciam circum-spectam, nunc per simplicis provisionis officium, nunc per oportune provisionis ministeriis [*lege ministerium*], prout locorum et temporum

¹ July 11. This seems to be an error of the rubricator for 'v^o. Idus Junii', which is the date in the text, i. e. June 9.

² The Pope's letter to the King, which *mutatis mutandis* is exactly the same as this, is contained in Rymer's *Foedera*, ii. 204. The few variant readings (indicated by R.) are given at the foot of the page.

³ 'statum' R.

⁴ 'excogitet, sic prospiciat diligenter' ins. R.

qualitas exigit, Ecclesiis singulis pastor accedat ydoneus, et rector providus deputetur, sicque ipse, superni favoris auxilio suffragante, votive prosperitatis successibus gratulentur [*lege gratuletur*]. Sane vacante dudum Wyntoniensi ecclesia per obitum bone memorie Nicholai Wyntoniensis Episcopi,¹ dilecti filii, Capitulum ejusdem ecclesie, ordinis sancti Benedicti, certa die ad eligendum prefixa, vocatis et presentibus omnibus qui voluerunt, debuerunt et potuerunt comode interesse venerabilem fratrem nostrum Robertum, Bathoniensem et Wellensem Episcopum, in eorum episcopum postularunt, et tandem felicitis recordacionis Nicholaus Papa predecessor noster cujus² hujusmodi postulacio per speciales procuratores et nuncios dicti Capituli presentata fuerat, et ab eo deinde non admissa, provisionem ejusdem ecclesie quam sibi prius retinuerat ad Capitulum memoratum remisit. Sicque predicti (*sic*) Capitulum die ad eligendum statuta convenientes in unum, vocatis omnibus qui voluerunt et³ debuerunt et potuerunt comode interesse, post aliquos tractatus in hujusmodi electionis negocio habitos, consenserunt in eodem negocio per viam procedere compromissi, et dilectis filiis magistro Ricardo de Lamore Archidiacono ac fratri Ade de Hyda et quinque aliis monachis ipsius ecclesie eligendi ea vice personam ydoneam in ecclesie prefate pastorem, tam de ipsis quam aliis de collegio ipsius ecclesie aut aliunde, contulerunt unanimiter plenariam potestatem. Qui secedentes in partem et tractatu super hoc inter se habito diligenti, sex ex eisdem compromissariis in eundem Archidiaconum eligendum in pastorem ipsius ecclesie convenerunt, ac idem frater Adam de mandato collegarum suorum, vice sua et dictorum collegarum, et etiam omnium de predicto capitulo, predictum R. Archidiaconum in episcopum Wyntoniensem elegit, ac postmodum omnes et singuli de ipso Capitulo hujusmodi electionem, cui dictus Archidiaconus jam consenserat, publicatam⁴ eadem ecclesia unanimiter acceptarunt. Predicta igitur electione venerabili fratri nostro . . . Cantuariensi Archiepiscopo, loci Metropolitano ex parte ipsius Capituli presentata, et eodem Capitulo illam confirmari petente, demum predicte electionis negocio per appellaciones Archidiaconi et Capituli predictorum ad Apostolicam sedem delato, Idem Archidiaconus, postquam aliquamdiu coram nobis fuerat in negocio ipso processum, saniori ductus consilio omni juri si quod⁵ ex electione predicta quesitum fuerat sponte cessit, et illud pure ac libere in nostris manibus resignavit. Nosque cessionem et resignacionem hujusmodi

¹ Bp. Nicholas of Ely died Feb. 12, 1280.

³ 'et' *om.* R.

⁴ 'in' *ins.* R.

² 'cui' R.

⁵ 'sibi' *ins.* R.

de fratrum nostrorum consilio duximus admittendas, provisionem ipsius ecclesie illa vice de ipsorum fratrum consilio dispositioni sedis Apostolice reservando, ac postmodum super provisione ipsius ecclesie, ne diucius viduitatis dampna defleret, cum fratribus ipsis tractatu habito diligenti, ad te tunc Archidiaconum Exoniensem et Capellanum nostrum, utique virum eminentis sciencie, vite laudabilis et honeste, cujus mores et conversacio apud sedem Apostolicam sunt probati, duximus¹ intuitum nostre mentis, ac de te de ipsorum fratrum nostrorum consilio ecclesie Wyntoniensi memorate providimus, teque ipsi² ecclesie prefecimus in episcopum et pastorem, ac tibi apud eandem sedem per venerabilem fratrem nostrum . . .

Ostiensem et Vellethrensem Episcopum fecimus munus [Fo. 94b.] consecracionis impendi; fir|ma concepta fiducia, quod, dirigente Altissimo actus tuos, eadem ecclesia per tue circumspectionis industriam in spiritualibus et in temporalibus prospere dirigetur, et salubria, dante Domino, suscipiet incrementa. Reverenter itaque suscipe jugum Domini et suavi ejus oneri humiliter colla submitte, manumque viriliter mittens ad fortia, administracionem ejusdem ecclesie prudenter exequi studeatis, et gregis tibi commissi custodiam prosequi diligenter, sollerter et constanter, oppositurus te murum pro domo Domini ascendentibus ex adverso, ut laudabili de ipso reddita in die stricti examinis ratione, Regnum Patris eterni ab origine mundi paratum electis accipias, in dilecta Domini tabernacula letabundus introeas, et eundem tibi commissum gregem ad uberioris meriti et retribucionis cumulum introducas. Data apud Urbemveterem. xvij. Kalendas Julii. Pontificatus nostri anno secundo.

[June 15. Pope Martin, approving King Edward's devotion to the Holy See from his youth upwards, commends the Bishop to his kind protection with confidence, that so he may be continually prospered, and the King himself may receive an increase of Divine and Papal favour.]

LITTERA PAPALIS REGI ANGLIE UT ADMITTAT EPISCOPUM.— Martinus [etc.] karissimo in Christo filio Edwardo Regi Anglorum illustri salutem et Apostolicam benedictionem. Romani pontifices (sic) quem Pater ille celestis *et cetera, sicut in alia precedenti, verbis contrariis mutatis, usque* Suscipiet incrementa. Quia vero tu circa sedem ipsam ab etate tenera devocionis spiritum habuisse dignosceris, et Dei ministris te semper reddidisse benivolum comprobaris, Nos secunda fiducia serenitatem tuam rogandam duximus

¹ 'direximus' R.² 'eidem' R.

et monendam, quatinus circa predictum Episcopum ita tue gratiam benignitatis effundas, ut ipse, fultus tui favoris auxilio, in executionem Pontificalis officii possit assidue prosperari, ac tibi exinde gratie divine premium et augmentum nostre benivolencie compensemur.¹ Data apud Urbemveterem. xvij. Kalendas Julii. Anno Pontificali ut supra.

[June 17. *The Pope earnestly exhorts the Chapter of Winchester to receive their Bishop coming to them with the favour of Apostolical benediction reverently and gladly that mutual peace may be established. Should any, however, treat him otherwise such sentences as he may inflict will be ratified by the See.*]

LITTERA PAPALIS CAPITULO WYNTONIENSI.—Martinus [etc.] dilectis filiis Capitulo Wyntoniensi ordinis sancti Benedicti salutem et Apostolicam benedictionem. Romani pontificis quem Pastor celestis *et cetera ut prius, verbis contrariis mutatis, usque* Suscipiet incrementa. Quocirca universitatem vestram rogamus et hortamur attente, vobis per Apostolica scripta mandantes, quatinus prefatum Episcopum, ad sepedictam ecclesiam cum benedictionis nostre gracia venientem, devote ac hillariter admittentes, et honorifice pertractantes, sibi obedienciam et reverenciam debitam impendatis, et ei tanquam membra capiti obsequi studeatis diligencia vigilantia, ut mutue caritatis studio vobis et sibi que sunt pacis adveniant, et tandem pacis eterne solacium largiente Domino cumulentur [? cumuletur]. Alioquin, sentenciam quam idem propter hoc rite tulerit in rebelles, ratam habebimus et faciemus auctore Domino usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Data apud Urbemveterem. xv. Kalendas Julii. Pontificatus nostri anno secundo.

[July 14. *A similar letter addressed to the clergy of the Bishopric of Winchester.*]

ITEM LITTERA PAPALIS DIRECTA CLERO EPISCOPATUS WYNTONIENSIS QUOD TALEM AD EPISCOPATUM ADMITTANT, ET QUOD OBEDIANT EI TANQUAM EPISCOPO.—Martinus [etc.] dilectis filiis Clero et (*sic*) Civitatis et Diocesis Wyntoniensis salutem et Apostolicam benedictionem. Romani pontificis quem Pastor ille celestis *et cetera ut supra in superiori littera, verbis contrariis mutatis, usque* Dante Domino suscipiet incrementa. Quocirca universitatem vestram etc. *usque* Inviolabiliter observari. Data apud Urbemveterem. xvij^o. Kalendas Julii. Pontificatus nostri anno secundo.

¹ 'adipiscuntur' R.

[Undated. The Bishop addresses King Edward. God deals wonderfully, and human understanding cannot comprehend His Divine power and wisdom. He has regarded the lowliness of his servant, and has laid on him a burden of dignity by his advancement through the Apostolical See to the Bishopric of Winchester. Considering the clemency and benignity of the King, and his own profound attachment to his royal person, and anticipating his congratulations, he thus announces his promotion, reverently begging the royal favour, and prepared to show his genuine devotion rather by deed than by word.]

LITTERA EPISCOPI WYNTONIENSIS REGI DEPRECATIVA UT EUM BENIGNE ADMITTAT AD EPISCOPATUM.—Excellentissimo principi et domino suo, domino Dei gracia Regi Anglorum illustri, J. Wyntoniensis Episcopus seipsum et paratam ad ejus beneplacita voluntatem. Supra cuncta tenens in excelsis imperium, celestis Altitudo potencie sic dat esse rebus et dispensat ineffabili providencia munera graciaram, sic etiam creaturarum condiciones et status ordinat, provehit, variat et disponit, quod in horum consideratione sensus hominis [h]ebetantur, cum sint investigabiles vie Domini et sapientie sue magnitudinem humani non capiant intellectus. Facit enim fortem ex debili, balbucientibus eloquenciam tribuit, et ponit nonnunquam humiles in sublimi, plenam et perfectam habens ad singula, tanquam palma concludens omnia, potestatem. Ecce quidem quod nuper, ipso Patre omnipotente humilitatem servi sui superna benignitate respiciente benignius, et michi onus dignitatis juxta suam omnipotenciam imponente, ut ad ferendam suorum sarcinam mandatorum mei fierent humeri fortiores, in Wyntoniensem Episcopum, licet immeritus, per sedem Apostolicam sum assumptus.

Considerans igitur clemenciam mansuetudinis Regie qua [Fo. 95a.] vos dominus ex innata benignitate ditavit et rores affabiles qui de pectore regali perfuso munere superno [*blank*]¹ ut devotos alliciat, allectos efficiat, et corroboret plus devotos, mei quoque pectoris intima diligenti perscrutacione regirans [? regyrans] et colligens, quod semper ad personam vestram et domum regiam habui, habeo et habere propono dum vixero specialissimum intime devocionis affectum, a quo nulla mei unquam variavit, variat vel variare posset occasio; sic me vestris et domus vestre beneplacitis dedicavi. Pro ceteris quoque confidens quod regia benignitas et mansuetudinis ubertate fecunda erga me conservetur affabilis, immo propicia plus exuberet in majori communicacione devoti et de tali promocione congaudeant,² promocionem hujusmodi Regie magestati significo, supplicans reverenter, quatinus habentes me vestrum et Wyntoniensem ecclesiam propiciacione regia com-

¹ Space for one or two words.

² There is something amiss in this sentence.

mendatos, de me precipue feliciū vestrorum zelatore culminum confidatis, immo potius disponatis per omnia sicut de illo quem semper habebitis, absque fictione aliqua, plus executione operum quam verborum assercione, ad beneplacita vestra paratum.

[Undated. *The Bishop after highly extolling the virtues and graces of Queen Eleanor recommends himself to her benignant consideration in his new office.*]

ITEM SUPER EODEM ALIANORE REGINE ANGLORUM.—Excellentissime domine, domine Regine Anglorum illustri, J. Wyntoniensis Episcopus cum devocione seipsum. Cantico laudis, honoris et glorie, precelsa diversarum virtutum radiis undique prebentia claritatem vestre merita celsitudinis extolluntur. Cum enim sitis magestate sublimis, mansuetudinis munere predita et dotata multarum affluencia graciaram, digne humana preconia vos collaudant, honorant atque glorificant; quam ipse dominantium Dominus prerogativa donorum tam excellentium illustravit. Unde non immerito ego specialiter qui dominum regem virum vestrum et vos ac domum regiam intima devocione revereor, ad tante vestre claritatis splendorem confidenter ac pure confugiens, vobis, quam credo ductorum de vestrorum promotione letari, significo quod, pio Patre omnipotente disponente prout vult singulis suarum munera graciaram, et me, humilem servum suum, superna benignitate respiciente benignius, nuper in Wyntoniensem Episcopum per sedem Apostolicam sum assumptus; Celsitudini vestre supplicans reverenter, quatinus affectum puritatis intime quam ad ipsum dominum Regem et vos et domum eundem (*sic*) habeo et habere propono dum vixero, ex innata vobis mansuetudine regia contemplantes, ac habentes per vos ipsam et apud dictum dominum Regem me ac Wyntoniensem ecclesiam commendatos, de me precipue feliciū zelatore culminum domus predictae confidatis, immo potius disponatis per omnia, sicut de illo quem semper habebitis ad beneplacita vestra paratum.

[Undated. *The Bishop writes to Edmund, Earl of Cornwall, in the intimate terms of personal friendship, hoping that his present elevation will tend to their mutual advantage.*]

ITEM COMITI CORNUBIE SUPER EODEM.—Magnifico viro et amico specialissimo, domino Comiti Cornubiensi, J. Dei gracia Wyntoniensis episcopus salutem et prosperos ad vota successus. Dum illum specialitatis affectum quem semper ad vos gessimus, gerimus ac habere proponimus jam ad majora propecti crescentes in illo infra precordia revolvimus, cura multe sollicitudinis excitamur, ut vos de promotione nostra fructus utiles colligentes

quid erga personam vestram gerimus in votis facti experientia cognoscatis, et ut honor nobis collatus divinitus vobis leticie jubilum afferat. Noveritis quod, disponente Domino qui dat esse rebus et cujus nutu creaturarum status et condicio variatur, non nostris meritis, set ex sue affluentia pietatis, per sedem Apostolicam sumus nuper in Wyntoniensem episcopum evocati. Cum igitur in ipsa promociione sinceritas vestra creverit utrique specialiter velut amici specialissimi recordemur, et cupiamus ad ea que vobis grata senserimus nos semper exhibere paratos. Quesumus ut nos et Wyntoniensem ecclesiam oportunis favoribus confoventes, in hiis que processu temporis nobis occurrerint ubi vestrum sit ministerium opportunum, nos cum omni fiducia requiratis. Nam, ad promociionem eorum que magnitudini vestre ac vestris ad prosperitatem pertinere noverimus, nostrum studium semper habebitis semper promptum.

[Undated. *The Bishop commends himself and the messengers through whom he communicates his promotion to the good offices of Archbishop Peckham.*]

ITEM ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI SUPER EODEM.—Venerabili patri domino . . . Dei gracia Cantuariensi Archiepiscopo Johannes Wyntoniensis Episcopus cum devocione seipsum. Pius Pater omnipotens prout vult dispensans singulis suarum munera graciaram minores interdum effert honoribus, ut etiam in illis ostendat sue potencie majestatem, dum illorum statum magnificat plusquam ipsorum merita vel vota requirant. Ipso quidem nuper

humilitatem servi sui respiciente benignius, ac imponente [Fo. 95b.] michi onus dignitatis, ut ad ferendam suorum | sarcinam mandatorum fierent mei humeri fortiores, licet immeritus

in Wyntoniensem episcopum per sedem Apostolicam sum assumptus. Memor igitur efficaci qua me semper fuistis dilectionis plenitudine prosecuti, et sciens quod honor collatus michi divinitus vobis leticie jubilum afferet, ac exinde ipsi Patri gracias referetis nuncio vobis illum ad gaudium rogans confidenter, quatinus me totaliter vestrum et ecclesiam Wyntoniensem infra vestra precordia conservantes, faciatis nunciis meis more patris benivoli spiritualiter liberaliter assignari, et me ac ipsos dirigatis ut filios, ita quod favore ac directione vestra suffulti ad laudem Altissimi facilius prosperemur.

[Undated. *The Bishop, in announcing his promotion to his special friend Peter de Guldeford, Chaplain to the Archbishop, assures him of his constant affection, of which he hopes soon to give present and personal proof.*]¹

LITTERA EPISCOPI WYNTONIENSIS DOMINO PETRO DE GULDEFORD CAPELLANO ARCHIEPISCOPI CANTUARIENSIS.—Provido viro

¹ See above, p. 5.

et amico specialissimo, domino Petro de Guldeford, capellano reverendi patris domini . . . Cantuariensis Archiepiscopi J. Dei gracia Wyntoniensis episcopus salutem et sincere caritatis affectum. Sicut sumus speciali affectione vobis unanimes sic vestre caritati amabiliter nostrorum successuum [? fautori] intimamus, ut exinde in Domino congaudentes laudes Altissimo a quo bona cuncta proveniunt referatis. Scire igitur vos volumus quod nuper ad Episcopatum Wyntoniensem divina gracia favente provecti, ex hujusmodi promocione in fervore dilectionis intime quam semper ad vos gessimus jam promoti concrevimus, et illam in nostro pectore retinemus per effectum, imposterum dante Domino presencialibus affatibus ostensuri.

[Undated. *The Bishop to the Prior and Convent of St. Swithun. He has always revered the Church of Winchester as a mother, now, though unworthy, he may regard her as his spouse. Thus he and they are drawn into the bonds of closest affection. On his part he extends this feeling to them. Though absent he will bear them on his heart, and resting within their arms he will look forward to the prosperity of themselves and the Church in things temporal and spiritual under God's blessing.*]¹

ITEM PRIORI ET CONVENTUI SANCTI SWITHUNI.—Providis viris in Christo sibi karissimis . . . Priori et Capitulo Wyntoniensi J. Dei gracia Wyntoniensis episcopus salutem et sinceram in Domino caritatem. Divina miseracio juxta suam omnipotenciam omnia ordinans et disponens ecclesie Wyntoniensi quam semper reverebamur ut matrem nos licet indignum vocari permisit in sponsum; sicque facti alter alteri debitores mutue caritatis affectionis innate vinculo dulcius glutinamur. Hanc quidem affectionem ad vos sicut fratres carissimos extendentes ac scribes vos in nostro pectore cariores efficacibus vos precibus excitamus, quatinus de nobis sicut de vobisipsi plenarie confidentes ac tenentes quod licet corpore simus absentes vos mentaneis oculis intuemur. Sic ad omnia que ipsius ecclesie incrementa respiciant vestros animos dirigatis quod nobis infra vestra brachia quiescentibus, nobis et vobis ac ipsi ecclesie temporalia et spiritualia gaudia ubertatis adveniant, et succedat ad laudem divini nominis prospere in utrisque.

[Undated. *Petitions from the Bishop to the Archbishop of Canterbury concerning vacant and other benefices and that he may be personally exempt from the risks of excommunication or suspension.*]

PETICIONES EPISCOPI ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI.—Petit

¹ Considering the strained relations of the late Bishop to the Chapter, concerning which see 'Ely, Nicholas of' in *D. N. B.*, this letter must have been received with great satisfaction by the Prior and Convent.

Wyntoniensis episcopus quod possit conferre beneficia vacantia in sua diocesi quorum collatio devoluta est ad sedem.

Petit quod non possit excommunicari vel suspendi ab ordinario iudice suo vel aliquo delegato.

Petit quod clerici sui beneficiati in sua Diocesi vel alibi cujuscunque diocesis sibi assistentes, dum tamen sint in sacris, non compellantur ad ordines ulterius, nec ad residenciam per suos prelatos ordinarios, et quod possint percipere fructus vel proventus beneficiorum suorum, dum tamen eorum ecclesiis [*lege ecclesie*] debitis obsequiis non fraudentur.

[1282, June. *A public instrument whereby the Bishop appoints Mag. Philip, Canon of St. John, Chester, and Andrew de Kylkenny, Canon of Crediton, his proctors to receive from the Archbishop his episcopal rights, which had been in the Archbishop's hands during the vacancy of the See of Winchester.*¹ *Given at Orvieto.*]

PROCURATORIUM EPISCOPI AD RECIPIENDUM JURA EPISCOPALIA AB ARCHIEPISCOPO.—In nomine Domini Amen. Anno ejusdem a nativitate m^o. cc^o. Octogesimo secundo. Indictione decima. mensis(*sic*)Junii. Pontificatus domini Martini Pape iiij.anno secundo. Universis presens instrumentum publicum inspecturis pateat manifeste quod venerabilis pater dominus Johannes Dei gracia Wyntoniensis episcopus tenore presentium facit, constituit et ordinat discretos viros Magistrum Philippum Canonicum sancti Johannis Cestrensis et Andream de Kylkenny Canonicum Creditonensem Exoniensis Diocesis et quemlibet eorum in solidum, ita ut quod unus incepit alter finire possit, suos procuratores, vicarios et nuncios speciales, ad petendum et recipiendum a reverendo patre domino Johanne Deigracia Cantuariensi Archiepiscopo totius Anglie primate omnia jura episcopalia ad ipsum dominum Episcopum spectantia in Civitate et Diocesi sua predicta, que jura prefatus dominus . . . Archiepiscopus tempore vacationis in ecclesia optinet memorata. Dans et concedens eisdem et cuilibet eorum in solidum, ut dictum est, plenam et liberam potestatem ordinandi et disponendi loco sui, tam in Civitate quam in Diocesi sua predicta, de hiis omnibus que ad spiritualitatem pertinent tam circa presentationes clericorum ad ecclesiastica beneficia optinenda quam in audiendis, cognoscendis et terminandis causis et negociis omnibus ad jurisdictionem ipsius domini . . . Episcopi spectantibus, et generaliter de omnibus et singulis aliis que ratione spiritualitatis ad ipsum dominum . . .

¹ Nicholas of Ely died on Feb. 12, 1280, so that the See had been vacant more than two years and a quarter.

Episcopum pertinent in Civitate et Diocesi sua predicta.
 [Fo. 96a.] Committentes eisdem | et cuilibet eorum in solidum ut dictum est super premissis omnibus totaliter vices suas. In quorum omnium testimonium presens instrumentum publicum exinde confectum sigilli sui fecit munimine roborari. Actum apud Urbemveterem presentibus magistris Thoma de Brideport Canonico Saresberiensis, Waltero Flamingo, Raynerio de Dichio, David de Pontissara et pluribus aliis testibus.

Ego Johannes quondam Jacobi de Bononya apostolica et imperiali auctoritate notarius premissis omnibus interfui, et rogatus scribere ea scripsi, meoque signo et nomine roboravi.

[September 2. On this day were delivered to the Bishop for his use at his own petition by his Official certain pontifical ornaments and badges, a list of which is given. These were handed over to the Official by the Prior, Subprior, and Sacristan of St. Swithun.]

ORNAMENTA LIBERATA EPISCOPO WYNTONIENSI PER OFFICIALEM WYNTONIENSEM.—Memorandum quod anno gracie m^o. cc^o. Octogesimo secundo die Martis in crastino sancti Egidii liberata fuerunt nobis J. permissione divina Wyntoniensi Episcopo per manus Magistri Philippi de sancto Austolo Officialis nostri hec ornamenta et insignia pontificalia cathedralis Ecclesie Wynton. ad opus nostrum ad nostram instanciam et petitionem; videlicet una Casula de rubeo samito, tunica et dalmatica de rubeo samito cum morsu argenteo et deaurato. Alba linea cum paratura brusdata.¹ Stola cum manipulo de eadem secta. Missale bonum. Mithra bona cum cirothecis. Thuribulum argenteum ponderis l. solidorum.² Crismatoreum argenteum. Due pelves argenteae ponderis xl. solidorum. Baculus pastoralis preciosus et quidam liber pontificalis et rotulus benedictionum. Predicta omnia fuerunt liberata prefato . . . Officiali a . . . Priore et . . . Suppriori et Sacrista ecclesie Wyntoniensis ad petitionem nostram.

[July 30, Thursday. The Bishop with his party lands at Dover. They stay there that day. On the next he finds the Archbishop at Wingham, dines with him, and spends the night at the Archdeacon of Canterbury's Manor of Hackington.]

[No rubricated heading.]—Anno eodem die Jovis . . .³ festum beati Petri quod dicitur ad Vincula videlicet iij. Kalendas Augusti applicavit dominus . . . Episcopus cum familia sua apud Dovoriam

¹ 'With embroidered orfrais'. *Brusdata* = 'brudata, brodata'.

² Ducange does not seem to record any instance of the 'solidus' as a unit of weight.

³ The word 'post' has been scratched out. It should be 'ante'.

et ibidem moram fecit illa die. In crastino invenit dominum . . . Archiepiscopum Cantuariensem apud Wyngesham et ibidem fecit moram secum in mensa et nocte sequenti hospitatus est Hakyntonie in manerio Archidiaconi Cantuariensis.¹

[August 1. *The Bishop meets the Archbishop at Canterbury, and makes his profession at Christ Church before the High Altar.*]

FECIT EPISCOPUS PROFESSIONEM SUAM IN ECCLESIA CHRISTI CANTUARIENSIS.—Die sancti Petri ad Vincula venit dominus Archiepiscopus apud Cantuariam et Episcopus cum eo ingressus ecclesiam professionem suam fecit coram magno altari in presencia dicti Archiepiscopi et eam scripsit et optulit super altare sub hac forma:—

[*The form of profession.*]

FORMA PROFESSIONIS.—In nomine Domini Amen. Ego Johannes Wyntoniensis ecclesie consecratus antistes tibi venerande pater domino Johanni Cantuariensi Archiepiscopo totius Anglie primati et sancte Cantuariensis ecclesie Metropolitane (*sic*) et successoribus tuis in dicta ecclesia Cantuariensi canonice substituendis debitam et canonicam obedienciam, reverenciam et subjectionem me per omnia exhibiturum profiteor et promitto; secundum decreta Romanorum Pontificum, vestrorumque jurium, et predicte Cantuariensi ecclesie adjutor ero ad defendendum et detinendum, salvo ordine meo. Sic me Deus adjuvet et sancta Dei evangelia. Et predicta omnia subscribendo propria manu confirmo.

[August 1-8. *The Bishop's itinerary to Rhuddlan, by way of Rochester, Southwark, St. Albans, (?) Stony Stratford, Coventry, Lichfield, Newcastle-under-Lyme, and Chester.*]

Et illa nocte hospitatus est apud Roffam in Curia Episcopi. Die Dominica in Crastino sancti Petri ad Vincula hospitatus est in Prioratu de Suwerk admissus cum professione [*? processione*] sollempni.² Eodem die tradidit dominus . . . Episcopus sigillum suum domino Petro de Guldeford capellano custodiendum.

Die Lune sequenti apud sanctum Albanum in mensa.

Die Martis fuit dominus hospitatus apud Staunford.

Die Mercurii apud Coventriam, die Jovis Lychefeld. Die Veneris apud Neucastel. Die Sabbati apud Cestriam.

¹ Four or five words here have been scratched out.

² The Bishop was Patron of the Augustinian Priory of St. Mary, Southwark.

Die Dominica in vigilia beati Laurencii presentavit dominus . . .
Episcopus litteras Apostolicas Domino . . . Regi apud Rothelan.¹

[August 11. On the Morrow of St. Laurence the King restored the temporalities of the See to the Bishop, after he had taken the oath of fealty. The same day the Bishop returned to Chester, and had the royal writs for the restitution of the temporalities.]

Die sancti Laurencii ibidem. In crastino sancti Laurencii reddidit dominus Rex temporalia Episcopatus domino Episcopo, facto juramento fidelitatis eidem. Et eadem die rediit dominus apud Cestriam et ibidem habuit brevia sua Custodibus et aliis super restitutione temporalitatis sub hac forma :—

[Something written here occupying over half a line has been erased with a penknife. The following item does not appear to have been rubricated.]

[Fo. 96b.]

[August 11. The King's mandate to the custodians of the Bishopric of Winchester, instructing them to sell to the Bishop at a fair price and to their own advantage all corn and fruits belonging to the Bishopric with farm horses and other stock which they have purchased. A report to be sent to the King at Rhuddlan.]

Edwardus Dei gracia Rex Anglie, Dominus Hibernie et Dux Aquitanie dilectis et fidelibus suis W. et W. Custodibus episcopatus Wyntoniensis salutem. Mandamus vobis quod omnia blada et fructus ad Episcopatum Wyntoniensem pertinentes qui sunt in manu vestra et in Custodia vestra una cum affris et alio instauro nostro quod est de emptione nostra ibidem, facta inde legali appreciatione, venerabili patri J. nunc Wyntoniensi Episcopo vendatis pro justo precio et prout ad opus nostrum videbitis expedire. Ita quod inde nobis possitis respondere. Teste meipso apud Rothelan. xj. die Augusti. Anno Regni nostri decimo.

¹ Rhuddlan is a borough and seaport in the county of Flint, a place of great antiquity. Here took place in 795 a memorable battle between Offa, King of Mercia, and the Welsh. In the thirteenth century its strong castle was alternately in the possession of the English and Welsh, till it was finally taken by Edward I in 1277. It became the principal rendezvous of his forces assembled for the subjugation of Wales, and the grand depôt of arms and provisions. It was here that he entered into a treaty with Llewelyn who took the oath of fealty to him and paid him two thousand marks. When the Welsh broke out again they captured all the English fortresses in North Wales except Rhuddlan. Edward relying on the strength of the castle immediately summoned from Worcester his military tenants to meet him at Rhuddlan in June, 1282. A copy of this summons is given below on Fo. 167a. On the approach of Edward in the middle of June the Welsh princes raised the siege, and the King was in the occupation of the castle when Bp. Pontissara arrived a few weeks later. A good description of the place and of the important events which made it famous in the thirteenth century may be seen in Lewis's *Topographical Dictionary of Wales*, ii. 354-9.

[*Same date. Another mandate for the delivery of the stock of sheep, oxen, horses, &c., belonging to the Bishopric.*]

ALIUD MANDATUM UT LIBERENT EPISCOPO WYNTONIENSI TOTUM INSTAURUM DE BIDENTIBUS, BOBUS, AFFRIS, ETC.—Item mandamus vobis quod totum instaurum de Bidentibus Bobus Affris et aliud instaurum pertinens ad Episcopatum Wyntoniensem quod recepistis tempore quo custodiam Episcopatus illius vobis commisimus venerabili patri J. nunc Episcopo ejusdem loci liberetis, prout alias in casu consimili fieri consuevit. Teste etc. ut prius.

[*August 11. The King, addressing the military, freemen, and all other tenants of the Bishopric of Winchester, informs them that the Pope having conferred the same on Mag. John de Pontissara, which collation he has accepted, and restored to him the temporalities of the See, he wills that all should obey the same John as their Bishop.*]

BREVE REGIS UT TENENTES DE EPISCOPATU WYNTONIENSI INTENDANT ET RESPONDEANT EI TANQUAM EPISCOPO.—E. Dei gracia [etc.] Militi et liberis hominibus et omnibus aliis tenentibus de Episcopatu Wyntoniensi salutem. Sciatis quod cum dominus . . . Papa Episcopatum predictum venerabili patri Magistro Johanni de Pontisara contulerit, sicut per litteras patentes ipsius domini . . . Pape nobis inde directas plenius intelleximus; Nos collacionem illam acceptantes cepimus fidelitatem ipsius Johannis, et temporalia Episcopatus predicti reddidimus eidem: Et ideo vobis mandamus quod eidem Johanni tanquam Episcopo et domino vestro in omnibus que ad Episcopatum predictum pertinent intendentes sitis, et respondentes. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes. Teste meipso apud Rothelan. xj. die Augusti. Anno regni nostri x^o.

[*Date not specified. The Bishop appoints William de Lech as his proctor or attorney to receive the temporalities of the See.*]

PROCURATORIUM EPISCOPI WYNTONIENSIS AD RECIPIENDUM POSSESSIONEM TEMPORALIUM ET INSTAURUM.—J. etc. Noverit universitas vestra quod nos ordinamus, facimus et constituimus dilectum nobis in Christo Willelmum de Lech latorem presentium procuratorem seu attornatum nostrum ad recipiendum nomine nostro possessionem temporalium nostrorum ad episcopatum nostrum spectantium una cum instauro, juribus et libertatibus pertinentibus ad eundem. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Data.

[Undated. Appointment of Philip de Sancto Austolo the Bishops Official to the same.]

ITEM PROCURATORIUM AD RECIPIENDUM INSTAURUM.—Universis etc. Noverit universitas vestra quod nos ordinamus, facimus et constituimus dilectum nobis in Christo Philippum de sancto Austolo . . . Officiale nostrum, latorem presentium, procuratorem seu attornatum nostrum ad recipiendum nomine nostro possessionem temporalium nostrorum ad Episcopatum nostrum spectantium, una cum instauro, juribus et libertatibus pertinentibus ad eundem. In cujus rei etc.

[August 19. The custodians of the Bishopric, W. de Sancto Claro and W. de Hamelton, order the bailiffs and reeves, and other ministers of the Bishopric to give effect to the Royal mandate, taking future directions from the Bishop, but reserving such things as by reason of the vacancy are for the King's behoof.]

LITTERA CUSTODUM EPISCOPATUS WYNTONIENSIS BALLIVIS TOTIUS EPISCOPATUS WYNTONIENSIS UT LIBERENT TEMPORALIA EPISCOPO WYNTON.—W. de sancto Claro et W. de Hamelton Custodes episcopatus Wyntoniensis singulis Ballivis, Prepositis et ceteris ministris dicti Episcopatus ad quos littere presentes pervenerint salutem in Domino sempiternam. Cum dominus noster Rex per litteras suas nobis mandaverit quod temporalia dicti Episcopatus venerabili patri domino Johanni de Pontisara Episcopo loci ejusdem [restituenda sint, et] restitui fecimus sicut decet, vobis ex parte dicti domini Regis mandamus quatinus dicta temporalia nomine nostro prefato domino Episcopo vel ejus certo attornato suas patentes litteras deferenti ad opus ejusdem restituentes sibi et suis de exitibus Ballivarumstrarum plenarie persolvendum (*sic*) decetero intendatis; Salvis et retentis ad opus dicti domini Regis hiis que sua sunt in Ballivis vestris ratione vacationis dicti Episcopatus nuper in manu existentis ejusdem. In cujus rei testimonium ego prefatus W. de Hamelton sigillum meum duxi presentibus apponendum. Data apud Tauton. xiiij°. Kalendas Septembris. Anno domini m°. cc°. Octogesimo secundo.

[Undated. The Bishop directs one of his bailiffs to buy seed for sowing his lands, or to procure some on loan, instead of using what was stored in the granges. Payment will be made at Michaelmas from his rents or otherwise.]

LITTERA EPISCOPI TALI UT EMAT SEMEN AD EXCOLENDUM TERRAS SUAS EXISTENTES IN SUA BALLIVA.—J. permissione etc. Quoniam ex assercione quorundam nostrorum fidelium intelleximus quod nobis sit magis expediens et utile semen nostrum aliunde emere quam habere de fructibus in grangiis nostris reconditis, que

nostre erunt in brevi ut credimus, vobis mandamus quatinus bonum semen ad opus nostrum titulo emptionis vel mutui perquirentes terras nostras de Balliva vestra tempore congruo sine defectu [Fo. 97a.] aliquo excoli faciatis. De precio vero seminis et aliis | sumptibus quos circa illas excolendas facere vos contigerit, vobis in proximo festo beati Michaelis de redditibus nostris vel aliunde ad ultimum satisfaciemus, vel allocari faciemus. Et hoc nullo modo omittatis, sicut de vestra diligencia confidimus.

[October 9. *The Bishop introduces to all his tenants Philip de Hoyvile, Knt., as his Steward, requiring all to obey him in matters concerning his office so long as he continues in it.*]

[Printed above, Fo. 65a, pp. 261-2.]

Form of oath taken by the Steward.

[Printed above, Fo. 65a, p. 262.]

[No date. *A list of Knight's fees¹ which are held from the Bishop of Winchester within his Bishopric and elsewhere.*]

HEC SUNT FEODA MILITUM QUE TENENTUR A DOMINO WYNTONIENSI EPISCOPO INFRA EPISCOPATUM SUUM WYNTON. ET ALIBI. — Walterus de Dandely tenet feoda iiij^{or}. Militum, unde duo feoda sunt in Wyk et in Candavera in Hundredo de Evingar, et unum feodum in Elebourne, et unum feodum in Elendone in manerio Prioris sancti Swithuni Wyntonie, in Comitatu Wylteshire.

Galfridus de Rupibus tenet feoda quatuor Militum de hereditate uxoris sue, que fuit filia Willelmi filii Rogeri, unde duo feoda sunt apud Hussebourne in Hundredo de Evingar, et unum feodum in Bradelig in Hundredo de Overtone, et j. feodum in Farham.

Mauricius de Turville tenet feodi dimidium Militis in Walda in Hundredo de Alresford.

Willelmus de Coleville tenet feoda ij. Militum in Hichull et Cona in Hundredo de Crondell.

Walterus de Tichebourne tenet feodum j. Militis et dimidium, unde j. feodum est in Tichebourne et dimidium feodi in Insula apud Cavellebourne in Manerio Episcopi.

Johanna Lood tenet feodum j. Militis et dimidium in Cysted extra Sutthon Episcopi.

Heres Philippi de Exton tenet feodi dimidium Militis in Exton in Manerio de Hordaria.

¹ 'The knight's fee was the amount of land for which the services of an armed knight were due to the sovereign. Historical writers now agree that the different knight's fees were not equal in extent; whether they were approximately equal in value is still doubtful.' *Oxford Dict.* (1901), v. 734. As there is another list of military fees, belonging apparently to the time of Bishop Nicholas, on fos. 155b-156b, it will be best to postpone all notes on both lists till that is in type.

Philippus filius Alani tenet feoda iij. Militum, unde j. feodum est in Loventone et unum feodum in Spersholt et j. feodum in Eston apud Ivingho in Manerio Episcopi, et in Coheia apud Farnham.

Ricardus filius Willelmi de Abyntone tenet octavam partem feodi j. Militis in Abyntone.

Gilbertus de Torna [tenet] feoda iij. Militum, quia dominus Episcopus tenet quartum feodum illius Gilberti in dominico suo apud Wydehay, et liberi homines illius feodi respondent de scuto, unde j. feodum illius Gilberti est apud Badeliges et dimidium feodi est apud Crockarestoke in Hundredo de Evingar et dimidium feodi in Hendeliges in eodem Hundredo, et due partes j. feodi sunt apud Bradeliges et tertia pars apud Hamme.

Radulfus de Cammeys tenet j. feodum in parva Sumbourne et Robertus de Brewes tenet idem feodum de eodem [Fo. 97b.] Radulfo. |

Hugo de Wyngesham tenet feodum j. Militis apud le Welle in Hundredo de Crondall.

Willelmus de Cyriago tenet feodum j. Militis de dominiis domini Regis apud Longam Suttonam quod feodum fuit Hugonis de sancto Martino qui obiit sine herede de se ad hoc festum Pentecostes proxime preteritum, et ita escaeta [est] domini episcopi de jure.

Henricus filius Stephani de Farnburges tenet feodum j. Militis in Farnburges.

Robertus de sancto Johanne tenet feoda ij. Militum, unde unum feodum est in Albedestone et unum feodum est in Bensted et in Bodeham. Unde communia de Chutone tenet terram de Bensted per dominum feodi de eodem Roberto in capite, et Willelmus de sancto Claro de eadem communia et Johannes Lonecleva tenet terram de Bodeham pro dimidio feodo.

Herebertus filius Petri tenet feoda ij. Militum in Hundintone in hundredo de Bodesgate . . .¹ Herbertus filius Mathei tenet illa feoda de eodem Herberto.

Matheus Eysel tenet unum feodum Militis apud Farham.

Galfridus de Caritate tenet feoda ij. Militum in Stokes et quarteriam feodi j. Militis in Wyshangre.

Thomas le Tabler tenet feodum j. Militis apud Eblesbourne de tenemento quondam Willelmi de Breusa.

Adam de Grindham tenet tres partes feodi j. Militis apud Cumbam in Manerio de Eveford de tenemento quondam dicti Willelmi.

¹ A word erased.

Simon de Fiteltone tenet quartam partem illius feodi in Cumba de tenemento quondam dicti Willelmi.

Comes Herford tenet feodum dimidium Militis in Lokengga juxta Marleberges.

Comes Cornubie tenet feoda ij. Militum, unde unum feodum apud Harewelle et due partes unius feodi apud Album Equum et tertia pars apud Karswelle in Manerio de Wytteneva.

Philippus de Cnolle tenet quartam partem feodi j. Militis apud Farham, unde tres partes illius feodi sunt in dominico domini Episcopi apud Farham de tenemento quod fuit quondam Roberti de Ponte Arche.

Petrus de Bioun [tenet] feodum dimidium Militis in Wyngesham et in Comptone, quod habuit de emptione de Rogero de Funtanai, et idem Rogerus de dono domini Reverendi Patris Wyntoniensis Episcopi una cum filia Johannis de Comptone.

Ricardus Testard tenet decimam partem feodi unius Militis ibidem.

Lucas de Wrekelesham tenet decimam partem [feodi] unius Militis ibidem.

Prior sancti Swithuni Wyntonie tenet feodum dimidium Militis in Estone extra Wynton. quod habuit ex emptione de Jacobo Haunsard, et idem Jacobus de Jacobo Bello in liberum maritagium.

Idem Jacobus Bellus tenet tertiam partem feodi unius Militis apud Fermesham in Manerio de Farnham.

Comes Marescall tenet feodum j. Militis apud Culmestone et Ricardus filius Andree de la Bore tenet istud feodum de eodem Marescallo.

Thomas de Gunningges tenet feodum ij. Militum, unde unum feodum est in Culmestone et j. feodum apud Ebelesbourne juxta Dountonam.

Rustici de Braisfeld tenent terram que fuit Nigelli de Breka pro feodo unius Militis in Standone.

Rogerus de Braisfeld tenet quintam partem feodi unius Militis apud Braysfeld.

Willelmus filius Willelmi Gileberti tenet ij. hydas in Bereford et in Pendlesworth. Et vidua Walteri Cockel ij. hidas in Funtel, et Loel Walensis quintam hidam illius feodi apud Haldene exeuntem in Manerio Hordarii Wynton. juxta Bustell.

Heredes Ricardi Morensis tenet (*sic*) feodum dimidium Militis in Insula juxta Cawelbourne in Manerio Episcopi. |

[Fo. 98a.] Prior de Selebourne tenet tertiam partem feodi unius

Militis in Seta in Manerio de Menes Episcopi de dono P.¹ Wyntoniensis Episcopi de terra que fuit Eustachii de Greinwille.

Radulfus de Mackema tenet feodum unius Militis in Manerio Episcopi de Brigtwelle.

Due filie Willelmi Chaunpeneys tenent feodum dimidium Militis in Overtone Episcopi.

Willelmus de Hothot tenet feodum unius Militis, unde feodum dimidium Militis est in Medested et dimidium feodum est in Tadelinges in Manerio de Overtone.

Johannes filius Roberti Crompe tenet feodum dimidium Militis in Manerio de Merdone et in Niewetone juxta Bertone [? de] Emerico de Sacy.

Johannes de Sancto Quintino tenet feodum unius Militis in Cherletone et Hampteworth juxta Dountone de hereditate uxoris sue.

Comes Saresbiriensis tenet decimam octavam partem feodi unius Militis apud Ivynghe.

Johannes de Fifhide tenet feodum dimidii (*sic*) Militis apud Eveford in Manerio . . . Prioris.

Ranulfus de Fluriaco tenet feoda iiij^{or}. Militum, unde iij. feoda sunt in Tauntone et unum feodum est in Estone extra Wynton. quod Willelmus filius Willelmi de Bolone tenet de eodem Ranulfo.

Henricus de Stawelle tenet feoda iij. Militum, unde j. feodum et dimidium est in Tauntone, et j. feodum et dimidium in Flambertone in Manerio de Ebelesbourne.

Idem Henricus tenet feodum unius Militis in Stoktone in Manerio . . . Prioris sancti Swithuni quod fuit quondam de tenemento Roberti Giffard.

Heres Thome de Flury tenet iij. feoda in Tauntone.

Heres Baldewyni de Orchard tenet iij. partes feodi unius Militis in Manerio de Tauntone.

Heres Mauricii de Lega tenet quartam partem feodi unius Militis in Manerio de Tauntone.

Johannes filius Roberti de (?) Bamse tenet feodum dimidium Militis in Stalinch (?) juxta Dountone.

Willelmus de Fyfewast tenet feodum ij. Militum in Frifolk in Polhamptone in Manerio de Overtone.

Johannes de Brumweye tenet feodum dimidium in Brumweye et in la Qualbe juxta Farham.

[November 12. Royal writ to the Sheriff of Southampton. The Bishop having complained that Adam Gurdon has unjustly disseised him of his tenement in Hetheley near

¹ Pierre des Roches.

Farnham, the King directs the Sheriff to replace in seisin the chattels which had been taken and to see that the tenement and chattels are in peace till William de Saham and Robert Fulton have made legal inquiry before a jury and summoned Adam or his attorney.]

BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON, QUOD DIMITTAT IN PACE TENEMENTUM DE HETELEYE QUOD EST EPISCOPI WYNTONIENSIS QUOUSQUE.—Rex Vicecomiti Suthampton salutem. Questus est nobis Johannes Episcopus Wyntoniensis quod Adam Gurdoun injuste et sine judicio disseisiit eum de libero tenemento suo in Hetheleye juxta Farneham post primam transfretam domini H. Regis patris nostri in Vasconiam. Et ideo tibi precipimus quod, si predictus Episcopus fecerit te securum de clamio suo proseguendo, tunc facias tenementum illud reseisum de catallis que in ipso capta fuerunt, et ipsum tenementum cum catallis esse in pace, usque ad certum diem quem dilecti et fideles nostri Willelmus de Saham et Robertus Fulton tibi scire faciant. Et interim facias xij. liberos et legales homines de visinio (*sic*) illo videre tenementum illud et nomina eorum imbreves. Et summoneas eos per bonos summonitores quod tunc sint coram prefatis Willelmo et Roberto et hiis quos sibi associant ad certum locum quem iidem Willelmus et Robertus tibi scire faciant, parati inde facere recognicionem. Et pone per vadium et salvos plegios predictum Adam vel Ballivum suum si ipse inventus non fuerit, quod tunc sit ibi auditurus illam recognicionem. Et habeas ibi summonita nomina, plegios et hoc breve. Teste meipso apud Rothelan. xij. die Novembris. Anno regni nostri decimo.

[*Date probably the same. The king directs the late custodians of the Bishopric to hand over to the Bishop without delay all issues received by them since August 11, and to make customary allowances to the bailiffs of the manors.*]

CUSTODIBUS EPISCOPATUS WYNTONIENSIS UT LIBERENT JOHANNI EPISCOPO WYNTON. OMNES EXITUS PREDICTI EPISCOPATUS.—Rex dilectis et fidelibus suis Willelmo de sancto Claro et Willelmo de Hamelton nuper Custodibus suis Episcopatus Wyntoniensis salutem. Cum nuper undecimo die Augusti Anno presenti cepimus fidelitatem venerabilis patris J. Wyntoniensis Episcopi et temporalia Episcopatus illius restituimus eidem, mandantes vobis quod temporalia illa liberetis eidem, vobis mandamus quod omnes exitus Episcopatus illius per vos receptos, a dicto die dicte [Fo. 98b.] restitutionis temporalium illorum per nos sibi | facte, eidem Episcopo sine dilacione liberetis. Estramen positum in coopertura grangiarum Episcopatus illius in quibus blada nostra ponuntur, et sumptus positos circa clausuram subbosci per

nos nuper prostrati et venditi Prepositis et Ballivis Maneriorum Episcopatus illius allocari faciatis prout in aliis vacacionibus ejusdem episcopatus hactenus fieri consuevit. Teste etc.

[November 12. Robert [Burnell] Bp. of Bath and Wells¹ writes to the custodians on the Bishop's behalf. He begs them to allow him to purchase the corn at a fair and reasonable price, to make no unusual exactions, and to reserve fresh demands, if they have any, to the decision of the Barons of Exchequer. The Bishop has no food for his farm horses, and should not be compelled to buy corn at unfair rates. He warns the custodians that intemperate claims on their part may be held to sully their own fair fame.]

LITTERA DOMINI BATHONIENSIS CUSTODIBUS EPISCOPATUS WYNTON. PRO EPISCOPO WYNTONIENSI DEPRECATIVA.—R. permissione divina Bathoniensis et Wellensis Episcopus dilectis sibi dominis Willelmo de sancto Claro et Willelmo de Hamelton salutem et sincere dilectionis semper augmentum. Cupientes amicorum nostrum karum dominum Wyntoniensem episcopum et negocia ejusdem undequaque feliciter et cum favore benivolo pertractare, dilectionem vestram specialiter duximus deprecandam, quatinus, gravaminibus si que sibi intuleritis revocatis, blada maneriorum pro justo et rationabili precio, ac secundum estimationem fidedignorum presertim juratorum dimittatis eidem; nec pro terra warectata et compostata aut stipula sive fimis quicquam aliter exigatis ab eo quam in aliis vacacionibus exigi consuevit temporibus retroactis. Saltem ut controversie inter vos et ipsum omnimodo conquiescant. Exactiones etiam hujusmodi novas, si quas ei feceritis in hac parte, ponatis in respectum, et iudicio Baronum de Scaccario in vestro compoto relinquatis. Nec vellemus quod dominus pretextu averiorum quorum caret alimentis ad presens ad emenda blada predicta ultra justum precium artaretur, in quo difficiles ut dicit ex causa hujusmodi hactenus vos invenit. Nec decetero credimus taliter operari, pro quo facta vestra et proposita in hac parte taliter quesumus temperetis, quod nichil bone fame depereat, nec quicquam vobis annotari possit ad culpam. Bene valete. Data apud Rothelan. ij. Idus Novembris.

[Undated. Charter of King Edward in which he quitclaims for ever for the inhabitants of the forest district in Surrey lying between the Kent border, the River Wey, and the hill Guldedonye, as far as the Surrey border on the South, all whose tenements lie within these limits, so that they have free right to all that appertains to forestry, using

¹ He had been elected by the Chapter of Winchester to succeed Nicholas of Ely, but was rejected by the Holy See. See the Life of Burnell in *D. N. B.* The present instance of the generosity which was his strong characteristic seems to have escaped his biographer's notice.

dogs, bows and arrows, and have leave to hunt and catch venison, and to cut down, give, and sell wood.]

CARTA REGIS SUPER LIBERTATE HOMINUM DE SURREYA. [*Also in margin*] CARTA REGIS. LIBERTAS SURREYE.—E. Dei gracia Rex Anglie etc. Archiepiscopis (*sic*). Sciatis nos amore Dei et pro salute anime nostre et anime Regis H. patris nostri et animarum tam predecessorum quam successorum nostrorum quietum clamasse imperpetuum quicquid in Surreya pertinuit ad Forestariam¹ inter Kanciam et aquam que dicitur Waye et de Monte Guldedonye, quantum Surreya durat versus meridiem. Quare volumus et firmiter precipimus quod omnes qui tenementa infra prenomintas metas habent et heredes eorum, et tenementa que ibi sunt, quieti sint imperpetuum de boscis et essartis et regardis et de quicquid ad Forestariam pertinet, et ut omnes manentes infra predictas metas habeant ibi canes et arcus et sagittas, et liceat eis ibi venari et capere quamlibet venacionem, et de boscis suis infra dictas metas sternere, dare et vendere et facere voluntatem suam. Testibus hiis etc.

[1280, July 17. Proctorial powers given to their brother Nicholas Binet for the bestowal of vacant benefices in England and Wales by the Abbot and Convent of Lyre.]

PROCURATORIUM ABBATIS DE LYRE AD PRESENTANDUM AD ECCLESIAS IN REGNO ANGLIE.—Omnibus hec visuris etc. [*This form is repeated verbatim from that given above on Fo. 65a, and it might be a duplicate copy of the same original, but for the variation in dating.*] Data apud Lyram. Anno domini m°. cc°. Octogesimo. Die Veneris ante festum beate Marie Magdalene.

[1282, September 6. The Bishop announces his appointment of Geoffrey de la Flode as his attorney to receive the fealty and recognitions due to him in Hants and Wilts., also to hold courts and to carry out other business. He therefore requires that due respect be shown to this attorney.]

LITTERA EPISCOPI OMNIBUS SUIS QUOD TALEM FECIT ATTORNATUM SUUM AD TENENDUM CURIAS IN COMITATIBUS SUTHAMPTON ET WOLTESIRE (*sic*).—Johannes Dei gracia etc. dilectis in Christo filiis, Militibus, libere tenentibus, Ballivis, Prepositis et aliis per Maneria nostra in Comitatus Suthampton et Wiltesire constitutis salutem [etc.]. Sciatis quod nos fecimus et constituimus dilectum

¹ The 'Charta de Foresta' of 9 Hen. III, with additions of 20 Hen. III, 3 Ed. I, and 6 Edw. I, the last called 'Assisa et consuetudines Foreste', constituted the forest laws at this date, and may be seen in Manwood, *Treatise of the Laws of the Forest* (ed. 1615), fols. 6a-10b. Further laws were passed in 21, 33, and 34 Ed. I. The last was called 'Ordinatio Foreste'. See above, Introduction, pp. 1-li.

nobis in Christo Galfridum de la Flode latorem presentium attornatum nostrum ad recipiendum fidelitates et recogniciones nobis debitas, et ad curias nostras tenendas et alia que ad ipsas Curias nostras spectant in Comitatibus predictis, quousque super hiis aliud duxerimus ordinandum. Quare volumus et mandamus quod eidem Galfrido tanquam attornato nostro sitis intendentes et respondentes in premissis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Data apud Weregrave. viij^o. Idus Septembris. Consecracionis nostre anno primo.

[Fo. 99a.]

[September 7. *The custodians of the Bishopric command the bailiff and reeve of Wargrave to render their account of all their receipts from Michaelmas last till August 19, so as to present three rolls on the Sunday after St. Michael's Day next at the King's Castle, Winchester. Further, they are to have the lands measured which have received their first and second ploughing before August 12, and to report the number of acres used for folding sheep and under manure. They are to take care to perform punctually what is required of them.*]

LITTERA CUSTODUM EPISCOPATUS WYNTON. BALLIVO DE WEREGRIVE, QUOD REDDAT COMPOTUM SUUM AD CASTRUM WYNTONIENSE TALI DIE.—Willelmus de Hamelton et Willelmus de sancto Claro . . . Ballivo et Preposito de Weregrave salutem. Mandamus vobis quatinus omnibus aliis pretermissis faciatis Compotum vestrum de omnimodis receptis a festo sancti Michaelis ultimo preterito usque diem Mercurii proximum post Assumpcionem beate Marie Virginis, ita quod habeatis tres rotulos, prout ad ultimum compotum habuistis, et sitis ad Castrum domini Regis Wyntoniense die dominica proxima ante festum sancti Michaelis proximo venturum prompti ad reddendum compotum vestrum. Et mensurari faciatis omnes acras terre warectatas et rebinatas¹ in balliva vestra ante diem Mercurii proximam post festum sancti Laurencii et illas imbrevari faciatis prout vos indempnes versus dominum Regem conservari volueritis. Et quot acre sunt de falda vel de fimo per idem compotum compestate [? compute]. Et ita vos in omnibus habeatis, ne aliud per inquisitionem contra vos committi poterit. Et hoc nullatenus omittatis. Data in vigilia festi Nativitatis beate Virginis. Anno regni regis Edwardi x^o.

[Date not filled in. *The Bishop instructs his constable at Taunton to ascertain the true value of the grain stored in the granges there belonging to the King, which he wishes to buy, and to report to him as quickly as possible. He desires also to know what horses*

¹ *Warectatio* was the first ploughing of the fallow. *Rebinatio* was a second ploughing between the Purification and Whitsuntide in preparation for barley sowing (F. G. Davenport, *Economic Development of a Norfolk Manor*, p. 28).

he has received from the custodians of the See, their sex and value, so that he may make out his letters of acquittance. Lastly, he desires the constable to assist him against his coming feast.]

LITTERA EPISCOPI CONSTABULARIO DE TAUNTONE.—Johannes Dei gracia etc. dilecto sibi in Christo Constabulario suo de Tauntone salutem [etc.]. Quia proponimus emere blada que sunt domini . . . Regis in Balliva vestra de consilio vestro ab hiis qui custodes Episcopatus nostri sede vacante fuerant deputati, Cupientes quod [? per] vos de cujus fidelitate et circumspectione confidimus de vero valore bladi nunc in grangiis ibidem existentis certiorari ad plenum, vos rogamus, in fide et dilectione quibus nobis tenemini firmiter injungentes, quatinus certum valorem ipsius bladi per vos et alios prout expedire videritis prudenter inquirentes, nobis litteris vestris omni qua poteritis celeritate rescribatis, quod (*sic*) quanti ipsum bladum emere valeamus; ita quod conservemur indempnes et dominus Rex quod justum fuerit habeat in hac parte. Tantum facientes in premissis ne ob defectum vestrum inde incurramus dispendium seu jacturam. Significantes etiam nobis indilate quod [*lege* quot] averia receperitis a dictis custodibus in balliva vestra et cujus sexus et valoris, ita quod litteras nostras quietancie eisdem inde facere valeamus. Item de quanto poterimus de vestra providencia confidere contra festum nostrum, et intersitis eidem sicut poteritis, nos juvantes, et hoc non omittatis. Valete. Data.

[*Undated. The King, premising that in justice he is bound to restore to the Bishops of the realm after a vacancy the full temporalities which their predecessors enjoyed, calls on Adam Gurdon to make over to the present Bishop a serf named John de Langeford of Hetheleye, and a mill in the same place. As these have been appropriated without authority, they must be put into the Bishop's possession without delay.*]

BREVE REGIS DOMINO ADE GURDUN QUOD RESTITUAT EPISCOPO WYNTONIENSI JOHANNEM TALEM NATIVUM EPISCOPATUS ET QUODDAM MOLENDINUM.—Rex dilecto et fideli suo Ade Gourdoun¹ salutem Cum ex debito justicie singulis Episcopis de Regno nostro temporalia suorum Episcopatum adeo integre restituere teneamur, sicut per mortem predecessorum suorum sedibus vacantibus in manum nostram devenerint, ac vos Johannem de Langeford nativum Episcopatus Wyntoniensis cum tenura sua in Hetheleye quam idem Johannes de prefato Episcopatu tenet in villanagium, et etiam quoddam molendinum dicti Episcopatus in eadem villa vobis indebite et sine assensu alicujus Episcopi Wyntoniensis jam de novo appropriaveritis, in venerabilis patris J. nunc Episcopi Wyntoniensis pre-

¹ Sir Adam de Gurdon was a noted warrior. See above, pp. 389-90, and *D. N. B.* xxiii. 352.

judicium, dampnum et non modicum gravamen, sicut ex querela sua accepimus, vobis mandamus quod, si ita est, tunc eidem Episcopo molendinum suum predictum et predictum Johannem nativum suum cum villanagio suo predicto sine dilacione restituatis. Ita quod talem inde habeat possessionem, qualem de jure ecclesie sue habere debeat, et predecessores sui Episcopi loci predicti habere consueverunt temporibus retroactis, quousque super hiis inquisita plenius veritate deliberaverimus. Teste etc.

[November 12. The same to the same as keeper of the royal forests of Wolmer¹ directing him to give the Bishop and his Farnham tenants pasture in the forest.]

BREVE REGIS DOMINO ADE GURDUN QUOD PERMITTAT EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET TENENTES SUOS DE FARNHAM HABERE PASTURAM IN FORESTA DE WOLEMERE.—Rex dilecto et fideli suo Ade Gourdoun Custodi Foreste sue de Wolvemere salutem. Mandamus vobis quod venerabilem patrem Johannem Wyntoniensem episcopum et tenentes suos de Farnham pasturam ad averia sua in predicta foresta habere permittatis, prout idem Episcopus et tenentes sui predictam pasturam hujusmodi habere debent, et ipsi et predecessores sui temporibus retroactis rationabiliter habere consueverunt. Teste meipso apud Rothelan. xij. die Novembris. Anno regni nostri x^o.

[December 18. The Bishop of London from his manor of Lodsworth, Sussex, at the instance of the Archbishop of Canterbury, summons the Bishop to attend the Council which the King requires to meet at Northampton on the Octave of St. Hilary to devise measures for finally crushing the Welsh rebellion. The Archbishop, while regretting the difficulties of travelling in midwinter, urges strict compliance with the royal mandate, the matter being of extreme urgency. The occasion will be favourable for the consecration of the Bishop-Elect of Hereford.]

LITTERA DOMINI . . . LONDONIENSIS EPISCOPI EPISCOPO WYNTONIENSI QUOD TALI DIE VENIAT APUD NORTHAMPTON AD PRECEPTUM . . . REGIS.²—Venerabili in Christo patri J. Dei gracia Wyntoniensi Episcopo R. ejusdem permissione Londoniensis Episcopo salutem et fraterne caritatis continuum incrementum. Litteras venerabilis patris domini J. Dei gracia Cantuariensis Archiepiscopi, totius | Anglie primatis, xvj. Kalendas Januarii [Fo. 99b.³] recipimus, formam que sequitur continentes. Frater J. permissione divina Cantuariensis ecclesie minister humilis, totius Anglie primas, venerabili in Christo fratri domino R. Dei gracia

¹ Gurdon was a Justice of the Forest in 1280. *D.N.B.*, *ut supra*.

² Printed in Wilkins' *Concilia*, ii. 91, from Bp. Giffard's Worcester Reg., fo. 166.

³ Rubricated heading to this page: 'OCTOGESIMO SECUNDO'.

Londoniensi Episcopo salutem et sinceram in Domino caritatem. Litteras domini Regis die Mercurii proxima post festum sancti Nicholai apud Hereford recipimus in hec verba :—

Edwardus Dei gracia Rex Anglie, dominus Hybernie et Dux Aquitanie venerabili in Christo patri domino J. [etc.] salutem. Quia Lewelinus filius Gariffini et complices sui inimici et rebelles nostri totiens, temporibus nostris et progenitorum nostrorum Regum Anglie, pacem Regni turbarunt et rebellionem suam et maliciam jam resumptam continuare non desistunt animo indurato, propter quod negocium quod ad ipsorum maliciam reprimendam jam incepimus de consilio prelatorum, procerum et magnatum Regni nostri necnon et totius communitatis ejusdem ad presens proponimus ad nostram et totius Regni pacem et tranquillitatem perpetuam Domino concedente finaliter terminare, commodius et decentius esse perpendimus, quod nos et incole nostre terre ad ipsorum maliciam totaliter destruendam pro communi utilitate laboribus et expensis fatigemur hac vice, licet onus difficile videatur, quam hujusmodi turbacione futuris temporibus cruciari, prout tempore nostro et progenitorum nostrorum contigit manifeste; vobis mandamus rogantes quatinus suffraganeos vestros et Abbates, Priores ac alios singulis domibus Religiosos¹ prefectos, necnon et procuratores Decanorum et Capitulorum ecclesiarum collegiatarum vestre et suffraganeorum² diocesum venire faciatis coram nobis apud Northampton in ecclesia [*lege* Octabus] sancti Hillarii vel coram fidelibus nostris quos adduxerimus³ deputandos, et vos eisdem diei et loco intersitis ad audiendum et faciendum ea que pro republica vobis et eis super hiis ostendi faciemus, et ad presentandum nobis consilium et juvamen. Presertim cum vestri et⁴ aliorum intersit per quod negocium jam inceptum ad laudem et honorem Dei et magnificencie nostre fame ac totius regni nostri et populi pacem et tranquillitatem perpetuam valeamus hac vice prout intendimus feliciter consummare. Teste meipso apud Rothelan. xxij. die Novembris. Anno regni nostri xj^o.

Quia igitur Regie majestati tenemur quantum secundum Deum possumus obedire, quamvis viarum et temporum et aliorum gravaminum multiplex importunitas videatur huic negotio plurimum adversari, vobis, hiis non obstantibus, dolentes et inviti in virtute obediencie districtius precipimus et⁵ mandamus quatinus in forma mandati Regii ad prefixos diem et locum venire curetis, Citantes

¹ 'religiosis' *W*.² 'vestrorum' *ins. W*.³ 'adduximus' *W*.⁴ 'sicut' *W*.⁵ *For* 'precipimus et' 'ut possumus precipiendo' *W*.

nichilominus ad hoc ipsum . . . Abbates, Priores ac alios singulis domibus Religiosos¹ prefectos, exemptos quidem in locis non exemptis, si alia² loca habeant vel si non habeant per viam aliam efficacem, et eodem modo Decanos et Capitula non exempta pariter et exempta vestre diocesis in³ dictis [die] et loco compareant, ob reverenciam Regie majestatis, de exp[ed]ientibus reipublice tractaturi. Citetis insuper omnes suffraganeos nostre provincie ad hoc ipsum, quibus omnibus districte precepimus, ut in eadem forma suos subditos in eisdem die et loco faciant convenire. Quod personis episcoporum eo debet esse facilius, quo ut speramus firmiter circa idem tempus electus Herefordensis⁴ poterit in eorum presencia favente Altissimo consecrari. Quid autem feceritis in premissis nos dictis die et loco per vestras patentes litteras harum seriem continentes curetis reddere certiores. Valete. Data apud Hereford. iij. Idus Decembris. Anno domini m^o. cc^o. Octogesimo secundo. Ordinacionis nostre quarto. Quarum auctoritate, tenore presentium, vos citamus secundum formam prelibatam [quod] ad dictos diem et locum venire curetis, audituri et facturi quod mandatum vobis in hac parte directum requirit. Valeat vestra paternitas in Christo et Virgine gloriosa. Data apud Loddewyth. xv. Kalendas Januarii. Anno domini supradicto.

[1283, January 18. *The Bishop makes public statement that he has bought from the custodians of the vacant See all the corn and hay of the last year belonging to the Bishopric for 4280 marks, less 4 shillings, binding himself to pay half the sum within a fortnight of St. John Baptist Day next ensuing, the other half within a fortnight of Michaelmas Day, under the obligation of all the goods of the Bishopric.*]

RECOGNICIO EPISCOPI QUOD TANTA BLADA EMIT A TALIBUS CUSTODIBUS EPISCOPATUS WYNTON. SEDE VACANTE ETC.—Noverint universi quod nos J. miseratione divina Wyntoniensis Episcopus emimus a dominis Willelmo de sancto Claro et Willelmo de Hamelton nuper Custodibus Episcopatus Wyntoniensis predicti sede vacante omnia blada et fena ad eundem Episcopatum in eodem Episcopatu et extra spectantia anni proximi preteriti pro quatuor [Fo. 100a.⁵] milibus ducentis⁶ et quater viginti marcis, quatuor solidis exceptis, de qua quidem pecunie summa bonam et rationabilem ac sufficientem securitatem eis solvenda, videlicet una medietate in quindena Nativitatis beati Johannis Baptiste proximo futura, et alia medietate in quindena sancti Michaelis proximo sequente, facere

¹ 'religiosis' W.

² 'talia' W.

³ 'ut' W.

⁴ Richard de Swinefeld.

⁵ Rubricated heading to this page: 'OCTOGESIMO SECUNDO. ANNO REGNI REGIS XII°.'

⁶ In a later hand this marginal note: 'Nota valorem bladorum et feni.'

tenemur eisdem in quindena Purificacionis beate Marie nunc instante. Ad quod fideliter faciendum nos et omnia bona nostra Episcopatus nostri obligari volumus per presentes. In cujus rei testimonium etc. Data apud Weregrave. xv. Kalendas Februarii. Anno gracie m°. cc°. Octogesimo secundo.

[1282, November 1. *The Bishop grants to his servant, Ralph Chaunterel, in return for faithful and diligent service, the office or serjeanty in the kitchen of St. Swithun's Priory lately vacated by the death of Mag. Wm. Cook.*]

CARTA RADULPHI CHAUNTEREL DE OFFICIO IN COQUINA PRIORATUS SANCTI SWITHUNI WINTON. N.¹—Noverint universi presentes litteras visuri vel audituri quod nos Johannes permissione divina Wyntoniensis episcopus damus concedimus et hac presenti carta nostra confirmavimus dilecto et fideli nostro Radulpho dicto Chaunterel servienti nostro, pro fideli ejus obsequio nobis diligenter exhibito, ministerium, officium seu serjanciam in Coquina Prioratus nostri sancti Swithuni Wynton., illam videlicet quam Magister Willelmus Cocus nuper optinuit in Prioratu antedicto, vacantem per mortem ejusdem, habendum et tenendum eidem Radulpho in tota vita sua cum omnibus libertatibus, commoditatibus, proficuis, et etiam omnibus et singulis pertinentiis ad dictum officium seu serjanciam spectantibus, sine retinemento, aliqua vel diminucione, ita libere et quiete et solute sicut dictus Willelmus ullo tempore illam tenuit aut tenere debuit, vel sicut aliquis predecessorum nostrorum illud liberius contulit, vel conferre consuevit. Quare volumus et firmiter precipimus quod dictus Radulfus quoad vixerit prefatum officium sive serjanciam cum omnibus pertinentiis suis prout plenius supradictum est habeat et teneat ita libere quiete et pacifice ut predictum est, jure et dignitate nostra et successorum nostrorum in omnibus semper salvis. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Data apud Bitterne. Kalendis Novembris. Anno gracie m°. cc°. Octogesimo secundo. Consecracionis nostre anno primo.

[1283, December 17. *The King having fixed the Octave of St. Hilary for the hearing of certain pleas pending in his Court between the Bishop and himself, including one on the patronage of St. Swithun's Priory, and greatly desiring to establish a lasting peace between the Bishop and the Priory, desires the Prior to attend this Court with Bro. Valentine and four other fellow-monks of best repute, bringing a formal instrument signifying their acceptance of the King's ordinance on this matter whether it come to a peaceful solution or be made the subject of litigation. Dated from Shrewsbury.*]

¹ Marginal note: 'Vacat.' This appointment, made before the Bishop had renounced his right of interference in the inner concerns of the Priory, would be inoperative when that concession had taken place.

BREVE REGIS PRIORI SANCTI SWITHUNI WYNTONIE QUOD SIT CORAM REGE IN OCTABUS SANCTI ILLARIL.—Edwardus Dei gracia Rex Anglie etc. dilecto sibi in Christo . . . Priori sancti Swithuni Wynton. salutem. Quia in placitis inter nos et venerabilem patrem J. Wyntoniensem episcopum motis coram nobis in Curia nostra prefiximus diem eidem . . . Episcopo in octabus sancti Hillarii ubicunque tunc fuerimus, ad quem diem nos qui pacem et tranquillitatem suam et vestram plurimum affectantes [[?] affectamus] de pace inter ipsum et vos reformanda, et insuper de placitis predictis et de placito quod nos et prefatum episcopum contingit, super jure patronatus Prioratus, unde tractare proponimus Domino concedente, vobis mandamus quod una cum fratre Valentino¹ et aliis quatuor commonachis vestris discretioribus et melioribus ejusdem domus cum plena et finali potestate firmandi ordinationem nostram in hac parte sigillo capituli vestri signata, sitis ad nos dicta die ex causa predicta et cum omnibus instrumentis et memorandis que nobis et vobis valere poterunt in hac parte; ita quod per

¹ See above, p. 291. To make clear the condition of St. Swithun's Priory at the death of Nicholas of Ely the following extract is taken from his biography in *D. N. B.* xvii. 346:—

'During nearly the whole of his episcopal rule at Winchester he was engaged in an obstinate quarrel with his Chapter. One of his first acts was, at the instance of the legate Ottobon, to restore as prior a certain Valentine. In 1274 Andrew, the rival prior, endeavoured, at the head of an armed force, to restore himself to his old position. The Bishop excommunicated the offenders and placed the town under an interdict. A full enquiry by royal justices, before a jury, led to the imprisonment of the culprits; but so strong was the feeling of the monks in favour of Andrew, that the new prior, Valentine, found his position untenable, and resigned in 1276. In great indignation Ely seized the prior's manors, but the mediation of royal commissioners resulted in Valentine's restoration for a time, with two episcopal nominees among the obedientiaries of the house. But before long, "to show his power" Ely deposed Valentine altogether, and appointed a Norman, John of Dureville, in his stead. The disgusted monks sought the protection of the Roman curia; but in 1278 the mediation of the abbots of Reading and Glastonbury patched up a peace between Ely and his Chapter. The bishop "put away all rancour" and gave the kiss of peace to all the monks, except those still negotiating in the papal court against him. A little later troubles were renewed, and the King thought it worth while to take the priory into his own hands; though at Christmas, when he held his court at Winchester, he resigned its custody to the bishop. Ely then made a clean sweep of the house, made Adam of Fareham the prior, and appointed his partisans as obedientiaries. This secured his triumph for the rest of his life; but years after his death the after-swell of the storm had not subsided. He died on 12 Feb., 1280.'

The strong letter from Peckham, printed above, compelling Pontissara, under virtue of Canonical obedience, to expel Valentine from the Priory whither he had returned, was written about four months before the King's writ to the Prior now under our notice. Edward I's suit against the Bishop on the rights of patronage was probably the outcome of his having temporarily assumed the direction of its affairs, as stated above.

defectum hujusmodi potestatis, seu per vos, infectum non remaneat negocium supradictum. Et in premissis, modis quibus melius, cautius et tutius poteritis, super premissis instructi veniatis; ita quod vel si per viam pacis reformande vel per viam litigii procedi debeat in hoc facto, consultius et cum plena securitate utrobique procedatur. Et hoc nullo modo omittatis. Teste meipso apud Salopiam. xvij. die Decembris. Anno regni nostri xij^o.

[December 10. The King informs the Sheriff of Southampton that, for an annual payment of eight shillings, he has granted to the community of the Jews of Winchester all the lands with buildings, &c., which had belonged to Ben[? jamin] the Jew in the suburb of Winchester, near the Jews' Cemetery, held from the Master of the Hospital of St. John Baptist, the said Jew having been hanged for tampering with the coin (?). Seisin of this property is therefore to be granted to them.]

BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD MITTAT COMMUNITATEM JUDEORUM WYNTON. IN SEYSINAM TERRARUM ET DOMORUM QUE FUERUNT BEN. JUDEI.—E. Dei gracia etc. Vicecomiti Suthampton salutem. Quia concessimus communitati Judeorum Wyntoniensium quod teneant de nobis omnes terras cum edificiis et pertinenciis suis in suburbio Wynton. juxta Cimiterium predictorum Judeorum que fuerunt Ben[? jamini] Judei de Wyntonia pro transgressione monete nostre suspensi, quas quidem terras dictus Benjaminus habuit de Magistro Hospitalis beati Johannis Baptiste et aliis, qui ipsum inde feoffaverunt, reddendo inde nobis per annum octo solidos, videlicet ad Pascha proximo sequens quatuor solidos et ad festum sancti Michaelis proximo sequens quatuor solidos, per manus Vicecomitis nostri Suthampton qui pro tempore fuerit, et sic de anno in annum predictos octo [Fo. 100b.¹] solidos ad dictos terminos, quamdiu nobis placuerit, | tibi precipimus quod de dictis terris, edificiis et aliis pertinenciis suis predicte communitati Judeorum plenam seysinam habere facias et predictam communitatem in seisina vera manuteneas et custodias, non eis inferens aut inferri permittens molestiam, dampnum aut gravamen. Teste H. Hauteyn apud Westmonaster. x^o. die Decembris. Anno regni nostri xij^o.

[Undated. The Sheriff of Southampton is ordered to summon the Bishop to be at Westminster on Jan. 13 and a fortnight after on the plea of John Abbot of Dureford for the restoration of 160 acres of land which he claimed at Eastmeon.]

BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD SUMMONEAT JOHANNEM EPISCOPUM WYNTONIENSEM AD RESPONDENDUM ABBATI DE DUREFORD DE CLX. ACRIS TERRE.—Rex Vicecomiti Suthamp-

¹ Rubricated heading of this page: 'OCTOGESIMO SECUNDO. ANNO REGNI REGIS XIJ^o.'

ton salutem. Precipimus tibi quod non omittas propter libertatem . . . Episcopi [?Episcopatus] Wyntoniensis quin eam ingrediaris et summoneas per bonos summonitores Johannem Wyntoniensem Episcopum quod sit coram Justiciariis nostris apud Westmonaster. a die sancti Hillarii in xv. dies ad respondendum Johanni Abbati de Dureford de placito quod reddat ei Centum et sexaginta acras terre cum pertinenciis in Estmenes que idem . . . Abbas in Curia nostra coram Justiciariis nostris apud Westmonaster. clamat ut jus Ecclesie sue versus eum.

[December 12. Similar order to the Sheriff regarding the manor of Swainston, I. W., which the King claimed.]

ITEM BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD PRECIPIAT EI QUOD REDDAT REGI MANERIUM DE SWYNESTON.—Edwardus [etc.] Vicecomiti Suthampton salutem. Precipe Johanni Wyntoniensi Episcopo quod juste et sine dilacione reddat nobis Manerium de Sweston (*sic*) cum pertinenciis quod idem Episcopus nobis injuste deforciat. Et nisi fecerit summoneas per bonos summonitores predictum Episcopum quod sit coram nobis in Octabus sancti Hillarii, ubicunque tunc fuerimus in Anglia, ostensurus quare non fecerit. Et habeas summonita et hoc breve. Teste meipso apud Wygemore. xij. die Decembris. Anno regni nostri xij^o.¹

[Undated. The King directs the Sheriff of Berkshire to require the Bishop to give up to William de Makeney four messuages, 40 acres of land, and 28 acres of meadow in Bishop's Brickhill, in which the Bishop has no right of entrance unless through his predecessor Peter², who had taken wrongful possession, after the death of Cecilia, wife of a William de Makeney, whose heir the present suitor is. If he gives security for the prosecution of his claim, and the Bishop declines to surrender the property, the latter is to be summoned for the Octave of St. Hilary.]

ITEM VICECOMITI BERKS. QUOD PRECIPIAT EPISCOPO QUOD REDDAT W. DE MAKENEY MESSUAGIA ET TERRAS.—Edwardus Dei gracia etc. Vicecomiti Berks. salutem. Precipe Johanni Episcopo Wyntoniensi quod juste et sine dilacione reddat Willelmo de Makeney quatuor messuagia, quadraginta acras terre et viginti et octo acras prati cum pertinenciis in Brichewell Episcopi que clamat esse jus et hereditatem suam.³ Et in que idem Episcopus non habet ingressum nisi per Petrum quondam Episcopum Wyntoniensem predecessorem predicti Episcopi qui se in ea intrusit post

¹ This manor was formally delivered by the Bishop to the King on the morrow of Trinity Sunday, 1284. See above, p. 282.

² Pierre des Roches, 1205.

³ See below, fo. 193b. Makeney was defeated in the suit.

mortem Cecilie, que fuit uxor Willelmi Mackeney que illa tenuit in dotem de dono predicti Willelmi quondam viri sui, proavi predicti Willelmi cujus heres ipse est, ut dicit. Et unde queritur quod predictus Episcopus ei deforciat. Et nisi fecerit, et predictus Willelmus fecerit te securum de clamore suo prosequendo, tunc summoneas per bonos summonitores predictum Johannem Episcopum quod sit coram Justiciariis nostris apud Westmonasterium in octabus sancti Hillarii, ostensurus quare non fecerit. Et habeas ibi nomina summonita, plegios et hoc breve. Teste meipso etc.

[1284, undated.¹ *The Pope, Martin IV, addresses Charles of Anjou, ex-King of Sicily. He complains that without his consent and against his will Charles is contemplating a private encounter of a hundred men each side with Peter of Aragon. He who comes off the worse in this contest, if he survives, can be neither king nor lord of any land but must retire into solitude. Does Charles forget that he holds his Kingdom of Sicily from the Roman Church, and that he is bound by oft-repeated oaths? His proposed action will be as much in opposition to the Church's interests as to his own. The Divine promise, 'I will be with you always even unto the end of the world', is not one to call forth pity but to kindle wrath. The King of Aragon moreover is no match for the power of France, especially since he has acted against the Justice of God and has fraudulently attacked another's land. After further arguments the Pope concludes by absolving Charles from his promise and oath rashly made, and forbids him to prosecute further his intentions and designs. His aiders and abettors, should they continue obstinate, are threatened with excommunication, which in the last resort may descend upon himself.*]

LITTERA DOMINI PAPE REGI SICILIE.²—Regi Sicilie illustri.

¹ Lingard (*Hist. of England*, ii. 259) thus summarizes the events which occasioned the following letters: 'Charles of Anjou had been for some years in the peaceable possession of Sicily; it was stolen from him by the cunning of Peter of Aragon. That prince had pretended to undertake a crusade against the infidels, and sailed to the neighbourhood of Tunis; at the instigation of those that were in the secret, the Sicilians suddenly rose and murdered every Frenchman in the five cities of the island; and the King of Aragon ascended without opposition the throne of Sicily. . . . The pope, who claimed both Sicily and Aragon as fiefs of his see, excommunicated the assassins and their protector.' This letter from the Pope to Charles must have been written soon after the proposal had been made to decide the matters in dispute by a combat of a hundred knights on either side under the arbitration of Edward I. Rymer (*Foedera*, ii. 226-34) gives in full the particulars of this design, which was defeated by the Pope's ban and by Edward's refusal to arbitrate.

² This letter has been so faultily copied that in some places it is scarcely intelligible. Mr. Alfred Ancombe, F.S.A., has most kindly, at my request, compared this transcript of Pontissara's copy with that given by Raynaldi, *Annal. Eccles.* (Lucae, 1748), iii. 550. He has transcribed the opening of the letter as there given, filling 2½ columns. He thinks the printed letter is the diplomatic one and Pontissara's an earlier draft. Raynaldi's version is more grammatical, and opens thus: 'Morale est, ut qui plus diligunt amplius in dilectorum inordinatione turbentur, errores illorum acerbius arguant, durius increpent, promptiusque compescant. Hunc morem . . . servamus [*as above*]. Sane regiae serenitatis litteris nuper nobis transmissis diligente

Morale hiis quos sincere caritatis zelus afficit esse solet gravius de cariorum inordinacione turbati [? turbari] acerbius illorum errores arguere, illosque divinis [? diutius] increpari. Hunc morem erga te, fili karissime, facti exigente qualitate, prosequimur. Hunc presertim, cum vices, licet insufficientibus meritis, geramus illius qui quos diligit arguit et castigat, non indigne servamus. Quod est ei [? enim] verbum quod audivimus, nobis insciis et saltem ex hoc juris censura invitis omnino censendis, tam temerarie consensisse, videlicet quod cum P. Rege Araganum (*sic*) particulare certamen, ita quod cum Centesimo milite ac ipse similiter e regione conveniatis in illo¹ et insimul confligatis invite² promiseris, et in subitacione spiritus juramento firmatis primus communi consensu pariter in penam partis succumbentis adjecto, ut ille quem ex vobis contingeret in certamine ipso succumbere, si de illo vivus evadat, extunc nec regem se [? esse] nec alicujus terre dominum, set et toto tempore vite sue solus incedat, certo et tam remoto loco ad id ut dicitur deputato.³ An nescis quod Regnum Sicilie a Romana tenes ecclesia et es nobis et ipsi ad multa exinde sub juramenti prestiti corporalis vinculo repetiti multociens obligatus; ex quo satis advertisse debueras ipsius regni negocium tam contra dictum Regem Aragonum quem [*lege* quam] contra quoslibet eandem ecclesiam et impugnantes in illa ipsius ecclesia non minus esse quam tuum? Vide igitur tanta presumptio, quod tibi vis ista permittet que ratio persuadet ut in te ac centum militibus circa defensionem Regni proprii potencie ipsius ecclesie finem ponas immensam virtutis filii Dei vivi, qui discipulis suis, quos ipsius ecclesie jecit precipua fundamenta, Ego [Fo. 101a.] inquires vobiscum sum usque | ad consummacionem seculi, eandem ecclesie promisit potenciam perpetuo assistentem. Profecto, fili karissime, non est sermo iste qui misericordiam provocet, set furorem accendit et iram excitat. Estne itaque inconsulte? Hec acta sunt ne ista tue solite prudencie opera non tibi ad prudenciam putas ascribi, set ad imprudenciam potius imputari, quod

studio exaratis [examinatis *Raynaldi*] gravi nec immerito fuimus admiratione permoti, nostris plane patefacto sensibus per easdem, te tanta discretione praeditum, tantaque circumspectionis radio rutilantem, minus caute, quin potius temere, consensisse, ut cum Petro rege Aragonum particulare certamen in civitatis Burdigalensis territorio sive campo statuto ad hoc in Kal. primo venturi mensis Junii termino exercendum. . . . This specimen shows how the scarcely grammatical sentences of the first draft have been expanded by the professional letter-writer attached to the Papal Court. As it would take up space disproportionate to the interest of the topic to copy Raynaldi's version *in extenso*, only a few words or phrases which may make clearer the sense of obscure passages are added at the foot of the page.

¹ 'ad illud' R.² 'inire' R.³ This sentence is much expanded in R.

prefatum Regem Aragonum tibi prorsus viribus inequalem¹, ut de ceteris taceamus, qui velut desperatus² censetur hoc agere, utpote contra Dei justiciam,³ ipsius ecclesie tuam tuorumque magnificenciam, desperans merito posse subsistere⁴ cujus judicio bellice dampnate que fortis equasti prefato regno terras predicatur ipsius ecclesie insortitum casum, que inconsultate facultate deducto, quominus te potuit tam insidiosi tam subdoli terram tuam fraudulenter ingressi adeo provocacione irritare, ut ad tam inordinata procedens ad tam erronea quam pluries, qui si te in eventum quocunque nobis non consentientibus tue voluntatis arbitrio ab hiis absolvere ad sue [? que] ipsi ecclesie nobis nostrisque successoribus pro regno eodem tam sollempniter es astrictus tam obnixe tenens, vel jure non negante amittere in eo tibi commissum imperium illud a te taliter abdicando non attendis, ad quam indiscreta quam temeraria quam damnosa te per hoc dicti Regis Aragonum prorumpere fecit iniqua sagacitas sagaxque nequicia, ut scilicet regnum tuum cum ipso qui nullum jus habet in illo adventu quantum in te fuit pari commiseris, et te consentiente in re tua sit tibi et ipsi par judicium, par exitus, par eventus, ut ipse quem sui graves et enormes excessus in eandem ecclesiam tuamque commissi magnificenciam culpis gravioribus obligant brevis et equalis tibi pugne convencio penas redimat graviores. Non tamen equalem quam idem cum passus injurias ipse tantas et tales inferens judicium subiciens, ut tu cujus vires mundi majores non dubitas tuas augustares [? angustiores] spontaneas et suas illis in cujusdam non laudande animositatis impetu inconsultus equares, ut te a recuperacione Sicilie, quam non in sui fortitudine brachii set in populi rebellionem Siculi, quin verius de ipsorum rebellium ipsam occupatam jam tenentium manibus clandestinis (*sic*) insidiator et usurpator accepit, sollicitudo onus [? sollicitudines] futuri conflictus abstrahe[n]t, et tam ipse quam alii, qui forsan in sua persecucionem non dormiunt, te maxime ipsius occasione conflictus absente suas liberius insidias prosequuntur. O fili, si adesset tue presencie copia, si daretur mutuis hora narrantibus, quam plenius commissas in premissis temeritates exprimere lingua quam littera [? littera], quam amarius argueret, quam profundius increparet, quam clarius causas insitas increpacionis ostenderet vivus sermo quam scriptus. Verum quia in hiis increpacio affectu paterno sonare non sufficit nisi ex correctione subsequatur ad remedium

¹ 'imparem' *R*.² 'in desperatione positus' *R*.³ 'et' *ins. R*.⁴ After 'subsistere' Raynaldi reads 'fecisti bellicae', and what follows differs much from this copy, but, as it leaves this hopelessly corrupt passage equally obscure, it is left to the comparison of any curious reader.

correctionis scolis intendimus. Ad illud plenis desideriis suspiramus; ideoque promissionem tuam prorsus illicitam et juramentum super prestitum temerarium declarantes et carere viribus, teque ad illorum observanciam decernentes ab illis te nichilominus absolvendo licet processere de facto serenitatem regiam monemus, rogamus et hortamur, ac majestatem regiam tuam petimus suadentes et nichilominus sub debito nobis et ipsi ecclesie prefati juramenti districtionis inhibentes, quatinus ab illorum prosecutione prorsus abstineas et omnino desistas. Nos enim in illos qui tibi ea servanda suaserint, vel in illis prosequendis consilio, auxilio vel favore vel alio modo quovis astiterint, exnunc sententiam excommunicationis promulgamus, et te nichilominus nisi premissis nostris mandatis et monitis parueris eandem sententiam incurrere volumus ipso facto.

[Undated. *Peter, styling himself King of Aragon and Sicily, writes to Charles (of Anjou), King of Jerusalem. He had come to the African coast to fight the Saracens, had sent messengers to the Roman Church without effect, and had afterwards come into Sicily, the Sicilians complaining of Charles's oppression and imploring his help. He will not and cannot desert them on account of his wife¹ and sons, to whom that kingdom belongs by hereditary right. He therefore asks Charles to leave him in peaceable possession.*]

LITTERA. ARAGONUM ET SICILIE REX REGI IERUSALEM.—Magnifico Principi K. Regi Iherusalem illustri P. Dei gracia Aragonum et Sicilie Rex. Cum venissemus ad partes barbaras ad impugnandum Saracenos, misimus nuncios nostros ad Romanam ecclesiam cum quibusdam petitionibus nostris, quarum nullam potuimus optinere, et postea venimus in Siciliam, audientes Siculos querelantes quod vos gravatis eos et hostiliter impugnatis. [Fo. 101b.] Unde nostrum auxilium implorarunt. | Et quia nolumus eis deficere nec possumus propter uxorem nostram et filios, ad quos Regnum ipsum jure hereditario noscitur pertinere, vos rogamus quatinus ab injuriis et molestiis hujusmodi desistatis, et talibus latoribus presentium credatis in hiis que vobis dixerint ex parte nostra.

[Undated. *Charles sends a defiant reply to the above. If Peter wished to retain his newly acquired possession, let him come out of the cave where he is skulking, and try the strength of his opponent's soldiers, otherwise they will visit him in his hiding-place.*]

LITTERA REGIS² FRANCIE REGI CICILIE ETC.—K. Regis

¹ Constance, daughter of Manfred, King of Sicily, crowned 1258, killed at the battle of Benevento, 1266.

² The rubricator is in error. Charles of Anjou, who was born in 1220, was son of Louis VIII and younger brother of St. Louis, therefore uncle of Philip, then King of France.

Francie filius, Ducatus Apulie, Principatus Capue, Andagavensis et Focarie Comes, Iherosolimitanus Rex et Sicilie, Dei gracia alme Urbis¹ senator P. solo nomine Regi Sicilie. Si tibi nomen noviter acquisitum volueris retinere, de spelunca quam nunc inhabitas decet te capud amittere [? emittere]. Si tue juventutis experiende sumas audaciam, invenies quanta strenuitas solet in nostris militibus inveniri, qui licet te diu aud[ac]issime duxerint expectandum et ne tamen mora tuarum virium, quod absit, impediatur, de experientia cito locum quo latitas auctore Domino visitabunt.

[May 8. *The Bishop is to deliver to the King the advowson of the Hospital of St. John Baptist at Portsmouth.*]

BREVE REGIS EPISCOPO WYNTONIENSI QUOD REDDAT ADVOCACIONEM HOSPITALIS SANCTI JOHANNIS DE PORTESMUTH.—E. Dei gracia etc. Precipe Johanni Episcopo Wyntoniensi quod juste et sine dilacione reddat nobis advocacionem Hospitalis sancti Johannis Baptiste de Portesmue quam nobis injuste deforciat ut dicitur. Et nisi fecerit summoneas per bonum summonitorem predictum Episcopum quod sit coram nobis in octabus Ascensionis Domini ostensurus quare non fecerit. Et habeas ibi summonita et hoc breve. Teste meipso apud Aberconewey in Snaudonia. viij^o. die Maii. Anno regni nostri xj^o.

[Same date. *Similar order as to the advowson of Meonstoke Rectory.*]

BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD PRECIPIAT EPISCOPO WYNTONIENSI REDDERE ADVOCACIONEM ECCLESIE DE MENESTOKE REGL.—Precipe Johanni Episcopo Wyntoniensi quod juste [etc. *as last*] ecclesie de Menestoke quam [etc.] in octabus Ascensionis Domini ubicunque tunc fuerimus in Anglia, ostensurus [etc.].

[May 9. *Similar order to the Bishop to show by what warrant he holds the Manor of Meonstoke.*]

BREVE REGIS VICECOMITI QUOD SUMMONEAT EPISCOPUM QUOD SIT CORAM REGE, OSTENSURUS QUO WARANTO TENET MANERIUM DE MENES.—Summoneas per bonum summonitorem Johannem episcopum Wyntoniensem quod sit coram [nobis] in octabus Ascensionis Domini ubicunque tunc fuerimus in Anglia, ostensurus quo Waranto tenet Manerium de Menes cum pertinenciis

¹ i. e. of Rome.

quod ad coronam nostram ut dicitur (*sic*). Et habeas ibi summonita et hoc breve. Teste meipso apud Aberconewey in Snaudonia. ix^o. die Maii. Anno regni nostri xj^o.

[*Same date. Similar writ. The Bishop to give up to the King the advowson of St. Swithun's Priory.*]

BREVE REGIS VICECOMITI QUOD PRECIPIAT EPISCOPUM (*sic*) REDDERE EI ADVOCACIONEM PRIORATUS SANCTI SWITHUNI.—Pre-cipe Johanni Episcopo Wyntoniensi quod juste [etc. *as last but two*] advocacionem Prioratus Sancti Swithuni Wyntonie, quam [etc.] in octabus Ascensionis Domini [etc.] ostensurus [etc.]. Teste meipso etc. ut proximo supra.

[*May 15. Writ to the Sheriff to distrain on the Bishop's goods to the value of £461 3s. 5d., the sum due for divers debts. This sum to be paid into the Exchequer at Shrewsbury on the Octave of Trinity Sunday.*]

BREVE REGIS VICECOMITI QUOD DISTRINGAT EPISCOPUM ET LEVET DE BONIS EJUSDEM CCCC.LXJ. LI. IJ. S. ET V. D.—E. Dei gracia etc. Vicecomiti Suthampton salutem. Precipimus tibi quod non omittas propter libertatem Episcopi Wyntoniensis quin eam ingrediariis et de terris, bonis et catallis Episcopi Wyntoniensis tam infra eandem libertatem quam alibi in balliva tua fieri [*?levari*] facias cccc. lxj. li. iij. solidos v. denarios, quos idem episcopus nobis debet de diversis debitis, ita quod eas habeas ad scaccarium nostrum apud Salopiam in Octabus sancte Trinitatis nobis solvendas. Et hoc sicut te ipsum et omnia que habes in regno nostro diligis nullatenus omittas. Et habeas ibi tunc hoc breve. Teste Rege de Nortwode apud Salopiam. xv. die Maii. Anno regni nostri xj^o.

[*May 11. Writ to the Treasurer and Barons of the Exchequer to levy from the Bishop's lands and chattels all debts due to the King. Dated Llanrwst.*]

BREVE REGIS THESAURARIO ET BARONIBUS DE SCACCARIO QUOD FACIANT LEVARI OMNIA DEBITA IN QUIBUS EPISCOPUS REGI TENETUR.—E. Dei gracia etc. Thesaurario et Baronibus de Scaccario nostro salutem. Mandamus vobis quatinus omnia debita in quibus Wyntoniensis Episcopus nobis tenetur ad scaccarium predictum unde certificacionem vestram recepimus de terris et catallis

¹ A marginal note in a much later hand, outside a bracket including this and the three previous writs: 'Omnia ista idem Rex restituit domino Episcopo Johanni.'

ejusdem episcopi sine aliqua dilacione levari faciatis, et hoc nullatenus omittatis. Data sub privato sigillo nostro apud Thlanrugt. xj. die Maii. Anno regni nostri xj^o.

[June 2. The King orders the prorogation of his various writs against the Bishop of Winchester till one month after Michaelmas. He also forbids the Justices, on the pretext of any former writ against the Bishop, to molest or annoy him in any way, but tells them to treat him favourably and kindly.]

BREVE REGIS JUSTICIARIIS QUOD PROROGENTUR DIES PLACITORUM SUORUM USQUE IN UNUM MENSEM POST FESTUM [Fo. 102a.] SANCTI MICHAELIS.—E. etc. dilecto et fideli suo Radulfo de Hengeham et sociis suis Justiciariis placita sua tenentibus salutem. Mandamus vobis quod placita illa que resuscitari fecimus versus Episcopum Wyntoniensem coram vobis prorogentur usque ad diem sancti Michaelis proximo futuri in unum mensem, ita quod extunc in placitis illis procedatur prout de jure et secundum legem et consuetudinem regni nostri fuerit faciendum. Data sub privato sigillo nostro apud Trenere secundo die Junii anno regni nostri xj^o. Et ipsum occasione alicujus mandati nostri prius vobis directi non molestetis in aliquo vel gravetis, set eidem quatenus cum justicia poteritis sitis favorabiles et benigni.

[Undated. A statement of the above mandate.]

ITEM JUSTICIARIIS AD PROROGENDUM (*sic*) DIES PLACITORUM.—Dominus Rex mandavit dilectis et fidelibus suis Radulfo de Hengeham et sociis suis Justiciariis sub privato sigillo suo quod omnia placita [que] resuscitata fuerunt coram ipso domino Rege versus Episcopum Wyntoniensem prorogentur usque a die sancti Michaelis in unum mensem, ubicunque etc.

[An exact copy of the last but one.]

LITTERA REGIS JUSTICIARIIS DIRECTA AD PROROGENDUM (*sic*).—Edwardus etc. Mandamus vobis quod placita . . . favorabiles et benigni.

[November 15. A further prorogation to January 20.]

BREVE REGIS JUSTICIARIIS QUOD PROROGENTUR DIES EPISCOPI USQUE AD OCTABAS SANCTI HILLARII.—Edwardus etc. dilectis et fidelibus Radulfo de Hengeham et sociis suis placita nostra tenentibus salutem. Mandamus vobis quod omnia placita mota et pendencia coram vobis inter nos et J. Wyntoniensem episcopum prorogetis

usque ad Octabas sancti Hillarii proximo futuri, ita quod placita illa in statu in quo nunc sunt interim remaneant, et extunc procedatur in eis, prout de jure fuerit faciendum. Data sub privato sigillo nostro apud Hereford. xv. Novembris. Anno regni nostri xj^o.

[Undated. A meeting of the foresters, verderers, and other persons employed in the Forest of Hasseby, before John de Farlynton, head-warder of the Forest, on the liberties of the Bishops of Winchester therein. Their report is here given.]

TRACTATUS FORESTARIORUM DE HASSEBI SUPER LIBERTATIBUS EPISCOPI.—Convocatis Forestariis, viridariis, agestatoribus¹ [?et] aliis ministris seu etiam senioribus et discreciorebus Foreste de Hasseby coram Johanne de Farlynton capitali custode ejusdem foreste, et habito cum eisdem consilio et tractatibus super libertatibus Episcopi Wyntoniensis, prout continetur in brevi domini Regis, compertum est quod tam Episcopus qui nunc est quam predecessores sui a tempore Petri de Rupibus,² quondam Episcopi ibidem, usi sunt libertatibus subscriptis per omnes terras suas in balliva predicta, videlicet, quod tam predictus Episcopus et predecessores sui quam omnes de feodo suo ceperunt et capiunt de boscis suis ad voluntatem suam sine visu et liberata forestariorum tam ad usus suos proprios quam ad usus vendicionis et donacionis, faciunt etiam assarta³ et purpresturas⁴ in terris suis, et claudunt alta haya et etiam bassa ad voluntatem suam. Capiunt etiam et ceperunt a tempore predicto omnimodas feras et bestias in boscis suis et in terris predictis pro voluntate sua. Istis et eisdem libertatibus usus Prior sancti Swithuni Wynton. et predecessores sui in boscis, terris et feodis suis in balliva predicta a tempore predicti Petri sicut predictum est.

[June 4. The Bishop directs the Subprior and obedientiaries of St. Swithun to obey William de Basing as their Prior, to whom he has granted the disposal of the obedientiaries, and also of the serjeanties.]

LITTERA EPISCOPI PRIORI ET CONVENTUI SANCTI SWITHUNI, QUOD PRIOR EORUM POTEST CONFERRE OBEDIENCIARIIS CONFERRE (sic).—[Repeated from Fo. 69b, pp. 281-2.]

¹ *Agestator*, an 'agistor', officer who assigns the pasturage in a forest.

² Pierre des Roches, 1205.

³ 'Assarts', pieces of land cleared from the forest waste for cultivation.

⁴ 'Purpresture', an encroachment on forest rights by building a house within the forest. See Manwood, *Treatise of the Forest Laws*, ed. 1615, p. 71.

[Fo. 102b.]

[June 5. *The Bishop orders his bailiff at Swainston, I.W., to deliver up that Manor to the King.*]

LITTERA EPISCOPI BALLIVO DE SWYNESTON QUOD LIBERET
PREDICTUM MANERIUM BALLIVO DOMINI REGIS, QUOD MANERIUM
DOMINO REGI REDDIDIT.—[*Repeated from Fo. 69b, p. 282.*]

[Undated [1163]. *Charter of William de Solariis, granting to the Abbey of St. Saviour, Coutances, the Church of All Saints with the Châpel of St. Mary, Ellingham, and in the same parish 72 acres of land, 20 acres of meadow, and 3 acres of land near the Church, for monastic buildings in perpetual alms.*]

CARTA WILLELMI DE SOLARIIS FACTA ABBATIE SANCTI
SALVATORIS DE COSTENTINO.—Notum sit presentibus et futuris
quod Willelmus de Solariis dedit Abbathie sancti Salvatoris de
Costentino pro amore Dei ecclesiam omnium Sanctorum cum capella
Sancte Marie de Elyngham cum omnibus pertinenciis suis. Iterum
dedit in eadem parochia sexaginta et xij. acras terre et viginti
acras prati et tres acras terre juxta ecclesiam ad edificium domuum
monachorum et omnem communionem similiter in aquis, in pratis et
in terris. Has elemosinas dedit prefatus Willelmus liberas et quietas
in perpetua elemosina ab omnibus rebus et serviciis, pro anima sua
et pro anima Ricardi Consulis avunculi sui et pro animabus ante-
cessorum suorum. Hiis testibus Jordane (*sic*) Garsson, Henrico de
Agneys, Nicholao de Wemer, Radulfo de Vaus, Hugone de Lingeure,
Johanne Lovel et multis aliis.

[1163. *Another charter of the same to the same effect.*]

CARTA WILLELMI DE SOLARIIS SUPER EODEM.—Notum sit
omnibus tam presentibus quam futuris quod ego Willelmus de
Solariis dedi Abbathie sancti Salvatoris de Constantino et monachis
ibidem Deo servientibus Ecclesiam de Alyngeham que est in honore
sancte Marie et omnium sanctorum cum omnibus beneficiis ad eam
pertinentibus et in eadem villa dimidiam quinquenam terre et viginti
acras prati et tres acras ad edificium domuum suarum et omnem
communionem in terris, pascuis et aquis. Hanc donacionem dedi
ego Willelmus liberam et quietam ab omni servicio in perpetuam
elemosinam, pro anima mea et pro animabus antecessorum meorum
et pro anima consulis Ricardi avunculi mei. Hiis testibus Jordano
Garsson, Nicholao Wemer, Radulfo Vaus, Henrico de Agnis,
Hugone de Lingeure, Johanne Lovel. Facta est hec carta anno
domini m°. c°. lx°. iij°.

[Undated [post 1174]. *Confirmation of this grant with usual stipulations by Richard, Bishop of Winchester.*]

CARTA EPISCOPI WYNTONIENSIS SUPER EODEM.—Ricardus¹ Dei gracia Wyntoniensis episcopus universis sancte matris ecclesie filiis per episcopatum Wyntoniensem constitutis salutem et Dei benedictionem. Noverit universitas vestra nos pro amore Dei et petitione domini ad presentacionem Willelmi de Solariis concessisse Abbathie sancti Salvatoris de Constantino et monachis ibidem Deo servientibus ecclesiam de Alingeham cum omnibus pertinenciis suis que est in honore omnium Sanctorum in perpetuam elemosinam, salvo in omnibus jure Wyntoniensis ecclesie, ita ut predicti monachi presentent episcopo Wyntoniensi et officialibus suis presbiterum, qui per ipsum episcopum vel ejus officiales perpetuus vicarius ibidem constituatur, et eidem facta sit sufficiens assignacio ab ipsis monachis in necessariis et in illis unde episcopalia plene per ipsum annuatim solvantur, ad beneplacitum Episcopi. Ut autem rata sit concessio nostra, eam presentis scripti et sigilli nostri munimine roboramus. Testibus hiis Magistro Hugone de Gaherst, Magistro Gregorio de Lund, Magistro Hugone, Magistro Henrico [Fo. 103a.] de Davyntre, | Magistro Herberto de Wynton, Roberto de Clatford, Magistro Hugone le Gardiner, Andrea fratre, Radulfo Archidiacono Wyntoniensi.

[Undated. *Ratification of the above grant by King Henry II.*]

C. BREVE REGIS VICECOMITI ET MINISTRIS DE SUTHAMPTON QUOD ELEMOSINA[M] SANCTI SALVATORIS ECCLESIE CONCESSA[M] DEFENDANT.—H. Rex Anglie et Dux Normandie et Aquitanie et Comes Andegavie vicecomiti et ministris suis de Suthampton salutem. Sciatis [quod] elemosina de Alyngeham quam Willelmus de Soliers dedit ecclesie sancti Salvatoris de Costantino et elemosina de Porteseya quam Baldewynus de Porteseya dedit eidem ecclesie sunt in mea manu et custodia et protectione. Et ideo volo et firmiter precipio quod illas elemosinas manu teneatis et defendatis, ne quis eis aliquam injuriam faciat vel contumeliam. Teste magistro Radulfo Tameworda apud Fordburi.

[1284, August 15. *The Bishop ratifies an obligation entered into by John Flaming, Rector of Nursling, with Stephen de Berghestede, Bishop of Chichester, relative to a vacant Prebend in the Monastery of Romsey which was under dispute between him and Mag. William Schyrok.*]

LITTERA JOHANNIS EPISCOPI WYNTONIENSIS PER QUAM

¹ Richard Tocliffe, 1174-89.

RATIFICAT OBLIGACIONEM MAGISTRI JOHANNIS FLEMANG FACTA CYCESTRENSI EPISCOPO.—Universis presentes litteras inspecturis Johannes [etc.] salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod cum dilectus in Christo filius Magister Johannes dictus Flemingus rector ecclesie de Nutcheling obligaverit se venerabili patri domino . . . Cycestrensi Episcopo in hac forma:—Universis sancte matris ecclesie filiis ad quos presentes littere pervenerint Johannes dictus Flamingus rector ecclesie de Nutchelyng Wyntoniensis diocesis salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod cum venerabilis pater S. Dei gracia Cycestrensis Episcopus ad petitionem meam relacionem fecisset summo pontifici super quodam negotio dicto patri a sede Apostolica commisso super quadam prebenda vacante in Monasterio de Romeseye Wyntoniensis diocesis aliquantulum agitato coram dicto patre aliquando coram Commissario suo inter me ex parte una et Magistrum Willelmum dictum Schyrloke ex altera: Ego volens prospicere indemnitati dicti patris ac Magistri W. de Cruce Roys Officiali et Commissario sui in dicto negotio, eisdem tenore presentium promitto juramento prestito corporali, quod predictum dominum . . . Episcopum et dictum magistrum W. conservabo indemnes, si contigerit ipsos vel eorum alterum vexari vel quoquo modo dampnificari ratione processus antedicti, et quod stabo litteris dicti patris vel verbo ejusdem quocunque hujusmodi dampna vel expensas placuerit declarare. Et ad omnia premissa fideliter complenda obligo me, omnia bona mobilia et immobilia presentia et futura predictis domino Episcopo et . . . Officiali ejusdem, super qua obligatione bona fide promitto quod ratificacionem reverendi patris domini . . . Wynton. episcopi fideliter procurabo. Volo etiam et promitto quod dictus . . . Wyntoniensis episcopus levare (*sic*) faciat de bonis meis in diocesi Wynton. quantum dictus dominus . . . Cicestrensis Episcopus vel ejus . . . Officialis ratione dicti processus fuerint dampnificati. Et quod dominus . . . Wyntoniensis episcopus super hoc stet litteris dicti domini . . . Cycestrensis episcopi absque aliqua alia probacione, quociens dictus dominus Cycestrensis episcopus dicto domino Wyntoniensi episcopo dampna sua vel expensas manifestaverit per litteras suas patentes, et quod hujusmodi pecunia solvatur nuncio litteras dicti domini . . . Cycestrensis episcopi deferenti. In cujus rei testimonium sigillum meum presentibus apposui. In presencia Magistri Thome de Berghestede Archidiaconi Lewensis, Dominorum Stephani de Berghestede et Willelmi de Fordes Canonorum Cycestrie, Magistri Willelmi de Campis, Ricardi de Dale Rectoris ecclesie de Towyntone et Thome de Sorham. Data apud Aldyngbourne. Kalendis Augusti. Anno

domini m°. cc°. Octogesimo quarto. Nos eandem obligacionem, quantum in nobis est, ratificamus. Data Tantone. die Assumpcionis Beate Marie. Anno domini supradicto.

[September 26. The Bishop grants to John Somer, messenger, 10 acres of land with the messuage in Cheriton held by his father, a serf, for the annual rent of half a crown, also manumitting him.]

CARTA DOMINI EPISCOPI WYNTONIENSIS DE X. ACRIS TERRE CUM MESSUAGIO CONCESSIS JOHANNI SOMER MESSENGER.—Universis presentes litteras inspecturis Johannes miseracione divina Wyntoniensis Episcopus salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod nos concessimus Johanni Somer messenger et heredibus suis imperpetuum decem acras terre cum messuagio quas pater suus natus noster tenuit in villa nostra de Cheritone, red-
[Fo. 103b.] dendo | annuatim nobis et successoribus nostris duos solidos et sex denarios sterlingorum in festo sancti Michaelis. Et volumus et concedimus quod dictus Johannes libere teneat dictam terram cum messuagio, solvendo dictum redditum annuatim termino supradicto. Insuper dictum Johannem manumittimus donando libertatem eidem. In cujus rei testimonium presens scriptum fecimus sigilli nostri munimine roborari. Data apud Hameldone. vj°. Kalendas Octobris. Anno domini m°. cc°. Octogesimo quarto. Consecracionis nostre tertio.

[1285, January 2. The King directs his Justices itinerant in Berkshire to allow the Bishop's claim to the amends of assize of bread and beer in Brickwell and Weregrave, as his predecessors have had in times past.]

BREVE REGIS JUSTICIARIIS ITINERANTIBUS IN COMITATU BARKS. QUOD PERMITTANT EPISCOPUM HABERE EMENDAS PANIS ET SERVISIE IN MANERIIS SUIS DE BRICHEWELLE ET DE WEREGRIVE.—Edwardus Dei gracia Rex Anglie, dominus Hybernie et Dux Aquitanie Justiciariis suis itinerantibus in Comitatu Barkscire salutem. Quia venerabilis pater J. Wyntoniensis Episcopus clamat habere emendas de assisa panis et cervisie per homines et tenentes suos de Brigewelle et Weregrave fracta[s], vobis mandamus quatinus prefatum Episcopum emendas illas pacifice habere et percipere permittatis, prout ipse et predecessores sui Episcopi loci predicti emendas illas percipere et habere consueverunt temporibus retroactis. Teste meipso apud Bathoniam. secundo die Januarii. Anno regni nostri xiiij°.

[*Same date. The King instructs his Justices that the Bishop is to have such fines and amercements as are his by right of royal charters.*]

BREVE REGIS JUSTICIARIIS SUIS, QUOD PERMITTANT EPISCOPUM WYNTONIENSEM HABERE FINES ET AMERCIAMENTA HOMINUM SUORUM CORAM EOS (*sic*) FACTA PROUT EA HABERE DEBET.—Edwardus [etc.] Justiciariis suis ad custodiam Judicii assignatis salutem. Cum venerabilis pater J. Wyntoniensis Episcopus per Cartas progenitorum nostrorum Regum Anglie et confirmationem nostram fines et amerciamenta hominum suorum in quibuscunque Curiis nostris fines fecerint seu amerciati fuerint,¹ quos quidem fines et amerciamenta idem Episcopus toto tempore suo juxta tenorem cartarum predictarum recepit, ut accepimus, vobis mandamus quatinus ipsum episcopum fines et amerciamenta hominum suorum coram vobis facta percipere et habere permittatis, prout ea habere debet, juxta tenorem cartarum predictarum. Teste meipso apud Bathoniam. secundo die Januarii. Anno regni nostri xiiij^o.

[*Same date. The King directs his Treasurer to provide for the Bishop a remedy against an unjust claim that had been made against him in respect of corn bought by him, on the ground that a thirtieth of its value was due to the King. The Bishop is to be dealt with in this matter on the strict rule of equity.*]

BREVE REGIS JOHANNI DE KYRK QUOD FACIAT HABERE REMEDIUM EPISCOPO WYNTONIENSI DE BLADIS QUE EMIT DE EPISCOPATU.—Rex dilecto et fideli suo Johanni de Kyrk Thesaurario suo salutem. Monstravit nobis venerabilis pater J. Wyntoniensis Episcopus quod cum ipse blada Episcopatus predicti a dilectis et fidelibus nostris Willelmo de Sancto Claro et Willelmo de Hameltone nuper custodibus nostris Episcopatus predicti sede vacante emisset parum ante diem quo tricesima in Regno nostro ultimo fuit nobis concessa, ita quod bladum illud die predicto adeo integrum fuerat sicut extitit tempore quo illud emit ab eisdem, collectores ejusdem Tricesime a prefato Episcopo pro blado illo tricesimam exigunt ad opus nostrum minus justo. Et quia nolumus quod idem episcopus in hac parte indebite pregravetur, vobis mandamus quod in presencia custodum predictorum vel alterius ipsorum quem presentem esse contigerit, audita ratione ejusdem Episcopi vel attornati ejusdem in hac parte, eidem episcopo remedium inde fieri faciatis prout equitati consonum fuerit et vestra discrecio duxerit providendum. Teste meipso etc.

¹ Some word in this sentence seems to have been omitted, which vitiates the construction. If 'habuerit' or 'perceperit' were inserted after 'hominum suorum', sense would be restored.

[*Same date. The King's writ to his bailiffs, &c. Whereas the Bishop of Winchester and his men have hitherto by royal charters been exempt from the payment of tolls, which exemption has lately been disregarded, for the future these privileges shall be observed.*]

BREVE REGIS QUOD HOMINES EPISCOPI NON PRESTANT TOLNEUM.—Rex Ballivis etc. Monstravit nobis venerabilis pater J. Wyntoniensis episcopus quod cum ipse et homines sui per cartas progenitorum nostrorum quondam Regum Anglie et confirmationem nostram quieti sint et quieti esse debeant, et hactenus quieti esse consueverint, de prestacione Theolonii per totum Regnum nostrum, vos nichilominus ipsum episcopum et homines suos ad hujusmodi Theolonium nobis in villa predicta prestandum graviter distringitis in ipsius Episcopi et hominum suorum predictorum dampnum non modicum et gravamen: Et quia prefato Episcopo seu hominibus suis injuriari nolumus in hac parte, vobis precipimus quod ab hujusmodi districtionibus et gravaminibus prefato episcopo seu hominibus suis ea occasione decetero inferendis penitus desistentes ipsos libertate illa et aliis quibus rationabiliter hactenus usi sunt uti et gaudere permittatis juxta tenorem cartarum predictarum et confirmationem nostram predictam. Teste meipso Bathonie. secundo die Januarii. Anno regni nostri xiiij^o.

[1284, December 10. *A question having been raised in the King's Court as to the right of advowson in the church of Fetcham, the King forbids the Bishop to admit a Rector till the matter has been discussed.*]

PROHIBICIO REGIA NE EPISCOPUS ADMITTAT ALIQUEM AD ECCLESIAM DE FETCHAM DE CUJUS ADVOCACIONE CONTENCIO MOTA EST.—Edwardus Dei gracia [etc.] venerabili in Christo patri J. [etc.] salutem. Prohibemus vobis ne admittatis personam [Fo. 104a.] ad ecclesiam de Fecheham que vacat, ut | dicitur, et de cujus advocacione contencio mota est in Curia nostra inter Johannem de Abernoun¹ et Avelinam que fuit uxor Johannis de Abernoun donec discussum fuerit in eadem Curia ad quem illorum pertineat ejusdem ecclesie advocacio. Teste meipso apud Kedwelle. x^o. die Decembris. Anno regni nostri xiiij^o.

[1285, February 12. *The Bishop, by letters patent, grants to John de Warham all debts due to him from Robert de Warham by reason of the latter's administration of goods at the Rectory of Welwick, dio. York, formerly the Bishop's. He may gather in the aforesaid debts from the heirs or executors as he sees fit.*]

CONCEDIT EPISCOPUS JOHANNI DE WARHAM OMNIA DEBITA QUE SIBI DEBENTUR A ROBERTO DE WARAHAM (*sic*).—Universis

¹ See above, p. 16.

presentes litteras litteras (*sic*) inspecturis Johannes [etc.] salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod nos concedimus et donamus Johanni de Warham omnia debita que nobis debentur a Roberto de Warham seu ab heredibus vel etiam executoribus suis occasione administracionis sue facte in bonis nostris racione ecclesie de Welewyke Ebor. diocesis dudum nostre, ac etiam facimus et constituimus tenore presentium dictum J. procuratorem nostrum in rem suam ad petendum, recipiendum ac etiam retinendum predicta debita a predictis heredibus seu executoribus ubi et quando viderit expedire. In cujus rei testimonium etc. Data apud Brighthwelle. ij. Idus Februarii. Anno domini m^o. cc^o. octogesimo quarto.

[June 5. The King, for the health of his soul and for his ancestors and heirs, has granted, and by this charter confirmed, to the Bishop and his successors their chaces as well within as without the bounds of his forest. The same privileges are granted also to the Prior and Convent of St. Swithun. They include the full right to hunt and make shelters, to keep dogs without 'hambling', to be free from all interference by foresters, verderers, and other forest attendants, to appoint their own wood-wards, to fell and carry away wood at their will, to assart and bring land into cultivation. They are forbidden, however, to use nets to catch venison. The Prior and Convent of St. Swithun are to enjoy the forest rights which they had under Bishops Adelmar, John, and Nicholas. Similar conditions to the above are laid down for them.]

CARTA REGIS SUPER CHACEIS EPISCOPI WYNTONIENSIS.—Edwardus Dei gracia Rex Anglie, Dominus Hybernice et Dux Aquitanie Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Comitibus, Baronibus, Justiciariis, Vicecomitibus, Prepositis, Ministris et omnibus et fidelibus suis salutem. Sciatis nos pro salute anime nostre et animarum antecessorum et heredum nostrorum concessisse et hac carta nostra confirmasse pro nobis et heredibus nostris venerabili patri Johanni Wyntoniensi Episcopo et successoribus suis chaceas in omnibus dominicis terris et boscis suis et feodorum suorum et hominum suorum, tam infra metas et bundas Foreste nostre quam extra, sicut limitati sunt et bundati. Et quod ipse et successores sui in terris et boscis supradictis venari et stabulas facere et omnimodam venacionem que ad chaceam et warennam¹ pertinet quocunque modo capere et asportare, et canes suos et hominum suorum

¹ According to Manwood (*Treatise of the Forest Laws*, ed. 1615, fo. 19b) the distinction between forest, chace, and warren was in relation to the animals which they harboured. The wild beasts of the forest were five: the hart, hind, hare, boar, and wolf; the beasts of the chace also five: the buck, doe, fox, martron (marten), and roo (roe). The beasts and fowls of the warren were the hare, coney, pheasant, and partridge.

non expeditos [*lege* expeditatos] habere, et de hujusmodi expeditatione¹ et chiminagio² quietos esse et dictos boscos suos, terras et feoda sua queta imperpetuum de vastis, regardis³, visu et ministerio forestariorum et viridariorum⁴ et omnium ministrorum foreste, et de omnibus aliis que ad forestam, forestarios, viridarios et eorum ministros pertinent, et wodewardos et proprios forestarios ac ministros suorum predictorum boscorum nobis vel heredibus nostris non juratos tenere, et de eisdem boscis pro voluntate sua sternere, et necessaria sua inde capere et ipsos assartare et in culturam redigere, et commodum suum inde facere possunt et absque omni occasione et impedimento nostri et heredum nostrorum, Justiciariorum Foreste itinerantium et aliorum et forestariorum, viridariorum, agistatorum⁵, regardatorum et quorumcunque ministrorum nostrorum Foreste. Ita tamen quod predictus Episcopus seu successores sui vel aliquis nomine suo vel per suos in hujusmodi terris et boscis retia non ponant ad hujusmodi venacionem capiendam, nec tendant quoquo modo. Ita etiam quod . . . Prior et Conventus supradicti et successores sui et alii si qui fuerint habeant chaceas suas in eisdem terris, tenementis, feodis et boscis, ubi saltem et sicut eas temporibus bone memorie Adelmari, Johannis et Nicholai, quondam Episcoporum Wyntoniensium habuerunt. Quare volumus et firmiter precipimus pro nobis et heredibus nostris, quod predictus Episcopus et successores sui imperpetuum habeant dictas chaceas in omnibus dominicis terris et boscis suis et feodorum suorum et hominum suorum et etiam in omnibus dominicis terris et boscis . . . Prioris et Conventus sancti Swithuni Wyntonie et successorum suorum et feodorum suorum et hominum suorum tam infra metas et bundas Foreste nostre quam extra, sicut limitati sunt et bundati; et quod ipse et successores sui in terris et boscis supradictis venari et stabilias (*sic*) facere, et omnimodam venacionem que ad chaceam et warennam pertinet quocunque modo capere et asportare, et canes suos et hominum suorum non expeditatos habere, et de hujusmodi expeditatione et chiminagio quietos esse et dictos boscos suos,

¹ Expedition, 'lawing' or 'hambling' of dogs, especially mastiffs, in and around the royal forests was compulsory.

² Cheminage, or chiminage, was a toll paid for a road through the forest.

³ 'Regard' was the official view or inspection of forests, also the area within the jurisdiction of the regards.

⁴ Verderers were in charge of the trees and underwood of the forest. They also kept the assizes, and enrolled attachments and presentments of trespass, &c.

⁵ Agistors had the care of cattle 'agisted', or turned out to pasture, in royal forests, and collected money for the same.

terras et feoda sua qujeta imperpetuum de vastis, re-
 [Fo. 104b.] gardis,¹ | visu² et ministerio forestariorum et viridariorum
 et omnium ministrorum foreste et de omnibus aliis, que
 ad forestam, forestarios, viridarios et eorum ministros pertinent, et
 wodewardos et proprios forestarios ac ministros boscorum suorum
 predictorum nobis vel heredibus nostris non juratos tenere et de
 eisdem boscis pro voluntate sua sternere, et negocia sua inde
 capere, et ipsos assartare et in cultum redigere, et commodum suum
 inde facere, possint sine calumpnia omni, contradictione et impedi-
 mento nostri et heredum nostrorum, Justiciariorum Foreste itine-
 rantium et aliorum et viridariorum, agistatorum, regardatorum et
 quorumcunque ministrorum nostrorum foreste. Ita tamen quod
 predictus episcopus et successores sui vel aliqui nomine suo vel per
 suos in hujusmodi terris et boscis retia non ponant ad hujusmodi
 venacionem capiendam, nec tendant quoquo modo. Ita tamen
 quod . . . Prior et Conventus supradicti et successores sui et alii, si
 qui fuerint, habeant chaceas in eisdem terris, tenementis, feodis et
 boscis ubi scilicet tibi sicut (*sic*) eas temporibus bone memorie
 Adelmari, Johannis et Nicholai, quondam Episcoporum Wynto-
 niensium habuerunt, sicut predictum est. Hiis testibus venerabili
 patre R. Bathoniensi et Wellensi Episcopo, Thoma de Clara, Johanne
 de Vesci, Roberto de Tilbutot, Bogone de Cnovile, Radulfo de
 Hengham, Waltero de Wimbourne, Johanne de Montealta et aliis.
 Data per manum nostram apud Karnarvan. quinto die Junii. Anno
 regni nostri duodecimo.

[Same date. *A list of the advowsons, with appurtenances, remitted and quitclaimed by the King for himself and his heirs to the Bishop and his successors.*]

CARTA REGIS PER QUAM CONCEDIT EPISCOPO WYNTONIENSI ADVOCACIONES ECCLESiarum SUBSCRIPTARUM.—Rex Archiepiscopis etc. Sciatis nos remisisse et quietum clamasse pro nobis et heredi-

¹ The following items of later date are written in the margin at the foot of this page :—

[1294, July 24. *The Bishop of Winchester and his successors are to be allowed to enjoy the liberties granted by the King's progenitors.*]

Concessum est Johanni episcopo Wyntoniensi quod libertates concesse episcopo Wyntoniensi et successoribus suis per cartas progenitorum Regis Anglie sicut continetur in eisdem allocentur eidem episcopo super proximum compotum Vicecomitum Comitatum ubi habet terras. Et quod interim habeat breve de respectu etc.

In rotulo memorandorum de termino sancte Trinitatis Anno xxij^o. EDWARDI REGIS FILII HENRICI REGIS. In vigilia sancti Jacobi fuit istud ordinatum, postea die Martis sequenti fuit concessum et inrotulabitur in festo sancti Michaelis proximo sequenti. Anno domini m^o. cc^o. Nonagesimo quarto.

² Rubricated heading to this page : 'CARTE REGIS'.

bus et (*sic*) nostris, quantum in nobis est, venerabili patri Johanni Wyntoniensi Episcopo et successoribus suis totum jus et clamium, quod habuimus vel habere potuimus in advocacionibus ecclesiarum subscriptarum, videlicet Bledone, Stoktone, Pateney, Hynetone, Evesford, Overtone cum capella, Aultone, Elyndone, Hamme, Butermere, Porthlande, Wyke cum capella, Havonte, Westmenes cum capella, Extone, Drokenesford, Alwaresstoke cum capella, Hentone, Swyntone, Avyntone, Wordimartre, Wymfyngtone cum capella, Chilboltone, Muchelmareys, Hoghtone, Mulebroke, Nuthsillinges, Baghehurst, Crundale cum capella, Wyntone, Hanyntone, Estone, sancti Egidii cum capella de Wylehale, Morsted, Chiltecombe cum capella sancte Katerine, Comptone, sancte Marie de Valle cum capella sancte Anastasie extra Wintoniam, sancti Jacobi cum capella sancte Fidis, Hussebourne cum vicaria, Whitecherch cum vicaria, Kymptone, Cnoel, Funtel, Eblesbourne, Duntone cum capella, Brighthwelle, Omnium sanctorum in London, Mapledreham cum capella, Menestoke cum capella, Upham cum capella, Wautham cum capella, Chiritone cum capella, Brumdone, Alresford cum capella, Quatuor Capellanorum de Merewelle, Falele cum capella, beate Marie de Suthampton cum capella, Overtone, Northwautham, Bourclere cum capella, Nuthangre, Hauteclere, Wydehay cum capella, Stoke episcopi, Hurseleghe cum capella, Crunleye [*lege* Cranleye] cum capella, Essere, Farnham cum capella, Menes cum capella et vicaria, Hameldone cum vicaria, Farham cum vicaria, Twyford cum vicaria, Stupelmordone juxta Cantebrigiam, Wytte, Ivingho, Haveryngedone, Edburbury, Sancte Crucis Wynton., Capella sancti Stephani, sancti Pancrasii, sancti Michaelis extra Kynggate, sancti Petri extra Portam australem, sancti Martini de Wodestrete, sancti Walerici cum capella, sancte Marie extra portam occidentalem, sancti Clementis, sancti Elphegi, sancti Petri de Macello, sancti Salvatoris, sancti Mauricii, sancti Michaelis, sancti Johannis de Hedera, sancti Roaldi, sancti Bonifacii, sancte Marie in Tannerestrete, sancti Nicolai extra Kynggate, sancte Marie de Linea tela, sancti Petroci, sancti Patricii, sancti Martini juxta murum et Omnium sanctorum in Goldestrate, et etiam concessisse eidem Episcopo et successoribus suis pro nobis et heredibus nostris, quantum in nobis est, easdem advocaciones habendas et tenendas de nobis et heredibus nostris eidem Episcopo et successoribus suis sine occasione et impedimento nostri [Fo. 105a.] vel heredum nostrorum imperpetuum. Quare volumus | et¹ firmiter precipimus pro nobis et heredibus nostris quod

¹ Rubricated heading to this page : 'CARTE REGIS'.

predictus Episcopus et successores sui habeant et teneant de nobis et heredibus nostris predictas advocaciones cum pertinenciis imperpetuum, sicut predictum est. Hiis testibus etc. ut supra. Data ut supra.

[*Same date. A list of castles and manors granted by the King to the Bishop of Winchester and his successors.*]

CARTA REGIS PER QUAM CONCESSIT EPISCOPIS WYNTONIENSIBUS TOTUM JUS QUOD HABERE POTUIT IN MANERIIS SUBSCRIPTIS.—Rex Archiepiscopis etc. Sciatis nos concessisse et quietumclamasse pro nobis et heredibus nostris, quantum in nobis est, venerabili patri Johanni Wyntoniensi Episcopo et successoribus suis totum jus et clamium que habuimus vel habere potuimus in Maneriis et Castris subscriptis, videlicet de Wolveseye, Farnham, Tauntone, Stoka [*lege* Soka] Wyntonie, Kymptone, Cnoel cum burgo de Hynedone, Funtel, Eblesbourne, Dountone cum burgo Merdone, Cranleye, Bitterne cum Falelee, Ore, Stanham et Penymor, Twyford cum Merewelle et Stoke, Wautham, Farham cum burgo, Estmenes cum Ambresham, Hameledone, Suttone cum Ropeleye et Hechleham, Alresford veteri cum burgo, Chiritone, Bewrth, Wande, Benethlege, Essere cum Northwode, Suthwerk, Ivynghe, Wycombe, Mortone, Weregrave cum Wautham, Kylham, Pellingebery et Warefeud, Eadburbery, Wytteneye cum burgo, Brighthwelle, Harewelle, Hauteclere, Wydehay, Bourclere, Estmeresworth, Echeneswelle, Nova Villa, Suttone cum burgo, Northwautham, Drokenesford, Havonte cum tenentibus de Heyling, Alwarestoke cum Goseport et Uptone, Cnoel cum Hamelettis, Membris, Redditibus, Escaetis, Libertatibus et omnibus aliis pertinenciis suis; Nundinis sancti Egidii, cum libertatibus et consuetudinibus suis, et aliis Nundinis et Mercatis in Maneriis supradictis; et Hundredis de Tauntone, Dountone, Farham, Wautham, Menes, Sottone, Overtone et Farnham, et feodis Militum tam in Maneriis supradictis quam in Maneriis . . . Prioris et Conventus sancti Swithuni Wynton. et omnibus aliis possessionibus, libertatibus, consuetudinibus et pertinenciis suis quibus hucusque rationabiliter usi sunt. Et etiam concessisse eidem Episcopo et successoribus suis pro nobis et heredibus nostris, quantum in nobis est, eadem Maneria, Castra, Sokam Wyntonie, Hameletta, Membra, Redditus, Escaetas, Nundinas, Mercata, Hundredas et Feoda cum pertinenciis, que idem Episcopus tenet in presenti, habenda et tenenda in dominico de nobis et heredibus nostris eidem Episcopo et successoribus suis sine occasione et impedimento nostri et heredum nostrorum imperpetuum, faciendo inde nobis et heredibus

nostris servicia debita et consueta que prefatus Episcopus et successores [*lege* predecessores] sui episcopi Wyntonienses nobis et antecessoribus nostris facere consueverunt. Quare volumus et firmiter precipimus pro nobis et heredibus nostris quod predictus Episcopus et successores sui imperpetuum habeant et teneant omnia supradicta Maneria, Castra, Sokam, Hameletta, Membra, Redditus, Escaetas, Nundinas, Mercata, Hundredas et Feoda cum pertinenciis, que idem Episcopus tenet in presenti, cum omnibus libertatibus et liberis consuetudinibus quibus prefatus Episcopus et predecessores sui rationabiliter hucusque usi sunt, sicut predictum est. Hiis testibus etc. Data ut supra.

[*Same date. The King grants to the Bishop the advowson of the churches of Calbourne, Brighstone, and Binstead, which were parcel of the manor of Swainston, I.W., lately delivered by the Bishop to the King.*]

CARTA REGIS PER QUAM CONCESSIT EPISCOPO WYNTONIENSI ADVOCACIONEM ECCLESiarUM SUBSCRIPTARUM RACIONE MANERII SUI DE SWYNESTONE.—Rex Archiepiscopis etc. Sciatis nos pro salute anime nostre et animarum antecessorum nostrorum et heredum nostrorum dedisse et concessisse et hac carta nostra confirmasse venerabili patri Johanni Wyntoniensi Episcopo et successoribus suis advocaciones Ecclesiarum de Caubourne, Brightestone et Bensted, ac remisisse et quietumclamasse pro nobis et heredibus nostris eidem Episcopo et successoribus suis totum jus et clamium que habuimus vel habere potuimus in advocacionibus seu patronatu dictarum Ecclesiarum, ratione Manerii nostri de Swynestone vel quacunque alia ratione sine occasione, calumpnia et impedimento nostri vel heredum nostrorum imperpetuum. Quare volumus et firmiter precipimus pro nobis et heredibus nostris quod predictus Episcopus et successores sui habeant et teneant advocaciones dictarum ecclesiarum, ita quod easdem ecclesias libere conferant, vel sibi appropriare [*lege* appropriari]¹ procurent, et de ipsis prout sibi placuerit ordinent et disponant, sine occasione, calumpnia et impedimento nostri et heredum nostrorum imperpetuum, sicut predictum est. Hiis testibus etc. Data etc. ut supra.

[*Same date. The King grants to the Bishop the return of all writs in the manors of Droxford, Alverstoke, and Havant, which he held on the grant of the Convent of St. Swithun, and also in his other manors.*]

CARTA REGIS PER QUOD (*sic*) CONCESSIT EPISCOPO WYNTONIENSI RETURNUM OMNIUM BREVIUM IN MANERIIS INFRA-

¹ Rubricated heading to this page: 'CARTE REGUM'.

SCRIPTIS.—Rex Archiepiscopis etc. Sciatis nos concessisse et hac carta nostra confirmasse pro nobis et heredibus nostris venerabili patri Johanni Wyntoniensi Episcopo quod ipse et successores sui imperpetuum habeant returnum omnium brevium nostrorum in maneriis de Drokenesford, Alwarestoke et Havonte, que idem Episcopus habet de dono . . . Prioris et Conventus sancti Swithuni Wyntonie. Et etiam in omnibus aliis Maneriis suis, in quibus idem Episcopus et predecessores sui hujusmodi returnum temporibus retroactis habere consueverunt. Quare volumus et firmiter precipimus pro nobis et heredibus nostris quod predictus Episcopus et successores sui imperpetuum habeant returnum omnium brevium nostrorum de Drokenesford, Alwarestoke et Havonte, que idem Episcopus habuit de dono . . . Prioris et Conventus sancti Swithuni Wyntonie et in omnibus aliis Maneriis suis in quibus idem Episcopus et predecessores sui hujusmodi returnum temporibus retroactis habere consueverunt, sicut predictum est. Hiis testibus etc.

[Same date. The King's letters patent, setting forth the terms of an agreement between himself and the Bishop. The homage and service of half a knight's fee in Whippingham, which belongs to the manor of Swainston with ward, marriage, &c., and the service of half a knight's fee which John de Tychebourne held in Leannnereston in the Isle of Wight shall remain to the King, and the service which the said John owed to the Bishop for lands outside the Island shall remain to the Bishop and his successors for ever without interference, though it was attached to the manor in times past.]

CONVENCIO FACTA INTER DOMINUM REGEM ET EPISCOPUM WYNTONIENSEM.—Rex omnibus ad quos etc. Sciatis quod inter nos et venerabilem patrem Johannem Wyntoniensem Episcopum ita convenit, quod homagium et servitium dimidii feodi Militis in Wyppyngham quod pertinet ad Manerium de Swynestone cum Warda et Maritagio tenentis ejusdem et heredum seu aliorum assignatorum suorum et etiam servitium dimidii feodi Militis quod Johannes de Tychebourne tenuit in Leamnereston infra Insulam de Wyght simul cum Warda ejusdem remanebunt nobis et heredibus nostris tanquam pertinentia ad Manerium nostrum de Swynestone. Et servitium ejusdem Johannis et heredum suorum de terris et tenementis que tenuit de dicto Episcopo extra Insulam predictam simul cum custodia et maritagiis et hiis que ad servitium illud pertinent remanebunt predicto Episcopo et successoribus suis sine calumpnia nostri et heredum nostrorum imperpetuum, quanquam homagium et servitium predicti Johannis de pertinentiis predicti Manerii nostri de Swynestone extiterit temporibus retroactis. In cujus etc.

[*Same date. The advowson and patronage of the Priory of St. Swithun is granted to the Bishop and his successors, though it had been claimed by the King as his right and inheritance.*]

CARTA REGIS PER QUAM CONCESSIT JOHANNI EPISCOPO WYNTONIENSI ET HEREDIBUS SUIS ADVOCACIONEM PRIORATUS SANCTI SWITHUNI.—Rex Archiepiscopis etc. Sciatis nos concessisse et hac carta confirmasse pro nobis et heredibus nostris venerabili patri Johanni Wyntoniensi episcopo et successoribus suis advocacionem sive patronatum Prioratus sancti Swithuni Wyntoniensis quem petebamus in Curia nostra versus predictum Episcopum ut jus et hereditatem nostram, habendum et tenendum eidem Episcopo et successoribus suis de nobis et heredibus nostris imperpetuum. Quare volumus et firmiter precipimus pro nobis et heredibus nostris quod idem Episcopus et successores sui habeant et teneant de nobis et heredibus nostris advocacionem sive patronatum Prioratus predicti, sine calumpnia, occasione et impedimento nostri et heredum nostrorum imperpetuum, sicut predictum est. Hiis testibus etc. Data etc. ut supra.

[*Same date. As the result of his suit against the Bishop of Winchester, the King grants of his special favour to him and his successors the manor of Meon, and the advowsons of the church of Meonstoke and of the Hospital of St. John Baptist, Portsmouth.*]

CARTA REGIS PER QUAM CONCEDIT EPISCOPO WYNTONIENSI MANERIUM DE MENES ET ADVOCACIONES ECCLESIE DE MENESTOKE ET HOSPITALIS SANCTI JOHANNIS DE PORTESMUTHE.—Rex omnibus etc. Cum peteremus in Curia nostra coram nobis versus venerabilem patrem Johannem Wyntoniensem episcopum Manerium de Menes et advocaciones Ecclesie de Mene-stoke et Hospitalis sancti Johannis Baptiste de Portesmuthe cum pertinenciis ut jus et hereditatem nostram, Nos eidem Episcopo gratiam facere volentes specialem concedimus pro nobis et heredibus nostris, quantum in nobis est, predicto Episcopo et successoribus suis predictum Manerium et advocaciones ecclesie et Hospitalis predictorum cum pertinenciis suis, et ei remittimus et quietumclamamus pro nobis et heredibus nostris totum jus et clamium que habuimus et habere potuimus in eisdem imperpetuum. In cujus rei testimonium etc. Testibus etc.

[*Same date. The King's concession to the Bishop and his successors that the men of the episcopal manors of Biltorne, Fawley, Ore, and Stoneham, who have hitherto been attached to the Hundred of Swainston, shall now be transferred to that of Waltham.*]

CARTA REGIS PER QUAM CONCEDIT EPISCOPO WYNTONIENSI QUOD HOMINES MANERIORUM SUORUM INFRASCRIPTORUM NON

RESPONDEANT CUM HUNDREDO DE SWYNSTONE.—Rex omnibus ad quos etc. Sciatis quod nos concessimus pro nobis et heredibus nostris venerabili patri Johanni Episcopo Wyntoniensi et successoribus suis quod homines de Techinges Maneriorum suorum de Bitterne, Falele, Ore, et Stanham, que (*sic*) solebant intendere et respondere cum Hundredo de Swynstone, decetero in-
[Fo. 106a.] tendant et respondeant cum | Hundredo¹ ipsius Episcopi de Wautham imperpetuum, eodem modo et eisdem condicionibus quibus cum predicto Hundredo de Swynstone intendere et respondere consueverunt. In cuius rei testimonium etc. Testibus etc.

[June 5. *The King of his special grace pardons the Bishop for trespasses and wrongs committed by himself and his men in the royal forests by reason of the chases which the Bishop claims to have therein, as well as of those claimed by the Prior of St. Swithun's. They will not be held liable for such past offences.*]

BREVE REGIS PER QUOD CONCEDIT ET QUIETUM CLAMAT EPISCOPUM WYNTONIENSEM DE TRANSGRESSIONE FORESTARUM PREDICTI REGIS.—Rex omnibus ad quos etc. Sciatis quod de gracia speciali perdonavimus venerabili patri Johanni Wyntoniensi Episcopo omnes transgressiones et excessus quos idem Episcopus et sui in forestis nostris racione chacearum quas idem Episcopus habere clamat in boscis suis ac terris, tenementis ac feodis suis, et etiam in boscis . . . Prioris et Conventus sancti Swithuni Wyntonie, ac terris et feodis suis fecerunt, usque ad datam confectionis presentium, et de quibus ipsum et suos penitus quietamus, volentes et concedentes pro nobis et heredibus nostris quod idem Episcopus et sui de predictis transgressionibus et excessibus quieti existant imperpetuum. In cuius rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes. Teste meipso apud Carnarvan. quinto die Junii. Anno regni nostri xij^o.

[June 6. *The King having received a complaint from the Bishop that, certain services being officially due to him from the Prior and obedientiaries of St. Swithun's, they decline to render them, at the desire of the parties assigns to his justiciaries, Ralph de Hengham and Geoffrey de Pycheford, the task of deciding the rights of the dispute. They are to go to Winchester and to begin on St. John Baptist's Day and continue for a fortnight the examination of such witnesses as the Sheriff may summon before them.*]

REX FACIT JUSTICIARIOS SUOS TALES AD INQUIRENDUM QUE ET CUJUSMODI SERVICIA . . . PRIOR ET CONVENTUS WYNTONIE TENENTUR FACERE EPISCOPO WYNTONIENSI, ET JUSTICIAM INDE

¹ Rubricated heading of page: 'OCTOGESIMO QUARTO. ANNO REGNI REGIS E. XIJ.'

FACERE PARTIBUS PREDICTIS.—Edwardus Dei gracia Rex Anglie, dominus Hibernie et Dux Aquitanie dilectis et fidelibus suis Radulfo de Hengham et Galfrido de Pycheford salutem. Cum Prior sancti Swithuni Wyntonie et obedienciarum Prioratus ejusdem et eorum homines quasdam consuetudines et quedam servicia venerabili patri . . . Wyntoniensi Episcopo facere teneantur, que eidem Episcopo facere recusant, sicut ex querela ejusdem . . . Episcopi accepimus, Nos, ad requisicionem partium festinum remedium super hoc providendi volentes, assignamus vos ad inquirendum per sacramentum bonorum et legalium hominum de Comitatu Suthampton, per quos rei veritas melius sciri poterit, cujusmodi consuetudines et servicia prefati . . . Prior et obedienciarum et eorum homines prefato Episcopo facere debent, et ei vel predecessoribus suis Episcopis Wyntoniensibus hucusque facere consueverunt, et qualiter, et quomodo, et qua de causa, et ad plenam et celerem justiciam inde predictis partibus faciendam, secundum legem et consuetudinem Regni nostri. Et ideo vobis mandamus, quatinus a die sancti Johannis Baptiste proximo futuri in quindecim dies apud Wyntoniam accedatis, et premissa faciatis in forma predicta. Mandamus etiam vicecomiti nostro quod ad prefatum diem venire faciat coram vobis partes predictas, et tot et tales de balliva sua per quos rei veritas in premissis melius sciri poterit et inquire. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes. Teste meipso apud Karnarvan. vj^o. die Junii. Anno regni nostri xij^o.

[June 1 and July 10. The text of the ordinance made at the close of the above-mentioned investigation between the Bishop and the Prior and Convent of St. Swithun. After a preamble setting forth that peace in the Church is the will of Christ and that discords are the machinations of the Devil, the points in dispute are stated to be (1) the election of Prior and the appointment of obedientiaries and secular servants, which the Bishop maintains to belong to him by old and approved custom; (2) certain manors and the advowsons of certain churches which the Convent assert to be their right and unjustly seized by the Bishop, their right being denied by the Bishop. These questions having for a long time past disturbed the parties, contentions and litigation having frequently broken out, and Divine worship being thereby grievously hindered, now it has been decided once for all, through the intervention of the great men and prelates of the kingdom, and especially of King Edward himself, to close finally these disputes by the composition which follows. In vacancies of the Priory the Convent, having obtained leave of the Bishop as patron, shall have free right of election. The elected Prior, being presented to the Bishop and confirmed by him, shall have full right of administration in the Convent, shall receive clerks who desire to enter the Monastery, shall remove and appoint the obedientiaries without episcopal consent. Those who at present hold serjeanties or other secular offices of the Priory may continue to hold them during life: after their death they shall be at the disposal of the Convent. When the Priory is vacant the Chapter shall have the custody of all goods internal and external while the vacancy lasts; the Bishop, however, as patron, at such time signifying his right of

patronage by the presence in the Monastery of a servant, to be supported without horse or attendant by the Monastery. The Bishop reserves his rights of canonical visitation and ordinary jurisdiction. The Prior and Convent on their side, in return for the blessing of peace, give and grant to the Bishop and his successors by charter certain manors specified. Each side quitclaims their alleged rights in other possessions with some exceptions, and arranges rights of chase and warren. The Bishop claims and the Convent grants the customary rights and services hitherto rendered to the Bishop. This compact was made in the presence of the King himself at Carnarvon on Thursday in Whitsun week, the formal sealing taking place at Winchester on July 10.]

ORDINACIO FACTA INTER . . . EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET . . . PRIOREM ET CONVENTUM SANCTI SWITHUNI WYNTONIE.—In nomine Domini amen. Discordantes sopitis litium anfractibus,¹ que de sui (*sic*) natura rancores perimit, et odia ad pacem et fraternam caritatem revocare inter opera caritatis tanto Deo acceptius esse comprobatur quanto Ipse qui vere pacis auctor et amator existit, et in hoc magis gloriatur, qui uniens [*sic*, ?vivens] in carne nostra hanc palam cunctos edocuit, et morte humana moriturus discipulis suis imitandam reliquit, ac post resur[er]xionem suam gloriosam eis apparens iterando repetiit, ut sic pacem sibi acceptam et ab omnibus amplectendam apertius ostenderet, quam toties et tam notabiliter repetendo in nullo statu pretermisit. Sic et ex adverso hostis ille antiquus et zizannie seminator pacis pulcritudinem abhorrens lites et contenciones suscitatur, discordias ingerit, odia provocat, ut sic vulnerata pace virus suum in servos Christi latentius effundat et dolos efficacius exerceat, [? per] quos, quiete pacis tempore obscuro, fraudem in lucem producere non valebat. Cum igitur inter reverendum patrem dominum Johannem Dei gracia Wyntoniensem Episcopum ex parte una, et Religiosos viros Priorem et Conventum ecclesie sancti Swithuni Wyntonie ex altera super electione . . . Prioris ejusdem loci, obedienciariis preficiendis ac servientibus secularibus et ministris aliis ibidem constituendis, que omnia idem Episcopus de antiqua et approbata consuetudine ad se spectare dicebat : necnon super quibusdam maneriis, quarundam Ecclesiarum advoca-
[Fo. 106b.] cionibus, et rebus aliis quas idem Prior | et ² Conventus ad ipsos pertinere, ac per memoratum Episcopum in ipsorum prejudicium injuste occupatas esse dicebant : et idem Episcopus contra eosdem Priorem et Conventum dicebat ex adverso, gravis esset questio suborta, que inter predecessores ipsius episcopi et Priores et Conventum loci memorati sepius agitata, pluries sopita et iterum renovata est temporibus retroactis, per quod utraque pars et ecclesia

¹ The MS. here is particularly clear and well written, but through the carelessness of copyists or otherwise the first sentence is quite ungrammatical.

² Rubricated heading to this page : 'OCTOGESIMO QUARTO'.

predicta laboribus immensis fatigata et expensis gravibus exinanita est quamplurimum et gravata. Et sicut inter contenciones et litigia frequenter accidit, caritate refrigescente contemplacioneque suspensa, litium inquietudini plusquam divino cultui eos plerumque dare operam oportebat. Tandem magnis auctoritate et discrecione viris, prelatis et aliis et precipue magnifico et excellenti principe domino Edwardo Dei gracia Rege Anglie, cujus principalius intererat, cum locus ille a progenitoribus suis Regibus fundatus et dotatus existat, preteritis utriusque partis pariter et ecclesie gravaminibus pie compacientibus, et futuris earundem periculis et dispendiis prospicere cupientibus, et ad perpetuam pacem inter eosdem firmandam studiose laborantibus, Illo disponente et gratiam insuper infundente, cujus spiritus ubi vult spirat, qui post nebulum (*sic*) serenum dat et post tempestatem tranquillum subministrat, contenciones predictae, unanimi utriusque partis assensu concurrente, finaliter conquieverunt in hunc modum; videlicet quod, quociens quocumque [modo] Prioratum ipsum vacare contigerit in futurum, Conventus sive Capitulum ipsum, petita prius ab ipso Episcopo seu successoribus suis pro tempore tanquam patronis suis licencia eligendi, quam eis decetero concedere tenentur, habeant liberam electionem sui . . . Prioris, qui sic electus et predicto Episcopo seu successoribus suis presentatus, et etiam per ipsum vel per successores suos canonice confirmatus, erit perpetuus, et habebit liberam administracionem seu potestatem ordinandi et disponendi de Prioratu predicto et de omnibus bonis, rebus et juribus ejusdem per consilium sui Conventus, recipiendi clericos e seculo fugientes in habitum monachalem et amovendi ac preficiendi obedienciariorum et de obedienciis ipsis ordinandi et disponendi prout viderint expedire, consensum ipsius Episcopi vel successorum suorum in hoc minime requirendo. Hii vero qui serjancias vel alia officia secularia de Prioratu ipso infra domum vel extra nunc tenent ad vitam suam, ita teneant imposterum; post quorum et cujuslibet eorum obitum vel cessionem . . . Prior et Conventus predicti libere ordinent et disponant de serjanciis ipsis et officiis aliis secularibus, aliis committendis vel retinendis, pro voluntate sua prout viderint expedire, absque aliquo impedimento predicti Episcopi vel successorum suorum, qui de hiis nullatenus se intromittent in futurum. Cum vero Prioratum ipsum vacare contigerit, Capitulum ipsum habeat custodiam omnium rerum et bonorum ac jurium ejusdem tam infra domum quam extra, et percipiant omnes exitus et proventus ejusdem vacacione durante in utilitatem Monasterii convertendos, sine aliquo impedimento predicti Episcopi vel successorum suorum. Salva tamen eidem Episcopo et successo-

ribus suis advocacione seu patronatu dicti Prioratus, ita quod idem Episcopus et successores sui habeant ibi in qualibet vacacione unum servientem nomine advocati seu patroni qui stabit sine equo et famulo, vite necessaria, sicut unus liber serviens, a Conventu ipso percepturus vacacione ipsa durante. Ita tamen quod in bonis dicti Prioratus infra domum vel extra administracionem aliquam seu potestatem sibi non usurpat; Visitacione etiam canonica cum hiis que ad visitacionem pertinent et jurisdictione ordinaria predicto Episcopo et suis successoribus semper salvis. De terris vero, tenementis, possessionibus, juribus, libertatibus, actionibus, clamis et omnimodis querelis temporalibus, que hinc inde fuerunt vel esse potuerunt inter ipsos, ita actum est, quod predicti Prior et Conventus pro bono pacis dant et concedunt per cartam suam dicto Episcopo et successoribus suis imperpetuum Maneria de Drokenesford, Alwarestoke cum Goseport et Havonte cum tenentibus suis de Helinga; et hamelettum de Cnoel, cum omnibus ad eadem Maneria et hamelettum pertinentibus. Et utraque pars remisit alteri et quietumclamavit pro se et successoribus suis imperpetuum totum jus et clamium quod hinc inde habuerunt vel habere potuerunt [Fo. 107a.] in ¹ terris, tenementis et possessionibus aliis et aliis quibuscunque juribus et rebus, sicut in cartis super hoc confectis plenius continetur. Exceptis Insula et Manerio de Portlaunde et Manerio de Wyke et Helewelle et Burgo de Wemuthe cum pertinenciis, et Manerio de Mapeldreham cum pertinenciis, ad que presens factum nullatenus se extendit. Salvis semper eidem Episcopo et successoribus suis Warennis et chaceis in terris et feodis suis et hominum suorum et terris et feodis predictorum . . . Prioris et Conventus et hominum suorum, ubi et sicut idem Episcopus et predecessores sui eas habere consueverunt. Et salvis similiter dictis . . . Priori et Conventui et successoribus suis Warennis et chaceis in terris et feodis suis et hominum suorum, et etiam in terris et feodis predicti Episcopi et successorum suorum et hominum suorum, ubi et sicut idem . . . Prior et predecessores sui eas habere consueverunt. Salvis etiam semper predicto . . . Episcopo et successoribus suis serviciis et consuetudinibus que . . . Prior Wyntonie et predecessores sui et homines sui de quibusdam Maneriis et tenuris suis facere consueverunt. Et . . . Prior et obedienciarum facient predicto Episcopo et successoribus suis servicia et consuetudines que ipsi et predecessores sui solebant facere predicto Episcopo vel predecessoribus. Et si obedienciarum amoti fuerint . . . Prior Wyntonie et successores

¹ Rubricated heading to this page: 'CARTA. OCTOGESIMO QUARTO'.

sui pro se et obedienciariis predictis facient servicia et consuetudines predictas, secundum quod compertum fuerit per recognicionem eorum vel per inquisitionem quam dominus . . . Rex inde fieri faciet. Et ut hec rata, firma et inconcussa maneant imperpetuum, partes vicissim sigilla sua huic scripto duplicato hinc inde apposuerunt, ad fidem et perpetuam memoriam rei geste. Data in presencia domini Regis predicti apud Karnarvan. die Jovis in ebdomada Pentecostes. Anno domini M^o.cc^o. Octogesimo quarto, et Data ac sigillata apud Wyntoniam. die Martis proximo post festum Translacionis beati Thome Martiris. Anno Domini m^o. cc^o. Octogesimo quarto, supradicto.¹

[July 10. Charter of the Prior and Convent of St. Swithun, in which they make a formal surrender to the Bishop of the manors named below, and record the privileges which in recognition of this grant the Bishop bestows upon them, with saving clauses in the Bishop's favour.]

CARTA PRIORIS SANCTI SWITHUNI WYNTONIE PER QUAM CONCEDIT EPISCOPO WYNTONIENSI MANERIA INFRASCRIPTA.— Universis Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit Frater Willelmus Prior et Conventus sancti Swithuni Wyntonie salutem in Domino. Noverit universitas vestra nos unanimi assensu dedisse et concessisse et hac presenti carta confirmasse venerabili patri domino Johanni Dei gracia Wyntoniensi Episcopo Maneria de Drokenesford, Alwarestoke cum Goseport et Havonte cum tenentibus nostris de Helyng et hamelettum de Cnoel cum omnibus ad Maneria illa et dictum hamelettum pertinentibus, habenda et tenenda eidem domino Episcopo et successoribus suis integre, libere, quiete et pacifice imperpetuum. Et nos et successores nostri predicta Maneria et hamelettum cum omnibus pertinentiis suis contra omnes gentes dicto Episcopo et successoribus suis warantizabimus. Pro hac autem donacione, concessione ac warancia idem Episcopus pro se et successoribus concessit remisit et quietumclamavit nobis et successoribus nostris totum jus, actionem et clamium que habuit vel aliquo modo habere potuit in temporalibus Prioratus nostri sancti Swithuni Wyntonie et in quibuscunque exitibus ejusdem Prioratus tempore vacationum et in omnibus Maneriis, terris, tenementis, officiis, serjanciis, libertatibus, administracionibus temporalium, juri-bus et possessionibus ad dictum Prioratum nostrum qualitercunque spectantibus, quocunque nomine censeantur, sicut in scriptis inde

¹ Marginal note in contemporary hand: 'Datus confirmacionis patet in rotulo cartarum Regis E. filii Regis H. anno xiiij^o.'

confectis plenius continetur, salvis tamen eidem Episcopo et successoribus suis advocacione seu patronatu ejusdem Prioratus, Ita tamen quod potestatem habeat ponendi unum servientem, sine famulo et sine equo, in predicto Prioratu, nomine recognicionis advocati seu patroni, qui durante vacacione per Capitulum sustentabitur sicut unus liber serviens Prioratus supradicti. Et salvis semper eidem Episcopo et successoribus suis warennis et chaceis in terris feodi ipsius episcopi et hominum suorum et in terris et feodis nostris et hominum nostrorum, ubi et sicut predictus episcopus et predecessores sui eas habere consueverunt. Et salvis semper eidem Episcopo et successoribus suis serviciis et consuetudinibus que nos et predecessores nostri et obedienciarum, ac homines nostri de quibusdam

maneriis et tenuris nostris, facere consuevimus. Et si obedienciarum amoti fuerint, nos et successores nostri¹ pro nobis et pro obedienciariis predictis faciemus servicia et consuetudines predictas, secundum quod compertum fuerit per recognicionem nostram vel per inquisitionem quam dominus Rex inde fieri faciet. Salvis etiam semper predicto Episcopo et successoribus suis advocacionibus Ecclesiarum in quarum possessionem idem Episcopus existit in presenti, seu predecessores sui pro tempore extiterunt. Data in Capitulo nostro Wyntonie. die Martis proximo post festum Translacionis beati Thome martiris. Anno domini M. cc°. Octogesimo quarto.

[Same date. Letters patent of the Prior and Convent of St. Swithun, giving a full list of the churches, &c., under the patronage of the Bishops of Winchester, and disclaiming for the future any rights over certain of these to which they and their predecessors had formerly laid claim, saving some ancient pensions due to them of old from some churches.]

LITTERA PRIORIS ET CONVENTUS PER QUAM REMITTIT EPISCOPO WYNTONIENSI OMNIA JURA QUE HABERE CALUMPNIANT (*sic*) IN MANERIIS ET LOCIS PREDICTIS.—Universis Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit Frater Willelmus Prior et Conventus sancti Swithuni Wyntonie salutem in Domino. Cum possessio patronatus Ecclesiarum, Vicariorum, Capellarum, Abbathiarum, Prioratuum et Hospitalium et aliorum religiosorum et piorum locorum subscriptorum, videlicet ecclesiarum de Bledone, de Suttone, de Pateney, de Hynetone, de Evesford, de Overtone cum capella, de Aultone, de Elyndone, de Hamme, de Butermere, de Portlaunde, de Wyke cum capella, de Westmenes cum capella, de Extone, de Drogenesford, de Alwarestoke cum capella, de Henetone, de Ovyntone,

¹ Rubricated heading to this page: 'OCTOGESIMO QUARTO. CARTA PRIORIS WYNTONIE'.

de Avyntone, de Wordimartre, de Havonte, de Wonsyngtone [?] cum] capella, de Chilboltone, de Muchielmareys, de Hoctone, de Mulebroc, de Nuthsillinges, de Bagehurst, de Crundale cum capella, de Wottone, de Hanyntone, de Estone, sancti Egidii cum capella, de Wylehale, de Morsted, de Chiltecumbe cum capella sancte Katerine, de Cump-tone, Sancte Marie de Valle cum capella, sancte Anastasie extra Wyntoniam, sancti Jacobi cum capella sancte Fidis, de Hurseburne cum vicaria, de Wytechirch cum vicaria, de Kymptone, de Cnoel, de Funtel, de Eblesburne, de Dountone cum capella, de Brightwelle, Omnium sanctorum in Londonia, de Brightestone, de Caunbourne cum capella, de Bensted, de Mapuldreham cum capella, de Mene-stoke cum capella, de Upham cum capella, de Wautham cum capella, de Chiritone cum capella, de Brondone, de Alresforde cum capella, de Wande, quatuor capellan[i]arum de Merewell, de Faleghe cum capella, beate Marie de Suthampton cum capella, de Overtone, de Northwautham, de Bourclere cum capella, de Nothangre, de Haute-clere, de Wydehay cum capella, de Stoke Episcopi, de Hurseleghe cum capella, de Cranley cum capella, de Essere, de Farnham cum capella, de Menes cum capella et vicaria, de Hameledone cum vicaria, de Twyford cum vicaria, de Farham cum vicaria, de Stupelmordone juxta Cantebrigiam, de Wytteney, de Ivynghe, de Haveringedone, de Alburbery, Sancte Crucis Wyntonie,¹ Capelle sancti Stephani, sancti Pancracii, sancti Michaelis extra Kyngate, Sancti Petri extra portam Australem, Sancti Martini de Wodestrete, Sancti Walerici cum capella, Capelle sancte Marie extra Portam Occidentalem, Sancti Clementis, Sancti Elphegi, Sancti Petri de Macello, Sancti Salvatoris, Sancti Mauricii, Sancti Michaelis, Sancti Johannis de Edera, Sancti Rowaldi, Sancti Bonefacii, Sancte Marie in Tannere-strete, Sancti Nicholai extra Kyngesgate, Sancte Marie de Linea Tela, Sancti Petroci, Sancti Patricii, Sancti Martini juxta murum, Omnium sanctorum in Golstrete, Abbathiarum de Waverleghe, de Tychesfeld, de Hales, de Lateleghe, Prioratuum de Tauntone, de Selebourne, Novi loci extra Guldeford, de Suthwerk, de Bruthon in Insula, de Ivynghe, Hospitalium sancti Thome de Suthwerk, Sancti Johannis de Portesmuthe, Domus Dei de Suthampton, Sancte Marie Magdalene extra Wyntoniam, Sancte Marie Magdalene Suthamp-tone, sancti Johannis de Fordyngbrugges, Custodie domus sancte Crucis extra Wyntoniam ad venerabilem patrem dominum Johannem Dei gracia Wyntoniensem Episcopum et predecessores suos per

¹ These churches and chapels in Winchester are identified for the most part in Milner's *Winchester*, ed. Husenbeth, ii. 306.

tempora multa pertinuit, et idem dominus Episcopus jus patronatus eorundem ad se et predecessores suos asseruit pertinere, Licet super quibusdam eorum inter predecessores dicti domini Episcopi ex parte una et nos et predecessores nostros ex altera questio fuerit aliquociens agitata in utriusque partis dispendium non modicum et gravamen, Nos paci et tranquillitati ipsius domini Episcopi et successorum suorum ac nostre et successorum nostrorum pro futuris temporibus prospicere cupientes, prefato domino Episcopo et successoribus suis pro nobis et successoribus nostris totum jus, [Fo. 108a.] actionem et clamium que habemus | et¹ habuimus, seu quoquo modo habere vel exigere potuimus in predictis possessionibus et juris patronatu seu advocacionibus ecclesiarum, Vicariarum, Capellaniarum, Abbathiarum, Prioratum, Hospitalium et aliorum religiosorum locorum predictorum et eorum pertinenciis quibuscunque unanimi assensu concedimus, remittimus et quietumclamamus imperpetuum. Salvis nobis et successoribus nostris Pensionibus nobis de quibusdam Ecclesiis supradictis debitis, consuetis et antiquis. Data etc. ut in precedenti.

[Same date. Letters patent from the Prior and Convent renouncing all claim to the castles, boroughs, manors, hamlets, and to the rents, escheats, and liberties of the Bishopric, also to St. Giles' Fair with its liberties and customs, and to other fairs and markets, and to military fees as well in the Bishop's manors as in their own. Saving to both sides rights of warren and chase.]

ITEM LITTERA PRIORIS ET CONVENTUS WYNTONIE PER QUAM QUIETUM CLAMANT EPISCOPO WYNTONIENSI TOTUM JUS QUOD HABUERUNT IN MANERIIS ET LOCIS PREDICTIS.—Universis Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit frater Wilhelmus Prior et Conventus sancti Swithuni Wyntonie salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod nos pro nobis et successoribus nostris concedimus unanimi assensu et remittimus et quietumclamamus venerabili patri domino J. Dei gracia Wyntoniensi Episcopo et successoribus suis totum jus, actionem et clamium que habemus et habuimus et habere vel exigere potuimus in Castris, Burgis, Maneriis et Hamelettis predicti Episcopatus, videlicet de Wolveseye, Farnham, Tauntone, et omnibus pertinenciis suis, Soka Wyntonie, Maneriis de Kymptone, Cnoel cum burgo de Hynedone, Funtel, Eblesbourne, Dountone cum burgo ejusdem, Merdone, Cranlee, Bitterne cum Farleghe, Ore, Stanham cum Pemmor, Twyford cum Merewelle et Stoke, Wautham, Farham cum burgo ejusdem,

¹ Rubricated heading to this page: 'OCTOGESIMO QUARTO. CARTA PRIORIS ET CONVENTUS WYNTONIE'.

Menes, Hameledone, Suttone cum Roppeleye, Hetleye, Alresforde vetus cum burgo, Chiritone, Beworth, Wande, Benetleye, Essere cum Suthwode et Northwode, Suthwerk, Ivynghe, Wycumbe, Nortone, Weregrave cum Wautham, Kilham, Pillyngebery et Warefeud, Ed-burbery, Wytene cum burgo, Brightwelle, Harewelle, Hauteclere, Wydehay, Bourclere, Estmeresworth, Echeneswelle, Nova Villa, Overtone cum burgo, Northwautham cum hamelettis, membris, redditibus, escaetis et libertatibus suis; Nundinis sancti Egidii cum libertatibus et consuetudinibus suis, et aliis nundinis et mercatis in maneriis supradictis; Hundredis de Tantone, de Dountone, de Farnham, de Wautham, de Menes, de Suttone, de Overtone, de Farnham, et feodis Militum¹ tam in maneriis supradictis quam maneriis nostris quibuscunque existentibus et omnibus aliis possessionibus suis quocunque nomine censeantur, que idem Episcopus tenet in presenti; ita quod nec nos, nec successores nostri, nec aliquis nomine nostro, vel per nos, aliquid juris vel clamii in eisdem Castris, Burgis, Maneriis, Hamelettis, Soka Wyntonie, Nundinis, Mercatis, Hundredis, feodis Militum exigere vel vindicare poterimus in futurum. Et volumus et concedimus pro nobis et successoribus nostris quod predictus Episcopus et successores sui habeant et teneant bene et integre et in pace omnia predicta queta sine occasione, calumpnia et impedimento nostri et successorum nostrorum quorumcunque perpetuum. Salvis tamen nobis et successoribus nostris warennis et chaceis in terris et feodis nostris et hominum nostrorum, et etiam in terris et feodis ipsius episcopi et successorum suorum et hominum suorum, ubi et sicut eas habere consuevimus. Salvis semper eidem Episcopo et successoribus suis warennis et chaceis in terris et feodis suis et hominum suorum, et in terris et feodis nostris et hominum nostrorum, ubi et sicut predictus episcopus et predecessores sui eas habere consueverunt. Data etc. ut supra.

[Same date. The Bishop's letters patent. Among other anxious questions which meet him in the due discharge of his pastoral office none is more important than the establishment of lasting peace between himself and his Prior and Convent. He explains the principal causes of past dissension, commends the efforts of two among his predecessors to meet them, and states at length (as previously given) the composition now made and ratified between himself and the Convent.]

COMPOSICIO FACTA INTER EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET PRIOREM ET CONVENTUM SANCTI SWITHUNI WYNTONIE.—Universis sancte Matris ecclesie filiis ad quos presens scriptum pervenerit

¹ Marginal notes in a contemporary hand: 'Nota de relaxacione feodorum militum facta Episcopo Wyntoniensi'; 'Nota de Hundredis'.

Johannes miseratione divina Wyntoniensis ecclesie minister humilis salutem in Domino sempiternam. Inter cetera que nobis ex officio et sollicitudine cure pastoralis quam disponente Domino suscepimus exequenda incumbunt, illud merito precipuum arbitramur ut ecclesiam nostram et dilectos filios . . . Priorem et Conventum ejusdem paterno prosequamur affectu et eorundem paci quantum possumus prospiciamus et quieti, quo liberius et devotius inter eos coli valeat Auctor pacis et ipsi in divinis exultando laudibus gloriari. Antiquae igitur discensionis materiam de Priore ibidem eligendo et obedienciariis et ministris aliis tam regularibus quam secularibus preficiendis, que inter predecesores nostros Episcopos Wyntonienses et Priores et Conventum ecclesie nostre seminarium discordie esse [Fo. 108b.] consuevit, per quod | ipsis alterutrum frequenter ad lites et judicia provocantibus laboribus immensis fatigati, a fraterna caritate segregati et expensis immoderatis pregravati pluries extiterunt, ecclesia ipsa ex omni parte semper lesa, amputare cupientes, vestigiisque felicitis memorie Henrici et Willelmi¹ predecessorum nostrorum inherentes, qui pura affectione et provida intencione Conventu[i] predicto liberam sui Prioris electionem et tam obedienciarum regularium quam serjanciarum et aliorum officiorum secularium dispositionem concessisse dicuntur; quod etiam jus commune eis dare videtur; Licet quidam predecessorum nostrorum postea hoc jure aliquamdiu usi fuerunt, Nos pro mutua caritate inter nos et . . . Priorem et Conventum predictum filios nostros dilectos confovenda, Deum solum pre oculis habentes, cui de omnibus factis nostris reddituri sumus rationem, eosdem ad jus ipsum restituimus, per presentes, Et concedimus pro nobis et successoribus nostris imperpetuum, videlicet quod, quociens Prioratum ipsum quocunque modo vacare contigerit in futurum [*continued verbatim, mutatis mutandis, as above on p. 428 line 17 till p. 429 line 8, where, after jurisdictione ordinaria, continue*] et profitendorum professione² nobis et successoribus nostris semper salvis. Salvis etiam semper nobis et successoribus nostris Warennis et chaceis in terris et feodis nostris et hominum nostrorum, et in terris et feodis predictorum Prioris et Conventus et hominum suorum, ubi et sicut nos et predecesores nostri eas habere consuevimus; et salvis semper nobis et successoribus nostris serviciis et consuetudinibus que . . . Prior Wyntonie et predecesores sui et homines sui de quibusdam Maneriis

¹ Henry de Blois, 1129-71; William de Raleigh, 1244-50.

² A marginal note in a later hand: 'Nota hic quomodo receptio professionis monachorum reservatur domino Episcopo.'

et tenuris suis facere consueverunt. Et . . . Prior et obedienciarrii facient nobis et successoribus nostris servicia et consuetudines que ipsi et predecessores sui solebant facere nobis vel predecessoribus nostris. Et si obedienciarrii amoti fuerint . . . Prior Wyntonie et successores sui pro se et obedienciarriis predictis facient servicia et consuetudines predictas secundum quod compertum fuerit per recognitionem eorum, vel per inquisitionem quam dominus . . . Rex inde fieri faciet. Acta etc. ut in magna carta.

Same date. The Bishop quitclaims for himself and his successors all right and claim over certain manors belonging to the Prior and Convent, saving rights of warren and chase (as above).]

QUIETA CLAMANCIA DOMINI EPISCOPI FACTA PRIORI ET CONVENTUI SANCTI SWITHUNI SUPER MANERIIS SUIS INFRASCRIPTIIS.—Universis Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit Johannes permissione divina Wyntoniensis Episcopus salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas vestra quod nos [Fo. 109a.] pro nobis et successoribus nostris concedimus | remittimus et quietumclamamus dilectis nobis in Christo . . . Priori et Conventui seu Capitulo sancti Swithuni Wyntonie et successoribus suis totum jus et clamium et omnimodam actionem que habemus et habuimus vel habere potuimus in Maneriis Prioratus sancti Swithuni Wyntonie, videlicet de Berthone, de Litletone, de Estone, de Wordia la Marter, de Crundale, de la Rede, de Sutthone, de Muchelmareys, de Hottone, de Chilbalton, de Hussebourne, de Witcherch tam Manerio quam Burgo, de Extone, de Evesford, de Aultone tam Prioris quam Elemosinarij, de Patene, de Fiffide, de Worstone, de Hynetone, de Selkestede, de Northburi, de terra la Broke, de Avintone, de Ovyntone, de Hentone, de Stoktone, de Nutselling, de Mulebroke, de Westwude, de Bludone, de Wolverichestone, de Wutone, de Brindesbyry, de Hodyntone, de Westmenes, de Hamme, de Clive, ac omnibus hamelettis, appendiciis et aliis pertinenciis ad predicta maneria qualitercumque spectantibus; in piscariis de Braynesforde ac tenentibus ejusdem loci, redditibus domorum in Civitate Wyntonie, et extra, seu in aliis redditibus suis in serjanciis, terris, tenementis, juribus, libertatibus et aliis immunitatibus suis; in hundredis scilicet de Faleleye, de Bucleggate, de Evyngar, de Crundale, de Elestubbe et in aliis hundredis suis et in omnibus rebus ad dicta hundreda pertinentibus in consuetudinibus, administracionibus temporalium, possessionibus et rebus cunctis temporalibus ad predicta spectantibus, quocunque nomine censeantur. Ita quod nec nos nec successores nostri, nec aliquis nomine nostro, seu per

nos aliquid juris vel clamii in predictis clamare, exigere vel vindicare poterimus in futurum. Salvo nobis et successoribus nostris jure nostro in Insula de Portlaund, et Maneriis de Portlaund, de Wyke, et de Helewelle et Burgo de Weymue, pro quibus dicti . . . Prior et Conventus tenent manerium de Mapeldreham cum pertinenciis in excambium. Salvis etiam semper nobis et successoribus nostris Warennis et chaceis [*etc. as in last to fieri faciet*]. Data Wyntonie die Martis post festum Translacionis beati Thome martiris etc.

[*Same date. The Bishop confirms to the Prior and Convent certain pensions, portions, and oblations which they had hitherto enjoyed.*]

CONFIRMATIO PENSIONUM, PORCIONUM ET OBLACIONUM PRIORI ET CONVENTUI WYNTONIE AB ANTIQUO CONCESSARUM.—Universis Christi fidelibus ad quos presens [scriptum] pervenerit Johannes [etc.] salutem in Domino sempiternam. Cum dilecti filii . . . Prior et Conventus sancti Swithuni Wyntonie Ecclesiam de Litletone nostre diocesis ac patronatus nostri a predecessoribus nostris Episcopis Wyntoniensibus jam longis temporibus retroactis canonice appropriatam tenuerint, Cumque oblaciones Pentecostales et etiam pensiones ab Ecclesiis de Elyngdone, Hynetone, Crundale, Havonte, Drogenesford, Morsted, Chiltecombe, Albi Monasterii, Capellis infra Civitatem Wyntonie et extra constitutis, quas percipiunt in presenti aut percipere consueverunt per predecessores [*lege predecessorum*] nostrorum Episcoporum Wyntoniensium ordinacionem et assignacionem canonice receperint et habuerint etiam non modico tempore retroacto: Nos dictas appropriacionem unius ecclesie, percepcionem oblacionum, ordinacionem et assignacionem predictarum pensionum eisdem ut premittitur canonice factas ratas habentes, ipsam ecclesiam cum pertinenciis suis, oblaciones

[Fo. 109b.] et pensiones predictas | eisdem . . . Priori et Conventui et successoribus suis pro nobis et successoribus concedimus imperpetuum. Et quicquid clamii in eisdem habere possemus pro nobis et successoribus nostris aquietamus et quietumclamamus, salvis nobis et successoribus nostris visitacione canonica cum pertinenciis ad eandem, jurisdictione ordinaria et aliis consuetudinibus nobis debitis ac etiam consuetis. Data etc. ut supra.

[1276, October. The terms of a composition made between Nicholas of Ely, Bishop of Winchester, and the Prior¹ and Convent of St. Saviour, Bermondsey, of the Cluniac Order. A question having arisen between the parties on the right of the Bishop to claim a procuracion from the Monastery, which the latter denied, alleging their freedom

¹ Bermondsey was created an Abbey by Pope Boniface IX, 1399 (*Dugdale*, v. 92). The particulars of this composition are given (not its text) *ib.* 93.

from all episcopal jurisdiction, it was agreed that for the future the Prior and Convent should, after a solemn procession, pay to the Bishop and his successors on their first arrival at the Convent the sum of five marks by way of procuration and as a token of honour to their Diocesan, and on subsequent visits annually two and a half marks, and that, if the Bishops should have occasion to cross the seas, they should receive them with a procession on their return, once only, but without any addition to the annual payment. The Bishops should have no further claims on the Priory, unless by reason of negligence in the payment of the annual sums stipulated. This composition was confirmed by the exchange of duly executed indentures.]

COMPOSICIO FACTA INTER EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET PRIOREM ET CONVENTUM DE BERMUNDESEYE.¹—Noverint universi Christi fideles quod, cum inter venerabilem patrem N., Dei gracia Wyntoniensem episcopum, ex parte una et Religiosos viros . . . Priorem et Conventum sancti Salvatoris de Bermondeseye Cluniacensis ordinis Wyntoniensis Diocesis ex altera orta fuisset materia questionis super eo videlicet quod idem episcopus asserens predecessores suos in pacifica fuisse possessione retroactis temporibus habendi a predictis . . . Priore et Conventu unam procuracionem annuam quam sibi ab eisdem exhiberi similiter petebat, predictis Religiosis ex adverso predictam possessionem et procuracionem negantibus, et asserentibus se per spiritualia privilegia ordini Cluniacensi a sede Apostolica concessa ab hujusmodi petitione et exactione liberos esse penitus et immunes, adicientes se penitus exemptos² esse ab omni jurisdictione ordinaria, Communibus tandem intervenientibus amicis predicta questionis materia in subscripta forma quievit: videlicet quod idem episcopus³ voluit et expresse concessit pro se et omnibus successoribus suis quod predicti Prior et Conventus et eorum successores sibi in primo adventu suo apud Bermondeseye et omnibus et singulis successoribus suis in eorum primo adventu ibidem post suam creacionem in signum honoris et quod infra Wyntoniensem existunt Diocesim unam faciant processionem et pro procuracione vel commestione unius diei predicti adventus sibi et successoribus suis quinque marcas argenti tantum in domo sua de Suthwerk solvere tenebuntur. Et post predictos primos adventus singulis annis subsequentibus predicti Religiosi sibi et successoribus suis in duabus marcis et dimidia tantum in predicta domo sua de Suthwerk in festo sancti Michaelis in signum predicti honoris et existencie tenebuntur. Hoc adjecto

¹ Three separate marginal notes in later hands call the reader's attention to the importance of this composition. Another copy, rather fuller, dated May, 1276, and with the assent and consent of the Chapter expressed, is given below, Fo. 155a.

² 'exceptos' Fo. 155a.

³ 'interveniencie consensu et assensu Capituli sui Cathedralis ecclesie sancti Swythuni Wintonie' added Fo. 155a.

[?quod,] quocienscumque¹ contingat ipsum episcopum vel successores suos transfretare, idem Prior et Conventus dictum episcopum et successores suos in signum honoris ad processionem in reditu suo admittere tenebuntur.² In annis vero³ subsequentibus non teneantur sibi nec successoribus suis nisi in duabus marcis et dimidia solvendis tantum annuatim. Voluit⁴ et concessit episcopus antedictus pro se et omnibus successoribus suis⁵ quod nec sibi nec successoribus suis aut illorum alicui ultra dictas quinque marcas et triginta tres solidos quatuor denarios et processionem sicut dictum est occasione processionum, hospicii, visitacionis, procuracionis, commestionis vel alijus questionis mote vel imposterum movende inter dictas personas occasione predictorum contra dictos . . . Priorem et Conventum vel successores suos, nisi forsitan aliquid predictorum in toto vel in parte facere vel adimplere cessaverint, aliqua competat actio in futurum. Predictis . . . Priore et Conventu in ceteris privilegiis suis nullatenus renunciantibus per hoc factum. In perpetuam autem rei sic geste memoriam et⁶ testimonium, et ut decetero omnia et singula prescripta perpetuum robur firmitatis optineant, hoc scriptum, cujus una pars penes episcopum residet sub sigillo Prioris et Conventus de Bermondeseye, altera penes dictos . . . Priorem et Conventum de Bermondeseye sub sigillo dicti Episcopi,⁷ ad eorundem ratificacionem et confirmacionem in modum cyrographi est divisum. Data mense Octobris⁸. Anno domini m^o. cc^o. Septuagesimo sexto. Et est interlineare appositum procuracionis ante consignacionem.⁹

[1114, September 13. *Letters patent of King Henry I giving particulars of the agreement between himself and the Abbot of St. Peter, Newminster, for the transfer of the Abbey from its old site to Hyde. Stipulations are made as to rights of burial in the former site, and the order of procession on Palm Sunday is laid down.*]¹⁰

CONVENCIO FACTA INTER WILLELMUM EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET ABBATEM SANCTI PETRI NOVI MONASTERII, QUAM

¹ For 'quocienscumque' Fo. 155a reads 'quod si', and for 'ipsum episcopum' 'eundem episcopum'.

² Addition on Fo. 155a: 'Ita tamen quod, si contingat eundem Episcopum vel successores suos plures [*lege* pluries] transfretare, ad hujusmodi processionem [nec] sibi nec successoribus suis teneantur, nisi tantum pro prima et unica transfretacione.'

³ 'autem' Fo. 155a. ⁴ 'etiam' added Fo. 155a.

⁵ 'de consensu et assensu Capituli sui predicti' added Fo. 155a.

⁶ For 'et' Fo. 155a reads 'tale'.

⁷ 'et Prioris et Conventus Cathedralis Ecclesie sancti Swithuni Wintoniensis assensum et consensum in omnibus prestantium suprascriptis' added Fo. 155a.

⁸ 'Maii' Fo. 155a.

⁹ The last clause 'Et . . . consignacionem' omitted Fo. 155a.

¹⁰ This charter is printed in *Dugdale* (ed. Caley), ii. 444, where it is described as 'Carta de Remotione Abbatiae de Hyda et Excambio'. The copy was taken from MS. Cotton, Domit. A. xiv, fo. 22.

INSPEXIT DOMINUS REX.—H. Rex Anglorum Archiepiscopis et Episcopis et omnibus Baronibus Francis et Anglis totius Anglie salutem. Sciatis quod hanc convencionem fecit Willelmus¹ Wyntoniensis episcopus cum Gaufrido Abbate sancti Petri novi monasterii coram me et Baronibus meis. Reddidit ipse episcopus in manu mea Hidam in qua nunc sedet Abbathia sancti Petri, et preter hanc quandam terram que est ex ea parte in qua abbathia est, in qua sunt domus reddentes vij solidos per annum. Et preter hanc manerium quod dicitur Wordie. Et ego dedi et concessi ipsam

Hidam cum predictis vij solidatis terre et ipsam terram [Fo. 110a.] Wordie monasterio | sancti Petri et Abbati et monachis jure perpetuo possidendam, ita liberam et quietam, sicut quilibet Wyntoniensis episcopus melius et liberius ipsam terram unquam una die tenuit, et sicut abbathia sancti Petri vel Abbas quilibet ejusdem terram loci in qua prius abbathia in Civitate sedit melius et liberius nunquam (*sic*) habuit, et W. episcopus predictus concessit perhenniter monasterio sancti Petri et Abbati parochiam harum terrarum, et quotquot² pertinebat ad ecclesiam de Wordie preter Episcopalia³ in vivis et in mortuis et decimis et sepulturis et oblacionibus, sicut ipsa ecclesia Episcopatus vel ipsius ecclesie quilibet episcopus ea melius et liberius unquam una die tenuit. Similiter . . . Abbas G. tradidit in manu mea ad opus predicti episcopi W. et ecclesie beatorum apostolorum Petri et Pauli ubi sedes est episcopalis terram inter Civitatem in qua prius fuit Abbathia cum capella et domibus et molendinis⁴ que sunt⁵ infra ambitum ipsius terre. Et preterea terram totam de Durlleia⁶. Et ego easdem terras eidem episcopo et ecclesie sue concessi et dedi jure perpetuo possidendas, et illam in qua abbathia erat ita liberam et quietam ab omni consuetudine sicut erat quando abbathia in ea sedit, et terram de Durlleia⁶ sicut aliquis Abbas eam melius unquam habuit. Et ego insuper ex mea parte concessi et dedi ipsi episcopo et episcopali ecclesie quinque dies in feria sancti Egidii super illos tres dies quos prius habebat, et hoc pro escambio illius Hyde in qua nunc Abbathia sedet. Et preter hec ipse Abbas concessit episcopo et ecclesie sue corpora mortuorum terre sue proprie, quam ipse Abbas ea die infra muros Civitatis habebat. Si qua vero terra post

¹ William Gyffard, bishop 1107–28.

² 'quicquid' D.

³ 'spiritualia' D.

⁴ 'molendino' D.

⁵ 'fuit' D.

⁶ 'Burleia' D. 'Durlleia' is correct. See *Dugdale*, ii. 427: There was a Priory founded at Derley or Darley in Derbyshire by Robert de Ferariis in the twelfth century. *Dugdale*, vi. 357.

diem facte convencionis in proprietatem Abbatis et Monasterii sui venerit, Episcopus Wyntoniensis in ejus sepulturis vel corporibus nil clamabit, nisi prius ecclesia Episcopalis ea per consuetudinem habuit. Illi vero qui in terra mea vel Baronum meorum in Civitate manent, libere apud Abbathiam novi monasterii jacere poterunt si volunt, sicut poterant antequam monasterium transferretur. De¹ processione Ramis Palmarum, unde inter eos fuerat dissensio, hoc statutum est, quod . . . Abbas cum duobus vel quot voluerit monachis ad episcopalem ecclesiam veniet, si processio ecclesie Episcopalis ad sanctum Jacobum sit itura, et cum ipsa processione ad sanctum Jacobum ibit. Processio vero Abbathie cum . . . Priore et Reliquiis supra Castellum ei obviam veniet ante portam Castelli, et cum episcopali processione ad sanctum Jacobum faciet stationem et reditum usque ante portam Civitatis de West ad propinquiorem vicum qui vocatur sancti Walerici, et inde cum suis revertetur . . . Abbas ad monasterium suum. Si me receperit episcopus veniet . . . Abbas cum toto conventu ecclesie sue ad processionem illam. Si autem Archiepiscopum vel aliam personam receperit adducet . . . Abbas decem monachos secum ad minus, et intererit processioni. Secunda vero die Nativitatis et Pasche et Pentecostes, et in una festivitatum sancti Petri quam episcopus elegerit . . . Abbas si episcopus eum vocaverit ad episcopalem Ecclesiam veniet cum quot voluerit monachis, et episcopo serviet in celebratione missarum et cum eo commedet. Serviet etiam ei . . . Abbas quando missam dicet episcopus ad Curiam meam. Ad sinodum quoque veniet si episcopus eum vocaverit ad danda consilia episcopo et judicia facienda ecclesiastica et audienda precepta episcopi. Hec convencio facta et confirmata est apud Burnham². Anno ab incarnatione Domini m^o. c^o. quartodecimo. die Iduum Septembris. Presentibus hiis testibus. Radulfo³ Cantuariensi Archiepiscopo, Thurstino Eboracensi Archiepiscopo, Ricardo⁴ Londoniensi episcopo, Rogero Saresberiensis episcopo, Roberto⁵ Lincolnensi episcopo, Johanne⁶ Bathoniensi episcopo, Willelmo⁷ Exoniensi episcopo, Ranulfo⁸ Dunelmensi episcopo, Roberto Comite de Mellent, Henrico Comite Warwyk,⁹ Waltero Constabulario, Willelmo Camerario de [?] Tantardmilla, Ada de Port, Nigello de [?] Eulicer, Henrico de Port, Edmundo de Limisy, Nigello de Abber.

¹ 'De . . . precepta episcopi (lin. 27)' *om. D.*

² 'Barnham' *D.*

³ Ralph d'Escures.

⁴ Richard de Beaumes.

⁵ Robert Bloet.

⁶ John de Villula.

⁷ William Warlewast.

⁸ Ralph Flambard.

⁹ The last witness given by *D.*

[1284, July 13. *The Bishop excuses the Prior and Convent of St. Swithun from rendering their account.*]

LITTERA DOMINI EPISCOPI, PER QUAM REMITTIT PRIORI WYNTONIE ET CONVENTUI COMPOTUM QUOD AUDIRE DEBUIT AB EIS.—
[*Printed above, Fo. 70a, pp. 284-5.*]

[Fo. 110b.]

[Dec. 7. *Letter of Archbishop Peckham to the Chancellor and Regent Masters of Oxford.*]

LITTERA CANTUARIENSIS ARCHIEPISCOPI CANCELLARIO ET MAGISTRIS IBIDEM REGENTIBUS.—[*A duplicate copy of the letter printed above, Fo. 73b, pp. 301-4.*]

[Fo. 111a.]

[November 10. *Letter of the same to the University of Oxford.*]

ITEM UNIVERSITATI OXONIENSI.—[*Printed above, Fo. 74b, pp. 304-7.*]

[Fo. 111b.]

[*Narrative of the visit of Bro. W. de Hotham, Provincial of the Dominicans, to Oxford.*]

DE CONGREGACIONE MAGISTRORUM, OXONIE.—[*Repeated from Fo. 75a, pp. 307-8.*]

[Fo. 112a.]

[1285, Feb. 19. *Letter from the Bishop to Archbishop Peckham.*]

LITTERA DOMINI . . . WYNTONIENSIS EPISCOPI DOMINO ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI DEPRECATIVA.—[*Printed above, Fo. 75b, pp. 308-9.*]

[January 26. *The King reminds the Bishop of the recent grant by the Clergy of a Fifteenth to the relief of the debts which he had incurred. A portion of this grant was still unpaid. The Bishop is requested to have this residue delivered at the New Temple, London, by Mid-Lent, that the Treasurer and Barons of the Exchequer may give a full discharge, the whole to be concluded by Low Sunday.*]

BREVE REGIS WYNTONIENSI EPISCOPO QUOD FACIAT VENIRE COLLECTORES QUINTEDECIME APUD NOVUM TEMPLUM.—Edwardus [etc.] venerabili in Christo patri J. eadem gracia Wyntoniensi episcopo salutem. Qualiter clerus Regni nostri Anglie ratione eris alieni in quo tunc obligati fuimus ad nostram relevacionem nobis gracie concesserat quintam decimam bonorum suorum ad triennium; ad quam in vestra diocesi colligendam certe persone per vos extiterant deputate per quas de parte pecunie inde provenientis nobis per manus quorundam clericorum nostrorum | est satisfactum, et magna pars ejusdem pecunie nobis inde debetur vestra paternitas satis novit. Et quia volumus, ac expediens

est nobis et vobis ac clero vestre diocesis quod de residuo illo nobis satisfiat ad plenum, paternitatem vestram requirimus et rogamus, affectione qua possumus ampliori, quatinus personas ad dictam pecuniam levandam per vos in vestra diocesi deputatas venire faciatis usque ad Novum Templum Londonie. Ita quod sint ibidem in instanti media Quadragesima cum rotulis et omnibus aliis dictum negocium contingentibus ad cerciorandum Thesaurarium et Barones nostros de Scaccario ac alios fideles nostros quos tunc ibidem mittimus de summis pecunie inde recepte, et dictis clericis nostris liberate, et ad onerandum inde ipsos et clerum predictum exonerandum justicia mediante. Et provideatis, si placet, quod dictum residuum levetur et nobis inde ad plenum apud Novum Templum predictum respondeatur in crastino clausi Pasche¹ proximo futuro sine mora ulteriori. Et ita vos habeatis in premissis quod industriam et circumspectionem vestram ex hoc merito commendare debeamus, et quod pro defectu vestri vel vestrorum dampnum non incurramus in hac parte. Et quid inde feceritis vel facere proposueritis . . . Thesaurarium et Barones ac alios fideles nostros predictos in predicta media Quadragesima per vestros ac per vestras litteras ibidem distincte et aperte reddatis certiores. Teste meipso apud Cantuariam. xxvj^o. die Januarii. Anno regni nostri xiiij^o.

[January 26. The King reminds the Bishop that his predecessors had at various times endeavoured to check the chronic wars and disturbances in Wales, but that, a snake lying in the grass, the scars of old wounds were ever breaking out afresh. Now victory over the rebels having been granted, and peace established through the whole realm at a heavy cost, the Clergy have consented to grant for the liquidation of debts incurred one twentieth of ecclesiastical revenues for two years, and because the first term of this concession was completed at the Feast of St. Martin last past, the King asks the Bishop's help in securing the payment of the sums due, as directed above, that repayment of their loans may be made to the lenders. Adam de Bodrynton, the bearer of these letters, will co-operate with collectors appointed by the Bishop, with a view to the work being completed at Mid-Lent.]

BREVE REGIS EPISCOPO WYNTONIENSI DE COLLIGENDO ARRERAGIA VICESIME DOMINO REGI CONCESSE.—Edwardus Dei gracia etc. venerabili in Christo patri J. eadem gracia Wyntoniensi episcopo salutem. Sciatis memoriter retinens qualiter progenitores nostri Reges Anglie in partibus Wallie multa remedia temporalia et localia multociens adhibentes guerras et turbaciones diversas aliquamdiu sedaverunt, et nichilominus, angue latitante in herba, putrue-runt cicatrices vulnerum inflictorum que nisi alligate fuissent usque ad totius regni nostri precordia loculum penetrassent; super quibus

¹ The Sunday after Easter Day, 'Low Sunday'.

Altissimus non solum remedium mitigationis adhibuit, set putridum resecavit, venenum funditus extinxit, et morbum illum a tanto tempore induratum exquisite sanavit, pacem nobis et vobis ac toti regno nostro imprime et insuper concedens inconcussam. Circa quarum sedacionem debitorum multitudinem quasi infinitam tunc contraximus importune, et insuper data nobis victoria de rebellibus nostris terre illius, illa necessitas urgentissima dirigendi, firmandi et confirmandi et conservandi statum partium illarum qui tanto tempore dictis progenitoribus nostris et nobis et ecclesie sancte ac toti regno nostro contrarius extitit et rebellis, nos induxit ut clerum regni nostri interpellaremus cum effectum, quod ipse nobis subsidium faceret gracie; qui precibus nostris favorabiliter annuens in hac parte, vicesimam bonorum suorum ecclesiasticorum biennalem ad exonerationem debitorum ipsorum nobis concessit liberaliter et benigne, de quo vobis et ipsi plurimum regraciamur. Et quia primus terminus concessionis illius in festo sancti Martini proximo preterito jam transactus existit, paternitatem vestram affectuose requirimus et rogamus quatinus pecuniam proveniente de eodem clero de termino sancti Martini, ut predictum est, transacto, ex nunc colligere et usque Novum Templum Londonie ad crastinum clausi Pasche deferri faciatis quibusdam fidelibus nostris et illis a quibus mutuum recepimus ex causa predicta in presencia Thesaurarii et Baronum nostrorum de Scaccario liberandam; super quibus dilecto clerico nostro magistro Ade de Bodyngtone, presentium portitori, adhibere velitis plenam fidem, qui una cum illis quos ad hoc duxeritis deputandos dictum negocium de precepto nostro exequetur et expediri et fieri procurabit, secundum quod ei injunximus viva voce. Et [quid] super hiis facere decreveritis predictos Thesaurarium et Barones nostros certificetis in instanti media Quadragesima, quibus mandavimus quod de negotio isto et omnibus circumstanciis ejusdem una cum hiis quos ad hoc duxeritis deputandos et clericis nostris ad hoc assignatis se intromittant, et videant ac provideant quod omnia modo debito et honesto fiant, et manum per mandata nostra ad hoc diligenter apponant, prout melius ad opus nostrum viderint expedire. Teste meipso apud Cantuariam. xxvj. die Januarii. Anno regni nostri xiiij^o.

[February 18. The Bishop allows two of the King's Justices to proceed in a case of Assize of novel disseisin at East Ashley, where the suitors were poor, Lent notwithstanding, provided the business should be suspended in Passiontide.]

LITTERA DOMINI EPISCOPI PER QUAM CONCEDIT JUSTICIARIIS
DOMINI REGIS AD CAPIENDUM ASSISAS IN QUADRAGESIMA PRO

TALIBUS.—J. [etc.] discretis viris dominis Waltero de Wymbourne et Ricardo de Hedone Justiciariis domini nostri Regis salutem in salutis Auctore. Humili petitioni Roberti Trapel et Amicie uxoris ejus pauperum favorabiliter inclinati, quod non obstante tempore quadragesimali, qua (*sic*) strepitus judiciales nisi in certis casibus de jure quiescunt, assisam nove disseisine quam dicti Robertus et Amicia arramiabunt¹ coram vobis per breve domini Regis versus [Fo. 113a.] Robertum | Erneys et Johannem de Farnhulle de tenemento in Est Assely et la Gore et juramenta fidelium secundum legem et regni consuetudinem valeatis recipere discrecioni vestre concedimus per presentes, proviso quod tempore Passionis Dominice ad supradicta nullatenus procedatis. Data apud Sutton. xij. Kalendas Marcii. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quarto. Consecrationis nostre tertio.

[Undated. A general permission to the same effect.]

ITEM LICENCIA CAPIENDI ASSISAS IN QUADRAGESIMA.—Salutem etc. Vestris petitionibus inclinati quod non obstante tempore quadragesimali, quo strepitus judiciales nisi in certis casibus de jure quiescunt, die . . . apud . . . nostre diocesis assisas capere et juramenta fidelium secundum regni consuetudinem valeatis recipere discrecioni vestre concedimus per presentes. Data etc.

[Date not specified. John de Worsted, the Bishop's servant and groom, had received from the Bishop by charter a piece of land in the vill of Shedfield. This having been made over to the Prior and Convent of St. Swithun in pursuance of the concord lately established between the Bishop and themselves, and by them confirmed to Worsted, he now declares that, if the concord should in the future be broken, their grant should be held null and void. His own seal and the Bishop's are attached.]

LITTERA JOHANNIS DE WORSTED NE CONFIRMATIO FACTA EI DE TERRA DE . . . PER PRIOREM ET CONVENTUM SANCTI SWITHUNI NULLIUS SIT MOMENTI SI.—Omnibus Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit Johannes de Worsted famulus et valettus venerabilis patris domini Johannis Dei gracia Wyntoniensis episcopi salutem in Domino sempiternam. Noveritis quod, cum predictus dominus meus episcopus quandam partem terre mihi dedit in villa de Schidefeld gracia sui hereditarie possidendam, sicut in carta sua super hoc confecta plenius continetur, et venerabiles in Religione viri . . . Prior et Conventus sancti Swithuni Wyntonie, a quibus idem dominus meus habuit terram ipsam pretextu cujusdam pacis seu exposicionis super diversis querelis inite inter eos,

¹ 'will claim'.

dictam terram ad maiorem securitatem mei sub sigillo Capituli sui communi michi liberaliter confirmaverunt, ut rogavi, volo et concedo pro me et heredibus seu assignatis meis ex nunc in antea ut, si contingat dictam pacem seu exposicionem ex insperato, quod absit, imposterum irritari, et dicta confirmacio nec mihi aut illis proficiat, aut dictis Religiosis aut eorum successoribus obsistat ullo unquam tempore sive casu, set tanquam vacua et inanis optate careat robore firmitatis. In cujus rei testimonium huic presenti scripto sigillum meum apposui et sigillum predicti domini mei apponi procuravi. Data etc.

[Undated. *A charter by which William, Prior of Christ's Church, Twynham, and the Convent grant to Mag. John de Pontissara,¹ and the lady Joan his mother and to the survivor of them, all their manor of Estynton (Eastington) in Purbeck with all services, rents, &c., and their whole rent of Chaldecot, Knaveswell, Wolsgarton, and Langeton, with all manorial privileges, except that of digging the ground to make a quarry, with the annual rent of 6d. payable at Michaelmas for all service, &c. The Convent also reserves the right of demanding from the free tenants of the manor scutage whenever a levy is demanded. The lessees are bound to keep up the houses of the manor as they found them, all waste, sale, or alienation being forbidden. After the decease of the two lessees the manor is to revert to the Prior and Convent without contradiction or impediment, in as good condition as when they received it. Deterioration of the property might be made good out of the lessees' possessions. For this surrender, concession, and the present confirmation, Mag. John and his mother gave a hundred marks in earnest. In confirmation whereof a tripartite writing was drawn up, protected by the seals of the parties. Witnesses' names added.*]

CARTA DOMINI JOHANNIS WYNTONIENSIS EPISCOPI DE MANERIO DE ESTINTON IN PURBIK.—Noverint universi presens scriptum visuri vel audituri quod nos frater Willelmus² . . . Prior Christi ecclesie de Twynham et ejusdem loci Conventus unanimi assensu concessimus et tradidimus magistro Johanni de Pontissara et domine Johanne matri sue totum Manerium nostrum de Estynton in Purbyk cum omnibus serviciis et redditibus tenentium nostrorum ejusdem manerii et totum redditum nostrum de Chaldecote, Knaveswelle, Wolgar[s]tone et Langetone³, habendum et tenendum de nobis et successoribus nostris et ecclesia nostra predicta predicta manerium et redditum cum hariettis, releviis, escaetis, wardis, finibus, amercia-mentis, consuetudinibus, sectis, serviciis, aysiamentis et omnibus aliis pertinenciis suis domino magistro Johanni et domine Johanne libere, quiete, bene et pacifice, sine aliquo impedimento nostri vel successorum nostrorum ad totum terminum vite eorum vel eorum

¹ This grant was apparently made before Pontissara became bishop, the rubric-heading, of course, being added after it had been copied into the Register. See above, Introduction, pp. x, xi.

² Not included in the short list of the Priors of Twynham given by Dugdale (vi. 302).

³ Probably Langton-Matravers, 9 miles south-east of Wareham.

alterius qui superstes fuerint (*sic*), ita plene, libere et quiete in omnibus sicut nos ea unquam liberius et quietius tenuimus et habemus. Hoc excepto quod non liceat predictis magistro Johanni et domine Johanne seu eorum alteri terram fodere ad quareram faciendam in predicto manerio de Estynton. Reddendo inde annuatim nobis seu successoribus nostris et ecclesie nostre predictae sex denarios in festo sancti Michaelis pro omni servicio, sectis Curie, hundredis Comitatus et omnibus exactionibus et secularibus demandis. Nos vero predictus frater Willelmus Prior Christi ecclesie et ejusdem loci Conventus et successores nostri prefatis magistro Johanni et domine Johanne omnia predicta contra omnes gentes warantizabimus, aquietabimus et defendemus per predictum servitium ad terminum vite eorum et cujuslibet eorum. Ita tamen quod liceat nobis et successoribus nostris de libere tenentibus dicti manerii scutagium secundum quod fieri solet quando contigerit levare. Predicti vero magister Johannes et domina Johanna domos dicti manerii in tali statu sustentabunt quali illas receperunt, nullum vastum in eis vel exilium¹ in villanis, nec in terris seu tenementis predictis vendicionem aut alienacionem facientes. Et post decessum predictorum magistri Johannis et domine Johanne predictum manerium et redditus cum omnibus ejus pertinenciis ad nos, successo-

res nostros et ecclesiam nostram predictam sine contra-
[Fo. 113b.] dictione et impedimento alicujus in adeo bono | statu quo illa receperunt integre revertentur. Et si in domibus, terris, vel rebus aliis supradictis tempore ipsorum deterioracio facta fuerit, quod absit, liceat nobis et successoribus nostris bona eorundem vel eorum alterius post obitum ipsorum in predicto manerio inventa sine calumpnia, contradictione vel impedimento alicujus retinere, donec per visum legalium virorum emendetur detrimentum. Pro hac autem nostra tradicionem, concessione, et presentis carte nostre confirmatione dederunt nobis predicti magister Johannes et domina Johanna centum marcas sterlingorum pre manibus in gersumam. In cujus rei testimonium et fidem pleniorum confectum est hoc scriptum in tres partes divisum, cujus due partes sigillo nostro signate penes magistrum Johannem et dominam Johannam remanent, et tertia pars sigillis predictorum magistri Johannis et domine Johanne penes nos remanet communita. Hiis testibus domino Johanne Mautravers², Ingelramo le Waleys militibus, Briano Gontz,

¹ 'waste'.

² Probably John Maltravers who died 1296, the father of Sir John Maltravers, and grandfather of John, Baron Maltravers, who was concerned in the death of Edward II (D. N. B.).

Galfrido de Wermewelle, Willelmo de Clavyle de Holne, Bartholomeo de Brugis, Johanne de Stoke et aliis.

[Undated. *The Prior and Convent of Christ Church specify more fully the services which they are bound to render to parties herein named by reason of the above lease of the manor of Estynton to Mag. John De Pontissara and his mother, to wit: Whenever the Priory happens to be vacant through the Prior's death or cession, the Convent is bound in the place of their tenants to pay relief to the lord of Worth, to give him aid towards the knighthood of his son and the marriage of his daughter, and to pay him annually twelve pence at the Feast of the Purification. They are also bound in their place to provide annually for Walter de Hoyvile a robe worth thirteen shillings and four pence, and a quarter of corn worth five shillings, and a quarter of barley worth three shillings, and to pay Sir William de Gonze and his heirs annually three half-pence, and to the Sheriff what is due to him on view of frank-pledge: and to Isabel de Stoke annually half a mark. Further obligations are undertaken for scutage, suits, pleas before Justices itinerant at assizes or inquisitions, and suits of any other kind.*]

ITEM CARTA SIVE LITTERA DE SERVICIIS QUE PRIOR CHRISTI ECCLESIE SUSTINERE DEBENT (*sic*) RACIONE MANERII DE ESTINTON QUOD DIMISERUNT AD FIRMAM EPISCOPO WYNTONIENSI.—Universis et singulis presentes litteras visuris vel audituris frater Willelmus Prior ecclesie Christi de Twynham et ejusdem loci Conventus salutem in Domino sempiternam. Noveritis quod, cum tradiderimus et dimiserimus et unanimi assensu et voluntate concesserimus magistro Johanni de Pontizara et domine Johanne matri sue ad terminum vite eorum et cujuslibet eorum totum manerium nostrum de Estynton in Purbik cum omnibus serviciis, redditibus tenentium nostrorum ejusdem manerii et cum omnibus suis pertinentiis; cum etiam tradiderimus et concesserimus unanimi assensu et voluntate eisdem magistro Johanni et domine Johanne ad vitam eorum et cujuslibet eorum totum redditum nostrum cum omnibus serviciis et cum omnibus pertinentiis in Chaldecote, Knaveswelle, Wolgarstone et Largetone, sicut in carta nostra eisdem inde confecta plenius continetur, et teneamur predictos magistrum Johannem et dominam Johannem de quibusdam serviciis erga quosdam aquietare, que in carta predicta specialiter non exprimuntur, volumus et unanimi assensu et voluntate nos ipsos et successores nostros obligamus per presentes quod, quandocumque vel quocienscumque contigerit Prioratum nostrum per cessionem vel mortem Prioris vacare, predictos magistrum Johannem et dominam Johannam de relevio domino de Worthe¹ solvendo, et de auxilio dando ad filium suum militem faciendum et filiam suam maritandam et de duodecim denariis eidem domino de Worthe annuatim ad festum Purificacionis debitis aquietare tenemur.

¹ Worth-Matravers, a parish $2\frac{1}{2}$ miles west by south from Swanage. Here is quarried Purbeck stone of fine quality.

Tenemur etiam solvere pro eisdem et eorum altero Waltero de Hovyle unam robam annuatim de precio tresdecim solidorum et quatuor denariorum, et unum quarterium frumenti de precio quinque solidorum et unum quarterium ordeï de precio trium solidorum; et domino Willelmo de Gonze et heredibus annuatim in festo Purificacionis unum denarium et obolum, et domino Vicecomiti illud quod sibi debetur, ad terminos suos annuatim ratione visus franciplegii. Et Isabelle de Stoke annuatim dimidiam marcam. Tenemur itaque aquietare eosdem magistrum Johannem et dominam Johannam de Scutagio cum acciderit et de sectis ad [Curias] Comitatus et Hundredi de Bugeburgh et de sectis ad Curiam domini de Worth. Tenemur insuper pro eisdem domino Johanne et domina Johanna et altero eorum respondere coram quibuscumque Justiciariis domini Regis itinerantibus in omnibus placitis quociens ipsos itinerare contigerit et coram quibuscumque Justiciariis de Foresta ac etiam coram quibuscumque Justiciariis ad assisas vel inquisitiones vel etiam quecumque placita assignatis et eos aquietare de omnimoda secta coram quibuscumque ministris seu Justiciariis domini Regis et de omnibus sectis que occasione predictorum reddituum et pertinentium nostrorum in Chaldecote, Knaveswelle, Wolgarstone et Langetone et a quibuscumque quocumque modo exigi possent vel etiam demandari. In cujus rei testimonium has litteras sigillo nostro communi munitas eisdem fieri fecimus patentes. |

[Fo. 114a.]

[*The value of the annual rents of Estynton manor.*]

RUBRICA.—¶ Redditus assise pertinens ad Manerium de Estynton per annum. Apud Estynton per annum . . . xvj s. x den.
Summa talis.

¶ Redditus forinsecus

¶ Apud Chedecote per annum xvj s.

¶ Walterus le Frankeleyn	} per annum	xiiij s. iiij den.
¶ Ricardus de Smedemore		
¶ Willelmus de Chamle		

¶ Apud Wolgarstone per annum ij s.

¶ Apud Langetone per annum xiiij s. iiij den.

¶ Apud Wolcheswod per annum ob. et j libra piperis.

¶ Apud Gnaveswold per annum x s. et j libra Cymini.

¶ Summa, liiij s. vij den. ob.

¶ Summa utriusque redditus, lxxj s. iiij (*sic*) den. ob. et una libra piperis et j libra Cymini.

[c. 1200. *The boundaries of Ashholt¹ and Wolmer Forests as they were wont to be in the time of King John.*]

RUBRICA.—Ceo sunt les bundes de la foreste de Asiholt et de Wolvemere:—

Les queus soleent estre en le tens le Rey Johan.

La premere bunde comence a Hongeswere, de Homgeswere (*sic*) a Hoggesmere, de Hoggesmere iesques a la Rowedich, de la Rowediche iesques a le boys Gemes le Beel, del boys Gemes le Beel a Copehalche, de Copehalche acontre Mont Lewe, de Honteneford iesques endreyt le viver de Fermesham, et issi per mi le viver de Fermesham iesques a Bereford, de Bereford per mi la Wytemore iesques a la Wolpette, de la Wolpette a la porte de Grave-schete, de cele porte iesques a la Horeapeldore al molin de Poppehale a val Lewe iesques a Chiltely, de Chiltely si come la divise vet entre Hamptesire et Sussex iesques a Honterstone, de Honterstone iesques a Albemere, de Albemere iesques la Hepenemere, de la Hepenemere tote vers la haute vee iesques a Langely. De Langely iesques a la Losihoke. De la Losihoke iesques al pont de la Schete. Del pont de la Schete iesques al Moster de la Stupe. Del Moster de la Stupe iesques a Stonhore Bech. De Stonhore Bech iesques a Bidlenede Bech iesque a Lonesberg. De Lonesberg iesques a Rompesdene. De Rompesdene a Tusted enssi la haute veye par mi la vile de Farendone, et par mi la vile de Chautone, et par mi la vile de Aultone et tout dis la haute vee de vile en vile—iesques a les Forches de Weleye. De Forches iesques a Honiggeswere la premiere bunde.

[Undated. *A letter from and to persons unnamed, exhorting a priest to patience under some aggression or oppression by the secular power.*]

LITTERA.—Ad hec illata vobis per dominum N. gravamina multipliciter hiis diebus tanquam propria sufferentes, tribulacioni vestre in interni doloris aculeo compatimur, velud nostre. Attendentes tamen quod, licet in bonorum dispendio temporalium vestram innocenciam ad tempus impugnet, non expugnabit adversitas, licet feriat non deiciet vos fortuna, nec si a vobis auferat secularis potestas bona temporalia boni auferre poterit merita sacerdotis.

[Undated. *A cart and horses bearing provisions belonging to the Bishop having been attacked near Selbourne, the local Deans are ordered to excommunicate those guilty of the outrage.*]

[Fo. 114b.] MONICIO CONTRA INVASORES RERUM ECCLESIASTICARUM.

—[Repeated from Fo. 76b, pp. 312-13.]

¹ Now called 'Alicholt'.

[Undated. *The offenders, if discovered, to be sent to Winchester.*]

ITEM MONICIO CONTRA INVASORES RERUM ECCLESIASTICARUM.
—[*Repeated from same folio, p. 313.*]

[Undated. *A similar order is given to the Dean of Ewell with respect to persons who had caught conies on the Bishop's land at Esher.*]

MONICIO CONTRA ILLOS QUI CEPERUNT CUNICULOS DE ESSERE.
—J. Dei gracia Wyntoniensis episcopus etc. Decano de Ewelle etc. Cum invasores bonorum seu rerum personarum ecclesiasticarum de statuto Concilii Oxoniensis sententiam majoris excommunicacionis incurrant, ne nos, qui alios in suo jure pro viribus confovere tene-
mur, jura et libertates nostras et ecclesie Wyntoniensis negligere videamur, vobis mandamus firmiter injungentes quatinus omnes illos qui cuniculos in terra nostra de Esshere quacumque [*? arte*] vel ingenio contra jus et libertatem nostram et ecclesie nostre supradicte ceperint per decanatum vestrum hac instanti die dominica publice et sollempniter excommunicatos denunciare curetis quousque de tanta offensa nobis et ecclesie nostre satisfactio [*? satisfacta*] condigne absolucionis beneficium meruerint optinere. Data etc.

[1285, May 24. *The Bishop confirms for himself and for the Prior and Convent of St. Swithun the undated grant made by Bp. Godfrey,¹ of the land of Rethcumbe which had belonged to the manor of Meon, to John, Prior of Aldeburi in Sandes,² and the Canons there. Bp. Godfrey's charter is recited.*]

CONFIRMATIO CONCESSIONIS PREDECESSORUM DOMINI EPISCOPI WYNTONIENSIS FACTA . . . PRIORI DE ALDEBURI IN SANDES.—Johannes [etc.] universis Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit salutem eternam in Domino. Quamvis ex sollicitudinis pastoralis officio universis subditis nostris simus justicie debitores, illis tamen specialius qui seculo abjudicato se divino cultui totaliter manciparunt, ut eisdem tranquillitate servata materiam litium pro viribus amputemus. Sane cartam bone memorie Godefridi predecessoris nostri Wyntoniensis episcopi inspeximus in hec verba: Godefridus Dei gracia Wyntoniensis episcopus universis Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit eternam in Domino salutem. Ea que viris Religiosis pia fidelium devocione conferuntur scriptis sunt autenticis communienda, ut et ipsa collata beneficia perpetuam optineant firmitatem, et viri Religiosi qui diutinis jugiter insudant obsequiis debita semper gaudeant quiete. Ea propter ad

¹ Godfrey Lucy, Bp. of Winchester 1189-1204.

² Aldebury, the earlier name of Newark (Novus locus), an Augustinian Priory near Ripley, Surrey. 'Sandes' is now Send near Woking. This charter is included with others in the *inspeximus* of Edw. II printed in Caley's *Dugdale*, vi. 383, but it is there curtailed and without the witnesses' names.

universitatis vestre noticiam volumus pervenire nos caritatis intuitu concessisse et dedisse Johanni Priori de Aldeburi in Sandes et Canonicis regularibus ibidem Deo et gloriose virgini Marie et beato Martiri Thome servantibus et servituris, pro salute anime nostre et animarum prædecessorum nostrorum episcoporum Wyntoniensium et pro salute animarum Regum Anglie, in liberam, puram et perpetuam elemosinam ab omnibus consuetudinibus et ab omni servicio et exactione seculari quietam, totam terram de Rethecumbe¹ que pertinebat ad manerium de Menes, que reddere solebat Centum solidos cum bosco et plano, pratis et pascuis, viis et semitis et cum omnibus aliis rebus ad predictam terram pertinentibus. Et ut hec nostra concessio perpetuis temporibus stabilis et inconvulsa permaneat, eam presentis scripti patrocinio communivimus et sigilli nostri appositione corroboramus. Hiis testibus Rogero² Wyntoniensi et Amicio Surreyensi Archidiaconis, Olivero Motes, magistro Alexandro, magistro Ricardo Ruffo, magistro Terrico medico, magistro Theobaldo, magistro Hugone de Garherstone, Willelmo, Gregorio, Willelmo capellanis, Godefrido, Humfrido, Stephano clericis, Roberto de Porta, Godefrido de Audeby, Gilberto de Staunford, Willelmo filio Henrici, Germano de Menes, Hugone de Peponte, Baldewyno canonico de Suwyk et aliis multis. Inspeximus etiam confirmationem Capituli nostri Wyntonie, quam iidem Prior

et Canonici habent de dicta terra de Rethecumbe. Nos [Fo. 115a.] autem concessionem et donacionem | necnon etiam confirmationem predictas ratas habentes et gratas, eas pro nobis et successoribus nostris episcopis Wyntoniensibus necnon et Capitulo nostro predicto prefatis Priori et Canonicis, quantum in nobis est, concedimus et confirmamus, sicut carta et confirmacio predicta melius et plenius testantur; volentes et concedentes pro nobis et successoribus nostris et Capitulo nostro predictis, quod predicti . . . Prior et Canonici et successores sui habeant et teneant totam predictam terram de Rethecumbe cum omnibus pertinenciis suis in liberam, puram et perpetuam elemosinam de recognicionibus et curiarum sectis quibuscumque solutam et quietam, salvis nobis et successoribus nostris episcopis Wyntoniensibus serviciis tenentium dictorum Prioris et Canonicorum ejusdem manerii debitis et consuetis. In cujus rei testimonium presens scriptum sigilli nostri impressione roboravimus. Hiis testibus domino Pagano Thesau-

¹ Printed 'Redecumbe' by Dugdale. In the valuation *temp.* Hen. VIII it is 'Rothercombe', worth £6 15s. 8d.

² Le Neve (ed. 1854), iii, 24, gives Roger under 1181, and Amicius between 1189 and 1228 (iii. 28).

rario nostro de Wolveseye, Philippo de Hoyvile tunc Senescallo nostro, Simone de Wyntonia tunc vicecomite Suthamptoniensi, Roberto de Audeby militibus, Thoma de Bredeport, Johanne le Flemyng, Willelmo de Wenling magistris; Willelmo Gerveys, Galfrido de la Flode, Nicholao de Ichene, Thoma de Leventone, Radulfo Rectore ecclesie de Biketone, Willelmo de Cumba, Willelmo de Frollebury tunc Constabulario Castri nostri de Farnham, Roberto de Alresford clerico et multis aliis. Data apud Suthwerk. ix^o. Kalendas Junii. Anno regni Regis Edwardi filii Regis Henrici xiii^o. Pontificatus nostri tertio.

[June 4. The Bishop writing from Paris in association with Humphrey, Earl of Hereford,¹ and John de Vallibus² informs the King that they had carried out his instructions, and delivered his message to the Archbishop of York, urging the restoration of peace between him and the Bishop of Durham. The Archbishop, while gratefully acknowledging the royal wishes, urged that he needed more time for deliberation on a matter of so great importance to his Church, that he would endeavour to follow the King's advice, and would submit any doubtful point to his arbitration.]

LITTERA DOMINORUM . . . WYNTONIENSIS EPISCOPI ET HEREFORDIENSIS COMITIS DOMINO REGI SUPER RESPONSIONE EBOR[A-C]ENSIS EPISCOPI.³—Victoriosissimo principi domino E. Dei gracia Regi Anglie [etc.] sui si placet Johannes ejusdem permissione Wyntoniensis episcopus, Hunfridus Comes Herfordie et Essexie⁴ et Johannes de Vallibus fideles et nuncii in eo per quem Reges regnant et principes dominantur, salutem, et se promptos ad injuncta

¹ Third Earl of Hereford and second Earl of Essex (ob. 1298), Constable of England.

² John 'de Vaux', Steward of Aquitaine, seventh and last of the Barons of Gillesland, died in 1288 without male issue.

³ William de Wickwane, Archbishop of York, 1279-85, on reaching Durham in a visitation of his province was refused admission to the Priory. He pronounced excommunication against the monks. Appeals were made to Rome. When he visited Durham again, in 1283, a tumult arose and he was obliged to flee from the city. Having obtained the King's leave he set out for Rome in 1285 to lay his complaints against the monks of Durham before the Pope. It was probably at Paris that the Bishop of Winchester and his colleagues had the interview to which this letter refers. At Pontigny the Archbishop fell sick of a fever and died there on August 26 or 27, 1285. The Bishop of Durham was the secular and political prelate Antony Bek. He had been consecrated by Archbishop Wickwane on January 9, 1285, but had refused at his bidding to excommunicate the rebellious monks. He himself later had disputes with the Prior of Durham, and the quarrel continued till the death of the latter in 1305. See 'Bek, Antony' in *D. N. B.* and the Introduction to the Surtees Soc. edition of *Wickwane's Register*, p. xix. The interview mentioned here was unknown to the writer of this Introduction.

⁴ Humphrey de Bohun in conjunction with Roger Bigod, Earl of Norfolk, opposed Edward I's efforts for arbitrary taxation and obtained a confirmation of the charters in 1298. His son of the same name married Edward's daughter Elizabeth, widow of John, Earl of Holland.

fideliter exequenda. In eo Regie majestatis benivolencia erga sub-
jectos ostenditur, quo eorum paci et tranquillitati [? consuletur].
Sane venerabili patri domino . . . Archiepiscopo Eboracensi ea que
dominacioni vestre nobis injungere placuit secundum datam nobis
a Deo prudenciam nullo omisso retulimus, sibi litteris vestris de cre-
dencia presentatis. Ex cujus tunc temporis responsione comperimus
ipsum Regie dignitati super tam veneranda (*sic*) religionis erga Deum
et Eboracensis et Dunelmensis ecclesiarum pace regraciando assurgere,
ac eidem de tante benignitatiss tudio graciaram actiones referre.
Verum in tam arduo ecclesie sue negocio sanioris se indigere
deliberacionis consilio asserens, tractatu super hoc habito pleniori,
se regie voluntati quantum cum Deo posset, et sine ecclesie sue pre-
judicio pariturum respondit, adiciens quod si quid in compositione
oblata ecclesie sue prejudicio emineat, quatenus rationabiliter ostendi
poterit coram vobis super hoc ut corrigatur provide ei liceat regio
moderamini supplicare. De cujus intencione non credit procedere,
ut ecclesie sue Eboracensi grave prejudicium generetur. Hec itaque
predicto domino . . . Archiepiscopo ante consignacionem ostensa
magnificencie vestre rescribimus quam semper Altissimus concedat
de hostibus triumphare. Scripta Parisius. ij. Nonas Junii. Anno
domini m°. cc°. Octogesimo quinto.¹

[*Date approximately as last. The Bishop tells Antony Bek,² Bp. of Durham, that he has communicated the contents of his letter to the Archbishop of York, who declined to give a definite answer till after fuller deliberation. He was inclined to accept the King's arbitration in any points in the suggested form of composition which might seem prejudicial to the interests of his Church.*]

LITTERA DOMINI EPISCOPI WYNTONIENSIS DOMINO DUNEL-
MENSI EPISCOPO SUPER RESPONSIONE DOMINI ARCHIEPISCOPI
EBORACENSIS.—Venerabili in Christo patri domino A. Dei gracia
Episcopo Dunelmensi Johannes ejusdem permissione etc. Pater-
nitatis vestre beneplacita domino . . . Archiepiscopo Eboracensi
secundum datam a Deo nobis prudenciam retulimus, de contingen-
tibus, non omisso, qui in tam arduo ecclesie sue negocio sanioris se
indigere deliberacionis consilio asserens, tractatu super hoc habito
pleniori, se regie voluntati et quantum cum Deo posset et sine ecclesie
sue prejudicio pariturum respondit, salvo quod [? si] in forma com-

¹ The latest document known to have been executed by Wickwane is dated at Pontoise, Feb. 23, 1285, *Wickwane's Register* (Surtees Soc.), p. xi n.

² The quarrel between Bek and Wickwane was continued between Bek and Archbishop John le Romeyn. In 1294 Romeyn was fined 4,000 marks for imprisoning two envoys sent to him from Bek. There is a long record of the process in the Close Rolls for that year (see Calendar).

posicionis oblate aliquod prejudiciale appareat quod fuerit correctione condignum, liceat ei super hoc implorare benignitatis regie moderamen, sicut in litteris eidem domino nostro Regi transmissis de voluntate dicti domini . . . Archiepiscopi duximus exprimendum. Conservet vos Altissimus ecclesie sue sancte. Data etc.

[June 20. *The Bishop, writing from Brive in Corrèze on behalf of himself and his two colleagues in the royal mission to France, begs the Cardinal Legate's kind offices, first in granting them a personal interview, and then in announcing to the King of France, in such way as he judges best, their peaceful arrival, that thus he may give orders for their safe conduct.*]

LITTERA DOMINI EPISCOPI WYNTONIENSIS CARDINALI LEGATO UT INTIMET DOMINO REGI FRANCIE UT FACIAT EI HABERE SALVUM CONDUCTUM.—Venerabili patri ac domino reverendo domino J. Dei gracia Tituli sancte Cecilie ¹ presbitero cardinali apostolice [Fo. 115b.] sedis legato | suus capellanus si placet Johannes ejusdem permissione Wyntoniensis ecclesie minister humilis cum tam devota quam debita subjectione, reverencia et honore se ipsum. Ad venerande paternitatis vestre ac magnifici Regis Francie presenciam una cum nobilibus viris Hunfrido Comite Herfordie et Essexie et Johanne de Vallibus Militibus a domino Rege Anglie nuncii destinamur. In eo siquidem in tanti laboris et viarum discrimine non modicum relevati, quod vestris benivolis presentari speramus aspectibus et colloquio perfrui peroptato. Quocirca dominacioni vestre de cujus benivolencia solita plenissimam reportamus fiduciam, humiliter supplicamus quatinus cum tanti tumultum exercitus non deceat sine consciencia principis ingredi, accessum nostrum pacificum eo modo quo paternitas vestra expedire decreverit domino Regi dignemini intimare, qui erga nos quod magnificenciam suam condecet in precipiendo nobis salvum conductum fieri si placeat exequatur. Conservet vos Altissimus in servicio ecclesie sue sancte. Scripta apud Bryves. xj^o. Kalendas Julii. Anno domini M^o.cc^o. Octogesimo quinto.

[Undated. *A joint letter of the above to the Bishop of Langres to the same effect.*]

ITEM LITTERA DOMINORUM [EPISCOPI] WYNTONIENSIS ET COMITIS HEREFORDIENSIS EPISCOPO LYNGONENSI DE SALVO CONDUCTO HABENDO.—Venerabili in Christo patri domino Episcopo Lingonensi Johannes ejusdem permissione Wyntoniensis ecclesie minister humilis, Hunfredus Herfordiensis et Essexiensis comes et Johannes

¹ Jean Cholet, called Nointel, from his birthplace. He took part in the conclave which elected Celestine V in 1293.

de Vallibus salutem in eo qui est omnium vera salus. Quia ad magnifici principis domini Regis Francie presenciam a domino Rege Anglie nuncii destinamur super quo etiam ejusdem Regis Anglie vobis litteras deferimus, paternitatem vestram attentius deprecamur, quatinus ut supra in precedenti littera. Valeat paternitas vestra in Domino et Virgine gloriosa.

[To John de Britannia,¹ Earl of Richmond, on the same matter.]

ITEM DOMINO JOHANNI DE BRITANNIA COMITI RICHEMOND DE CONDUCTO HABENDO.—Nobili viro domino J. de Britannia Comiti Richemond Johannes etc. ut supra excepto quod ubi dicitur Paternitatem dicatur Dominacionem. Valeat Dominacio vestra per tempora longiora.

[October 23. The Bishop informs the tenants of his manor of East Knoyle that he has appointed Gervase de Fareham as their bailiff, and enjoins that they should respect him as such.]

TENENTIBUS DE CNOEL UT OBEDIANT TAMQUAM BALLIVO.—J. [etc.] universis tenentibus suis de Manerio de Cnoel tam liberis quam aliis salutem [etc.]. Mittimus ad vos Gervasium de Farham ad custodiendum predictum manerium nostrum de Cnoel. Et ideo vobis mandamus quatinus eidem tanquam ballivo vestro sitis intendentes et respondentes. In cujus rei testimonium huic scripto sigillum nostrum apposuimus. Data apud apud (*sic*) Wautham die Mercurii proximo ante festum apostolorum Simonis et Jude. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto. Consecracionis nostre quarto.

[October 28. The Bishop, though he had fully intended to go to London at the Archbishop's summons, fearing that an attack of ill health from which he is suffering will probably keep him at Farnham, asks the Archbishop to excuse his personal attendance, and appoints as his proctors the Archdeacon of Winchester and Ralph de Staunford, his Chaplain. If the hindrance should be removed he will come to London himself.]

DOMINO CANTUARIENSI ARCHIEPISCOPO UT ABSENCIAM SUAM HABEAT EXCUSATAM ET QUOD ADMITTAT TALES PROCURATORES SUOS LOCO SUI.—Reverendo in Christo patri domino J. Dei gracia Cantuariensi Archiepiscopo totius Anglie Primate devotus suus J. ejusdem permissione ecclesie Wyntoniensis minister

¹ Jean I, Duke of Brittany (1237-86). His father, Pierre Mauclere, married Alice, daughter of Guy de Thouars, by Constance, daughter of Conan IV, Duke of Brittany, Earl of Richmond, and widow of Geoffrey Plantagenet. See the account of the descent of the earldom of Richmond in Camden's *Britannia* (Richmond's line), ed. R. Gough, 1789, iii. 26. The connexion of the rulers of Brittany with Richmond begins with the grant of the honour of Richmond to Earl Alan by William I. See Rymer, *Foedera*, ii. 427.

humilis salutem, obedienciam, reverenciam et honorem. Nonnunquam ea que firmiter in animo sunt concepta impedimenta recipiunt et citra terminum remanent imperfecta. Sane nobis ad venerande paternitatis vestre mandatum Londoniam properantibus invasit nos in Castro nostro de Farnham contraria corporis valetudo, que accessum nostrum ut credimus impeditet tempestivum. Quocirca reverendam paternitatem vestram humiliter et devote rogamus quatinus magistrum Philippum Archidiaconum nostrum Wyntoniensem et dominum Radulfum de Staunford capellanum familiares nostros, quos excusatores et procuratores nostros conjunctim et divisim ordinamus, facimus et constituimus per presentes loco nostri, velitis admittere: absenciam nostram personalem habentes, si placeat, excusatam. Ratum siquidem habebimus atque firmum quicquid iidem procuratores nostri vel alter eorum quem adesse contigerit in paternitatis vestre presencia una cum venerabilibus patribus Episcopis Cantuariensis Provincie suffraganeis vestris seu procuratoribus eorundem duxerint seu duxerit facien-
 [Fo. 116a.] dum. Cessante itaque impedimenti | causa prefata, presenciam nostram pro tempore si possimus concedente Domino proponimus exhibere. In cujus rei testimonium sigilli nostri impressio presentibus est appensa. Data apud Farnham. v. Kalendas Novembris, die videlicet sanctorum Apostolorum Simonis et Jude. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto.

[October 29. *The Bishop, writing to an Archdeacon unnamed, explains that he is unable to attend the Convocation of Bishops through a severe attack of dysentery and fever, with symptoms of the throat for which he had been bled in both arms, of all which the bearer of the letter will give fuller particulars. He expresses his willingness to travel to Rome for the Archbishop, and is much concerned that he has as yet been unable to see him since his return from France. May God preserve him.*]

ARCHIDIACONO TALI SIGNIFICAT EPISCOPUS QUOD NON POTEST INTERESSE CONGREGACIONI EPISCOPORUM LONDONIE.—Domino Archidiacono salutem [etc.]. Novit Altissimus quod congregacioni Episcoporum interesse non possum gravi valetudine impeditus nedum fluxu ventris set acerba febre correptus, et propter periculum gutturis ista die dominica utroque brachio sum minutus; et de hiis . . . lator presentium vobis referre poterit viva voce. Nonne scitis si dominus meus . . . Archiepiscopus vellet pro ipso sedem apostolicam adirem ob suam reverenciam et honorem, et graviter fero in animo quod non vidi dominum meum . . . Archiepiscopum postquam redii de Gyrona, quem Deus conservet sanum et incolumem in suo sancto servicio per tempora longiora. Valete.

Data apud Farnham. die Lune proxima ante festum omnium sanctorum. Consecracionis nostre anno quarto.

[November 30. *The Bishop introduces William de Mortimer¹ to his tenants at Taunton as their constable, and requires from them to him due attention and respect.*]

TENENTIBUS DE TAUNTONE QUOD OBEDIANT TALI TANQUAM CONSTABULARIO DE TAUNTONE.—Johannes [etc.] universis tenentibus suis tam liberis quam aliis in manerio nostro de Tauntone salutem [etc.]. Sciatis quod constituimus dilectum nobis in Christo Willelmum de Mortuomari latorem presentium constabularium Castri nostri de Tauntone cum omnibus ad idem pertinentibus. Quare volumus et mandamus quatinus eidem Willelmo tanquam constabulario nostro in omnibus ad hujusmodi officium spectantibus sitis intendentes et etiam respondentes. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Data apud Farnham. ij. Kalendas Decembris. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto. Consecracionis nostre quarto.

[1286, February 19. *The Bishop allows J. de Grymsted and other justices of the King, Lent notwithstanding, to proceed with legal business concerning the liberation of prisoners then shut up at Lyndhurst.*]

CONCEDIT EPISCOPUS JUSTICIARIIS AD INCARCERATOS LIBERANDUM NON OBSTANTE TEMPORE QUADRAGESIMALI.—J. [etc.] nobilibus viris dominis J. de Grymsted, W. de Spyleman, Edmundo de Spykenel militibus, Justiciariis domini Regis Anglie et aliis sibi associatis salutem in Auctore salutis. Vestris petitionibus favorabiliter inclinati quod non obstante tempore quadragesimali, quo strepitus judiciales nisi in certis casibus conquiescunt, incarceratos in carcere seu prisona² de Lyndhurst nostre diocesis liberare, juramenta fidelium secundum Regni consuetudinem valeatis recipere, discrecionibus vestris concedimus per presentes. Data apud Suthwerk. die Sabbati proxima post festum sancti Valentini. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto.

[February 28. *The Bishop, being prevented from hearing as Papal delegate the action brought by the Abbot and Convent of Westminster³ against the Archbishop of Canterbury, commissions the Chancellor of St. Paul's, London, and the Archdeacon of Middlesex to preside in his stead.*]

COMMISSIO FACTA CANCELLARIO SANCTI PAULI, LONDONIE,

¹ Roger de Mortimer, sixth Baron of Wigmore, who died in 1282, had a son named William, who would have been a young man at this date.

² Two or three words have been scratched out between 'prisona' and 'de'.

³ See *D. N. B.* xlv. 193. In 1290 Peckham laid the Abbey of Westminster under an interdict.

ET ARCHIDIACONO MIDDELSEXIE.—Johannes [etc.] judex a sede apostolica delegatus discretis viris. . . Cancellario ecclesie sancti Pauli, Londonie, et Archidiacono Middelsexie in eadem ecclesia salutem in Domino sempiternam. Quum variis et arduis negociis prepediti cognicionem cause nobis ab apostolica sede commisse inter Religiosos viros . . . Abbatem et Conventum Westmonasterii actores ex parte una et Reverendum patrem dominum J. Dei gracia Cantuariensem Archiepiscopum totius Anglie Primatem ex altera personaliter ad presens interesse non possumus, Nos de vestre circumspectionis industria plenam in Domino fiduciam optinentes, vobis conjunctim et divisim in predicta causa cum cohercionis canonice potestate vices nostras committimus, donec eas duxerimus revocandas. In cujus rei testimonium presentes litteras sigilli nostri fecimus appensione muniri. Data apud Suwerk. ij. Kalendas Martii. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto.

[February 25. Stephen Waspayl, clerk, being imprisoned in the Tower of London, the Bishop empowers the Dean of Southwark to require on his behalf from the Constable of the Tower the delivery of this prisoner, to be safely guarded by him. Information to be sent to the Bishop on the result of this application.]

PROCURATORIIUM AD PETENDUM TALEM CLERICUM INCARCERATUM LONDONIE.—J. [etc.] dilecto filio Decano de Suthwerk salutem [etc.]. Cum Stephanus Waspayl clericus nostre diocesis carceri domini . . . Regis intra Londoniam existit et diu extitit mancipatus, ad petendum et recipiendum dictum clericum a Constabulario dicte Turris pro nobis et nomine nostro juxta Regni Anglie laudabilem consuetudinem et hactenus observatam, vos procuratorem nostrum seu attornatum ordinamus et facimus per [Fo. 116b.] presentes, ratificantes quicquid | nomine nostro feceritis in premissis. Vobis firmiter injungendo mandamus quatinus dictum clericum juxta privilegium ordinis clericalis et hactenus observate consuetudinis cum diligencia requiratis, et eundem vobis liberatum sub fidei et secura custodia deputetis, ut ex hoc nullum maneat periculum in futurum. Et quid super hoc feceritis nos per litteras vestras certiorare nullatenus omittatis. Data apud Suwerk. v. Kalendas Martii. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto. Consecracionis nostre quarto.

[February 22. Mag. Adam de Hale, collector of the Fifteenth due to the King for the first two years of the collection, having complained that certain Rectors and Vicars had failed to pay their quota, thereby subjecting themselves to excommunication, the Bishop orders his official to use coercive measures to enforce payment, and to report the result.]

LITTERA EPISCOPI OFFICIALI SUO QUOD MONEAT RECTORES

ET VICARIOS UT SOLVANT DECIMAM (*sic*) DOMINO REGI CONCESSAM TALI.—J. [etc.] dilecto filio . . . Officiali suo S. G. et B. Cum nonnulli Rectores et Vicarii nostre diocesis de quintadecima priorum duorum annorum domino Regi debita magistro Ade de Hale collectori ad hoc specialiter deputato usque ad hec tempora, ut idem magister A. dicit, satisfacere non curarunt, propter quod ut asserit sententia excommunicationis jam per terminum extiterant et adhuc existunt innodati, vobis mandamus quatinus omnes et singulos quorum nomina prefatus magister A. in quadam cedula suo signo signata vobis faciet exhiberi ut intra certum tempus congruum per vos assignandum satisfaciant ad plenum efficaciter moneatis, alioquin omnes et singulos nisi ostenderint modo debito et legitime persolvisse, per censuram ecclesiasticam ad satisfaciendum plenarie compellatis. Et quid super hoc feceritis prefatum A. vel ejus attornatum ad hoc specialiter deputatum certificetis forma debita et consueta. Data apud Suwerk. viij. Kalendas Martii. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto. Consecracionis nostre quarto.

[March 5. *The Bishop asks the King to direct that Stephen de Waspayl,¹ a clerk of his diocese, a prisoner in the Tower of London under a charge of double homicide, should be transferred to ecclesiastical jurisdiction, according to the laudable and hitherto observed custom of the realm. His application to the same effect to the Bishop of London had not secured the clerk's liberation.²*]

LITTERA EPISCOPI DOMINO REGI QUOD FACIAT SIBI LIBERARI QUEMDAM CLERICUM INCARCERATUM.—Excellentissimo principi domino E. Dei gracia Regi Anglie [etc.] J. eadem gracia Wyntoniensis episcopus salutem in eo per quem Reges regnant et Principes dominantur. Cum Stephanus Waspayl clericus nostre diocesis in Turri vestra Londonie incarceratus existit, eo quod reiteratus de morte Thome de Hedemelle et Hugonis fratris sui qui in Comitatu Suthamptonie, ut dicitur, extiterant interfecti, ac nos juxta officii nostri debitum per dilectum Decanum nostrum de Suwerk, quem ad petendum et recipiendum eundem, juxta Regni Anglie laudabilem consuetudinem per litteras nostras patentes deputavimus loco nostri, a Constabulario dicte Turris requiri fecimus clericum memoratum, qui eundem liberare sine vestro mandato speciali recusabat expresse. Idcirco vestram celsitudinem Regiam rogamus per presentes quatinus predictum S. clericum nostre diocesis dilecto Decano nostro de Suwerk quem ad hoc loco nostro constituimus per presentes juxta laudabilem et hac-

¹ See above, p. 459.

² See above, p. 297.

tenus observatam consuetudinem faciatis si placet liberari. Data
iiiij. Nonas Martii. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo quinto.

[*Same date. The Bishop instructs the Dean of Southwark not to press for the delivery of the said clerk without a sufficient bond from the Rector of St. Andrew's, Holborn, and other substantial persons, and under the form now transmitted or another carefully drawn. Caution is needed with a view to the future.*]

DECANO DE SUTHWERK QUOD NON INSTET LIBERACIONI
CLERICI INCARCERATI NISI CAUCIONEM HABEAT.—J. Dei gracia etc.
Decano de Suwerk salutem [etc.]. Mandamus vobis quatinus non
instetis ad liberacionem clerici carceri domini Regis in Turri Lon-
doniensi mancipati nisi recepta caucione sufficienti a Rectore ecclesie
sancti Andree de Holebourne et ab aliis qui sufficiunt, et sub forma
quam sub sigillo nostro vobis transmittimus interclusam, vel sub
alia competenti, caute vos habentes ne ex hoc periculum im[m]ineat
in futurum. Data ut supra.

[*Undated. Obligation to the Bishop by a Rector and others unnamed, under the penalty of £100, to guard faithfully Stephen de Waspayl, delivered to their custody by the Dean of Southwark until he has canonically purged himself of the crime charged against him. Should he escape from their custody they promise payment of this sum and also pledge to the Bishop all their goods movable and immovable.*]

OBLIGACIO FACTA EPISCOPO PER RECTORES TALES AD
FIDELITER CUSTODI[EN]DUM TALEM CLERICUM QUI FUERAT IN-
CARCERATUS.—Pateat universis quod nos talis . . . Rector et tales
. . . interveniente legitima stipulacione promissimus et nos obligavi-
mus venerabili domino J. Dei gracia Wyntoniensi Episcopo ad
fideliter custodiendum S. de Waspayl clericum in nostra custodia
per decanum de Suwerk nobis nomine dicti patris liberatum sub
pena c. librarum quousque idem S. coram dicto patre vel vices
ejus gerentibus canonice se purgaverit de crimine de quo extitit
infamatus. Quam quidem pecuniam si dictus S. custodiam no-
stram evaserit vel fugerit, quod absit, antequam canonice se
purgaverit, nisi fuerit de mandato dicti patris speciali, dicto
patri et successoribus suis diebus et locis nobis per eundem
assignandis bona fide solvere promittimus per presentes, ad quod
corporalia prestitimus sacramenta. Necnon dicto patri
[Fo. 117a.] obligamus | nos omnia bona mobilia et immobilia eccle-
siastica et mundana in quibuscunque rebus et locis ex-
istant. In cujus rei testimonium etc.

[*March 8. Simon le Doun, clerk, being charged before the Bishop with the crime of homicide and confined in his prison, has appealed for leave to prove his innocence by compurgation. The Bishop instructs his official to institute proceedings to this effect.*]

LITTERA EPISCOPI OFFICIALI SUO SUPER LIBERACIONE SIVE

PURGACIONE CUJUSDAM CLERICI DE CRIMINE HOMICIDII ACCUSATUS (*sic*).—J. [etc.] dilecto filio . . . Officiali nostro Wyntoniensi salutem [etc.]. Quia Simon le Doun clericus nostre diocesis coram nobis suo iudice super crimine homicidii accusatus ac ex liberatione celsitudinis regie juxta Regni Anglie laudabilem consuetudinem nostro carceri mancipatus nos humiliter et cum devota instancia requirat quod suam innocenciam in forma canonica purgare valeat super crimine memorato, Nos, attendentes fore pium et rationi consonum innocentes liberare, et reis juxta demerita penam infligere salutarem, vobis mandamus quatinus die et loco per vos prefigendis ejus purgacionem per viros quos canonica requirunt instituta, audiat et ulterius exequamini circa eundem, prout inveneritis et juri consonum et rationi. Denunciato prius locis quibus videritis faciendum si qui se velint opponere ad accusandum quod die et loco prefigendis coram vobis compareant precise, si quod habeant proposituri, et ulterius facturi et recepturi quod est justum. Data apud Waltham. viij. Idus Martii. Consecracionis nostre anno quarto.

[*March 27. The Bishop, feeling himself bound to support the oppressed and needy, and especially those who, having renounced the world, are prepared, like the wise virgins, to go forth and meet the Heavenly Bridegroom, lest for lack of oil in their vessels they should be unprepared, commends the good intention of Mag. W. de Arden, Rector of Merrow, to devote to the support of the Convent of Ivingho, Bucks., patrons of his benefice, ten marks annually in addition to the same sum already payable to them at Easter and Michaelmas. Under the commendation of Queen Eleanor and of Margaret, Countess of Cornwall, the Bishop the more readily sanctions this donation, payable at Christmas and St. Peter ad Vincula, provided that the Rector should nevertheless be held liable for ordinary and extraordinary charges.*]

CONCESSIO EPISCOPI FACTA DE X. MARCIS QUAS RECTOR DE MERUWE CONCESSIT PRIORISSE ET CONVENTUI DE IVYNGHO.—Universis sancte matris ecclesie filiis presentes litteras visuris vel auditoris J. [etc.] salutem in Domino sempiternam. Cum indigentibus et oppressis teneamur pro viribus subvenire et maxime hiis qui seculo abdicato virginitatis sue lampades Christo sponso recte intencionis oleo in vasis suis assumpto ornare prudentius studuerunt, ne, pro necessariorum defectu, ad id cui renunciare putarunt redeuntes, ingrediente sponso ad nuptias eisdem janua precludatur. Cumque . . . priorisse et monialibus que in manerio nostro et ecclesie nostre Wyntoniensis de Ivingho ex fundacione predecessorum nostrorum¹ consistunt, ad vite sue sustentacionem

¹ This Benedictine nunnery was founded by Bp. Wm. Gifford (*ob.* 1129), their charter being confirmed by Bp. Henry de Blois *c.* 1160. Edw. I in 1280 gave the Prioress and nuns lands at Merrow (*Dugdale*, iv. 268-71).

non suppetant facultates, ac magister W. de Arden Rector ecclesie de Merwe nostre diocesis monialium antedictarum patronarum ejusdem ecclesie paupertati compaciens preter solitam porcionem decem marcarum in festis Pasche et sancti Michaelis persolvendarum alias decem marcas annuas eisdem concesserit persolvendas, Nos, zelum dicti . . . Rectoris ex devocionis studio procedere perpendentes, ad instanciam multorum magnatum interpellantium pro eisdem, et precipue domine A. Dei gracia illustris Regine Anglie ac nobilis domine domine Margarete Comitisse Cornubie supradicte patracioni solite predictis terminis faciende ut premittitur, et augmento decem marcarum ad duos anni terminos eisdem monialibus singulis annis persolvendarum, videlicet ad festa Nativitatis Domini et sancti Petri quod dicitur ad vincula pro equalibus porcionibus nostrum pium prebemus assensum. Ita quod rector dicte ecclesie ad onera ordinaria et extraordinaria dicte ecclesie incumbentia nichilominus teneatur. In cujus rei testimonium etc. Data apud Wolveseie. vj°. Kalendas Aprilis. Anno domini M°. cc°. Octogesimo sexto.

[April 15. The Bishop, writing from Winchester, commands his bailiffs to treat hospitably Mag. N. de Bokeland, whom he has summoned from London on weighty business, when he passes through their manors.]¹

LITTERA EPISCOPI BALLIVIS SUIS UT PROCURENT TALI IN OMNIBUS NECESSARIIS SI SI (*sic*) PER BALLIVAS EORUM VENERIT.—J. Dei gracia etc. universis . . . Ballivis et fidelibus nostris salutem [etc.]. Quia magistrum N. de Bokelond ad nos Londonia pro negociis nostris urgentibus duximus evocandum, vobis in fide qua nobis tenemini firmiter injungendo mandamus quatinus eundem per maneria nostra venientem in omnibus necessariis et beneplacitis suis honorifice procuretis. Scientes quod id vobis faciemus totaliter allocari. Data Wyntonie. xvij. Kalendas Maii. Consecracionis nostre anno quarto.

[January 30. The Bishop commends to his bailiffs and reeves his clerk Robert de Shorteford, whom he has deputed to supervise the granges and stock with receipts and expenses when his steward is unable to attend to such business. Any reasonable expenses incurred on behalf of Robert will be allowed in their accounts.]

LITTERA EPISCOPI BALLIVIS SUIS UT INTENDANT TALI CLERICO SUO.—J. [etc.] omnibus Ballivis et Prepositis suis [Fo. 117b.] salutem [etc.]. Quia dilectum clericum nostrum | Robertum de Shorteford assignavimus ad maneria nostra videnda, ut in exitibus Grangiarum et instauri nostri una cum

¹ See above, p. 320.

receptis et expensis nostris quociens Senescallus noster ad hoc intendere non poterit, vobis mandamus quatinus eidem Roberto clerico nostro sitis intendentes et respondentes in premissis, et expense sue rationabiles quas circa hec facienda apposueritis volumus quod in comptis nostris vobis allocentur. In cujus rei testimonium has litteras eidem fieri fecimus patentes. Data apud Brighteswell. dominica proxima post festum Conversionis sancti Pauli. Consecracionis nostre anno quarto.

[Undated. Royal writ to the Sheriff of Southampton, telling him to summon before his Justices at Farnham on the Thursday in Whitsun week thirty-six men, knights and others, to decide questions of right in the chaces and warrens held respectively by the Bishop of Winchester and the Prior and Convent of St. Swithun, as between the two parties in the time of the late Bishops, Adelmar, John, and Nicholas.]

BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD VENIRE FACIAT CORAM JUSTICIARIIS SUIS APUD FARNHAM TOT LEGALES HOMINES.—E. Dei gracia etc. Vicecomiti Suthampton salutem. Precipimus tibi quod venire facias coram dilectis et fidelibus nostris J. de Kyrkeby, Thoma de Weylaund et Radulfo de Hengham apud Farnham die Jovis in septimana Pentecostes Triginta sex tam milites quam alios liberos et legales homines de visnetis¹ chacearum et warennarum venerabilis patris J. episcopi Wyntoniensis et . . . Prioris sancti Swithuni Wyntoniensis, et qui nec predictum . . . episcopum nec predictum . . . Priorem aliqua affinitate attinga[n]t, ad retornam super sacramentum suum qualiter et ubi predictus episcopus currere debet et predecessores sui currere consueverunt in boscis et terris predicti . . . Prioris et hominum suorum, et qualiter et ubi predictus Prior currere debet et predecessores sui currere consueverunt in terris et boscis predicti . . . Prioris et hominum suorum, et in terris et boscis predicti episcopi et hominum suorum tempore Adelmari, Johannis et Nicholai episcoporum Wyntoniensium predecessorum predicti episcopi. Teste R. de Hengham.

[August 14. The Bishop sends a mandate to the Sheriff of London requesting him to deliver the person of Peter de Bedyng then imprisoned at Newgate, London, who desired to be tried in the Episcopal Court, to Nicholas, Rector of Winchfield, and two other persons named, that he might in due course appear before the Bishop personally.]

LITTERA DOMINI EPISCOPI VICECOMITI LONDONIE QUOD LIBERET TALEM CLERICUM INCARCERATUM TALIBUS MANUCAPTORIBUS SUIS.—J. Dei gracia etc. Vicecomiti Londonie salutem in

¹ i. e. 'vicinetis', neighbourhood.

Domino sempiternam. Quia Petrus de Bedynges qui ad requisicionem nostram ad mandatum domini Regis per vos captus et carceri domini Regis apud Newegate Londonie extitit mac ipatus super offensis et contumaciis pro quibus vinculo excommunicacionis astringitur, asserit se paratum stare mandatis ecclesie et ydoneum (*sic*) prestare caucionem de parendo juri. Quia vero sacrosancta ecclesia gremium suum non claudit ingredi volentibus, vobis mandamus quatinus dictum P. de Prisona dicti domini . . . Regis benignius liberetis, tradentes eundem Nicholao Rectori ecclesie de Wynchefeud nostre diocesis, Rogero de Mossewell, [et] G. le Hurer manucaptoribus pro eodem ad presentandum eum personaliter coram nobis certo die sibi prefixo, ad faciendum et recipiendum quod mandata sancte ecclesie exigunt et requirunt. Data apud Weregrave. xix. Kalendas Septembris. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo Sexto.

[October 9. *The Bishop having appointed Nicholas de Ichene as bailiff of the manor and borough of Witney, requires his tenants to show him respect and obedience while he holds the office.*]

LITTERA EPISCOPI TENENTIBUS MANERII DE WYTTENEY QUOD OBEDIANT TALI TANQUAM BALLIVO.—Johannes [etc.] omnibus libere tenentibus suis et aliis Manerii sui et Burgi de Wyttenei salutem [etc.]. Sciatis quod commisimus dilecto nobis in Christo Nicholao de Ichene Manerium nostrum predictum cum Burgo et cum omnibus pertinenciis custodiendum quamdiu nobis placuerit. Et ideo vobis mandamus quatinus eidem Nicholao tanquam ballivo nostro in omnibus sitis intendentes et respondentes. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes. Data apud Wolveseye. vij. Idus Octobris. Consecracionis nostre anno quinto.¹

[*A fragment*] . . . dominos R. de Hengham, Adam Gordoun
[*erased*] . . . Paganum, de Lyskeret Thesaurarium

[End of nostrum et Galfridum de Wolveseye rectorem ecclesie de
Fo. 117b.] Wydehale. |

[*Undated. This appears to be the latter part of a royal writ emanating from King Philip of France, addressed to the Steward of Gascony, defining the position of persons of rank below nobility who have acquired feudal possessions. The Justices are instructed not to molest such persons, but to allow them peaceable possession of their property thus newly acquired. If, however, such persons by purchasing baronial lands encroach*

¹ The rubric and about four lines at the beginning of the following paragraph have been entirely erased. It would seem that the folio originally following 117 is missing, and that it was never bound into the volume.

on the King's property, such purchases must be given up unless they pay to the King the fruits of two years, or in taxed lands of four. This rule is to be only retrospective.]

[Fo. 118a.]

. . . retinere maluerint quam ponere extra manum. Preterea in personis innobilibus, que res feudales adquisierunt et tenent per homagium et servicium competens, precipimus justiciariis nostris quod hujusmodi personas innobiles non molestant, set eis in pace dimittant res taliter adquisitas. Quod si persone innobiles adquisierint in terris feudis vel retrofeudis¹ nostris extra terras predictorum Baronum nostrorum, et ita sit quod inter nos et personam que alienavit res ipsas non sint vel plures intermedii domini, precipimus quod si teneant ad servicium minus competens, vel alias apareat (*sic*) feudi deterior facta condicio, cogantur tales possessores rem feudalem ponere extra manum, nisi maluerint patrare nobis estimationem fructuum duorum annorum rerum taliter adquisitarum. Et si res feudalisis facta fuerit censualis patrabitur nobis fructus quatuor annorum estimacio. Hanc autem ordinacionem facimus pro casibus illis qui temporibus preteritis precesserunt, provisionem illam nolumus extendi ad casus qui provenient in futurum; immo in hiis que de novo emergerint, novo provisionis remedio consulentur (*sic*). Nolentes insuper eandem ordinacionem ad alienacionem extendi, de quibus sine dubitatione sciri poterit manifeste ipsis fore adeo dampnosas et graves, quod merito non debeant aliquatinus tollerari.

[September 3. Philip, King of France, dating from Beaumont-sur-Oise, informs the Steward of Gascony of his decision with respect to feudal property acquired within the last thirty years by nobles from Churches or persons below the rank of nobles. The principle to be observed is that the services due to lords should in any transfer be maintained.]

BREVE REGIS FRANCIE SENESCHALLO WASCONIE.—Philippus Dei gracia Rex Francorum Senescallo Vasconie salutem. Scire vos volumus quod res feudales nobilium que a Triginta annis citra adquisite sunt ab ecclesiis vel personis ignobilibus sine assensu dominorum de quorum feudis vel retrofeudis res predicte movebantur licite possunt capi in manibus dominorum qui non consenserunt, et qui audent viribus suis detrahi ex tali alienacione, et possunt eas domini tenere in manu sua, donec qui taliter eas adquisierint transulerunt eas in tales personas que faciant dominis servicia sua, ita quod domini non sentiant in suis juribus aliquam lesionem. Data apud Bellum Montem super Ysiram. die Mercurii ante festum Nativitatis beate Virginis.

¹ 'Retrofeudum', Gallice 'arrière-fief', a tenure under an intermediate lord.

[1287, April 10. *The King writes from Bordeaux to the constable and bailiffs of Bristol, forbidding them to distrain for toll the Bishop of Winchester, who is attending him abroad, and his men, since they are protected from all exactions by the charters of his predecessors, confirmed by himself. They are strictly enjoined to forbear all such exactions for the future, and to restore without delay what on this occasion has been wrongfully taken.*]

BREVE REGIS CONSTABULARIO ET BALLIVIS BRISTOLLIE NE DISTRINGANT HOMINES EPISCOPI WYNTONIENSIS AD PRESTANDUM TEOLONIUM.—E. Dei gracia etc. Petro de la Mare, Constabulario Castri sui Bristollie et ballivis ejusdem ville salutem. Monstravit nobis venerabilis pater J. Wyntoniensis episcopus moram faciens nobiscum in partibus cismarinis per preceptum nostrum, quod cum ipse et omnes homines sui per cartas progenitorum vestrorum (*sic*) Regum Anglie et confirmationem nostram quieti sint et esse debeant a prestacione Theolonii, paagii¹ (*sic*) et omnium aliarum consuetudinum et exactionum per totum Regnum nostrum, vos nichilominus homines ipsius episcopi pro Theolonio seu paagio hujusmodi vobis in villa predicta prestando distringitis minus juste, in ipsius episcopi et hominum suorum dampnum non modicum et gravamen. Et quia prefato episcopo vel hominibus suis injuriari nolumus in hac parte, vobis mandamus firmiter injungentes quod ab hujusmodi districtionibus et gravaminibus indebitis prefato episcopo vel hominibus predictis ea occasione decetero inferendis penitus desistentes, id quod ab eis ea occasione ceperitis sine dilacione restituatis. Ne nos amplius sollicitari oporteat ex hac causa, propter quod ad hoc in defectum vestri manum aliter apponere debeamus. Teste me ipso apud Burdegalam. x. die Aprilis. Anno regni nostri Quintodecimo.

[April 9. *The Bp. of Bath and Wells,*² *writing from Bordeaux to his official, directs him on the part of the Bishop of Winchester to reserve all mortuary duties or other exactions due from the constable of Taunton for the Bishop until the return to England of either the Bishop or himself.*]

LITTERA EPISCOPI BATHONIENSIS OFFICIALI SUO QUOD PONAT IN RESPECTUM QUICQUID EXIGIT A BALLIVIS EPISCOPI WYNTONIENSIS.—R. permissione divina Bathoniensis et Wellensis episcopus dilecto filio magistro Radulfo de Wycham Officiali suo salutem et benedictionem gracie salutaris. Venerabilem patrem et amicum nostrum carissimum dominum J. Dei gracia Wyntoniensem epi-

¹ *Passagii*, 'payment for ferrying' or 'payment by military tenants in lieu of serving abroad'. In the margin here an early hand has written 'Nota'.

² Robert Burnel.

scopum moram facientem cum domino nostro Rege in partibus cismarinis de mandato suo, necnon et omnes sibi pertinentes prorogavi [? prerogativa] quadam prosequentes speciali et ipsorum indempnitati prospici volentes in omnibus tanquam nostre, [Fo. 118b.] vobis mandamus | quod¹ ea omnia et singula que a Constabulario suo Tauntonie vel aliis Ballivis seu hominibus suis quibuscunque ratione Mortuarii vel aliarum rerum exigitis ad opus nostrum ponatis in respectum usque ad adventum prefati episcopi seu nostrum in Angliam a partibus supradictis. Valete. Data Burdegalie. Die Mercurii in ebdomada Paschali.

[June 3. *The King, dating from Blanquefort (Gironde), having taken into his special protection and defence the Bishop of Winchester during his absence from England, commands all persons concerned that they are to maintain, protect, and defend all his men, lands, property, rents, and possessions. This mandate is to be in force for a year, unless the Bishop should happen to return sooner, when it would lapse.*]

PROTECTIO DOMINI REGIS.—E. Dei gracia etc. Sciatis quod suscepimus in protectionem et defensionem nostram specialem venerabilem patrem dominum J. Episcopum Wyntoniensem qui de mandato nostro nobis assistit in partibus cismarinis, homines, terras, res, redditus et omnes possessiones suas. Et ideo vobis mandamus quatinus predictum episcopum, homines, terras, res, redditus et omnes possessiones manuteneatis, protegatis et defendatis, Non inferentes eis vel inferri permittentes injuriam, molestiam, dampnum aut gravamen. Et si quid eis forisfactum fuerit, id eis sine dilacione faciatis emendari. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes, et per unum annum duraturas. Volumus etiam quod idem episcopus interim sit quietus de omnibus placitis et querelis, exceptis placitis de dote unde nichil habet, et quare impedit, et assisam nove disseysine et ultime presentacionis, presentibus minime valituris post adventum ipsius episcopi in Angliam si contingat ipsum interim venire ad partes illas. Teste meipso apud Blynkeford.² iij^o. die Junii anno Regni nostri quintodecimo.

[November 12. *The Bishop directs the constable of Farnham to deliver to William de la Dene twenty acres of waste at Warfield, paying the rent which was usual in such*

¹ Rubricated heading to this page: 'OCTOGESIMO SEPTIMO. Anno regni Regis xv^o.'

² On Feb. 1, 1289, Pope Nicholas IV wrote to King Edward asking him to restore the Castle of Blankford in the diocese of Bordeaux to its rightful owner Arnald, son and heir of Peter Bertrand, who had petitioned the Pope to this effect. Rymer, *Foedera*, ii. 412.

Surrey Record Society.

Number XII. *Vol. 6*

WINCHESTER REGISTERS.

PART V

(JOHN DE PONTISSARA, *continued.*)

LONDON :

ISSUED BY

THE SURREY RECORD SOCIETY

BY ARRANGEMENT WITH THE *EDITORS & PUBLISHERS,*

THE CANTERBURY AND YORK SOCIETY.

MDCCCXVIII.

THE PUBLIC LIBRARY
OF
FORT WAYNE & COLUMBIAN CO., IND.

cases. At the instance of the Bishop's special friend Nicholas le Gras, Knt., he is to be allowed free right of ingress into this land. Dated at Merignac near Bordeaux.]

LITTERA EPISCOPI CONSTABULARIO DE FARNHAM, QUOD TRADAT WILLELMO DE LA DENE XX ACRAS DE VASTA TERRA APUD WAREFELD AD COLENDUM.—J. Dei gracia etc. Constabulario de Farnham salutem etc. Mandamus tibi quatinus tradas viginti acras de vasta terra nostra apud Warefeud ad colendum Willelmo de la Dene nepoti Rectoris de eadem ad reddendum nobis prout alii faciunt qui sunt condicionis ejusdem, reddendo annuatim. Ad instanciam vero specialis amici nostri domini Nicholai le Gras Militis in eandem terram liberum ingressum de nostra gracia habere permittas. Data apud Marinak. ij. Idus Novembris.

[March 16. The King, dating from Bourg near Bordeaux, forbids his Justices itinerant in the County of Surrey to place the Bishop in default or to suffer him to be a loser by his absence, for which he has royal warrant.]

REX JUSTICIARIIS SUIS ITINERANTIBUS IN COMITATU SURREYE QUOD EPISCOPUS NON PONATUR IN DEFALTAM, NEC IN ALIQUO SIT PERDENS.¹—E. etc. Justiciariis suis proximo itinerantibus in Comitatu Surreye salutem. Mandamus vobis quatinus occasione commissionis summonicionis nostre coram vobis facte de itinere vestro in Comitatu predicto venerabilis pater J. Wyntoniensis episcopus non ponatur in defaltam nec in aliquo sit perdens quia absenciam quoad hoc ei warrantizabimus. Teste meipso apud Burgum Regine in Vasconia. xvj^o. die Martii. Anno regni nostri xvj^o.

[Same date and place. The King informs his bailiffs and other subjects that, the Bishop having appointed P. de Hoyvile and P. de Lyskeret to be his representatives in pleas, fines, &c., in the Royal Courts during his absence overseas, he (the King) has granted to the above attorneys power to appoint one or two substitutes with the same powers as themselves. This concession only to last one year, and to cease should the Bishop return to England within that time.]

BREVE REGIS QUOD EPISCOPUS ATTORNATOS SUOS FACIT IN OMNIBUS PLACITIS ET QUERELIS.—E. etc. omnibus Ballivis et fidelibus suis ad quos presentes littere pervenerint salutem etc. Sciatis quod venerabilis pater J. Wyntoniensis episcopus qui per preceptum nostrum moram facit nobiscum in partibus cismarinis attornatos coram nobis loco suo P. de Hoyvile et P. de Lyskeret sub alternacione ad lucrandum vel perdendum in omnibus placitis et querelis motis vel movendis pro predicto episcopo vel contra ipsum in quibuscumque Curiis Anglie, et ad instanciam ipsius episcopi concessimus quod predicti P. et P. vel eorum alter quem presentem

¹ Rubric in margin : 'ANNO REGNI REGIS E. XVI°.'

esse contigerit loco ipsius episcopi possint vel possit facere attornatos quos vel quem voluerint vel voluerit coram nobis in Curia nostra ad omnia predicta placita et querelas proseguendas et defendendas et ad lucrandum et perdendum in eadem sicut predictum est. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes per unum annum duraturas, presentibus minime valituris post adventum ipsius in Angliam, si contingat ipsum interim venire ad partes illas. Teste meipso ut supra.

[The two lines at the bottom of this page have been erased with a knife, leaving on the next only a fragment of the process, which seems to have been similar to the last.]

[Fo. 119a.]

[February 17. A royal writ from Moringges [?].]

. . . vel attornatum quos vel quem voluerint vel voluerit loco ipsius episcopi in Curia nostra ad omnia predicta placita et querelas proseguendas et deferendas [*sic*, ? defendendas], et ad lucrandum vel perdendum in eadem sicut predictum est. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes per unum annum duraturas. [*Half a line has been erased here.*] Teste meipso apud Moringges. xvij^o. die Februarii. Anno regni nostri decimo septimo.

[1289, March 1. The Bishop, writing from Condom, Gascony, directs his steward, P. de Hoyvile, to bestow the tenement which was Geoffrey de la Flode's near the Bishop's manor of Havant, which was his by escheat, on Ralph de Swanewych, to whom he has given it for his good and faithful service as groom.]

LITTERA EPISCOPI SENESCALLO TERRARUM SUARUM, UT INDUCAT TALEM IN POSSESSIONEM TENEMENTI QUOD FUIT GALFRIDI DE LA FLODE.—J. [etc.] dilecto in Christo filio domino Philippo de Hoyvile Senescallo Terrarumstrarum salutem [etc.]. Cum tenementum quod fuit Galfridi de la Flode situm juxta Manerium nostrum de Havonte cum suis pertinenciis et appendiciis quibuscunque, quod quidem tenementum est nostrum escaeta, dilecto nobis in Christo Radulfo de Swanewych valetto nostro dederimus pro suo bono servicio et fideli, vobis mandamus quatinus dictum Radulfum vel ejus attornatum in seisinam dicti tenementi cum suis pertinenciis ponatis, manuteneatis et defendatis eundem. Valete. Data apud Condomum in Vasconia. Kalendis Martii. Consecrationis nostre anno [decimo] septimo.

[February 28. The Bishop's letters patent dated from Condom, in confirmation of the above grant.]

CARTA EPISCOPI SUPER DONACIONE PREDICTI TENEMENTI.—Universis presentes litteras visuris vel audituris J. [etc.] salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod nos illud tenementum quod fuit quondam Galfridi de la Flode Ballivi nostri situm juxta

Manerium nostrum de Havonte, quod ad manus nostras per mortem dicti Galfridi tanquam escaeta nostra pervenit, cum omnibus domibus, terris, pratis, pascuis, serviciis et redditibus et quibuscunque aliis pertinentiis et appendiciis ad dictum tenementum pertinentibus donavimus [et] concessimus dilecto nostro in Christo Radulfo de Swanewych valetto nostro pro suo bono servicio et fideli, ac etiam pro nobis et successoribus nostris eidem Radulfo et suis heredibus seu assignatis quibuscunque donamus et concedimus per presentes, salvis nobis et successoribus nostris serviciis ad dictum tenementum pertinentibus a possessoribus dicti tenementi et terrarum ipsius debitis et consuetis. In cujus rei testimonium presentes litteras eidem fieri fecimus patentes, sigilli nostri impressione munitas. Actum et datum apud Condomum. die Lune proxima post dominicam primam Quadragesime. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo Octavo. Consecracionis vero nostre [decimo] septimo.

[1290, January 13. *The Bishop acknowledges the receipt of twenty marks annually from P. de Sancto Mario, Archdeacon of Surrey, as a pension due by reason of the Archdeaconry, except the pension of the first term of the year of his consecration, which the Archbishop of Canterbury and the Bishop both claim.*]

QUIETA CLAMANCIA EPISCOPI FACTA ARCHIDIACONO SURREYE DE PENSIONE XX^{ti}. MARCARUM IN QUIBUS SIBI TENEBATUR.¹—Universis presentes litteras inspecturis J. [etc.] salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas (*sic*) quod Magister P. de sancto Mario Archidiaconus Surreye plene nobis satisfecit de Pensione annua viginti marcarum quam nobis solvere tenebatur ratione Archidiaconatus sui annuatim ab eo tempore quo spiritualitatem episcopatus Wyntoniensis et possessionem ejusdem habuimus usque in hodiernum diem, exceptione pensione [? pensionis] termini primi anni consecracionis nostre quam dominus Cantuariensis dicit esse suam et nos dicimus esse nostram. In cujus rei testimonium eidem presentes litteras sigillo nostro signatas (*sic*). Data in Octabis Epiphanie Domini. Anno domini M^o. cc^o. Octogesimo Nono.

[January 6. *The Bishop's grant to Oliver de Cheddestane, his groom, in return for faithful service, of the ward and marriage of the heirs of John Aungier together with lands, messuages, gardens, &c., the advowson of the Church of Leigh², the same to be enjoyed up to the full and lawful age of any heir, on condition that all due and customary services are rendered to the Bishop and his successors up to the full and lawful age of any heir. Dated at Southwark.*]

WARDA CONCESSA OLIVERO DE CHEDESTANE.—Universis presentes litteras inspecturis vel auditoris J. [etc.] salutem in Domino.

¹ Rubric in margin : ' OCTOGESIMO NONO.'

² ? Leighland, near Taunton.

Noveritis nos dedisse et concessisse Olivero de Cheddestane valetto nostro pro fideli servicio suo nobis impenso Wardam et Maritagium heredis et heredum Johannis Aungier una cum terris, [Fo. 119b.] messuagiis, gardinis, boscis, pratis et homagiis, | redditibus, serviciis, pasturis, advocacione ecclesie de Legh Militis et omnibus aliis pertinentiis et rebus que in manus nostras per mortem dicti J. nomine custodie in predicta villa de Legh Militis vel alibi infra manerium nostrum de Tanton devenerunt vel aliquo casu seu modo devenire poterunt, usque ad plenam et legitimam etatem alicujus heredis heredis (*sic*) predictae terre ; habendum et tenendum predictam Wardam et Maritagium cum terris, messuagiis et omnibus aliis supradictis ad predictam Wardam spectantibus ac etiam cum omnibus suis pertinentiis predicto O. et cuicumque vel quibuscumque predictam Wardam et Maritagium vel unum eorum in toto vel parte dare, vendere, invadiare, legare, vel quocumque modo assignare voluerit bene et in pace usque ad plenam et legitimam etatem alicujus heredis, ut predictum est, ita tamen quod predictus O. et quilibet alius, seu quilibet alii, ad cujus vel quorum manus dicta Warda pervenerit, solvat vel solvant annuatim nobis et successoribus nostris episcopis Wyntoniensibus omnia servicia inde annuatim debita et consueta. Et nos predictus J. Wyntoniensis episcopus et successores nostri episcopi Wyntonienses predictam Wardam et Maritagium heredis et heredum predicti J. Aungier cum terris et messuagiis et omnibus aliis supradictis ac etiam omnibus aliis ad predictam Wardam spectantibus usque ad plenam et legitimam etatem alicujus heredis tenementorum que fuerunt J. Aungier predicto warrantizabimus O. et defendemus. In cujus rei testimonium has litteras sigillo nostro signatas eidem fieri fecimus patentes. Data apud Suthwerk juxta London. die Epiphanie Domini. Anno domini m°. cc°. Octogesimo Nono. Hiis testibus etc.

[*Undated. The Bishop confirms to William de Overton his grant of the land which Henry the Carter formerly held in villein-tenure of the episcopal manor of Twyford. Rent 8s. 4d. per ann. payable quarterly. For this concession and confirmation William has paid six marks sterling as earnest-money.*]

CARTA WILLELMI DE OVERTONE.—Noverint universi presentes et futuri quod nos Johannes Dei gracia Wyntoniensis episcopus dedimus, concessimus et hac presenti carta nostra confirmavimus Willelmo de Overtone totam terram quam Henricus le Cartere quondam tenuit in villenagio de nobis in Baberygge in Manerio nostro de Twyford ; habendam et tenendam totam predictam terram cum omnibus suis pertinentiis predicto Willelmo et heredibus

vel assignatis suis de nobis et successoribus nostris Episcopis Wyntoniensibus libere, quiete, bene et in pace jure hereditario imperpetuum. Reddendo inde annuatim nobis et successoribus nostris Episcopis Wyntoniensibus predictis Willelmus et heredes sui vel assignati sui Octo solidos et quatuor denarios sterlingorum ad quatuor terminos anni, videlicet ad festum Natalis Domini, Pasche, Nativitatis sancti Johannis Baptiste et sancti Michaelis per equales porciones pro omni servicio, exactionibus secularibus et demandis. Et [nos] predictus Johannes Wyntoniensis episcopus et successores nostri episcopi Wyntonienses totam predictam terram cum omnibus suis pertinenciis predicto Willelmo et heredibus vel assignatis suis per predictum servicium contra omnes gentes warantizabimus, acquietamus (*sic*) et defendemus inperpetuum. Pro hac autem donacione, concessione et presentis carte nostre confirmacione dedit nobis predictus Willelmus sex marcas sterlingorum pre manibus in gersumam. Et ut hec nostra donacio, concessio, et presentis carte nostre confirmacio perpetue stabilitatis robur optineat, cartam sigilli nostri munimine roboravimus. Hiis testibus domino Philippo de Hoyvile Senescallo etc. Willelmo de Stoke et aliis.

[1291, January 18. *The Bishop quitclaims Paganus de Lyskeret his treasurer at Wolvesey with respect to all his accounts from the time of his undertaking the office to the present date, and, with reference to the annual allowance of fifty marks for the maintenance of the household of Wolvesey Castle, he undertakes that no claim shall be made in the future by himself, his executors, or successors.*]

QUIETA CLAMANCIA DOMINI PAGANI THESAURARII DE WOLVES-EYE.—Nos Johannes [etc.] dilectum nobis dominum Paganum de Lyskeret Thesaurarium nostrum de Wolveseye de omnibus receptis, missis, expensis, liberacionibus et allocacionibus per ipsum factis a tempore quo primo venit in obsequium nostrum usque diem confectionis presentium quietumclamamus et absolvimus [Fo. 120a.] per presentes et raciocinia sua | bona et fidelia de omnibus supradictis ab eodem audisse et recepisse fatemur. Quietamus etiam eundem tenore presentium de tota pecunia, quam hactenus de Thesauraria nostra de Wolveseye recepit, videlicet de Quinquaginta marcis sterlingorum annuis quas ei concessisse fatemur et concedimus, dum ei stare placet in officio Thesaurarie nostre custodiende, pro expensis familie Castri nostri de Wolveseye. Et concedimus eidem quod de illis quinquaginta marcis annuis quas annuatim recepit, ut predictum est, nichil ab eodem vel executoribus seu successoribus suis per nos vel executores seu successores nostros imposterum exigatur. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum presentibus apposuvimus. Data apud Wautham. xv.

Kalendas Februarii. Anno domini m°. cc°. Nonagesimo. Consecrationis nostre [decimo] nono.

[Undated. The undertaking of one who has purchased the possessions of P. deceased during his life and other properties to hold the same in villein-tenure for the future, as they have been held in the past. This may be inserted as a specimen form: It was probably drafted for another Diocese, as 'Dean and Chapter' do not apply to Winchester. The word 'censiva' (censive, tribute) suggests a French origin. It may have been copied while the Bishop was in Gascony with the King.]

LITTERA.—Universis etc. Noveritis "nos"¹ quod promittimus bona fide omnes possessiones quas dudum emimus a P. defuncto dum vivebat apud . . . et . . . et territoria ipsarum villarum in censiva et dominio venerabilium virorum Decani et Capituli existentes tenere imposterum in villenagium et ad census et redditus annuos suis locis et temporibus consuetos, quibus dictus P. et sui predecessores eas tenuerunt hinc retro. In cujus rei testimonium etc. Data etc.

[August 18. A letter from the Pope, Nicholas IV, to the Archbishop of Canterbury (Peckham), transmitted by him through the Bishop of London to the Suffragans, contains expressions of most profound grief at the lamentable news from the Holy Land, Acre having just been taken by siege, with terrible loss of life and the ruin of the city itself.² He therefore urges the Archbishop to summon a Provincial Council, and insists that, though the defence of the Holy Land is the business of all the Faithful, the Prelates of the Church of God are required to take the lead in this matter. He desires that the Archbishop, after the Council has deliberated and decided what can be done, should send word to Rome by the next Feast of the Purification. Let him urge on his dependants the importance of bringing back peace and concord among Christians, that they may unite in avenging the injury done to the Faith, and show such zeal in their efforts that the Lord, whose cause is at stake, may eternally reward them. In case the Archbishop should be absent, or unable to act, the Chapter of Canterbury must proceed in his place.]

LITTERA DOMINI LONDONIENSIS EPISCOPI EPISCOPO DE VENIENDO AD CONCILIUM PROVINCIALE.—Venerabili in Christo patri domino Dei gracia Londoniensi [lege Wyntoniensi] episcopo R.³ ejusdem permissione Londoniensis episcopus salutem et fraterne dilectionis incrementum. Litteras reverendi patris domini J. Dei gracia Cantuariensis Archiepiscopi totius Anglie Primatis. viij°. Kalendas Januarii recepimus in hec verba: Frater Johannes [etc.] venerabili in Christo fratri domino . . . Dei gracia Londoniensi episcopo salutem et sinceram in Domino caritatem. Litteras sanctissimi patris domini Nicholai Pape iiij. xij. Kalendas Januarii post horam nonam apud Mortelake recepimus in hec verba: Nicholaus epi-

¹ So marked, probably for erasure.

² On the siege and fall of Acre in May, 1291, see Gibbon, *Decline and Fall*, vii. 276 (ed. 1855).

³ Richard of Gravesend.

scopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus . . . Archiepiscopo Cantuariensi et ejus Suffraganeis ac dilectis filiis Electis et . . . Abbatibus . . . Prioribus . . . Decanis . . . Prepositis . . . Archidiaconis et aliis ecclesiarum Prelatis, Capitulis et Conventibus universis cujuscunque ordinis Cantuariensis provincie salutem et apostolicam benedictionem. Dire amaritudinis calicem nuper nobis et [?e] Syrie partibus propinatum non sine lacrimarum profluvio degustantes in amara nimis et tristia valde prorumpere cogimur, vocesque deprimere "lugubres ac vehementem quem sentimus intrinsecus quo durius perturbamur in intimis revelare ac insinuare dolorem; quamvis forsitan presentis pagine cursum gressus celeriter precurrentis fame prevenerit, et jam rumoris preloquentis affatibus ad noticiam vestram pervenerit, quod nostrarum preloquitur lingua litterarum. Sepe quidem illa orientalis plaga profundas ecclesie plagas imposuit; sepe illam poculis amaritavit absinthii; sepe felleo cibo pavit, saciavit [? sauciavit] vulneribus et turbacionis valide acerrima punctura confodit. Ac nunc ei amarissime pocionis haustus uberrimos intulit. Tunc illam meroris immensi ferculo copioso replevit, eamque furoris feralibus gladiis crudelissime pupigit (*sic*), quin potius ad ejus usque interiora pervenit. Superfundimus itaque illato calici acrem fletum, et tam amaro potui quam acerbo inundantem lacrimarum pluviam immiscemus. Audivimus etenim mestisque relatibus aperitur quod diebus proximo jam transactis aucta quamplurimum babilonici persecutoris immanitas Christianum sanguinem sitientis et in Christianitatis exterminium aspirantis extremum, sue nephande potencie juribus innumera videlicet multitudine armatorum, | machinis plurimis et aliis instrumentis bellicis congregantis (*sic*) contra Civitatem Aconensem pro cujus tuicione continua, sicut vestram non credimus latere noticiam, predicta ecclesia labores plurimos, curas innumeras et gravia onera pertulit expensarum sibi ut expectare sufficeret passagii generalis adventum in galeis aliisque vasis maritimis copia bellatorum, et etiam pecuniarum summa subveniendo sollicite prout suggessit exinde nunciata necessitas et grates super hoc oblate pluries petitionis exegit, in ira spirituque furoris procedens hostiliter civitatem ipsam, multo revera populo preditam, multe nobilitatis titulis insignitam et honoris affluentia opulentam, que universis Christicolis transitum ad partes illas habentibus potissimum et principale refugium existebat, obsedit ipsam angustans artius ac eam et non modicam fidelium copiam tunc inhibi [inibi] moram trahentium sic infestis et validis impugnationibus machinarum ictibusque missilium modisque aliis bellicis per non modi[cum] temporis

spacium die noctuque insultibus violentis impetiit, cunctisque conatibus indesinenter oppressit, quod eam tandem incolarum ipsius et ceterorum tunc ibidem presentium viribus superatis in arcu et faretra furentibus gladiis comprehendit. In cujus tam sinistri tam flebilis tamque dolorosi eventus articulo cum Religionum Christo militantium fratres aliique armis attenti quam plurimi viri, quippe strenui robusti athlete domini et propugnatores electi pro defensione Civitatis ejusdem interius vigilantes, tollerare diucius irruentium undique ac influentium Agarenorum¹ terribiles impetus et aggressiones nepharias non valerent, demum post infandum fidelium multorum excidium, post capitacionem miserabilem plurimorum ut ceteros quos in terra marique seviens trucidabat gladiis furor devorabat hostilis, manusque munita necabat: quosque pre magnitudine timoris attonitos et in desperationis angustia constitutos incertis et ambiguis passibus ut a necis eruerentur exicio fugientes fluctus obduxit equoreus silencio relinquamus. Civitatem predictam, quod non absque amaritudine copiosa referimus et profundis sedulisve suspiriis recensemus, ausu dampnabili occuparunt illam flammis voracibus exponentes. Cum igitur ad recuperacionem celerem dicte terre, prout ejus urgentissima necessitas exigit, ferventibus studiis intendamus vias et modos diversos et varios per nos et alios sollicitius exquirentes, ut juxta desiderii nostri fervorem terra ipsa recuperari valeat et recuperata imposterum conservari, Universitatem vestram monemus, rogamus et hortamur attente, vobis per apostolica scripta in virtute obediencie destricte precipiendo mandamus quatinus, convocatis per te, frater . . . Archiepiscopo, et per eos quibus id commiseris, et si opus fuerit ecclesiastica censura coactis ad provinciale concilium provincie tue prelati tam regularibus quam secularibus, tam exemptis quibus ex convocacione tua nullum volumus quoad libertates et immunitates eorum imposterum prejudicium generari, nullumque ipsis contra convocacionem et coactionem hujusmodi quantum ad hunc spectat articulum ex privilegiis vel aminiculis libertatum exempcionumve suarum excusacionis seu excepcionis provenire presidium, quam etiam non exemptis, celeriter convenientes in unum et diligenter considerantes et sollertius attendentes quod etsi hujusmodi negocium universis fidelibus debeat propensius esse cordi, Prelati tamen ecclesie Dei tenentur et debent artius et obnitentius affici circa illud opem et operam impendendo sollicitam ut optatum exitum sortiantur, deli-

¹ The name Hagarenes anciently indicated the Ishmaelites that bordered on Damascus. Guest, *Origines Celticae*, i. 167. It is likely that many of Khalil's warriors came from those parts.

berando sollicite provide et attente super toto negocio supradicto, et precipue qualiter et quomodo circa recuperacionem eandem celeriter auctore Domino proventuram et contumacionem [? contumacionem] [Fo. 121a.] subsidii dicte terre ac impugnacionem suorum hostium faciendam, et etiam circa alia negocium ipsum tantum quantia possit quam totius [? citius] et utiliter sicut expedit provideri, et quod super premissis deliberatum fuerit in concilio memorato nobis per viros ydoneos, providos et discretos ac sufficienter instructos et a nobis [? vobis] plenum mandatum habentes, super premissis etiam faciendi que vos presentes facere valeretis ad sedem apostolicam usque ad festum Purificacionis beate Virginis proximo venturum studeatis quantocius intimare, per quos vobis super omnibus supradictis vestre circumspectionis voluntas et consilium innotescat, quorumque [?] conjuncto concilio sedes ipsa provida deliberacione statuatur, discutiat, disponat et ordinet quod in tam arduo Christianitatis negocio publice salutis utilitas postulabit. Nostre preterea voluntatis existit ut vos juxta datam vobis ex Alto prudenciam vestros subditos ad pacem et concordiam sollicite reducentes ipsos ad devocionem ac reverenciam Salvatoris nostri continuam et ad ejus injuriam ulciscendam, ac etiam ad ipsius subvencionem negocii in tanto necessitatis articulo excitare, inducere ac exhortari sollicite procuretis; illam in hiis diligenciam et efficaciam impensuri, ut a Domino cujus negocium agitur eterne beatitudinis consequi premia non immerito valeatis, Nosque proinde vestre devocionis promptitudinem condignis laudibus attollamus. Si vero te, frater Archiepiscopo, abesse vel, quod absit, deesse contingat, vos filii Cantuariense capitulum auctoritate freti apostolica hec omnia exequi procuretis. Data apud Urbem. veterem. xv. Kalendas Septembris. Pontificatus nostri anno quarto.¹

[1292, January 20. A second letter from the Pope to the Archbishop of the same date as the last suggests as a topic for discussion in the proposed Provincial Council the Union of the Hospitallers' Order with that of the Templars, which had been spoken of even at the Council of Lyons. By the authority of these letters jointly the Archbishop dating from Mortlake, December 22, summons a Synod to meet at the New Temple, London, on February 13. The Bishop of London passing on the summons after nearly a month's delay requires information in a week.]

LITTERA DOMINI PAPE ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI PRO RECUPERACIONE TERRE SANCTE.—Nicholaus episcopus servus servorum Dei venerabili fratri . . . Archiepiscopo Cantuariensi salutem et apostolicam benedictionem. Dira nimis et amara valde discrimina terre sancte que sibi [? tibi] prout dolentes referimus nuper intulit vis hostilis presentium et non duximus exprimenda

¹ The Pope's general call to the faithful for a Crusade bears date, August 8. See *Bullarium Romanum*, ed. Lugd. 1655, i. 192-4.

relatibus, cum illa tue prudencie per alias nostras litteras serius referamus. Sane ad recuperandum de manibus impii terram ipsam ferventibus studiis ejus prout urgentissima necessitas exigit intendentes et cupientes ut illa recuperata stabiliter conservetur ad laudem Divini nominis et honorem vias et modos varios et diversos exquirimus, per quos nostrum in hac parte valeat desiderium adimpleri. Unde cum fidedignorum pandat assercio, quin potius communis vox habeat quod dilectos filios fratres Hospitalis sancti Johannis et Milicie Templi Ierosolimitani ad unius ordinis unitatem seu religionis unionem auctoritate apostolica reducamus, ut sincerius et uniformius in vinculo caritatis et pacis tendentes ad unum efficacius possint proseguere negotium memoratum. Super quorum invicem hactenus etiam tempore concilii Lugdunensis specialis mencio et collacio facta fuit. Volumus et per apostolica etiam scripta mandamus quatinus cum Suffraganeis tuis in provinciali concilio quod a te fieri volumus, prout tibi per alias litteras nostras injungimus, habito super hoc concilio diligenti, et exacta cum illis deliberacione secuta, nobis quod per te ac eosdem suffraganeos deliberatum fuerit in hac parte plene, fideliter, seriatim et expresse per tuas litteras harum seriem continentes tuoque sigillo munitas procures quantocius intimare. Data apud Urbemveterem. xv. Kalendas Septembris. Pontificatus nostri anno quarto. Hujus igitur auctoritate mandati de [Fo. 121b.] quo vobis et omnibus | quorum interest parati sumus et erimus facere facere (*sic*) plenam fidem, fraternitati vestre committimus et in virtute obediencie qua sedi apostolice et nobis tenemini firmiter injungendo mandamus quatinus omnes et singulos fratres et coepiscopos provincie nostre Cantuariensis, et per ipsos Decanos ecclesiarum Cathedralium, Archidiaconos, Prepositos, Abbates, Priores et alios Ecclesiarum Prelatos tam seculares quam regulares, exemptos et non exemptos, in ipsorum singulis Diocesibus et per vos in vestra ecclesia existentes super quorum nominibus et locis seriatim et distincte per vos volumus fieri certiores citetis et citari faciatis peremptorie quod tertio decimo die Mensis Februarii proximo futuro apud Novum Templum Londonie convenient et legitime compareant in concilio provinciali, tractaturi et deliberaturi solliciti, provide et attente una nobiscum, vel si nos abesse contigerit vel deesse cum aliis, juxta vim, virtutem et effectum mandati apostolici et facturi ulterius quod in se continet et requirit mandatum hujusmodi supradictum. Qualiter autem hoc nostrum mandatum immo potius apostolicum fueritis et per vos alii in suis diocesibus fuerint executi nobis dictis die et loco ad quos tenore presentium vos citamus peremptorie et per vos omnes prelatos vestre Civitatis

et Diocesis ut premittitur, constare faciatis fideliter, distincte et aperte per litteras vestras patentes harum seriem continentes. Data apud Mortelake. xj. Kalendas Januarii. Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo primo. Quocirca utriusque superioris auctoritate mandati vobis qua decet reverencia injungimus et mandamus quatinus omnes et singulos in vestra existentes diocesi qui secundum litterarum exigenciam sunt vocandi ad diem et locum in eisdem statutos citantes peremptorie vos ipsi legitime compareatis ibidem, facturi et recepturi quod convenit apostolice voluntati. Quid autem in hac parte feceritis una cum citatorum et dignitatum sufficienter designatis nominibus ante comparicionis diem predictę vestris litteris patentibus harum continentibus seriem nobis saltem per octo dierum spacium rescribentes. Valete. Data apud Crondon. xij. Kalendas Februarii. Anno domini supradicto.

[February 2. *The Bishop's letters patent of grant and sale to James le Beel of Frensham, conveying for twenty marks sterling the custody of all the lands and tenements of William son of John le Parker deceased, and also the marriage of the same William with the custody of a serjeanty in the hundreds of Farnham and Crondall and of the park of Farnham, to be held up to the lawful age of William, on condition of performing the usual services. Should William die before his full age, then James should hold the rights of custody and marriage on behalf of the next heir until his full age.*]

VENDICIO TERRE ET HEREDIS JOHANNIS LE PARKER JACOBO DICTO LE BEEL DE FERMESHAM.—Omnibus Christi fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit J. de Pontizara Dei gracia Wyntoniensis episcopus salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas vestra quod nos concessimus et vendidimus Jacobo le Beel de Fermesham pro viginti marcis sterlingorum custodiam omnium terrarum et tenementorum Willelmi filii Johannis le Parker que ei acciderunt et infra etatem juris hereditarii poterit per mortem Willelmi le Parker avi sui in hundredo de Farnham, et etiam maritagium ejusdem, una cum custodia Serjancie in hundredis de Farnham et Crondale et parchi nostri de Farnham cum omnibus pertinenciis suis, habendum et tenendum de nobis et successoribus nostris Episcopis Wynton. predicto Jacobo et heredibus suis et assignatis usque ad legitimam etatem ejusdem Willelmi libere, quiete, bene et in pace absque omni calumpnia nostri vel successorum nostrorum, faciendo inde nobis et successoribus nostris idem Jacobus et heredes sui vel assignati annua servicia inde debita et consueta, omnia que dictus Willelmus le Parker avus dicti Willelmi et predecessores ejus nobis aut predecessoribus nostris facere consueverunt. Et si contingat quod dictus Willelmus infra etatem obierit volumus et concedimus pro nobis et successoribus nostris quod prefatus Jacobus

et heredes sui vel assignati hanc custodiam et maritagium propinquioris heredis predicti Willelmi le Parker avi predicti Willelmi filii Johannis le Parker [habeant] usque ad ejus etatem [Fo. 122a.] legitimam in forma supradicta. Et nos et successores nostri Wyntonienses episcopi predictam custodiam et maritagium cum omnibus ad ea pertinentibus predicto Jacobo et heredibus suis vel assignatis usque ad legitimam etatem predictorum warantizabimus in forma supradicta. In cujus rei testimonium presentibus sigillum nostrum apponi precepimus. Data apud Suthwerk. in festo Purificacionis beate Marie. Anno regni Regis Edwardi filii Regis Henrici xx°. Consecracionis vero nostre decimo. Hiis testibus magistro Thoma de Skarnynge Archidiacono Suffolch., domino Philippo de Hoyvile tunc Senescallo nostro, magistro Willelmo de Wenlynge, Simone de Farham clerico nostro, Willelmo de Frollebury constabulario Castri nostri de Farnham, Willelmo de Bydom, Petro de Snelcombe et multis aliis.

[1291, December 31. *A similar grant of the lands and marriage of Petronilla the younger daughter of Valentine de Flore deceased to William de Waleton, Canon of Wells, for the sum of forty-two pounds and a half sterling received.*]

CUSTODIA TERRARUM ET TENEMENTORUM PETRONILLE FILIE VALENTINI DE FLORE.—Universis presentes litteras visuris vel auditoris J. [etc.] salutem in Domino. Noveritis nos concessisse ac vendidisse domino Willelmo de Waletone Canonico Wellensi custodiam Terrarum et tenementorum que contingunt Petronillam juniorem filiam et unam heredum Valentini de Flore pro porcione ipsam Petronillam contingente jure hereditario per mortem dicti Valentini patris sui una cum maritagio ejusdem Petronille, que ad manus nostras per mortem ejusdem Valentini devo[I]verunt. Habendam et tenendam predictam custodiam et maritagium predicto domino Willelmo et heredibus vel assignatis suis a tempore quo in manum nostram devenerunt usque ad plenam et legitimam etatem dicte Petronille libere, quiete, pacifice et integre in omnibus locis et rebus ad predictam custodiam et maritagium spectantibus, pro quadraginta duabus libris et dimidia sterlingorum, quas ab eodem domino Willelmo pre manibus recepimus. In cujus rei testimonium presentibus sigillum nostrum apposuimus. Data Wyntonie. ultimo die Decembris. Anno regni Regis Edwardi xx°. Hiis testibus dominis Baldrico de Nunton, Adam de Baldric Militibus, Mauricio de Membiry, Willelmo de Wibbewell, Willelmo de Forde et Willelmo Marscallo et aliis.

[*Undated. Translation of a letter written by the Sultan who had overthrown Acre to a Christian King afterwards sent to the Roman Court.*¹]

TENOR LITTERARUM SOLDANI TRANSLATARUM IN LATINUM DIRECTARUM CUIDAM REGI CHRISTIANO.—Tenor litterarum Soldani translatarum in Latinum directarum cuidam Regi Christiano et postmodum ad Romanam Curiam talis est. Nos Soldanus Malec magnus dominus, sapiens, rectus, fortis, potens, sollicitus, bonus seculo et fidei, Soldanus Saracenorum, perfectorum, salvandorum, visitor juris, faciens justiciam oppressis de opprimentibus, edificator dominacionis, Soldanus Arabum, Turcorum Persarum conquisitor, Terrarum et provinciarum debellator, victor exercituum Francorum, Armenorum et Tartarorum, Rex et dominator in gemino et geminis Maris, dominus duarum adoracionum, scilicet Orientis et Meridiei, servus duarum grandium domorum Meche et Iherusalem, dominus Regum et Soldanorum, participacio Amiralii fidelium, filius Soldani Malec Monsoriensis fidei talaon Salathii. In nomine Dei misericordis nobili et honorabili Sapienti Leoni Haiconi² de stirpe Christi, gloria nacionis Crucis, lumen sequentium Ihesum, amicum Regum et Soldanorum. Faciat te Deus qui providet de futuris in preteritis et presentibus per exemplum, et uniat te cum obedientibus private et manifeste, qui recepit in propria persona cum paciencia tribulacionem emergentem supra suam nacionem ex quo viam invenire non potuit resistendi. Facimus vobis notum, quod civitatem Aconensem que erat sedes fidei Crucis conquisivimus, eam in tam paucis diebus obsedimus, quod milites cum omni sua potencia eam defendere non valebant, nec resistere multitudini exercitus obsidentis, et cum sustinere nequiverunt propter multitudinem occisorum, quantumcunque nominati essent et laudati milites, una brevi hora diei omnes a nobis ferrati fuerunt et compediti; omnes milites Hospitalis noster consumpsit vibrans ensis, Templarii Civitatem Aconensem prodiderunt et fratres terram perdere dubitantes. Set nec sic ruine eventum evaserunt. Consumpto totaliter Hospitali Alamanorum ecclesias omnes terre coequavimus, super altaribus trucidatis qui populum ad obedienciam ipsorum inducebant, Patriarcha finali supplicio liberato. Copiam aurorum [? virorum] credere non possetis qui ad manus hominum devenerunt. Tanta fuit dominarum multitudo quod una pro dragma vendebatur, Civitate conversa in agriculturam et desertum. Illius Civitatis notorius est conquestus et ex presentium litterarum

¹ For a translation of this letter see above, *Introduction*, p. lxxxiii.

² Hako V was king of Norway, 1299-1319.

nostrarum exhibicione scire poteritis quomodo mortuorum corpora balistariis coequantur; ignem supponentes mortuorum corporibus in pulverem sunt redacta. Ex armamentis fieri fecimus compedes pro pedibus qui vivi nobiscum remanserunt. Comites et Barones qui signa super eorum capita portare consueverant ligatis pedibus et manibus nostris carceribus mancipantur. Et tu rex, si te ipsum castigaveris per hujus rei eventum qui super Civitatem Aconensem per nos subito et potenter evenit, salvus eris; quod si non feceris super te dicetur quod dicitur super eis. Peribis tu et terra tua sicut ipsi per ensem nostrum perierunt. Et si cognoveris eventum eorum que acciderunt, erit tibi ad profectum, et venias personaliter cum donis tuis et tributo duorum annorum ad altitudinem portarum nostrarum, sicut homo qui vult salutem persone proprie et terre sue et qui velit subterfugere robur potencie tanti Regis, et dicere poteris quod post desolacionem Aconensem talis victor, sicut nos sumus, non remansit. Idcirco cogita de te ipso, et cito labora antequam in muscipulam nostram cadas.

[Undated. *The King writes to his Justices who are concerned in the Wiltshire assizes. The Bishop being detained in London for the present by a case affecting the bailiffs of the late Queen Eleanor and by business entrusted to him by the Pope about the Holy Land is unable to guard his interests locally. The Justices are therefore to postpone any case which might turn to his prejudice.*]

BREVE REGIS JUSTICIARIIS SUIS UT NON CAPIANT ASSISAS TANGENTES EPISCOPUM WYNTONIENSEM.—Rex dilectis et fidelibus suis Waltero de Wymbourne et sociis suis Justiciariis ad assisas in Comitatu Wiltscire capiendas assignatis salutem. Quia venerabilis pater J. Wyntoniensis episcopus ad querelas de Ballivis et ministris Alienore quondam Regine Anglie consortis nostre factas audiendas et debitas emendas prout ei injunximus inde faciendas ad rogatum nostrum apud Londoniam intendit, et etiam circa quedam negocia statum Terre sancte contingentia partes suas ad mandatum summi Pontificis interponit hiis diebus, per quod idem Episcopus postquam [?] priusquam] de querelis et negociis illis salubrius provideatur se de Londonio commode elongare non potest, nec negociis suis propriis vacare, ut expediret, Nos, indemnitati ipsius Episcopi quatenus cum justicia fieri poterit prospici volentes, vobis mandamus quod si contingat aliquam assisam nove disseisine versus predictum Episcopum coram vobis arramiari, tunc vos ad capcionem illius assise extra terminos in statutis nostris de hujusmodi assisis capiendis expressos non procedatis donec aliud inde recepimus. Teste.

[March 29. *The Archbishop of Canterbury, and the Bishops of London, Winchester, and Bath and Wells, having borrowed from Hubert Dogy and others of Florence the sum of two hundred marks sterling, give their bond jointly for the repayment of the same at the New Temple on Midsummer Day, 1290.*]

LITTERA OBLIGACIONIS FACTA MERCATORIBUS PER EPISCOPOS CANTUARIENSEM LONDONIENSEM WYNTONIENSEM ET BATHONENSEM ET WELLENSEM.—Universis pateat per presentes quod nos J. Dei gracia Cantuariensis Archiepiscopus totius Anglie primas, R. eadem gracia London. episcopus, J. eadem gracia Wynton. episcopus, et R. eadem gracia Bathon. et Wellen. episcopus confitemur nos pro nostris et ecclesiarum nostrarum necessariis negociis inde utiliter expediendis mutuo recepisse et habuisse tempore confectionis presentium de Huberto Dogy et Abrachio

[Fo. 123a.] Gerardi ac aliis sociis suis Civibus et Mercatoribus |

Florencie et de Societate Pullicum et Rembertinorum de Florencia ducentas marcas novorum et bonorum sterlingorum de quibus nos confitemur bene esse pacatos et ipsam pecuniam in usus et utilitatem nostram et ecclesiarum nostrarum libere protestamur esse conversam, exceptioni non numerate, non solute, non tradite nobis dicte pecunie penitus renunciantes, quam quidem pecuniam supradictam promittimus et tenemur per legitimam stipulacionem solvere et reddere dictis Mercatoribus vel uni eorum, aut eorum nuncio vel attornato hanc litteram deferenti Londoniam apud Novum Templum in festo Nativitatis sancti Johannis Baptiste Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo fideliter et sine dilacione ulteriori, et proinde obligamus nos et quemlibet nostrum in solidum et ecclesias nostras et successores nostros et heredes ac executores nostros et omnia bona nostra ecclesiarum nostrarum et successorum nostrorum ac heredum mobilia ac immobilia, presentia et futura, ubicunque reperta et ad quorumcunque manus devenerint, dictis mercatoribus et cuilibet eorum in solidum distringendo et detinendo per quoscunque ballivos, vicecomites et iudices tam ecclesiasticos quam seculares in quorum potestate inveniantur tam citra quam ultra mare usque ad plenam solucionem pecunie antedicte; necnon ad restitutionem omnium dampnorum interesse et expensarum que et quas dicti mercatores vel eorum unus, aut eorum nuncii aut attornati pro defectu dicte pecunie suis loco et termino non solute suo simplici verbo tantum sine juramento vel alia probacione se dixerint vel dixerit fecisse vel incurrisse, renunciantes in premissis omnibus nobis et ecclesiis, successoribus et heredibus ac executoribus nostris omni juris auxilio canonici et civilis, privilegio clericali Crucis et fori, omni consuetudini et statuto, regie prohibicioni, Judicum con-

ventui et locorum constitutioni de duabus dietis edite in concilio generali, omni appellacioni juris revocandi domum in futurum condicioni, indebite, sine causa, ex injusta causa jurisdictionis, quod nisi creditores probaverint pecuniam mutuatam in usus et utilitatem ecclesie esse commissam aliter quam per litteras convencionales illam repetere non possent jurisdictioni generalem renunciacionem non valere, et omnibus aliis exceptionibus que possunt obici contra premissa vel opponi. In cujus rei testimonium presentibus sigilla nostra fecimus apponi. Data London. in vigilia Palmarum. Anno domini supradicto.

[Undated. Grant from the Bishop to Richard de Spineto, chaplain, of a messuage and croft at Hevelestyng for the annual payment of four shillings and sixpence to cover all services and charges.]

CARTA RICARDI DE SPINETO CAPELLANI DE MEREWELL.—Sciunt presentes et futuri quod nos Johannes [etc.] dedimus, concessimus etc. Ricardo de Spineto capellano unum messuagium et unam croftam terre cum omnibus suis pertinenciis, quod quidem messuagium cum crofta jacent (*sic*) juxta terram Willelmi de Fonte ex parte una, et terram Roberti Ingolf ex parte altera in villa de Hevelestyng; habendum et tenendum sibi et heredibus suis seu assignatis libere, quiete, jure hereditario imperpetuum. Reddendo inde annuatim nobis et successoribus nostris quatuor solidos et sex denarios ad festum sancti Michaelis pro omnibus serviciis secularibus, exactionibus et demandis, et sectis Curiarum nostrarum. Et nos et successores nostri predictum messuagium et croftam cum omnibus suis pertinenciis predicto Ricardo et heredibus suis seu assignatis per predictum servitium contra omnes gentes warrantizabimus, acquietabimus et defendemus imperpetuum. Et ut hec nostra donacio, concessio et presentis carte nostre confirmacio cum warrantia rata et stabilis imperpetuum maneat presentibus sigillum nostrum apposuimus. Hiis testibus Philippo de Hoyvile tunc Senescallo nostro Terrarum, domino Simone Wynton, Henrico le Wayte tunc Ballivo de Twyford, Roberto Helion, Nicholao Wodelok, Thoma le Warener, Willelmo de Overtone, Johanne de Preslond, Stephano de Aula, Rogero dicto Wodeward de Aldyntone et aliis.

[Undated. The Bishop grants to Ralph de Boclaund and Eleanor his wife and the heirs of the latter thirty-four acres of newly assarted land on the east of the Bornemore Wood to be held at fee-farm of the Bishop and his successors on the annual payment of 11s. 4d. for all services and secular demands.]

[Fo. 123b.] CARTA RADULFI DE BOCLAUND ET UXORIS SUE. [Sciunt presentes et futuri quod nos Johannes de Pontayse [etc.]

dedimus concessimus et hac presenti carta nostra confirmavimus pro nobis et successoribus nostris Episcopis Wyntoniensibus Radulfo de Boclaund¹ et Alianore uxori sue Triginta et quatuor acras terre de novo assarto ex parte orientali bosci Borenemore, habendas et tenendas predictas xxx^{ta} et quatuor acras terre ad feodi firmam predictis Radulfo, Alianore et heredibus predictae Alianore de nobis et successoribus nostris Episcopis Wyntoniensibus libere bene quiete in pace integre et hereditarie imperpetuum. Reddendo inde annuatim predicti Radulfus et Alianora et heredes predictae Alianore nobis et successoribus nostris Episcopis Wynton. undecim solidos et quatuor denarios ad quatuor anni terminos principales per equales porciones pro omnibus serviciis et secularibus demandis. Et nos predictus dominus Johannes Wynton. episcopus et successores nostri predictas xxx^{ta}. et quatuor acras terre contra omnes gentes warantizabimus aquietabimus et pro predicto redditu defendemus imperpetuum. Et ut hec nostra donacio concessio et presentis carte nostre confirmacio perseverent, presentem cartam sigilli nostri impressione roboravimus. Hiis Testibus dominis Galfrido de Stawill, Willelmo de Wodefaud, Rogero de Bereford, Johanne de Gymstede, Willelmo le Dun, Johanne Aymel, Nicholao le Chipman et multis aliis.

[October 27. Philip, King of France, after enumerating a long series of charges and complaints against the men of Bayonne and Bordeaux, who acting in concert with other subjects of King Edward had inflicted much damage on his own subjects by sea and land, formally cites Edward to appear before him at Paris personally. Whether he obeys the summons or not, proceedings will be taken.]

CITACIO FACTA REGI ANGLIE PER . . . REGEM FRANCIE.²—
 ¶ Philippus Dei gracia Francorum Rex E. eadem gracia Regi Anglie consanguineo suo tenenti ducatum Aquitanie³ salutem. Cum notorium sit et manifestum per rei evidenciam, adeo quod nulla potest tergiversacione celari quod homines de Baiona Regni nostri⁴ coadunatis⁵ pluribus aliis qui de Regno vestro Anglie assumptis navibus et armis ac hominibus armatis in magna multitudine ibidem palam et publice collectis, vobis non insciis vel saltem ignorare probabiliter non valentibus, exierunt animo nephando, homines ac subjectos nostros de Normannia et de quibusdam aliis partibus regni nostri tam in terra quam in mari, in locis etiam nostre jurisdictioni subjectis nequiter invaserunt, innumeros ex eis inhumaniter

¹ See below, p. 516.

³ 'tenenti . . . Aquitanie' *om. R.*

⁵ 'sibi quam' *ins. R.*

² Printed by Rymer, *Foedera*, ii. 617.

⁴ 'Regni nostri' *om. R.*

occidendo, stragemque ex¹ eis horribilem faciendo, multos ex eis capiendo, et adhuc captos detinendo, ac eosdem navibus et mercibus quasi inestimabilibus ex diu ante concepta malicia depredando, confractis quampluribus ex dictis navibus et submersis, spretis etiam contemptibiliter multis² prohibicionibus et mandatis nostris factis³ propositis solempniter et publice ac palam editis Burdegali et Baione et in aliis multis locis, ne aliquis predictis vel aliis quibuscunque, specialiter super⁴ terram vel mare vehementibus merces suas presumeret forisfacere seu alias offendere quoquo modo. Naves autem⁵ superstites et dictas⁶ merces ad regnum vestrum Anglie transvehendo, quas in vestra dicione receptastis,⁷ et adhuc receptatis scienter; et per nuncios nostros super eorundem existentium et apparentium restitutione requisitus⁸ sufficienter restitutionem facere recusastis,⁹ set potius contempsistis, licet vobis ex parte nostra oblatum fuerit, quod si qua existencia et¹⁰ apparenzia per homines Regni nostri capta detinerentur de bonis subjectorum vestrorum de hiis vobis restitutionem fieri faceremus.

Cumque notorium sit et manifestum similiter¹¹ quamplures [Fo. 124a.] dictorum hominum de Baiona adjunctis sibi | non nullis malefactoribus aliis villam nostram de Rupella proditionaliter invaserunt, insultus quamplures facientes in eam, et habitatores ipsius quosdam etiam occidentes ex eis, ac alias¹² multipliciter dampnificantes eosdem. Nos autem¹³ cum excessus et facinora predicta non possemus conniventibus oculis pertransire vobis vel locum vestrum in Vasconia et Baiona tenentibus, quod certum numerum¹⁴ hominum de Baiona per vos vel dictum locum vestrum tenentem¹⁵ in Prisione¹⁶ Petragorie mitteretis, infra terminum jam elapsam, pro faciendo quod ratio suaderet et justicia postularet.¹⁷ Et alia quedam mandata super predictis per patentes litteras nostras fieri fecimus et injungi.¹⁸ Quibus injunctionibus et mandatis pareri¹⁹ contumaciter et contemptibiliter est neglectum.²⁰ Cumque ex certis et legitimis causis seisiri mandaverimus Civitatem Burdegalam, terram Agenensem et totam aliam terram quam infra Senescallie nostre Petragorie metas in Petragoria, Caturcia

¹ 'ex' om. R.² 'spretis et contemptis' R.³ 'et' ins. R.⁴ 'per' R.⁵ 'etiam' R.⁶ 'omnes' R.⁷ 'jurisdictione acceptastis' R.⁸ 'requisiti' R.⁹ 'non curastis' R.¹⁰ 'vel' R.¹¹ 'quod' ins. R.¹² 'alios' R.¹³ 'autem' om. R.¹⁴ 'dictorum' ins. R.¹⁵ 'predictum . . . tenentem' R.¹⁶ 'Prisona nostra' R.¹⁷ 'precipimus' ins. R.¹⁸ 'sufficienter fecimus injungi'.¹⁹ 'parere' R.²⁰ For 'est neglectum' R. reads 'neglectum exstitit, et etiam recusatum'.

et Lemovica gentes vestre nomine vestro tenebant; et locum vestrum tenentem¹ in locis predictis gentibus nostris dictum mandatum nostrum sine armis execucioni demandantibus inobedientes fuerint² et rebelles et adhuc in rebellione persistunt, mandatis nostris et nostris gentibus non parentes, set, quod gravius est ferendum, Civitates, Castra, villas et loca dicte terre contramunierunt,³ inforciaverunt, muniunt et inforciant tota die,⁴ volentes modo quasi hostili justiciacioni nostri feodi resistere, nec quedam Castra et forcialia,⁵ que ab eis ex certis et legitimis causis per gentes nostras requiri⁶ reddere noluerunt,⁷ sive⁸ ea contemptibiliter reddere recusarunt, et gentes terre illius ad resistendum nobis et nostris minis et muneribus⁹ commoverunt, concitaverunt, concitant et invitant¹⁰ contra nos,¹¹ gentes ipsas juramentis propriis astringentes,¹² ac in assisiis (*sic*) et aliis ex parte vestra proposuerunt publice et edixerunt quod gentibus nostris in nullo pareatur.¹³ Immo si gentes nostre justiciando,¹⁴ sicut ad nos pertinet, aliquid seisiunt, capiant vel explectent, vel¹⁵ seisiare vellent capere vel explectare, quod fierent aut fiant gentibus nostris violenter recusse, que jam in multis locis¹⁶ facinorosis operibus, prout publica referente fama didicimus¹⁷ expleverunt, seisinis nostras in multis locis¹⁸ vituperabiliter infringendo, gentes nostras cum armis per violenciam turpiter expellendo, comminando, verberando, et de terra illa violenter eiciendo, et alios viliter pertractando in predictis et pluribus¹⁹ sedicionem publicam contra nos et jus nostrum Regium facientes, in prejudicium superioritatis nostre et lesionem Regie majestatis que tam diu et tam notorie perpetrata sunt et adhuc²⁰ perpetrantur, quod horum ignoranciam vos habere verisimiliter non potestis. Cumque publica fama deferente²¹ ad nos pervenerit quod post apellaciones multas et a multis locum vestrum tenentibus ad Curiam nostram interpositas occasione apellacionum ipsarum, in magnum et grave prejudicium superioritatis et jurisdictionis nostre contemptum, apellantes²² ipsos a jurisdictione vestra propter easdem apellaciones exemptos,²³ irrationabiliter, crudeliter, nulla humanitate servata, set spreta nobis debita reverencia tracta-

¹ 'tenentes' R.² 'fuerunt contumaciter' R.³ 'nos' *ins.* R.⁴ 'muniunt . . . die' *om.* R.⁵ 'fortalicia' R.⁶ 'fecimus' *ins.* R.⁷ 'voluerunt' R.⁸ 'set' R.⁹ 'terroribus' R.¹⁰ 'concitaverunt . . . invitant' *om.* R.¹¹ 'et etiam concitarunt' R.¹² 'gentes . . . astringentes' *om.* R.¹³ 'pareretur' R.¹⁴ 'justificando' R.¹⁵ 'seu' R.¹⁶ 'et casibus' R.¹⁷ 'prout . . . didicimus' *om.* R.¹⁸ 'terris' R.¹⁹ 'aliis' *ins.* R.²⁰ 'toto die' *ins.* R.²¹ 'referente' R.²² 'appellatos' R.²³ 'gentes vestre' *ins.* R.

verunt capiendo et districtis carceribus mancipando, videlicet Grimbaldum de Tirano,¹ Bernardum de Riniano,² Andream de Baysak, Bonafusum Costeti³ dictum Ros, et quamplures alios, bonis⁴ omnibus spoliando, et de suis domiciliis, locis et hereditatibus expellendo, mutilando⁵ dictum Garsiam,⁶ et quamplures alios, suspendendo Arnaldum de Bordis, Bernardum Pellitel⁷ et quendam vocatum Froumage,⁸ et in gulis eorum⁹ aperte post cum¹⁰ cordis ligando ne loqui possent seu appellare, aut appellaciones suas revocare.¹¹ Inhibendoque¹² sub pena suspendii quibusdam notariis requisitis ab ipsis apellantibus ut super dictis appellacionibus publica conficerent instrumenta ne hujusmodi instrumenta facerent, [Fo. 124b.] videlicet magistro Martino | Mercerii¹³ et pluribus aliis, aliosque incarcerando et eos¹⁴ detinendo pro eo quod dicebant quod a Senescallo vestro Vasconie et de tota terra Agennensi ad nos licitum erat appellare, videlicet Magistrum Reymundum de Lacussie advocatum de Agenesio et plures alios, aliosque diversorum tormentorum generibus cruciando. Hinc est quod vobis precipimus et mandamus sub penis quas potuistis incurrere et potestis quatinus die vicesima instantis Natalis Domini quam vobis peremptorie Parisius assignamus compareatis coram nobis sicut debebitis¹⁵ et debetis et sicut tantorum facinorum et excessuum qualitas exigit et requirit, super predictis omnibus¹⁶ quorum cognicio ad nos pertinet et predicta tangentibus, et que possunt sequi ex eis, et omnibus aliis que contra¹⁷ proponenda duxerimus responsuri,¹⁸ juri parituri, et quod justum fuerit audituri et etiam recepturi. Significantes vobis tenore presentium quod, sive dictis die et loco comparueritis sive non, nos nichilominus in eis¹⁹ procedemus prout debebimus,²⁰ vestra absentia non obstante. Data Parisius²¹ die Martis ante festum beatorum Apostolorum Simonis et Jude. Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo tertio.

¶ Ista eadem citacio facta fuit et publicata in Aula Regis Parisius.

¹ 'Tysano' R.² 'Raunchano' R.³ 'de Coceti' R.⁴ 'suis' ins. R.⁵ 'multando' R.⁶ 'Guarciam' R.⁷ 'Pelliternum' R.⁸ 'Formage' R.⁹ 'furcas imponendo, et' ins. R.¹⁰ for 'cum' 'omnes' R.¹¹ 'renovare' R.¹² 'que' om. R.¹³ 'Marcerio' R.¹⁴ 'incarceratos' R.¹⁵ 'debebatis' R.¹⁶ 'eisdem' R.¹⁷ 'vos' ins. R.¹⁸ 'et' ins. R.¹⁹ 'in eis' om. R.²⁰ 'debemus' R.²¹ R. om. all after this.

[*Undated. Grants from the Bishop to his cook, Robert de Cherteseye, and Lucy his wife, of a messuage, 18½ acres of land in Chiddenne, a portion of wood, and a half virgate of land, to be held by hereditary right for ever, on payment of five shillings annually for the land, and two shillings for the wood.*]

CARTA MAGISTRI ROBERTI COCI DE CERTESEYE ET LUCIE UXORIS EJUS.—¶ Johannes [etc.] universis et singulis Christi fidelibus salutem in domino sempiternam. Noverit universitas vestra nos dedisse concessisse et hac presenti carta nostra confirmasse dilectis nobis in Christo Roberto de Cherteseye Coco nostro et Lucie uxori ejus unum mesuagium et octodecim acras terre et dimidiam cum pertinenciis in Chiddenne, quas Randolphus Donnyng aliquando de nobis tenuit in villenagium et quandam partem bosci nostri de Hydene que jacet inter la Leydene et la Briggeweye, et abuttat versus austrum super campum de Denemedede et Chiddone (*sic*) et versus Boream super la Ilderude. Et etiam unam dimidiam virgatam terre in Chiddene cum omnibus suis pretinenciis que fuit escaeta nostra per forisfactum Johannis le Eyr. Habenda et tenenda predictis Roberto et Lucie et eorum heredibus vel assignatis de nobis et successoribus nostris libere, quiete, pacifice et jure hereditario inperpetuum. Reddendo inde annuatim nobis et successoribus nostris pro predicto mesuagio et predictis octodecim acris terre et dimidia quinque solidos in festo sancti Michaelis pro omnibus serviciis. Et pro predicta parte bosci duos solidos in eodem termino, pro omnibus serviciis, consuetudinibus, et exactionibus ad nos seu successores nostros aliquo modo vel casu spectantibus seu pertinentibus. Et nos et successores nostri predictum mesuagium, et predictas octodecim [acras] terre et dimidiam cum suis pertinenciis et predictum boscum cum suis pertinenciis et predictam dimidiam virgatam terre cum suis pertinenciis omnibus predictis Roberto et Lucie et eorum heredibus sive assignatis contra omnes mortales per predictum servicium warantizare tene-mur defendere et aquietare inperpetuum. Et ut hec omnia predicta rate et illese firmitatis robur et stabilitatem optineant inperpetuum hanc nostram cartam presentem sigilli nostri impressione duximus roborandam. Testibus domino Philippo de Hoyvile tunc Senescallo nostro, dominis Jordano de Kandale et Ricardo de Burhunte militibus, Rogero de Hoo, Philippo de Molenda, Johanne de Abmeato, Nicholao de Cammus, Philippo de Denemedede, Thoma de Colemere, Roberto de la Bere, Simone de la Bere, Walt de Piro tunc ballivis nostris et aliis multis. |

[Fo. 125a.]

[1294, February 9. The Bishop acknowledges before the Treasurer and Barons of the Exchequer that he has received from Roger [Bigod], the Earl Marshal, sixty pounds sterling, the amount of a loan, and that he is fully satisfied with this payment and acquits the Earl of all further obligation, absolving him from his confession before the Barons that he was still in the Bishop's debt.]

RECOGNICIO FACTA CORAM BARONIBUS DE SCACCARIO QUOD TANTAM PECUNIAM RECEPIT A COMITE MARESCHALLO.—¶ Viris venerabilibus et discretis dominis Thesaurario et Baronibus de Scaccario domini nostri domini E. Dei gracia Regis Anglie illustris Johannes ejusdem permissione Wyntoniensis episcopus salutem in eo qui [est] omnium vera salus. Noveritis quod nos recognoscimus et confitemur nos habuisse et recepisse a nobili viro domino Rogero Comite Marescallo Sexaginta libras Sterlingorum in quibus idem Comes ex causa mutui nobis tenebatur, et nobis teneri coram vobis in scaccario recognovit, de qua quidem pecunie summa eundem nobilem vocamus quietum et nobis fatemur esse plenarie satisfactum, exceptioni non numerate non solute nobis pecunie renunciantes simpliciter et expresse: quod vobis et omnibus presentes litteras inspecturis notum facimus per presentes. Vos igitur rogamus quatinus confessionem predicti nobilis de predicta pecunia nobis debita coram vobis factam subducere et eundem ab hujusmodi confessione absolvere et absolutum dimittere, vel ad promissam pecunie quantitatem nobis non tenere (? teneri) declarare, nec bis idem ab eodem exigatur, velitis intuitu caritatis. In cujus rei testimonium presentes litteras sigilli nostri impressione fecimus communiri. Data apud Essere quinto Idus Februarii. Anno Domini M^o. cc^o. Nongesimo tertio.

[Undated. The King, writing to the Bishop from St. Albans, desires the prayers of himself and his dependents during his intended visit to France, that the differences which had arisen between himself and his cousin the King might be settled, to the quiet and prosperous state of the kingdom and the honour of Christianity.]

LITTERA REGIS EPISCOPO WYNTONIENSI UT ROGET PRO EO AD DOMINUM.¹—¶ Edwardus Dei gracia etc. venerabili in Christo patri J. eadem gracia Wyntoniensi episcopo salutem. Cum inter magnificum principem dominum Regem Francorum illustrem consanguineum nostrum et nos aliqua sint exorta, propter que ad partes intendimus transmarinas personaliter nos conferre, cum dicto Rege super hiis habituri colloquium et tractatum, credentes firmiter

¹ A copy of this letter from the Register of Henry, Prior of Canterbury, is given by Wilkins, *Concilia*, ii. 197.

et sperantes quod felicior votis nostris effectus adveniet si devotorum intercessionibus adjuvemur, paternitatem vestram affectuose¹ requirimus et rogamus quatinus apud Deum preces devotas simpliciter effundatis et a vestris subditis illud idem fieri injungatis, ut in hujusmodi negocio prosequendo, tractando ac etiam ordinando sic Deus et Dominus regat et dirigat actus nostros quod operante Unigenito Dei Filio Jesu Christo labor noster in hac parte ita possit fructuosus habere (?haberi) quod cedat ad laudem sui nominis, ac statum quietum et prosperum regni nostri pariter et honorem, necnon ad totius Christianitatis com[m]odum et profectum. Teste meipso apud Sanctum Albanum.

[1294, January 1. Edmund, Earl of Cornwall, after quoting letters patent addressed to him by his brother, the King of England, signifying his displeasure at complaints received, directs the lieutenant and steward of the Duchy of Guienne, on the coming of King Philip of France to take seisin there, to render obedience to him and to his officers, as they value the honour of the King of England.]

LITTERA DOMINI EDMUNDI FRATRIS REGIS ANGLIE DIRECTA SENESCALLIS VASCONIE.²—¶ Edmund³ fiz du Roy Henri de Engleterre a son cher cosin sire Johan de seynt Johan chivaler tenaunt en la Duchee de Gyene le lieu de nostre seingnour et frere mon seyngnour Edward par la grace deu Roy Dengleterre, Seyngnor de Irlaund et Duk de Guyene et a sire Johan de Haveringes chevaler Senescal de la dite Duchee et a touz les autres Seneschaus et Suthseneschaus⁴ de dit nostre seyngneur le Roy e Duk es parties e terres de la mesme Duschee saluz. Sachez qe nous avons receu et veu les lettres⁵ du dit nostre seingneur le Roy en la forme qe sensuyt. Edward par la grace de Dieu Roy Dengleterre Seyngneur Dirlaund et Duk de Guyene a tous ceus qe cestes presentes lettres verront et orront saluz. Come Edmund nostre tres⁶ chier frere nous eit fet a savoir qe pleyntes sunt venuz qe nostre Senescal et autres de nos genz de Gascoyne eynt fet plusours desobeysaunces et plusours trespas a nostre chier⁷ seyngneur et Cosyn le Roy de Fraunce et a ses ministres, la quele chose nous depleyt mult, Nous volons et desirons qe les choses seynt adrescees et amendees a son honour et a sa volute. A ceste chose fere et a complyr dononns et otrionns a nostre frere avaunt dit plener poer par cestes

¹ Substituted for 'devote', originally written.

² Given by Rymer, ii. 619. The spelling of our MS. varies greatly from that of Rymer. The few variations in the text which are of any moment are noted.

³ 'Esmon' R.

⁴ om. R.

⁵ 'overtes' ins. R.

⁶ om. R.

⁷ 'tres chier' R.

lettres presentes. E sour ceo maundons et comaundons a nostre Senescal nos ministres e nos autres genz de la dite Duschee que es choses desuzdites seynt obeysauns a nostre avauntdit | [Fo. 125b.] frere et a soen maundement ausynt come a nous mesmes.

En testimonie¹ de quele chose nous avons fet fere cestes lettres overtes sellees de nostre sel. Donees a Canterbiri le premer Jour du Moys de Jeniver . Lan de grace Mill. cc. Nonantim tiers. Par auctorite e par la vertu des queles Lettres nous vous maundons et comaundons qe vous et chescun de vous a celui ou a ceus qe por le tresnoble prince mon seyngneur Ph. par la dite grace Roy de Fraunce vendront es parties de la dite Duschee por prendre e avoyr la seysine de demaines et de Justices o. meyn et saunz mayn du dit nostre seyngneur Roy et Duk es Citees et es chastels et es viles del avauntдите Duschee et averont et musterunt² par letteres ouvertes dut dit nostre seyngneur le Roy de France maundement a ceo feyre, et a ceaus qe par eus serront mis a garder et tenir la dite seysine obeysez et facez obeyer par touz les bayllifs, Provoz, Chasteleyns et Meyres de Cytees et de viles et par les autres Cytees del avaundите Duschee de Guyenne, e ceo fetes en totes maneres sicome vous amez le profit e le honeur du dit nostre seyngneur Roy Dengleterre. Donee a Parys lendemayn de la Chandleure.³ ¶ En lan de nostre seyngneur. Mille cc. iiii.^{xx} et treste.

[April 6. The King informs his Justices itinerant in Surrey that the Bishop has appointed as his attorneys Robert de Herierd and 'N'. They are to accept them in his place.]

BREVE REGIS JUSTICIARIIS ITINERANTIBUS IN COMITATU SURREYE SIGNIFICANS EIS QUOD EPISCOPO WYNTONIENSI ATORNAVIT TALES AD VENDICANDUM LIBERTATES PREDICTI EPISCOPI.—
 ¶ Rex Justiciariis suis itinerantibus in Comitatu Surreye salutem. Sciatis quod Johannes Wyntoniensis episcopus attornavit coram nobis loco sui Robertum de Herierd et N.,⁴ ad libertates ipsius ipsius (*sic*) Episcopi coram vobis in itinere vestro in Comitatu predicto exigendas, vendicandas et proseguendas. Et ideo vobis mandamus quod predictum Robertum et N., vel alterum ipsorum si ambo interesse non possunt loco ipsius episcopi ad hoc recipiatis. Teste me ipso apud Gillyngeham vj. die Aprilis. Anno Regni nostri xxij^o.

¹ 'tesmoyn' R.

² 'avont et moustront' R.

³ Candlemas.

⁴ The name to be supplied.

[May 19. *The Sheriff of Hampshire sends to the Bishop the King's writ concerning Peter de la Clive, who for contempt of and injury to Holy Church had been excommunicated and imprisoned. Now, although he had offered a proper bond for future obedience, the Bishop had refused to accept it, or to release him. The King, therefore, wishing that Peter should not remain longer in prison, directs the Sheriff to apply personally to the Bishop for his release, and if he should refuse, nevertheless to release him, if his continued detention is for the original offence alone, not for some other.*]

LITTERA VICECOMITIS SUTHAMPTON EPISCOPO WYNTONIENSI
PRO PETRO DE LA CLIVE EXCOMMUNICATO ET INCARCERATO.—

¶ Venerabili in Christo patri domino J. Dei gracia Wyntoniensi episcopo suus Miles Ricardus de Astone vicecomes Suthampton salutem in Domino sempiternam. Noverit veneranda paternitas vestra me recepisse breve domini Regis pro Petro de la Clyve in hec verba, Edwardus Dei gracia Rex Anglie etc. vicecomiti Suthampton, salutem. Ex [? petitione] Petri de la Clyve de Basynges quem ad denunciacionem venerabilis patris J. Wyntoniensis episcopi tanquam excommunicatum et claves Ecclesie contempnentem per corpus suum secundum consuetudinem Anglie per te justiciari¹ precepimus, donec sancte ecclesie tam de contemptu quam de injuria ei illata ab eo fuerit satisfactum, nobis est ostensum quod licet idem Petrus frequenter optulerit prefato episcopo ydoneam caucionem de parendo mandatis ecclesie in forma juris, ut per hoc absolucionis beneficium consequi possit: Idem tamen episcopus caucionem illam ab eo admittere hactenus recusavit, de quo miramur. Et quia volumus (? nolumus) quod predictus Petrus diutius in prisiona contra justiciam teneatur, Tibi precipimus quod in propria persona tua ad prefatum episcopum accedas, et ipsum ex parte nostra moneas et efficaciter inducas quod accepta ab eodem Petro caucione predicta ipsum a prisiona mandet deliberari. Et si idem episcopus in presencia tua facere noluerit, tunc tu ipsum Petrum a prisiona predicta, si ea occasione et non alia detineatur in eadem, sine dilatione deliberari facias. Teste meipso apud Estdene .xix. die Maii Anno regni nostri xxij^o. Et ideo paternitati vestre super hiis supplico quatinus voluntatem vestram michi vestro precipere dignemini. Valeat reverenda paternitas vestra per tempora longiora.

[June 18 *The King, being in urgent need of money, directs the Abbot and Convent of Waltham to send him, by the Sheriff of Essex and Hertford or other trusty messenger, the sum of £50 7s. 5¹/₄d., which they held in deposit, as a portion of the*

¹ 'to be brought to trial.' 'The actual cause of Peter de la Clyve's imprisonment does not appear. Edward I intervened to prevent the imprisonment of Bek's clerks by Archbishop Romeyn in 1294, and possibly Peter was one of the household of some nobleman with influence at Court, if he was not actually a follower of the King himself.'—A. H. T.

subsidy for the Holy Land, and any further money paid in. He will accept no excuses.]

BREVE REGIS DIRECTUM . . . ABBATI ET CONVENTUI DE WALTHAM UT MITTA[N]T LONDONIAM TOTAM PECUNIAM [Fo. 126a.] DECIME QUAM HABENT PENES SE IN DEPOSITO. | ¶ E. Dei gracia etc. dilectis sibi in Christo . . . Abbati et Conventui de Wautham salutem. Quia propter quedam ardua negocia que nos et coronam nostram specialiter contingunt et in exhereditacionem¹ nostram nisi im[m]inenti periculo curaremus in ipsius inicio celerius obviare manifeste redundant pecunia plurimum indigemus, vobis in fide et dilectione quibus nobis tenemini firmiter injungendo mandamus quatinus visis presentibus illas Quinquaginta libras .vij. solidos .v. denarios et quadrantem quos habetis in deposito de pecunia decime in subsidium terre sancte concesse et quicquid inde ultra summam illam habueritis nobis per vicecomitem nostrum Essexie et Hertfordie vel ejus locum tenentem, aut etiam alium quem ad hoc deputare voluerit, et per unum de vestris de quo confiditis cum omni celeritate qua poteritis omni dilacione postposita nullaque excusacione pretensa ad custum² nostrum usque Londoniam transmittatis, et hoc sicut exhereditacionem nostram evitare, et vos indempnes servare volueritis nullatenus omittatis. Scientes quod si secus feceritis vos reputabimus exhereditacionis nostre causam. Et sic penam oportebit vobis infligere que incumbit. Per illum autem de vestris, quem ad nos cum dicta pecunia transmittetis, vobis litteras nostras patentes remitemus, per quas erga quoscumque super hoc conservabimus vos indempnes. Teste me ipso apud Westmonaster. xvij. die Junii. Anno regni nostri xxij^o.

[1277, June 26. *The King quitclaims to Bp. Nicholas (of Ely) a fine of 200 marks, paid by him for the service of five knights for the war in France.*]

QUIETA CLAMANCIA DOMINI REGIS FACTA EPISCOPO WYNTONIENSI PRO SERVICIO V. MILITUM.—¶ Edwardus Dei gracia etc. omnibus ad quos presentes littere pervenerint salutem. Sciatis quod venerabilis pater N. Wyntoniensis episcopus liberavit in garderoba nostra dilecto clerico nostro Magistro Thome Bek Custodi Garderobe predicte die sabbati proxima post festum Nativitatis sancti Johannis Baptiste anno regni nostri quinto cc. Marcas per quas

¹ 'The phrase *exhereditacio* is explained, I think, by the imminent war with France, which involved the loss of the King's inheritance of Gascony and Guienne. The situation is summarized by Stubbs, *Const. Hist.* ii. 130-2. The date of this letter is 18 June, 1294, i. e. twelve days after war had been decided on.'—A. H. T.

² 'cost.'

idem episcopus finem fecit nobiscum pro servicio v. militum quod nobis recognoscit ad presens pro exercitu nostro Wallie anno predicto. De quibus quidem cc. marcis prefatum episcopum tenore presentium quietamus. In cujus rei testimonium etc. Teste meipso apud Wodestoke .xxvj^o. die Junii. Anno regni nostri v^{to}.

[1294, July 26. *The particulars of a scrutiny made by Officers of the King in the Castle of Wolvesey; including the contents of the Treasury, the armoury, and valuables stored elsewhere.*]¹

MEMORANDUM QUODDAM SUPER SCRUTACIONE FACTA IN CASTRO DE WOLVESEYE PER MINISTROS REGIS ANGLIE.—
 ¶ Memorandum quod die Lune in crastino sancti Jacobi apostoli apud Castrum Wolveseye venit Johannes de Drokenesford² clericus Garderobe domini Regis ad scrutandum et videndum ea que [? in] Thesauraria dicti Castri sigillata fuerunt per mandatum domini Regis. Et incipiendo factum predictum invenerunt in una cista in camera domini Galfridi Thesaurarii domini Episcopi in dicto Castro tres poch³as³ continentes pecuniam, videlicet unam continentem xxxiiij^{or} li. x. s. de denariis domini Pagani nuper Thesaurarii domini Episcopi in dicto Castro. Item aliam continentem xxvj. li. xiiij. s. iiij^{or} d. de firma ecclesie de Cherytone, exceptis xvj. s. vj. den. extractis de dicta pocha prout patet in quadam Billa dict^e poche appensa. Item terciam continentem vj. li. de denariis mercatorum Florencie pro sandallis⁴ ab eisdem emptis ad opus domini Episcopi. Et hee predict^e poche ponuntur hic secundum Billas preter numeracionem et signate sunt sigillo predicti Johannis. Item continetur in eadem Cista⁵ vij. Cipi argentei cum pedibus sine cooperculis. Item j. ciphus argenteus deauratus cum cooperculo major alliis (*sic*). Item xvij. pecie librorum de diversis scientiis. Item in Thesauraria domini Episcopi de denariis suis in uno coffro⁵ existentibus xxix. li. sicut estimatur per pondus, et sigillantur sigillo dicti Johannis. Item in alio coffro ij. Juste⁶ argente^e albe et iiij. cipi argentei cum cooperculis, unde ij. deaurati. Item in tertio coffro continentur

¹ 'Before his war in Guienne Edward had appointed Commissioners to make inquisition into the treasuries of all the religious houses and chapters in the realm.'—Milman, *Lat. Christianity*, vii. 94.

² He was nominated Bishop of Bath and Wells in 1308, and held that See till his Death in 1329.

³ *pocha*, a pouch, bag.

⁴ Sandals were a part of a Bishop's official dress, and were sometimes of silk or velvet richly embroidered.

⁵ 'I do not know what would be the exact difference between a *coffrum* and *cista*, unless *cista* = a chest, probably of wood, and *coffrum* = a strong box, possibly of metal'—A. H. T.

⁶ *justa*, (1) a measure of liquids containing about a pint, (2) a pot or flagon.

carte et munimenta domini Episcopi predicti et nichil est interius de pecunia seu jocalibus. Item in eadem thesauraria mappararia dicti episcopi et unus pannus¹ integer garcionum, cum quibus-
[Fo. 126b.] dam remanentibus clericorum et scutiferorum. Item |^{xx}iiij. capelli² ferrei. Item xxvij. Bacini³ ferrei. Item speciaria⁴ quedam et alie minute armature. Item ^{xx}iiij. Targie⁵ et xxiiij. Baliste.⁶ Item in una cista extra ostium Thesaurarie que est domini Roberti de Maydenestane scripta et alie diverse memorande cum aliis minutis dicti Roberti paucum valentibus. Item in camera Seneschalli ultra portam in uno coffro rotuli et tallie diversimode de compotis suis. Item in eadem camera extra coffrum una sella⁷ cum freno ad arma. Item in una cista existenti in ecclesia fratrum Minorum xvij. cippi argentei cum pedibus et cooperculis deauratis et non deauratis; unde sex de diversi et gravidi (*sic* ? diverso et gravido) opere. Item j. Ciphus cum pede sine cooperculo albus. Item j. imago hominis argentea portans salarium in dorso. Item iij. Juste parve argentee ad aquam. Item vij. pecie pelitrie⁸ argentee et xvij. coclearia⁹ argentea, unus baculus pastoralis argenteus. Item testamentum dicti Episcopi. Et ista omnia predicta visa fuerunt et acta in presencia domini P. Archidiaconi Wyntoniensis, domini Galfridi thesaurarii dicti episcopi, domini Symonis de Farham rectoris ecclesie de Hentone, magistri Rogeri de Lecford et dicti domini Johannis. In testimonium cujus rei tam dictus dominus Johannes quam dictus dominus Galfridus presentibus memorandis in modum cyrographi confectis sigilla sua alternatim apposuerunt. Actum et datum die et loco predictis. Anno regni regis E. xxij^o.

[Undated. Summons from the King to the Bishop to attend a Parliament in London, as he requires counsel on the affairs of Gascony. Proctors of the Clergy must also attend.]

BREVE REGIS EPISCOPO UT SIT LONDONIE IN PARLIAMENTO

¹ See 'pane' sb.¹ in *Oxford Dictionary*; a piece, width, or strip of cloth, of which several joined together made one cloth curtain or garment.

² 'capellus', a cap. ³ 'bacini', basnets or basinets, a light steel headpiece.

⁴ 'speciaria', 'possibly a word coined from "spete" = spit or pike (German *Spieß*). There is a later word *spetum* = a partisan; and possibly some kind of pike or lance may be meant, but this is mere surmise.'—A. H. T.

⁵ 'targie', targets, round shields.

⁶ 'baliste', cross-bows, the principle of which was that of the *balista*, or stone-throwing machine on a small scale.

⁷ 'sella', saddle.

⁸ 'I am not sure of the proper extension of this word (though I think it is right), but feel sure that it means pewter (*pelitreum*, *peutreum*; cf. Ital. *pelltro*). "Pelitrie argentee" is rather difficult to translate, but it may mean "pieces of pewter silvered over", or perhaps "alloyed silver pieces".—A. H. T.

⁹ 'spoons'.

SUO.—¶ Rex etc.¹ Cum pro expedicione negociorum regni nostri et precipue terre nostre Vasconie, super quam nonnulli dolose nos perturbare hactenus sunt molli, consilium et auxilium vestrum nobis prospexerimus quamplurimum oportunum, Fraternitatem vestram requirimus et rogamus quatinus tali die Londoniam in parlamento nostro, sicut honorem nostrum et utilitatem regni nostri diligitis, personaliter intersitis, vocantes nichilominus clerum vestrum ut per procuratores idoneos cum pleno et sufficienti mandato una vobiscum ibidem intersint, ad tractandum et faciendum super hiis quod expedire videbitur, et de communi consilio duxerimus ordinandum.

[August 25. In accordance with the royal mandate above, the Bishop directs the Archdeacon of Winchester to summon to the cathedral the Abbots, Priors, Rectors, and Vicars of the Diocese for the election of Proctors, and to report to him the result of their election.]

ARCHIDIACONO WYNTONIENSI UT CITARI FACIAT OMNEM CLERUM TOTIUS EPISCOPATUS WYNTONIENSIS.—¶ Johannes [etc.] . . . Archidiacono suo Wyntoniensi salutem [etc.]. Mandatum domini [? Regis] recepimus in hec verba. Edwardus Dei gracia Rex Anglie, Dominus Hibernie et Dux Aquitanie J. eadem gracia Episcopo Wyntoniensi salutem. Cum pro expedicione negociorum regni nostri. Et cetera ut supra. Vobis igitur mandamus in virtute obediencie firmiter injungentes quatinus citari faciatis peremptorie omnes Abbates, Priores, Rectores et Vicarios tam exemptos quam non exemptos infra limites Archidiaconatus vestri quod compareant personaliter coram nobis vel Commissariis nostris in majori Ecclesia Wyntonie proximo die juridico post festum Nativitatis beate Marie Virginis super premissis in dicto mandato regio contentis nobiscum tractaturi, ordinaturi et facturi que circa predicta fuerint oportuna. Vos etiam dictis die et loco modis omnibus personaliter intersitis. De die vero receptionis presentium et quid super hiis duxeritis faciendum, nos vel Commissarios nostros die et loco supradictis certificetis per litteras vestras patentes harum seriem continentes. Data apud Wolveseye. viij^o. Kalendas Septembris. Anno Domini m^o. cc^o. Nonagesimo quarto.

[September 28. Since the Prelates and Clergy have liberally granted to the King the moiety of their benefices for the support of the Holy Land, he has taken them under his special protection. Accordingly he inhibits mariners and others from injuring their property, and orders restitution where injury has been done. No corn or goods and

¹ On the inner margin 'Forma ad convocandum episcopos totius regni Anglie'.

chattels are to be taken for the King's service without licence of the Prelates and Clergy, nor then on terms disadvantageous to the vendors.]

BREVE REGIS MARINARIIS UT PERMITTANT BONA PRELATORUM IN PACE.¹—¶ E. Dei gracia etc. Capitaneo² Marinariorum et eisdem Marinariis, Vicecomitibus et omnibus Ballivis et fidelibus suis ad quos presentes pervenerint littere salutem. Cum prelati et totus Clerus de Regno nostro medietatem beneficiorum et bonorum suorum de quibus decima ultimo in subsidium terre sancte concessa fuit data nobis in subsidium nostrum de anno presenti juxta taxationem ultimo inde factam liberaliter [Fo. 127a.] concesserunt et gratanter, Nos, eorundem | Prelatorum et cleri quieti et tranquillitati ex hac causa libenter providere volentes, suscepimus in protectionem et defensionem nostram specialem prefatos prelatos et singulos de clero predicto, homines, terras, res, redditus et omnes possessiones eorundem. Et ideo vobis mandamus quod ipsos prelatos et singulos de clero predicto, homines, terras, res, redditus et omnes possessiones ipsorum in ballivis [? balliviis] vestris manuteneatis, protegatis et defendatis, non inferentes eis vel inferri permittentes injuriam, molestiam, dampnum aut gravamen. Et si quid eis forisfactum fuerit, id eis sine dilatione faciatis emendari. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes, per predictum annum duraturas. Nolumus autem set firmiter inhibemus ne de bladis seu aliis bonis et catallis predictorum Prelatorum et Cleri vel alicujus ex ipsis ubicunque consistant ad opus nostrum aut aliorum quorumcunque, sine licencia et voluntate eorundem Prelatorum et Cleri vel alicujus ex ipsis cujus bona fuerint, aliquid interim capiat vel capi faciatis, quominus de eisdem bladis, bonis seu catallis suis libere disponere et ordinare ad commodum suum inde facere possint prout sibi melius viderint expedire. Teste meipso apud Westmonaster. xxvii. die Septembris. Anno regni nostri xxij°.

[Space of twelve lines left blank here.]

[October 1. The subsidy granted to the King by the Prelates and Clergy of a moiety of their benefices and goods was to be collected in three portions, whereof the first was due on the Feast of All Saints, the second a fortnight after Easter, and the third a fortnight after Midsummer Day. The Bishop therefore instructs the Abbot of Chertsey, to whom the collection for the County of Surrey was deputed, to proceed according to the form of the royal mandate. Compulsion by ecclesiastical censure was enjoined, and the names of delinquents were to be reported.]

¹ This writ is printed by Wilkins, ii. 197, from Gifford's *Reg. Worcester*, 383.

² 'Capitaneis' *W*.

BREVE REGIS ABBATI DE CERTESEYE DE COLLIGENDO
 MEDIETATEM DOMINO REGI CONCESSAM IN COMITATU SUR-
 REYE.—¶ J. Dei gracia etc. . . . Abbati de Certeseye¹ et ejusdem
 loci Conventui salutem etc. Cum Prelati et totus Clerus Anglie
 medietatem beneficiorum et bonorum suorum de quibus decima
 ultimo in subsidium terre sancte concessa fuit data domino E.
 Dei gracia Regi Anglie illustri in subsidium suum de anno pre-
 senti juxta taxationem ultimo inde factam liberaliter concesserunt
 et gratanter, beneficiis ecclesiasticis personarum plura beneficia
 ecclesiastica non habentium per eandem taxationem valorem
 decem marcarum annuarum non excedentibus dumtaxat exceptis.
 Ita quod prima tertia pars ejusdem medietatis in festo Omnium
 Sanctorum proximo futuro, et secunda tertia pars ejusdem medietatis
 in quindena Pasche proximo sequenti, et ultima tertia
 [Fo. 127b.] pars ejusdem | medietatis in quindena Nativitatis sancti
 Johannis Baptiste proximo sequenti eidem domino Regi
 persolvatur, vobis injungimus et mandamus quatinus medietatem
 illam ab omnibus et singulis personis ecclesiasticis per Archidiano-
 natum Surreye existentibus secundum taxationem predictam juxta
 formam mandati regii vobis super hoc directi exigatis et recipia-
 tis eandem. Ita quod ipsam medietatem promptam et paratam
 habeatis juxta equales porciones prefato domino Regi dictis ter-
 minis persolvendas et liberandas cum ab eodem super hoc fueritis
 requisiti. Et ne ob defectum solucionis hujusmodi subsidii
 predicti eidem domino Regi ad defensionem Regni sui ut pre-
 mittitur concessi salvacio et defensio pereat memorata, contradi-
 ctors vobis et rebelles si qui fuerint in hac parte ad solucionem
 plenariam premissorum auctoritate vestra per quamcunque censu-
 ram ecclesiasticam compellatis, cessantibus omni gracia et favore.
 De nominibus rebellium et vobis, ut premittitur, dictis terminis non
 solventium nos statim post dictos terminos elapsos et eorum quem-
 libet plene et aperte reddentes litteratorie certiores. Data apud
 Suthwerk. Kalendis Octobris. Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo
 quarto.

[December 3. The King directs the taxers and collectors of the tenth in Hants to excuse the
 Bishop and his bondmen from making any payment on their private goods.]

BREVE REGIS PER QUOD CONCEDIT EPISCOPO WYNTONIENSI
 NE VILLANI SUI SOLVANT NEC TAXENTUR.—¶ Edwardus Dei
 gracia etc. taxatoribus et collectoribus decime sibi concesse in Comi-
 tatu Suthampton, salutem. Quia venerabilis pater J. Wyntoniensis

¹ See below, fo. 212 a, 579.

episcopus concessit nobis in subsidium nostrum medietatem omnium bonorum suorum sicut et alii Prelati, Religiosi et Clerici de Regno nostro, per quod nolumus quod bona ipsius episcopi vel villanorum suorum ad decimam bonorum temporalium nobis nunc concessam in eodem Regno taxentur hac vice, Vobis mandamus quod taxationi et collectioni decime de propriis bonis ipsius Episcopi et villanorum suorum in Comitatu predicto faciendo supersedeas omnino, prout in forma taxationis decime predicte vobis per consilium nostrum tradita plenius est contentum. Teste W. Bathoniensi et Wellensi episcopo, Thesaurario nostro apud Westmonaster. iij. die Decembris. Anno regni nostri xxiiij^o.

[Undated. *The customs of enclosing the park of Bishop's Waltham, on the left hand as one enters the Park. A perch ought to consist of twenty two measured feet.*]¹

HEE CONSUETUDINES CLAUDENDI PARCUM DE WALTHAM IN MANU SINISTRA INTRANTIS PARCUM. ET PARTICA DEBET ESSE DE VIGINTI DUOBUS PEDIBUS MENSURATIS.—¶ Episcopus debet claudere xxij. particas. ¶ Homines de Hentone. xj. particas et dimidiam. ¶ Philippus de Extone. iij. particas. ¶ Walterus Dandeli. xxiiij. particas. ¶ Galfridus de la Cherite. xvj. particas et dimidiam. ¶ Episcopus. lvij. particas. ¶ Westmenes. xl. particas. ¶ Tysted. xvj. particas. ¶ Episcopus. vj. particas. ¶ Craule. iij. particas. ¶ Sumburne. v. particas. ¶ Galfridus de Rupibus de Bradeleghe. xij. particas. ¶ Aldewyk. j. particam. ¶ Walterus de Thicheborne. vij. particas. ¶ Rogerus filius H. de Husseburne. viij. particas. ¶ Episcopus. liij. particas. ¶ Wylllelmus de Boloyne de Estone. ij. particas. ¶ Episcopus. v. particas. ¶ Havahunt. xl. particas. ¶ Henricus Maret. iij. particas. ¶ Episcopus. xiiij. particas. ¶ Philippus de Onelle. iiij. particas. ¶ Elyas de Molendino. j. particam. ¶ Farham. xl. particas. ¶ Cartesfeld. xj. particas et dimidiam. ¶ Rogerus filius H. de Wyppestrode. viij. particas. ¶ Episcopus dimidiam partice. ¶ Ecclesia de Farham. j. particam. ¶ Wylllelmus Oysel. viij. particas. ¶ Episcopus. ix. particas. ¶ Sutwysted. vj. particas. ¶ Byterna. iiij. particas. ¶ Ecclesia de Stanham. j. particam. ¶ Ecclesia de Estmenes. ij. particas et dimidiam. ¶ Episcopus. viij. particas. ¶ Wotton. xl. particas. ¶ Vidua Ernaldi de Estparsolt. ij. particas. ¶ Stoke Wylllelmi episcopi. iij. particas. ¶ Ossyntone. iij. particas. ¶ Chiltecombe. iij. particas. ¶ Heredes Clunch de Comptone. ij. particas. ¶ Levestone. ij. particas. ¶ Episcopus. xxiiij. particas. ¶ Hedested. iiij. particas. ¶ Epi-

¹ According to this list the Bishop is responsible for 244½ perches, all others for 413 perches.

scopus. v. particas. ¶ Muchelmers. xx. particas. ¶ Hochtone. xx. particas. ¶ Episcopus. xl. particas. ¶ Monachi de Hamel. iij. particas. ¶ Norbursedone. ij. particas. ¶ Episcopus. iij. particas. ¶ Johannes de Brunewych. ij. particas. ¶ Thomas de Gunigar de Culmestone. x. particas. ¶ Hentone. x. particas. ¶ Hontone. x. particas. ¶ Stoke villa episcopi. iij. particas. ¶ Childecombe. vij. particas. |

[Fo. 128a.]

[November 5. Pope Celestine V¹ addresses the Bishops of Lincoln² and Winchester, the appointed collectors of the tenth for the support of the Holy Land. The subsidy should be raised as soon as possible. The names of trustworthy Continental merchants are given who have representatives in England, and to them in equal portions payment may be made.]

HIC SUNT BULLE CELESTINI PAPE.³—¶ Celestinus episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus . . . Lyncolniensi et Wyntoniensi episcopis collectoribus decime terre sancte in Regno Anglie per sedem Apostolicam deputatis salutem et Apostolicam benedictionem. Quanto negocium terre sancte specialius et ardentius cordi gerimus et felicem ac celerem promocionem ipsius desiderio cupimus ampliori, tanto magis solliciti reddimur, et cure propensioris studium adhibemus ut pecunia de terre sancte predictae subsidio ne quomodolibet amitti seu distrahi valeat, vigilantibus studiis conservetur. Cum itaque de fidelitate probata et devocione sincera dilectorum filiorum Medici Aliotti de Spinis, et Gaitani Odorici de Pullicum et Rembertinorum ac Petri Forosii de Lambertucii de Flescobaldis de Florencia societatibus nostre Camere mercatorum fiduciam geramus in Domino specialem, et propterea secure ipsae ea que prefatum contingunt negocium committamus, volumus et per apostolica vobis scripta districte precipiendo mandamus quatinus sexaginta Milia Librarum Sterlingorum de pecunia decime concessae subsidio terre sancte per vos in Regno Anglie jam collecta et etiam colligenda deinceps apud mercatores predictos vel dilectos filios Restorium Bonaventuram, Simonem Gerardi, Guidonem Berraldi, Raynerum Camrani, Duratium Huberti, Abrachiam Gerardi, Gerardum Simonetti, Remerium Bellizani, Johannem Bosuli, Vanium Jacobi, et Canolum Bene aut eorum aliquos mercatorum ipsorum socios in Anglia commorantes has vobis deferentes litteras, sublato

¹ It is remarkable that as many as six Bulls of Pope Celestine V (Peter Morone) should appear in these pages, seeing that he only reigned for six months. Of the first five, which concern the subsidy for the Holy Land, the second dates before the first. That given here last—his dignified appeal to Edward—should be read first of all.

² Oliver Sutton.

³ The rubricated heading of this page.

cujuslibet dilacionis et difficultatis obstaculo, ejusdem terre sancte nomine deponatis, equis inter societates predictas porcionibus dividenda et etiam retinenda per ipsas donec super hoc per apostolicam sedem que prefatum negocium uberi favore prosequitur aliud in hac parte contigerit ordinari. Non obstante si vobis hactenus per apostolicas litteras injunctum extitit ut certo loco seu locis deponeretis pecuniam supradictam. De hujusmodi vero deposicione per vos sicut premittitur facienda tria confici pupplica instrumenta similia faciatis, que nobis per fidelem nuncium totidem vobis retentis similibus destinetis. At nichilominus quid, quantum, quando et ubi apud jam dictos mercatores vel eorum socios de memorata decima duxeritis deponenda nobis plene, distincte ac seriose per vestras litteras intimetis. Alioquin dilectis filiis magistris Giffredo de Vezano Camere nostre clerico et Johanni de Luco Canonicis Londonie per alias litteras nostras injungimus ut ipsi vel eorum alter per se vel per alium seu alios vos ad deponendam penes mercatores prefatos aut eorum socios sicut premittitur quantitatem pecunie prelibatam auctoritate nostra compellere non omittant. Data Averse Nonis Novembris Pontificatus nostri Anno primo.

[1295, January 25. *King's writ to the Bishop to withdraw the sequestration which had been placed on the ecclesiastical goods of Adam de Stratton in favour of Henry de Stratton.*¹]

BREVE REGIS WYNTONIENSI EPISCOPO QUOD LIBERET HENRICO DE STRATTONE OMNIA BONA SUA QUE SEQUESTRAVIT AD PRECEPTUM REGIS.—¶ Edwardus Dei gracia etc. venerabili in Christo patri J. eadem gracia episcopo Wyntoniensi salutem. Sciatis quod Henricus de Strattone clericus vester fuit coram Baronibus de scaccario nostro apud Westmonaster. in Octabis sancti Hillarii proximo preteritis, ut ² ad aquietandum versus nos Henricum de la Cnolle de x. libris quas ab eo recepit de debitis Ade de Strattone. Et ideo vobis mandamus quod omnia bona ecclesiastica ejusdem Henrici que nuper per preceptum nostrum ea occasione sequestrari feceritis sine dilacione ei deliberari faciatis. Teste J. de Cobeham apud Westmonaster. xxv. die Januarii. Anno regni nostri xxiiij^o. |

[Fo. 128b.]

[January 20. *Royal writ to the Sheriff of Surrey and Sussex, that the Bishop is to be indemnified for any personal loss in respect of the above sequestration.*]

BREVE REGIS VICECOMITI SURREYE QUOD RESTITUAT EPISCOPO WYNTONIENSI SIQUID LEVARI FECERIT DE EXITIBUS

¹ See below, p. 512.

² ? omit 'ut.'

IPSIUS EPISCOPI.—¶ Edwardus Dei gracia etc. Vicecomiti Surreye et Sussexie salutem. Scias quod venerabilis pater J. Wyntoniensis episcopus habuit coram Baronibus de scaccario nostro apud Westmonaster. in Octabis sancti Hyllarii proximo preteritis Henricum de Strattonem clericum suum ad aquietandum versus nos Henricum de la Cnolle de x. libris de debitis Ade de Strattonem. Et ideo tibi precipimus quod si quid de exitibus terrarum ejusdem episcopi ea occasione levaveris id sine dilacione restituas. Teste J. de Cobeham apud Westmonaster. xx. die Januarii Anno regni nostri vicesimo tertio.

[1294, October 25. Pope Celestine V, referring to the Act of his predecessor, Nicholas IV, in demanding as a subsidy for the Holy Land a tenth, to be collected in England within six years, addresses the Bishops of Winchester and Lincoln as the duly appointed collectors of this money. He threatens them with the penalties of excommunication and suspension from the administration of spirituals and temporalis unless they proceed at once to deliver to certain merchants named the proceeds of their collections. The King of England is said to have asked that 30,000 marks sterling of the aforesaid money should be held and retained in the country, as was stipulated in the pacts and conventions made by him with the Roman Church. The present letters are to have a lasting effect.]

BULLA CELESTINI PAPE PRO DECIME PECUNIA LIBERANDA MERCATORIBUS INFRASCRIPITIS.—¶ Celestinus [etc.] venerabilibus fratribus . . . Wyntoniensi et Lyncolnensi episcopis salutem [etc.]. Cum in Regno Anglie et Scotie aliisque terris dominio karissimi filii nostri E. Regis Anglie illustris pro eodem Rege Anglie qui suscepto venerabili signo crucis totis anelavit et anelat visceribus ad subsidium terre sancte per felicis recordacionis Nicholaum Papam quantum predecessorem nostrum decime fuerunt imposite ad sex annos, certis pactionibus et convencionibus initis inter Romanam ecclesiam et Regem eundem,¹ vosque per eandem ecclesiam in eisdem partibus earundem decimarum collectores fueritis deputati: Nos nolentes pacta et convenciones predictas in aliquo immutari, set in sui roboris consistere firmitate, volumus et per Apostolica scripta vobis et vestrum cuilibet districte precipiendo mandamus sub excommunicationis et suspensionis ab administracione spiritualium et temporalium penis et sentenciis quas vos et vestrum quemlibet, nisi mandatis nostris absque dilacionis diffugio in hac parte humiliter curaveritis obedire, incurrere volumus ipso facto, quatinus dilectis filiis Lambertucio et Johanni de Friscobaldis, Petro et Cursio Foresii fratribus, Restoro Spiliati, Carucio Debierte, Philippo Ranucii ac Johanni Jacobi, Namu Rusuli, Vanni Dolcebene et

¹ See Rymer, ii. 432-4, 459.

Masio Uberti ac aliis eorum sociis de societate Friscobaldorum Civibus Florentinis, Camere ac sedis apostolice mercatoribus, devotis familiaribus nostris, qui plene ac sufficienter sunt idonei et solvendo, pro quibus etiam ut de dicta pecunia decime nonnulla quantitas per vos assignaretur eisdem. Idem Rex Anglie per suas litteras hactenus dicitur nos rogasse Triginta Milia Marcarum sterlingorum de supradicte Decime quantitate tenenda et conservanda infra Regnum Anglie nec extrahenda de ipso prout in pactis et convencionibus inter Romanam ecclesiam et Regem eundem dicitur contineri, liberaliter et integre ac libere absque dilacionis cujusquam diffugio assignare curetis. Volumus autem quod presentes littere et mandatum peneque impositio contenta in eis a data ipsarum litterarum incipiant, perpetuitatem recipiant, ac plene ac perpetue robor firmitatis obtineant, ac si per alium actum et modum legitimum in perpetuate fuissent. Data Theano viij. Kalendas Novembris Pontificatus nostri Anno primo.

[November 19. Pope Celestine writes again to the Bishops of Lincoln and Winchester on the same subject and in much the same terms. He names other merchants of Pistoia as persons worthy of credit. He has written to the Bishop of Durham¹ to apply ecclesiastical censure if they should fail without delay to produce the money.]

ITEM ALIA BULLA SUPER EADEM.—¶ Celestinus [etc.] venerabilibus fratribus . . . Wyntoniensi et Lincolniensi episcopis salutem etc. Angit nos assidua meditacio quam gerimus circa statum miserabilem terre sancte ut solliciti simus quod pecunia decime in Regno Anglie pro ipsius terra (? terre) collecta subsidio apud personas idoneas collocetur, ut cum oportuna fuerit sine difficultatis et more dispendio ab ipsis personis valeat exhiberi. Sane [Fo. 129a.] cum mercatores | societatis Amandatorum de Pistorio de fidelitate ac bona conversacione et discrecionis industria a fidedignis multipliciter commendentur, et sic in stabilibus et mobilibus sufficientes et uberes habeant facultates quod tute potest apud eos infrascripta quantitas commendari, Fraternitati vestre districte ac in virtute obediencie per apostolica scripta precipiendo mandamus quatinus Triginta milia Marcarum sterlingorum argenti de pecunia dicte decime nomine Romane ecclesie apud dilectos filios Jacobum Agolantis, Lapum Bonicii, Meliorem Pistoresii et Jacobum Francisci de Pistorio mercatores societatis ejusdem vel tres aut duos vel unum ex eis qui vos super hec duxerint vel duxerit requirendos viros ydoneos facultatibus et circa sua ministeria et exercicia de diligencia ac fidelitate probatos sine tarditate qualibet deponere studeatis, et

¹ Anthony de Bek. He was in Italy at this time.

quia pacta que super hujusmodi decima intervenerunt inter Romanam ecclesiam et karissimum filium nostrum E. regem Anglie illustrem volumus illesa servari, hanc condicionem in hujusmodi deposito apponatis quod dicti mercatores pecuniam ipsam de Regno Anglie non extrahant, set eam in Regno ipso tenentes fideliter custodiant et conservent. Et licet vos eo affectu et spiritu in hiis que vobis injungimus afflatos esse credamus, quod ea libenter velitis non expectata coactione qualibet expedire, quia tamen in hujusmodi mandati nostri effectum quolibet menti nostre morosa est molesta dilacio, Ecce venerabili fratri nostro . . . Dunelmensi episcopo nostris damus litteris in mandatis ut si amota qualibet tarditate non adimpleveritis efficaciter supradicta, vos ad ea facienda sine more dispendio per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellat. Data Neapoli. xiiij. Kalendas Decembris. Pontificatus nostri anno primo.

[*Same date. The Pope instructs the Bishop of Durham to compel the Bishops of Winchester and Lincoln, if necessary, to pay over the sum above named.*]

ITEM BULLA AD COMPELLENDUM EPISCOPOS PREDICTOS AD SOLUCIONEM DECIME PRESCRIPTÆ.—¶ Celestinus etc. venerabili fratri . . . episcopo Dunelmensi salutem etc. Angit nos etc. ut supra proximo usque ad commendari. Venerabilibus fratribus nostris . . . Wyntoniensi et . . . Lincolniensi episcopis collectoribus decime terre sancte deputate subsidio in Regno Anglie districte ac in virtute obediencie per apostolica scripta mandamus quatinus xxx^{ta}. milia marcarum etc. ut supra usque ad et conservent. Et licet memoratos . . . Wyntoniensem et Lincolniensem episcopos eo affectu et spiritu etc. ut supra usque ad molesta dilacio, Fraternitati tue per apostolica scripta mandamus quatinus si prefati Wyntoniensis et Lincolniensis episcopi amota qualibet tarditate non adimpleverunt efficaciter supradicta, tu quod ea faciant et adimpleant sine more dispendio per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellas. Data ut proximo supra.

[*February 25. Lapo and Company, of Pistoia, merchants, through their London agency, state by their letters patent that Robert (Winchelsey) Archbishop of Canterbury is bound to them at the Roman Court in three thousand pounds by reason of a loan contracted in the Roman Court, under certain pains and sentences, if within the term assigned there should be failure of payment. They, weighing the advantages accruing to them through the Archbishops of Canterbury, for a continuance of which they hope, will accept two thousand marks of the aforesaid sum if paid by the next Feast of the Purification, so that by such payment the Archbishop should escape any risk of incurring excommunication or suspension.*]

LITTERA MERCATORUM FACTA DOMINO ARCHIEPISCOPO

CANTUARIENSI.—¶ Universis sancte matris etc. Lapo et socii cives et mercatores de Pistorio Londonie commorantes salutem etc. Noverit universitas vestra quod cum venerabilis pater Robertus Dei gracia Archiepiscopus Cantuariensis nobis et sociis [Fo. 129b.] nostris | in Curia Romana morantibus in tribus milibus librarum ex causa mutui in Curia Romana contracti sub certis penis et sentenciis, si in termino assignato in solucione defecerit, teneatur, Nos, beneficia, curialitates et commoda que ab Archiepiscopis Cantuarie optinuimus pro tempore hactenus et ab eodem in posterum speramus optinere pensantes, dicto domino . . . Archiepiscopo terminum solucionis duarum milium marcarum de prefata pecunie quantitate usque ad proximum festum Purificacionis beate Marie Virginis, ita quod nec excommunicacionis nec cujuscunque suspensionis occasione dicte pecunie in suo termino non solute incurrat, sentencias liberaliter (? dispensamus). In cujus rei testimonium etc. Hiis testibus etc. Data Londonie die Veneris in crastino sancti Mathie Apostoli. Anno Domini M^o. cc^o. Nonagesimo quarto.

[1294, November 25. Another bull of Pope Celestine requiring the Bishops of Winchester and Lincoln to pay to certain merchants specified 10,000 marks sterling of the money for the Holy Land.]

ITEM ALIA BULLA CELESTINI PAPE PRO PÉCUNIA LIBERANDA MERCATORIBUS DECIME.—¶ Celestinus [etc.] venerabilibus fratribus . . . Wyntoniensi et Lincolniensi episcopis etc. De sincera dilectione et experta fidelitate dilectorum filiorum Bartholi Uximbari, Jacobi Danarati, et Philippi Burgi de societate Thomasii et Vanni de Mozis Civium Florentinorum mercatorum camere nostre plenam fiduciam optinentes volumus et fraternitati vestre per apostolica scripta in virtute obediencie districte precipiendo mandamus quatinus de pecunia decime pro terre sancte subsidio in Regno Anglie per vos collecte ac etiam colligende decem milia marcarum sterlingorum penes predictos mercatores vel eorum aliquem nostro et ecclesie Romane nomine deponatis, et super hujusmodi deposito confici faciatis duo pupplica instrumenta quorum unum penes vos remaneat, reliquum vero predicte nostre camere fideliter transmittatis. Data Neapoli. vij. Kalendas Decembris. Pontificatus nostri anno primo.

[1295, March 16. Royal writ to the Sheriff of Somerset and Dorset. The Bishop of Winchester, being engaged at the King's mandate in defending the Hampshire coast with horses and arms, is not to be required to contribute anything further. Any such claim, if made, should be immediately relaxed.]

BREVE REGIS VICECOMITI DORSETIE QUOD SUPERSEDEAT

DEMANDE QUAM FACIT EPISCOPO WYNTONIENSI PRO CUSTODIA MARIS TEMPORE GUERRE.—Rex Vicecomiti Somersetie et Dorsetie salutem. Quia venerabilis pater J. Wyntoniensis episcopus custodie costere maris in partibus Comitatus Suthampton. ad mandatum nostrum intendit cum equis et armis hiis diebus, tibi precipimus quod demande quas eidem episcopo fieri facis pro custodia costere maris in balliva vestra omnino supersedeas. Et districtionem si quam ei ea occasione feceris sine dilacione relaxes. Teste W. Bathoniensi et Wellensi episcopo Thesaurario nostro apud Westmonaster. xvj^o. die Martii. Anno regni nostri xxiiij^o.

[1295, March 12. Taxation of the Hospital of St. Thomas, Southwerk,¹ in temporals and spirituals made at Winchester.]

TAXACIO POSSESSIONUM FRATRUM HOSPITALIS SANCTI THOME IN SUWERK (*sic*) WYNTONIENSIS DIOCESIS TAM IN SPIRITUALIBUS QUAM IN TEMPORALIBUS FACTA APUD WYNTONIAM IN FESTO SANCTI GREGORII PAPE. ANNO DOMINI M^o. CC^o. NONAGESIMO QUARTO.—¶ In primis de redditu assiso in Sutwerk xxiiij^{or} libr. xiiij. sol. v. den. ¶ Item in Redditu ibidem xxix. s. iiij. d. de quo nil percepimus. ¶ Item iiij. marce debent deduci de priore summa unde nil percepimus propter vim fluminis. ¶ Item dominis Feodorum pro annuo redditu. In primis domino . . . Archiepiscopo Cantuariensi xxvij. s. iiij. d. ob. quadr. cum secta Curie. ¶ Item Priori de Bermondese. xxxvij. s. xj. d. ob. qu. ¶ Item Priori beate Marie de Suwerk xxxvij. s. x. den. ob. ¶ Item domino . . . Archidiacono Surreye pro annuo Censu. v. s. iiij. d. ¶ Item Johanni Northmay xx. s. ¶ Item heredibus Simonis Coudry. ij. d. ¶ Item in terra arabili in eadem villa xix. acr. precium cujuslibet xij. den. ¶ Item Redditus in Civitate London. ix. li. viij. sol. iiij. d. Redditus inde dominis Feodorum solutus. ¶ In primis . . . Priori de Bermondese. xvij. s. ¶ Item hospitali sancti Egidii. vij. s. ¶ Item Monialibus de Haliwell. v. denarios. ¶ Item Helie [Fo. 130a.] Gosayr. iiij. libras. | ¶ Item terra de Upgrave de terra arabili. l. acre precium cujuslibet acre iiij. den. ¶ Item una acra prati debilis. prec. ij. s. ¶ Item in parochia de Camerwell xxiiij. acre, precium cujuslibet acre viij. den. ¶ Item in redditu assiso recepto ibidem xvij. s. vj. d. ¶ Redditus inde dominis Feodorum. Domino . . . Archiepiscop. Cantuar. xiiij. s. iiij. d. cum relevio quando accidit. ¶ Item domino Nicholao Malemeins. vj. s. ¶ Item heredibus Trugis. iiij. d. ¶ Item Philippo Wolleward j. d.

¹ On this Hospital see Dugdale, vi. 672. It was founded in 1207 by the Prior and Convent of St. Mary-Overy.

cum secta Curie. ¶ Item apud Cumbe ^{xx}iiij. et viij. acre terre arabilis, precium cujuslibet acre xij. den. ¶ Item in eodem loco xl. acre terre arenose, prec. cujuslibet acre iiij. d. ¶ Item una acra prati, prec. xl. d. ¶ Item de annuo redditu ibidem recipiendo xvj. s. iiij. d. ob. ¶ Et de redditu restituendo dominis feodorum xxj. s. vij. d. ¶ Item unum Columbarium, prec. vj. s. viij. d. ¶ Item de stauro in eodem loco iiij. vacce, que pascuntur de eadem terra pro defectu pasture. ¶ Item in eodem loco xij. multones et xvj. oves matrices et xiiij. hoggerellos¹, set sustentacio domorum est deducenda, que se extendit communibus annis ad xx. s. ¶ Item apud Bedington ^{xx}vij. et xiiij. acre terre arabilis, precium cujuslibet acre iiij. d. ¶ Item ibidem pastura, precium xij. s. iiij. d. ¶ Item de stauro j. vacca. ¶ Item in eodem loco pro quodam molendino aquatiquo sine aliqua secta debita, precium xxvj. s. viij. d. ¶ Item apud Bomere ^{xx}ix. acre terre arabilis, precium cujuslibet acre iiij. d. ¶ Item de stauro j. vacca tantum. ¶ Item ibidem xij. multones,² xiiij. oves matrices, et xij. hoggastres.³ ¶ Item in eodem manerio ij. molendina precii x. marcarum. ¶ Redditus inde dominis feodi solvendus vj. marce cum iiij. stikys⁴ anguillarum, precium stike iiij. d. ¶ Item ecclesie parochialis loci ejusdem ij. s. cum ij. stikys anguillarum. ¶ Item de redditu assiso xlvij. s. ¶ Item terra de Stanested que valet xxvj. s. viij. d. communibus annis ut patet per firmam. ¶ Item de redditu Forinseco de quodam marisco apud Clive xij. s. iiij. d. ¶ Item apud Kyngeston et Taleworth xj. s. viij. d. ¶ Item apud Ascote in Foresta xij. d. ¶ Item de decimis apud Suwerk de Molendino domini episcopi Wyntoniensis xvij. s. ¶ Item decima prati dicti domini episcopi xij. sol. vj. d.⁵

¶ Item teolonium fori ante hostium hospitalis communibus annis x. quarteria de quolibet blado preter quarteria communibus annis iiij. s. iiij. d. ¶ Item juxta pontem in Suwerk de annuo redditu xxiiij. s. ad carbones et focalia⁶ mulierum jacentium in puerperio in dicto Hospitali. ¶ Item sciendum est quod magister cum vj. fratribus presbiteris et quinque conversis⁷ et v. sororibus et

¹ Hoggerel, a young sheep of the second or third year. See *Archaeological Journal*, Second Series, xx. 266.

² 'multo', a mutton, wether, castrated ram.

³ Hoggaster, a young sheep, a hog or hogget.

⁴ 'Stika', a stick: a measure or quantity in small eels (apparently 25 or 26), *Oxford Dictionary*, where see further.

⁵ Marginal note, 'Respice inferius adicionem que postea tradita fuit officiali per eosdem fratres ad hoc signum o ÷'. What follows is at the foot of the page.

⁶ 'focalia', prob. fuel. The word also means collars or neckwraps.

⁷ 'Conversi', lay-brothers.

communiter cum xl. infirmis cum familia utriusque sexus predictis fratribus et sororibus ac infirmis tam de die [quam de nocte] deserviente qui de dictis possessionibus ali debet et sustentari.

[April 12. The King, addressing the Bishop, denies, after inquiry made through the Bishop of Bath and Wells, that he has any rights as Patron over the nunnery of Wintney.¹ Neither he nor his progenitors, kings of England, have ever presented to it as Patrons. The founder was Geoffrey son of Peter. But the Constable of the Castle of Odiham had lately taken the Priory into his hands in the vacancy caused by the deposition or cession of Cecilia Banastre, Prioress, and he is instructed now immediately to relax his hold, and the Bishop is to proceed to discharge his duty in this case.]

BREVE REGIS EPISCOPO WYNTONIENSI SIGNIFICANS EI QUOD MONIALES DE WYNTENEY NIL TENENT DE EO NEC EST PATRONUS. — Edwardus Dei gracia etc. venerabili in Christo patri J. eadem gracia episcopo Wyntoniensi salutem. Quia accepimus per inquisitionem quam per venerabilem patrem W. Bathoniensem et Wellensem episcopum Thesaurarium nostrum fieri fecimus, quod Prioratus Monialium de Wynteneye de ordine Cisterciensi a progenitoribus nostris Regibus Anglie fundatus non existit, et quod ipse Moniales nil tenent de nobis in capite, et quod nos aut progenitores nostri Reges Anglie custodiam predictae domus tempore vacationis ipsius hucusque non habuimus, licet eedem Moniales pro Galfrido filio Petri qui dictam domum fundavit et heredibus suis faciant sectam ad hundredum castri nostri de Hodiham, per quod mandavimus Constabulario castri nostri predicti quod manum nostram a Prioratu predicto quem nuper ratione vacationis ejusdem per depositionem vel cessionem Cecilie Banastre Priorisse ejusdem loci cepit in manum nostram sine dilacione totaliter ammoveat; vobis mandamus quod, non obstante capcione ejusdem Prioratus in manum nostram ut premititur, quod vestrum est in hac parte exequimini. Teste predicto Thesaurario nostro apud Westmonaster. xij. die Aprilis. Anno regni nostri xxij^o. |

[Fo. 130b.]²

[1294, October 2. Pope Celestine V, addressing the King, commends the zeal of his progenitors towards God and the Roman Church, but is greatly grieved to hear of warlike preparations in prosecution of his quarrel with the King of France. He emphasizes the grief which affects him at this news. He would gladly have come himself to plead for the restoration of peace, but that the great distance and his old age made this impossible. Let the King reflect on the consanguinity between himself and the King

¹ Of this Cistercian house the date of foundation is doubtful. In Dugdale, v. 722, Edward I's confirmation of Richard de Heriard's charter is in its favour.

² Rubricated heading, 'Consecracionis xiiij^o'.

of France, and the mutual interests between the two countries, and let these hostilities cease. He sends to England as bearer of these letters his chaplain, Mag. Bertrand Delgot, Canon of Lyons, who will give fuller information of his intentions.]

LITTERA CELESTINI PAPE QUINTI DOMINO . . . REGI ANGLIE PRO PACE REFORMANDA INTER IPSUM ET REGEM FRANCIE.—Celestinus¹ episcopus servus servorum Dei Karissimo in Christo filio E. Regi Anglie illustri salutem et apostolicam benedictionem. Fungentes pii patris officio ad prosperum statum universalis orbis intendimus, set ad tuum, fili karissime, regnique tui voto propensiori ducimur ex² more paterno, te ad ea que tue salutis expediunt, ac honori et utilitatibus tuis et ipsius Regni congruunt salutaribus exortacionibus excitamus, ut deducta per te in rationis examen admittantur devocius, et admissa tibi regnoque predicto ad salutem, concedente salutis auctore, proficiant, pacem universaliter germinent, producantque quietem. Progenitores quidem tui, Christianissimi principes, erga Deum et Romanam ecclesiam clariori devocione fulgentes perfecte circumspectionis imbuti prudentia, vitatis scandalis, pacem undique coluerunt, plenam eam amplexantes affectibus totisque studiis perquirentes, que inter alia insita eis dona virtutum ipsorum statum et nomen exaltavit felicioribus incrementis. Ipsa enim a Domino suis discipulis testamentali quodam edicto relicta cultores suos apibus³ beate fertilitatis amplificat, et illis quos suavitatis ejus reddit impius seductor expertes utriusque boni premium inpenditur.⁴ Profecto nostrum et fratrum nostrorum acriter percusserunt auditum, attulerunt laceracionis incendia nostris et ipsorum pre dolore visceribus amari rumores, nostris nuper auribus referentes quod inter te et karissimum in Christo filium nostrum Philippum Regem Francorum illustrem materia erat dissencionis exorta, ob quam hinc inde prohdolor munimenta bellica parabantur, non utinam corporum et animarum dispendia, non utrique Regno irreparabilia pericula si⁵ terre sancte per consequens illatura. Licet igitur inter assiduas curas et immensas sollicitudines que nobis ex ministerio Apostolice servitutis incumbunt singulos orbis terre catholicos principes ac universos Christi fideles in pace libenter ac unitate servemus, de salubri tamen statu tuo, et dicti Regis, ac tui ejusque Regnorum eo nimirum libentius eoque sollicitius et profundius cogitamus, quo te ac Regem eundem et dicta regna ipsa mater ecclesia sinceriori caritate prosequitur, et in te ac ipsius majori securitate quiescit,

¹ This bull is printed by Rymer, ii. 657.

³ 'opibus' R.

⁴ 'impeditur' R.

² 'et' R.

⁵ 'et' R.

et plenius delectatur. Unde vias perquirentes et modos quibus auctore Deo inter te et prefatum Regem¹ hujusmodi exorta discordia, et salubre adhibere remedium et futuris obviare periculis valeamus, aliquos ex fratribus ipsius² vel alios de quibus qualitas facti suaserit pro reformanda hinc inde concordia proponimus illic³ celeriter destinare. Utinam possibilitas nobis adesset nostram ibi exhibendi presenciam, ut aliis pretermisissis agendis presentialiter ostenderemus effectu quod in votis gerimus in hac parte. Set id localis distancia et proprii senectus corporis non permittunt. Quare celsitudinem Regiam rogamus et obsecramus in Filio Dei Patris quatinus diligenter attendens quod tuis et predictorum progenitorum tuis⁴ votis divina multipliciter favit ecclesia⁵ et si propterea te sibi doceat⁶ gratum acceptum et placidum exhibere, si pro sui reverencia nominis quicquam interdum moleste⁷ ferre cum paciencia tenearis. Et si per te solerti studio sint vitanda quibus ejus viscera lacerantur. Considerans quoque prudenter quam sit apud Deum et homines detestandum quod te ac prefatum Regem tam propinquo gradu consanguinitatis astrictos, tamque contigua vicinitate conjunctos fomites odiorum inficiant, dissensionum discrimina lacerent,⁸ et abiciens quesumus inimicas fluctuationes ab animo tanquam athleta Christi, orthodoxe religionis cultor eximius, pugil ecclesie strenuus, ipsam odientium emulus, pacis amator inclitus, pacis custos egregius, pacem persequentium inimicus, proseques (*sic*) diligentius viam pacis, a quibuslibet interim processibus velis et actibus abstinere, per quos, quod absit, adeo⁹ valerent hinc inde odiorum flamme concreescere, adeo invalere discrimina, quod aut possibile¹⁰ aut nimis difficile forsitan redderetur, salubre in talibus ac desideratum posse remedium adhiberi. Sic ergo verbis nostris aures devotas inclines et precibus apostolicis adquiescas quod Dei non incurras offensam, quinimmo filiali sibi devocione complaceas, et suam et apostolice sedis benedictionem et gratiam plenius exinde merearis. Et ecce dilectum filium magistrum Bertrandum dictum Delgot¹¹ Canonicum Lugdunensem, Capellanum nostrum, exhibito rem presentium exaltacionis tui nominis honoris et culminis fervidum celatorem¹² nunc ad presens

¹ 'super' *ins.* R.² 'ipsis' R.³ 'illuc' R.⁴ 'tuorum' R.⁵ 'clemencia' R.⁶ 'deceat' R.⁷ 'molestie' R.⁸ 'ac actus reddant Gallici, quod avertat Altissimus inquietos: quantum quoque precavere te deceat, ne tui occasione ipsi Terre sancte depereat, ne hujusmodi pretextu discordie Christiani nominis inimici fortius invalescant' R. *ins.*⁹ 'a Deo' R.¹⁰ 'impossible' R.¹¹ See below, Fo. 223b, 224a.¹² 'zelatorem' R.

tue celsitudini duximus nichilominus destinandum, qui te super premissis de intencione nostra plenius informabit. Data Aquile. vj^o. Nonas Octobris. Pontificatus nostri Anno primo. |

[Fo. 131a.]

[May 30. *The Bishop, having placed under sequestration the goods of Adam de Stratton¹ in compliance with a royal writ, and the sum of fifteen marks having been recovered from the Rectory of Beddington and eight marks from that of Oxsted, in this writ the King directs the Bishop to levy the moiety owed to him, which should be paid to the Exchequer at Westminster on June 25.*]

BREVE REGIS DOMINO EPISCOPO WYNTONIENSI CONTRA ADAM DE STRATTONE PRO DEBITO.—¶ E. Dei gracia Rex Anglie etc. venerabili in Christo patri J. eadem gracia episcopo Wyntoniensi salutem etc. Cum nuper pro eo quod Adam de Stratton clericus qui diem clausit extremum tenebatur nobis in diversis die quo obiit vobis mandassemus quod omnia bona ecclesiastica que idem Adam habuit in episcopatu vestro die predicto sine dilacione sequestrari et ea sub arcto sequestro custodiri faceretis donec aliud inde vobis mandarem, et quod scire faceretis Thesaurario et Baronibus de scaccario nostro apud Westmonaster. in crastino sancti Michaelis proxime preterito que bona et catalla sequestrari fecissetis occasione predicta et quantum valerent ac vos retornaveritis coram eisdem quod bona ecclesiastica que fuerunt ejusdem Ade in ecclesia sua de Bedinton in episcopatu vestro ad valenciam xv. marcarum et in ecclesia sua de Oksted in eodem episcopatu vestro ad valenciam octo marcarum sequestrari fecistis, vobis mandamus quod medietatem nobis debitam de bonis predictis levare et nobis inde satisfieri faciatis juxta concessionem cleri super hoc nobis factam, et residuum donorum illorum vendicioni exponi faciatis, ita quod denarii (*sic* ? denarios) inde provenientes habeatis ad scaccarium nostrum apud Westmonaster. in crastino Nativitatis sancti Johannis Baptiste nobis solvandos, in partem solucionis debitorum predictorum. Et habeatis ibi tunc per aliquem de vestris hoc breve. Teste W. Bathoniensi et Wellensi episcopo, Thesaurario nostro apud Westmonaster. xxx. die Maii. Anno regni nostri xxiiij^o.

[August 16. *The Bishop's certificate that he holds of the tenth due to the King the sum of 1,200 marks sterling, as the tenth of all the goods of his Bishopric.*]

RECOGNISCIO (*sic*) DOMINI EPISCOPI QUOD TANTAM PECUNIAM HABET PENES SE DE DECIMA DOMINO REGI CONCESSA PRO EPISCOPATU SUO.—Noverint universi presentes litteras visuri vel audituri

¹ See above, p. 502.

quod nos Johannes [etc.] recognoscimus et confitemur nos habere penes in deposito mille ducentas marcas bonorum et legalium sterlingorum de decima et pro decima omnium bonorum episcopatus nostri pro tribus primis annis quibus decima domino E. Dei gracia illustri Regi Anglie in subsidium terre sancte per sedem Apostolicam est concessa. Quam quidem pecunie summam promittimus bona fide restituere, solvere et pacare dicto domino Regi secundum formam mandati Apostolici cum super hoc fuerimus congrue requisiti. In cujus rei testimonium sigilli nostri impressio presentibus est appensa. Data apud Suthwerk xvij^o. Kalendas Septembris. Anno domini M^o. cc^o. etc. quinto.

[1294, November 12. *The King, referring to the tenth recently granted to him, as to his predecessors at other times, for the prosecution of his war, from all movable goods except those which, in the recently collected fifteenth, had been excepted, appoints as collectors Symon de Wynton and Thomas de Warbleton, with a clerk to be selected by themselves, one moiety of the tenth to be delivered to the Exchequer by the Feast of the Purification, the other by the following Whitsuntide.*]

LITTERA DOMINI REGIS PER QUAM FACIT ATORNATOS SUOS AD COLLIGENDUM DECIMAM DECIMAM (*sic*) IN COMITATU SUTHAMPTON A POPULO SIBI CONCESSAM.—¶ Edwardus Dei gracia Rex Anglie etc. Militibus libere tenentibus et toti communitati Comitatus Suthampton salutem. Cum Comites, Barones, Milites et omnes alii de Regno nostro in subsidium guerre nostre sicut alias progenitoribus nostris Regibus Anglie liberaliter fecerunt decimam de omnibus bonis suis mobilibus, exceptis hiis que in quintadecima ultimo nobis concessa in eodem Regno excipiebantur, nobis curialiter concesserunt et gratanter. Nos ut decima illa ad minus dampnum et gravamen populi dicti Regni nostri levetur et colligatur providere volentes, assignavimus dilectos et fideles nostros Symonem de Wyntoniam et Thomam de Warbletone vel alterum ipsorum quociens ambo, altero eorum gravi infirmitate prepedito, interesse non possunt, una cum quodam clerico quem ad hoc duxerint eligendum et pro quo respondere voluerint, ad dictam decimam in predicto Comitatu assidendam, taxandam, levandam et colligendam, et ad scaccarium nostrum deferendam et ibidem solvendam et ad terminos subscriptos, videlicet unam medietatem citra festum Purificacionis beate Marie proximo futurum, et aliam medietatem citra festum Pentecostes proximo sequens. Et ideo vobis mandamus quatinus predictis Symoni et Thome et clerico quem ad hoc duxerint eligendum, ut predictum est in premissis, sitis respondentes, consulentes et auxiliantes in forma

predicta, prout vobis scire facient ex parte nostra. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes. Teste me ipso apud Westmonaster. xij. die Novembris. Anno regni nostri xxij^o.

[1295, August 20. The King, addressing the Collectors of the tenth for the County of Southampton, complains that the payments for both terms above mentioned are much in arrear, and hopes that payments will be made in full at the Exchequer by September 30.]

ITEM BREVE REGIS AD LEVANDUM ARRERAGIA DECIME SIBI A POPULO CONCESSE.—¶ E. Dei gracia etc. taxatoribus et collectoribus decime nobis a Comitibus, Baronibus et aliis de Regno nostro in Comitatu Suthampton salutem. Cum statuissimus vobis terminum secunde solucionis decime predicte nobis faciente [Fo. 131b.] ad scaccarium nostrum citra festum Pentecostes proximo preteritum et per soluciones vestras inde ad scaccarium predictum factas nobis constet quod tam de termino illo quam de alio termino precedente maxima pars dicte decime in Comitatu predicto nobis a retro existat, vobis mandamus in fide qua nobis tenemini firmiter injungentes quod omnia arreragia decime predicte et sexte partis nobis a quocunque et a quibuscunque debita, exceptis illis qui in obsequio nostro per preceptum nostrum ad partes Vasconie sunt profecti, pro quibus brevia nostra de respectu alias vobis dirigi fecimus, omni exceptione et dilacione postpositis levari faciat. Ita quod omnia arreragia illa habeatis ad scaccarium predictum in crastino sancti Michaelis proximo futuro Thesaurario et Camerario nostris liberanda ibidem. Et vos ipsi ad eundem diem sitis ibidem cum rotulis, talliis et omnibus aliis taxationem et collectionem decime et sexte partis predictarum et soluciones inde factas tangentibus ad reddendum compotum de eisdem decima et sexta et ad satisfaciendum plenarie de arreragiis earundem. Et hoc sicut com[m]odum diligitis et indignacionem nostram vitare volueritis nullatenus omittatis. Et habeatis ibi hoc breve. Teste J. de Cobeham apud Westmonaster. xx. die Augusti. Anno regni nostri xxiiij. per ipsum Regem.

[Undated. The two Collectors named above pass on the King's injunction to the Collectors in the Hundred of Fareham, and order their immediate compliance with the same. The amounts to be paid in at Winchester on September 15.]

LITTERA COLLECTORIBUS DECIME IN COMITATU SUTHAMPTON QUOD LEVENT ARRERAGIA DECIME DOMINO REGI CONCESSE.—¶ Simon de Wynton et Thomas de Warbleton collectores decime in

Comitatu Suthampton collectoribus ejusdem in Hundredo de Farham salutem. Mandatum domini Regis recepimus in hec verba. Edwardus Dei gracia etc. taxatoribus et collectoribus decime nobis a Comitibus, Baronibus et aliis de regno nostro in Comitatu Suthampton salutem. Cum statuissimus vobis terminum etc., ut supra in proxima littera precedente. Quare vobis mandamus quod visis presentibus totam decimam Hundredi predicti juxta modum et formam Regii mandati suprascripti levetis. Ita quod totaliter fiat solucio per vos apud Wyntoniam in crastino Exaltacionis sancte Crucis sine ulteriori dilacione. Et si qui sint intaxati bona eorundem taxetis et statim in taxacione decime de eisdem bonis levetis cujuscunque sint condicionis, exceptis viris ecclesiasticis qui dederunt medietatem. Valete.

[Undated, circa June, 1295. Terms of arrangement made concerning the sovereignty of the Island of Sicily.¹]

TRACTATUS INTER FREDERICUM ET IMPERATOREM.²—¶ Tractatus talis est. Jacobus de Arragonia debet habere sororem Regis Francie ex alia matre cum dote c. milium marcarum argenti. Jacobo oblate fuerunt due parentele,³ prima de domina Blanca filia Regis Sicilie, et hic agebatur quod Ecclesia concederet Insulam Sardinie et Insulam Corsice Frederico fratri ejusdem Jacobi, et quod faveret eidem circa occupationem dictarum Insularum per omnem viam et modum decentem, et constitueret Amiratum Ecclesie ad hoc agendum Rogerum de Lorica, et darentur eidem Frederico cc. milia unciarum [auri] in subsidium ad occupationem dictarum Insularum. Secunda parentela oblata est quod Frederico detur domina Katerina Imperatrix Constantinopolitana cum omnibus juribus que habet in Francia, scilicet dominium de Corciliaco quod dicitur valere annuatim xv. milia librarum Turonensium, cum omnibus juribus imperii Constantinopolis, et Ecclesia debet favere eidem circa occupationem dicti imperii et facere Armiratum (*sic*) ecclesie Rogerum de Lorica ac dare vexillum ecclesie et per omnem modum decentem assistere ad occupationem dicti Imperii. Ista ultima parentela est acceptata per Fredericum hoc modo. Ipse habebit in uxorem predictam Katerinam cum dictis juribus ut dictum est, et Ecclesia

¹ To save space the reader is referred to the summary of the facts here detailed at length in Milman, vii. 16-23.

² The Emperor at this date was Adolph of Nassau, 1292-8. The real mover in this effort to adjust the conflicting claims of the houses of Anjou and Arragon was Pope Boniface VIII. See below, Fo. 133a.

³ 'relationships', 'matches' in the matrimonial sense.

assistet ei ad occupationem dicti Imperii et usque ad quadriennium dabit Ecclesia eidem Frederico cc. milia unciarum auri in subsidium ejusdem occupationis, scilicet in anno quinquaginta milia unciarum, ita tamen quod si occupetur ante quadriennium non teneatur Ecclesia solvere nisi pro tempore quo non fuerit occupata. Agitur igitur quod Insula Sicilie teneatur per Fredericum libere usque ad xvij. menses futuros, scilicet usque ad festum Omnium Sanctorum quod erit anno Domini m^o. cc^o. Nonagesimo vj^o., propter id quod firmatum fuerat in pace facta in Arragonia quod liceret Jacobo et Frederico tenere libere infra triennium Insulam Sicilie; quod quidem triennium in predicto festo complebitur. Finito autem triennio Fredericus tenebit Insulam Sicilie, quousque Ecclesia solvat eidem prima 1^a. milia unciarum, quibus persolutis et cauto idonee et sufficienter ita quod possit esse contentus de reliquis cl^a. milibus unciarum Frederico solvendis, Insula Sicilie debet devenire ad manus Romane ecclesie, ecclesia Romana cavente idonee Siculis, et Rege Sicilie acceptante, quod in perpetuum Insula Sicilie teneatur ad manus Romane ecclesie,

nec unquam redire debeat in dominium Gallicorum, quod [Fo. 132a.] Rex Sicilie per | Bullam suam auream acceptavit. Ecclesia

etiam et Rex facient finem et restitutionem de omnibus dampnis, injuriis et fructibus perceptis et habitis de Insula Sicilie et aliis terris occupatis, seu de bonis Ecclesie et aliarum Ecclesiarum, et restituet Regnum Arragonie et alias terras Jacobo et relaxabit omnes sentencias spirituales et temporales in Regnis Valencie et Arragonie, in Comitatu Barcionie et in Insula Sicilie, et absolvet omnes excommunicatos, et dispensabit cum omnibus irregularibus, et tollet omnes penas in causis spiritualibus et temporalibus. Hec autem omnia fient pace firmata. Jacobus quidem restituet filios Regis et alios obsides quos tenet.

[October 11. *The Bishop commends Ralph de Boclaund to his tenants at Taunton as their Constable.*]

TENENTIBUS DE TAUNTON QUOD OBEDIANT TALI SICUT CONSTABULARIO. LITTERA DE TAUNTONE.—Johannes [etc.] dilectis sibi in Christo omnibus libere tenentibus et aliis Castri et domini de Tauntone salutem in Domino. Sciatis quod constituimus dilectum nobis in Christo Radulfum de Boclaund¹ latorem presentium Constabularium dicti Castri nostri de Tauntone cum omnibus ad id pertinentibus. Quare vobis firmiter injungendo mandamus quatinus eidem Radulfo tanquam Constabulario nostro ejusdem Castri nostri predicti in omnibus que nos contingunt satis intendentes et etiam respondentes, quousque aliud super hoc duxerimus ordinandum.

¹ See above, p. 485.

In cujus rei testimonium etc. Data apud Farham prope Portesmouth.
v^o. Idus Octobris. Anno domini m^o. cc^o. Nonagesimo quinto.
Consecracionis nostre xiiij^o.

[Same date. Another similar letter to introduce the same to the bailiwick of East Knoyle.]

SUB PRECEDENTI FORMA ALIA LITTERA.—Item habuit aliam litteram consimilem in omnibus priori littere et sub eadem data pro balliva de Cnoel etc.

[September 30. The King, writing at Wingham, directs the Bishop to come personally and to cite representatives from his Diocese to come to Westminster on the Sunday following St. Martin's Day to advise what steps should be taken to thwart the King of France, who has fraudulently and craftily seized and now holds Gascony, has prepared a great fleet to attack England, and proposes, should his power correspond with his detestable intention, which God avert, to root the English language out of the earth. 'What touches all should be approved by all.' Darts which are seen do less harm. The interests of the whole kingdom are at stake.]

BREVE REGIS DOMINO JOHANNI WYNTONIENSI EPISCOPO DE VENIENDO AD PARLIAMENTUM SUUM LONDONNIE (*sic*).¹—
¶ Edwardus Dei gracia etc. venerabili in Christo patri J. eadem gracia Episcopo Wyntoniensi salutem etc. Sicut lex justissima provida circumspectione sacrorum principum stabilita hortatur et statuit ut quod omnes tangit ab omnibus approbetur,² sic et in[n]uit evidenter ut communibus periculis per remedia³ provisa communiter obvietur. Sane satis nostis et jam est, ut credimus, per universa mundi climata divulgatum, qualiter Rex Francie de terra nostra Vasconie nos fraudulenter et cautelose decepit, eam nobis nequiter detinendo. Nunc vero predictis fraude et nequicia non contentus ad expugnationem Regni nostri,⁴ classe maxima et bellatorum copiosa multitudine congregatis, cum quibus regnum nostrum et regni ejusdem incolas hostiliter jam invasit, linguam Anglicam, si concepte iniquitatis proposito detestabili potestas corespondeat, quod Deus avertat, omnino de terra delere proponit. Quia igitur previsa jacula minus ledunt, et res vestra maxime sicut ceterorum Regni ejusdem concivium agitur in hac parte, vobis mandamus in fide et dilectione quibus nobis tenemini firmiter injungentes, quod die

¹ Rymer gives the copy of this letter addressed to the Abp. of Canterbury, ii, p. 689. His various readings are noted.

² This trite maxim is referred to by Matt. Paris in 1251. It is a quotation from the Code of Justinian: 'ut quod omnes similiter tangit ab omnibus debet approbari.' In *Corpus Juris Civilis*, Code, Bk. V, tit. 59, sect. 5, *de auctoritate praestanda*.

³ 'pro remedio' R.

⁴ 'insurgens' ins, R.

Dominica proxima post festum sancti Martini in hyeme¹ proximo futurum apud Westmonaster. personaliter intersitis, Premunientes Priorem et Capitulum ecclesie vestre, Archidiaconos totumque clerum vestre Diocesis, facientesque quod iidem Prior et Archidiaconi in propriis personis suis iidemque Capitulum per unum et clerus per duos procuratores ydoneos, plenam et sufficientem potestatem ab ipsis Capitulo et clero habentes, una vobiscum intersint modis omnibus tunc ibidem, ad tractandum, ordinandum et faciendum nobiscum et cum ceteris prelati et proceribus et aliis incolis Regni nostri, qualiter sit hujusmodi periculis et excogitatis maliciis obviandum. Teste meipso apud Wengeham. xxx°. die Septembris. Anno regni nostri vicesimo tertio.²

[Fo. 133a.]

[October 13. *The Bishop directs the Archdeacon of Winchester to follow the injunctions of the Royal mandate.*]

LITTERA DOMINI EPISCOPI ARCHIDIACONO WYNTON. UT EXEQUATUR MANDATUM REGIUM SUPRASCRIPTUM.—¶ Johannes [etc.] dilecto in Christo filio . . . archidiacono Wynton. vel ejus Officiali salutem [etc.] Mandatum Regium recepimus in hec verba. Edwardus Dei gracia etc. venerabili patri J. episcopo Wyntoniensi salutem etc. Sicut lex etc. Cujus auctoritate mandati vobis injungimus et mandamus quatinus peremptorie citetis omnes et singulos Abbates et Priores exemptos et non exemptos, Rectores et Vicarios Archidiaconatus vestri, quod personaliter compareant coram nobis in Capitulo nostro Wyntonie die Lune proxima ante festum Apostolorum Simonis et Jude, dictum mandatum audituri, et super eodem facturi ulterius quod incumbit. Vos etiam dictis die et loco modis omnibus intersitis. Data apud Farham. iij. Idus Octobris. Anno domini m°. cc°. Nonagesimo quinto.

[A similar letter was sent to the Archdeacon of Surrey.]

SUB PREDICTA FORMA SCRIPTUM FUIT ARCHIDIACONO SURREYE.—¶ Sub eadem forma de verbo ad verbum sub eadem data scriptum fuit Archidiacono Surreye vel ejus Officiali.

¹ i. e. November 12. There was also on July 4 'Translatio et Ordinatio S. Martini'.

² At the beginning of this process is a mark 'o:—infra'. This is found on the following folio with the marginal note: 'Respice supra ad hoc signum. mandatum Regium. folio precedenti.' We insert this, therefore, in its proper sequence.

[Fo. 132a.]

[October 3. *The Sheriff of Hants directs the Bailiffs of the Bishopric to carry out the King's mandate by choosing from the county four knights, from each city and borough two citizens or burgesses to take part in the deliberations at Westminster.*]

LITTERA VICECOMITIS SUTHAMPTON BALLIVIS EPISCOPATUS WYNTONIENSIS QUOD EXEQUANTUR MANDATUM REGIUM IN OMNIBUS.—¶ Hugo de Chigewelle Vicecomes Suthampton ballivis episcopatus Wyntonie salutem etc. Mandatum Domini Regis in hec verba recepimus. Edwardus Dei gracia etc. Vicecomiti Suthampton salutem. Quia cum Comitibus, Baronibus et ceteris Proceribus Regni nostri super remediis contra pericula que eidem Regno hiis diebus im[m]inent providendis colloquium habere volumus et tractatum; per quod eis mandavimus quod sint ad nos die dominica proxima post festum sancti Martini in hyeme, proximo futuro (*sic*) apud Westmonaster. ad tractandum, ordinandum et faciendum qualiter sit hujusmodi periculis obviandum, tibi precipimus firmiter injungentes quod de comitatu predicto quatuor milites et de qualibet Civitate ejusdem Comitatus duos Cives et de quolibet Burgo duos Burgenses de discretioribus et ad laborandum potentioribus sine dilacione eligi et eos ad nos ad predictos diem et locum venire facias, ita quod dicti milites plenam et sufficientem pote-

[Fo. 132b.] statem pro se | et communitate Comitatus predicti ac dicti

Cives et Burgenses pro se et communitate Civitatum et Burgorum predictorum divisim ab ipsis tunc ibidem habeant ad faciendum quod tunc de communi consilio ordinabitur in premissis. Ita quod pro defectu hujusmodi potestatis negotium predictum non effectum non remaneat quoquo modo. Et habeas ibi nomina Militum, Civium, Burgensium et hoc breve. Teste meipso apud Cantuariam iij^o. die Octobris. Anno regni nostri xxij^o. Quare vobis mandamus quatinus mandatum istud exequamini. Et quid inde feceritis nobis sub sigillis vestris constare faciatis ad Castrum Wyntonie in crastino Animarum. Et habeatis ibi nomina eorum et hoc breve.

[September 28. *The King, writing from Wingham to the Sheriff of Hants, reflects on the dangers to the realm arising from alien monks who dwell on or near the southern coast while war with France prevailed. Such are to be removed from their monasteries for the present, their places being taken by English religious of their own order, or in case of necessity by secular priests, who shall be responsible for the management and revenues of these houses. Injunctions are also given that all ships and boats belonging to such religious houses are to be so far dismantled, till further orders, that they cannot put to sea.*]

BREVE REGIUM VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD AMMOVEAT (*sic*) ALIENIGENAS HABITANTES JUXTA MARE.—¶ Edwardus Dei

gracia etc. Vicecomiti Suthampton salutem. Quia per alienigenas religiosos tam Normannos quam alios in Regno nostro prope partas maritimas commorantes nobis et regno nostro hiis diebus non modicum periculum de facili posset evenire, nisi super hoc apponeretur remedium oportunum nos, hujusmodi periculo cautius obviare volentes, tibi precipimus firmiter injungentes, quod omnes Religiosos alienigenas habitantes juxta costeram maris vel prope litus maris seu aquam que ducat ad mare, per quam ipsi vel aliqui alii ex parte ipsorum usque mare navigare vel delevi [*? delevi*] ibidem valeant, se transferre in balliva tua a locis in quibus sic morantur sine dilacione facias penitus amoveri (*sic*), ipsorum locorum custodiam aliquibus Religiosis Anglicis, si qui inter ipsos commorentur, seu aliis clericis secularibus de quorum fidelitate et industria plenam confidenciam habueris, ubi Anglici Religiosi non inveniuntur, quousque aliud inde post reperimus committende (*sic*) [*? quousque alie inde potestates reperimus committende*] qui de exitibus locorum predictorum plene valeant respondere. Precipimus etiam tibi quod naves et batellos universorum dictorum Religiosorum ubicunque in mari seu etiam in alia aqua eos inveniri contigerit absque mora ad terram trahi et totum attillium¹ eorundem ab eisdem facias penitus amoveri (*sic*). Ita quod per naves seu batellos illos nichil commodi consequi valeant, vel habere, donec aliud inde duxerimus ordinandum. Teste meipso apud Wyngesham. xxviii^o. die Septembris. Anno regni nostri xxiiij^o.

[September 23. Royal writ to the Sheriff of Hants to assist the officers appointed by him to collect the wool consigned to certain Italian merchants, which wool was to be conveyed to ships lying at Kingston-on-Hull.²]

BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD AD[J]UVET ATTORNATOS SUOS AD COLLIGENDUM LANAS MERCATORUM IN COMITATU SUO.—¶ Edwardus Dei gracia etc. Vicecomiti Suthampton salutem. Scias quod assignavimus dilectos et fideles nostros Willelmum de Wolchercheawe et Willelmum de Lutone ad recipiendum et colligendum ad opus nostrum in predicto Comitatu et quibusdam aliis Comitatibus Regni nostri tam lanas mercatorum Lucanorum et Mercatorum de Societate Friscobaldorum nigrorum, Friscobaldorum alborum, Circulorum nigrorum, Circulorum alborum

¹ 'attillium' (Du Cange), utensils, gear.

² On the export of English wool in the Middle Ages, and its immense value to the country, see J. E. Thorold Rogers, *Six Centuries of Work and Wages* (ed. 1894), pp. 78-82.

et Bardorum que in manus eorundem mercatorum per preceptum nostrum arestantur, quam lanas que eisdem mercatoribus de diversis hominibus debentur in Comitatibus predictis, et easdem lanas ad diversos portus regni nostri carandas pro ut in litteris nostris patentibus quas eisdem Willelmo et Willelmo fieri fecimus plenius continentur. Et ideo tibi precipimus in fide qua nobis teneris quod, quando-cunque iidem Willelmus et Willelmus tibi scire facient, assistas eis in auxilium ad premissa facienda in Comitatu tuo, et ad naves in portu de Kystestona (*sic, lege* Kyngestona) super Hulle fretandas et eas carandas et onerandas de lanis predictis. Ita quod predicti W. et W. cum naves ille de predictis lanis onerate fuerint in portu predicto de diligenti expedicione et tua fideli diligencia quam circa illam apposeris nobis veraciter possint referre, et nos nostram ulterius super hoc voluntatem possimus efficacius ordinare, et tuam fidelitatem facti experientia examinatam merito commendatam habere debeamus. Teste J. de Keycestre (*sic*) apud Westmonaster. xxiiij^o. die Septembris. Anno regni nostri xxiiij^o.

[October 4. Royal writ to the Sheriff of Hants, directing him to provide as quickly as possible 400 quarters of wheat and 100 or 200 tuns of cider. These are to be taken to Portsmouth for conveyance by sea thence to Winchelsea. The Sheriff is bidden to attend in his own person with his servants, and to take all pains for the speedy and effectual discharge of these orders. Prompt payment for the goods supplied will be made through the King's wardrobe. Given under the privy seal at Canterbury.]

BREVE REGIS VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD PROVIDEAT AD OPUS DOMINI REGIS IIIJ. QUARTERIOS FRUMENTI.—¶ Edward par la grace de Dieu etc. A. visconte de Suthampton saluz. Nous vous maundons en la foi ke vous nous devez fermement e enjuoy-noms qe vewe ceste lettre ove tote la haste ke vous povez facez porver en vostre baile en leus plus prochein de la mer cccc. quarters de forment e les facez moudre e la farine mettre en bons [Fo. 133a.] toneus e karier iekes a Portesmuth | por la fere venir de ilekes, iekes a Wynchelese par mer. Estre ceo facez atresi porver den vostre bailie jeges a c. ou cc. toneus de Cydre si vous les truffez e les facez carier a Portesmuth por enveer a Wynchelese ove la farine avaunt dite. E por ceo ke nous avons ceste bosoigne mout a quer envenos a vous nos chiers cleres Will. de Estone et Pires de Cycestre por les dites choses fourner e donner itaunt ke eles seont esplaytez. E vous maundons ke vous meimes en propre persone ensemblement ove vos ministres de qui vous vo plusasiez seiez especiaument entendaunt a les choes avaundites et metez tote la diligence e la paine ke vous poriez coment eles se

facent bien et hastivement, si come vous amez le honeur e le profit de nous et de nostre Reaume, et vous memes sauver de graunt damage. E volons ke de forment e de Cydre ke ensi frez porveer facez taile ou autre certayne remembraunce entre vous e ceus de qi vous averez les choces prises E nous vous froms paier prestiment de nostre Garderobe par la temoinaunce de avaundit clers a la feste seint Andreu precheynement avenir, por quaunt qe vous averez pris e porveu a nostre eus en la manere desus dite. Done de suz (*sic*) nostre prive seal a Canterburi le iiij. jour de Octobre lan de nostre Regne le xxij^o.

[October 4. *The King assigns to Adam Gurdon, with four others, the task of raising 3,000 men in the counties of Hants, Dorset, and Wilts., partly archers, partly cross-bowmen, who are to be dispatched to Winchelsea by December 1. Other letters addressed to John de Berewyk give the King's intentions more fully.*]

BREVE REGIS DOMINO ADE GOURDON UT INTENDAT INFRASCRIPITIS AD ELIGENDUM IN COMITATIBUS INFRASCRIPITIS ^Mij VIRO-
RUM BELLATORUM POTENTIAM.—¶ Edwardus Dei gracia etc. dilecto et fideli suo Ade Gurdun salutem. Cum per litteras nostras patentes assignaverimus vos una cum dilectis et fidelibus nostris J. de Berewyk, Roberto le Fizpain, magistro Johanni Gereberd et Johanni filio Thome ad eligendum in Comitatus Suthampton Dorset et Wilteshire tria milia hominum tam sagittariorum quam balistariorum potentiam ad insultandum et se defendendum, et armis sibi competentibus bene muniturum et ad faciendum eos venire usque Wynchelse ita sicut ibidem tertio vel quarto die post festum omnium omnium (*sic*) sanctorum proximo futurum bene muniti et prompti ad proficiscendum in flota nostra quam tunc fieri faciemus supra mare, pro ut in predictis litteris plenius continetur vobis mandamus quod ad premissa facienda una cum Johanne de Berewyk, Roberto le Fizpain, J. et J. diligenter intendatis secundum tenorem litterarum predictarum, et pro ut idem Johannes de Berewyk vobis ex parte nostra plenius intimabit. Data Teste meipso apud Cantuariam iiij^o. die Octobris. Anno Regni nostri xxij^o.

[June 27. *A Bull of Pope Boniface VIII threatening excommunication against any persons who should disturb the peace that had been solemnly proclaimed in the Cathedral of Anagni, on the feast of St. John Baptist last past, between Charles (of Naples) King of Sicily, and the two sons of Peter, late King of Aragon, James and Frederick. Such sentence of excommunication, unless after due penitence, could only be removed at the point of death.*]

BULLA DOMINI PAPE PER QUAM EXCOMMUNICAT OMNES PERTURBATORES PACIS FACTE INTER REGEM SICILIE ET JACOBUM ET

FREDERICUM QUONDAM FILIOS REGIS ARRAGONIE.—¶ Bonifacius episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Nuper divina favente clemencia tractatu pacis inter karissimum in Christo filium nostrum Karolum Sicilie Regem illustrem et nobiles viros Jacobum et Fredericum natos quondam Petri olim Regis Arragonie, de beneplacito karissimi in Christo filii nostri Philippi Regis Francorum illustris ad concordiam non sine multis vigiliis et sollicitudinibus nostris deducto, de matrimoniis contrahendis,

provisionibus et aliis firmato, juramentorum adjectione [Fo. 133b.] vallato ac per nos pupplicato | solempniter, ad audienciam nostram pervenit quod non nulli pacis emuli Christianitatis, quietis, subvencionis terre sancte ac boni pupplici perturbatores contra pacem et concordiam supradictas, quasi membra [et] angeli Satane submissiones malas facientes, molientes obfuscare falsis adinvencionibus tantum bonum. Nos vero volentes talium iniquis machinationibus obviare, in festo nativitatis beati Johannis Baptiste proximo preterito in cathedrali ecclesia Anagnie infra missarum solempnia pacem et concordiam memoratas iterato duximus pupplicandas, excommunicationis sententiam promulgantes in omnes et singulos cujuscunque preeminencie, dignitatis aut status qui scienter vel fraudulenter verbo vel facto pacem et concordiam hujusmodi impedirent, declarantes aperte omnem animam viventis hominis et mortalis quantacunque vel qualicunque ecclesiastica vel mundana Regali seu alia dignitate fulgentis hujusmodi sententiam nostram ligare, non obstantibus quibuscunque privilegiis vel indulgenciis personis vel statu verbo vel litteris quomodocunque concessis quibus posset quis contra hujusmodi nostram sententiam se tueri, et de quibus oporteret plenam et expressam vel sub quovis modo vel verborum concessione vel expressione seu de statu et personarum ac dignitatum nominibus et cognicionibus ac de verbo ad verbum fieri mencionem. Et quia catholice fidei dilitante Christianitatis quiete subvencionem terre dicte animarum dictarum saluti pacis et concordie complementum creditur profuturum, omnibus vere penitentibus et confessis qui pro complemento hujusmodi ad Deum devotas preces infundent singulis vicibus quibus hec fecerint C. dies de injuncta sibi penitencia duximus misericorditer relaxandas. Adhuc premissis adicimus ut ab hujusmodi excommunicationis sententia nullus nisi in mortis articulo possit absolvi absque sedis apostolice licencia speciali. Data v^o. Kalendas Julii. Pontificatus nostri anno primo.

[October 12. *The King thanks the Bishop for his great diligence and zeal in guarding the coast of the mainland in Hants, and prays him now, in combination with Adam Gourdon and Richard Daston, to strengthen the defences of the Isle of Wight.*]

EPISCOPO WYNTONIENSI, QUOD IPSE ORDINET SUPER CUSTODIA INSULE DE WIGHT, PER REGEM.—¶ Edward par la grace de Dieu Roy Dengleterre etc. al honeurable pere en Dieu J. par la meisme grace Evesque de Wyncestre saluz. Nous vous mercions chierement de la graunt diligence e la peine qui vous avez mis cea en arieres entour la garde sur la costere de la marine es parties ou vous estes. E por ce que en cest bien temps de ore porreit graunt peril legerement avenir a nous et a nostre Isle de Wyght par defaute de suffisante garde si nos enemis i venissent, vous prions que par le conseil e lavisement de monsire Adam Gourdon e de monsire Richard Dastone nostre gardein de la dite Isle a quieus nous avoms semblablement mande facez ordiner e efforcer la garde de la dite Isle asi bien par. genz de mesmes Lysle come par autres en tieu manere ove le aide de Dieu que dampmage ne despit aveigne a nous ne a nostre Royaume [? de] celes parties. Donees de souz nostre prive seal a Westmoustre le xij. jour Octobre . Lan de nostre Reigne xxiiij^o.

[October 17. *The Bishop sends a copy of the above letter to Sir Richard Daston, asking him to come to Portsmouth the following Thursday morning to take counsel with himself and Mons. Adam Gourdon. He lays great stress on the need of watchfulness for the safety of the Island, and, if Daston should find that for this reason he ought not to obey the present summons in person, let him send a deputy in whom he has full confidence.*]

CITACIO FACTA DOMINO RICARDO DASTONE MILITI QUOD TALI DIE SIT APUD PORTESMUTH.—¶ Johan par la grace de Dieu Evesque de Wyncestre a sire Richard Dastone gardein del Isle de Wyght saluz. Sachiez sire que nous avons receu maundement le Roy en la forme que sut. Edward par la grace de Dieu, etc. ut supra proximo. Par out sire nous vous prioms e maundons par le Roy que vous soiez Jeudi matin personaument a Portesmutch oveque nous e ovesque mon sire Ad. Gourdon qi ad receu memes tiel maundement a treiter, ordiner e a fere soloms la forme del maundement avaunt dit ceo que sera ileqes al aide de Dieu entre nous treis ordine al honeur e al profit del Rame et a seurte del Isle avaundite. E avisez vous bien que adonk nous peusset pleinement certefier de totes choses e defautes qui apendent a la garde e al seurte del Isle suz dite, e ceo ne lessez en nule manere. E si siseit que vous ne pussez en propre persone venir por peril ke peusse avenir en vostre absence, maundez tiel en vostre noun de qui vous bien fiez

e que soit bien efforme e sache en totes choses lestat de lisle avaunt-dite a receyvre e a fere ceo que illeques serra entre nous ordine. A Dieu sire. Donees a Farham. le xvij. juour doctobre.

[Date omitted. Public notice that the Bishop, in view of his intended absence from England, has appointed two attorneys to represent him in general pleas and actions, and two others for suits before the Justices itinerant in Surrey. A royal letter in confirmation hereof is requested.]

[Fo. 134a.]. ATORNATI DOMINI IN ABSENCIA SUA. | ¶ Sciatis¹ quod venerabilis pater dominus Wyntoniensis episcopus qui cum domino Rege profecturus [est] ad partes transmarinas atornavit coram nobis loco sui Philippum de Hoyvile et Philippum de Bartone ad lucrandum et perdendum in omnibus placitis et querelis motis vel movendis pro ipso episcopo vel contra ipsum in quibuscunque Curiis Anglie, et quod iidem Philippus et Philippus vel illorum alter loco ipsius episcopi possint vel possit atornatos vel atornatum quos vel quem voluerint vel voluerit ad predicta placita prosequenda et defendenda, ad lucrandum et perdendum in eisdem sicut predictum est usque ad terminum inde nostro arbitrio limitandum.

¶ Atornavit similiter idem episcopus coram nobis loco suo Robertum de Herierd et Willelmum de Frolleburi sub alternacione ad libertates suas calumpniandas coram Justiciariis domini Regis proximo itinerantibus in Comitatu Surreye. Quocirca vos rogamus quatinus ipsi episcopo litteram Regiam inde fieri jubeatis. Valete. Data etc.

[November 2. The King, writing from Udimore, Sussex, tells the Bishop that, in view of hastening the preparations going forward at Winchelsea, he has decided to prorogue the meeting of the Parliament which he had summoned for the Sunday next after the Feast of St. Martin till the Sunday before the Feast of St. Andrew. He is directed to inform all whom it may concern of this postponement.]

LITTERA DOMINI REGIS DOMINO EPISCOPO WYNTONIENSI SUPER PROROGACIONE PARLIAMENTI SUI.—¶ Edwardus Dei gracia etc. venerabili in Christo patri J. eadem gracia Wyntoniensi episcopo salutem. Licet vobis nuper mandaverimus quod die dominica proxima post festum sancti Martini quod jam instat apud Westmonaster. personaliter interessetis et quod premuniretis Priorem et Capitulum ecclesie vestre, Archidiaconos et totum clerum vestre Diocesis, faceretisque quod iidem Prior et Archidiaconi in propriis personis suis, idem Capitulum per unum, idemque clerus per duos procuratores idoneos plenam et sufficientem

¹ In margin 'atornati'.

potestatem ab ipsis capitulo et clero habentes una vobiscum interessent, modis omnibus, tunc ibidem ad tractandum, ordinandum et faciendum nobiscum et cum ceteris prelatiis et proceribus ac aliis incolis regni nostri, qualiter periculis, que eidem regno nostro hiis diebus im[m]inere videritis, poterit obviari (*sic*). Quia vero tamen pro navigio nostro congregando et parando, quod ad dicti regni defensionem et hostium nostrorum impugnationem annuente Domino speramus maxime profuturum, et quia pre omnibus utile credimus festinari in partibus de Wynchelese moram tam diu nos facere oportebit, quod dictis die et loco commode non poterimus interesse, vobis mandamus in fide et dilectione quibus nobis tene-mini firmiter injungentes, quod die Dominica proxima ante festum beati Andree Apostoli proximo futurum, ad quem diem dictum negocium ex causa predicta duximus prorogandum apud Westmonaster. personaliter intersitis. Premunientes predictos Priorem, Capitulum, Archidiaconos et Clerum, facientesque quod tunc ibidem intersint, ad tractandum ordinandum et faciendum super premissis pro ut in priori mandato nostro vobis inde directo plenius continetur. Prorogacionem autem hujusmodi illis de Diocesi vestra quorum interest celeriter nuncietis. Teste meipso apud Odimere secundo die Novembris. Anno regni nostri xxiiij^o.

[November 8. The King and his Council, having decided that aliens holding secular benefices, whether cathedral, collegiate, or other, within thirteen miles of the southern coast, must be removed farther inland during the continuance of war with France, provision being made for their sustenance from the fruits of their benefices, the Bishop is directed to carry out these injunctions in his Diocese.]

DOMINO EPISCOPO QUOD BENEFICIATI ALIENIGENE IN DIOCESI EXISTENTES SUPER MARE REMOVEANTUR.—¶ Edwardus Dei gracia etc. Episcopo Wyntoniensi salutem. Cum ob aliquas certas causas sit per nos et nostrum consilium ordinatum quod persone seculares alienigene sive canonici fuerint seu Rectores ecclesiarum aut alias beneficiati in Regno nostro in quibuscunque ecclesiis cathedralibus seu collegiatis quocunque nomine censeantur, de potestate Regis Francie et sibi adherentium existentes,¹ vel qui sint de affinitate et amicitia illorum, aut eis alio modo qualitercunque astricti ad xiiij. miliaria vel infra prope mare vel aquas navigium quodcunque ducentes, aut [?]juxta] mare morantes, per diocesanos suos transferantur ad loca remotiora in quibus absque suspicione

¹ ['Super mare' is attached to 'existentes'.]

aliqua poterunt commorari. Et quod ceteri hujusmodi persone morantes in predicto Regno ultra xiiij. miliaria a mari vel ab aquis navigium ut premittitur ducentibus in locis in quibus sic fuerint pacifice commorentur. Ita videlicet quod tam persone ille quam persone predicte quas sic transferri contigerit sustentacionem habeant de bonis beneficiorum suorum, scilicet quilibet eorum decem et octo denarios qualibet septimana, et pro vestitu et calciatura, quadraginta solidos annuatim per manus procuratorum suorum qui Anglici fuerint ad hoc per diocesanos suos proprios deputandorum. Et si hujusmodi Canonici et Rectores seu beneficiati in Regno nostro qui fuerint residentes quod diocesani sui bonam curam habeant de beneficiis et ecclesiis suis predictis et eisdem honeste faciant deserviri, et de fructibus et proventibus tam illorum non residentium quam aliorum residentium, salva dumtaxat eisdem residentibus inde sustentacione sua in forma predicta, plene et integre ad scaccarium nostrum respondeant guerra nostra durante, nisi aliud interim super hoc duxerimus ordinandum. Paternitatem vestram rogamus, mandantes ac vobis in fide ac dilectione quibus nobis tenemini firmiter injungentes, quatinus omnia et singula superscripta in Diocesi vestra quo ad personas ecclesiasticas antedictas exequimini et cum diligencia faciatis in forma superius annotata. Et hoc sicut nos et commodum Regni nostri diligitis nullatenus omittatis. Teste meipso apud Odimere viij. die Novembris. Anno regni nostri xxiiij^o. |

[Fo. 134b.]

[October 2. *The King writes to the Bishop to this effect. Iterius of Angoulême, Rector of Overton, desires for the good of his conscience, at the King's instance, to resign his benefice of Overton, in the Bishop's collation, to the behoof of Richard de Overton, another Royal clerk. The King therefore requests the Bishop to direct his letters patent to A[ntony] Bishop of Durham and J. de Langeton Chancellor,¹ giving them power to act in this matter, dispatching these letters by the bearer.*]

LITTERA REGIS PRO ECCLESIA DE OVERTONE.—¶ Edwardus Dei gracia etc. Episcopo Wyntoniensi salutem. Cum dilectus clericus noster Iterius de Engolisma persona ecclesie de Overtone vestre Diocesis pro bono consciencie predictam ecclesiam ad vestram collacionem spectantem, et jus quod habuit vel habet in eadem ad opus dilecti clerici nostri Ricardi de Overtone ad nostram instanciam pure sponte et simpliciter resignare et dimittere jam proponat, Paternitatem vestram requirimus et rogamus attente quatinus vestrum in hac parte benivolum impertientes assessum [? assensum]

¹ Bishop of Chichester, 1305.

venerabili patri A. episcopo Dunelmensi et J. de Langetone Cancellario nostro vel eorum alteri quem presentem esse contigerit velitis per vestras patentes litteras committere vices vestras ad recipiendum predicti Iterii resignacionem et dictam ecclesiam prefato Ricardo canonice conferendum ac inducendum seu induci faciendum eundem Ricardum in plenam et corporalem ipsius ecclesie possessionem cum suis juribus et pertinenciis universis, et etiam ad faciendum et complendum omnia et singula que de jure vel consuetudine requiruntur necessario vel utiliter in premissis. Rogamus insuper quod placeat vobis acceptare et ratificare per predictas litteras vestras patentes, quas transmitti petimus per presentium portitorem quicquid per dictos Episcopum et Cancellarium aut eorum alterum ordinatum et factum fuerit in negotio memorato. Data sub privato sigillo nostro apud Cantuariam secundo die Octobris. Anno regni nostri vicesimo tertio.

[December 3. Royal writ to the Justices of the King's Bench to the effect that the Bishop, in his absence, is not to be placed in default for non-payment of £9 claimed against him by Wm. de Becales on an annual rent of 20s.]

BREVE REGIS JUSTICIARIIS DE BANCO QUOD NON PONATUR IN DEFALTA ETC.—¶ Edwardus Dei gracia etc. Justiciariis suis de Banco salutem. Sciatis quod Johannes episcopus Wyntoniensis fuit in servicio nostro per preceptum nostrum die Jovis proxima post festum sancti Luce Evangeliste a die sancti Michaelis in tres septimanas proximo preteritas, ita quod interesse non potuit loquere que erat coram vobis inter Willelmum de Becales et predictum episcopum de eo quod idem episcopus reddat prefato Willelmo novem libras que ei aretro sunt de annuo redditu xx^{ti}. solidorum. Et ideo vobis mandamus quod predictus episcopus propter absenciam suam ad diem illum non ponatur in defaltam nec in aliquo sit perdens per diem illum quo ad hoc ei warantizamus. Teste meipso apud Westmonaster. iij. die Decembris. Anno regni nostri vicesimo quarto.

[December 18. The Bishop grants to John, son of Roger Everard, a half-virgate of land in Mensingefeld, in the Manor of Waltham, which Adam de la Frithe had held in villenage, and also a quarter of a yard land which Thomas de Zuercu had held by the same tenure, paying for these lands respectively 6s. 4d. and 3s. 11d. sterling per ann., and 5½d. per ann. as a contribution to the sum of a hundred shillings, payable to the Bishop by the hundred for relaxation of feudal services, on his lands let on rent, instead of all secular service, exaction or demand.]

CARTA JOHANNIS EVERARD.—¶ Sciant presentes et futuri quod nos Johannes [etc.] dedimus, concessimus et presenti carta nostra

confirmavimus Johanni filio Rogeri Everard dimidiam virgatam terre cum suis pertinenciis, quam Adam de la Frithe nativus noster de nobis tenuit in villenagium in Mensingefeld in Manerio nostro de Wautham. Dedimus etiam et concessimus eidem Johanni unam ferlingatam¹ terre cum omnibus suis pertinenciis quam Thomas de Quercu de nobis tenuit in villenagium in eodem manerio nostro habenda et tenenda predictam dimidiam virgatam et unam ferlingatam¹ terre cum omnibus suis pertinenciis predicto Johanni et heredibus suis vel suis assignatis de nobis et successoribus nostris episcopis Wynton. libere, quiete, bene et in pace jure hereditario inperpetuum. Reddendo inde annuatim nobis et successoribus nostris episcopis Wyntoniensibus de dicta dimidia virgata terre sex solidos et quatuor denarios sterlingorum, et de predicta ferlingata terre tres solidos et xj. denarios sterlingorum ad quatuor anni terminos principales per equales porciones, et quinque denarios et obolum per annum ad contribucionem faciendam nobis cum toto hundredo pro porcione dicti tenementi de centum solidis quos nobis solvunt annuatim pro relaxatione operum que fieri solebant in terris dominicis nostris que per nos aliis traduntur et nobis arentantur² pro omni servicio seculari exactione et demanda. Et nos predictus Johannes Wyntoniensis episcopus et successores nostri episcopi Wynton. predictas dimidiam virgatam et unam ferlingatam terre cum omnibus suis pertinenciis predicto Johanni et heredibus suis vel suis assignatis contra [? omnes] gentes per predictum servicium warrantizabimus aquietabimus et defendemus inperpetuum. Et [ut] vobis nostra donacio, concessio et presentis carte nostre confirmacio et warancia perpetue stabilitatis robor optineat, presentem cartam sigilli nostri impressione duximus roborandam. Data Wyntonie die dominica proxima post festum sancte Lucie virginis. Anno regni regis E. xxiiij^{to}. Consecracionis nostre xiiij^o. Hiis testibus etc.

[At the foot of fo. 134b is the following fragment on the management of the Conventual manors, but there seems to be no indication of the process to which it belongs.]

Pro tali necessitate ubi dominus incurreret Magnum dampnum si non fieret. ¶ Item quod nullus tempore yemali habeat aliquas bestias seu animalia in maneriis domini. ¶ Item prohibeantur ballivi maneriorum quod non recipiant aliquos de nostris seu alios ad sumptus nostros in maneriis que custodiunt seu hameletis nisi senescallum et clericum suum. ¶ Item quod instaurum episcopatus

¹ 'Ferlingata.' Four acres: a quarter of a yard land.

² By us are let for a rent.

custodiatur et vendatur secundum visum fratris Rogeri de Gorlie et quod idem frater habeat potestatem quam prius habuit per litteram domini episcopi. |

[1244, February 20. Bull of Pope Innocent IV, confirming rights of tithes. Exemption to Cistercian abbeys and convents in the Provinces of Canterbury and York.¹]

[Fo. 135a.]

INNOCENCIUS QUARTUS.²—¶ Innocencius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Abbatibus eorumque conventibus monasteriorum Cisterciensis ordinis in Cantuariensi et Eboracensi constitutorum provinciis salutem et apostolicam benedictionem. Significastis nobis quod cum vobis a sede Apostolica sit indultum ut de ortis, virgultis, pratis, pasturis, nemoribus, selvis (*sic*),³ molendinis, piscacionibus, ante et post concilium acquisitis, ac de vestrorum animalium incrementis nullus a vobis decimas exigere vel extorquere presumat; injuncto nichilominus ab eadem sede venerabilibus fratribus Archiepiscopis et Episcopis et aliis ecclesiarum prelati per Regnum Anglie constitutis ut vos et alios prefati ordinis Regni ejusdem immunes a prestacione decimarum hujusmodi conservarent, nonnulli tamen ecclesiarum prelati et clerici⁴ ipsarum provinciarum dicentes dictam indulgenciam ad acquisita post concessionem ipsius aliquatenus non extendi vos super hoc multiplici molestacione fatigatur.⁵ Nos igitur credentes prefatam indulgenciam ad a[c]quisita postmodum extendendam, ut nullus vos super hoc hujusmodi occasione fatiget auctoritate presentium inhibemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre inhibicionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignacionem Omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Data⁶ Lateran. x. Kalendas Marcii Pontificatus nostri Anno primo.

¹ In 1283 Peter de St. Maur, Archdeacon of Surrey, commenced a suit against the Abbot and Convent of Waverly for the recovery of small tithes, and a commission was granted by the Pope (Martin IV) to the Prior of Southwark, the Dean, Chancellor, and Treasurer of St. Paul's, to hear and determine the same. But by various appeals from one set of judges to another the suit was protracted for no less than fifteen years, when it was referred to the Bishop of Winchester, who finally decided it, obliging each party to pay their own costs.—*Dugdale*, ed. Caley, v. 239. The Cistercian 'privileges' which follow bear on this case.

² This bull is printed by Stevens, *Monasticon*, ii. 242, App., and in *Dugdale* (ed. Caley), v. 235 'e Registro chartarum Abbatiae de Holmcoltram'. The third in consecutive order here (Honorius III) is also given by these authorities, but no others of this collection.

³ 'Salinis' S.

⁴ 'et clerici' om. S.

⁵ 'fatigant' S.

⁶ 'Data,' etc. om. S.

[1254, October 28. Pope Alexander IV, having received complaints from various Cistercians that their special privileges and immunities from the Holy See have been ignored and contravened, requires from the Archbishops, Bishops, and others wherever Cistercian convents exist that they shall be henceforth faithfully observed.]

ITEM PRIVILEGIUM. ALEXANDER QUARTUS.—¶ Alexander episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus Archiepiscopis et Episcopis et dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Officialibus et aliis ecclesiarum prelati ad quos littere iste pervenerint salutem et Apostolicam benedictionem. Dilecti filii Abbas Cistercii ejusque coabbates et conventus universi Cisterciensis ordinis suam ad nos querimoniam destinarunt quod licet eis a sede Apostolica sit indultum ut a forencibus conventibus sint immunes, nullique liceat in eos vel eorum monasteria seu confratres inibi commorantes excommunicacionis, suspensionis aut interdicti contra id quod ab origine ordinis observatum fuisse dinoscitur sentencias provulgare, que si provulgate fuerint decernuntur per hujusmodi indulgenciam irritae ac inanes, vos tamen, eorum quieti et libertatibus, de quo miramur non modicum, invidentes ac molientes infringere indulgenciam supradictam, in eos contra indulgenciam hujusmodi de facto predictas sentencias provulgatis, quos ut fatigetis laboribus et expensis interdum ad forenses conventus accedere, quandoque sentenciarum vestrarum exequuciones quacunque sint auctoritate prolate suscipere invitos compellitis pro vestre arbitrio voluntatis, quandoque ex generali quod suscepisse dicimini apostolice sedis mandato teneamini eosdem in suis libertatibus et privilegiis contra pravorum pressuras et molestias defendere, sic quod fit ut indulgencia concessa eis causa solacii et quietis sit ipsis, vobis contra eam quasi conspirantibus, causa dispendii et laboris. Cum igitur, sicut in lege dicitur, parum sit in civitate jus esse nisi qui illud tueatur existat, dignumque ac conveniens videatur ut indulgentie ac privilegia que devotis et bene meritis indulgentum contra presumptuosorum audaciam ipsos unde expedit tueatur, universitatem vestram rogamus monemus et hortamur attente per apostolica vobis scripta in virtute obediencie districte precipiendo mandantes, quatinus privilegia, indulgentias et libertates eisdem ab Apostolica sede concessa et eorum consuetudines rationabiles et antiquas firmas et illibatas eis de cetero pro Apostolice [Fo. 135b.] sedis et nostra | reverencia observantes, ab ipsorum super premissis coactione ac molestia penitus quiescat, ita quod ipsi concessa eis valeant tranquillitate gaudere, ac super hoc per sedem eandem non oporteat aliter providere. Data Anaganie. v^{to}. [sic, lege Anagnie]. Kalendas Novembris. Pontificatus nostri anno primo.

[1222, January 11. Pope Honorius III inhibits the exaction of tithes from any Cistercian monastery cultivating lands acquired since the Lateran Council by their own manual labour or at their own expense.]

ITEM PRIVILEGIUM.¹ ¶ HONORIUS PAPA TERTIUS — ¶ Honorius episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis . . . Abbati Cisterciensi² et universis coabbatibus ejus et fratribus sub eodem ordine Deo servientibus salutem et Apostolicam benedictionem. Contingit interdum quod nonnulli propriis incumbentes affectibus, dum sanctionum sensum legitimum ad sua vota non habeant³ accommodum, superinducunt adulterum intellectum in temporali compendio, eternum dispendium non timentes. Sane quia 'non'⁴ sicut audivimus quidam suo nimis inherentes ingenio nimiumque voluntarii Concilii generalis⁵ interpretes de novalibus post idem concilium acquisitis a vobis intendunt decimas extorquere, ne super hiis vos contingat indebita molestacione vexari, nos interpretacionem illorum intellectui constitutionis predicti Concilii super Cisterciensium decimis edite asserimus peregrinam. In ipsa quidem expresse cavetur ut de alienis terris et amodo acquirendis, si eas propriis manibus aut⁶ sumptibus colueritis, decimas persolvatis ecclesiis quibus ratione prediorum antea solvebantur, unde si ad proprie positum⁷ aciem discrecionis extenderent, adversantes⁸ nichilominus de quibus novalibus apostolica sedes intelligat indulgenciam super talibus piis locis concessam, non sic circa novalia nove interpretacionis ludibrio ingenia fatigarent. Inhibemus igitur auctoritate presentium ut nullus a vobis de novalibus a tempore Concilii excul-tis vel in posterum propriis manibus aut sumptibus excolendis decimas exigere vel extorquere presumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre inhibicionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignacionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit incursurum. Data Laterane tertio Id. Januarii.⁹ Pontificatus nostri anno quinto.

[1256, March 7. Pope Alexander IV excuses the Cistercian Abbots and Convents in England from payment of tithe of grass or hay from meadows, &c., acquired by them before or after the Council.]

ITEM PRIVILEGIUM. ¶ ALEXANDER PAPA QUARTUS. — ¶ Alex-

¹ Printed in *Stevens*, Appendix ii. 222, and *Dugdale* v. 232.

² 'Cistercii' S.

³ 'habent' S.

⁴ 'non' om. S.

⁵ The Lateran Council held in 1215 under Pope Innocent III, reckoned as the thirteenth Oecumenical Council.

⁶ 'et' S.

⁷ 'proprie positum', 'propositum' S.

⁸ 'advertentes' S.

⁹ 'xvi. Kal. Jan.' S.

ander episcopus [etc.] dilectis filiis universis abbatibus et conventibus Cisterciensis ordinis per Regnum Anglie constitutis salutem [etc.]. Pro reverencia gloriose virginis genetricis Dei Marie, cui preclarus ordo vester specialiter dedicatus esse dinoscitur, ac pro multis laudabilibus vestris meritis quibus virtutum Domino et Apostolice sedi multipliciter complacetis, humiles devocionis vestre preces aure benigna suscipere et pio delectamur affectu efficaciter adimplere. Hinc est quod nos vestris supplicacionibus inclinati ut de herbis et feno ad vos spectantibus que proveniunt de pratis et nemoribus ac terris vestris ante vel post generale Concilium acquisitis nulli de cetero solvere decimas teneamini, nec ad hujusmodi solucionem compelli ab aliquo valeatis vobis auctoritate presentium de speciali gracia indulgemus, districte nichilominus inhibentes ne aliquis a vobis decimas easdem exigere vel extorquere presumat. Sentencias autem si que contra vos vel aliquem vestrum occasione hujusmodi prolata fuerint ex nunc irritas esse decernimus et inanes. Nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis ac inhibicionis et constitutionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem [etc.]. Data Laterane. Nonas Marcii. Pontificatus nostri Anno secundo.

[April 9. The same Pope, feeling the highest regard for the whole Cistercian order, confirms all privileges and indulgences already granted to them by the Holy See, and grants to them, at the instance of Cardinal J. of the title of St. Laurence, their full immunities, notwithstanding some opposition lately made by Prelates of the Gallican Church and certain others.]

[Fo. 136a.] ITEM PRIVILEGIUM. | ☩ ALEXANDER PAPA IIIJ^{tus}. ☩ Alexander episcopus [etc.] dilectis filiis . . . Abbati Cistercii ejusque coabbatibus et conventibus universis Cisterciensis ordinis salutem [etc.]. Plantatus olim in agro ecclesie vester ordo sic a suis primordiis gracia operante divina laudabilibus incrementis successive profecit quod assidue flores proferens copiosius honestatis et producens uberius fructus vite, satis alta plantaria dominica puritate conversacionis, science dono et virtutis merito dinoscitur specialiter insignitus. Unde nos in agro nostro cultores licet immeriti a Domino deputati eundem ordinem grandi prosequi favore proponimus, et exaltacionem ipsius jugis diligencie studio multipliciter procurare, ut Apostolice gracia rore continue irroratus majoribus semper Domino tribuente consurgat et dilatetur augmentis. Cum igitur Apostolica sedes nonnulla privilegia et quamplures indulgencias et gracias eidem ordini generaliter et quibusdam vobis specialiter sub diversitate temporum duxerit concedenda, Nos cupientes ea que vobis et ipsi ordini a predicta

sede concessa sunt non solum integra et illesa servare, immo potius adaugere, dilecti filii nostri J. tituli sancti Laurentii in Lucium presbyteri Cardinalis supplicationibus inclinati hujusmodi privilegia et indulgencias ac gracios vobis et eidem ordini, non obstantibus quibuscumque constitutionibus, provisionibus, diffinitionibus et ordinationibus factis vel promulgatis ab Apostolica sede, ad instantiam prelatorum Ecclesie Gallicane et quorumcunque aliorum, et quibuscumque aliis litteris super hiis per eos vel per quoscunque alios obtenti[s] a sede predicta, per quas premissis privilegiis et indulgenciis ac graciis in nullo derogari volumus, auctoritate Apostolica confirmamus, et presentis scripti patrocinio communimus. Decernentes omnes excommunicationis, interdicti ac suspensionis sententias, si quas in vos vel vestrum aliquos aut in monasteria seu quolibet loca dicti ordinis per predictos prelatos aut quoscunque alios pretextu predictarum constitutionum, provisionum, diffinitionum et ordinationum ac litterarum super hiis obtentarum promulgari contigerit irritas et inanes. Nulli ergo omnino hominum [etc.]. Si quis autem [etc.]. Data Laterane. Quinto Idus Aprilis. Pontificatus nostri Anno secundo.

[1201, June 20. *Pope Innocent III prohibits any exaction of tithes from Cistercians who cultivate their newly acquired lands by their own labours or payments.*]

ITEM PRIVILEGIUM. INNOCENTIUS PAPA TERTIUS.—¶ Innocentius episcopus [etc.] venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis et dilectis filiis Abbatibus, Prioribus et Archidiaconis, Decanis et universis Ecclesiarum prelati ad quos littere iste pervenerint salutem[etc.]. Audivimus et audientes mirati sumus quod cum dilectis filiis nostris fratribus ordinis Cisterciensis a pluribus predecessoribus nostris concessum sit, et a nobis postea confirmatum ut de laboribus quos propriis manibus aut sumptibus excolunt nemini decimasolvere teneantur, quidam ab eis nichilominus contra Apostolicę sedis indulgenciam decimas exigere et extorquere presumunt, et prava ac sinistra interpretacione apostolicorum privilegiorum capitulum pervertentes asserunt de novalibus debere intelligi ubi de laboribus est inscriptum. Quoniam igitur manifestum est omnibus qui recte sapiunt interpretacionem hujusmodi perversam esse et intellectui sano contrariam, universitati vestre per Apostolica scripta mandamus precipiendo quatinus omnibus parochianis vestris auctoritate Apostolica prohibere curetis ne ullatenus contra predictos fratres materiam accipiant malignandi, nec de aliquibus terris quas propriis [Fo. 136b.] manibus aut sumptibus excolunt, non | tantum de novalibus set etiam de terris antiquitus cultis, quomodocunque

teneantur ab illis, sive de incremento animalium suorum quisquam ab eis vel ab aliis pro eo quod animalia ipsorum in pastura vel custodia sua habeant, decimas exigere vel quomodolibet extorquere presumant. Nam si de novalibus tantum vellemus intelligi ubi ponitur de laboribus de novalibus poneretur. Sicut in privilegiis quorundam aliorum apponitur. Quia vero non est conveniens ut contra sedis Apostolice indulgencias temere veniatur, que obtinere debent immobilem firmitatem, vobis per Apostolica scripta precipiendo mandamus, ut, si qui monachi, clerici vel laici contra privilegia sua memoratos fratres super decimarum vel aliarum libertatum exactione gravaverint, appellacione remota clericos ab officio suspendatis, laicos autem excommunicacionis sententia percellatis, et tam suspensionis quam excommunicacionis faciatis usque ad dignam satisfactionem sententias observari. Quod si a sede Apostolica littere impetrare fuerint quarum occasione quis ab illis decimas exigere vel aliud contra privilegia vel indulgencias eorum ab ipsis extorquere nitatur, respondere illis minime teneatur. In quibus etiam si inhibita fuerit appellacio, nichilominus appellandi habeant facultatem. Quod si aliquę composiciones inter eos et aliquos pacis intuitu et utriusque partis consensu factę fuerint, illas perpetuis temporibus ratas et inconcussas permanere faciatis. Si tamen de consciencia et approbacione Abbatis et fratrum constiterit processisse, ad hec presentium auctoritate precipiendo mandamus quatinus siquis eorundem parochianorum vestrorum in sepedictos fratres violentas manus injecerit, cum candelis accensis excommunicatum publice nuncietis, et tanquam excommunicatum faciatis ab omnibus evitari donec eisdem fratribus congrue satisfaciat, et cum litteris diocesani Episcopi rei veritatem continentibus Apostolico se conspectui representet. Data Laterane. xij^o. Kalendas Julii. Pontificatus nostri Anno tercio.

[1243, February 9. Another bull of Pope Innocent IV protecting from excommunication, suspension, or interdict benefactors of the Cistercian order on account of non-payment of tithes. Any such sentences pronounced against them are void.]

ITEM PRIVILEGIUM. ¶ INNOCENCIUS PAPA QUARTUS.—¶ Innocencius Episcopus [etc.] dilectis filiis Abbatibus et conventibus Cisterciensis ordinis in Cantuariensi et Eboracensi provinciis constitutis salutem [etc.]. Solet annuere sedes Apostolica piis votis, et honestis petentium precibus favorem benivolum impertiri. Cum igitur sicut ex parte vestra fuit propositum coram nobis ordini vestro et vobis a sede Apostolica per privilegia et indulgencias sit indultum ut nullus a vobis de vestrorum animalium incrementis vel aliis pro eo quod

animalia vestra in pastura vel custodia sua habeant decimas exigere vel quomodolibet extorquere presumat: et si quis in benefactores vestros pro eo quod aliqua vobis beneficia vel obsequia ex caritate prestiterint excommunicationis, suspensionis vel interdicti sententias promulgaverit, hujusmodi sentencie tanquam contra Apostolice sedis indulta prolate decernuntur per eandem indulgenciam irritae et inanes, quia non nulli ecclesiarum Prelati, Ordinarii et Rectores, spretis privilegiis et indulgenciis supradictis, vos et benefactores vestros super hiis multiplicitate vexacione fatigant, nobis humiliter supplicantes ut indemnitati vestre providere in hac [Fo. 138a.]¹ parte paterna sollicitudine curaremus. Nos igitur | et vestre providere quieti et molestantium maliciis obviare volentes, ne quis contra indulta privilegiorum apostolice sedis a vobis vel aliis occasione premissa hujusmodi decimas exigere vel in vos seu alios ob hoc et etiam benefactores vestros prefatos sententias promulgare presumat auctoritate presentium districtius inhibemus. Quas si promulgari forsitan contigerit, eadem auctoritate decernimus irritas et inanes. Nulli ergo omnino hominum [etc.]. Si quis autem [etc.]. Data Laterane quinto Idus Februarii. Pontificatus nostri Anno primo.

[Fo. 137a.]

[1295, April 6. Philip, Abbot of Waverley, states by his letters patent that matter of dissension having arisen formerly between Mag. Peter de Sancto Mario, Archdeacon of Surrey, in regard to the Church of Farnham and Chapel of Frensham on the one part and themselves on the other, and the case having been tried in a friendly way before various judges, they now submit themselves to the Bishop of Winchester, their patron, as arbitrator or friendly compromisor, promising, under the penalty of a hundred marks, payable to the said Archdeacon, to abide by his decision, always saving their privileges on the payment of tithes.]

CÔMPROMISSIO . . . ABBATIS ET CONVENTUS DE WAVERLEYA.
—**P** Universis presens scriptum visuris vel audituris frater Philippus Abbas de Waverleya et ejusdem loci Conventus ordinis Cisterciensis Wintoniensis Diocesis salutem in Domino. Ut cujuslibet dissensionis materia jamdudum inter magistrum Petrum de Sancto Mario Archidiaconum Surreye nomine Ecclesie de Farnham et Capelle de Fermesham actorem super quibusdam decimis que in ipsius libello plenius exprimuntur ex parte una et nos reos ex altera coram variis Judicibus habita per viam amoris absque strepitu judiciali amodo sopiatur, nos in venerabilem patrem dominum J. Dei gracia Wintoniensem episcopum patronum nostrum et conservatorem privilegiorum nostrorum a sede Apostolica deputatum quatenus, salvis

¹ This process is continued over the next folio. Hence the changes of pagination.

privilegiis nostris eorum virtute et effectu, a quibus per presens factum recedere nolumus aliquo modo id fieri poterit, tanquam arbitratores seu amicabilem compromittorem in hac parte compromittimus et consentimus, promittentes sub pena Centum marcarum dicto Magistro Petro a nobis solvendarum si a forma hujus compromissionis nos contingat resilire, nos firmum et stabile futuris temporibus habituros quicquid idem pater tanquam arbitrator et amicabilis compromittor juribus nostris, privilegiorum eorum virtute et effectu in omnibus nobis salvis, super decimis ipsis, virtute compromissionis hujus citra festum Omnium Sanctorum proximo futurum ratione previa duxerit ordinandum et statuendum. In cujus rei testimonium presentibus sigillum nostrum apposuimus. Data apud Waverleya. viij^o. Idus Aprilis. Anno domini. m^o. cc^o. Nonagesimo quinto.

[1221, June 25. Pope Honorius III complains that in spite of the arrangements as to the payments of tithes sanctioned by Pope Innocent III, whereby the privileges of the Cistercian Order and the rights of Churches were both safeguarded, certain Prelates continue in various ways to contravene these privileges by illegal exactions. This Bull therefore decrees that the Abbots and brethren of the Cistercian Order shall be exempt from the payment of tithes as well for their possessions acquired before the Lateran Council as for more recent acquisitions, which they till with their own hands or at their own expense, as well as for gardens, fisheries, &c.]

PRIVILEGIUM ABBATUM CISTERCIENSIS ORDINIS DOMINO EPISCOPO EXHIBITIS (*sic*) PER PREDICTUM ABBATEM DE WAVERLE. HONORIUS PAPA TERTIUS.¹—¶ Honorius episcopus [etc.] venerabilibus fratribus Steph. Cantuariensi sancte Romane Ecclesie Cardinali² et Eboracensi³ Archiepiscopis et eorum Suffraganeis ac dilectis filiis aliis ecclesiarum prelati per Cantuariensem et Eboracensem provincias constitutis salutem [etc.]. Cum Abbates Cisterciensis ordinis tempore Concilii generalis ad commonicionem felicitis memorie I.⁴ pape predecessoris nostri statuerint ut de cetero fratres ipsius ordinis, ne occasione privilegiorum suorum Ecclesie ulterius gravarentur, de alienis terris et ab eo tempore acquirendis si eas propriis manibus aut sumptibus colerent, decimas persolverent ecclesiis quibus ratione prediorum antea solvebantur, nisi cum eisdem ecclesiis aliter ducerent⁵ componendum. Idem predecessor noster qui sperabat ut ecclesiarum prelati proniores et efficaciores existerent ad ex[h]ibendum eis de suis malefactoribus justicie complementum et eorum

¹ In the *Magnum Bullarium Romanum*, ed. Lugdun., 1655, vol. i, p. 95, this Bull is printed as the sixth of Honorius III, in 1224, under the title 'Exemptio ordinis Cisterciensis Monachorum S. Benedicti, a solutione Decimarum'.

² Cardinal Stephen Langton.

³ Walter de Gray.

⁴ Innocent III.

⁵ 'decernerent' *M. B.*

privilegia diligentius et perfectius observarent statutum¹ hujusmodi gratum habens² et ratum hoc ipsum ad alios regulares qui gaudent similibus privilegiis extendi voluit et mandavit.

Set quod dolentes referimus in contrarium res est versa, quia sicut ex inculcata³ querela Abbatum ipsius ordinis frequenter audivimus nonnulli Ecclesiarum prelati et alii clerici eorum privilegia temere contempnentes et contententes maliciose ipsorum pervertere intellectum, eosdem multipliciter inquietant. Nam cum sit ipsis indultum ut de novalibus que propriis manibus aut sumptibus excolunt, sive de ortis et virgultis et piscacionibus suis vel de suorum animalium incrementis nullus ab eis decimas exigere vel extorquere presumat, quidam perverso intellectu conficto dicentes quod hec⁴ non possunt nec debent⁵ intelligi nisi de hiis que sunt ante generale Concilium acquisita, ipsos super hiis multiplici exactione fatigant. Nos igitur eorum quieti paterna sollicitudine providere volentes, universitati vestre per apostolica scripta firmiter precipiendo⁶ mandamus quatinus abbates et fratres ejusdem ordinis a prestacione decimarum tam de possessionibus habitis ante Concilium generale⁷ quam⁸ de novalibus sive ante sive post⁹ Concilium acquisitis, que propriis manibus aut¹⁰ sumptibus excolunt, necnon¹¹ de ortis et virgultis, pratis, piscinis, nemoribus, molendinis, salinis et¹² piscacionibus suis et de suorum animalium incrementis singuli vestrum omnino servetis¹³

immunes, Contradicentes per censuram ecclesiasticam [Fo. 137b.] appellacione postposita | compescendo.¹⁴ Data Laterane. vij. Kalendas Julii.¹⁵ Pontificatus nostri anno sexto.¹⁶

[1255, March 1. Pope Alexander IV recites and confirms the letters of Pope Honorius III in favour of the Cistercians.]

PRIVILEGIUM. ☩ ALEXANDER PAPA III^{us}.—☩ Alexander episcopus [etc.] venerabilibus fratribus . . . Archiepiscopo Cantuariensi ejusque suffraganeis et dilectis filiis aliis ecclesiarum prelatiis per Cantuariensem provinciam constitutis salutem [etc.]. Felicis recordacionis Honorii Pape predecessoris nostri litterarum tenorem in tuis, frater Archiepiscopi, contentum litteris perspeximus in hec verba. Honorius [etc. *verbatim as in last*]. Nos igitur ejusdem pre-

¹ 'et eorum . . . statutum' *om. M. B.*

² 'habentes' *M. B.*

³ 'allata' *M. B.*

⁴ 'hec' *om. M. B.*

⁵ 'nec debent' *om. M. B.*

⁶ 'firmiter precipiendo' *om. M. B.*

⁷ 'memoratum' *M. B.*

⁸ 'et' *M. B.*

⁹ 'idem' *ins. M. B.*

¹⁰ 'ac' *M. B.*

¹¹ 'quam' *M. B.*

¹² 'pratis . . . et' *om. M. B.*

¹³ 'serventur' *M. B.*

¹⁴ 'Contradicentes . . . compescendo' *om. M. B.*

¹⁵ 'v. Idus Novembris' *M. B.*

¹⁶ 'nono' *M. B.*

decessoris in hac parte preceptum favore Apostolico approbantes, idem ad ipsius exemplar a vobis districtius precipimus exequendum. Nulli ergo omnino [etc.]. Si quis autem [etc.]. Data Laterane. Kalendis Marcii. Pontificatus nostri anno secundo.

[Fo. 138a.]

[Undated. *The Bishop grants to the Abbot and Convent of Netley five acres of his heath-land at Weston¹ adjoining their land, they giving in exchange five acres of their heath at Sholing.²*]

[No rubric.]—Sciant presentes et futuri quod nos J. permissione divina Wyntoniensis Episcopus pro nobis et successoribus nostris dedimus, concessimus et presenti carta nostra confirmavimus Abbati et Conventui loci sancti Edwardi de Letteley nostre diocesis et successoribus suis imperpetuum quinque acras cum omnibus pertinentiis suis in Bruera nostra de Westone terre sue propinquiores et sibi utiliores que jacent supra la Brounehulle in campo ejusdem ville de Westone inter terram nostram ex parte occidentali et terram eorundem Abbatis et Conventus ex parte orientali, et se extendunt in longitudine in terra Wakechild in fine australi versus Boream, sicut bunde inter nos et ipsos levate docent. Habendum et tenendum dictas v. acras cum pertinentiis suis eisdem Abbati et Conventui et eorum successoribus libere integre et quiete et absque ulla calumpnia ab omnimodis serviciis secularibus et demandis jure hereditario et imperpetuum. Pro hac autem donacione, concessione et presentis carte confirmacione dederunt nobis et successoribus nostris et Ecclesie nostre sancti Swithuni in escambium et recompensacionem dictarum v. acrarum de Westone quinque acras cum omnibus pertinentiis suis in bruera sua de Schollinge, sicut per bundas et cartam suam quam penes nos [? exhibuerunt] inde plenius docetur. Et nos dictus Johannes Wyntoniensis episcopus et successores nostri prefatas quinque acras cum omnibus pertinentiis suis eisdem Abbati et Conventui et successoribus suis contra omnes mortales warantizabimus, a[c]quietabimus imperpetuum et defendemus. In cujus rei testimonium etc. Hiis testibus, domino Philippo de Hoyvile, tunc Senescallo nostro milite, et domino Hugone de Chikehull, Thoma Peverel militibus, Roberto de Helion, Gwidone de Stonham, Thoma de la Stupple, Johanne le Ridere et aliis.

[The space of ten lines is left blank at the bottom of this page.]

¹ Probably a tithing in the Parish of St. Mary, Southampton.

² A tithing in the Parish of Hound.

[Fo. 138b.]

[1299. *The Bishop acknowledges that he has received from the executor of the late Peter de Sancto Mario, Archdeacon of Surrey, 100 marks sterling, being the arrears of an annual pension of 20 marks payable by the Archdeacon to the Bishop, allowing for the sum of 200 marks which the Bishop had received on loan from the Archdeacon.*]

LITTERA AQUIETANCIE MAGISTRI PETRI DE SANCTO MARIO, DE CENTUM MARCIS STERLINGORUM PRO ARRERAGIIS CUJUSDAM ANNUE PENSIONIS ETC.—Noverint universi quod nos J. Dei gracia Wyntoniensis Episcopus recepimus ab executore magistri Petri de Sancto Mario quondam Archidiaconi Surreye per manus magistri Petri de Sancto Mario dicti testamenti executoris Centum marcas sterlingorum pro arreragiis cujusdam annue pensionis viginti marcarum in qua nobis tenebatur nomine episcopatus nostri pro Archidiaconatu supradicto, unde dictum magistrum P. et executores suos de toto tempore nostro usque in presentem diem computatus, et allocatis eisdem ducentis marcis ex causa mutui tenebamur in partem solucionis arreragiorum pensionis antedictæ de omnibus arreragiis dicte pensionis et aliis debitis et actionibus nobis contra dictum Archidiaconum, heredes vel executores suos competentibus nomine nostro et episcopatus nostri ex quacunque causa, quantum in nobis est, quietos clamamus et absolvimus per presentes, salvo eo quod fidelem compotum administracionis bonorum dicti testamenti nobis aut ministris nostris cum super hoc legitime fuerint premuniti pro ut decet reddere teneantur. In cujus rei etc. Data etc. Anno domini m°. cc°. nonagesimo nono.

[*Same date. Peter de Sancto Mario, on the part of himself and the other executors of the will of his namesake, acknowledges payment in full of the above-named loan to the Bishop as cancelled by the pension due to him.*]

LITTERA ALLOCACIONIS FACTA DOMINO J. DEI GRACIA WYNTONIENSI EPISCOPO PER EUNDEM P. DE SANCTO MARIO.—Pateat universis quod ego Petrus de sancto Mario executor testamenti magistri Petri de sancto Mario quondam Archidiaconi Surreye allocavi meo et coexecutorum meorum nomine venerabili patri domino J. Dei gracia Wyntoniensi episcopo ducentas marcas sterlingorum et omnem aliam pecuniam in quibus dicto Archidiacono dum adhuc vixit ex quacunque causa tenebatur, in solucionem et perpagacionem¹ arreragii cujusdam annue pensionis dicto patri debite pro Archidiaconatu supradicto, ipsumque patrem ab omni debito in quo dicto defuncto dum adhuc viveret qualitercunque tenebatur meo et coexecutorum meorum nomine totaliter quietum clamo, absolvo et libero per presentes, volens et expresse

¹ For 'perpacacionem', payment in full.

concedens pro me et coexecutoribus meis quod si aliqua instrumenta, obligationes vel tallie cujuscunque summe vel debiti contingat in posterum inveniri quibus apparere videatur dictum patrem dicto defuncto ex quacunque causa teneri, dicta instrumenta, obligationes et tallie supervacua irrita et nulla penitus habeantur, viribusque careant omnimodis et effectum. In cujus rei etc. Data ut supra.

[*Same date. The Bishop publishes the absolution of Peter de Sancto Mario the executor, for his contumacies and offences lately excommunicated, but now humbly returning to the bosom of the Church.*]

LITTERA ABSOLUCIONIS MAGISTRI PETRI DE SANCTO MARIO.

—Universis Christi fidelibus ad quorum noticiam presentes littere pervenerint J. permissione divina Wyntoniensis ecclesie minister humilis salutem in auctore salutis. Cum nos nuper magistrum Petrum de Sancto Mario executorem testamenti Magistri Petri de Sancto Mario quondam Archidiaconi Surreye nostre diocesis propter suas contumacias et offensas excommunicaverimus, idemque Petrus humilians seipsum ad gremium ecclesie rediens a nobis petiit humiliter sibi beneficium absolucionis impendi; Nos autem eundem contritum et humiliatum, mandatis ecclesie in omnibus parentem, in forma juris absolvimus, quod omnibus quorum interest tenore presentium volumus esse notum. In cujus rei etc. Data ut supra.

[1299. October 19. By a public instrument Richard de Dopp, clerk, promises, under a strict form of obligation, to repay the Bishop or his proctors or executors a loan on the Feast of All Saints, 1300, either in the Church of St. Mary, Southwark, or at Winchester in the Castle of Wolvesey.]

[No title.]—Universis sancte matris ecclesie filiis presentes litteras inspecturis Ricardus de Dopp clericus salutem in Domino sempiternam. Noveritis quod ego tenore presentium recognosco et confiteor pro magnis et arduis negociis meis utiliter expediendis ex puro mutuo me habuisse et recepisce a venerabili patre domino Johanne Dei gracia Wyntoniensi Episcopo...¹ bonorum et legalium sterlingorum in pecunia numerata. Quam quidem pecunie summam teneor et promitto bona fide, plene ac integraliter solvere et pacare eidem domino Johanni Episcopo, atornato vel procuratori suis ad hoc speciale mandatum habentibus, aut executoribus suis si, quod absit, de eo ante quam sibi de dicta pecunia satisfactum fuerit humaniter contigerit, seu assignatis suis quibuscunque in festo Omnium Sanctorum Anno Domini millesimo trescentesimo (*sic*) in ecclesia beate Marie de Suwerk prope pontem Londonie vel in

¹ The sum has been scratched out.

Civitate Wyntonie apud Wolveseye in Castro ejusdem domini Episcopi sine omni ulteriori dilacione omnique cavillatione cessante penitus in hac parte. Et ad hujusmodi solucionem dicte pecunie prefato patri die et loco predicto fideliter ut premittitur | [Fo. 139a.] faciendam obligo me et omnia bona mea mobilia et immobilia, presentia et futura, ecclesiastica et mundana ubicunque fuerint inventa, omnino etiam terras et tenementa mea ac etiam heredes et executores meos distrinctioni (*sic*) et cohercioni dominorum Cancellarii, Thesaurarii, et Baronum de Scaccario domini Regis Anglie illustris et virge Senescalli et Marescalli ejusdem domini Regis sive intra virgam sive extra,¹ necnon cujuscunque alterius judicis ecclesiastici vel secularis quem dictus dominus Episcopus, ejus atornatus vel procurator, assignati seu etiam executores sui adire voluerit seu voluerint in hac parte; quousque eidem domino Episcopo vel ejus atornato seu procuratores [*lege* procuratoribus] aut executoribus vel assignatis suis tam de dicta pecunie summa quam etiam de dampnis, expensis et interesse si que vel quas idem dominus Episcopus ejus vel [*sic, lege ve*] attornatus seu procuratores aut etiam executores vel assignati sui fecerit seu fecerint, incurrerit seu incurrerint occasione dicte pecunie seu partis ejusdem, suis locis et termino non solute, plenarie fuerit satisfactum; super quibus dampnis expensis et interesse simplici verbo dicti domini Episcopi, atornati seu procuratores, vel in casu prenominato executorum suorum aut assignatorum sine alterius onere probacionis seu juramento quocunque prestando pro me et heredibus meis ac etiam executoribus meis credi volo et concedo per presentes. Renuncians in hiis omnibus exceptioni non numerate non tradite non recepte non habite pecunie supradicte, appellacionis remedio Regie, prohibicione et omnibus aliis exceptionibus, cavillationibus, defensionibus et omni juris remedio tam Canonici quam Civilis, ac omnibus aliis remediis, que dictam solucionem possent retardare, vel quoquomodo impedire, et mihi aut heredibus vel executoribus meis prodesse, et dicto domino Episcopo ejus vel [*lege ve*] procuratori seu in casu prenominato executoribus aut assignatis suis contra premissa vel aliqua premissorum quoquomodo nocere vel obesse. In cujus rei testimonium quia sigillum meum pluribus est incognitum sigillum venerabilis viri domini Archidiaconi Wyntoniensis una cum sigillo meo apponi pre-

¹ Whether within or without the compass or jurisdiction of the King's Court. Du Cange explains this use of *Virga* as a symbol of royal jurisdiction, which extended to the space of twelve leagues around the king, wherever he might be. See *Virga vel Virgata Regia*; in his 'Glossary'.

sentibus procuravi. Actum et datum Wyntonie in castro ejusdem domini Episcopi de Wolvesheye xiiij. Kalendas Novembris. Anno Domini Millesimo Ducentesimo. Nonagesimo. Nono.

[December 31. The Bishop makes public that in a recent visitation of his Diocese he found, among other monks holding rectories and vicarages, that the Abbot and Convent of Titchfield were in possession of the Vicarages of Titchfield and Lammere. Being required to show by what right they claimed to hold the above, they produced Apostolical privileges and muniments, on examination of which the Bishop allowed their claim as sufficient, and in proof thereof gave them these letters patent.]

APPROPRIACIO ECCLESiarUM ABBATI DE TYCHEFEUD.¹—
Universis etc. Johannes permissione divina Wyntoniensis episcopus salutem etc. Universitati vestre volumus esse notum quod nos diocesim nostram Wyntoniensem pro ut nostro incumbit officio visitantes, inter ceteros religiosos rectorias et vicarias in usus proprios se habere pretendentes, Religiosos viros Abbatem et Conventum de Tychefeud nostre Diocesis invenimus de Tychefeud et Lamniere ecclesiarum vicarias occupare. Quibus coram nobis ad ostendendum quo jure easdem vicarias occupare, tenere seu retinere pretenderent, ad certos diem et locum publiciter evocatis, se super retencione earundem vicariarum per privilegia apostolica et munimenta legitima coram nobis exhibita, lecta, recitata et cum deliberacione debita examinata ac per nos approbata, omni vicio carentia, se super possessione et retencione dictarum vicariarum docuerunt et ostendebant sufficienter et legitime se munitos. Unde eosdem religiosos quo ad vicarias predictas et retencionem earundem per duos ipsorum religiosorum canonicos et sacerdotes ydoneos quorum unus nobis loci diocesano seu successoribus nostris presentetur, juxta formam, tenorem et effectum mandati Apostolici super appropriacione dictarum vicariarum impetrati nobis exhibiti et, ut premittitur, examinati, sub nostroque sigillo puplicati pro ut alias eis per nostras patentes litteras concessimus, defin[i]endas congrue in divinis tanquam legitime et sufficienter munitos, dimisimus absolutos et absolvimus simpliciter per presentes. In cujus rei testimonium etc. Data apud Farham ij. Kalendas Januarii. Anno domini m^o. cc^o. nonagesimo nono. Consecracionis nostre decimo octavo. |

[Fo. 139b.]

[December 3. A letter from the Bishop to the Abbot of Westminster,² whom he first reminds of the absolute exemption of himself and the whole Diocese of Winchester from the ordinary jurisdiction of the Archbishop of Canterbury or of other Bishops of the Province,

¹ Titchfield, an abbey for Praemonstratensian Canons, was founded in 1231 by Peter de Rupibus, Bishop of Winchester.

² Walter de Wenlok, 1283-1307. See *Dugdale*, ed. Caley, i. 279.

the privileges granted to him by Pope Boniface VIII subjecting him only to a Legate de latere. He then alludes to an action taken by the Abbot of St. Edmund and the Prior of Westminster, at the instance of the Templars against the Prior and Convent of St. Mary, Southwark, and next to an action against the Vicar of Witney, Lincoln Diocese, and certain Burgesses of that town, by which the promoters have made themselves liable to sentences of excommunication and interdict. He warns them to abstain in future from such acts, and begs the Abbot especially to restrain his dependants from inflicting any injuries on himself and his Church in reverence for the Holy See. He asks for a reply by the present bearer.¹]

Venerabili in Christo Patri . . . Dei gracia Abbati Westmonasteriensi J. ejusdem permissione Wyntoniensis ecclesie Minister humilis salutem et votivis in Domino successibus habundare. Cum nos, ecclesia nostra Wyntonie, Capitulum nostrum seu Collegium et persone ipsius ac Civitas et Diocesis nostra Wyntonie omnesque subditi nostri Religiosi et Seculares in eadem Civitate et Diocesi commorantes cum omnibus bonis existentibus in eisdem, necnon Castra, Maneria, ville, domus, grangie et possessiones ad nos et ecclesiam nostram Wyntoniensem spectantia in quibuslibet Cantuariensis provincie partibus constituta omniaque bona ibidem existentia et homines moram contrahentes in eis in tantum sumus et sunt tam a jurisdictione ordinaria Archiepiscopi Cantuariensis, Episcoporum, Archidiaconorum et Officialium dicte Provincie quam etiam a jurisdictione qualibet delegata per sanctam sedem Apostolicam exempti et exempta quod nec idem Archiepiscopi, Archidiaconi, Officiales dicte Provincie jure ordinario vel alio quomodolibet, etiam si auctoritate Apostolica legacionis officio in illis partibus fungeretur, nullus alius nisi Legatus de latere Summi Pontificis missus hujusmodi fungeretur officio in nos, ecclesiam nostram, Capitulum seu Collegium nostrum vel personas ipsius aut nostros seu ecclesie nostre subditos religiosos vel seculares cujuscunque status vel condicionis existant, seu castra vel alia loca et bona ubilibet existentia utpote omnino libera et exempta presint nullatenus quacunque occasione vel causa jurisdictionem, potestatem aut dominium aliquo modo exercere sine mandato sedis Apostolice speciali, et, si secus attemptaverint, idem Archiepiscopus, Episcopi et quicunque alii, sunt ipso facto excommunicationis et interdicti sentenciis innodati, ac processus eorum quilibet quorumlibet habiti seu facti, lateque sentencie per eosdem nulle sint omnino et nullius existant firmitatis, qualibet constitucione contraria non obstante, pro ut in exemptionis nostre gracia cujus conservator ac etiam executor una cum domino . . . Abbate sancti Edmundi estis pro ut² nostis plenius contineri.

¹ There is no title in text or margin.

² ? omit 'pro ut'.

Non sufficimus admirari quod commonachi et subditi, vester Prior, videlicet Monasterii vestri, auctoritate cujusdam rescripti Apostolici Honorii Pape.¹ Quod ea que de bonis nuncupatur religiosos viros . . . Priorem et conventum beate Marie de Sutwerk juxta pontem Londonie et Stephanum de Bedinton subditos nostros ad instanciam Magistri et fratrum Milicie Templi in Anglia. Archidominus² vero Monasterii vestri predicti Vicarium ville nostre de Witteneye Lincolnensis Diocesis et quosdam Burgenses ejusdem loci, subditos nostros, ad instanciam cujusdam Roberti Scoyl auctoritate cujusdam rescripti Apostolici sanctissimi patris nostri domini Bonifacii Pape viij. hujusmodi exemptionis nobis gratiam concedentis, de eadem nullam vero mencionem facientis, fecerint [? fecerat] ad eorum presenciam evocari, eisdem Magistro et fratribus ac dicto Roberto sub certa forma de justicia responsuros, ipsosque pro eo quod coram ipsis non comparuerunt pro ut nec de jure minime debuerunt de facto contra justiciam puniendo cum nullam in eos jurisdictionem habuerunt ut premittitur ordinariam aut etiam delegatam. In sedis Apostolice predicte contemptum exemptionis illusionem, nostri et ecclesie nostre prejudicium subditorumque nostrorum predictorum dampnum non modicum et gravamen perniciosumque plurimorum exemplum. Licet igitur non sit dubium predictos Priorem et Archidominum si suggesta nobis veritate nitantur premissas excommunicationis et interdicti sentencias ob injurias et gravamina predicta nobis et subditis nostris contra formam et tenorem hujusmodi exempcionis nostre ut premittitur dampnabiliter incurrisse, hoc tamen contemplacione vestri quo ad preterita dissimulantes ad presens, dum tamen a vetitis per nostram exempcionem abstineant in futurum, paternitatem vestram reverendam et amicitiam predilectam de qua plenam gerimus [? perceptionem] attente requirimus et rogamus devote quatinus quod vestro racione execucionis et conservatorie exempcionis nostre predicte vobis a sede Apostolica commisse contra alios incumbit officio contra vestrum . . . Priorem et Archidominum precipue subditos vestros cum cohercione debita extendentes ipsos ab hujusmodi presumptionibus et injuriis nobis, ecclesie nostre et subditis nostris de cetero inferendis ob sedis Apostolice predicte reverenciam cohibere velitis. Et quid super hiis duxeritis facere nobis rescribatur per presentium portitorem. Et quid penes nos volueritis nobis cum fiducia demandaveris. Valeat etc. Data apud Farham. iij. Nonas Decembris. Anno Domini m^o. cc^o. Nonagesimo Nono.

¹ Honorius IV, 1285-8. The text appears to be faulty here and the punctuation uncertain.

² A term unknown to Du Cange, apparently here = 'Abbas'.

[Fo. 140a.]

[January 12. *Manumission of William Gateway, of Torschagh, and his family.*]

[No rubricated heading.]—Omnibus Christi fidelibus etc. Johannes [etc.] salutem etc. Noverit universitas vestra nos manumisisse, liberum fecisse et ab omni vinculo nativitatis et servitutis quietum clamasse Willelmum Gateway de Torschagh cum tota sequela sua de corpore suo procreata et cum omnibus bonis suis mobilibus et catallis suis, et volumus et concedimus pro nobis et successoribus nostris quod dictus Willelmus liber sit et manumissus et ab omni jugo nativitatis et servitutis cum tota sequela sua de corpore suo procreata cum omnibus bonis mobilibus et catallis predictis quietus inperpetuum. Ita quod nec nos nec aliquis successorum nostrorum aliquid juris vel clamii in predicto Willelmo, sequela sua de corpore suo procreata seu bonis mobilibus vel catallis suis predictis ratione nativitatis vel servitutis vel aliquo modo nunquam in posterum clamare exigere vel vindicare poterimus. Set quod idem Willelmus tanquam manumissus, liber et ab omni servitute liberatus absque clam[i]o et impedimento vel contradictione quacunque nostri et successorum nostrorum senescallorum et ballivorum nostrorum quorumcunque cum sua sequela de corpore suo procreata, bonis mobilibus vel catallis suis predictis ubicunque locorum tam per nostras terras quam alibi libere ire, stare, venire et redire valeat quandocunque sibi visum fuerit expedire. In cujus rei testimonium etc. Data apud Farham, die Lune proxime post festum Epiphanie Domini. Anno Domini m. cc. Nonagesimo nono. Consecracionis nostre decimo octavo.

[Undated. *Stringent inhibitions affecting the nuns and Abbess of Wherwell.*]

INHIBICIONES FACTE MONIALIBUS DE WEREWELL.—Inhibemus sub pena excommunicacionis ne aliqua monialis vel soror exeat septa monasterii quousque aliud ordinaverimus de clausura.

Item ne recipiatur aliqua in monialem vel sororem quousque plenius de facultatibus monasterii inquisiverimus.

Item precipimus Abbatisse sub pena predicta quod amoveat omnes seculares mulieres, et nullam recipiat decetero ad perhendendum in monasterio eorum.

Item non permittat aliquem secularem clericum et laicum intrare claustrum ad loquendum cum monialibus.

[The lower half of this page blank.]

[Fo. 140b.]

[Undated. Philip, King of France, having taken exception to certain articles affecting his kingdom put forth by the authority of Pope Boniface VIII, a statement and defence of these articles are here made by John, Cardinal of SS. Marcellinus and Peter. They assert the rights claimed by the Pope in (1) the conferring of certain ecclesiastical benefices; (2) the free sending of his legates; (3) the administration of ecclesiastical goods and revenues, as ultimately vested in the Apostolical See; (4) the King or other princes or lay persons have no right to seize ecclesiastical possessions or goods, nor to draw before judges prelates or ecclesiastical persons on personal actions or for immovable goods; (5) the custody of Cathedral Churches belonging to the King must not be abused in the time of vacancy; woods should not be felled, nor houses and manors injured; restitution for such losses should be made to incoming prelates.]

[No rubricated heading.]—¶ Infrascripti sunt articuli super quibus mittitur dilectus et fidelis noster Johannes tituli sanctorum Marcellini et Petri presbiter cardinalis.

¶ Super revocatione constitutionis prohibitionis precepti et impedimenti cujuslibet presbitorum directe vel indirecte per magnificum principem Philippum Francie Regem illustrem et per senescallos, ballivos, officiales et familiares suos venientibus ad Romanam Curiam seu redeuntibus ab eadem, specialiter venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, Episcopis et dilectis filiis Electis, Abbatibus et Capitulis ecclesiarum Cathedralium, et Magistris in Theologia et in jure Canonico et Civili et aliis personis ecclesiasticis dicti Regni vocatis a nobis quod in Kalendis Novembribus proximo preteritis nostro se conspectui presentarent et super ammocione cujuslibet occupationis facte per eum vel de ejus mandato aut per aliquem predictorum et satisfactione plenaria impendenda, non obstantibus quibuscunque penis, mulctis, comminationibus seu processibus per ipsum Regem factis vel auctoritate ipsius.

¶ Item ad denunciandum eidem quod in quibuscunque ecclesiasticis beneficiis conferendis vacantibus in Curia vel extra Curiam Romanus Pontifex summam et potiore optinet potestatem, et quod per collacionem cujuscunque layci in ipsis vel eorum aliquo non potest alicui jus acquiri sine auctoritate vel consensu Apostolicę sedis tacitis vel expressis.

¶ Item ad denunciandum et declarandum eidem quod Romanus Pontifex legatos de latere et non de latere ac nuncios libere mittere potest ad quevis imperia, regna vel loca absque petitione cujuslibet vel consensu, usu vel consuetudine contrariis nequaquam obstantibus.

¶ Item quod ecclesiasticorum bonorum administracio et proventuum non quibusvis laicis set personis ecclesiasticis noscitur attributa, et quod summa potestas administracionis et dispensacionis eorum ad Apostolicam sedem spectat, et quod ipsa sedes

nullorum requisitis assensibus de illis disponere potest, et nunc centesimam nunc decimam seu quamvis quotam imponere petere et exigere prout viderit expedire.

¶ Item quod ipsi Regi aut aliis principibus seu Laycis quibuscunque non licet saysire vel occupare ecclesiastica jura vel bona in casibus non concessis ab homine vel a jure, vel prelatos seu alias personas ecclesiasticas super personalibus actionibus, juribus seu immobilibus bonis que ab eis non tenentur in feudum ad suum judicium trahere et artare, aut inquestas facere fieri ipsasque quomodolibet detinere. Quomodo etiam inpeditur Spiritualis gladius prelatorum ut eo libere uti non possint, et specialiter in monasteriis sive locis quorum guardiam Rex ipse recepit aut predecessores ipsius.

¶ Item quod guardia et custodia ecclesiarum Cathedralium quas vocant regalia per abusum non abutatur nec vacacionis tempore extendantur manus ad cedendas silvas non ceduas, vel ad vacuanda seu destruenda vinaria et alia illicita ecclesiis ipsis dampnosa. Quodque habitaciones, domus et maneria non depereant, set in statu congruo conserventur, et massarie ovium et aliorum animalium debito teneantur in statu et, deductis expensis oportunis necessariis et moderatis ad custodiam seu guardiam et perceptionem proventuum, quod residuum fuerit reservetur futuris prelatis fideliter resignandum. Et quod qui secus fecerit non solum coram competente judice set etiam in tremendo judicio tenebitur reddere rationem.

[Space of eleven lines at the bottom of this page left blank.]

[Fo. 141a.]

[1303, March 22. *The King's formal appointment of the Bishop of Winchester, Amadeus, Count of Savoy, Henry, Earl of Lincoln, and Sir Otto de Grandison as his proctors to arrange peace between himself and the King of France.*¹]

PROCURATORIUM DOMINI REGIS ANGLIE PRO PACE INEUNDA INTER IPSUM ET REGEM FRANCIE.—Edwardus Dei gracia Rex Anglie, Dominus Hibernie et Dux Aquitanie universis presentes litteras inspecturis salutem. Noverit universitas vestra quod nos de fidelitate et circumspectione venerabilis patris Johannis Wyntoniensis

¹ This *procuratorium* is printed in Rymer, ii. 914, *verbatim*, except that the Bishop of Winchester's name is omitted. It is dated from Odiham, January 10, a few weeks earlier than this copy. For previous negotiations with the Pope about peace with France in 1300, in which the Bishop of Winchester with six others was employed by the King, see Rymer, ii. 864, 866.

Surrey Record Society.

Number XIV.

Vol 6

WINCHESTER REGISTERS.

PART VI

(JOHN DE PONTISSARA, *continued.*)

LONDON :

ISSUED BY

THE SURREY RECORD SOCIETY

BY ARRANGEMENT WITH THE *EDITORS & PUBLISHERS,*

THE CANTERBURY AND YORK SOCIETY.

MDCCCXX.

THE PUBLIC LIBRARY
OF
PORT WYKE & ALLEN CO., LTD.

WINCHESTER REGISTER

1881-1882
OF
THE PUBLIC LIBRARY

PLATE VI

(GIVEN BY JOHN H. HARRIS)

1881-1882

1881-1882

THE PUBLIC LIBRARY

OF THE CITY OF BOSTON

THE UNIVERSITY AND JOHN HARRIS

1881-1882

episcopi et dilectorum et fidelium nostrorum nobilium virorum Amadei Sabaudie, et Henrici de Lacy Lincolnie, Comitum Consanguineorum nostrorum et Ottonis de Grandisono Militis, plenam fiduciam obtinentes, ipsos nostros facimus, ordinamus et constituimus veros et legitimos procuratores et nuncios speciales, dantes eisdem, tribus et duobus ipsorum, si omnes insimul non concurrant, generalem plenam et liberam potestatem ac speciale mandatum tractandi de reformatione pacis et concordie inter nos et excellentissimum principem Philippum Regem Francie illustrem, ac de hiis que ad pacem pertinent, et super omnibus et singulis discordiis, guerris, litibus, controversiis, causis, questionibus, dampnis, injuriis, petitionibus et actionibus realibus et personalibus atque mixtis, que fuerunt et sunt vel esse possent inter nos et ipsum Regem occasione quacunque; ac tractatum hujusmodi quacunque firmitate vallandi, petendi, stipulandi, recipiendi, retinendi, paciscendi, componendi, transigendi, concordandi et conveniendi, et in certos diem et locum quibus dictus Rex Francie et nos personaliter conveniamus si expedire viderint consenciendi, ac eosdem diem et locum nostro nomine acceptandi, treugas sive sufferenciam, sub quibuscunque forma sive modo dicti procuratores nostri tres aut duo ipsorum oportuno viderint ineundi, ac ipsas treugas sive sufferenciam vallandi, firmandi et etiam roborandi, diem et treugas seu sufferenciam hujusmodi semel et pluries quociens expedire videbitur prorogandi, quodlibet etiam genus liciti sacramenti in animam nostram prestandi, ac omnia et singula faciendi que sunt pacis et concordie et ad plenam pacem et concordiam valeant pertinere et que nos faceremus vel facere possemus si presentes essemus, etiam si mandatum exigant speciale; volentes omnia et singula necessaria et utilia ad facienda et complenda premissa et quodlibet premissorum specialiter expressis et enumeratis haberi. Promittentes insuper pro nobis et heredibus nostris ratum et firmum habere et habituros quicquid per dictos procuratores et nuncios nostros, tres vel duos ipsorum, in forma superius expressa gestum, actum et factum seu etiam procuratum fuerit in premissis et quolibet premissorum. Super quibus approbandis, tenendis, servandis, faciendis et complendis nos et heredes nostros et bona nostra omnia obligamus. Et hoc omnibus quorum interest vel interesse potest aut poterit infuturum significamus, per has litteras nostras patentes sigilli nostri munimine roboratas. Data apud Huntingdone xxij^o. die Martii.¹ Anno domini Millesimo. ccc^{mo}. Secundo. Regni vero nostri Tricesimo primo.

¹ Rymer, *Foedera*, ii. 909, gives two processes on this matter in almost the same words, dated Westminster, Oct. 29, 1302.

[1303—April 30. Albert I, son of the Emperor Rudolf, having overcome and slain in battle Adolphus of Nassau in 1298, at once asked Boniface VIII to confirm him in the imperial power. This at first he declined to do, but after Philip of France had appealed to a Council against the Pope, the latter confirmed Albert and gave him jurisdiction over such parts of the kingdom of France as had formerly been imperial possessions. What follows is the formal document giving effect to this decision.¹]

EDIFICACIO ET CONFIRMATIO REGIS ALAMANIE DICTA A SUMMO PONTIFICE ANNO NONO.—*Affuit tempus quod sol refulsit qui prius latebat in nubilo*, Machab. ii.² Fecit Deus duo luminaria magna,³ luminare majus ut preesset diei et luminare minus ut preesset nocti. Hec duo luminaria fecit Deus ad litteram, sicut dicitur in Genesi, et nichilominus spiritualiter intellecta fecit luminaria, scilicet solem, i. e. ecclesiasticam potestatem, et lunam, hoc est temporalem et imperialem, ad regendum universum. Et sicut luna nullum lumen habet nisi quod recepit a sole, sic nec aliqua terrena potestas nichil habet nisi quod recepit ab ecclesiastica potestate, licet autem ita communiter consuevit intelligi. Nos autem accipimus hic solem imperatorem qui est futurus, hoc est Regem Romanorum qui promovendus est in Imperatorem, qui est sol, sicut est monarcha qui habet omnes illuminare et specialem potestatem defendere, quia ipse est datus et missus in laudem bonorum et vindictam malefactorum. Per dies enim intelligimus bonos, et per noctes intelligimus malos, peccatores et tenebrosos, juxta illud, *Dies diei eruclat verbum, et nox nocti indicat scienciam*.⁴ Per dies autem intelliguntur potestates ecclesiastice seu terrene, juxta illud *Dies formabuntur et nemo in eis*.⁵ Sicut enim a Christo Christiani dicuntur et sic a Christo et Christi Vicario successores Petri formantur; et descendunt omnes dies, hoc est potestates, et nemo in eis. Quia non possunt dicere, Ego Pauli, ego Apollo,⁶ sicut enim a Christo Christiani dicuntur, et sic a Christo et Christi vicario successores Petri formantur, et descendunt omnes dies, hoc est potestates, et nemo in eis. Quia non possunt dicere, Ego Pauli, ego Apollo, set omnes sunt a Christo, et a nobis tanquam a Vicario Jesu Christi. Unde hec nota et scripta sunt quod Vicarius Jesu Christi, id est successor Petri, potestatem Imperii a Grecis transtulit in Germanos, ut ipsi Germani, id est xij. principes, iiij^{or}. laici et tres clerici, possint eligere Regem Romanorum qui est promovendus in Imperatorem et Monarcham omnium regum et principum terrenorum. Nec insurgat

¹ See the *Introduction*, pp. xcix–ciiii. Copies of the letter from Pope Boniface, bestowing on Albert the title ‘King of the Romans’, and of Albert’s reply accepting it, are printed by Raynaldi, *Annales* (1749), ix. 338–46.

² [2 Mach. i. 22]. ³ [Gen. i. 16]. ⁴ [Ps. xviii. 3]. ⁵ [Ps. cxxxviii. 16].

⁶ [1 Cor. iii. 4] ‘Quia . . . Apollo’. These words have been crossed out. They come three lines below, but the whole passage seems confused.

hec superbia Gallicana que dicit quod non recognoscit
 [Fo. 141b.] superiorem, mentien|tes quia jure sunt et esse debent sub
 Rege Romanorum et Imperatore, et nescio unde hoc
 habuerunt vel adinvenerunt, quia constat quod ipsi fuerunt subditi
 Monachis [? Monarchis] Ecclesie Romane et esse debent. Nec
 habebant a lege veteri vel nova nec ab aliquo propheta vel evangelio
 vel Apostolo. Unde hic dicimus quod dicit Apostolus. Et si quis
 evangelizaverit vobis aliud quam evangelizavimus, etiam Angelus de
 celo, anathema sit.¹ Et volumus quod quicumque evangelizant aliud
 anathema sint. Quod videlicet electus in Regem Romanorum prius
 fuit in nubilo arrogancie, etenim non fuit devotus ad nos et ecclesiam
 istam, sicut debuit. Nunc autem exhibet se devotum et promptum
 ad faciendum omnia que volumus, nos et fratres nostri et ecclesia
 ista. Unde nunc venit et affuit tempus miserendi ejus, sicut alibi
 dicit Apostolus.² Ac ubi venit plenitudo temporis, venit quidem
 tempus ut constituamus eum super gentes et regna ut evellat et
 destruat, dissipet et dispergat, et edificet et plantet.³ In nomine
 Domini sic constituimus eum hodie, non hodie eternitatis de quo
 dictum est. Ego hodie genui te,⁴ set in hodie temporis. Sicut
 enim Pater dedit Filio potestatem non in tempore, set in eternitate,
 sic Christus homini et Christi Vicario dedit potestatem in tempore,
 ut ipse habeat jus constituendi imperatorem et imperium transferendi.
 Et accedunt hic Germani quia, sicut translatum est imperium ab
 aliis in ipsos, sic Vicarius Christi successor Petri habet potestatem
 transferendi Imperium a Germanis in alios in quoscunque si vellet,
 et hoc sine jurisdictionis injuria, cum dicit sapiens, Quod justum est
 juste exequere. Unde si subeat justa et legitima causa juste potest
 transferri et juste faceret si eos privaret. Tamen hec fuit semper
 paciencia istius ecclesie, que magis voluit cum eis de benignitate
 quam de rigore, ut non privaret eos licet juste privari potuissent;
 et licet etiam multi essent defectus in electione istius, Nos tamen
 volumus supplere (*sic*) omnem defectum, et magis de benignitate quam
 de rigore suplemus de plenitudine potestatis; unde electionem de
 ipso factam approbamus et ratificamus. Et quia, sicut dicitur in
 jure, Rati habicio retro trahitur et mandato comparatur, hodie
 vivificamus et roboramus omnes actus, et illegitima non approbamus
 nec approbare debemus. Et hoc facimus quia de eo bona presumimus
 in futurum, quia sicut dicitur in Thobia, Boni patris filius est bonus.⁵
 Unde et alibi, Sepe solet filius similis esse patri.⁶ Pater vero suus

¹ [Gal. i. 8].² [2 Cor. ii. 7].³ [Jer. xviii. 7-9].⁴ [Ps. ii. 7].⁵ [Tob. vii. 7].⁶ [*Id.* vii. 2].

fuit Radulphus, Catholicus fidelis et devotus, isti ecclesie homo verax et verificus. Unde vulgariter dicebatur in tota terra illa quando aliquis decipiebatur in promisso. Non habet veritatem dictum istius sicut domini Radulphi comitis. Si autem ipse vellet contrarium facere non posset, quia nos non habemus alas nec manus ligatas nec pedes compeditos, quin bene possimus eum reprimere et quemcunque principem terrenum. Quidam enim principes faciunt colligaciones suas, et audacter dicimus quod si omnes principes terreni essent colligati contra nos et contra ecclesiam istam, dum tamen nos haberemus veritatem et staremus cum veritate, non apreciamus eos unam festucam, et sine dubio si veritatem et justiciam non haberemus bene timeremus, set aliter omnia confunderemus et veritas confunderet eos. Unde hodie de isto quem hodie preficimus dicimus quod dicit Petrus in epistola hujus temporis,¹ Servi subditi estote Regi tanquam precellenti.² Iste enim est rex precellens super omnes reges, et nullus est ab eo exemptus. Et ibidem, Deum timete, quia ab omnibus est timendus et colendus, et bene subjunxit. Regem honorificate,³ quia similiter hic est Rex ab omnibus tanquam precellens timendus et honorificandus. Igitur sciat rex quod si bene se defendat et recuperet jura sua et jura regni et imperii audacter dicimus quod nos defendemus plus jura sua quam nostra, et hoc contra Regem Francie vel contra quemcunque alium. Et per nos firmabitur sententia sua et nota flectetur.⁴ Ipse vero misit hic procuratores suos qui sunt hic presentes cum plenario mandato jurandi in animam suam et faciendi et exhibendi nobis omnia que per ipsum sunt facienda vel exhibenda. Et volumus quod predicta faciant sicut est consuetum.

Postquam predicta complevit dominus noster incepit quidam clericus qui est Cancellarius dicti Regis et qui fuit hic anno predicto pro eodem et assumpsit thema. Dominus judicabit fines terre.

Reg. ij. Dominus judicabit fines terre et dabit imperium [Fo. 142a.] Regi suo et sublimabit cornu Christi sui.⁵ Et ideo cum |

opus nature sit opus intelligencie ara [? ars] imitatur naturam, et ideo cum in natura sit causa primum movens et principalis et causa secundaria exequens et instrumentalis, sequitur tertia causa finalis. Causa prima efficientis auctoritas designatur cum dixit. Dominus judicabit fines terre. Causa secundaria suscipientis ydoneitas designatur, ibi, Dabit imperium Regi suo. Causa finalis utilitas designatur, cum dicit, Et sublimabit cornu Christi sui. Et

¹ Epistle for third Sunday after Easter.

² [1 Pet. ii. 13].

³ [1 Pet. ii. 17].

⁴ See *Introduction*, p. cii.

⁵ [1 Pet. ii. 10].

hoc in summa dicit tertia qualiter Papa erat dominus omnium potentialiter, habens et ferens veram potestatem, cum dicit Dominus quomodo judicabit discrete racionabiliter et potenter, cum dixit, Judicabit fines terre: Inducens illud Dominus rex noster, dominus legifer noster,¹ et illud tertium, Per me reges regnant et principes etc.² Ergo, Papa, Rex regum et dominus dominantium et legum conditores (*sic*) juxta. . . .³ Ego legifer vester, et Per me principes imperant et potentes decernunt justiciam; ergo Dominus omnium. Et commendavit Papam de summa discrecione seu circumspectione, litteratura, justicia, magnificencia, mirabilitate, miraculositate, terribilitate, severitate et misericordia, ostendens qualiter in negocio isto servaverat mansuetudinem et rigorem, qualiter propter facta magnifica est nomen ejus in generacionem et generacionem. Inducens illud, Generacio et generacio laudabit opera tua⁴ et potenciam tuam pronunciabunt: magnificenciam glorie sanctitatis tue loquentur, et mirabilia tua narrabunt⁵ et justicia tua exultabunt.⁶ Miserator et misericors Dominus, et sequitur, Miseraciones ejus super omnia opera ejus.⁷ Postea etiam proseguendo illud, Fines terre, dixit de potestate et qualiter potestas erat illimitata et super omnes, habens omnibus aliis dare et nichil ab eis recipere, ut sol; et aliis potestatem et claritatem ab eo recipere ut lune [*? luna*] et nichil sibi dare. Et post proseguendo illud, Dabit imperium Regi suo, commendavit Regem Alamanie, dicens quod erat Catholicus et devotus ad ecclesiam et ecclesiasticos viros, promptus et paratus ad mandata Apostolica exequendo [*? exequenda*], etiam eundem qualiter erat de magna progenie et de devoto et catholico patre natus. Qualiter etiam erat cum magnis hominibus et magnis progeniebus et sanguinitate et affinitate multiplici colligatus. Prosequendo insuper qualiter erat integer ad dominum nostrum Papam, devotus promptus et constans. Unde dixit quod iste rex non esset rex Israel inconstans et ingratus, sicut rex Egypti de quo legitur, Baculus arundineus rex Egypti super eum qui commissus fuit, perforabit manum innitentis super eum.⁸ Dixit etiam quomodo erat justus, pacificus et in rebus bellicis fortunatus, et qualiter confidebat quod Dominus daret sibi imperium et perficeret, et incepto cum sublimaret, alias consummaret. Postea proseguendo illud, Cornu etc. dixit quomodo cornu intelligitur imperialis potestas, et quomodo ipse ostendebat se in cornu defensorem et advocatum ecclesie et pacificatorem terre universorum et ad procurandum ecclesie tranquillitatem. Et post hoc, negotiati

¹ [Is. xxxiii. 22].² [Prov. viii. 15].³ Blank space for a word. ? Esaie [xxxiii. 22].⁴ [Ps. cxliv. 4].⁵ [*ib.* 6].⁶ [*ib.* 7].⁷ [*ib.* 9].⁸ [Is. xxxvi. 6].

[?regraciati] sunt domino nostro, quia ipsum Regem reformavit et emendavit, sibi reconciliavit sicut bonus pater, et quia approbavit et ratificavit que facta fuerant de eo vel per ipsum, et sic regraciando genua flexerunt et obtulerunt se paratos tanquam ad omnia juranda, facienda et exhibenda que domino suo et presenti negotio incumbabant. Et postquam per dominum nostrum sunt jussi stare, resumpsit dominus noster illud. Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis a templo tuo quod est in Iherusalem,¹ et dixit quomodo constabat sibi et fratribus suis istos procuratores habere mandatum plenarium ad omnia predicta, et qualiter confidebat quod omnia conventa et pacta et scripta et scribenda ipse servaret, quia, inquit, boni et veredici patris filius et sicut nos diximus et tu dixisti, et qualiter permittebat [?promittebat] quod ipse defenderet [et] manuteneret eum et jura imperii. Ita, inquit, quod nos secum et ipse nobiscum confundemus superbiam Gallicorum, unde, inquit, volumus pandere in publicum quod hactenus fuerat inter eos secretum. Verum est quod fuerunt federaciones, pacta et juramenta, et penas quascunque appositas dissolvimus et evacuamus; ipsum Regem nostrum ab omnibus supradictis absolvimus de plenitudine potestatis, et non dimittat propter illa defendere et recuperare jura regni et imperii sui, vosque nunc debetis jurare circa capitula que inter illud et quedam alia. Et cum post hec genuflexissent iiij^{or} procuratores ante librum et dominus Matheus Rubeus assumpsisset verbum, et dixit quod ipse esset Cardinalis et exegit juramentum de servando partem suam et proprium suum et super aliis que con-[Fo. 142b.] tinentur ibidem et (*sic*) | et postquam juraverunt genu flexo (*sic*) dominus noster incepit, *Te Deum laudamus*, quo finito capellani dixerunt versum, Advenit redemptor noster, Aspice Deus, et ipsemet dixit oracionem, Perfice quesumus Domine ut et mundi cursus etc. et aliam oracionem, Deus a quo omnia bona procedunt etc. Data Lateran. ultima die Aprilis. Pontificatus sanctissimi patris domini Bonifacii Pape Octavi Anno ix^o.

[1303—May 31. An official copy, dated from Anagni, of the Bull by which Boniface bestowed upon Albert I those cities and provinces of France which had formerly been held by the Emperors. On September 7 following Boniface was made prisoner at Anagni by Nogaret, Vice-Chancellor to King Philip, and on October 11 he died at Rome.²]

[No rubricated title.]—Bonifacius episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Juxta verbum propheticum, Preceptum a Domino emanavit ad Apostolice sedis antistitem dicens.

¹ [Ps. lxvii. 29, 30].

² See the *Introduction*, pp. civ, cv.

Dissolve colligaciones impietatis, solve fasciculos deprimentes.¹ Nos igitur, qui disponente Domino super ipsius sedis speculam constituti ad observanciam hujusmodi precepti dominici ubi expedire conspicimus intendentes, venerabiles fratres nostros . . . Archiepiscopos et Episcopos, et dilectos filios Electos, Abbates, Priores ac ceteros ecclesiarum prelatos et personas ecclesiasticas regulares et seculares ecclesiarum et monasteriorum, Capitula et Conventus Cisterciensium et aliorum quorumlibet ordinum, necnon Magistros et preceptores ac fratres Hospitalis sancti Johannis Iherosolom., Domorum Milicie Templi, beate Marie Theotonicorum et Calatranensium,² Duces quoque, Marchiones, Comites et Barones ceterosque nobiles, potestates insuper seu Rectores, Scabinos, Consules, Consiliarios et Officiales quoslibet et alios cujuscunque eminencie, condicionis et status quocunque nomine censeantur, ac populos, Communia, Communitates et Universitates terrarum et locorum quorumlibet per Tarentasiensem, Bisuntinum, Ebredunensem, Aquensem, Arelatensem, Viennensem et Lugdunensem Civitates et Dioceses ac Provincias, et per totam Burgundiam, Lothoringiam, Comitatum Barrensem, Terram Dalphini et Comitatum Provincie et Folqualquerii et principatum Aurasice et per totum Regnum Arelatense constitutos, imperio et Regno Romano de jure subjectos, qui juramenta fidelitatis seu vassallagii vel alia promiserunt vel promissiones et obligaciones cum penarum vel sine penarum adjectione fecerunt de facto in prejudicium predictorum Imperii et Regni ac karissimi in Christo filii nostri Alberti Regis Romanorum illustris cuicunque seu quibuscunque personis cujuscunque preminencie, dignitatis, ordinis, condicionis et status ecclesiastici vel mundani existant, etiam si Imperiali vel Regali seu quavis alia prefulgeant dignitate, quibus ad ea prestanda et facienda de jure minime tenebantur et per que posset impedimentum afferri vel obstaculum interponi, quominus idem Rex Romanorum libere possit exequi prefati Romanorum Regni regimen sive Romani Imperii postquam ejus receperit dyadema, et facere, adimplere atque servare que nuper nobis et dicte sedi promisit, ab omni vinculo juramentorum, promissionum et penarum hujusmodi ex nunc absolvimus et totaliter liberamus, ac ipsos omnes et singulos ad ea servanda decernimus non teneri. Nec pro eo quod ipsa que omnino dissolvimus et nullius esse volumus roboris vel momenti de cetero non servaverint, de reatu perjurii vel aliqua pena seu privacione bonorum possent in judicio vel extra judicium impeti seu aliquatenus molestari. Quinimmo eos ab

¹ [Is. lviii. 6].² See p. civ.

observacione illorum precipimus penitus abstinere, juramenta taliter prestita relaxantes de apostolice plenitudine potestatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre absolucionis, liberationis, constitutionis, dissolucionis, precepti et relaxationis infringere vel ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignacionem Omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Data Anagnie pridie Kalendas Junii. Pontificatus nostri anno ix^o.

[The space of eight lines at the foot of this page is left blank.]

[Fo. 143a.]

[A list of the monks of St. Swithun on October 9, 1325.¹]

Omnes Monachi subscripti erant viventes in monasterio sancti Swithuni simul et semel, Anno Domini Millesimo ccc^{mo}. Vicesimo quinto, die sancti Dionisii.

Dominus Ricardus de Enford,	Ricardus de Foxham
Prior	Willelmus de Marleburge
Adam de Hyda	Nicholaus de Heyftesbury
Johannes de Donketone	Petrus de Basynges
Philippus de Menes	Ricardus de Merewelle
Johannes de Combe	Galfridus de Guldeford
Willelmus de Insula	Ricardus de Wyntonia
Johannes de Beverstone	Adam de Saresberia
Robertus de Basynges	Alexander de Wygornia
Willelmus de Wynthale	Johannes de Fourde
Ricardus de Claverlye	Johannes de Nywbury
Adam de Donytone	Ricardus de Rossell
Rogerus de Braysfeyld	Walterus Selebourne
Robertus de Godeshulle	Johannes Tynctor
Johannes de Cantuaria	Galfridus de Somborne
Ricardus de Wollope	Walterus de Langestoke
Alexander de Wyntonia	Willelmus de Bouklonde
Johannes Torpyn	Johannes de Merlawe
Ricardus de Londonia	Willelmus de Basynges
Johannes le Foun	Willelmus de Clere

¹ In the second year of the Episcopate of John de Stratford. Probably inserted here as a convenient page was left blank. See 'Compotus Rolls of St. Swithun's Obedientiaries' (Hants Record Soc.), pp. 12-16, where Dean Kitchin prints this list in full, with notes to most of the names, and comments on the sources from which the monastery drew its *alumni*. These notes and remarks are well worth study, but they deal with the Priory as it was nearly a generation later than Pontissara's time.

Alexander de Heryerd
 Johannes de Clyfford
 Johannes de Hyldeslye
 Helias de Fourde
 Rogerus de Mulleford
 Nicholaus de Enford
 Rogerus de Marmyon
 Robertus de Seintomere
 Johannes de Ponyntone
 Ricardus de Pek
 Edmundus de Bolesdone
 Johannes de Denone
 Robertus de Micheldevere

Philippus de Nuthelye
 Thomas de Bertone
 Willelmus de Heynow
 Thomas Fromund
 Nicholaus de Haywode
 Hugo de Wyly
 Edwardus de Walrand
 Radulphus de Stancton
 Robertus de Popham
 Willelmus de Camel
 Thomas de Wyltone
 Johannes de Stokebrugge

[Fo. 143b blank.]

[Fo. 144a.]

[1296, November 6. *Thomas de Feringes, a poor clerk of the Diocese of Winchester, having made personal application for a benefice to Pope Boniface VIII, the Bishop, dating from Rome with the Papal Bull before him, directs the Abbot and Convent of Hyde,¹ according to its tenor, to provide the petitioner with one of the benefices in their presentation, with or without cure of souls, to the annual value of 35 or 40 marks. In case it should be impossible to obey the Papal mandate immediately, full instructions are added for future procedure. Collateral instructions are given to the Prior of Winchester and Mag. Philip de Barton, the Bishop's official, to guard against any evasion of the Papal order, and the process is drawn up in legal form by an Italian Notary-public.*]

EXECUCIO FACTA SUPER PROVISIONE FACIENDA THOME DE FERINGES CLERICO.—Johannes permissione divina Wyntoniensis episcopus, executor seu provisor super provisione T. de Feringes clerico facienda a sede apostolica deputatus, dilectis in Christo filiis . . . Abbati et Conventui de Hyda extra muros Wyntonie ordinis sancti Benedicti salutem et mandatis apostolicis humiliter obedire. Noveritis nos litteras sanctissimi patris domini Bonifacii Pape viij. recepisse cum vera bulla plumbea et filo canapis bullatas, non abolitas, non cancellatas, non viciatas, nec in aliqua sui parte corruptas quarum tenor talis est. Bonifacius etc. venerabili fratri . . . Episcopo Wyntoniensi salutem et Apostolicam benedictionem. Constitutus in presencia nostra dilectus filius Thomas de Feringes pauper clericus tue diocesis nobis humiliter supplicavit ut cum ipse sicut asserit nullum sit ecclesiasticum beneficium assecutus provideri sibi de benignitate apostolica

¹ Geoffrey de Feringes was elected Abbot of Hyde eight years later. See above, i. 178, 179. If Thomas was akin to him, the Bishop may have been influenced by this knowledge in putting upon the Abbey the unwelcome burden of providing the young man with a benefice. One G. de Feringe had been Official of Winchester under Bp. Wm. de Raleigh in 1243. Above, i. 18. The name was probably derived from Ferring, near Worthing, Sussex.

dignaremur. Quia igitur illi sunt ad ecclesiastica beneficia promovendi quibus mores et sciencia suffragantur, cum idem clericus quem per dilectos filios magistros Bartholomeum decanum Pictaviensem et Raynaldum de Mediolano Canonicum Laudunensem capellanos nostros ac fratrem Amanenum de Mota ordinis Minorum examinatores super hoc deputatos a nobis de litteratura examinari fecimus diligenter, inventus sit in illa convenienter ydoneus ad ecclesiasticum beneficium optinendum. Nos de vita et conversacione ipsius clerici noticiam non habentes fraternitati tue per Apostolica scripta mandamus quatinus de hiis solerter inquirens si eum vite laudabilis et honeste conversacionis esse repereris (*sic*) et aliud ecclesiasticum beneficium non optineat, nec alias scripserimus pro eodem aliudque canonicum non obsistat, eidem clerico de aliquo ecclesiastico beneficio secundum sue probitatis merita competenti cum cura vel sine cura consueto ab olim clericis secularibus assignari, spectante ad collacionem vel presentacionem dilectorum filiorum . . . Abbatis et Conventus de Hyda¹ extra muros Wyntonie Ordinis sancti Benedicti communiter vel divisim si quod in Civitate vel Diocesi Wyntoniensi vacat ad presens, vel quam primum ad id optulerit se facultas, dummodo pro alio in consimili forma non scripserimus super conferendo sibi beneficio ad eosdem . . . Abbatum et Conventum spectante per te vel per alium seu alios providere procures, inducens eum in corporalem possessionem ejusdem Beneficii et defendens inductum ad [*lege ac*] faciens ipsum ad illud si in ecclesia Collegiata secundum destinacionem nostram inferius annotatam extiterit postquam de ipso vacante sibi provisum fuerit in Canonicum recipi et in fratrem, non obstante si forte Romani Pontificis predecessoris nostri de Beneficiis ad predictorum . . . Abbatis et Conventus collacionem vel presentacionem spectantibus fecerint aut mandaverint aliis provideri, dummodo non plures quam unus ex illis cui nolumus auctoritate presentium prejudicium generari beneficium ratione hujusmodi provisionis exceptet, vel si eisdem Abbati et Conventui aut personis ipsius ecclesie a sede Apostolica sit indultum² quod ad receptionem vel provisionem ali-

¹ In the margin here is the following note: 'Ista bulla concordat in omnibus ad bullam magistri Pagani pro quo scribitur inferius, nisi quod ibi pontifice spectante ad collacionem vel presentacionem dilectorum filiorum Abbatis et Conventus Monasterii de sancto Barnaba ordinis sancti Benedicti dicte Diocesis communiter vel divisim etc.'

² A marginal note comes here, which seems to be the conclusion of some sentence which does not appear in the text: 'debent (?) illa magistri. Et iidem Abbas, et Conventus sexdecim vel plura beneficia ecclesiastica . . . * cujuscunque valoris existant ad suam collacionem vel presentacionem habeant per se vel per alium etc.'

* A word illegible.

cujus minime teneantur, quanquam ad id compelli aut quidem interdicti, suspendi vel excommunicari non possint, vel quod alius nequeat de beneficiis ad eorundem Abbatis et Conventus collacionem vel presentationem spectantibus alicui providere per litteras Apostolicas non facientes plenam et expressam de indulto hujusmodi mencionem sine quibus alia sedis Apostolice indulgencia generali vel speciali cujuscunque tenoris existat per quam effectus presentium impediri valeat vel differri, de qua in nostris litteris mencionem fieri oportebit specialem. Contradictores per censuram ecclesiasticam appellacione postposita compescendo. Ita tamen quod idem clericus sicut requiret onus beneficii de quo ei provisum fuerit ad ordines se faciat statutis temporibus promoveri et personaliter resideat in eodem. Alioquin si ipse ut predicitur se promoveri non fecerit hujusmodi gracia et omni ejus commodo sit eo ipso privatus, Si vero per superiorem suum canonice monitus in beneficio ipso neclexerit, prout ejusdem beneficii qualitas seu condicio exigit, residere, beneficio sic optento privetur, mandatum nostrum in hac parte taliter inpleturus quod in eo inpendisse lauderis misericordiam pauperi et obedienciam mandatori. Volumus autem quod omnes alie littere ab apostolica sede vel ejus legatis seu quibuslibet aliis optente, necnon promissiones et obligationes a quibuscunque personis facte super ipsius clerici provisione, sint invalide omnique careant firmitate. Ceterum districtius inhibemus ne prefato clerico auctoritate presentium in Cathedrali provideatur ecclesia vel de cujuslibet ecclesie

collegiate prebenda cujus redditus et proventus annui
[Fo. 144b.] xxv. marcarum sterlingorum summam, | sive de aliqua

parochiali ecclesia vel aliquo ecclesiastico beneficio curam animarum habente cujus redditus et proventus xl. marcarum ejusdem monete quantitatem annuatim excedant. Nos enim irritum decernimus et inane si quid contra hujusmodi inhibitionem nostram contigerit attemptari. Valorem autem annum hujusmodi reddituum et proventuum declaramus et habere volumus estimatum secundum aliam taxationem reddituum et proventuum predictorum per quam inter alias taxationes tempore solute decime de redditibus et proventibus ipsis factas invenietur de illis amplius pro ipsa decima persolutum. Data Anagnie Nonis Junii. Pontificatus nostri anno secundo.

Nos igitur, volentes mandatum Apostolicum nobis in hac parte directum exequi ut tenemur humiliter et devote, auctoritate Apostolica nobis in hac parte commissa de vita et conversacione ac meritis ipsius Thome inquisivimus diligenter. Et quia ipsum Thomam ex fidedignorum testimonio vite laudabilis et conversacionis honeste aliasque ydoneum ad ecclesiasticum beneficium

optinendum esse reperimus, nec invenimus aliquod canonicum quod obsistat eidem clerico propter quod dicta provisio retardari debeat seu etiam impediri, dicto Thome ecclesiasticum beneficium cum cura vel sine cura ad collacionem vel presentacionem vestram pertinens, cujus redditus et proventus valorem annum xxv. marcarum sterlingorum vel xl. marcarum summam secundum formam et estimacionem in litteris Apostolicis expressam non excedat, si quod in Civitate vel Diocesi Wyntoniensi ad vestram collacionem pertinens vacat ad presens nulli alii de jure debitum juxta traditam nobis formam conferimus et presentialiter provide-
mus, ipsum Thomam per birretum nostrum investimus de eodem, vobisque Abbati et capitulo ac omnibus aliis quorum interest vel interesse potest communiter vel divisim auctoritate Apostolica nobis in hac parte commissa sub pena excommunicacionis quam in vos et quemlibet vestrum monicione premissa ex nunc prout ex tunc in hiis scriptis ferimus, ac eam vos incurrere volumus ipso facto si mandatum nostrum immo verius Apostolicum neclexeritis adimplere, in virtute sancte obediencie districte precipiendo mandamus quatinus prefatum Thomam vel procuratorem suum si in ecclesia collegiata fuerit infra sex dies a tempore presentacionis presentium computandos quorum duos pro primo duos immediate sequentes pro secundo et residuos duos pro tertio et peremptorio termino assignamus recipiatis vel recipi faciatis in Canonicum et in fratrem, sibi-
que de fructibus redditibus proventibus et obvencionibus universis faciatis integre responderi. Si vero nullum beneficium cum cura vel sine cura ad vestram collacionem vel presentacionem spectans tempore nostre provisionis seu collacionis vacavit, nos simile beneficium post dictum tempus in dicta Civitate vel Diocesi ad nostram collacionem vel presentacionem spectans, ut sepius dictum est, vacaturum a tempore provisionis vel collacionis earundem collacioni nostre immo verius Apostolice per nos seu per alium seu alios eidem Thome conferendum reservamus. Inhibemus quoque vobis omnibus et singulis supradictis communiter et divisim auctoritate Apostolica nobis in hac parte commissa, et vos monemus et quemlibet vestrum primo secundo et tertio ac peremptorio sub pena excommunicacionis quam in omnes contradictores et rebelles, si qui extiterint pupplici vel occulti, in hiis scriptis ex nunc prout ex tunc ferimus si secus feceritis ne hujusmodi beneficium supradictum alicui alii quam predicto Thome vel ejus procuratori pro eo conferatis vel etiam assignetis, aut ad dictum beneficium aliquem presentetis seu etiam admittatis, nec per alios admitti procuretis, donec predicto Thome de hujusmodi beneficio provisum extiterit juxta

predictarum litterarum Apostolicarum formam nobis in hac parte directarum. Nos enim quicquid de dicto beneficio si quod post tempus provisionis, collacionis, inhibicionis et reservacionis nostrarum predictarum vacat in Civitate vel Diocesi aut in futurum vacare contigerit per aliquem vel aliquos secus attemptatum fuerit vel contigerit attemptari ex nunc decernimus irritum et inane. Ceterum ut predicta omnia debitum sortiantur effectum, et ut vos super hiis pretendere quodammodo ignoranciam non possitis, discretis viris domino . . . Priori Wyntoniensi et Magistro Philippo de Barton Officiali nostro et cuilibet eorum in solidum super executione predicti mandati Apostolici et nostri per presentes plenarie committimus vices nostras, donec eas ad nos duxerimus revocandas et eis nichilominus in virtute sacre obediencie et sub pena excommunicationis, quam in eos et quemlibet ipsorum monicione

[Fo, 145a.] competenti premissa | nisi mandatis nostris huiusmodi paruerint cum effectu in hiis scriptis ferimus, districte precipimus et mandamus, quatinus ipsi vel alter ipsorum qui requisiti fuerint personaliter ad ecclesiam vestram accedant et supradictas nostras moniciones et precepta ac processus necnon omnia et singula supradicta et alia que pro huius expeditione negotii expediri videbuntur vobis communiter et divisim et prefato vestro monasterio denuncient, legant et publicare procurent et eidem Thome vel procuratori suo ejus nomine beneficium si quod vacat ut premittitur vel quam cito ad id optulerit se facultas libere conferant et assignent sibi vel procuratori suo pro eo de fructibus redditibus et proventibus juribus et obventionibus universis ipsius beneficii de quo sibi provisum fuerit faciant integre responderi. Et si in ecclesia collegiata sibi provisum fuerit in Canonicum recipi et in fratrem, in contradictores et rebelles sententiam excommunicationis promulgent et excommunicatos denuncient et per alios faciant pronunciari, donec eidem Thome fuerit plenarie satisfactum. Super mutacione autem processus nostri presentis, seu derogacione eisdem subdelegatis et cuilibet eorum potestatem omnimodam deneamus. Litteras vero nostras huiusmodi seu processum nostrum presentem nos [? non] penes vos set penes eundem Thomam vel procuratorem suum volumus remanere, vobis districte ac sub pena excommunicationis quam in vos ferimus in hiis scriptis si contrarium feceritis precipimus et mandamus quatinus, visis litteris Apostolicis ac processu et habita si volueritis copia de eisdem litteris ac processu quam vobis fieri volumus per dictum Thomam vel ejus procuratorem, easdem litteras ac processum dicto Thome vel procuratori suo restituere absque difficultate qualibet studeatis. In

quorum omnium testimonium presentes litteras sive processum sigilli nostri munimine fecimus roborari. Et ad majorem fidem easdem litteras et processum scribi fecimus per Albertum Bartholomei notarium pupplicum (*sic*) infrascriptum, et in pupplicam formam redigi. Data Rome. vj. die Novembris. Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo sexto. Consecracionis nostre xv^o.

¶ Et ego Albertus Bartholomei Gilii de Argellata civis Bononie sacrosancte Romane ecclesie et imperiali auctoritate notarius puplicus etc.

[1296. *Feast of the Dedication of St. Peter's, Rome. Formal sentence of Pope Boniface VIII against Frederick of Aragon, who had thwarted all the Pope's arrangements for the peaceful handing over of Sicily to Charles of Valois by himself assuming the crown on Easter Day in the Cathedral of Palermo. The Pope had offered Frederick the hand of Catherine, the daughter of Philip, the titular Latin Emperor of the East, with the lure of the Byzantine throne, to be won by the sword. A treaty was formed with these and other articles. Charles of Valois surrendered an empty title to Aragon and acquired a title, which proved valueless, to the throne of Corsica and Sardinia, with large subsidies in money. James of Aragon had full recognition of his established claim to the throne of Aragon. But Sicily was not disposed to consent to the treaty. The re-establishment of French power in the island would bring back a rule which they abhorred, with retribution for the massacre of the 'Sicilian Vespers'. Had Frederick proved far more unwilling and scrupulous than he was to assume royal power his hand would have been forced, and though James by his agreement with the Pope was obliged to take up an outward opposition to his brother, his conduct of the war was so feeble as to leave Frederick during Boniface's life in practically undisturbed possession. The Pope's wrath, however, knew no bounds, and the terms of the Bull copied here are singularly incisive.*]¹

SENTENCIA LATA CONTRA FREDERICUM FRATREM REGIS ARRAGONUM PER DOMINUM BONIFACIUM PAPAM OCTAVUM.— Bonifacius Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuum rei memoriam. Dū dum per felicis recordacionis Martinum primo, et subsequenter Honorium et Nicholaum Romanos Pontifices predecessores nostros, contra quondam Petrum olim Regem Arragonie et natos ipsius ac Siculos Romane rebelles et hostes ecclesie, ad cūjus dominium Sicilie Insula noscitur pertinere; aliosque fautores, adjutores, complices et sequaces eorum propter graves et enormes excessus, manifestas injurias, contumacias et contemptus per eos contra Deum et eandem ecclesiam longo jam tempore dampnabili temeritate presumptas, pro ut in multorum noticiam non ambigimus provenisse, diversi et varii qui in Archivo sedis apostolice conservantur habiti sint processus, moniciones, exhortaciones, inhibiciones, precepta, citaciones, ac spirituales et temporales penas atque sentencias varias continentes. Postmodum vero nos ex divine dispensacionis arbitrio ad summi Apostolatus officium evocati inter alia nostre sollicitudinis studia diversos et varios tractatus assumpsimus

¹ This 'Sentence' is not printed by Raynaldi.

et cogitavimus, vias et modos quibus ad gremium ipsius matris ecclesie nobilem juvenem Fredericum filium dicti P. et Siculos induceremus eosdem a cujus Insule detencione aliisque violenciis karissimus in Christo filius noster Jacobus nunc Rex Arragonie prudenti devocione cessavit, ac illam quantum in eo extitit expeditam et liberam ecclesie memorate dimisit et voluit quod ad ipsius manum et mandata ecclesie Insula et Siculi predicti redirent. Deinde nos experiri volentes utrum timor Domini et reverencia predictae matris ecclesie tangerent Fredericum et Siculos prelibatos ut saniori ducti consilio ad ipsius ecclesie mandata reverterentur humiliter, nostros et ejusdem sedis solempnes nuncios ad eos propterea in signum munifici muneris de ipsius sedis exul[t]anti clemencia duximus destinandos. Quos iidem Fredericus et Siculi inflati superbie spiritu admittere recusarunt, immo potius ipsos verbis contumeliosis affectos inhoneste tractantes ac prolatis comminationibus gravibus in eosdem e[j]icere et expellere ipsos pre-
[Fo. 145b.] sumpserunt in non modicum ipsius | sedis opprobrium et contemptum, et quod est gravius et horrendum auditu Fredericus ipse pravis paternis inherendo vestigiis se precipuum Siculorum predictorum fautorem, ducem et aurigam constituit, et nimis proprie quasi tumidus adolescens ultra seipsum erectus ad precipitium, promptus et dispositus ad ruinam, pro ut fame veridicus affatus insinuat et evidencia facti clamat, propria et Siculorum ipsorum ductus insania, ipsorumque consilio, auxilio et favore, non sine Divine majestatis offensa, dicte sedis injuria ac karissimi in Christo filii nostri Karoli Sicilie Regis illustris prejudicio et contemptu in Sicilie Regem eligi, inungi, coronari vel verius consecrari se fecit soliumque regale conscendere, verecundia a se penitus relegata, presumpsit et ejusdem Regni regem se nominat, et cum nonnullis de Lumbardia, Tuscie et Regni ac aliis Italie partibus profugis, quos a propriis laribus eorum malicia effugavit se implicat commerciis fraudulentis, non attende[n]s quam sit graviter puniendus non solum qui regium sibi nomen usurpat, set etiam qui assumit indebite nomen simplicis magistratus. Qua re nos ejusdem Frederici presumptionem tam temerariam et superbam ac ejus iniquitates, dolos, fraudesque multiplices inhominabiliter detestantes, nominationem, electionem, assumptionem, inunctionem et coronacionem de ipso Frederico in Sicilie Regem de facto presumptas et quicquid circa prefatum Fredericum extitit per nominationem, electionem, assumptionem, inunctionem et coronacionem, immo verius consecracionem hujusmodi quas recipere de facto non meruit, et quas utique constat nullas esse presumpsum apud hanc basilicam Principis Apostolorum de urbe in festo Ascensionis domini proximo prete-

rito, presente tunc fidelium multitudine copiosa, cassavimus, irritavimus et omnino viribus evacuavimus, immo cassas irritas et vacuas duximus nunciandas; districte precipientes eidem ut se nec Regem Sicilie nominaret, nec nomen regium quomodolibet assumere vel usurpare presumeret, ac de Sicilie regni regimine seu alicujus ejus partis se nullatenus intromitteret, nec uteretur litteris sub hujusmodi expressione nominis aut sigillo cum tipario¹ Regie majestatis. Memoratis insuper Frederico, Siculis et aliis quibuscunque cujusvis eminencie, dignitatis, condicionis aut status ecclesiastici vel mundani qui Frederico predicto in premissis vel aliquo premissorum assistere, dare consilium, favorem vel auxilium presumpserint expresse precipimus ut usque ad octabas festi Apostolorum Petri et Pauli proximo preteritorum quas eis ad hoc pro peremptorio assignavimus termino ad nostra et dicte sedis mandata redire curarent, alioquin ipsos excommunicationis sententia innodamus, ac nichilominus Sicilie insulam et omnia loca que in dicto regno pro Frederico predicto tenentur ecclesiastico supposuimus interdicto, alias nichilominus contra ipsos spiritualiter et temporaliter prout videmus expediens processuri. Ad hoc universis Christi fidelibus cujuscunque eminencie vel dignitatis essent sive status, quos Petri claves et Romane sedis potestas astringeret districte injunximus sub excommunicationis pena, quam si secus facerent eos volumus incurrere, ipso facto, non obstantibus quibuslibet privilegiis sive indulgenciis sub quacunque verborum forma concessis, seu interpretatione vel voluntate alicujus seu aliquorum predecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, quod ipsi hujusmodi generalibus sentenciis nullatenus includerentur, ut Frederico et Siculis memoratis in premissis contra Romanam ecclesiam et regem Karolum suprascriptum in detencione Sicilie seu quoruncunque locorum Calabrie vel regni predicti seu occupatione quaruncunque Provinciarum, Civitatum, terrarum, Castrorum seu locorum ad dictam Apostolicam sedem [?] et] ad prefatum Karolum Regem Sicilie spectantium constitutorum ubilibet nullum prestarent auxilium, consilium vel favorem, neque nuncium seu litteras mediate vel immediate mitterent ad eos vel reciperent ab eisdem. Quos si secus agerent ipsos sententia simili innodandos [?] duximus] a qua per neminem absolvi valerent absque mandato sedis Apostolice speciali per ejusdem sedis litteras plenam et expressam facientibus (? faciente) de presentibus mencionem. Ceterum omnia privilegia, indulgencias, gracias, absoluciones, concessionones, dispensaciones, remissiones, restitutiones, donaciones, largiciones et

¹ 'Typarium'—a seal on which the τύπος or image of a prince was engraved. Du Cange.

liberalitates dictis Frederico et Siculis et aliis quibuscunque cujuscunque preeminencie, condicionis aut status ecclesiastici vel mundani qui in insula predicta aut locis eidem Frederico in nominatione, electione, inunctione et coronacione seu execracione (*sic*) premissis dederant consilium, auxilium vel favorem a nobis vel auctoritate nostra sub quacunque verborum expressione concessa propter eorum ingratitude auctoritate apostolica revocavimus et nullius

[Fo. 146a.] decrevimus esse | firmitatis. Predicentes aperte ipsos Fredericum et Siculos qui eidem Frederico ut predicitur auxilium consilium vel favorem impendere presumpserunt pro pretexto dilacionis et termini prefixionis hujusmodi, que potius ex gracia seu misericordia quam ex juris necessitate procedebant nequaquam differre vel etiam abstinere proponebamus, quin etiam ipsa dilacione ac termini assignacione pendentibus tam ex preteritis eorum excessibus, contumaciis et offensis quam ex futuris si quos eos committere fortasse contingeret, procedemus spiritualiter et temporaliter prout et quando videremus expediens contra ipsos.¹ Cum autem Fredericus memoratus nec talibus et tantis remediis ab assumpta nequicia compescatur, set eam contumacius prosequens et de sui perversi obstinacione propositi, tam per ipsam detencionem Insule ac executione (*sic*) regiminis in eadem, quam alia plura et manifestiora solitis exhibens argumenta, conatus nepharios ad occupacionem etiam terre Calabrie aliorumque predicti regni locorum fultus, predictorum rebellium Siculorum insania dampnabiliter extendendo monicionibus, prohibicionibus, mandatis, preceptis et sentenciis Apostolicis non absque gravi contemptu clavium vilipensis continue in continuacione sue contumacie intumescat: Nos omnes processus contra rebelles Siculos qui eidem Frederico qualitercunque in pertinacia sue iniquitatis adhererunt et contra ipsum Fredericum, necnon et contra quoslibet alios seu quoad quoscunque alios occasione ipsorum Frederici et Siculorum habitos, de Fratrum nostrorum consilio denunciantes et decernentes, et statuentes plenum robur firmitatis habere, ipsum Fredericum tanquam predictorum monicionum, inhibicionum, mandatorum et preceptorum ac ceterorum nostrorum processuum habitorum notarium contemptorem alios quoque qui premissa contempnerint (*sic*) denunciamus latas, ut premittitur, incurrisse sentencias contra eos. Et nichilominus eundem Fredericum et prefatos rebelles Siculos ac ceteros contemptores monicionum, inhibicionum, preceptorum et processuum predictorum de novo propter contumacie tam gravis augmentum excommunicacionis

¹ Up to this point the bull is a mere recapitulation of that of Ascension Day, 1296 (*Raynaldus*, xxiii. 203).—C. J.

sentencia innodamus. Predictum quoque Fredericum, hujusmodi suis demeritis exigentibus, ac ipsius filios, nepotes et pronepotes auctoritate apostolica de Fratrum consilio eorundem inhabiles reddimus et indignos ad quodvis regimen et imperium, necnon ad Marchionatum, Ducatum, Principatum seu Comitatum et ad omnem honorem vel dignitatem, dominium, presidatum, rectoriam, regimen vel officium quocunque nomine censeantur cujuscunque Provincie, Insule, Civitatis, Castri vel loci recipiendum, obtinendum seu quomodolibet exercendum; statuantes quod ad predicta vel aliqua seu aliquod ipsorum quovis modo vel titulo eligi, admitti vel recipi nequeant vel assumi, quanquam ad ea vel eorum aliqua seu aliquod ex testamento vel ab intestatis aut successione admitti non possint, decernentes irritum et inane si secus per quemcunque fuerit attemptatum. Et nichilominus tam eosdem Fredericum, filios, nepotes et pronepotes qui contrarium fecerint vel presumpserint, quin etiam eligentes, vocantes, assumentes, accipientes vel admittentes ipsos ad premissa vel aliqua seu aliquod predictorum eo ipso excommunicationis et interdicti sententiis decernimus subjacere. Ceterum justum animi nostri motum benignitatis mansuetudine temperantes, ac experiri volentes utrum prefati Fredericus et Siculi possint a dampnationis initio revocari aut velint sic in contumacia et rebellionem persistere, obdormientes in morte in profundum malorum corruant et mergantur, eundem Fredericum ac universos et singulos excommunicatos dicti regni Sicilie qui cum eo seu alias in auxilium presentis turbacionis seu rebellionis dictam insulam intraverint vel inibi existentes eidem turbacioni seu rebellionem quoquo modo faverint, universos quoque Cives, incolas, habitatores et universitates ipsius insule ac quorumlibet Civitatum, castrorum et locorum detentorum et occupatorum per ipsum seu ejus quorumlibet in dicto regno subjectorum vel obedientium de ipsorum Fratrum consilio presente hujusmodi fidelium multitudine copiosa monemus eisque districte precipimus ut ab hujusmodi suis excessibus et offensis desistentes omnino predicti Fredericus et exteri prefatam Insulam et cetera loca dicti Regni occupata et detenta per eos penitus exeant, nunquam illuc in nostrum et ecclesie vel karissimi in Christo filii nostri Karoli ejusdem Sicilie Regis illustris quoad premissa qualecunque prejudicium redituri, iidem vero Cives, incole, habitatores et universitates ut Fredericum et ceteros memoratos de ipsa Insula, Civitatibus, Castris et locis prorsus expellant, nunquam eos vel alios ad premissa vel similia inibi recepturi.

[Fo. 146b.] Quodque | nichilominus ipsi Fredericus, exteri et Siculi ac ceteri quos hujusmodi processus nostri representant

obnoxios infra initium Quadragesime proximo futurum, quod eis ad hoc pro peremptorio termino assignamus ad nostra et ecclesie memorate mandata redire procurent, nostris et ipsius ecclesie mandatis et beneplacitis super premissis absolute et libere parituri Alioquin contra eos et eorum quemlibet spiritualiter et temporaliter gravius prout expedire viderimus procedemus. Ad hoc quia gravius delinquentes sunt acerbius puniendi et secundum qualitatem culparum plagarum servandus est modus, premissis nostris processibus in sua firmitate manentibus, specialem processum adicimus contra illos, qui de Arragonia et Valencia ac quibuscunque Yspaniarum regnis seu terris aut locis, sive de partibus Cathalonie vel Comitatum (*sic*) Barch [? Barcinona], sive de Urbe et circumposita regione, necnon de Lumbardia, Tuscia aut aliis partibus Italie, presertim de terris ecclesie Romane subjectis, ac de Civitatibus Janue¹ et Venesiarum earumque districtibus ad Insulam Sicilie seu ad alias terras Calabrie et aliarum partium regni Cicilie que tenentur pro Frederico predicto se personaliter transtulerint, et morantur in eis, vel in futurum se transferent et morabuntur contra nos, ecclesiam et Reges predictos in favorem, subsidium, consilium et juvamen Frederici prefati, Siculorum eorumque complicum, fautorum et sequacium in hac parte. Precipientes districtius ut dictas Insulas et terras exeant et recedant ab eis, ad eas hujusmodi rebellione durante nullatenus redituri. Quodque ad Insulam et terras ipsas, ut premititur, nullus accedat moraturus in eis sub excommunicationis et confiscacionis bonorum suorum penis et exposicionis eorundem Catholicis faciende, ut videbimus expedire; nichilominus mandantes eisdem qui jam taliter accesserunt ut infra dominicam qua cantatur Letare Iherusalem² super hoc ad ecclesie mandata veniant nostris et ipsius ecclesie parituri beneplacitis et mandatis, alioquin contra ipsos prout expedire viderimus procedemus et procedi mandabimus per superiores eorum. Predicantes aperte ipsis Frederico et Siculis et aliis qui eidem Frederico ut predicatur auxilium, consilium vel favorem impendere presumpserint quod pretextu dilacionis et termini prefictionis hujusmodi, que potius ex gracia seu misericordia quam ex juris necessitate procedunt, nequaquam differre vel abstinere proponimus, quin etiam ipsa dilacione et termini prefixione pendentibus tam ex preteritis eorum contumaciis, excessibus et offensis quam ex futuris si quos committere fortasse contingerit

¹ Genoa. The orthography of Janua for Genua appears to have come into fashion in the Middle Ages for the purpose of supporting the fabulous tradition that ascribed the foundation of the city to Janus. Smith's *Dictionary of Geography*, i. 988.

² The fourth Sunday in Lent.

procedemus temporaliter et spiritualiter, prout et quando videbimus expediens contra ipsos. Ut autem hujusmodi noster processus ad communem omnium noticiam deducatur cartas seu membranas processum continentes eundem in presentis (*sic*) basilice beati Petri principis apostolorum de Urbe appendi vel affigi hostiis seu superliminaribus faciemus, que processum ipsum suo quasi sonoro preconio et patulo indicio publicabunt. Ita quod hii quos processus ipse contingit nullam preterea possint excusacionem pretendere, quod ad eos talis processus non pervenit vel ignoraverunt eundem. Cum non sit verisimile remanere quoad incognitum vel occultum quod tam patenter omnibus publicatur. Acta Rome in basilica supradicta. In die dedicacionis ejusdem basilice. Pontificatus nostri anno secundo.

[1297, January 19. One Magister Paganus, surnamed Anglicus, having applied to Pope Boniface VIII for a benefice, and the examination, held under Pontissara's presidency at Rome, of which the details are appended, failing to supply all that was requisite as to his parentage and character, the Bishop commissions his Official to make inquiry on these points. It is suggested that, this further investigation completed, he should be provided with a benefice by the Abbot and Convent of St. Barnabas, Hyde. Into such benefice when presented the Official is instructed to induct him. This lengthy document is of marked interest, showing, as it does, the very considerable care taken at Rome to investigate the antecedents and general fitness of clerks who applied to the Holy See for benefices in England, and recording the details of their witnesses' examination. Obviously Paganus' weak point was his parentage. One may suppose that his father was a cleric, honestly but irregularly married to his mother. What the result of the Winchester Official's investigation of the case may have been we cannot tell, and unhappily there are no Ordinations included in this Register.]

COMMISSIO FACTA OFFICIALI WYNTONIE FACIENDI INQUISITIONEM SUPER PROVISIONE FACIENDA MAGISTRO PAGANO.—Johannes [etc.] dilecto filio Magistro Philippo de Barton Officiali nostro Wyntoniensi salutem [etc.]. Noveritis nos recepisse litteras sanctissimi patris domini Bonifacii Pape viii. cum vera bulla plumbea et filo canapis in nulla sui parte cancellatas rasas vel abollitas formam que sequitur continentes, Bonifacius etc. ut supra in tertio folio ad hoc signum.¹ Quarum litterarum auctoritate ad petitionem supradicti Magistri Pagani processimus ad receptionem quorundam testium per eundem magistrum P. super vita et conversacione ejusdem productorum, verum quia in Romanis partibus existentes non possumus de predictis ut unde sit oriundus dictus Magister Paganus ac aliis articulis contentis in litteris Apostolicis supradictis plenius inquirere veritatem, de quibus melius inquirei potuit et debuit ubi idem Magister Paganus fuit natus et diutius conver-

¹ Marginal note here, 'Mutatis nominibus quibuslibet ponitur Magister Paganus dictus Anglicus'.

satus, volentes tamen ut debemus super eis effici certiores, de voluntate ejusdem Magistri Pagani presens negocium vobis duximus committendum, discrecioni vestre mandantes in virtute obediencie qua sedi apostolice tenemini et sub excommunicationis pena quatinus tam super vita et conversacione supradicti Magistri [Fo. 147a.] Pagani quam omnibus aliis articulis | necessariis et contingentibus litteras Apostolicas supradictas occasione Magistri Pagani predicti per testes fidedignos et qui nosce debeant veritatem plenius inquiratis. Et si, tam per dicta testium per nos receptorum quorum deposiciones vobis sub sigillo nostro inclusas transmittimus, quam per dicta testium per vos de novo recipiendorum inveneritis plene probatum per supradictum Magistrum Paganum quod sit vite laudabilis et conversacionis honeste, aliasque sit ydoneus ad ecclesiasticum beneficium optinendum, provideatis eidem magistro Pagano de aliquo beneficio ecclesiastico cum cura quod xl. marcarum summam non excedat, vel sine cura, consueto ab olim clericis secularibus assignari quod xxv. marcarum summam non excedat, spectante ad collacionem vel presentacionem . . . Abbatis et Conventus Monasterii de sancto Barnaba ordinis sancti Benedicti nostre Diocesis communiter vel divisim, si quod in Civitate vel Diocesi Wyntoniensi vacat ad presens, vel quam primum ad id optulerit se facultas, dummodo vero nisi pro uno alio ad eosdem Abbatem et Conventum sit scriptum per sanctissimum patrem dominum Bonifacium Papam supradictum et iidem Abbas et Conventus sexdecim vel plura beneficia ecclesiastica ubicunque vel cujuscunque valoris existant ad eorundem Abbatis et Conventus collacionem vel presentacionem spectantia, ipsumque magistrum Paganum in corporalem possessionem ejusdem beneficii de quo sibi sic provisum fuerit inducat et tam diu defendatis inductum, donec ejusdem beneficii corporalem possessionem obtinerit pacificam et quietam. Committentes vobis vices nostras cum cohercionis canonice potestate. In quorum omnium testimonium sigillum nostrum presentibus apponi fecimus. Et ad majorem fidem has presentes litteras scribi fecimus per Albertum Notarium publicum infrascriptum et in publicam formam redigi. Data Rome in domo Saracenorum .xix. die mensis Januarii. Anno ab incarnatione Domini. m°. cc°. Nonagesimo Sexto. Indictione nona. Presentibus Magistro Descheringe, Archidiacono Suffolchie, Magistro Ricardo, Archidiacono Cantuarie, Magistro Jacobo Sinobaldi de Florencia, Magistro Willelmo de Wenlinges, et Magistro Henrico de Rowadone testibus ad premissa rogatis et vocatis. Et ego Albertus Bartholomei Gilii de Argellata Civis Bononie sacrosancte etc.

INQUISICIO FACTA PER DICTUM EPISCOPUM IN CURIA ROMANA SUPER VITA ET CONVERSACIONE PREDICTI MAGISTRI PAGANI.—
 ¶ In nomine Domini Amen. Anno ejusdem m^o. cc^o. Nongesimo sexto. Indictione ix^a. Infrascripti sunt testes predicti per Magistrum Paganum infrascriptum super vita et conversacione ejusdem Magistri Pagani ac aliis articulis in dictis seu deposicionibus eorundem testium inferius contentis, quorum testium nomina et dicta seu deposiciones plenius inferius continentur.

¶ Die tertia Novembris.

¶ Petrus Enulfi de Fonteneto Abbatie (*sic*) testis productus per Magistrum Paganum supradictum juratus de veritate dicenda. Interrogatus per venerabilem patrem dominum Johannem Dei gracia Wyntoniensem episcopum unde est vel fuit predictus Magister Paganus sive ubi fuit natus suo juramento respondit quod in villa Cadomi.¹ Item interrogatus quid faciebat nunc predictus testis in Curia Romana respondit quod ad impetrandum venit. Item interrogatus dictus testis si cognoscebat patrem vel matrem supradicti magistri Pagani respondit quod Non. Item interrogatus si dictus magister Paganus natus fuit de legitimo matrimonio respondit quod ignorabat. Set intellexit dictus testis quod de bono patre et de bona matre natus est. Item interrogatus unde fuerunt pater et mater supradicti magistri Pagani respondit quod credebat quia fuerunt de Cadamo (*sic*). Item interrogatus predictus testis de quibus negociis se intromisit predictus magister Paganus, respondit quod semper audivit quod fuit clericus et scholaris, et quod gessit negocia Abbatie sancte Trinitatis. Item interrogatus si abundat in bonis supradictus magister Paganus vel si est pauper respondit quod non est pauper. Immo habet domos, possessiones et mobilia multa usque ad valorem cc. librarum Turonensium et ultra, et credit dictus testis quod fere habet valorem ccc. librarum Turonensium. Item interrogatus qualiter vixit idem Magister Paganus postquam recessit de supradicta Abbatia sancte Trinitatis respondit quod stetit in domibus suis propriis, videlicet ejusdem magistri Pagani et vixit de suo proprio bene et honeste. Item interrogatus qualiter predicta scit, respondit quod vidit et hoc scit pro certo. Interrogatus qualis vite et conversacionis est et fuit supradictus magister Paganus, respondit quod honeste et nunquam aliud audivit. Interrogatus qualiter vocatur vulgariter predictus magister P. in partibus supradictis de Cadamo, respondit quod magister Paganus Saracenus. Interrogatus de quo vivebat ipse

¹ Caen. The correct spelling is 'Cadomum' or 'Cadomus'. Deschamps, *Dict. de Géographie*.

idem testis, respondit quod de elemosina Parisius. Item interrogatus si fecerat hoc testimonium prece, pretio, precibus [?odio] vel amore, respondit quod non, set ad hoc ut diceret veritatem. Interrogatus si erat servilis condicionis dictus testis respondit quod non. Interrogatus si esset excommunicatus, respondit quod non. Et nil aliud novit dictus testis, ut dixit.

[Fo. 147b.]

¶ Eadem die. | ¶ Nicholaus dictus Nepos vocatus de

Cadamo testis productus per magistrum P. supradictum juratus de veritate dicenda. Interrogatus per venerabilem patrem etc. ut supra unde est predictus magister Paganus, sive ubi natus fuit, respondit quod ignorabat. Item interrogatus quid faciebat predictus testis in Curia Romana ad presens respondit quod ad impetrandum venit. Item interrogatus si cognovit patrem et matrem magistri P. supradicti respondit quod non. Item interrogatus si natus fuit dictus magister P. de legitimo matrimonio respondit quod ignorabat, quia non novit patrem neque matrem. Item interrogatus unde fuerunt pater et mater predicti magistri P. respondit quod pater de Anglia, ut audivit, de matre ignorabat. Interrogatus de quibus negociis se intromisit supradictus magister P. et ubi moram traxit ab olim, respondit eum morari in Curia et Parisius et in Abbatia sancti Pauli in Belvesino¹ et in Abbatia sancte Trinitatis de Cadamo, ubi gerebat negocia dictarum Abbatiarum. Item interrogatus qualiter gesserat negocia dictarum Abbatiarum, respondit quod credebat quod bene. Item interrogatus dictus testis si habundat in bonis supradictus magister P. vel si est pauper respondit quod non erat pauper, immo habebat bona propria, set ignorabat usque ad quam quantitatem habebat. Item interrogatus qualis vite et conversacionis est et fuit supradictus magister P. respondit quod honeste, et nunquam novit de eo nisi bonum. Item interrogatus qualiter vocatur vulgariter predictus magister P. respondit quod ab aliquibus vocatur Magister Paganus Galeranus, ab aliquibus Magister Paganus Anglicus. Item interrogatus dictus testis si unquam verberavit aliquem clericum idem testis vel si erat excommunicatus, respondit quod verberaverat juvenes clericos et quod de hoc erat absolutus, et quod nunquam erat involutus tali excommunicatione quin posset absolvi per simplicem sacerdotem. Item interrogatus si ferebat hoc testimonium, prece, pretio, odio vel amore, respondit quod non, set ad hoc solum ut diceret veritatem. Interrogatus si erat servilis condicionis dictus testis respondit quod non, et nil aliud novit dictus testis, ut dixit.

¹ Bellus visus (*Beauvoir*), an ancient abbey of regular canonesses.

¶ viii^{va}. die Novembris. Noele de Messeyo testis productus per magistrum P. supradictum juratus de veritate dicenda. Interrogatus per venerabilem patrem etc. si cognovit patrem et matrem supradicti magistri P. respondit quod matrem. Interrogatus ubi natus fuit magister P. respondit quod audivit quod in Anglia. Item interrogatus si cognovit predictum magistrum P. ab olim, respondit quod cognovit eundem xx^{ti}. proximos annos elapsos semel, et nunc in Curia Romana. Item interrogatus si pater et mater dicti magistri P. fuerunt matrimonialiter copulati, respondit quod sic ut audivit, set ignorat aliter. Item interrogatus qualis vite et conversacionis est et fuit supradictus magister P. respondit quod honeste et nunquam novit de eo nisi bonum. Item interrogatus qualiter vocatur vulgariter supradictus magister P. respondit quod ab aliquibus vocatur magister Paganus Galeranus ab aliquibus Magister P. Anglicus. Item interrogatus dictus testis si unquam verberavit aliquem clericum, idem testis respondit quod unum juvenem corrigendo, set nunquam fuit aliqua alia sententia ligatus. Item interrogatus si ferebat hoc testimonium prece, precio, precibus [?odio] vel amore, respondit quod non set ad hoc ut alii dicere veritatem. Interrogatus si erat servilis condicionis dictus testis respondit quod non, et nil aliud novit dictus testis ut dixit.

¶ Eadem die. Thomas de Torigneio testis productus per magistrum P. supradictum juratus de veritate dicenda. Interrogatus per venerabilem patrem etc. si cognovit patrem et matrem supradicti magistri P. respondit quod non. Item interrogatus ubi natus fuit dictus magister P. respondit quod audivit quod Wyntonie prout communiter dicebatur set postea venit in Normanniam. Item interrogatus si cognovit dictum magistrum P. respondit quod vidit eum in villa Cadomi et in Civitate Parisius. Item interrogatus si pater et mater dicti magistri P. fuerant matrimonialiter copulati respondit quod audivit quod sic. Item interrogatus dictus testis iterum ubi vidit dictum magistrum P. respondit quod Parisius tantum. Item interrogatus qualis vite et conversacionis fuit et est dictus M. P. respondit quod bone. Interrogatus si erat servilis condicionis dictus testis respondit quod non. Rogatus si erat excommunicatus dictus testis respondit quod non. Et nil aliud novit dictus testis ut dixit.

¶ Eadem die. ¶ Robertus dictus Anglicus de Cadomo etc. Interrogatus per venerabilem patrem etc. si cognovit magistrum P. supradictum respondit quod sic, quod vidit eum in villa Cadomi et hic in Curia et non alibi, set non cognovit patrem et matrem ejusdem. Interrogatus si pater et mater fuerunt Anglici et matri-

monialiter copulati ad invicem respondit in omnibus quod audivit quod sic. Item interrogatus dictus testis quid faciebat idem hic in Curia Romana ad presens respondit quod venit causa impetrandi. Item interrogatus qualis vite et conversacionis est et fuit dictus magister P. respondit quod nil audivit de eo nisi bonum. Item interrogatus si idem testis percussit unquam aliquem clericum respondit quod sic, set de omnibus erat absolutus. Item interrogatus qualiter vocatur dictus magister P. in partibus suis [Fo. 148a.] respondit quod M. P. Anglicus. | Item interrogatus si ferebat hoc testimonium prece etc. respondit quod non et ad hoc etc. Interrogatus si erat servilis condicionis dictus testis respondit quod non, et nil aliud novit dictus testis ut dixit.

¶ xvj^a die Novembris.

¶ Magister Marsilius Canonicus Cenomanensis testis productus etc. Interrogatus per venerabilem patrem etc. si cognovit patrem et matrem supradicti magistri Pagani respondit quod non. Item interrogatus si scit ubi natus fuit dictus magister P. respondit quod audivit ab eodem magistro P. quod natus erat in Anglia, set aliter nesciebat. Item interrogatus dictus testis ubi novit dictum M. P. respondit quod Parisius tantum per dimidium annum vel circa et ibi fuit idem magister P. scholaris dicti testis. Item interrogatus dictus testis cujus vite et conversacionis novit dictum Magistrum Paganum respondit quod novit eum bone, et nil aliud audivit de eo, quia vidit eum bene continuantem ad scholas et honeste conversantem, et nil aliud novit de eo dictus testis ut dixit.

[The two following items in the Register, each containing about eleven lines, have been absolutely erased with a knife. Each was rubricated. It is impossible to conjecture their subject-matter, but they probably bore reference to the case above.]

[Undated. A form of absolving penitents after confession, especially in cases of excommunication.]

FORMA ET MODUS ABSOLVENDI CONFITENTES QUAM OBSERVARE DEBET ABSOLVENS TALIS EST.—Audita confessione confitentis sacerdos dicat confitenti. Penitet te fecisse predicta peccata. Et si dixerit sic, subjungat. Proponis de cetero abstinere ab eis et aliis peccatis quantum fragilitas humana. Si dixerit sic, Item sacerdos dicat. Petis de omnibus peccatis predictis et aliis oblitis et contractis absolucionem et penitenciam cum voluntate et intencione observandi eam, et si dixerit, Peto, sacerdos dicat hanc oracionem, Deus, cujus proprium est misereri semper et parcere, suscipe depre-

cacionem nostram, et hunc famulum tuum quem delictorum et excommunicationis cathena constringit miseracio tue pietatis absolvat per Christum Dominum nostrum. Amen. Omnipotens Deus per suam sacram misericordiam te absolvat, et ego, ex parte Dei omnipotentis, beatorum Apostolorum Petri et Pauli et auctoritate et officio mihi commisso, absolvo te a vinculo excommunicationis si quo tenemini vel quo tenemini ex participatione excommunicatorum et restituo te sacramentis ecclesie et absolvo te a peccatis predictis et ab aliis peccatis tuis confessis contractis et oblitis; oraciones, jejunium et elemosine et omnia bona que facis sint tibi pro penitencia, remissione omnium peccatorum tuorum, et pro speciali penitencia et remissione peccatorum tuorum facias tale aliquid. Penitentiam autem ponat sacerdos secundum suam discrecionem et considerata possibilitate, contricione et [Fo. 148b.] devocione | confitentis et meritis delictorum, et si contingat eum excedere, potius declinet ad misericordiam quam ad severitatem penitencie. Frequenter enim peccatores ex asperitate penitencie et penitentiam sibi injunctam omittunt, et ad peccata quasi desperati facilius relabuntur. Ubi autem confitens erit sententia vel sentenciis canonis vel judicis ligatus a qua vel a quibus absolvens possit absolvere, dicat. Absolvo te a sententia vel sentenciis excommunicationis vel excommunicationum qua vel quibus tenemini ex premissa causa vel ex premissis causis; et si auctoritatem habeat absolvendi de irregularitate subjungat. Et absolvo te ab irregularitate ex ea vel ex eis contracta, et dispenso tecum.

[1299, February 13. *The Bishop, as bound to carry out the provision arranged by the Pope for the conferring of a benefice upon Richard de Guldeford, clerk, by the Prior and Convent of Merton, after quoting the Papal indult, directs the Dean of Guildford to execute it obediently. He acknowledges the receipt of the Pope's mandate, calls together certain clergy and laity of Guildford to meet in the Church of Holy Trinity, Guildford, on the Wednesday following the Purification B.V.M. 1299, and procures from them an excellent report of Richard aforesaid, which he transcribes from the original and forwards.*]

[No rubricated heading.]—Johannes [etc.] executor a sede Apostolica deputatus super provisione facienda Ricardo de Guldeford clerico Wyntoniensis Diocesis et Religiosis viris et discretis Priori de Mertone et ejusdem loci Conventui salutem, et mandatis Apostolicis sapienter obedire. Noveritis nos mandatum apostolicum recepisse quod vobis mittimus inspiciendum nobis per latorem presentium illico et fideliter remittendum, cujus tenor inferius annotatur.

Bonifacius episcopus [etc.] venerabili Patri episcopo Wyntoniensi salutem et apostolicam benedictionem. Constitutus in presencia nostra dilectus filius Ricardus de Guldeford pauper clericus tue Diocesis [*what follows is verbatim as on Fo. 144 a p. 557 supra, to suffragantur except that for dignaremur read mandaremus*]. Cum idem clericus per venerabilem fratrem nostrum Raynaldum Episcopum Vincenciensem et dilectos filios Magistrum Bartholomeum Decanum Pictaviensem capellanum nostrum ac fratrem Amanenum de Mota Ordinis Minorum [*so verbatim to assignari*] spectante ad collacionem vel ad presentationem dilectorum filiorum . . . Prioris et Conventus Monasterii de Mertone per Priorem soliti gubernari ordinis sancti Augustini dicte Diocesis [*so verbatim to in fratrem, omitting the clause dummodo . . . spectante*]. Non obstante si nos vel Romani Pontifices predecessores nostri de beneficiis ad eorundem Prioris et Conventus collacionem vel presentationem spectantibus sub ea forma in qua pauperibus clericis beneficiendis sedes apostolica interdum scribere consuevit, seu quavis alia fecimus aut mandavimus aliis quicunque fuerunt provideri, dummodo non nisi unus ex eis pro quibus in eadem forma pauperum per nos scriptum forsitan extitit, quibus omnibus nullum volumus per hoc prejudicium generari beneficium ratione hujusmodi pauperum provisionis expectet, vel si eisdem Priori et Conventui aut personis ipsius ecclesie in qua sibi provideri contigerit a sede apostolica sit indultum [Fo. 149a.] quod ad receptionem vel provisionem | alicujus minime teneantur quatinus ad id compelli. aut quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possunt, vel quod alius nequeat de beneficiis ad dictorum Prioris vel Conventus collacionem vel presentationem spectantibus alium providere per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam de indulto hujusmodi mencionem, sive qualibet alia prefate sedis indulgentia generaliter vel specialiter cujuscunque tenoris existat per quam effectus presentium impediri valeat vel differri. [*Contradicentes . . . mandatori as above.*] Volumus autem quod omnes alie littere ab eadem sede vel ejus legatis seu quibuscunque aliis obtente, nec non promissiones et obligationes a quibuscunque personis facte super ipsius clerici provisione sint ex nunc invalide omnique careant infirmitate (*sic, lege firmitate*). Ceterum districtius inhibemus ne prefato clerico auctoritate presentium in Cathedrali aliquatenus provideatur ecclesia, vel cuilibet ecclesie collegiate prebende cujus proventus et redditus annui viginti quinque marcarum sterlingorum summam, sive de aliqua parochiali ecclesia vel aliquo ecclesiastico beneficio curam animarum habente, cujus redditus et proventus quadraginta marcarum ejusdem monete

annuatim quantitatem excedant. Nos enim irritum decernimus et inane si quid contra hujusmodi nostram inhibitionem contigerit attemptari. Valorem autem annuum reddituum et proventuum declaramus et haberi volumus estimatum, prout de illis secundum taxationem vel alias pro decima est amplius persolutum. Data Rome apud sanctum Petrum. vij°. Idus Junii. Pontificatus nostri anno quarto.

Nos itaque tanquam obediencie filius hujusmodi mandatum apostolicum in hac parte prout tenemur exsequi cupientes, de vita, moribus et conversacione dicti Ricardi de Guldeford clerici inquisivimus diligenter. Et quia per inquisitionem hujusmodi nobis constat evidenter eundem clericum laudabilis vite fore et conversacionis honeste, ac ydoneum ad ecclesiasticum beneficium obtinendum, nichilque sibi obviare de canonicis institutis, vobis in virtute sacre obediencie qua sedi apostolice tenemini, et sub pena districtionis canonice districtionis (*sic*) inhibemus, auctoritate apostolica qua fungimur in hac parte ne beneficium aliquid ecclesiasticum cum cura vel sine cura ad collacionem seu presentacionem vestram spectans communiter vel divisim conferat[is] alicui, vel ad aliud quicquam presentetis in prejudicium clerici prenotati cum de illo intendamus eidem clerico providere seu provideri facere juxta litterarum continenciam predictarum. Si vero ad presens vacat non aliquod, illud quamcito vacare contigerit nostre collacioni immo verius apostolice reservantes. Descernentes (*sic*) irritum et inane si quid contra inhibitionem et reservacionem hujusmodi in prejudicium dicti clerici per vos vel per quemcunque alium fuerit acceptum. De die vero receptionis presentium et quid super hiis duxeritis faciendum, nos infra viii dies a tempore receptionis eorum certificetis per litteras vestras patentes harum seriem continentes. Data apud Sutwerk. Idus Februarii Anno Domini m°. cc°. Nonagesimo Octavo, et Consecracionis nostre decimo septimo.

[1299, February ? 13. The report addressed to the Bishop by the Dean of Guildford of his investigation, made by the Bishop's direction, into the character and past conduct of Richard de Guldeforde, with the names of the Clergy and Laity who were called together for this purpose.]

[No rubric nor fresh paragraph.]—Reverendo in Christo Patri ac Domino J. [etc.] suus humilis et devotus . . . Decanus de Guldeford salutem tam debitam, quam devotam tante Paternitati reverenciam et obedienciam cum honore. Mandatum vestrum recepi in hec verba. J. [etc.] dilecto filio . . . Decano de Guldeford salutem [etc.] Mandatum apostolicum recepimus quod

vobis mittimus inspiciendum nobisque illico remittendum, cujus auctoritate mandati vobis injungimus et mandamus quatinus super vita et conversacione Ricardi de Guldeford clerici per viros fidedignos clericos et laicos ville de Guldeford, de qua idem clericus oriundus existit diligenter inquiratis, et quod per inquisicionem hujusmodi inveneritis nobis fideliter rescribatis per litteras vestras harum seriem continentes, sigillis eorum per quos inquisiveritis patenter signatus, et sub vestro sigillo fideliter interclusas, quam quidem inquisicionem infra triduum a die receptionis presentium fieri volumus et mandamus. Data Suthwerk v^o. Kalendas Februarii. Anno Domini m^o. cc^o. Nonagesimo octavo. Hujus igitur auctoritate mandati die Mercurii proximo post festum Purificationis | beate Virginis Anno gracie supradicto in ecclesia sancte Trinitatis de Guldeford diligentem feci inquisicionem per viros fidedignos, clericos et laycos ville de Guldeford juratos, examinatos videlicet per dominum Willelmum Rectorem ecclesie ejusdem, Petrum Capellanum, Alanum Capellanum ejusdem, Lucam Capellanum beati Nicholai, magistrum Galfridum rectorem scholarum de Guldeford, Andream le Conestable, Johannem Nicholey, Johannem Pistorem clericos, Johannem Gerard, Stephanum fratrem ejus, Willelmum Gomme, Bartholomeum Gatyn, Ericum Bundi, Henricum Baunch, Johannem Fairchild, Willelmum le Honte, Johannem Marescallum, Ericum ate Dene, Stephanum le Northerne de Villa de Guldeford. Qui omnes et singuli jurati et diligenter examinati dicunt quod idem Ricardus clericus est libere condicionis et legitimo procreatus matrimonio et ab infancia hucusque bone extitit vite et conversacionis honeste. Valeat reverenda paternitas vestra diu in Domino. Hoc transcriptum est ab originali inquisicione, examinatione prehabita diligenti. Data apud Suthwerk. xvii^o (*sic*) Kalendas Marcii Anno Domini supradicto.

[The remainder of this page is blank.]

[Fo. 150a.]

[1296, February 2. The Bishop acknowledges the receipt of a certain sum of money which he had advanced to a company of Italian banker merchants, acknowledging himself fully satisfied with the repayment.¹]

[No heading.]—In nomine Domini Amen. Anno ab incarnatione ejusdem m^o. cc^o. Nonagesimo sexto indicione [nona?] secundo die mensis Februarii. In presencia mei notarii ac testium infra scriptorum

¹ An attempt seems to have been made to obliterate the writing on this page, probably by the application of pumice-stone. It is therefore in parts illegible, especially towards the bottom.

venerabilis pater dominus Johannes dei gracia Wintoniensis episcopus fuit confessus et contentus se habuisse et recepissee ac sibi integre datas solutas et numeratas esse a Lando Sperguli mercatore de societate Moꝝorum de Florencia socio Lapi Dananzati alias dicti 3ake et Philippi Burgi mercatorum de eadem societate Moꝝorum . . . [solutas sibi] in pecunia numerata dante reddente solvente ac restituyente dicto patri dictam peccunie (*sic*) quantitatem tam suo proprio nomine videlicet predicti Landi solventis quam supradictorum Lapi Dananzati et Philippi Burgi ac omnium sociorum societatis ejusdem ubicunque commorantium. Que quidem . . . supradicti Lapi Dananzati et Philippus Burgi ab eodem patre mutuo receperunt, sicut patet ex instrumento scripto manu mei Alberti notarii infra-scripti. De qua quidem pecunie summa predictus pater nomine suo . . . bene contentum et pacatum ac sibi dictam pecuniam esse totaliter redditam et restitutam ac de eadem plenarie et integre satisfactum. Renuncians exceptioni sibi non date, non solute, non numerate, non redditae et non restitute pecunie predictae ac omnibus aliis exceptionibus, juribus et privilegiis, appellacionibus et defensionibus expressis vel non, exprimendis vel non, per quas per eundem patrem vel alium nomine suo posset inficiari vel denegari. Solucio peccunie antedictae et juri dicenti generalem renunciacionem non . . . etc. ut proximo supra presentibus testibus in alia littera nominatis.

[In the next passage a considerable portion is illegible, and what is here given is fragmentary. I owe to Mr. Charles Johnson, of the Public Record Office, the fragments of the next nine lines here inserted, as also the correction of several dubious words above and below.]

(1) . . . de Argellata etc. . . .

(2) . . .

(3) In nomine dei amen, Anno ab incarnatione ejusdem supradicto (?) . . .

(4) Nona xxj. die mensis Februarii, in presencia mei notarii etc. ut supra proximo usque et noveritis esse . . .

(5) . . .

(6) eidem . . . pecunia numerata dante reddente solvente ac restituyente

(7) dicti patre (*sic*) dictam peccunie quantitatem tam suo proprio nomine videlicet domini . . . solventis quam supradictorum

(8) . . . ac omnium sociorum Societatis

(9) ejusdem ubicunque commorancium. Que | quidem . . . supradicti . . .

. . . Alberti notarii infrascripti. De qua quidem pecunie summa predictus . . . contentum et pacatum, ac sibi dictam pecuniam totaliter redditam et restitutam, ac de ea sibi plenarie et integre satisfactum, renunciens exceptioni sibi non date, non solute, non redditae, non restitute pecunie predictae ac omnibus aliis exceptionibus etc. ut supra proximo. Actum etc. ut supra, presentibus Magistro Thoma de Scherninge Archidiacono Suffolchie, Magistro Willelmo de Wenlinges, Rectore ecclesie de Burclere et domino Roberto de Mardene.

[1299, May 12. *The Bishop quitclaims his Official, Mag. Philip de Barton, up to date.*]

[No heading.]—Pateat universis quod nos Johannes permissione divina etc. liberamus aquietamus et quietum clamamus magistrum Philippum de Barton Officalem nostrum de toto tempore quo nobis in dicto officio tam in presencia quam in absencia deservivit usque in presentem diem. Ita quod nec nos vel executores nostri ab ipso Philippo vel executoribus suis aliquid ratione dicti officii imperpetuum petere vel exigere valeamus. In cujus rei etc. Data apud Suthewerke ij. Idus Maii. Anno domini m^o.cc^o. Nonagesimo nono. Consecracionis nostre xvij^o.

[Space of four lines left blank at foot of this page.]

[Fo. 150b.]

[1297, May 10. *Pope Boniface VIII (Benedetto Gaetani) having determined to crush his enemies Cardinals James and Peter de Colonna pronounced this sentence of deposition, to which full effect was given.*¹]

SENTENCIA DEPOSICIONIS DOMINORUM JACOBI ET PETRI DE COLUMPNA LATA PER DOMINUM BONIFACIUM PAPAM OCTAVUM.—
¶ In nomine Domini Amen. Hec est sententia deposicionis dominorum Jacobi et Petri de Cumpna Cardinalium lata a domino Bonifacio Papa viii^o. Anno Domini m^o.cc^o. Nonagesimo septimo .x^o. die mensis Maii in Palacio suo juxta sanctum Petrum in urbe Roma.

¶ Primum thema. Exurgat Deus et dissipentur inimici ejus.²

¶ Prothema. Exurgit inpius, exurgit justus, exurgit Deus. Exurgit inpius ad dissipandum, ut intelligamus active, et sic loquatur primum thema propositum. Exurgat Deus etc. Secundo exurgit justus ad judicandum et condemnandum, et sic legitur in Psalmo. Exurge, Domine, et judica causam meam.³ Tertio exur-

¹ See Milman, *Latin Christianity*, vii. 23-31. The formal sentence of excommunication pronounced on the same day (vi. Id. Mai.) is given by Raynaldi, *Annales Ecclesiast.*, ed. 1749, iv. 224-6. He does not print this sentence of deposition.

² [Psal. lxxvii. 1, Vlg.]

³ [Psal. lxxiii. 22.]

git Deus ad miserandum, et sic loquitur Psalmista, Tu exurgens, Domine, misereberis Syon.¹ Ecce inimici tui sonuerunt, et qui oderunt te extulerunt capud. Malignaverunt consilium et cogitaverunt adversus sanctos tuos.² Deus, si hoc faciunt, quis similis erit tibi.³ Ne taceas, neque compescaris Deus, set in chamo et freno maxillas eorum constringe.⁴ Duobus ultimis membris prothematis omissis resumo primum. Exurgat inpius etc. Ut breviter descendatur ad factum. Scire debetis aut scitis quod olim dominus Johannes de Columpna dampnate memorie Cardinalis existens tempore domini Gregorii Pape ix. fuit notorius persecutor ecclesie Romane, et Romanum populum excitavit in tantum quod contra dominum Gregorium clamabatur, Moriatur, moriatur Papa. Nichilominus Fredericum Imperatorem prope portas urbis adduxit, qui obsedit Romanum populum, Cardinales et Papam tunc in urbe manentes. Idem vero Gregorius in sancto Johanne de Laterano existens quadam die assumpsit capita beatorum Apostolorum Petri et Pauli, et tunc incepit proponere hec verba. Romani filii, ego sum peccator vilis et inutilis, pastor vester. Hec sunt capita doctorum vestre fidei Petri et Pauli, qui sunt vestri pastores. Defendatis eos per crucem. Et tunc audito sermone Romanus populus devocione accensus crucem assumpsit, et tanta fuit multitudo crucem assumentium quod clavus⁵ Pape cum multis aliis ornamentis in ejus confinio positus fuit propter crucis assumptionem consumpta (*sic*). Quo audito dictus Imperator retro cessit ab obsidione. Deinde idem Gregorius cogitavit et deliberavit circa circa (*sic*) puniendum excessum dicti Cardinalis tunc de Columpna, et deliberacione habita cum peritis et maxime cum domino Hambaldo de Hambald ac domino Matheo de filiis Ursi, voluit et deliberavit dictum deponere Cardinalem, set morte preventus quod conceperat non potuit consummare. Ecce initium Columpnense; quomodo ceperunt Romane ecclesie esse devoti, et si non vidistis hec que dicta sunt, filii Romani, patres vestri hec annunciaverunt vobis. Demum Johannes de Columpna qualis fuit et unde processit notum est vobis Romanis. Gaudebat etenim dum fabulando esse poterat inter vicinos et proximos, et a modico tempore citra cepit habitare urbem, et postmodum propter favorem et honorem Romane ecclesie cepit opprimere consanguineos, subpeditare vicinos et alios sibi notos. Hi provenerunt ex adipe Romane ecclesie. Nam dum

¹ [Psal. ci. 14.] ² [Psal. lxxxii. 3, 4.] ³ [Psal. lxxxviii. 9.] ⁴ [Psal. xxxi. 9.]

⁵ *Clavus*, perhaps the broad stripe upon the Pope's cope or other robe; the *laticlavus*, worn on the toga of Senators at Rome.

Jacobus de Columpna fuit ad Cardinalatus honorem assumptus cepit in eis superbia exaltare fimbrias suas, quia a domibus quas inhabitabant usque ad Capitolium ut videtis posuerunt columpnas suas. Nam antea dictus Jacobus fuit unus canonicellus in ecclesia sancti Petri, et dominus Nicholaus Papa iij. de domo Ursinorum fecit eum Cardinalem et credidit eum esse amicum domus sue et constituit majorem persecutorem quam unquam habuit domus Ursinorum, et qualis erat idem Jacobus et in quo statu erat sciunt illi qui viderunt. Postmodo venit Petrus de Columpna capud superbie, nam pater suus pluries dixit nobis quod ipse esset ruina et destructio domus sue propter superbiam quam habebat, et qualis fuit ipse annunciamus vobis. Ipse fuit capud Gibilinarum et persecutor ecclesie Romane. Recollegit omnes rebelles dicte ecclesie Romane et plus quod constat nobis, tam per prelatos, Reges et magnates ac per litteras quas ipse recipiebat et mittebat, quod Jacobum Regem Arragonum tunc ecclesie Romane rebellem nunc amicum et fidelem ipsius ecclesie, ac Fredericum nunc hostem ipsius ecclesie concitavit ut sedicionem facerent et moverent contra ecclesiam Romanam. Ecce que merita reddidit filius matri sue cujus ubera suggit ex cujus adipe saciatus fuit. Set alia multa tacemus propter decenciam status nostri. Ipsi vero non contenti preteritis voluerunt delicta preterita recensere per mo-
[Fo. 151a.] derna, quia vos audistis quod transierunt octo dies quod nos spoliaverunt thesauro quem acquisiveramus tempore Cardinalatus nostri. Quanta fuerit hec injuria nedum poterit dici atrox set atrocissima. Nam injuria dicitur atrox ratione loci et persone: quod ratione loci sit atrox satis apparet quia in januis urbis Rome nostrum thesaurum invaserunt. Hec injuria nedum facta fuit nobis set etiam populo Romano. Quis enim auderet summum Pontificem requirere quod in urbe faceret mansionem, ex quo sibi a tam vilibus hominibus fieret injuria. Certe si Romanus populus hac sub dissimulatione transiret magnam partem intencionis sue perdidisset, quia huc Curia de cetero non veniret. Consideret ergo unusquisque nobis inferior quia si Romano Pontifici violencia facta fuit quomodo fieri non poterit multo magis uni de Cardinalibus vel alii inferioris status. Si hec fiunt in viridi in arido quid fiet¹: hoc est si fiant Pape qui est lignum viride, multo fortius quomodo non fient in arido, hoc est uni inferiori. Unde quia facta sunt nobis inusitata, rem non novam aggredimur. Quia facta sunt nobis insolita, faciemus inusitata. Quare nos considerantes tante temeritatis excessum et exemplo

¹ [Luc. xxiii. 31.]

perniciosum, non quod ex ablata pecunia doleamus, set, si sineremus ex paciencia seu necligencia tam grande scandalum impunitum conniventibus oculis preterire, posset nobis inproperari quominus presumimus Reges et principes orbis terre judicare, et virunculum aggredi non audemus. Ideo more boni medici volentes tollere morbum per quem impeditur causa salutis, quia scimus quod corone Ebron et Effrem inebriant,¹ hoc est corone Cardinalium qui ex adipe Romane ecclesie sunt saturati et impinguati, et nunc recalcitrare ceperunt. Nosque videntes quod hii qui nobiscum dulces capiebant cibos in domo Dei et nobiscum ambulabant cum consensu ponebant scandala contra nos et ipsam ecclesiam que usque nunc tacuimus et sustinuimus pacienter, set urgente consciencia et zelo domus Dei cogimur securim ponere ad radicem, ut illa evulsa remunculi² pestiferi de cetero non virescant. Licet que dicta sunt cum cordis amaritudine protulerimus, et cum magno dolore proferimus que sequuntur. Ipsum quidem Jacobum de Columpna quondam Cardinalem sancte Marie in via lata et Petrum de Columpna Cardinalem sancti Eustachii omni commodo perpetuo ac eternaliter privamus Cardinalatus honore et omnibus ecclesiis Urbis commissis eisdem. Cetera beneficia ecclesiastica que tenebant dispositioni nostre reservamus, et si vidimus eos in humilitatis spiritu persistere, super illis agemus misericorditer cum eisdem. Et [?At] si, quod absit, in spiritu rebellionis seu inobediencie prosilirent ipsos ex nunc scismaticos judicamus, et hoc facimus de fratrum nostrorum consilio, et ampliori qua fungimur et possumus plenitudine potestatis. Clericos vero beneficiatos per masculinam et femininam lineam a Johanne de Columpna descendentes usque ad quartum gradum privamus omnibus ecclesiasticis beneficiis sive prebende, personatus vel dignitates existant, seu alio quocunque nomine censeantur, et quod de cetero admitti non possunt ad Cardinalatus honorem; Quinimmo ipsos superius nominatos, sive ex linea masculina sive feminina descendentes, quantum ad hunc gradum Cardinalatus judicamus et diffinimus perpetuo et eternaliter inhabiles et indignos, et ideo caveant Romani ne cum ipsis matrimonia contrahant in futurum. Obsecrantes vos Cardinales presentes et preteritos, adjurantes per sanguinem Jesu Christi quod hanc nostram sententiam eternaliter teneatis, predicimus quod se per nos de cetero restitui non confidunt, quia illa hora qua hec faciemus nedum perdamus vitam

¹ [Is. xxviii. 1.]

² 'remulcum', a tow-rope or other contrivance for towing. (Lewis & Short.)
 ? 'ramulculi', little boughs, twigs, or sprigs. The latter suits the sense best.

temporalem, set careamus eterna. Et si qui eis auxilium, consilium vel favorem prebuerint clam vel palam, si laici fuerint ipso jure sententiam excommunicationis incurrant, et omnibus bonis que tenent a Romana ecclesia sub titulo feudi sive nomine censuali vel alio quolibet titulo volumus esse privatos, et illa bona Romane ecclesie confiscamus. Si vero clerici fuerint in beneficiis vel beneficiis (*sic*) constituti, illis ipso facto et in perpetuum sint privati. Decernentes insuper omnes in vicium scismatis incidisse qui predictos quondam Cardinales in eorum errore quo vellent contra nostram sententiam persistere ausi fuerint defendere quoquo modo. Agapitum quoque et Stephanum de Columpna citamus peremptorie et haberi volumus pro citatis quod infra x dies veniant mandatis Romane ecclesie parituri, alioquin excommunicationis vinculo subiaceant, et omnibus que tenent a Romana ecclesia vel quibuslibet aliis sint ipso facto privati. Ipse vero Agapitus scripsit hominibus de Columpna quod sibi darent contra Romanum Pontificem auxilium et succursum ac contra suos | proponens quod in Psalmo dicitur. Disperdamus eos et non memoretur nomen eorum.¹ Posset aliquis dicere quod hec nostra sententia contra quondam Cardinales lata sit injusta, pro ego (?eo) quod Qui deliquerunt puniri merentur et non alii, et hoc videntur dicere multa jura, et alibi dicitur. Filius non portabit iniquitatem patris.² Hec jura et similia intelliguntur in penis que spiritualiter infliguntur, set aliter est in hiis que temporaliter imponuntur, et specialiter hoc ab aliquibus intelligeretur. Nos tamen volumus quod generaliter intelligatur in casu presenti propter enormitatem ipsius. Preterea videntur nobis obstare jura dicentia quod quis non est puniendus sine culpa. Sunt autem alia jura evidenter ostendentia quod licet quis non puniatur sine culpa punitur tamen ex causa, et cum ipsi quondam Cardinales sint causa perpetui delicti, quia propter eorum superbiam, maliciam et potenciam qua abutebantur excessus multiplices sunt commissi, sicut apparuit in vacatione Romani Pontificis ultima que fuit Perusii. Nam idem Jacobus vacationem tam diutinam procuravit, et quot homicidia atque suspendia sint secuta ex vacatione predicta novit ille qui nil ignorat. Occupaverunt insuper et occupari fecerunt et subjectioni Romane ecclesie subtraxerunt Civitates et castra et loca quam plurima ecclesie Romane pleno jure subjecta, et castra que tenebat dominus Jacobus de Columpna in manu sua sibi et fratribus suis ac nepotibus communia dolo desiit possidere et ea tradidit dictis

¹ [Psal. lxxxii. 5.]² [Ezek. xviii. 20.]

nepotibus, et fidelitatis juramentum et homagium ipsis fieri procuravit. Et vos, Romani, vidistis quia hoc anno hec transivimus necligenter, unde propter causas hujusmodi et propter scelera preterita ut multis crassantibus opus sit exemplo ne in futurum fiant similia per eosdem eradicare volumus illam stirpem maledictionis et illum sanguinem pestiferum, quia semper habuerunt erecta capita in superbiam et contemptum. Poterit aliquis dicere quod Cardinales statum non habent. Habent autem et non habent. Quis dubitat quin habeant cum ex eorum electione canonica eligatur his (*lege* hic) et procedat, qui est super omnes in plenitudinis potestate constitutus, et qui habet solvere et ligare sicut Vicarius Jesu Christi. Et certe non est aliquis preter Romanum Pontificem tam nobilem statum habens, constat quod ipsi sint membra capitis nostri. Etenim non habent statum ut summus Pontifex eminentem, cum non sit nisi solus Papa. Aliquis alius habens statum quia ipse non est sub statu alicujus inferioris eo quod Cardinalis statum habentes sunt sub statu Romani Pontificis quia habet eos corrigere et punire. Unde propter superbiam et alios excessus graves Papa potest animadvertere contra eos. Nec miretur aliquis si Cardinalis in tanto statu positus propter superbiam deponatur, nam supernus artifex disposuit ierarchiam in ecclesia militante ad modum ecclesie triumphantis, et sicut legitur de Belemot qui dignitatis statum habuit in Angelica ierarchia quod propter superbiam corruit in profundum et caruit celestis beatitudinis visione, sic isti a statu felici quem habebant in ecclesia militante propter superbiam ceciderunt, et dignum est ut induantur confusione qui maligna loquebantur et super me faciebant et cogitabant dolos adversus patrem suum, propter quod eorum facies ignominia repleantur, et erubescant et conturbentur et confundantur et pereant in seculum seculi, ut cognoscant [? quod] Romani Pontificis votum est in omni terra et est solus altissimus super omnes.

Anno Domini M^o. [*date not completed*].

[*In the space of seven lines at the bottom of this page whatever was written has been thoroughly scratched out.*]

[Fo. 152a.]

[*Incomplete. King Henry III's Confirmation of Magna Charta. The copyist has only written one full page, being less than one-third of the whole Charter. The reverse page of this folio is left blank.*]

CARTA REGIS PRO TERRIS TENENTIUM IN CAPITE.¹—Henricus Dei gracia Rex Anglie Dominus Hybernice, Dux Normannie, Comes

¹ This marginal note is in a sixteenth-century hand, and below is written 'Wardship et Dower'.

Andigavie et Aquittanie Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Comitibus, Baronibus, Vicecomitibus, Prepositis, Ministris, et omnibus aliis ballivis et fidelibus suis presentem Cartam inspecturis salutem. Sciatis quod nos intuitu Dei pro salute anime nostre et animarum antecessorum nostrorum et successorum, et ad exaltacionem sancte Ecclesie et emendacionem regni nostri, spontanea et bona voluntate nostra, dedimus concessimus Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Comitibus, Baronibus et omnibus aliis de Regno nostro has libertates subscriptas tenendas in Regno nostro Anglie imperpetuum.

Imprimis concessimus Deo et hac presenti carta nostra confirmavimus pro nobis et heredibus nostris imperpetuum quod Anglicana ecclesia libera sit et habeat jura integra et libertates suas illesas. Concessimus etiam et dedimus omnibus liberis hominibus regni nostri pro nobis et heredibus nostris imperpetuum has libertates subscriptas habendas et tenendas eis et heredibus suis de nobis et heredibus nostris imperpetuum.

Siquis Comes vel Baro nostrorum vel aliorum tenentium qui de nobis tenent in Capite per servitium militare mortuus¹ [fuerit]: Et cum discesserit et heres suus plene etatis fuerit et relivium debeat, habeat hereditatem suam per antiquum relivium, scilicet heres vel heredes Comitum de Comitatu integre percipiant centum libras. Heres vel heredes de Baronía integra percipiant Centum Marcas. Heres vel heredes Militum de feodo Militari integra percipiant centum solidos ad plus, et qui minus debuerit minus det, secundum antiquam consuetudinem feodorum. Si autem aliquis heres alicujus talium fuerit infra etatem dominus ejus non habeat custodiam ejus nec terre sue antequam homagium suum ceperit. Et postquam talis heres fuerit in custodia cum ad etatem pervenerit, scilicet viginti unius anni, habeat suam hereditatem sine relivio et sine fine; ita tamen quod si ipse dum infra etatem fuerit fiat miles, nichilominus terra remaneat in custodia dominorum suorum usque terminum predictum.

Custos autem terre hujusmodi heredis qui infra etatem fuerit non capiat de terra hujus heredis nisi rationabiles exitus, rationabiles consuetudines et rationabilia servicia, et hoc sine destructione et vasto hominum vel rerum. Et si nos commiserimus custodiam talis terre vicecomiti vel alicui alii qui de exitibus terre illius nobis debeat respondere.

¹ Edward I's confirmation of the charter (anno regni xxviii) reads this sentence thus: 'Si quis Comitum vel Baronum nostrorum sive aliorum tenentium de nobis in capite per servicium militare, et mortuus fuerit'.

Et ille qui destructionem de custodia vel vastum fecerit, nos ab eo capiemus emendam.

Et terra committatur duobus legalibus hominibus de feodo illo qui de exitibus nobis respondeant, vel ei cui eos assignaverimus. Et si dederimus vel vendiderimus alicui custodiam alicujus talis terre, et ille destructionem vel vastum fecerit, inde amittat ipsam custodiam. Et tradat duobus legalibus hominibus de feodo illo qui similiter nobis respondeant sicut predictum est. Custos autem quamdiu custodiam terre habuerit sustinens domos, parcos, vinaria, stagna, molendina, et cetera ad illam terram pertinentia, et de exitibus terre ejusdem, et reddat heredi cum ad plenam etatem pervenerit terram suam totam instauratam cum carucis et omnibus aliis rebus ad minus secundum quod ea receperit. Hec omnia observantur de custodibus Episcopatum, Archiepiscopatum, Abbatiarum, Prioratum, Ecclesiarum et Dignitatum vacantium que ad nos pertinent, excepto quod custodie hujusmodi vendi non debent. Heredes maritantur sine disparagacione.

Vidua post mortem mariti sui statim et sine difficultate habeat maritagium suum et hereditatem suam, nec aliquid det pro dote sua et pro maritagio suo vel hereditate sua, quam hereditatem maritus suus et ipsa tenuerunt die obitus sui mariti, et maneat in capitali mesuagio mariti sui per quadraginta dies post obitum ipsius mariti sui, infra quos assignatur ei dos sua, nisi prius fuerit assignata.¹ Vel si domus illa sit castrum.²

[Fo. 152b blank.]

[Fo. 153a.]

[*Date, not filled in. After 1292. The Bishop instructs the Dean of Winchester to cite Gilbert de Chalfhonte, Rector of Sanderstead, to appear personally before him, to answer charges to the effect that he had publicly in a secular Court acted as advocate and judge in cases prohibited by law—further to show cause why he should not reside on his benefice, and whether he was properly excused from proceeding to Priests' Orders within a year of his admission to the above benefice.*³]

CITACIO.—J. Dei gracia etc. dilecto filio Decano Wyntonie salutem. Fama publica referente et insinuacione clamosa insinuante

¹ The above-mentioned MS. adds 'ad hostium ecclesie'.

² Conclusion of this sentence: 'et si de castro decesserit, provideatur ei domus competens, in qua possit honeste morari quousque dos sua ei assignetur'.

³ Gilbert de Chalfhonte had been presented by the Abbey of Hyde to the Rectory of Stoneham in 1287, but the Bishop had declined to accept their nomination, for reasons which he alleges to them and justifies to Abp. Peckham. See above, vol. i, pp. 183, 186. In Jan. 1292 the same patrons presented him as subdeacon to the Rectory of Sanderstead (vol. i, p. 51) the Bishop accepting their nomination, and in the following June he is admitted to the Prebend of Itchen. This Citation was probably quite a year later.

ad aures nostras nuper pervenit quod Gilbertus de Chalfhonte rector ecclesie de Sandersted de nostre (*sic*) Diocesi in foro seculari advocacionis officium non solum in causis a jure prohibitis, verum etiam in causis sanguinis publice et indeferenter exercere et in ipsis judicare judicantibusve assidere publice non veretur in magnum chacolice [catholice] milicie scandalum, anime sue grave periculum et perniciosum plurimorum exemplum. Quo circa vobis mandamus quatenus eundem Gilbertum peremptorie citetis quod compareat coram nobis ubicunque fuerimus in Civitate vel Diocesi Wyntonie die etc., super premissis et aliis ex officio nostro obiciendis responsurus, et super eisdem de veritate dicenda personaliter juraturus, ac etiam quare ad personalem et continuam residenciam in dicta ecclesia faciendam, prout ipsius ecclesie cura requirit, compelli non debeat ostensurus, ac de ordinibus suis docturus, eo quod publice asseritur ipsum infra annum a tempore commissi sibi regiminis non fuisse in presbiterum ordinatum, et ulterius facturus et recepturus quod dictaverint canonice sanctiones. Denunciantes quod sive venerit sive non contra ipsum procedemus, [?ut] de juratis procedere poterit. Et quid inde feceritis nos dicto die et loco certificetis per litteras vestras patentes harum seriem continentes. Data.

[Undated. *A specimen bond drawn for a religious house on the receipt of a loan from the Bishop of 150 marks for a year stipulating the due repayment of the same in the Cathedral of Winchester.*]

OBLIGATIO.—Universis presentes etc. A. Abbas talis loci et ejusdem loci Conventus salutem in Domino. Noveritis nos in pecuniis numeratis ex causa publica et ad utilitatem ecclesie nostre recepisse et habuisse a venerabili patre Domino Johanne Dei gracia Wyntoniensi Episcopo Centum et quinquaginta marcas argenti solvendas eidem vel suo certo attornato vel procuratori seu certo nuncio, vel suo executori, si de eodem domino, quod absit, humaniter contigerit, in majori ecclesia sancti Swithuni Wyntonie (*sic*), a die Pasche in unum annum post diem confectionis presentium, in sterlingis vel in alia moneta quam tunc in Regno Anglie pro sterlingo communiter currere continget, absque omni dolo et dilacione. Ad quam quidem solutionem fideliter dictis forma loco et tempore faciendam obligamus nos et ecclesiam nostram predictam et omnia bona nostra mobilia et immobilia, ecclesiastica et mundana, presentia et futura, ubicunque inventa districtioni Thesaurarie et Baronum de Scaccario domini Regis Anglie qui pro tempore fuerint ac etiam districtioni et coercioni cujuscumque alterius

judicis tam ecclesiastici quam secularis, quam dictus dominus Episcopus suusve procurator seu attornatus vel nuncius seu etiam executores sui duxerint eligendam, qui et quorum quilibet possit nos per quamcumque censuram ecclesiasticam vel mundanam compellere tam ad dictam solutionem predicte pecunie faciendam quam etiam ad dampna et expensas si que vel quas occasione dicte pecunie sint termino vel loco non solute dictus dominus Episcopus suusve procurator seu attornatus vel nuncius seu etiam executores sui se dixerit vel dixerint fecisse vel incurrisse restauranda vel restituenda, super quibus dampnis et expensis simplici verbo suo absque alterius onere prolacionis credi concedimus per presentes. In cujus rei testimonium etc. Data etc.

Si non sint Religiosi obligent se et omnia bona sua, ut predictum est, et omnes terras et tenementa sua, ad cujuscunque et quorumcunque manus devenerint, heredes etiam et executores suos.

[1299, October 30. *The Bishop directs the Dean of Winchester to declare excommunicate John de Pudele, who had laid violent hands on Robert the clerk, the Bishop's apparitor. The sentence is to be solemnly published in the Cathedral, in St. Barnabas, Hyde, and in the other Churches of Winchester Deanery. The monks of Hyde are specially cautioned to hold no communication with John, except in cases lawfully permitted, under pain of themselves incurring the same sentence.*]

EXCOMMUNICATIO.—J. Dei gracia [etc.] dilecto filio Decano Wyntoniensi salutem [etc.]. Vobis injungimus in virtute obediencie et sub pena suspensionis quatinus Johannem de Pudele pro violenta manuum injectione in Robertum clericum apparitorem nostrum a Canone excommunicatum hac instante die Dominica et singulis Dominicis diebus et festivis sequentibus in ecclesia nostra Cathedrali, in ecclesia sancti Barnabe de Hyda et in omnibus ecclesiis Decanatus Wyntoniensis publice et solempniter excommunicatum esse inter Missarum solempnia, pulsatis Campanis, candelis accensis et extinctis, erecta cruce denunciatis et faciatis per alios denunciari, Inhibentes religiosis viris Abbati de Hyda et ejusdem loci Conventui et omnibus [et] singulis illius Abbatie convenientibus, ac ceteris Christi fidelibus vestri, Decanatus publice et solempniter inhiberi faciatis sub pena excommunicacionis majoris, ne eis [? quis] cum eodem Johanne excommunicato in oracione, locucione, osculo, vel in mensa, aut emendo vel vendendo aut quocunque genere alio communionis preter quam in casibus a jure permissis communicare presumat. Si quos autem post inhibicionem hujusmodi communicantes inveneritis, cum eodem ipsos excommunicetis, et [Fo. 153b.] cum premissa solempnitate | excommunicatos publice et solempniter faciatis per alios nunciari, hoc tam diu

facientes quousque idem Johannes absolucionis beneficium in forma juris meruit optinere et aliud a nobis super hoc habueritis in mandatis. Qualiter autem presens mandatum nostrum fueritis executi nos infra mensem certificetis per litteras vestras patentes harum seriem continentes, ut ulterius contra ipsum tanquam ecclesie clavium contemptorem invocemus auxilium brachii secularis. Data apud Bolveshere iij^o. Kalendas Novembris. Anno Domini m^o. cc^o. Nonagesimo nono.

[November 2. The Bishop introduces to his tenants at Clere Robert de la Bere, bearer of this letter, as their Bailiff.]

Johannes [etc.] omnibus tenentibus suis et aliis de manerio suo de Clere salutem [etc.]. Ecce mittimus ad vos Robertum de la Bere latorem presentium quem Ballivum constituimus manerii nostri supradicti, vobis mandantes quatinus eidem Roberto sicut Ballivo nostro sitis in omnibus intendentes pariter et obediens quousque aliud ordinaverimus de eodem. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Data Wyntonie iiij. Nonas Novembris. Anno Consecracionis nostre Decimo octavo.

[November 26. The Bishop sends to the Prior and Canons of Reigate Brother John de Salesburi,¹ a Canon of Southwick, to live with them and receive fuller teaching, the sum of 6 marks per ann. for his charges being paid by the Convent of Southwick. They are exhorted to admit him and treat him kindly until further notice.]

Johannes [etc.] dilectis filiis Priori et Canonicis de Reygate nostre Diocesis salutem [etc.]. Mittimus vobis fratrem Johannem de Salesburi Canonicum domus de Suwyk vestri ordinis inter vos certis ex causis sumptibus et expensis dicte domus de Suwyk sub vestre Religionis regula commorandum et plenius edocendum. Quo circa vobis in virtute sacre obediencie et sub pena districtionis canonice injungimus et mandamus, quatinus eundem fratrem Johannem cui ad sustentacionem sui et ad exoneracionem domus vestre de sex marcis annuis vobis per dictos . . . Priorem et Conventum de Suwyk quam diu vobiscum steterit a die confectionis presentium ad quatuor anni terminos pro equalibus porcionibus responderi et solvi plenarie faciemus, sub forma et modo debito tenere et benigne tractare curetis eundem, quousque de statu ejusdem aliud duxerimus ordinandum. Data apud Suwyk vj. Kalendas Decembris. Anno Domini m^o. cc^o. Nonagesimo Nono. Consecracionis nostre Decimo octavo.

¹ Not to be confused with his celebrated namesake, bishop of Chartres, who flourished in the middle of the twelfth century.

[Undated. The Bishop at the mutual request of the parties, namely the Convent of Southwick and the Vicar of Ampori, gives his decision upon certain controversies as to various payments that had arisen between them. He reserves the power to revise this arbitration.]

In nomine Domini Amen. Cum Prior et Conventus de Suwyk et magister Edmundus le Blount perpetuus Vicarius de Anna Port super quibusdam liberacionibus et aliis prestacionibus quas idem E. a dictis religiosis percipere consuevit ac circa pluribus aliis controversiis inter ipsos habitis, ordinacioni nostre nuper in capitulo de Suwyk de alto et basso sponte se submiserint, Nos J. permissione divina Wyntoniensis episcopus Deum pre oculis habentes et indempnitati utriusque partis quantum cum Deo poterimus prospicere cupientes, volumus et ordinamus quod dictus E. permittat dictis religiosis de cetero illas duas liberaciones integras quas percipere consuevit, et eas amplius non percipiat. Duas autem illas liberaciones quas habere consuevit recipiat tam in absentia E. quam in presencia, Ceteris rebus, videlicet xx solidos pro roba, feno, bosco, caseis et avena, in suo robore duraturis et eas integras percipiat quousque dum super ipsis aliud duxerimus ordinandum, potestatem specialem super eis alias ordinandi et disponendi nobis in hac parte reservantes.

[Space of six lines left blank at the foot of this page. A leaf here has been torn out, a small fragment of which is left at the foot of the page. This mutilation occurred before the book was paged.]

[Fo. 154a.]

[1300, March 1. An episcopal Charter, but for whose benefit this remaining fragment gives no evidence.]

[? stabi]litis robur optineat presentem cartam sigilli nostri impressione roboramus. Hiis testibus, dominis Philippo de Hoyvile tum Senescallo terrarum nostrarum, Johanne le Bocelier, Johanne le Fauconier, Johanne Romyn, Thoma Peverel militibus, Simone Stake, Henrico le Wayte, Guidone de Stanham, Nicholao de Itchene, Thoma Stake, Gilberto le Rous et aliis. Data apud Merewell. Kalendis Martii. Anno regni Regis Edwardi, filii Regis Henrici XXVIII. Consecracionis nostre decimo octavo.

[April 16. Manumission of Nicholas, son of Peter Fichet of Farnham, the Bishop's serf, to the Rector of the Church of Headbourne Worthy.]

MANUMISSIO NATIVI DE FARNHAM.—Pateat universis per presentes quod nos Johannes [etc.] manumisimus Nicholaum filium Petri Fichet de Farnham nativum nostrum cum omnibus catellis suis et tota sequela sua inperpetuum magistro Nicholai (*sic*) de Hellestone clerico nostro Rectori ecclesie de Wordi Mortimer nostre

Diocesis pro servicio suo nobis et ecclesie nostre impenso. Ita vero quod predictus Nicholaus et tota sequela sua liberi sint de cetero et absoluti a petitione nostra et successorum nostrorum inperpetuum. In cujus rei testimonium etc. Data apud Suwerk. xvj. Kalendas Maii. Anno Domini m. ccc. Consecracionis nostre Decimo octavo.

1299, Dec. 28. *The Bishop confirms a charter conveying property in Farnham from John, son of Richard de Hale, his tenant, in the Manor of Farnham, to Augustin de Burnham and Matildis his wife. It consisted of buildings, a curtilage, and the rents of two shops.]*

CARTA FEOFFAMENTI CUJUSDAM TENEMENTI APUD FARNHAM UNDE SEISINA CONFIRMATA EST PER EPISCOPUM.—Universis presentes litteras visuris vel audituris Johannes [etc.] salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas vestra nos inspexisse cartam quam Johannes filius Ricardi de Hale tenens noster in Manerio nostro de Farnham fecit Augustino de Burnham dicto le Messenger et Matildi uxori sue de quodam tenemento cum pertinentiis suis in villa de Farnham in hec verba. Sciant presentes et futuri quod ego Johannes filius Ricardi de Hale dedi, concessi et hac presenti carta mea confirmavi Augustino de Burnham dicto le Messenger et Matildi uxori sue totum tenementum meum cum omnibus suis pertinentiis in villa de Farnham, videlicet in edificiis, curtilagio et redditibus de duobus schoppis de dicto tenemento provenientes et omnibus aliis libertatibus et liberis consuetudinibus suis dicto tenemento aliquo casu contingentibus. Quod quidem tenementum situm est inter tenementum Henrici Ategate et tenementum Johannis Turges, unde unum caput se extendit usque grangiam tenementi Johanne que fuit uxor Willelmi de Frollebury versus partem borealem, et aliud caput se extendit ad regiam viam. Habendum et tenendum totum predictum tenementum cum omnibus suis pertinentiis ut in edificiis curtilagio et redditibus de duobus schoppis de dicto tenemento provenientes et omnibus aliis libertatibus et liberis consuetudinibus suis dicto tenemento aliquo casu contingentibus dictis Augustino et Matildi uxori sue et heredibus et assignatis dicti Augustini de capitalibus serviciis illius feodi libere quiete, integre jure hereditario, bene et in pace inperpetuum. Faciendo inde annuatim capitalibus dominis feodi servicia de jure inde debita et consueta. Et ego predictus Johannes heredes mei et mei assignati totum predictum tenementum cum omnibus suis pertinentiis ut in edificiis curtilagio et redditibus de duobus schoppis de dicto tenemento provenientes et omnibus aliis libertatibus et liberis consuetudinibus suis dicto

tenemento aliquo casu contingentibus dictis Augustino et Matildi uxori sue et heredibus et assignatis dicti Augustini debemus warantizare defendere et versus omnes homines et feminas acquietare inperpetuum. Pro hac autem donacione, concessione et presentis carte mee confirmacione dederunt mihi dicti A. et M. uxor sua octo marcas argenti et dimidium quarterium frumenti pre manibus in gersumam. Et ut hec mea donacio, concessio [et] hujus carte mee confirmacio firma et stabilis permaneant inperpetuum hanc cartam meam sigilli mei inpressione roboravi. Hiis testibus, Willelmo Bydon, Jacobo le Beel, Thoma ate Chambre, Ricardo Ate Wode, Willelmo le Cartare, Willelmo ate Cherche, Johanne Nicole, Henrico de Summerburi, Johanne Pycard, Willelmo de Henly, Roberto Trapes, Roberto de Ashe, Thoma de Suttone, Thoma le Tyelere, Radulfo Torges et multis aliis. Qui quidem Johannes de licencia et voluntate nostra dictos Augustinum et Maltildim uxorem suam in plenam et pacificam saysinam dicti tenementi cum pertinenciis suis posuit per cartam supradictam. Quam quidem cartam una cum saysina dictorum A. et M. pro nobis et successoribus nostris ratificamus et confirmamus per presentes. In cujus etc. Data apud Farham (*sic*) v. Kalendas Januarii. Anno regni Regis E. xxviii^o. Consecracionis nostre xviii^o.

[Fo. 154b blank.]

[Fo. 155a.]

COMPOSICIO FACTA INTER EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET PRIOREM ET CONVENTUM DE BERMONDESIS.

[Repeated from Fo. 109b. See vol. ii, p. 438.]

[A list of Knight's fees held of the Bishop of Winchester within his Bishopric and elsewhere.¹]

HEC SUNT FEODA MILITUM QUE TENENTUR A DOMINO WYNTONIENSI EPISCOPO INFRA EPISCOPATUM SUUM ET ALIBI.—

¹ Another list, the names being quite distinct, is given above, Fo. 97, pp. 387-90. That list contains the names of twenty-five holders of knight's fees or portions of fees, who were probably predecessors of the tenants of the same name in this list. In the other fees the names of the holders are different. As to the relative date of these two lists, there is nothing to go by but internal evidence. Taking the St. John family, Robert de Sancto Johanne, who appears in the first, died in 1267 (*Worcester Annals*, p. 457, *per D. N. B.*), John his son in 1302. William de Saint Clair was joint-tenant of one of Robert Saint-John's fees (above, p. 388). He *may* be identified with the William Sinclair, who died about 1270 (*D. N. B.* lii. 307). If we can accept this clue, the first list was probably compiled in the first episcopal year of Nicholas of Ely, 1266, the second, early in Pontissara's episcopate, after an interval of about twenty years. A careful comparison of these two lists will suggest some interesting questions, which it is hardly within our province to discuss now. Variations in the spelling of both personal and place-names are considerable. Cammeys, Torna, Badeliges, Hendeliges,

[Fo. 155b.]

Walterus Dandeleye tenet feoda iiij. Militum, unde duo feoda sunt in Candevere in Hundredo de Maynisburgh et unum feodum est in Eblisburne et unum feodum in Elledone et in Wyka.

¶ Hugo de Rupibus tenet feoda iiij. Militum, unde duo feoda sunt in Manerio de Farham et unum feodum est in Bradelegh in Hundredo de Overtone et unum feodum in Husseburne et in Swaintone.

¶ Willelmus de Wyvenhulle tenet dimidium feodum unius Militis in Walda in Hundredo de Alresforde.

¶ Willelmus de Colembe tenet feodum duorum Militum, unde duo feoda sunt in Ichull et in Cove in Hundredo de Crundel.

¶ Johannes de Thicheburne tenet unum feodum et dimidium in Tycheburne in Hundredo de Fallelye et unum dimidium feodum est in Insula in Cauburne.

¶ Johannes de Camoys tenet unum feodum et dimidium in Tisttede in Hundredo de Swrtton.

¶ Johannes de Extone tenet dimidium feodum unius Militis in Extone in Hundredo de Hameldone.

¶ Willelmus de Genitiso et Willelmus de Castro Radulfi tenent feoda trium Militum, unde unum feodum est in Levintone in Hundredo de Falleghe et unum feodum est in Lenistone in Hundredo de Butlesgate et unum dimidium feodum est in Coleriche in Hundredo de Farnham et unum dimidium feodum est in Estone in Manerio de Ivingehou.

¶ Reginaldus le Warner tenet octavam partem [feodi] unius Militis in Abintone¹ in Hundredo de Fallelygh.

¶ Willelmus de Tornee tenet feoda iiij^{or}. Militum unde unum feodum est in Hamme et Wydehay in Manerio de Clere, et unum feodum est in Henleygh in Croccarnestoke unde Hamo de Bachamtone tenet medietatem illius feodi in capite de domino Wintonie et duo feoda sunt in Bradeleygh.

¶ Johannes de Camoys tenet unum feodum in parvo Sumburne in Hundredo de Beresgate.

¶ Galfridus de Wyngesham tenet unum feodum in Welles in Hundredo de Crundal.

¶ Willelmus Synago tenet feodum unius Militis in Longa Suttone in eodem Hundredo.

Crockarestoke of the first list become respectively Camoys, Tornee, Bradeleygh, Henleygh, and Croccarnestoke in the second. 'Cyriago' on line 18 of p. 388 should be 'Cynago'. The other list has 'Synago'.

¹ 'Yabyntone' in margin.

¶ Henricus de Farnburewe tenet feodum unius Militis in Farnbureghe in Hundredo de Farnham.

¶ Henricus Husey tenet feoda duorum Militum in Frisolly et Polhamtone in Hundredo de Overtone.

¶ Johannes de sancto Johanne tenet feoda duorum Militum, unde unum feodum in Abodestone quod Thomas Paynel modo tenet et unum feodum est in Bentestede et in Bedenham in Hundredo de Wauteham et in Hundredo de Farnham.

¶ Anselmus Basset tenet feoda duorum Militum in Huntone in Hundredo de Betlesgate.

¶ Nicholaus Eysel tenet feodum unius Militis in Farnham.

¶ Johannes de Wyndesores tenet feoda duorum Militum in Hundredo de Buntlesgate et quartam partem unius feodi in Wychehangre in Hundredo de Suttone quam Ricardus de la Hude modo tenet.

¶ Willelmus de Bruhusde tenet feoda ij Militum in Eblesburne et in Cumba et in Fidehont, unde Thomas le Tablel tenet unum feodum in Eblesburne et Adam de Trindham tenet duas partes unius feodi in Comba et heres Simonis de Fidelitone tenet tertiam partem in Fidelitone.

¶ Comes de Hereforde tenet dimidium feodum unius Militis in Lokeriggis extra Marleburghe. |

[Fo. 156a.] ¶ Comes Cornubie tenet feodum duorum Militum unde unum feodum est apud Harwelle, et due partes unius feodi sunt apud Ulmestone et tertia pars est apud Carsewelle extra Wytteneye.

¶ Philippus de Molendino tenet feodum unius Militis apud Culle unde tres partes sunt in dominico domini Episcopi Wintoniensis apud Farnham.

¶ Petrus Bidon tenet feodum unius Militis in Cumterne in Manerio de Farnham.

¶ Thomas Testard tenet decimam partem [feodi] unius Militis in Twangham.

¶ Heres Roberti de Cova tenet decimam partem [feodi] unius Militis ibidem.

¶ Jacobus le Bel tenet dimidium feodum unius Militis in Ferresham et tertiam partem feodi unius Militis in Estone extra Wintone, quam Prior sancti Swithuni modo tenet.

¶ Comes Marescallus tenet feodum unius Militis in Culmestone in Hundredo de Fallelye.¹

¹ In margin 'Nota pro Culmestone'.

¶ Heres Nicholai de Gymminges tenet feoda duorum Militum in Culmestone et in Eblesburne¹ et in Abbeterigges.

¶ Dominus Wintoniensis Episcopus tenet feodum unius Militis apud la Putte in Hundredo de Butlesgate quod respondet singulis annis de xxv solidis, vj denariis.

¶ Walkelinus Garing tenet feodum unius Militis in Hereford in Funtel et Eldemugne extra Bristolham, unde Beatricia de Bereford tenet duas ydas, excepta una virgata terre quam Radulfus Torkictere (?) tenet pro vj solidis annuatim et heres Walteri Coc tenet unam ydam in Funtel et heredes Willelmi Arturi tenent duas ydas apud Eldemugne.

¶ Heredes Gilberti de Grenvile tenent dimidium feodum in Caulburne et tertiam partem unius feodi extra Swete quod Prior de Seleburne tenet extra Menes.

¶ Willelmus de Makene tenet feodum unius Militis in Bricwell.

¶ Heredes Radulfi le Norays tenent dimidium feodum unius Militis in Manerio de Cauburne.

¶ Willelmus Hachard tenet dimidium feodum unius Militis in Taddelee.

¶ Andreas Hotot tenet dimidium feodum unius Militis in Medested.

¶ Henricus Turmundus tenet dimidium feodum unius Militis in Manerio de Mardone.

¶ Auberea de Boteler tenet feodum unius Militis in Cherlestone et Hamteworthe in Manerio de Dountone.

¶ Comes Saresberii tene[t] octavam decimam partem apud Cumba in Comitatu Buks.

¶ Johannes de Fifhede tenet dimidium feodum unius Militis in Manerio de Eveford.

¶ Johannes de Myrchet tenet feodum iiij^{or}. Militum, unde tria feoda sunt in Manerio de Tantone et unum feodum est in Estone extra Wintone, in hundredo de Fallelye.

¶ Henricus de Stawell tenet feoda trium Militum, unde unum feodum et dimidium est in Manerio de Tantone et unum feodum et dimidium est in Flauberestone et Vallerestone. |

[Fo. 156b.] ¶ Ranulphus de Fluys tenet feoda trium Militum Manerio de Tantone.

¶ Heredes Baldeyini de Orcharde tenent tres partes feodi unius Militis in Orcharde in Manerio de Tantone.

¹ 'et in . . . ham' intended to be erased.

☞ Mauricius de Lega tenet quartam partem feodi unius Militis in Manerio de Tantone.

☞ Walterus de Vernun tenet feodum unius Militis in Nortone in Manerio Prioris Wintonie.

☞ Johannes de Brune Wyz tenet dimidium feodum unius Militis in Brune Wiz in Bermesfelde.

☞ Radulfus Payn tenet unam terram que fuit Stigandi cementarii apud Spersolt et reddit per annum xxviij. solidos iiij. denarios.

☞ Walkelinus de Braysfelde tenet quintam partem feodi unius Militis in Breysfelde.

[*The form of doing homage.*]

FORMA AD FACIENDUM HOMAGIUM. HOMAGE.—☞ Joe deving vostre homme en contre tote gent, sauve la foy notre seynur le Roy.

[*The form of doing fealty.*]

FORMA AD FACIENDUM FIDELITATEM. FEUTE.—☞ Coe oet ws sire Evek ke ioe ws fey porterey de vie et de membre e de terreyn e leamment vos rendray rente et service ke sunt du de la tere ke ioe cleyrn de ws tenir. Si deu me eyt e ly seyner.

[*A list of tenants by Knight-service at Farnham.*]

☞ INFRAScripti TENENT PER SERVICIUM MILITARIUM APUD FARNHAM.

☞ Isti tenent per servicium Militarium apud Farnham.¹

☞ Dominus Episcopus Wygornie ² tenet feoda duorum Militum.

☞ Galfridus de Wynghehou tenet feodum unius Militis.

☞ Henricus de Farnburwe tenet feodum unius Militis.

☞ Edmundus de Synago tenet feodum unius Militis.

☞ Henricus le Boteler tenet feodum unius Militis.

☞ Willelmus de Castro Radulfi tenet dimidium feodum Militis.

☞ Omnes isti sunt de Comitatu Suthamton et debent sequi hundredum de Farnham de tribus septimanis in tres septimanas.

¹ From this place to Fo. 160a the pages are written in double columns. There are considerable variations between this list and the other two.

² When Nicholas of Ely, after holding the See of Worcester for two years, was translated to Winchester in 1266, Godfrey Giffard, then Chancellor of the Exchequer, was appointed to Worcester in his place. He continued to hold this See till his death in 1302. In 1273 he went abroad with the Bishops of Winchester and Exeter to meet Edward I on his return from the Holy Land; and this may have been the time when he became possessed of the two Knight's fees at Farnham. This might therefore approximately fix the date of this short list of Military Fees and of the Register of Churches and Chapels which seems to be attached to it.

¶ Jacobus le Bel tenet dimidium feodum Militis.

¶ Willelmus Bidon tenet quartam partem feodi unius Militis.

¶ Ricardus Bidon tenet quartam partem feodi unius Militis.

¶ Dominus Walterus de la Pulye tenet decimam partem feodi Militis.

¶ Robertus Crapes tenet octavam partem feodi unius Militis.

¶ Isti sunt de Surreye et debent sequi hundredum sicut prescripti.

¶ Libera socagia de hundredo de Farnham.

¶ Petrus de Snelleflinch.

¶ Willelmus de Frollebury.

¶ Willelmus de Backader.

¶ Johannes de Wyngershull tenet quandam terram que (*sic*) dominus Ademaricus clericus [*?electus*] quondam Wintoniensis liberam fecit.

¶ Thomas de Camera tenet similiter quandam terram que (*sic*) dominus J.¹ quondam Episcopus Wintoniensis liberam fecit et eidem dedit.

[Undated. *A list of the Churches and Chapels in the Diocese of Winchester.*]

ISTE SUNT ECCLESIE ET CAPELLE OMNES IN EPISCOPATU WYNTONIENSI EXISTENTES.²

¶ Capella sancti Petri extra Portam Orientalem.

¶ Capella sancti Johannis supra Montem.

¶ Capella omnium sanctorum in vineis.

¶ Capella sancti Nicholai extra Kingyate.

¹ John Gervais.

² The eccl. taxation of Pope Nicholas, c. 1291, gives only twenty-nine taxed Parishes in the Deanery of Winchester, of which two are Vicarages, one a Chapel and the House of St. Cross.

This list and that given in the *Taxatio Ecclesiastica* of Pope Nicholas IV, circa 1291, as printed in 1802, are quite independent of each other. Both are arranged by Deaneries, but the order of Parishes and the spelling of less common names continually varies. For reasons stated above, the date of the list here copied may be about 1270.

In the Appendix to Milner's *History of Winchester*, 3 Edw. II, 306, an effort is made to give the names and situations of the ancient Churches in Winchester. These are chiefly drawn from Fos. 107b and 156b of this Register, with a few added from other sources. See Kirby's *Wykeham's Register*, i. 365, 366.

It will be noticed that all places of religious worship within the City are here styled 'Capella', which would seem to show the equal subordination of all to the 'major ecclesia', as the Cathedral was technically called.

Where Parish and place-names are not self-evident, present spellings are given in brackets. I am grateful, in this branch of the work especially, to Dr. Samuel Andrews, formerly of Basingstoke, late of Elstree, Herts., who had made a special study of Hants. His lamented death occurred in Feb. 1919.

- ¶ Capella sancti Valerici.
- ¶ Capella sancti Martini in vico Pergamenorum.
- ¶ Capella sancti Michaelis extra Kingyate.
- ¶ Capella sancti Petri de albo pane.
- ¶ Capella beate Marie de Kalendis. |
- [Fo. 157a.] ¶ Capella sancti Petri extra Portam Australem.
- ¶ Capella sancte Margarete.
- ¶ Capella sancti Pauli.
- ¶ Capella beate Marie in Tannerstrete.
- ¶ Capella sancti Georgii.
- ¶ Capella Omnium Sanctorum.
- ¶ Capella sancti Michaelis in Alwardstrete.
- ¶ Capella sancti Rumbaldi.
- ¶ Capella sancti Martini in Alwardstrete.
- ¶ Capella sancte Marie ultra portam Orientalem.
- ¶ Capella sancti Bonefacii.
- ¶ Capella sancti Petrocis.
- ¶ Capella sancti Nicholai extra Murum.
- ¶ Capella sancti Nicholai juxta Pisces.
- ¶ Capella sancti Clementis.
- ¶ Capella sancte Marie in Cimiterio.
- ¶ Capella sancti Johannis de Edera.
- ¶ Capella Omnium Sanctorum in Bokstrete.
- ¶ Capella sancti Michaelis in Judaysmo.
- ¶ Capella sancti Martini in Garstrete.
- ¶ Capella sancti Martini in Wodestrete.
- ¶ Capella sancti Martini de Fossato.
- ¶ Capella sancti Swythuni supra Kingyate.
- ¶ Capella sancte Marie juxta Goldestrete.
- ¶ Capella sancti Johannis de Hospitali.
- ¶ Capella sancti Pancracii.
- ¶ Capella sancti Swythuni in Muldworstrate.
- ¶ Capella sancti Petri in Colebrocstrete.
- ¶ Capella sancti Stephani.
- ¶ Capella sancti Petri de Macello.
- ¶ Capella sancti Jacobi de Albo Monasterio.
- ¶ Capella sancti Bartholomei.
- ¶ Capella de Wyke.
- ¶ Capella de Walle.
- ¶ Capella Anestasii.
- ¶ Capella sancti Swythuni de Hydeburne Worhi (Headbourne Worthy).

- ¶ Capella sancti Mauricii.
- ¶ Ecclesia de Spersolte (Sparsholt).
- ¶ Capella de Leynestone.
- ¶ Ecclesia de Farly (Farley-Chamberlayne).
- ¶ Capella sancte Marie de Linea tela.
- ¶ Capella sancti Laurencii.
- ¶ Porcio Capellanorum de Merewelle.

- ¶ Capella sancti Martini in Wynehale (Winnall).
- ¶ Capella sancte Fidis (St. Faith).
- ¶ Capella sancte Katerine de Littletone.
- ¶ Ecclesia de Crauleye (Crawley).
- ¶ Ecclesia de Hurseleye.
- ¶ Capella de Oterburne.
- ¶ Capella de Morstede.
- ¶ Ecclesia de Stoke Episcopi (Bishopstoke).
- ¶ Ecclesia de Comptone.
- ¶ Ecclesia de Chiltecombe (Chilcomb).
- ¶ Ecclesia de Twyford cum Capella de Essebere

} Patronus
Episcopus.

(Owslebury).

- ¶ Decanatus Suthamtonie.
- ¶ Ecclesia de Stanham Abbatis (North Stoneham).
- ¶ Ecclesia de Hane (? Hound).
- [Fo. 157b.] ¶ Ecclesia de Fallely | (Fawley).
- ¶ Ecclesia de Elinges (Eling) cum Capella de Oure.
- ¶ Ecclesia de Sirly (Shirley).
- ¶ Ecclesia de Coleworth (Chilworth).
- ¶ Ecclesia de Baddesly (North Baddesley).
- ¶ Ecclesia sancti Michaelis Suthamton.
- ¶ Ecclesia sancti Johannis.
- ¶ Ecclesia sancte Crucis.
- ¶ Ecclesia sancti Laurencii.
- ¶ Ecclesia Omnium Sanctorum.
- ¶ Ecclesia de Leteley (Netley).
- ¶ Ecclesia de Mulebroc (Millbrook).
- ¶ Ecclesia de Pedene (? Pear-tree-green).
- ¶ Ecclesia de Bottele.
- ¶ Ecclesia de Stanham (South Stoneham) cum

Capellis de Aldintone.

- ¶ Capella de Esteley (East Leigh).
- ¶ Capella beate Marie Suthamton.

} exempte.

¶ Insula.

- ¶ Ecclesia de Frekewatre (Freshwater).
- ¶ Ecclesia de Heremud (Yarmouth).
- ¶ Ecclesia de Torly (Thorley).
- ¶ Ecclesia de Scardeflet (Shalfleet).
- ¶ Ecclesia de Brok (Brook).
- ¶ Ecclesia de Motestone (Mottiston).
- ¶ Ecclesia de Sorwell (Shorwell).
- ¶ Ecclesia de Karesbrok (Carisbrook).
- ¶ Capella de Castro (Chapel of St. Nicholas in the Castle).
- ¶ Ecclesia de Chale.
- ¶ Ecclesia de Gatecumbe (Gatcombe).
- ¶ Ecclesia de Nyweton (Niton).
- ¶ Capella sancti Laurencii.
- ¶ Ecclesia de Godeshull (Godshill).
- ¶ Ecclesia de Newetone (Newtown).
- ¶ Ecclesia de Arrethone (Arreton).
- ¶ Ecclesia de Standone.
- ¶ Capella de Wodyntone (Wootton).
- ¶ Ecclesia de Wyphingham (Whippingham).
- ¶ Ecclesia de Benstede (Binstead).
- ¶ Ecclesia sancte Elene (? St. Helen's).
- ¶ Ecclesia de Burdingges (Brading).
- ¶ Ecclesia de Ewerslid (Yaverland).
- ¶ Ecclesia de sancto Lucio (? Shanklin).
- ¶ Ecclesia de Bonechurch.
- ¶ Ecclesia de Cawelburne (Calbourne).
- ¶ Ecclesia de Brikelestone (Brighstone).
- ¶ Capella de ? Limerton (Lymmerston).

} exempte.

¶ Drogenesforde (Droxford).

- ¶ Ecclesia de Elynges (Hayling).
- ¶ Ecclesia de Farlington.
- ¶ Ecclesia de Bedehamtone (Bedhampton).
- ¶ Ecclesia de Warlington (Warblington).
- ¶ Ecclesia de Wanstede (in Southwick Parish).
- ¶ Ecclesia de Porteseye (Portsea).
- ¶ Ecclesia de Portesmuth.
- ¶ Ecclesia de Porcestre (Portchester).
- ¶ Ecclesia de Wymeringges (Wymering).
- ¶ Ecclesia de Borwhonte (Boarhunt).

- ¶ Ecclesia de Wydelye (Widley).
 ¶ Ecclesia de Walesworthe (Wellesworth).
 ¶ Ecclesia de Sothewyk | (Southwick).
 [Fo. 158a.] ¶ Ecclesia de Tychefeud (Titchfield).
 ¶ Ecclesia de Lomere (Lomer).
 ¶ Ecclesia de Roginore (Rowner).
 ¶ Ecclesia de Wykham (Wickham).
 ¶ Ecclesia de Wypestrode (Whipstrode).¹
 ¶ Ecclesia de Cornhamtone (Corhampton).
 ¶ Ecclesia de Mapeldorham.
 ¶ Ecclesia de Kateringtone (Catherington).
 ¶ Ecclesia de Blaneworth (Blendworth).
 ¶ Ecclesia de Clanesfeud (Clanfield).
 ¶ Ecclesia de Warneford.
 ¶ Ecclesia de Hamele (Hamble) cum Capella de Bollesdon
 (Bursledon).
 ¶ Ecclesia de Chautone (Chawton).
 ¶ Ecclesia de Aweltone (Alton).
 ¶ Capella de Benstede (Binsted).
 ¶ Capella de Hertleye (Hartley Mauditt).
 ¶ Ecclesia de Seleburne.
 ¶ Ecclesia de Parea Wortham (Little Worldham).
 ¶ Ecclesia de Bintheworth (Bentworth).
 ¶ Ecclesia de Lassham (Lasham).
 ¶ Ecclesia de Froyle.
 ¶ Ecclesia de Farindone (Faringdon).
 ¶ Ecclesia de Nywentone (Newton Valence).
 ¶ Ecclesia de Colemere (Colemer).
 ¶ Ecclesia de Chautone (Chalton).
 ¶ Ecclesia de Brembelsete (Bramshot).
 ¶ Ecclesia de Hechly (Hedley).
 ¶ Ecclesia de Schaldene (Shaldon).
 ¶ Ecclesia de Lys (Liss).
 ¶ Ecclesia de Gretham (Greatham).
 ¶ Ecclesia de Imbeschate (Empshot).
 ¶ Ecclesia de Magna Worthelesham (Great Worldham).
 ¶ Ecclesia de Wautham (Bishop's Waltham).
 ¶ Ecclesia de Havente (Havant).
 ¶ Ecclesia de Farham (Fareham).
 ¶ Ecclesia de Alwardstoke (Alverstoke).

¹ ? in Fareham.

- ¶ Ecclesia de Extone (Exton).
- ¶ Ecclesia de Westmunes (West Meon).
- ¶ Ecclesia de Mynestoke (Meonstoke).
- ¶ Ecclesia de Subertone (Soberton).
- ¶ Ecclesia de Drokenesford (Droxford).
- ¶ Ecclesia de Hameldone (Hambleton).
- ¶ Ecclesia de Opham (Upham).
- ¶ Ecclesia de Estmunes (East Meon).

¶ Basingestoke.

- ¶ Ecclesia de Clera Regis (Kingsclere).
- ¶ Ecclesia de Overtone.
- ¶ Ecclesia de Laverstoke.
- ¶ Ecclesia de Wlvertone (Wolverton).
- ¶ Ecclesia de Haccehe (Hatch).
- ¶ Ecclesia de Wortinges (? Rotherwich).
- ¶ Ecclesia de Wottone (Wootton St. Lawrence).
- ¶ Ecclesia de Hasse (Ashe).
- ¶ Ecclesia de Yuehurst (Ewhurst).
- ¶ Ecclesia de Bakehurst (Baughurst).
- ¶ Ecclesia de Cylecestre (Silchester).
- ¶ Ecclesia de Bromley (Bramley).
- ¶ Ecclesia de Kempestock (Kempshot).
- ¶ Ecclesia de Schireburne Monachorum (Monks Sherborne).

[Fo. 158b.] ¶ Ecclesia de Chinham | (Chineham).

- ¶ Ecclesia de Frisely (Freefolk).
- ¶ Ecclesia de Acle (Church Oakley).
- ¶ Ecclesia de Hanitone (Hannington).
- ¶ Ecclesia de Dommere (Dummer).
- ¶ Ecclesia de Dokmerefend (Dogmersfield).
- ¶ Ecclesia de Newenham (Newnham).
- ¶ Ecclesia de Hertlegh Waspayl (Hartley Westpall).
- ¶ Ecclesia de Hekfeud (Heckfield).
- ¶ Ecclesia de Stratfeud Magna (Stratfield-Saye).
- ¶ Ecclesia de Crundal cum Capella (Crundall).
- ¶ Ecclesia de Uptone (Upton Gray).
- ¶ Ecclesia de Hurtle Monialium (Hartley Wintney).
- ¶ Ecclesia de Hereyerd (Herriard).
- ¶ Ecclesia de Cludesdene (Cliddesden).
- ¶ Ecclesia de Wynnesfloud (Winslade).

- ¶ Ecclesia de Wauteham (North Waltham).
- ¶ Ecclesia de Welsefeud sancti Martini (Ellisfield).
- ¶ Ecclesia de Welsefeud (Ellisfield ? ¹) Omnium Sanctorum.
- ¶ Ecclesia de Warneburne (South Warnborough).
- ¶ Ecclesia Scyrefeud (Shirefield).
- ¶ Ecclesia de Natteley Comes (Nately Scures).
- ¶ Ecclesia de Odyham (Odiham).
- ¶ Ecclesia de Everssegh (Eversley).
- ¶ Ecclesia de Elvetham.
- ¶ Ecclesia de Farnbergh (Farnborough).
- ¶ Ecclesia de Stratfeud Parva (Stratfield-Turgis).
- ¶ Ecclesia de Westone Corbet.
- ¶ Ecclesia de Farlegh (Farleigh Wallop).
- ¶ Ecclesia de Scyreburne Decani (Sherborne St. John's).
- ¶ Ecclesia de Basingstoke (Basing).
- ¶ Ecclesia de Estrop Brayboef (Eastrop).
- ¶ Ecclesia de Wynchefeud (Winchfield).
- ¶ Ecclesia de Toneworth (Tunworth).
- ¶ Ecclesia de Styvintone (Steventon).
- ¶ Ecclesia de Dene (Deane).
- ¶ Ecclesia de Basinggestoke (Basingstoke).

¶ Decanatus de Forde (Fordingbridge).

- ¶ Capella de Northchardeforde (*sic*) (N. Charford).
- ¶ Capella de Suthchardeforde (S. Charford).
- ¶ Ecclesia de Bromore (Breamore) cum Capella de la Hale.
- ¶ Ecclesia de Wychebury (Whitsbury).
- ¶ Ecclesia de Rokeburne (Rockbourne).
- ¶ Ecclesia de Forde (Fordingbridge) cum Capella de Ible (Ibsley).
- ¶ Ecclesia de Ywetys (Minstead) cum Capella de Lindehurst (Lyndhurst).
- ¶ Ecclesia de Elingcham (Ellingham).
- ¶ Ecclesia de Ryngwode cum Capella de Hardebriggs (Harbridge).
- ¶ Ecclesia de Soppelee (Sopley).
- ¶ Ecclesia de Christi Ecclesia cum Capellis de Holehurst (Holdenhurst) et Middeltone (Milton) (Christ Church, Twyneham).
- ¶ Ecclesia de Muleforde (Milford) et Hordhull (Hordle).
- ¶ Ecclesia de Bolre (Boldre) cum Capellis de Lemetone (Lymington) et Brokenhurst.

¹ Only one Church at Ellisfield now, with dedication to St. Martin or St. Andrew.

¶ Sumburne.

- ¶ Ecclesia de Sumburne (King Somborne).
- ¶ Ecclesia de Hassee (Ashley).
- ¶ Ecclesia de Mychelmarays (Michelmarsh).
- ¶ Ecclesia de Romeseye (Romsey).
- ¶ Ecclesia de Puteworthe (Pittleworth).
- ¶ Ecclesia de Houghtone (Houghton).
- ¶ Ecclesia de Langgestoke (Longstock).
- ¶ Ecclesia de Legford (Leckford).
- ¶ Ecclesia de Chilbamtone (Chilbolton).
- ¶ Ecclesia de Bertone (Barton Stacey).
- ¶ Ecclesia de Wonsing^oone (Wonston).
- ¶ Ecclesia de Stokecharite (Stoke Charity).
- ¶ Ecclesia de Micheldevere (Micheldever).
- ¶ Ecclesia de Welewe (East Wellow).
- ¶ Ecclesia de Scyrefeud (Sherfield English).
- ¶ Ecclesia de Westdone (West Deane).
- ¶ Ecclesia de Westndordele (*sic*) (West Tytherley).
- ¶ Ecclesia de Estenderle (East Tytherley).
- ¶ Ecclesia de Motesfunte (Mottisfont).
- ¶ Ecclesia de Bureghtone | (Broughton).

[Fo. 159a.]

¶ Andevere (Andover).

- ¶ Ecclesia de Andevere cum Capella de Foxcote.
- ¶ Ecclesia de Anna de Port (Amport) cum Capellis de Colwatre (? Cholderton) et Appelsalx (Appleshaw).
- ¶ Ecclesia de Anna de Becco (Monxton).
- ¶ Ecclesia de Fifyde (Fyfhide).
- ¶ Ecclesia de Syptone (Shipton Bellinger) cum Capella de Snodintone (Snodington).
- ¶ Ecclesia de Todeworth (South Tidworth).
- ¶ Ecclesia de Cometone (Kimpton).
- ¶ Ecclesia de la Wou (Weyhill).
- ¶ Ecclesia de Enham (Knights Enham).
- ¶ Ecclesia de Godeworth (Goodworth-Clatford).
- ¶ Ecclesia de Middeltone (Longparish).
- ¶ Ecclesia de Urseburne Prioris (Hurstborne Priors) cum Capella de Borne (St. Mary Bourne).
- ¶ Ecclesia de Wytchurche (Whitchurch).
- ¶ Ecclesia de Penitone (Penton Mewsey).
- ¶ Ecclesia de Querli (Quarley).
- ¶ Ecclesia de Gratele (Grateley).

¶ Ecclesia de Wollop inferiori (Lower Wallop) cum Capella de Gahinges (? Gataker).

¶ Ecclesia de Anne Abbatis (Abbots Anne).

¶ Ecclesia de Alta Clera (Highclere).

¶ Ecclesia de Facumbe (Facombe) cum Capella de Tanglie (Tangley).

¶ Ecclesia de Combe (Combe St. Swithin).

¶ Ecclesia de Lincholt (Linkenholt).

¶ Ecclesia de Clatford (Upper Clatford).

¶ Ecclesia de Wodecote (Woodcote).

¶ Ecclesia de Urseburne Regis (Hurstbourne Tarrant).

¶ Ecclesia de Estone Broke (Crux Easton).

¶ Ecclesia de Ludeshulne (Litchfield).

¶ Ecclesia de Borclere (Burghclere) cum Capella de Sandelford.

¶ Ecclesia de Wydehay (East Woodhay) cum Capella de Asmereswerth (Ashmansworth).

¶ Ecclesia de Werewelle (Wherwell) cum Capellis de Tokington (Tufton) et Bolindone (Bullington).

¶ Ecclesia de Turlestone (Thraxton).

¶ Capella de Henly (Cold Henley).

¶ Alresforde.

¶ Ecclesia de Alresforde cum Capella (? Capellis).

¶ Ecclesia de Bakingtone (Bighton).

¶ Ecclesia de Estone (Easton).

¶ Ecclesia de Candevere Abbatis (Brown Candover).

¶ Ecclesia de Chiltone Candevere (Chilton Candover).

¶ Ecclesia de Prestecandevere (Preston-Candover) cum Capella de Nothleye (Nutley).

¶ Ecclesia de Burdeley (Bradley).

¶ Ecclesia de Waude (Wield).

¶ Ecclesia de Tistede (Tisted).

¶ Ecclesia de Bromdene (Bramdean).

¶ Ecclesia de Hentone (Hinton Ampner).

¶ Ecclesia de Ichenestoke (Itchen Stoke).

¶ Ecclesia de Avington.

¶ Ecclesia de Ovingtone.

¶ Ecclesia de Worthya Regis (Kings Worthy).

¶ Ecclesia de Worthya Abbatis (Abbots Worthy).

¶ Ecclesia de Worthya Comitibus (Martyr Worthy).

¶ Ecclesia de Ichene (Itchen Abbas).

¶ Ecclesia de Cheretone (Charlton) cum Capella.

¶ Ecclesia de Sottone (Bishop's Sutton) cum Capella de Rop-pele (Ropley).

¶ Ecclesia de Sarewetone (Swarraton).

¶ Ecclesia de Abbestone (Abbotstone).

¶ Archidiaconatus Surreye.¹

¶ Ewelle.

¶ Ecclesia de Bletchinkeleye (Blechingley).

¶ Ecclesia de Gattone.

¶ Ecclesia de Boklond (Buckland).

¶ Ecclesia de Netfeud (Nutfield).

¶ Ecclesia de Hornly | (Horley).

[Fo. 159b.]

¶ Ecclesia de Reygate.

¶ Ecclesia de Becheworth (Betchworth).

¶ Ecclesia de Wolkenested (? Godstone).

¶ Ecclesia de Techefeude (Tatsfield).

¶ Ecclesia de Chelesham (Chelsham).

¶ Ecclesia de Tycheseye (Titsey).

¶ Ecclesia de Warlingeham (Warlingham).

¶ Ecclesia de Limenesfeud (Limpsfield).

¶ Ecclesia de Tanrigges (Tandridge).

¶ Ecclesia de Crowehurst (Crowhurst).

¶ Ecclesia de Linchesfeud (Lingfield).

¶ Ecclesia de Ayestede (Oxted).

¶ Ecclesia de Waldingeham (Woldingham).

¶ Ecclesia de Calvedone (Chaldon).

¶ Ecclesia de Katreham (Caterham).

¶ Ecclesia de Farly (Farley).

¶ Ecclesia de Adintone (Addington).

¶ Ecclesia de Colendone (Coulsdon).

¶ Ecclesia de Sandersted (Sanderstead).

¶ Ecclesia de Waletone (Walton-on-the-Hill).

¶ Ecclesia de Burgh (near Ewell).

¶ Ecclesia de Banstede (Banstead).

¶ Ecclesia de Hechligges (Headley).

¶ Ecclesia de Wodemerestorne (Woodmansterne).

¶ Ecclesia de Chepstede (Chipstead).

¶ Ecclesia de Coveham (Cobham).

¶ Ecclesia de Bedintone (Beddington).

¹ The late Sir C. E. H. Chadwyck-Healey of Cranleigh, gave me kind help in identifying many of the Surrey Churches.

¶ Ecclesia de Kinggestone cum Capella (Kingston-on-Thames).

¶ Ecclesia de Stoke (Stoke d'Abernon).

¶ Ecclesia de Estede (Ashted).

¶ Ecclesia de Ledride (Leatherhead).

¶ Ecclesia de Codrintone (Cuddington).

¶ Ecclesia de Langedittone (Long Ditton).

¶ Ecclesia de Essere (Shere).

¶ Ecclesia de Michelham (Michleham).

¶ Ecclesia de Ewelle.

¶ Ecclesia de Merthon (Merton).

¶ Ecclesia de Merdone (? Morden).

¶ Ecclesia de Micheham (Mitcham).

¶ Ecclesia de Karsaultone (Carshalton).

¶ Ecclesia de Suttone.

¶ Ecclesia de Ebesham (Epsom).

¶ Guldeforde.

¶ Ecclesia de Stoke (Stoke-next Guildford).

¶ Ecclesia de Gud (? Guld. Guildford, St. Mary's or H. Trinity).

¶ Ecclesia de Chebeham (Chobham).

¶ Ecclesia de Certeseye (Chertsey).

¶ Ecclesia de Egeham (Egham).

¶ Ecclesia de Wabrigges (Weybridge).¹

¶ Ecclesia de Bussely (Bisley).

¶ Ecclesia de sancta Martha.¹

¶ Ecclesia de Windesham (Windlesham).

¶ Ecclesia de Sonde (Send).

¶ Ecclesia de Pyrefright (Pirbright).

¶ Ecclesia de Horeshull (Horshill) et de Pyreford (Purford).

¶ Ecclesia de Dockinge (? Dockingham).

¶ Ecclesia de Sondes (? Ripley).

¶ Ecclesia de sancta Martha.¹

¶ Ecclesia de Waybrigges (Weybridge).¹

¶ Ecclesia de Legh (Leigh).

¶ Ecclesia de Wodenton (Wotton).

¶ Ecclesia de Fescham (Fetcham).

¶ Ecclesia de Parva Bokham (Little Bookham).

¶ Ecclesia de Effingeham (Effingham).

¶ Ecclesia de Piperham (Haslemere).²

¶ Ecclesia de Newdegate. |

[Fo. 160a.] ¶ Ecclesia de Hokeleye (Ockley).

¹ These entries seem to be duplicated.

² See Swanton and Woods' *Bygone Haslemere*, pp. 26, 47, 75.

- ¶ Ecclesia de Horsseye (? Thursley).
- ¶ Ecclesia de Chydingefeud (Chiddingfold).
- ¶ Ecclesia de Cranleye (Cranleigh).
- ¶ Ecclesia de Godalmingge (Godalming).
- ¶ Capella de Hurtemere (Hurtmore).
- ¶ Ecclesia de Wytteleye (Witley).
- ¶ Ecclesia de Abbingeworth (Abinger).
- ¶ Ecclesia de Duntefeld (Dunsfold).
- ¶ Ecclesia de Hameldone (Hambledon).
- ¶ Ecclesia de Escumbe (Hascomb).
- ¶ Ecclesia de Farnham cum Capella (Frensham).
- ¶ Ecclesia de Ivehurst (? Ewhurst).
- ¶ Ecclesia de Byfleet (Byfleet).
- ¶ Ecclesia de Woners (Wonersh).
- ¶ Ecclesia de Esse (Ash).
- ¶ Ecclesia de Cumpitone (Compton).
- ¶ Ecclesia de Werplesdone (Worplesdon).
- ¶ Ecclesia de Alfaude (? Shalford).
- ¶ Ecclesia de Merwe (Marrow).
- ¶ Ecclesia de Audebriggis (Albury).
- ¶ Ecclesia de Waleton (Waltham-on-Thames).
- ¶ Ecclesia de Okham (Ockham).
- ¶ Ecclesia de Wysley (Wisley).
- ¶ Ecclesia de Scandelford (? Shalford).
- ¶ Ecclesia de Egeham (Egham).
- ¶ Ecclesia de Magna Bockam (Great Bookham).
- ¶ Ecclesia de Putcham (Puttenham).
- ¶ Ecclesia de Elendone Regis (Clandon, West).
- ¶ Ecclesia de Dorkinges (Dorking).
- ¶ Ecclesia de Ewalkene.
- ¶ Ecclesia de Elendone Abbatis (Clandon, East).

¶ Suwerke.

- ¶ Ecclesia de Lameethe (Lambeth).
- ¶ Ecclesia de Batericheseye (Battersea).
- ¶ Ecclesia de Wandelesworthe (Wandsworth).
- ¶ Ecclesia sancti Georgii (St. George the Martyr, Southwark).
- ¶ Ecclesia sancte Margarete.
- ¶ Ecclesia Madalene (St. Mary Magd., Southwark).
- ¶ Ecclesia de Clopham (Clapham).
- ¶ Ecclesia de Rethereche (? Rotherhithe).
- ¶ Ecclesia sancti Olavi (St. Olave, Southwark).
- ¶ Ecclesia Madalene de Beremde (Bermondsey).

¶ Ecclesia de Todinge (? Tooting).

¶ Ecclesia de Staham (? Streatham).

¶ Ecclesia de Camerwelle (Camberwell).

Summa Redditus remanet de claro super compotum Anno Consecracionis domini . . . [*the sum erased, and the lower half of this column blank*].

[Fo. 16ob.]

[Undated. *The compiler of the following clauses wishes to ascertain whether Kings were the founders of the Church of Winchester, or Bishops, and by consequence whether the right of Patronage properly belonged to the Kings of England or the Bishops. By giving a list of the Founders and Benefactors, with the property bestowed by each, he decides for the Kings.*¹]

Inferius² annotantur nomina fundatorum et benefactorum Ecclesie Wyntoniensis et monachorum ibidem Deo servientium per que patere potest an Reges fuerint fundatores hujus ecclesie et bonorum largitores, an Episcopi, et per consequens an ad Reges pertineat hujus Ecclesie advocacio aut ad Episcopos.

¶ Kynewaldus Rex, filius Kynegilfi Regis primus in Civitate Wyntoniensi hanc Ecclesiam fundavit, et hoc intelligendum est post tempus Britonum. Fuit alia Ecclesia, et etiam Monachi in ea sicut patebit inferius. Hic Kynewaldus predictus Ecclesie Wyntoniensi contulit Duntone Alresforde et Wordiam. ¶ Adulphus Rex Chiltecumbe cum aliis adjacenciis que Rex Kynegilsus prius contulerat, postea subjecta restituit. ¶ Egbertus Rex Drokenesforde, Wytechurche, Husseburne, Stoke. ¶ Edgarus Rex qui secundario post ejectionem Canonicorum Monachos in istam Ecclesiam introduxit sicut patebit infra eis dedit . . .³ Drokenesforde et Wordi, Aueltone, Bedhamtone. ¶ Eltheredus (*sic*) Rex Havont. ¶ Edwardus Rex Senior, Overtone. ¶ Sanctus Edwardus Rex Portlaunde, Wyk, Holewelle et Waymuthe. ¶ Adelstanus Rex Chilboltone, Elendone quod est Worstone, Evetford, Esmeresworth. ¶ Eddredus Rex Husseburne. ¶ Adelstanus Rex filius Etheldredi Merdone, Ebberbury. ¶ Emma Regina Blandesbyri, Bertfelde, Fifide, Holtone, Michelemarays, Hyvingeho, Wycumbe, Weregrave, Item Pippermenstre et Westwode pro anima Hardecnout Regis filii sui. ¶ Alwynus nobilis ad quem fuerat patris hereditas devoluta de patrimonio suo dedit

¹ It is likely that this controversy took its present shape in the time of Bp. Nicholas of Ely, and may be referred to the approximate date of the list of churches above, cir. 1270.

² A marginal note in a later hand: 'Hic sequuntur rationes pro jure monachorum, quibus respondetur infra'.

³ Name illegible through erasure.

duas Menes cum pertinenciis, Hentone, Wytteneye, Helinge, Mulebroke, Polhamtone, Hodingetone. ¶ Futheswyglia Regina Tantone cum pertinenciis. ¶ Agelwynus Dux Cleram contulit. ¶ Gypha uxor Godewin Ducis Bledone et Crancumbe. ¶ Alwara nobilis pro anima Leowyni viri sui Alwerestoke, Extone et Wydehay. ¶ Elphegus prefectus Crundal cum pertinenciis. ¶ Edgiva Dockingeham. ¶ Walwyns Monachus Butermere et Hamme. ¶ Adelwoldus Dux Wyli, id est Stoctone. Unde ex predictis patet an Reges Anglie ducesque, Barones et alii nobiles fundaverint Ecclesiam Wyntoniensem et eam bonis illis quibus gaudet dotaverint an Episcopi, et an Reges verius dici mereantur et esse patroni Ecclesie Wyntoniensis et ad eos tamquam ad fundatores pertinere advocacionem an ad Episcopos, salva meliori sententia.

[A continuation of the above argument for the Patronage of the King grounded on ancient history.]

¶ Memorandum. Per ccc. Annos et amplius erant Monachi in Wintoniensi Ecclesia tempore Britonum ante adventum sancti Birini qui fuit primus Wintoniensis Ecclesie Episcopus, unde cum illis diebus essent, ut dicitur, in eadem cc et L^a. Monachi¹ et essent multis et variis possessionibus feofati sicut oportuit, nec esset aliquis de quo teneretur in capite nisi de domino Rege, cum nullus esset Episcopus per ccc. annos subsequentes patet quod tunc temporis erat dominus Rex verus Patronus Ecclesie Wintoniensis et non Episcopus. Item in quanta veneracione essent tunc Monachi in Ecclesia Wintoniensi, et quam nobilis habebatur illa ecclesia patet. Jam quidam Rex, Constantinus nomine, tres habens filios Constancium primogenitum, Arrelium (*lege* Aurelium) et Ambrosium qui binomius fuit, et Uter Pendragon² primum Constancium filium suum in Wintoniensi Ecclesia Monachum fieri constituit, qui et postmodum factus est Rex, et patet historia de facto isto in libro de gestis Anglorum.³ Unde in quanto [Fo. 161a.] honore esset tunc Wintoniensis Ecclesia in qua Rex primogenitum suum monachari constituit patet videntibus.

¹ Marginal note: 'Quere responsiones ad omnia (?) ficticia infra xxij. folio sequenti'.

² Uther Pendragon is shown by Dr. Guest (*Early English Settlements in South Britain*, in *Origines Celticae*, ii. 159 sqq.) to have been a fabulous person, an invention of Geoffrey of Monmouth. Dr. Guest's able disentanglement of Geoffrey's facts and fictions deserves careful study. See particularly pp. 171, 172 of *Orig. Celt.* vol. ii.

³ The book *De Gestis Anglorum* was perhaps Alfred of Beverley's abridgement of Geoffrey's *Historia Britonum*, *D. N. B.* xxi. 135.

[After the destruction of Christianity by the Pagans, Canons were introduced into the Church of Winchester in the place of Religious. History says nothing about their establishment, but tells the circumstances which brought about their subsequent ejection.]

¶ De inductione Canonicorum in Ecclesiam Wintoniensem postquam destructa fuit Christianitas per Paganos et omnis Religio deleta nichil in scriptis reperi, neque que essent possessiones eorum tunc temporis, quia ea que superius annotata sunt pro maxima parte post eorum ejectionem monachis data sunt. De eorum vero miserrima conversacione et eorum justa ejectione, quia meritis exigentibus, sic in scriptis manifeste inveni.

[The secular Canons leading a vicious and luxurious life, King Edgar, by the persuasion of Dunstan, Archbishop of Canterbury, backed by Aethelwold, Bishop of Winchester, restored the Monks, in accordance with Papal letters, and so may be considered their Founder and Patron. The goods and property which their predecessors had enjoyed were confirmed to them.]

¶ Tempore illustris Regis Anglorum Edgari floruerunt in ecclesia Anglicana sanctus Dunstanus Cantuariensis Archiepiscopus et sanctus Adewoldus Wintoniensis. Hii cooperientes Canonicos in Ecclesia Wintoniensi in omni viciorum spurscicia (*sic*) et fetore luxurie et cujuslibet fedtatis scoria degentes, nec valentes eos ad vitam regularem reducere, nec precibus nec monitis, sicut plenius continetur in vitis predictorum sanctorum; Attendentesque quod eos delere non potuerint sine assensu et consilio Patroni et domini fundi, predictus Dunstanus predictum Edgarum utpote fundatorem et Patronem (*sic*) ecclesie antedictae adiit et supplicavit eidem ut domino Pape litteras suas destinaret de vita predictorum Canonicorum, et de eorum obstinacia, quod et fecit predictus Edgarus de consilio predicti Dunstani, unde factum est quod dominus Papa Johannes¹ receptis litteris regiis et ejus desiderio et petitione compertis sibi rescripsit sicut patet exterius ibi. *Johannes etc.* Unde receptis litteris Papalibus a domino Rege, ipse ut dominus fundi et patronus cujus intererat Canonicos ejecit et Monachos adductos de Abyndonya introduxit juxta tenorem litterarum Papalium. Unde creditur quod omnes possessiones clericorum Monachis contulit et regia auctoritate confirmavit. Unde predictus Edgarus fundator monachi (*sic*) ordinis in ista Ecclesia dici meretur, quia monachos in istam Ecclesiam secundo introduxit, et eos possessionibus clericorum que prius erant monachorum tempore Britonum feofavit. Et attendendum quod per istum Edgarum et successores Reges Anglie collata sunt

¹ John XIII.

bona omnia suprascripta Ecclesie Wintoniensi tam ea que tenet Episcopus quam ea que tenent Monachi et specialiter Monachi in puram et perpetuam elemosinam. Unde ex predicta narratione liquere potest dominum Regem esse Patronum et non Episcopum.

[*The examples of Bishops Henry de Blois and William Giffard are adduced by the writer in further illustration of his argument.*]

¶ Item cum Henricus quondam Wintoniensis Episcopus et Willelmus Giffard fateantur expresse per cartas suas quod bona omnia que habent Episcopi Wintonienses exierint de bonis Monachorum, et eis data fuerint in elemosinam, non contingit ponere quod Episcopi sint patroni eorum a quibus bona que habent exierunt, set potius econverso.

¶ Item idem Henricus fatetur per cartam suam quod invenit Priorem et Conventum seysitos de servicio Militum existentium in Maneriis suis et quod faciebant homagium Priori ut domino et facere debuerunt tunc temporis. Fecit Prior et milites sui de eo tenentes servicium domino Regi ut domino et sicut de eo tenentes in capite. Unde non contingit ponere quod episcopus sit Patronus etc.

[*A surviving instance of traditional Knightservice due to the Prior.*]

¶ Item adhuc superstes unus videlicet Henricus qui tenet terram suam de Priore et Conventu et omnes predecessores sui tenuerunt, qui non tenetur Priori in ampliori servicio nisi quod debet ferre vexillum Prioris quando debet persolvere Regi servicium quod sibi incumbit etc. |

[Fo. 161b.]

[*A continuation of a series of arguments to prove that the King is the rightful Patron of the Priory, not the Bishop.*]

¶ Item adhuc idem servicium faciunt, quia dominus Episcopus tenet de bonis monachorum, propter quod dictum servicium domino Regi facit, et non minus facit qui per alium facit. Unde faciunt per Episcopum. Unde non est ponere quia teneant de Rege in capite, et ita Rex patronus.

¶ Item dominus Episcopus et homines sui liberi et sequi debent sectam ad duo hundreda Prioris capitalia, scilicet Buttlesgate et Fallely, et Prior et homines sui ad nullum hundredum seu Curiam Episcopi venire debent.

¶ Item in omni divisione bonorum Ecclesie quando medietas assignata fuit Episcopis, et alia medietas Monachis, et omnia ista

teneantur de Rege in capite, adeo vere est patronus unius partis sicut alterius, et sicut advocacio unius partis spectat ad eum, et alterius vel oportet ponere quod dominus Rex dederit advocacionem Prioratus Episcopis per cartam suam, quod non credimus, vel quod dominus Rex non curet esse patronus unius partis cum sit veraciter totius, quod non credimus.

¶ Item dominus Prior et Conventus defenderunt se semper et defendunt et defendere debent, lucentur et perdant, (*sic*) et omnia jura prosequuntur irrequisito consilio Episcopi, non est ponere quod sit Abbas nec Patronus.

¶ Item cum bona Prioratus et Monachorum omnino sint separata a bonis Episcopatus et adeo vere teneantur de Rege in capite, non oportet ponere etc.

¶ Item cum Ministri Regis et Vicecomitis et alii returnum faciant de quolibet brevi ad liberationem Prioris, et in ejus Curia liberior placitentur quam Episcopi, et sine ejus assensu, patet quod non est Abbas nec Patronus.

¶ Item cum in pluribus cartis Regis de libertate per Episcopos et Monachos impetratis semper inserantur Episcopus primo et tunc Prior et Monachi, patet quod Episcopus non est Abbas nec etiam capud Monachorum, set Prior, et supponunt Episcopus et Prior semper pro diversis capitibus, unde, sicut Episcopus est capud Episcopatus, sic Prior Prioratus, et sicut unus de Rege et alter quia penitus bona eorum discreta sunt, et in illo communicant, vel omnes tales Carte nugarie essent, ubi sic scribitur quia sic peteretur, et fieret peticio principii, quod (?) stultum est, quia semper supponunt pro diversis capitibus. Unde Episcopus abbas esse non potest nec Patronus, licet in talibus Cartis jungantur adinvicem.

¶ Item cum Prior et Conventus nullum omnino servicium Episcopo debeant non potest esse Patronus eorum.

¶ Item cum nullum omnino Redditum.

Cum nichil de eo teneant nec tenere clament, nec aliquas possessiones habeant de ejus collacione non est etc.

¶ Item cum Episcopus Wintoniensis qui nunc est exciperit (*sic*) in judicio et extra quod bona Prioratus et Episcopatus sunt penitus diversa et discreta, et quod non potest aliquid omnino ordinare de bonis Prioratus, ergo etc.

¶ Item non tradatur oblivioni quod a tempore Petri Episcopi¹ et ejus tempore primo tribulata fuit advocacio Ecclesie Wintoniensis, quia ex illo tempore nunquam potuit esse aliquid intervallum inter

¹ Peter des Roches, 1205-44.

injustas intrusiones et abusiones prefecturie Prioris, set hic uno deposito vel mortuo statim alter subrogatur, et sic trussatum¹ est jus Regium et electio Prioris in Ecclesia Wintoniensi et hoc propter inordinatam abusionem et asperacionem quorundam ad illam dignitatem bene recitetur iste auribus. Item cum multi fuerunt Priores et adhuc iste qui nunc est qui receperit temporalia Prioratus a Regibus non erit ponere quin Rex sit Patronus, scitisque processum istius articuli. |

[Fo. 162a.] ¶ Item cum Conventus Ecclesie Wintoniensis petierit licenciam eligendi sibi Priorem a Regibus ac elegerint et in possessione hujus extiterint ut Seymytone et Andree, non est etc.

¶ Item cum Curia illa de la Soke teneatur infra portam Prioratus, hoc [? est] sub Camera Prioris nec unquam potuerunt Episcopi aliqui milites et liberos homines et alios sequentes dictam Curiam ad hoc inducere quod venirent ad Wolveseye et Curia ibidem teneretur vel alibi super Sokam, set responderunt plures et expresse se tenere de Ecclesia et non de Episcopo, nec se velle ad locum alium divertere nisi ad locum superius expressum plures ad hoc artati, patet quod bona Episcopatus omnia exierunt a bonis Prioratus. Unde non est ponere, ut supra.

¶ Item si Priores necesse habeant exire Regnum Anglie propter quodcunque negocium, hoc facere non possunt sine licencia domini Regis utpote Patroni speciali[s].

¶ Item cum dominus Ottobonus nuper legatus in Anglia Wintoniensem Episcopatum haberet in manibus tam in temporalibus quam spiritualibus, et omnes ministri sibi essent intendentes ut Episcopo per suspensionem Episcopi Johannis in Curia Romana existentis,² ac predicto O. demandatum existeret per dominum Papam Clementem ad suggestionem Monachorum Ecclesie Wintoniensis quod Ecclesiam predictam visitaret et ipsam miserabiliter collapsam reformaret. Alioquin quid esset impedimentum ruine antedicte dominum Papam certificaret. Unde iste habens totam potestatem Episcopi si presens extitisset ac officium legacionis ac specialiter potestatem domini Pape ex mandato specialiter sibi directo, non audebat dictum negocium acceptare sine speciali licencia domini Regis, Patroni dicte Ecclesie cujus intererat. Unde suis litteris patentibus super hoc pendens ut homo discretus et immenso fultus consilio aliter facere se nec factum ejus valere,

¹ 'Trossatus', 'divisus, intercisus, interruptus', Du Cange. 'Trossa' is our *truss*.

² John Gervais, who had been suspended by Ottobon for taking part with the Barons against Henry III and had gone to Rome.

processit ad ordinacionem. Et de predicta concessione ordinacionis habetur littera Regia patens, que talis est.

[1267, April 3.] H. Dei gracia etc. Omnibus etc. Cum Prioratus sancti Swythuni Wintonie tam multis et variis debitis sit oneratus et tam graviter oppressus quod congregacionem Monachorum ex assignacione progenitorum nostrorum Regum Anglie ad Deo serviendum ibidem deputatorum dispergi et elemosinas inibi consuetas subtrahi, quod nollemus, oportebit nisi celerius remedium super [? hoc] adhibeatur, et Prior et Conventus dicti Prioratus venerabili patri O. sancti Adriani Diacono Cardinali Apostolice Sedis legato humiliter supplicaverint ut circa relevacionem status sue domus manum adjutricem apponere dignetur domum ipsam sub suam tuicionem admittendo, et de bonis illius ad sustentacionem dictorum Prioris et monachorum nec non utilitatem domus illius et relevacionem status ejusdem ordinando, prout magis viderit expedire, volumus et concedimus quod prefatus dominus Legatus onus predictum ad certum tempus in se si voluerit assumat in forma predicta, dummodo dicta ordinacio de dictorum Religiosorum procedat voluntate, salvis nobis de premissis omnibus ad Regiam dignitatem nostram pertinentibus et quod pretextu ordinacionis hujusmodi nobis vel heredibus nostris aliquid prejudicium minime generetur in hac parte. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes. Teste meipso apud Cantuariam tertio die Aprilis Anno Regni nostri Ljº. |

[Fo. 162b.] ¶ Item quando Valerianus quondam Prior cessit Prioratu suo Eschateor (*lege* Eschaetor) domini Regis posuit se in seysinam Prioratus nomine Regis tempore vacacionis et tenuit, quousque Conventus de beneplacito Regis finem fecerant, et bona sua everterant a manibus ejus. Unde super hoc habetur littera Regia eschaetori predicto directa a Priori (*sic*) de Wymundeham et alia littera domini Regis data Conventui de receptione temporalium suorum.

[1276, Dec. 27. Henry de Derngate appears before Nicholas, Bishop of Winchester, sitting with the Abbot and Prior of Hyde and the Archdeacons of Winchester and Surrey as assessors, craving absolution from the sentences of excommunication in which he had been involved for maliciously defaming the Bishop and moving vexatious suits against the Church of Winchester in the King's Court. Receiving absolution, Henry bound himself under the penalty of 1,000 marks to refrain absolutely from such attacks in the future, the Rector of Stoneham, Martin de Rupibus, Knt., and two citizens of Winchester joining him in suretiship with regard to this penalty.]

[No rubric.]—Memorandum quod Anno Domini mº. ccº. lxxº sexto in festo Natalis Domini die sancti Johannis Apostoli et Evangeliste in Capitulo sancti Swythuni Wintonie comparuit Henricus de

Dernegate coram venerabili patre domino N. Dei gracia Wintoniensi Episcopo, assidentibus sibi ibidem discretis viris . . . Abbate de Hyda, . . . Priore loci ejusdem, . . . Archidiaconis Wintoniensi et Surreynensi ac aliis quampluribus juris peritis. Qui Henricus flexis genibus humiliter et devote petiit sibi beneficium absolucionis a sentenciis excommunicacionum quibus meritis exigentibus ejusdem Patris auctoritate fuerat innodatus in forma juris impendi, sponte ac expresse renuncians omni appellacioni interposite ac cujuscumque appellacionis prosecucioni. Qui Henricus, prestito de parendo mandatis Ecclesie corporali juramento, optinuit absolucionem. Et cum eidem Henrico obiceretur quod dictum dominum Episcopum spirituale[m] [patrem] tanquam filius degener apud bonos et graves maliciose defamasset, et quod plura gravamina contra ipsum et matrem suam Ecclesiam Wintoniensem, questiones et molestias in Curia domini Rgis et alibi immemor sue salutis suscitari procreasset, idem Henricus super predictis omnibus sibi impositis veniam instanter et indulgenciam a dicto domino Episcopo humiliter postulavit, et corporale juramentum prestitit iterato de satisfaciendo plenarie super eisdem omnibus, pro dicti domini Episcopi voluntate, subjicientes (*sic*) se sponte alte et basse pure et absolute super hiis omnibus et singulis, voluntati et mandatis et coercioni dicti domini Episcopi, expresse concedens quod dictus dominus Episcopus eundem Henricum quandocumque et quocienscumque voluerit et viderit expedire per quamcumque penam corporalem vel pecuniariam vel aliam quamcumque censuram ecclesiasticam sive aliquam monicionem ad satisfactionem premissorum pro sua voluntate possit expellere (?compellere). Promisit insuper dictus Henricus, juramento corporali prestito, se soluturum dicto domino Episcopo mille marcas sterlingorum si, quod absit, verbo vel facto voluntati seu mandatis dicti domini Episcopi pro satisfactione premissorum non obedierit seu quamcumque penam corporalem vel pecuniariam sibi a domino Episcopo predicto imponendam non sustinuerit. Et ad majorem securitatem si in aliquo premissorum dictus Henricus, quod absit, defecerit vel rebellaverit invenit magistrum Willelmum de Monemue Rectorem ecclesie de Stanham, Dominum Martinum de Rupibus Militem, Symonem Daperium et Eliam Westman Cives Wintonienses qui sese principales constituerunt pro eodem Henrico debitores, et quilibet eorum in solidum ad satisfaciendum plenarie dicto domino Episcopo super premissis omnibus et singulis et ejus defectum complete supplendum, et hoc sponte, alte et basse pure et absolute, sicut dictus Henricus promiserat, corporali prestito juramento promiserunt submittendo se et bona sua omnia coercioni et

districtioni dicti domini Episcopi, ita quod possit eos et quemlibet eorum in solidum, nec non et dictum Henricum per quamcumque censuram Ecclesiasticam nulla monicione premissa sive in jus vocatione libelli oblacione seu ejus petitione statim ac sine strepitu judiciali, ac sine aliqua cognicione plena vel summaria in judicio vel extra ad satisfactionem promissorum pro sua voluntate [Fo. 163a.] compellere. Promittentes una cum Henrico predicto | et quilibet eorum in solidum mille marcas sterlingorum dicto domino Episcopo se refusuros, si in aliquo super premissis omnibus ac singulis dictum Henricum seu ipsos vel aliquem eorum contra voluntatem dicti domini Episcopi seu ipsius mandata verbo vel facto venire contigerit, aut ipsius preceptis aliquatenus rebellare, renunciantes in hiis una cum dicto Henrico Regie prohibicioni, appellacioni, cavillacioni, exceptioni reali et personali, fori privilegio et omni remedio juris Civilis et Canonici, nec non omni auxilio contra presentem paginam sibi competenti vel competituro. In cujus rei testimonium tam dictus Henricus quam predicti Willelmus de Monemue, Martinus de Rupibus, Simon Diaperius et Elias Westman, qui pro dicto Henrico principales se constituerunt debitores, et quilibet eorum in solidum, prout superius est expressum, presenti scripto sigilla sua apposuerunt. Hiis testibus, domino Priore sancti Swithuni Wintonie, J. de Averingges, vicecomite Suthampton, Jordano de Kinges, Radulfo de Basinges, J. de Bello loco, Militibus, Archidiacono Wintoniensi, Magistro Thoma de Winton., Rogero Barat, Ricardo de Feringes, Galfrido de Radenhale, Andrea de Winton. clericis et multis aliis.

[1243, September 27. *Bull of Pope Innocent IV*,¹ confirming the possessions and privileges of St. Swithun's Priory, including those of electing its own Prior in times of vacancy, of celebrating the divine offices under restrictions in times of interdict, and of free sepulture. All saving the rights of the Apostolic See and the Canonical jurisdiction of the Bishop of Winchester.]

BULLA INNOCENCII PAPE QUARTI.—Innocencius Episcopus servus servorum Dei dilectis² . . . Priori Ecclesie Wintoniensis ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis imperpetuum. Quociens a nobis petitur quod Religioni et Honestati convenire dinoscitur, animo nos decet libenti concedere ac petentium desideriis congruum suffragium impertiri. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris justis supplicationibus³ clementer annuimus et Ecclesiam Wintoniensem in qua divino estis mancipati

¹ A copy of this Bull is printed in *Dugdale* (ed. Caley), i. 211. The place-names which are mostly very incorrect, have not been noticed in their alternative forms.

² 'filiis', *ins. D.*

³ 'postulacionibus' *D.*

obsequio sub Beati Petri et nostra protectione suscepimus¹ et presentis scripti privilegio communimus.

In primis siquidem statuentes ut ordo monasticus qui secundum Dominum et beati Benedicti Regulam in eadem Ecclesia institutus esse dinoscitur perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur. Preterea quascumque possessiones, quecumque bona eadem Ecclesia in presentiarum juste ac Canonice possidet aut in futurum concessione Pontificum, largicione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis prestante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. In quibus hec propriis duximus vocabulis exprimenda. Locum ipsum in qua prefata Ecclesia sita est cum omnibus pertinenciis De Bertona, de Lyttletona, de Hentona, de Wordia le Martre, de Crandele, de Sottona, de Mychelemarays, de Hoctona, de Chileboltona, de Husseburne, de Wytchurche, de Wonsintone, de Portlande, de Wyke, de Weymue, de Helewolle, de Stoctone, de Eveford, de Aweltone, de Pateneye, de Fifide, de Worstone, de Hynetone, de Bosco cum pastura de Selkeleye, de Selkstede, de Northbyri, de Ayntone,² de Extone, de Drokenesford, de Havontone, de Nutsellinges, de Mulebroke, de Westwode, de Bleydone, de Wlfrichestone, de Worttone, de Hanitone, de Brandesburi, de Alwarstoke, de Hodingetone, de Menes, de Hamme, de Clive, de Cnowel Maneria cum omnibus juribus, decimis et pertinenciis suis, medietatem Redditus Piscarie de Brendone, de Chiltecumbe,

de Selestede, decimas cum omnibus pertinenciis suis ex [Fo. 163b.] dono bone memorie Henrici Wintoniensis Episcopi. | de

Crundale de Drokenesford, de Havontone Ecclesias cum omnibus pertinenciis suis ad continuenda luminaria ante majus altare Ecclesie Wintoniensis ex dono ejusdem: Ecclesiam de Elendone cum omnibus pertinenciis ad faciendum libros: Nec non Ecclesiam de Litletone cum omnibus pertinenciis suis ad hospites suscipiendos: Annuum Redditum viginti Librarum in Nundinis sancti Egidii: Annuum Redditum decem marcarum de sancta Cruce: Pensiones omnium Capellarum Civitatis Wintonie, totam oblationum pensionem: Redditus domorum Civitatis et suburbii Wintonie, necnon alias possessiones vestras cum pratis, vineis, nemoribus, usuagiis et pascuis in bosco et plano, in aquis et molendinis, in viis et semitis et omnibus aliis libertatibus et immunitatibus suis. Sane novalium vestrorum que propriis manibus vel sumptibus colitis de quibus aliquis hactenus non

¹ 'suscepimus' *D.*

² 'de Hintone' *ins. D.*

percepit, sive de vestrorum Animalium incrementis nullus a vobis decimas exigere vel extorquere presumat. Liceat quoque vobis clericos vel laicos liberos vel absolutos e seculo fugientes ad conversionem recipere et eos absque contradictione aliqua retinere. Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum post factam in Ecclesia vestra professionem fas sit sine Prioris sui licencia nisi artioris religionis optentu de eadem discedere. Discedentem vero absque communi litterarum vestrarum caucione nullus audeat retinere. Cum autem generale interdictum terre fuerit, liceat vobis clausis januis, exclusis excommunicatis et interdictis, non pulsatis Campanis, suppressa¹ voce divina officia celebrare, dummodo causam non dederitis interdicto. Crisma vero, oleum sanctum, Consecrationes Altarium sive Basilicarum, ordinationes Clericorum qui ad ordines fuerint promovendi a Wintoniensi suscipietis episcopo, siquidem² catholicus fuerit et communionem sacrosancte Romane sedis habuerit, et ea vobis voluerit, sine privitate aliqua exhibere. Prohibemus insuper ut infra fines parochie vestre nullus sine assensu Wintoniensis Episcopi ac nostro Capellam seu Oratorium de novo construere audeat, salvis privilegiis Pontificum Romanorum. Ad hec novas et indebitas exactiones ab Archiepiscopis et Episcopis, Archidiaconis seu Decanis,³ aliisque omnibus Ecclesiasticis secularibusve personis a vobis omnino fieri prohibemus. Sepulturam quoque illius⁴ loci liberam esse decernimus⁵ ut eorum devocioni vel⁶ extreme voluntati qui se illic sepeliri deliberaverint,⁷ nisi forte excommunicati vel interdicti aut publice usurarii sint, nullus obsistat⁸: Salva tamen justicia illa⁹ Ecclesiarum a quibus corpora mortuorum assumuntur. Decimas preterea et possessiones ad jus Ecclesiarum vestrarum spectantes que a laicis detinentur redimendi et legitime liberandi de manibus eorundem et ad Ecclesias ad quas pertinent revocandi libera sit vobis de vestra¹⁰ auctoritate facultas. Obeunte vero te nunc ejusdem ecclesie Priore vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surrepcionis astucia seu violencia preponatur, nisi quem fratres communi assensu¹¹ vel fratrum major pars consilii sanioris secundum Dominum et beati Benedicti Regulam providerint eligendum. Paci quoque et tranquillitati vestre paterna postmodum¹² sollicitudinem¹³ (*sic*) providere volentes

¹ 'submissa' D.² 'siquis' D.³ 'diaconis' D.⁴ 'ipsius' D.⁵ 'decrevimus' D.⁶ 'testamento, et' D.⁷ 'desideraverint' D.⁸ 'obstet' D.⁹ 'illarum' D.¹⁰ 'nostra' D.¹¹ 'consensu' D.¹² 'imposterum' D.¹³ 'sollicitudini' D.

auctoritate Apostolica prohibemus ut infra clausuras locorum seu Grangiarum vestrarum nullus rapinam seu furtum facere, ignem apponere, seu sanguinem fundere, hominem temere capere seu interficere seu violenciam audeat exercere. Preterea omnes libertates et immunitates a predecessoribus vestris [*lege nostris*] Romanis

Pontificibus Ecclesie vestre concessas, necnon libertates et [Fo. 164a.] exemptiones secularium exactionum | a Regibus et Prin-

cipibus vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas auctoritate Apostolica confirmamus et presentis scripti privilegio communimus. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat prefatam Ecclesiam temere perturbare aut ejus possessiones auferre vel ablatas retinere, minuere seu quibuslibet vexacionibus fatigare, set omnia integre conserventur eorum pro quorum gubernacione ac sustentacione concessa sunt usibus omnimodis profutura, salva sedis Apostolice auctoritate et Wintoniensis Episcopi canonica justicia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica secularisve persona hanc nostre constitucionis paginam sciens contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate, reamque se Divino judicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jhesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districte subiaceat ulcioni. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jhesu Christi, quatinus et hic fructum bone actionis percipiant, et apud districtum judicem premia eterne pacis inveniant, Amen. Data Anagnie per manum fratris Jacobi de ordine Predicatorum, sacre Romane Ecclesie vicecancel[1]arii. v^o. Kalendas Octobris. Indictione ij^a. Incarnacionis Dominice, Anno M^o. cc^o. xliij^o. Pontificatus vero domini Innocentii Anno primo.

[? 1124. *A copy of the charter whereby William Giffard, Bishop of Winchester (1107-29), acknowledged that he had wrongfully alienated their revenues, and appropriated to himself some of their Manorial Churches.*¹]

Willelmus Giffard Dei gracia Wintoniensis Episcopus omnibus Baronibus et Ministris suis Francis et Anglis salutem et benedictionem Dei. Sciatis me reddidisse Deo, Beato Petro et Ingulpho

¹ *Annales Wintonienses*, p. 47. In 1122 a fierce quarrel broke out between Bishop William and the monks of St. Swithun. After two years a perfect reconciliation came about through the King's intervention, and towards the end of his life the Bishop assumed the habit of a monk in which he died in the Convent Infirmary. See *D. N. B.* xxi. 299.

Priori et Monachis quasdam Ecclesias que (*sic*) ab eis injuste aliquando abstuleram, sicut eos inveni seysitos quando ad Episcopatum veni, tali consideracione, ut clerici mei qui eas nunc tenent de jure et manu Prioris eas teneant quam diu vixerint, et talem Redditum ei reddant qualem eo tempore reddebant eidem Ecclesie. Post obitum vero eorum libere remaneant in manu Prioris. Sunt autem hee Ecclesie de Alwarstoke, de Drokenesford, de Extone, de Crundal, de Aweltone, de Worstone, de Fyfyd, de Pateneye, de Wanbrige, de Chilebaltone, de Wyly, de Nutsellinges, de Mulebrok, de Wonsintone, de Wordi, de Portlande, de Elendone. Preterea quicquid ad honorem Prioratus pertinet sive in prepositis maneriorum sive in servientibus Curie providendis atque constituendis ita plene concedo et confirmo ei qui nunc a Deo et actione consilio et assensu omnium monachorum ordinatus est, sicut ipsum Prioratum aliquis antecessorum suorum aliquo tempore melius habuit. Si qui huic nostre concessioni faverint, et ad hoc, ut rata, firmaque permaneat adjuverint, augea[t] eis Dominus gratiam et misericordiam. Si quis vero hec pervertere et adnichilare temptaverit, Dei maledictione et mea se sciat alligari, nisi resipiscat et emendacione congrua quod malefecit emendet. Hujus rei testes fuerunt, Rogerus Episcopus Salesburiensis. Bernardus Episcopus de Sancto David, Galfridus Cancellarius, Richerus archidiaconus, Rogerus de Maleford, Ricardus, Geraldus, Bernardus, Capellani Episcopi, Willelmus de Ponte Arche,¹ Gaufridus de Elintone, Petrus Camerarius et alii. |

[Fo. 164b.]

[*Undated. Another charter of Bp. William Giffard, in which he restores to the monks of St. Swithun certain possessions and privileges formerly taken from them by Bp. Walkelin² his predecessor. The identity of witnesses proves that this charter is concurrent with the last.*]

Willelmus Dei gracia Wintoniensis Episcopus presentibus et futuris fidelibus salutem et benedictionem. Noverit universitas vestra quod predecessor meus dominus Walkelinus Episcopus postquam suscepit Episcopatum dimidiavit omnia bona que pertinebant ad Ecclesiam Wintoniensem, medietatem sibi et aliam Conventui assignans.³ Preterea Symeon frater ejus primus in Ecclesia Prior resignavit Episcopo omnes Milites qui pertinebant

¹ William de Pont l'Arche was treasurer of Winchester.

² Walkelin, appointed by William the Conqueror, held the See from 1070 till his death 1093. His brother Simeon, a monk of St. Ouen's, was appointed Prior of St. Swithun's. *D. N. B.* lix. 41.

³ Marginal note in later hand: 'Walkelinus dimidiavit Episcopatum Wintoniensem'.

ad partem Conventus pro diversis expensis. Episcopus demum amputavit ccc. libratas terre de parte Monachorum ad Ecclesiam faciendam¹ que perfecta restitueretur eis sine omni occasione. Procedente tempore, favente eodem Priore, usurpavit sibi jus Patronatus Ecclesiarum que pertinebant ad partem Monachorum. Ego vero factum ejus corrigens jus patronatus omnium Ecclesiarum suarum et Ecclesiam de Elendone ad libros faciendos Conventui debita resignacione restitui et presenti carta mea confirmavi, et dignitates eorum et libertates, possessiones et consuetudines et omnia jura sua. Dictus etiam Rex H.² precepit et prohibuit ne aliquis eorum vexaret infra Civitatem vel extra neque in ullo loco, et ne manus apponeret in illis que ad eos pertinent sine eorum assensu. Hoc idem preceptum Regis sub anathemate confirmavi, adiciens quod quicquid in prejudicium eorum fiet pro infecto habeatur. Et ut liberi sint stando pro se et Ecclesia sua. Et ne aliquis successorum meorum nec aliqui alii quicquam auferant ab eis de jure suo, malum potius quam bonum exemplum sequendo, non attendentes, nomen patris et pastoris, magis diligant et benefaciant filiis adulterinis, nepotibus et parentibus quam filiis spiritualibus quibus loco Dei presunt et per quos fere omnia bona sua possident. Hanc Cartam dedi dilectis Monachis meis ad munimentum, ut diligentius orent pro salute anime mee et predecessorum meorum eam manutinentium, et Regum et omnium benefactorum suorum. Coram Rogero Episcopo Sarisburiensi et Bernardo Episcopo de Sancto David, Richero Archidiacono, Ricardo, Giraldo Capellanis meis, Gaufrido Cancellario, Willelmo de Ponte Arche et pluribus aliis. Quicumque hanc Cartam firmam et stabilem esse permiserit sit ei a Deo gracia et misericordia. Si vero aliquis contra eam fuerit vel eam deleverit, debeat Dominus nomen ejus de libro vite, nisi se emendaverit. Amen.

[Undated, c. 1170. *This series of four charters, issued by Bp. Henry de Blois in favour of the Prior and Convent of St. Swithun, must have been executed a little before the end of his long episcopate (1129-71). In the first he repairs as far as he can various acts of injustice for which he accuses himself, restoring to them all their possessions and liberties, except the Manors of Meon and Weregrave which King Henry II had taken from him, and some others conferred on the Hospitallers. He lays down certain regulations for the internal management of the Priory. These charters, which are very characteristic of the great Prelate's temper at the close of his life, have escaped the notice of the learned author of this life in the Dictionary of National Biography, xxvi. 112-17.]*

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Ego Henricus

¹ i.e. for building the fabric of the Cathedral. The Bishop's seizure of this property of the Convent was intended to be temporary.

² Henry I.

Dei gracia Wintoniensis Episcopus omnibus [?Christi] fidelibus ad quos presens scriptum pervenerit salutem. Scio et vero scio quod post decessum meum erunt quidam qui non paterne set cum potestate, furore et austeritate imperabunt, sevient et dampnabuntur [?dampna minabuntur] dilectis fratribus et filiis meis Monachis Wintoniensis ecclesie. Et ideo concedo eis et confirmo omnes dignitates suas, libertates, immunitates, consuetudines, possessiones, Ecclesias, pensiones, privilegia, indulgencias, confirmaciones et cartas quas habent de me et de predecessoribus meis et de aliis, et quas poterint de successoribus meis et omnibus benefactoribus suis, et verbum Dei predicare et penitenciam dare et beneficia Ecclesiastica pacifice et libere possidere, et omnes decimas dominicorum suorum et custodiam Maneriorum et rerum suarum, et omnia jura sua. Quia fere omnes possessiones quas habeo date fuerunt eisdem Monachis et Ecclesie in elemosinam, ideoque quecumque ab eis abstuli vel appropriavi omnia eis resignavi, preter Maneria de Menes et Weregrave, que dominus Rex H. a me pro voluntate abstulit. Et preter quedam alia Hospitulariis Ierosolimitanis ¹ pro mutua confederacione collata Monachis et approbantibus successoribus meis in salute animarum, attentius injungens ut pariter mecum ablata restituant, ne exemplo injusti facti mei vel alicujus [Fo. 165a.] predecessoris | mei et se et animas suas perdant. Volo etiam et precipio ex auctoritate Dei ut Monachi predicte Ecclesie sint liberi singuli et universi standi pro Ecclesia sua et jure suo et negociis suis, et quicquid in prejudicium eorum fiet in irritum revocetur. Ita enim continetur in carta domini Willelmi predecessoris mei quam ego inspexi.² Et ut successores mei eis diligenter ut filiis intendant et solliciter provideant ne Capitulum male tueatur neque cetera Ecclesie. Et ne Piores assumentes sibi tyrannidem, preesse magis quam prodesse cupientes, sibi tantum adinvicem benefacientes et viris aliis voluntarie potius et injuste quam racione eos gravent et diversis eos oppriment occasionibus sicut sepius experimento didici. Et ne difficiles sint dandi eis licenciam recreandi et spatiandi quando necesse habuerint, et maxime in inimiciis suis. Et ne tedio afficiantur. Et ut compositus Prioratus et omnium Obedienciarum singulis annis a duodecim senioribus audiantur. Et quod residuum fuerit communi cedat utilitati, quia nichil habent monachi proprium quod non sit Ecclesie. Prohibeo etiam exparte Dei ne aliquis successorum meorum, neque

¹ Marginal note : 'Nota pro domo Sancte Crucis'.

² Bp. William Giffard. See above, p. 621.

Priores neque alius quicquam faciant de hiis que pertinent ad Conventum, nec aliquis preponatur sine communi assensu Capituli, nec aliquid vi ab eis extorqueatur. Et ne aliquis monachus ejusdem loci mittatur extra Ecclesiam suam, set si dereliquerit ubi professus est, secundum modum Culpe regulari vindicte subiaceat, tamen ne quid nimis. Et si necesse habuerit liberum habeat recursum ad Cluniacum et ad omnes cellas ejusdem Ecclesie, unde ego fui Monachus et ipsi similiter sunt.¹ Et ad Hospitilare Ierosolomitatum ubicunque mansiones habuerint citra mare vel ultra et moram cum eis faciant, quamdiu necesse habuerint ut fratres proprii, et etiam si melius potest fieri. Quia tantum feci eis de terris et Ecclesiis Monachorum quod hoc facere tenentur. Si quis vero hanc meam confirmationem infringere vel ei contraire presumpserit, confringat eum Deus et confundat. Qui autem eam manutenuerit et defensaverit defendat illum Altissimus in hoc seculo et in futuro det ei vitam eternam. Amen.

Testes hujus pagine sunt. Robertus Prior, Radulfus et Robertus Archidiaconi, Willelmus Prior de Hospitali, R. Eleemosinarius, Magister Herbertus, R. Cocus Ricardus Hodie et multi alii.

[1172, Jan. 6. By this charter Bishop Henry confirms to the Prior and monks of St. Swithun for their better performance of Divine Service all their dignities, liberties, customs, lands, fees, services of their manorial tenants, allowing them the homage of their tenants and giving the Prior full powers of administration within and without the Convent. He also confirms to them the patronage of all their Churches as they held them when he became Bishop. Some of these they partly possessed as the Church of Elendon for writing books and repairing organs, that of Litleton for entertaining guests, certain Chapels for the Anniversaries of founders and benefactors. He then gives a list of other Churches which are to remain under the patronage of the Convent. The Church of Stoneham and all the Chapels of Southampton had been usurped by Godfrey de Audely, but recovered by the Bishop at great expense. These and the Churches of Horton and Bitterne had been restored to the monks. Spiritual penalties against those who infringe this charter.]

Ego Henricus Dei gracia Wintoniensis Episcopus notum facio tam presentibus quam futuris me ad honorem omnipotentis Dei et beatorum Apostolorum Petri et Pauli et sancti Swythuni Confessoris et reliquorum omnium sanctorum quorum memoria vel reliquie in Wintoniensi continentur Ecclesia concessisse et hac presenti pagina confirmasse Priori et dilectis fratribus et filiis meis monachis ejusdem Ecclesie, ut tutius et licencius servicio Dei intendant, omnes dignitates et liberas consuetudines suas, terras et feoda et servicia militum et liberorum hominum qui sunt in

¹ Marginal note: 'Henricus episcopus fuit monachus Cluniacensis'. He was educated there, and occasionally stayed at Cluny.

tenementis maneriorum suorum, scilicet qui sunt de victu.¹ Ita ut milites et liberi homines homagium faciant Priori et Ecclesie ut domino. Et ut dominus Prior habeat liberam omnimodo administracionem et potestatem Prioratus, interius et exterius, in omnibus et [singulis] et Monachos suos faciat, et instituat et destituat omnes obedienciariorum interius et exterius consilio Capituli, et ipsi Ballivi Prioris et Conventus instituunt et destituunt omnes servientes in Curia in omnibus officiis prout melius viderint expedire. Preterea confirmo eis jus Patronatus Ecclesiarum suarum sicut eos seysitos inveni, quando ad Episcopatum veni. Ipsi [Fo. 165b.] adhuc eas in pace possident tali videlicet consideracione | ut Ecclesie que in proprios usus ad sacristariam per me voluntate eorum assignate sunt et que similiter Hospitalarii Ierosolimitanis pro mutua confederacione inter eos, ipsis etiam approbantibus concessa sunt: Et Ecclesiam de Elendone que ad libros conscribendos et organa reparanda: Et Ecclesiam de Litletone ad hospites recipiendos, et Capelle que (? ad) Anniversarium fundatorum et benefactorum Ecclesie, scilicet. Capellam de Chiltecumbe, Capellam de Morstede, Capellam de Albo Monasterio, Capellam de Cumptone, Capellam de Wyke, (? que) voluntate Prioris et Conventus cum Manerio de Clive assignate sunt sic remaneant. Et ne impostorum tempus alicujus perversitate vel dolo in alios usus transferantur in aliis scriptis eas feci notarii et sigilli mei appositione roborari. Alie vero ecclesie de Maneriis Monachorum in manus Prioris et Conventus remaneant in pace et ipsi eas dent, et ad presentacionem eorum persone ydonee in ipsis instituuntur ab Episcopis ad quorum dyoceses pertinent. Hee sunt Ecclesie scilicet, de Portelande, de Wyke, de Bledone, de Hynetone, de Hamme, de Eveford, de Pateneye, de Overtone, de Wottone, de Hamtone, de Estone, de Avintone, de Wonsintone, de Michelemaris, de Hochtone, de Menes, de Wordye, de Urseleye cum omnibus adicienciis, Chiltecumbe, Ecclesiam de Stonham, et Ecclesiis et omnibus Capellis. Hamtone quos (*sic*) Godefridus de Audely injuste tenuit diversis querelis et multis expensis ab eodem evici, et ipsum tenementum et Hortone et Biterne Ecclesie (?) ruine erant et Monachis restitui. Similiter Ecclesiam de Burclere cum eodem Manerio et Wydehaye et Esmeresworthe et Echeneswelle ad honorem domus Dei pari devocione eisdem Monachis restitui. Hanc vero oblacionem feci Deo et omnibus sanctis prenominationis, pro remedio anime mee

¹ 'victus.' 'Annua pensio, qua victui necessaria comparantur', Du Cange. It may mean here—Those tenements which supplied corn for the Convent, with or without money rent.

cunctorumque fundatorum et benefactorum istius Ecclesie et antecessorum et successorum meorum eam fideliter manutenentium. Anno incarnationis Domini M^o. C^o. Lxxj. Pontificalis officii mei a Deo commissi Anno xlij^o. viij. Idus Januarii, et sigilli mei munimine confirmavi. Omnes vero cujuscunque ordinis sint qui hoc scriptum meum presumpserint adnichilare, minuere sive inmutare nisi forte studio et intencione alicujus augmenti vel melioracionis generali clausula debita cum solempnitate, vinculo anathematis innodavi, et nisi recipiverint (*lege respic*) eternaliter igne gehennali se noverint esse cruciandos. Sunt autem hujus rei testes hii, Salidus, abbas de Hyda, Willelmus Prior de Hospitali, Radulfus et Robertus Archidiaconi, Magister Herbertus, Magister Hugo de Cadenyle, Magister Willelmus Purstayn, Adam et Robertus Capellani mei, Robertus Cocus et multi alii. Ista bene et diligenter inspiciantur et omnia patebunt.

[Undated. In this charter Bishop Henry declares that he has restored to the Priory those lands which at the time of his Consecration were in their tenure for their support, names and particulars being given.]

Sciunt presentes et futuri quod ego Henricus Dei gracia Wintoniensis Episcopus reddidi Deo et Ecclesie sancti Swythuni Wintonie et Conventui Monachorum ejusdem loci terras que fuerunt de victu Monachorum in tempore Consecracionis mee quas eis presentis scripti auctoritate et sigilli mei munimine confirmavi, quatinus omnia tenementa Episcopatus et tenementa ipsius Ecclesie in illo statu sint quo fuerunt die quo in Episcopum promotus sum, salvo jure liberorum hominum qui tunc temporis in tenementis illis tenuerunt. Nomina vero eorum que reddidi sunt hec. Burclera cum pertinenciis suis et omnia adjacentia. Chiltecumbe que in

manu mea tenui preter solum Parcum de Merdone, [Fo. 166a.] similiter et omnia cetera que tunc temporis | de victu

Monachorum fuerunt, et que vel per Escambium vel alio modo postea tenui in manu mea. Quare volo et precipio quatinus auctoritate Dei et nostra omnia predicta ad jus Ecclesie et ad statum suum antiquum mea restitutione reddita perpetuo jure consistant. Hiis testibus Radulfo Archidiacono Wintonie, Roberto Archidiacono Surreye, Roberto de Lymes Priore Hospitalis Sancte Crucis, Willelmo, Alberto summario,¹ Roberto Elemosinario, Magistro Herberto, Magistro Nicolao, Magistro Willelmo Curstini, Magistro Hugone de Cardumer, Willelmo Tressell, Bernardo Ada, Roberto Capellanis meis. Ista carta debet prescripta.

¹ Probably the official at St. Cross who had charge of the *sumpter* horses and mules. *Somme*, derived from the Gk. *σάρμα*, means a burden. Strabo uses *sagma* for a pack-saddle, *sumpter* comes direct from *summar*.

[Undated. In this charter Bishop Henry assigns to the Priory the annual payment of thirty marks, instead of twenty-five the former payment, from the profits of St. Giles's fair designed for the repairs of the Church. This payment to be continued perpetually.]

H. Dei gracia Wintoniensis Episcopus Archidiaconis, Decanis et universo Clero et populo per Episcopatum Wintoniensem constituto salutem. Ex caritatis instructu fieri certum est et opus pietatis esse constitit.¹ Idcirco litterarum munimentis mandari debet ut fideles quosque ad caritatem invitet et ne id personarum vel temporum vel ceterarum quarumlibet rerum varietate oblivio sepeliat. Inde est quod universitatem vestram scire volumus nos redditus ferie Sancti Egidii Wintonie quos tempore Consecrationis nostre in Wintoniensi Ecclesia circa angustias² xxv marcas ipsi Wintoniensi Ecclesie et Conventui Monachorum ibidem Deo servientium adjacere invenimus studio et opera nostra diligenter adauxisse. Et ut in predicta Feria prefata Ecclesia imperpetuum annuatim xxx^{ta}. marcas argenti ad reparacionem suam et ad conservandum sartotecta³ nostro labore percipie (*lege* percipere) constituisse. Quare volumus et precipimus quatinus Ecclesia sancti Swithuni et Conventus karissimorum nostrorum servicio Dei ibidem deputatorum xxx^{ta}. marcas argenti annuatim in Feria prenotata ad prefatas necessitates habeant de exitu et obvencione ipsius ferie. Has vero xxx marcas de terragio hoc est de seldagio⁴ quod Anglice landaghe dicitur quia de terra predictae Ecclesie est annuatim percipiant Quod terragium, [si] de casu aliquo non usque ad xxx marcas possit extendi, de ceteris obvencionibus donec xxx marce integre sint percipiant sup[p]plementum. Ut ergo et quod ante nos optinuit et quod nostra industria et constitutione accrevit inperpetuum optineat predictos redditus xxx marcarum presentis scripti nostri attestacione et signi nostri impressione sancte Wintoniensi ecclesie ad reparacionem suam et ad conservandum sartotecta confirmamus. Testibus Radulfo Archidiacono et Roberto Archidiacono, Willelmo Priore de Hospitali, Roberto de Lymeseye, Roberto Elemosinario, Magistro Herberto, Gaufrido de

¹ This opening clause seems defective, unless it is a quotation. The gist of the argument seems to be—The best charitable intentions may be frustrated, unless they are clearly defined in writing.

² 'circa angustias' (?) in times of scarcity.

³ 'sartotectum.' 'Operum publicorum tuitio vel refectio', Du Cange.

⁴ 'de muragio, panagio, stallagio, terragio', *Records of the Borough of Nottingham*, i. 80. A *selda* was a large booth or stall. These at St. Giles's fair would be removable, not permanent, and therefore *seldage* in this case would be the same thing as *terrarium* or in English *landage*, a word which I have been unable to trace in this sense in any dictionary or glossary. The Bishop's argument is, that the land being the Priory's, the monks should benefit by its lease.

Caritate, Hugone Hachemus, Gaufrido Aurifabro, Rogero de Says, Johanne filio Radulfi, Radulfo Dapifero, Alwredo Porcario, Rogero Coco et aliis.

Ricardus et Godefridus predictum redditum per Cartas suas confirmaverunt et semper eum solverunt usque ad tempus P. de Roches¹ et fere toto ejus tempore.

[1171, August 6. *King Henry II at Winchester confirms the concessions made by Bishop Henry's charter to the Prior and Convent.*²]

Henricus Dei gracia Rex Anglie, Dux Normannie et Aquitanie Comes Andegavie Archiepiscopis, Episcopis, Comitibus, Baronibus et omnibus ministris et hominibus suis totius Anglie salutem. Sciatis me concessisse et presenti carta mea confirmasse Deo et Ecclesie sancti Swythuni Wintonie et Monachis ibidem Deo servientibus terras et possessiones quas Henricus Episcopus eorum ab eis injuste abstulerat, que de jure pertinebant victui Monachorum. Et sicut ipse eas restituit et Carta sua eis confirmavit, et sicut ipsi in presencia eas juste et pacifice possident, Ita volo et firmiter precipio ut eadem restitucio et hec mea confirmacio rata [Fo. 166b.] sit et stabilis imperpetuum | et futuris semper temporibus inconcussa teneatur, sicut Carta ipsius Episcopi testatur. Nomina terrarum quas reddidit sunt hec. Burclere, Esmeresworth,

¹ Peter des Roches, Bishop, 1205-38. 'The monks of St. Swithun found him a hard master', *D. N. B.* xlv. 56.

² This date corresponds with the account given by the Rev. W. Hunt, D.Litt., who writes (*D. N. B.* xxvi. 116): 'Bishop Henry was dying when the King returned to England on Aug. 6, 1171. The King at once visited him, and the Bishop rebuked him severely for the Archbishop's death. On the 8th he died, "full of days" (*Diceto* i. 347).' Supposing this series of charters to be genuine, and, strongly favourable as they are to the points for which the Priory of St. Swithun was contending as against Bishop Nicholas, one can hardly suspect them to be forgeries, their internal evidence would go to prove that Bp. Henry de Blois lived some months longer than nearly all his biographers have supposed. The first of the series is undated, but the second has a very explicit date. It is Jan. 6, Anno Domini 1171 (of course in our present reckoning 1172), in the forty-second year of the Bishop's consecration. We know that the Bishop was consecrated Nov. 17, 1129, so this corroborates the A.D. 1172 date. Dr. Wm. Hunt has been most kindly at the pains to look up the contemporary authorities. They mostly fix on Aug. 8 or 9, 1171. Le Neve, *Fasti Eccl. Anglic.*, ed. Hardy, iii. 7, says 'the exact time of his death is uncertain, but nearly all the chroniclers place it in 1171'. The Annals of Winton places his death within the same year as that of Becket, which would be before Dec. 29, 1171. This charter is within ten days of that date. King Henry's corroborative charter must have been drawn up immediately after his final interview with the Bishop on his return to England, and proves nothing as to the point whether the Bishop did or did not linger on some few months after that date. Historical experts should be able to decide the question of genuineness.

Wodehaye, Stanham, Hoctone, Byterne, Merdone, Hurselye, Standene, cum aliis appendiciis et pasturis de Cumptone et panni sub Castello extra portam de Sud et cetera omnia quecunque ab eisdem monachis aliquo tempore injuste abstulit. Volo itaque et firmiter precipio in virtute sancte Trinitatis dilectis filiis meis et heredibus eorum ut Elemosinam predecessorum meorum et meam attentius manuteneant, et omnia jura et libertates ipsius Ecclesie, et hanc meam confirmationem et ipsi[us] prefati restitutionem, ne alicujus perversitate vel ablacione, violencia vel vexacione, malo ingenio vel cupiditate memoria predecessorum meorum et mea de ecclesia illa deleatur. Hanc autem confirmationem feci rogatu Henrici Episcopi et Roberti Prioris sancti Swithuni Wintoniensis Ecclesie et fratrum qui cum eo erant apud Wintoniam in pallacio ejusdem Episcopi pro salute anime mee et predecessorum meorum et successorum meorum eam fideliter manutinentium. Anno¹ Incarnacionis Dominice M^o. c^o. lxxj^o. Regni vero mei xvij^o. viij^o. Idus Augusti. Testibus hiis, Bartholomeo Exoniensi et Rogero Wygornensi Episcopis, Willelmo de Warewike Comite, Willelmo Comite de Arundel, Roberto et Radulfo Archidiaconis, Willelmo Priore de Hospitali, Johanne Garlande, Magistro Hereberto et aliis.

[979. *King Edgar, at the instance of St. Ethelwold, Bishop of Winchester,² and St. Dunstan, Archbishop of Canterbury, gives his consent as Patron to the displacement of the secular Canons and the establishment of a monastic foundation.*]

¶ Nobilis Rex Edgarus³ Anglie tempore sancti Adelwoldi Episcopi Wintoniensis videns et attendens nefandam vitam Canoniorum in Ecclesia Wintoniensi tunc existentium et eorum conversationem detestandam, de consilio sancti Dunstani tunc Archiepiscopi Cantuariensis, tamquam fundator et hujus Ecclesie Patronus specialis, cujus intererat racione temporalitatis que ab eo tenebatur in capite Ecclesiam suam reformare ac eam ad pristinum statum, sicut erat tempore Britonum quando Monachi erant in eadem, volens reducere, eorum condiciones et mores domino Pape Johanni litteratorie suggessit, ipsum super ejectione clericorum consulendo, cui rescripsit dominus Papa secundum quod sequitur inferius. Unde predictus Rex existens verus Patronus, recepta auctoritate subscripta, precepit sancto Adelwaldo quod Clericos illos deleret et Monachos introduceret: quod et factum est. Unde iste Edgarus

¹ In margin: 'Nota datam istam'.

² 963-84. See the main facts in Baronius, *Annales*, ed. Lucae, 1738, xvi. 202; Baring-Gould, *Lives of Saints*, ed. 1898, Aug., p. 11.

³ In margin: 'Tempore Edgari fuerunt canonici remoti ab ecclesia Winton. et monachi inducti'.

secundario monachos introduxit et fundavit in Ecclesia Wintoniensi et bonis Canonorum feofavit, sicut verus Patronus debuit et de jure potuit.

[Undated [970]. *A letter from Pope John XIII¹ to King Edgar sanctioning his proposal to substitute Monks for Canons in the Church of Winchester.*]

¶ Johannes Episcopus servus servorum Dei Edgardo Regi Excellentissimo atque omnibus Episcopis, Ducibus, Comitibus, Abbatibus et cuncto fidei populo Anglice gentis Karissimam salutem et Apostolicam benedictionem. Quoniam semper concedenda sunt que rationabilibus queruntur desideriis, oportet ut vestre pie petitionis studium in privilegiis minime offendatur prestandis. Scimus enim, gloriose fili, imperii vestri dignitatem zelo divine legis ita undique munitam ut indesinenter venerabilium locorum percogitet stabilitatem quatinus proveniente pio labore sicla² dominici multiplicetur servicii et largitori omnium Deo abintus fructus reddantur milleni. Quare, Rex inclite, fili karissime, quod vestra excellencia per fratrem et Coepiscopum nostrum Dunstanum ab hac apostolica sede cui licet immeriti presidemus expossit [*lege* exposcit] omnimodis concedimus auctoritate apostolica, statuentes, ut de Monasterio in Wintoniensi Civitate in honore Sancte Trinitatis et beatissimorum Apostolorum Petri et Pauli consti-
[Fo. 167a.] tuto | quod vetus diferencia novi illius quod juxta est cenabii (*sic*) cognominatur Canonici, Deo et Episcopo suo omnibusque Catholice fidei cultoribus ex patentibus culparum suarum turpitudinibus adibiles [*? odibiles*], et in eisdem secundum impenitentes cor eorum inverecunde perdurantes cum suo preposito utpote vasa diaboli eiciantur.³ Et, sicut vestra sublimitas desiderat, dilectissimus frater et Coepiscopus noster Adelwoldus regularibus disciplinis a primevo imbutus monachorum secundum precepta regule viventium gregem enutriat eisque inibi perpetuam mansionem statuatur. Ille igitur eorum vitam ita moribus sanctitatis exornet, ut, pastore ad laboris sui premium vocato, non aliunde quam extra [*lege* ex] congregacione alter in locum regiminis succedat. Quod si impediante, quod absit, preposito, ad hoc ut Pontificale officium in eadem congregacione ydoneum inveniri minime posse contigerit, auctoritate Apostolorum Principis Petri,

¹ John XIIIth (965-972) was elected Pope through the influence of the Emperor Otho I, against the popular will.

² *sicla*, *sigla*. A measure of liquids. It probably here means good measure, abundance.

³ The above sentence seems hopelessly corrupt. The editor does not see his way to any probable emendations.

cui Dominus ac Salvator noster ligandi solvendique potestatem tradidit, precipimus ex clericorum ordine ad hujus regimen Ecclesie promoveatur, si potius ex alia qualibet congregatione qui dignus inventus fuerit Monachis assumatur et huic Ecclesie preficiatur. Siquis vero interea, quod non credimus, hec Apostolice sedis privilegii decreta irrita fecerit, et ea que a nobis pie indulta sunt attaminare presumpserit, auctoritate ejusdem Celestis clavigeri Petri, omniumque successorum ejus sciat se anathematis vinculo innodatum et in illo die Judicii perpetualiter dampnandum.

[1283]. *Undated, but on or about June 28. This summons, with large variations of reading and omissions towards the end, is given in our Society's Registrum Ricardi de Swinfield (Hereford), pp. 79, 80, addressed to Gilbert de Clare.¹ The present version is addressed by the King to the Barons and Bailiffs of Dover from Rhuddlan, and requires two of their number to be at Shrewsbury on the 30th of September next to give their counsel as to his treatment of David, who had been given up by his fellow-countrymen after his rebellion under circumstances of the deepest ingratitude, treachery, and cruelty.]*

¶ BREVE REGIS BARONIBUS BALLIVIS DOVORIE UT TRANSMITTANT DOMINO REGI DUOS DE SAPIENCIORIBUS BARONIBUS PORTUS DOVORIE AD CONSULENDUM DOMINO REGI QUID FACERE DEBEAT DE LEWELINO.² ¶ Edwardus Dei gracia Rex Anglie etc. Baronibus, Ballivis et probis hominibus Portus sui Dovorie salutem. Quot fraudum et machinationum generibus lingua Wallensium ad instar vulpium progenitores nostros et Regnum nostrum invaserit a tempore cujus potest hominis³ memoria recordari; quot strages magnatum, nobilium et aliorum tam Anglicorum quam aliorum juvenum atque senum, mulierum et etiam parvulorum fecerit; quot Castrorum et maneriorum incendia tam nostrorum quam aliorum, incolarum⁴ Regni hujus posuerit, quociens turbaverit et infecerit Regnum nostrum, Deum vel hominem non verendo, vix posset lingua hominis per singula enarrare. Verum qualiter hiis diebus, ut preterita taceamus, Lewelinus filius Griffini Wallie quondam princeps et David germanus ejus, spreto fidelitatis quam nobis fecera[n]t debito, assueta relinquere non valentes, prodicionalius solito villas nostras subito combusserunt, et proch dolor, quibusdam fidelibus nostris occisis, quibusdam combustis, et aliis diris carceribus mancipatis, Castra nostra invadere ausu temerario presumpserunt, fundendo immaniter sanguinem innocentem, vos ipsi qui nostrorum laborum et sumptuum participes extitistis, propriis oculis conspi-

¹ Printed also in Rymer, *Foedera*, ii. 247. Variations of reading are noted R.

² This should be 'de Davide', as the context shows.

³ 'hominis' om. R.

⁴ 'incolarum' om. R.

cistis¹ (*sic*). Si ille postquam² peccatoris conversionem diutius expectavit ipsum indurari³ [et] precipitari permittit, hujusmodi fraudibus, machinationibus, incendiis et cedibus inhumanis ut apparet verisimiliter imponere finem volens, prius dicto principi⁴ interfecto dictum David, qui quasi ultimus superstes de dictorum proditorum genere habebatur, captivatum per homines lingue sue nostro carceri destinavit, super quo eidem gratias exsolvimus, sicut ipsum factorem credimus hujus rei. Et quia vobiscum qui ut prediximus circa expugnationem dictorum fratrum et suorum complicum dampna, labores et sumptus una nobiscum sustinuistis, colloquio habito, intendimus ordinare quid de David fieri debeat memorato,

quem suscepimus exulem, nutriveramus orphanum [Fo. 167b.] ditaveramus de propriis terris nostris et sub nostrarum alarum clamide foveramus, ipsum inter majores pallacii nostri collocantes, vobis mandamus quatinus duos de sapientioribus et aperciorebus Baronibus vestris Portus predicti eligi faciatis et eos ad nos mittatis, ita quod sint ad nos apud Salopiam in crastino sancti Michaelis proximo futuro, nobis super hiis et aliis locuturi, et hoc nullatenus omittatis. Teste meipso apud Rothelan, etc.

[c. 1070. *Archbishop Lanfranc, by the aid of St. Dunstan, indicates for the Church of Canterbury certain rights and possessions of which Bishop Odo tried to deprive her. The suit was heard before the shire-moot of Kent at Penenden Heath, and decided in Lanfranc's favour.*⁵]

¶ Comes Kancie qui Episcopus Baiocensis Odo nomine promisit fratri suo Regi Willelmo scilicet Bastard copiosam pecuniam eo pacto ut sibi liceret movere quasdam calumpnias super terras et consuetudines Ecclesie Cantuariensis, et inde adversus Lanfrangum Archiepiscopum pro more et legibus terre placita inire, cui cum Rex adquievisset ille de cunctis Comitatibus totius Anglie prudentiores et juxta usus ac leges Regni doctiores viros Cantuarie statuto die fecit venire, precipiens eis ut nil hesitantes se de tutore armarentur ad impugnandum libertatem nominate Ecclesie. Jam nox proxima statuti placiti instabat, et Lanfrancus quid Regno super serventi [?servando] responderet sollicitus cogitabat. Sciens itaque ad tantum negotium omnino necessarium fore divinum presidium, ad hoc optinendum beatum Dunstanum sibi ascivit advocatum. Fusis igitur precibus apud sanctissimum corpus ejus disposuit sua membra quieti. Adest ergo ei in visu quem interpellaverat pater Dunstanus angelico vultu conspicuus, stola sui

¹ 'conspexistis' R.

² 'Set ille qui post' R.

³ 'induratum' R.

⁴ 'principe' R.

⁵ D. N. B. xxxii. 86; xli. 424.

Patriarchatus insignitus, dicens illi, Lanfrance, ne turbetur spiritus tuus in te propter multitudinem hanc que coacta est contra me et te, quin securus placitum ingredi, et me tibi per singula assumpto meas et Ecclesie Domini Dei nostri causas age. Quid si eos qui obstiterint non deviceris, me qui tecum loquor Dunstanum nec vivere nec meorum negocia curare, nec vera tibi dixisse certissime noveris. Expergefactus a sompno Lanfrancus confortatus est animo, et Deo ac beato Dunstano pro sua visitacione gracias agens promissam victoriam bono potiri effectu iteratis precibus obsecrabat. Adunata Anglia Aulam et Curiam Pontificis implet, et querele hinc inde co[n]serte undique volant. Procedit in medium pater Lanfrancus, et superno vallatus auxilio omnia que obieiebantur stupentibus cunctis adnichilavit, sicque juxta sponsionem vericiti [?veridici] vatis nobili victoria functus que juris Ecclesie erant inconvulsa servavit, que sub dubietate aliqua fluctuabant irrefragabili veritatis ratione et antiquorum exemplorum auctoritate imposterum confirmavit.

[The circumstances to which the following legend refers will be found in the biography of St. Wulstan, Bp. of Worcester, in D. N. B. lxiii. 175. Bishop Walkelin, of Winchester, was fond of telling the story.]

¶ REPERITUR ISTUD MIRACULUM IN VITA SANCTI WLSTANI. ¶ Aldredo Eboracensi Archiepiscopo diem suum (*sic*)¹ functo successit Thomas Baiocensis Canonicus ut morum compositione multis preferendus. Wlstanus itaque, nactus benignitatem temporum et Regis favorem, possessiones Wygornensis ecclesie quam jamdicti Aldredi potencia illuminaverat debitis usibus reformare satagebat. Instituit ergo litem adversus ejus successorem. Die ergo partibus prefixo utraque pars apparuit et Wolstanus villas ecclesie sue ab Aldredo perversas nec postea redditas restitui sibi postulabat, utpote quas a retro temporibus largicionibus Regum juri suo competere astruebat. Thomas ediverso non solum predia non [reddenda putabat] verum etiam Wygornensem Ecclesiam que extiterat antecessorum suorum² juris sui esse clamabat. [Fo. 168a.] Eam causam magno egit impetu primo Anglie | mox apud Alexandrum Papam Rome, Lanfranco presente et contradicente, qui jus Cantuariensis ecclesie periclitari silencio suo videns onus negocii in se transumpsit. Tunc Papa qui Lanfrancum

¹ This life, though with many alterations and omissions, is drawn from William of Malmesbury, *De vita S. Wulstani*; Wharton, *Anglia Sacra*, ii. 255.

² Worcester had been held in succession by Oswald, Adulphus, and Wulstan II, Archbishops of York from 972 to 1023.

utpote magistrum suum quondam¹ gravabatur offendere, set vero (*sic*) Thomam vellet premere cause agnicionem in Consilium Anglie trajecit. Magno igitur conflictu et procerum Anglie conventu res acta est²; assistebat Thome Odo frater Regis uterinus Comes Cancie et Baiocarie Episcopus quem comitabatur universitas magna Regum [? Regni] Wet³ et Rex ipse in favorem fratris urgebat. Quid plura? Consistunt partes. Ventilatur causa. Thomas egreditur cum suis. Quid opponerent? quid oppositis responderet compositurus? At Wolstanus interim indulgebat sopori. Reversus alter multo sensuum acumine et verborum flumine dixit. Ille a sociis expergefactus psalmos de more ymnocinabat. Iussus tandem exire ut strictiori consilio procuraret responsum horam nonam incessit et percantavit. Alii [? Illis] porro referentibus ut alia magis quam psalmos curaret, et id ad quod venerat expediret, respondens. Stulti, Nescitis quid dominus dixit, Dum steteritis ante Reges et Presides nolite cogitare qualiter aud [*lege* aut] quid loquamini; dabitur enim vobis in illa hora quid loquimini. Gestabat tunc in manibus vitis [*lege* vitas] bonorum Pontificum Dunstani et Wlstani⁴ qui ambo diversis temporibus Wygornensi ecclesie presidebant, eosque coram se profitebatur evehere quos cause non dubitabat adesse. Ita ingressus interroganti Regi quid in suo invenisset consilio respondit. Consilium meum in vobis est, et cor vestrum in manu Dei. Statim Rex hinc verbo favorem suum adeo inclinavit quod edicto proposito omnia ablata ei restitui jussit, et duodecim villas quas Aldredus usque ad diem mortis sue usurpaverat Wygornensi ecclesie indulsit, data Archiepiscopo Thome prediorum compensacione, sed et communi decetero declaratum est Episcopum Wygornensem Cantuariensi [Archi-] Episcopo subjectum esse debere ubique, nihilque in illum juris Eboracensi competere. In eodem consilio apud Pedridan⁵ habito visitacio Cestrensis Episcopatus commissa est ei a Lanfranco Archiepiscopo. Sic ut duos Episcopatus discedens reportavit, qui unum amissurus quasi advenerat. Hujus narrationis Colemannus testem citat Walkelinum Wintoniensem Episcopum,⁶ qui

¹ Among Lanfranc's pupils at Bec was Anselm of Badagio, who became Pope Alexander II.

² This affair took place in the Council of Winchester, 1070.

³ ? of the royal witan. *Wete* in M.E. is a man of knowledge; A.S. *wita*.

⁴ St. Wulstan's predecessor of the same name, who was Abp. of York and died 1023. See Wharton, *Anglia Sacra*, i. 473.

⁵ Penenden Heath, Kent.

⁶ Walkelin was appointed Bishop of Winchester in 1070 on the deposition of Stigand, who had held the See in plurality, and died Jan. 1098.

sepe pre admiracione referre solebat, quomodo vir sanctus pene solus tot optimatibus remittentibus [?resistentibus] tot virorum prudentium consilium frustravit victorque abierit.¹

[Undated. c. 540. The Count of Arras² had determined to lay violent hands on an estate belonging to the Abbey of St. Vaast at Arras, and was prepared to execute this threat with the help of the Count of Rheims. The monks thereupon invoking the aid of their patron, the Custodian of Rheims Cathedral, heard St. Vedast in the middle of the night appealing to St. Remi, who bade him summon the patron saints of that district to the aid of his clients. These included SS. Ouen, Omer, Bertin, Vulmar, Amandus, Quintin, Gaudentius, Eligius, Lucian, Lucius, Martin, Crispin and Crispian, Medard, the two Germanins, apparently of Paris and Auxerre, and Dionysius (St. Denis). The two Counts, as they were riding to the Abbey, were thrown from their horses and died from their injuries. The property still was held by the Abbey.]

¶ IN MIRACULIS SANCTI VEDASTI.³ ¶ Comes Atrebacensis provincie nomine Teubaldus ambiebat fratribus auferre quandam culturam cum beato horto. Cumque merentes convolarent ad Deum et sanctum Vedastum non sunt fraudati desiderio quod petierunt cum voto. Nam idem Comes dicitur adiisse Regem, rogans mitti viros a latere sue [?suo] armatos, qui pauperibus vim fratribus inferrent et sue satisfacerent cupiditati. Jussus quoque est Remensis provincie Comes hiis interesse alternacionibus. Quadam itaque die cum post quietam edituus Basilice sancti Remigii vir bonus et justus inibi solus excubaret audit quandam flebili voce sanctum inclamasse Remigium, quo interrogante, Quis est? frater inquit Vedastus, Ed[id]isti me, pater sancte, verbum Dei predicare gentibus incredulis, quod et feci, gracias Deo, et ecce conglobati Palacii proceres auferunt matricolariis⁴ quod collatum a fidelibus. Vade dixit sanctus Remigius, convoca fratres et cooperatores verbi divini

¹ Bishop Wulfstan was buried at Worcester. He was canonized by Innocent III in 1203. His body was translated to a new shrine on the dedication of the restored Cathedral, June 7, 1218. Some of his relics were then divided and probably sold. A rib was obtained by William, Abbot of St. Albans, who encased it in gold and silver, and dedicated an altar to St. Wulfstan (*Gesta Abbatum S. Albani*, i. 283, quoted in *D. N. B.* lxiii. 176). Among the Chichester Statutes of 1247, Swainson, *Constitutions*, p. 28, is one enjoining that the Festival of St. Wulfstan should be thenceforth observed on Jan. 19.

² The legend drawn from another source is given in G. and W. Sparrow Simpson's *Life and Legend of St. Vedast* (1896), p. 77.

³ St. Vedast, baptized Clovis, was bishop of Arras, and died on Feb. 6 in or about 540.

⁴ *Matricula*: a catalogue or list, of two kinds, one of the Clergy, the other of the poor. Du Cange describes these at great length. *Matricularii*: those whose names were placed on these lists and were partakers of the privileges, property, &c., which were thus shown to be their due. The term is sometimes used barely for monks. The word *matricula* is post-classical. Vegetius (A. D. 380) uses it for a military roll instead of *album*, and it has become familiar in an academic sense in 'matriculate', 'matriculation'.

vicinos tibi, Audoenum scilicet et Andomarum ut audiant, Bertinum cum Volmare et reliquos maritima possidentes [Fo. 168b.] loca. | Ne relinquo Amandum, Quinctium accersi. Caudigentum [? Gaudentium] suade cum gaudio venire. Electus Eligius nostro non desit placito. Lucianus cum Lucio veniat. Spero mihi assumam beatum Martinum cum sanctis Aquitaniam incolentibus, nec non Medardum suos medentem, sutores quoque Auguste Suessionum.¹ Utrosque assistam Germanos, Dionisium cum suis advocabo, atque properabimus in occursum tui. Quibus custos auditis Episcopo nunciat mane. Adest et Comes socii satisfactorius precibus. Pontifex refert Comiti quod audierat a fratre. At ille stomachans subsannat monachum vino sepultum narrasse sompnum, et cum suis iter decrevit carpere. Et con[s]cendens equum ut pervenit ad edem in qua visio apparuit cecidit et fracto crure manibus suorum perlatus est domum. Ast Teubaldus delator fratrum, auctor tot querelarum, statuto die sessurus sonipidem musca in nares intravit, et tamdiu calcitravit donec dominum terre deiceret, et mox fracto collo mortuus est. Sicque fratres usque in hodiernum diem suas res sine molestia quiete possident.

¶ Et hujusmodi casus in gestis et miraculis sanctorum quasi innumerabiles inveniuntur.

[1282. *Heads of a message sent by Archbishop Peckham to Llewelyn and the Welsh, urging submission to King Edward and the preservation of peace. He has come against the wish of the King. No one else is likely to take up their business. He laments that the Welsh are guilty of greater cruelties to their captives than the Saracens. Peace when once made must not be wilfully broken. They must not act as judges in their own cause.*²]

¶ Ista dici volumus Wallensibus vice nostra.

¶ Primo quia propter salutem eorum spiritualem et temporalem ad partes istas venimus quos semper dileximus usque modo, sicut plures eorum noverunt.

¶ Secundo quia³ venimus contra domini Regis voluntatem, cui autem⁴ adventus noster dicitur multum displicere.

¶ Tertio, quod rogamus eos et supplicamus eis pro sanguine Jhesu Christi quatinus velint venire ad unitatem cum gente Anglorum⁵.

¶ Quarto volumus eos scire quod in hiis partibus diu non poterimus remanere.

¹ i. e. the shoemakers Crispin and Crispianus.

² For a summary in English of this document and Llewelyn's reply see *Introduction*, p. lxxvii. It is in Wilkins' *Concilia*, ii. 73. Variations 'W'.

³ 'quod' W.

⁴ 'autem' W.

⁵ 'et ad pacem domini Regis, quam eis intendimus, quanto melius poterimus procurare' W.

¶ Quinto volumus eos attendere quod post recessum nostrum non invenient forsitan aliquem qui ista velit sua amplecti negocia promovenda, qui vellemus si placeret Altissimo vita nostra temporali ipsorum pacem honestam et stabilem¹ procurasse.

¶ Sexto quia si preces nostras spreverint et labores, statim intendimus eorum pertinaciam scribere Summo Pontifici et Curie Romane, propter mortalia peccata que multiplicantur occasione discordie omni die.

¶ Septimo noverint quod nisi citius ad pacem venerint, aggravabitur eis bellum quod non poterunt sustinere quia crescit potencia Regia omni die.

¶ Octavo noverint quod Regnum Anglie est sub speciali protectione sedis Apostolice, et quod Romana Curia plus inter cetera Regna diligere consuevit.

¶ Nono quod eadem Curia nullo modo valet permittere statum Regni Anglie vacillare, quod sibi specialibus obsequiis est devotum.

¶ Decimo, Amarissime plangimus hoc quod dicitur, Wallenses crudeliores existere Saracenis, quia [cum] Saraceni capiunt Christianos eos servant pecunia redimendos; quos Wallenses captos [? capiunt] dicuntur illico jugulare, quasi solo sanguine delectentur,³ immo, quod est deterius, quos permittunt redimi, tradunt accepta pecunia, ut dicitur jugulandos. |

[Fo. 169a.]

¶ Undecimo cum consueverit Deum et personas Ecclesiasticas revereri a devocione hujusmodi videntur multipliciter recessisse, qui in tempore sanctissimo in redemptoris injuriam noverint sedicionem, homicidia et incendia preparantes⁴ in quo eos nullus poterit excusare.

¶ Duodecimo petimus ut tamquam veri Christiani ad cor redeant penitentes, quia ceptam discordiam non possent diu continuare etiam si jurassent.

¶ Tertiodecimo petimus ut nobis significant quibus modis velint et valeant tribulacionem⁵ pacis Regie, lesionem rei publice et mala alia emendare.

¶ Quartodecimo, ut significant nobis qualiter valeat ipsa concordia stabiliri. Frustra enim pax firmari videbitur que assidue violatur.

¶ Quintodecimo, ut si dicunt leges suas vel federa ex pacto inita non servari nobis significant que sint illa.

¹ 'perpetuo' *ins. W.*

³ 'quia solo sanguine delectantur' *W.*

⁵ 'turbacionem' *W.*

² 'cum Wallenses captos' *W.*

⁴ 'perpetrantes' *W.*

¶ Sextodecimo, Noverint quod etiam posito quod eis derogatum fuisset, ut aiunt, quod nescimus, nullo modo licebat¹ eis, quasi² essent iudices in causa sua, taliter majestatem Regiam impugnare.

Septimodecimo, quod nisi modo pax fiat, procedatur³ contra eos forsitan ex decreto milicie, sacerdocie et populi convocati.

[Undated. Prob. 1282. In reply to the Archbishop's message Llwlwyn⁴ sincerely thanks him for the great pains and labour which he is undertaking on their behalf, especially for the affection which he bears to their nation shown by his coming to them against the King's wish. He thinks that if the Pope knew the whole truth, he would perceive that the Welsh have suffered far greater injuries from the English than they have inflicted on them. He gives a fuller account of these in a separate schedule. The Welsh desire to place no obstacles in the way of permanent peace, but the exactions of the King's Justiciaries and Bailiffs are intolerable, and those who have been lately appointed are more ferocious and cruel than the first. The English are the oppressors, the Welsh the oppressed.]

¶ LITTERA L. WALLIE DOMINO ARCHIEPISCOPO CANTUARIENSI DIRECTA. ¶ Reverentissimo patri in Christo ac Domino J. Dei gracia Cantuariensi Archiepiscopo, totius Anglie Primati, suus humilis et devotus⁵ L. Princeps Wallie, dominus Snoudonie, salutem et filialem devocionem⁶ cum omnimoda reverencia, subjectione et honore. Sacre Paternitati vestre pro labore vobis quasi intollerabili quem assumpsistis ad presens, pro dilectione quam erga nos et nostram nacionem geritis omni qua possumus devocione regraciantes vobis assurgimus; et eo amplius quod contra domini Regis voluntatem venistis, prout nobis intimastis. Ceterum quod nos rogastis ut ad pacem domini Regis veniamus, scire debet vestra sanctitas quod ad hoc prompti simus, dummodo⁷ dominus Rex pacem debitam et veram nobis et nostris velit observare. Ad hec⁸ gauderemus de mora vestra facienda in Wallia, tamen per nos non eritis impediti quin pax fiat, quantum in nobis est, quam optamus per vestram industriam magis quam alterius alicujus roborari, et speramus. Nec per Dei gratiam erit oportunum⁹ propter nostram pertinaciam aliquid scribere domino Pape, nec vestras paternas preces ac graves labores spernemus, set eas amplectimur omni cordis affectu, ut tenemur. Nec erit opus quod dominus Rex aggravet contra nos manum, cum prompti sumus¹⁰ sibi obedire, juribus nostris et legibus nobis ut premittitur reservatis. Et licet Regnum Anglie sit Curie Romane specialiter subjectum et dilectum, tamen cum dominus Papa necnon et Curia Romana audierint quanta

¹ 'licebit' W.

² 'quia' W.

³ 'procedetur' W.

⁴ This letter is in Wilkins, *Concilia*, ii. 74. Variations indicated by 'W'.

⁵ 'filius' ins. W.

⁶ 'dilectionem' W.

⁷ 'idem' ins. W.

⁸ 'licet' ins. W.

⁹ 'opus' W.

¹⁰ 'simus' W.

nobis per Anglicos mala sunt illata, videlicet quod Pax prius formata non nobis fuit servata, nec pacta; demum¹ Ecclesiarum devastaciones, combustiones, et Ecclesiasticarum personarum interfectiones, sacerdotum viduarum,² inclusorum et inclusarum et aliarum Religiosarum personarum passim mulierum et infantium suggestium ubera et in veru positarum; Combustiones etiam hospitalium et aliarum domorum religiosarum, homicidiorum in Cimiteriis, ecclesiis³ super Altaria et aliorum sacrilegiorum et flagitiorum auditu etiam horribilium auditioni⁴ Paganorum sicut expressius eadem in aliis rotulis conscripta vobis transmittimus inspicienda. Speramus in primis quod vestra⁵ et sancta Paternitas clementer nobis compatiatur, nec non et Curia supradicta nec per nos Regnum Anglie vacillabit, dum ut premissum est pax [Fo. 169b.] debita nobis fiat et servetur. | Qui vero sanguinis effusione delectantur manifestum est ex factis. Nam Anglici hactenus nulli sexui vel etati seu langori perceperunt [?pepercerunt⁶]. Nulli Ecclesie vel loco sacro detulerunt, qualia vel consimilia Wallenses non fecerunt. Super eo autem quod unus redemptus fuit interfectus, multum dolemus, nec occisorem manutinemus, set in silvis velud⁷ Latro vagatur. De eo vero quod inceperunt guerram aliqui in tempore indebito, illud ignoravimus, usque post factum,⁸ tamen ipsi asserunt, quod nisi eo tempore hoc fecissent, mortes et capciones eis imminebant, nec audebant in domibus residere, nec nisi armati incedere, et sic pro timore tali tempore id fecerunt. De eis vero que fecimus contra Deum, ut veri Christiani per Dei gratiam penitebimus, nec erit ex parte nostra quod Bellum continuetur, dum tamen simus indempnes ut debemus. Ne tamen exheredemur et passim occidamur, oportet nos defendere ut valemus. Cum vero injurie et dampna hinc inde considerentur et ponderentur, parati sumus emendare pro viribus que ex parte nostra sunt commissa, dum⁹ predictis injuriis et dampnis nobis factis et aliis emenda nobis fiat; et ad pacem firmandam et stabiliendam similiter sumus parati¹⁰ debitis modis, quando¹¹ Regales carte et pacta inita non nobis servantur,¹² sicut nec hucusque sunt observata, non potest pax stabiliri, nec quando¹³ nove exactiones et mandata contra nos et nostros omni die adinveniuntur. Vobis autem in rotulis transmittimus dampna nobis¹⁴ illata et federa non servata secundum formam pacis prius formatam.¹⁵

¹ 'deinde' *W.*² 'videlicet' *W.*³ 'et' *ins. W.*⁴ 'auditui' *W.*⁵ 'pia' *ins. W.*⁶ 'ita' *W.*⁷ 'uti' *W.*⁸ 'et' *ins. W.*⁹ 'de' *ins. W.*¹⁰ 'prompti' *W.*¹¹ 'Quia tamen' *W.*¹² 'servabantur' *W.*¹³ 'quia' *W.*¹⁴ 'nobis' *om. W.*¹⁵ 'postfactam' *W.*

Quod vero gwerravimus quasi necessitas nos cogebat. Nam nos et omnes Wallenses eramus adeo oppressi et subpeditati, spoliati et in servitutem redacti per Regales Justiciarios et Ballivos contra formam pacis et omnem justiciam, amplius quam¹ Saraceni essemus vel Judei, sicut credimus, et sepe denunciavimus domino Regi, nec aliquam emendam habere potuimus, set semper mittebantur Justiciarii et Ballivi ferociores et crudeliores, et quando illi erant saturati per suas injustas exactiones, alii de novo mittebantur ad populum excoiandum, in tantum [? quod]² populus malebat mori quam vivere; nec oportet maliciam [? miliciam]² ampliorem convocari vel contra nos moveri sacerdotium, dum nobis fiat pax et servetur modis debitis, ut superius est expressum. Nec debetis, sancte pater, omnibus verbis credere nostrorum adversariorum; sicut enim nos factis oppresserunt et opprimunt, ita et verbis defamant nobis imponentes que volunt. Ipsi enim sepe vobis sunt presentes et nos absentes. Ipsi opprimentes et nos oppressi, et ideo propter Deum fidem eis in omnibus non exhibeatis, set facta potius examinetis. Valeat sanctitas vestra ad regimen Ecclesie per tempora longiora.³

[1296, October 19. *The Bishop, dating from Orvieto, directs his Commissaries to induct his clerk Hugh de Welewik, whom he has instituted to the Rectory of Hursley, into corporal possession of the same.*]

INDUCTIO DOMINI HUGONIS DE WELLEWIK DE ECCLESIA DE HURSELE.—Johannes Dei gracia etc. dilectis sibi in Christo Fratri Henrico Priori sancti Swithuni Wyntonie, Philippo de Barthonia, officiali Wyntonie ac domino G. et Symoni de Farham clericis commissariis nostris nobis agentibus in remotis salutem [etc.]. Quia ecclesiam de Hurselegh nostre diocesis nostrique patronatus vacantem et ad nostram collacionem mero jure spectantem dilecto in Christo filio Hugoni de Welewik clerico nostro contulimus intuitu caritatis ipsumque rectorem instituimus in eadem, vobis mandamus quatinus eundem Hugonem vel ejus procuratorem in corporalem possessionem dicte ecclesie inducatis et defendatis inductum, Data apud Urbem veterem xiiij^o Kalendas Novembres. Anno Domini M^o. cc^{mo}. Nonagesimo sexto Consecracionis nostre xiiij^{mo}. |

[Fo. 170a.]

[1276, March 13. *Bishop Nicholas of Ely having on this date made a formal visitation of the Priory Church of Winchester, and found some things requiring amendment, issues injunctions on the same.*]

¶ N. Dei gracia Wyntoniensis Episcopus Dilectis in Christo

¹ 'si' ins. W.

² 'ita' W.

³ 'longa' W.

filiis Priori et Conventui sancti Swythuni Wyntonie salutem [etc.]. Quia in Crastino sancti Gregorii Anno Domini M^o. cc^o. Lxx.^o v^o. in visitacione nostra in Ecclesia nostra Wyntoniensi facta quedam invenimus correpcione digna que ulterius sub dissimulacione pertransire nolumus incorrepta.

¶ [1] Statuendo precipimus ut de cetero inter fratres silencium suis debitis locis et horis melius solito custodiatur. Et qui ex consuetudine contrafecerit regulari (regulari) discipline ita subiacebat [*lege* subiaceat] quod ceteri metum habeant, donec ad arbitrium presidentis suum reatum emendaverit.

¶ [2] Item iterato precipimus ut infirmi in [In]firmaria melius solito cibis infirmitatibus suis aptioribus loco grossorum et communium reficiantur.

¶ [3] Item precipimus quod fratres recreandi [in] misericordia secundum antiquam et approbatam consuetudinem sine acceptacione personarum successive secundum quod suppetuntur facultates recreantur, et ad hec duo premissa complenda volumus quod . . . hordarius¹ ministret de manerio de Hodingtone x. libras, et . . . Prior x. libras de manerio de Sulkstede ab antiquo ad premissa deputatas et hoc Saltim a festo sancti Michaelis proximo sequente imposterum, deducta decima.

¶ [4] Item firmiter precipimus ut nullus fratrum decetero in Choro existens durante servicio divino pigrescat, set ad illud complendum legendo et cantando cum fratribus secundum Regule exigenciam invigilet, nec aliquis dum ipse commode interesse poterit divinis loco sui vicarios constituat, nec exeat sine justa causa chorum ante completum servicium. Si quis autem incontra-rium quid attemptare presumpserit regulari subiaceat discipline donec [ad] arbitrium Presidentis presumptionem suam competenter emendaverit.

¶ [5] Precipimus insuper ut duo psalteria glos[s]ata que consueverunt esse in choro, reportentur ut ibidem respiciant quod Dei est, et in ecclesia vagandi non habeant potestatem.

¶ [6] Item precipimus ut dum fratres comedant hostia domus firmentur, ut nullus interim secularis per claustrum transeat, exceptis ministris domus necessariis ad servicium fratrum et ecclesie custodiam deputatis.

¶ [7] Item suspectas constabulaciones fratrum cum mulieribus in Ecclesia claustro vel aliis locis domus in virtute obediencie firmiter interdicimus. Qui autem contrafecerit, ad arbitrium Presi-

¹ Keeper of the granary.

dentis regulari subjaceat discipline Ita quod presidens super negligencia vel remissione nequeat reprehendi.

¶ [8] Item firmiter inhibemus ne . . . Eleemosinarius vel aliquis alius officium habens in domo boscos Ecclesie in destructionem et grave dampnum vendat seu dilapidet.

¶ [9] Item precipimus ut Subprior et tertius Prior et etiam Prior cum domi fuerit et ad hoc vacare poterit sedeat in clauistro horis debitis ad audiendum fratrum confessiones, et ad eos instruendum in disciplinis regularibus, et bonis moribus informandum, per quorum presenciam multorum insolercia et delinquendi audacia reprimuntur.

¶ [10] Item statuendo precipimus quod corredia et liberationes servientibus Ecclesie, secundum consuetudines domus approbatas et consuetas ex nunc integraliter subministrentur.

¶ [11] Item firmiter precipimus ne quis fratrum de cetero vel suorum ministrorum extra refectorium, Infirmitorium [Fo. 17ob.] vel alia loca domus ubi Monachi comedunt quicquam de Elemosina mittant seu portent in Elemosine diminucionem, . . . Eleemosinarii vel Presidentis eo absente non optenta licencia, quam passim dari interdiximus in Elemosine defraudacionem. Transgressores autem hujus precepti regulari subjaceant discipline, donec reatum suum ad arbitrium Presidentis competenter emendaverint. Scientes autem talia fieri et non indicantes Presidenti donec indicaverint consimili subjaceant discipline.

¶ [12] Item firmiter precipimus ut Eleemosinarius eleemosinas domus tam in refectorio quam in Infirmitorio et alibi in domo ubi fratres comedunt integraliter colligat et eas colligi faciat, ut eas in pios et consuetos usus pauperum domus et ejus hospitalis secundum quod debitum est fideliter distribuat et expendat, nichil ex hoc ministris suis in Ballivis suis vel clericis non indigentibus ministrando.

¶ [13] Item firmiter precipimus quod nullus monachus juvenis vel alius de cetero carnes in refectorio comedat, set cum expedit et decet in Infirmaria vel alio loco competenti hoc fiat.

¶ [14] Item firmiter precipimus quod bonus panis et cervicia melior solito preparetur et ministretur Conventui de cetero ut melius et fortius portare possint jugum servitutis.

¶ [15] Item precipimus ut hec statuta nostra et alia prius vobis edita firmiter observentur, et quater in anno coram fratribus in Capitulo recitentur, nec non statuta quondam Johannis¹ bone

¹ John Gervais, 1262-66.

memorie predecessoris nostri, ut nullus eorum transgressor per ignoranciam se valeat de cetero excusare. Si quis autem illorum transgressor repertus fuerit secundum regule exigenciam Canonice subjaceat districtioni.

Next follows [Fo. 170b] a second copy of these same injunctions with slight textual variations, from which some errors in the above copy are made good. They are described in the margin in a later hand as 'Injunctiones facte Priori et Conventui sancti Swithuni'. But these are additional statutes. The following comes between [5] and [6].

[Fo. 171a.]

¶ Item cum manifesteprehendimus novum hostium versus Infirmariam in grave dampnum domus per Religionis discrimen esse constructum firmiter precipimus ut obstruatur lapidibus et hostium exterius et similiter fenestrarum visus, hostio antiquo reserato.

Between [10] and [11] is the following:

¶ Item cum communicantes Andree quondam Priori Ecclesie Wintoniensis propter suas manifestas offensas sollempniter et publice excommunicato sint anathematis mucrone percussi, Inhibemus firmiter ne quis de cetero fratrum eidem contra nos vel nostros et Ecclesie nostre libertates durante excommunicatione in ipsum lata eidem in errore suo faveat vel in consiliis seu auxiliis assistat vel intendat, et quod nullus qui eidem excommunicato presumptuose et scienter communicaverit ad mensam Dominicam accedat vel communicat, donec consilio nostro et . . . Prioris domus ab hujusmodi labe fuerit expartatus.

Between [13] and [14] are inserted three personal injunctions:

¶ Item frater J. de Vrenill habet respondere de pecunia recepta ad tumbam Ademari Wintoniensis Episcopi¹ ubi sit vel quomodo expensa sit, quam quidem recepit dum fuit Supprior. Item de clochario argenteo² et aliis vasis refectorii. |

[Fo. 171b.]

¶ Item hordarius habet respondere de viginti marcis legatis Conventui in testamento quondam Willelmi de Bertone, quas idem recepit dum fuit Supprior.

¶ Arguatur et corripiatur Celerarius et similiter Coquinarius qui in Camera inferiori per quam etiam est suspectus accessus per Capellam Virginum superius ubi lauta comedunt et consumunt,

¹ Aymer de Lusignan, 1250.

² This may have been an ornament in the form of a clochard perhaps fitted with a set of miniature bells.

vilis Conventui reservantes. Si autem in hiis se iudicio fratrum non correxerint, ab officiis amoveantur.

After [15] follows :

¶ Revocamus autem statuta priora nuper vobis sub sigillo nostro parvo transmissa, que vobis videbantur gravia et penalia que nobis per presentium portitores statim volumus et in virtute obediencie precipimus remitti, eo quod ea non am[is]istis nec amittere voluistis.

[1276, March 26. Letter from the Prior and Convent of St. Swithun to Bishop Nicholas. They had received his Statutes, but craved more time to examine them thoroughly which favour they prayed him to grant.]

¶ Reverendo patri in Christo et domino sibi karissimo N. Dei gracia Wintoniensi Episcopo sui humiles et devoti filii . . . Prior et Conventus ejusdem loci salutem cum omni reverencia et honore. Quia brevitatis temporis immo contemplacio ejusdem nobis viam precludit statuta vestra ita plene examinandi sicut oporteret et deceret, supplicamus vobis unanimiter et attente quatinus uberiores respectum nobis super hoc per vestras litteras patentes concedere dignemini ; usque ad terminum quem dilecti fratres nostri latores presentium a benevolencia vestra petere habent vice nostra. Et utinam ita placeat vobis hiis precibus nostris conde[s]cendere et favere, ut affectione paterna sicut plene confidimus prosequi nos videamini et amplecti. Bene et prospere valeat reverenda paternitas vestra in Domino. Data in Capitulo nostro Wintonie. Die Jovis proxima post Annunciationem Dominicam Anno presente.

[Same date. The Presidents of the Chapter of St. Swithun, through their Proctor Bro. William de la Brome, send formal notice to Bishop Nicholas of their intention to appeal to the Court of Rome, or to that of Canterbury, against his Statutes, as infringing the rightful liberties of their Monastery, and being as to the penalties attached by him to their breach in some particulars excessive and indeed intolerable. Further, they feel bound in conscience to take the part of Andrew of London in his contention for the liberty of the Convent, and they believe that he is not rightly excommunicate, and that they therefore cannot be involved in his sentence. They protest against the Bishop treating their property as his own, and making regulations as to their use of it. Finally, while their appeals are pending, he has no right to attempt anything to their prejudice in temporals or spirituals.]

¶ Cum presidentes Capitulo Wintoniensis Ecclesie ex antiqua et approbata consuetudine et secundum exigenciam regule sancti Benedicti sint et fuerint in pacifica possessione vel quasi [firmiter] corrigendi corripienti et puniendi in Capitulo predicto fratres delinquentes seu excedentes pro qualitate culparum seu commisso-

WINCHESTER REGISTERS.

PART VII

(JOHN DE PONTISSARA, *continued*).

THE PUBLIC LIBRARY
OF
PORT WATNE & ALLEN CO., INC.

LONDON :

ISSUED BY

THE SURREY RECORD SOCIETY

BY ARRANGEMENT WITH THE *EDITORS & PUBLISHERS*,

THE CANTERBURY AND YORK SOCIETY.

rum suorum secundum discrecionem presidentium eorundem ac vos, venerabilis Pater domine N. Wintoniensis Episcopo, in eodem Capitulo . . . Priori et Conventui ejusdem Ecclesie, quedam Statuta Capitulo eodem inconsulto condita nuper videlicet die Veneris proxima post Dominicam qua cantatur Letare Ierusalem¹ Anno Domini M^o.cc^o. Lxxvj^o. misistis et edidistis siglo vestro signata, quasdam penas plus debito graves, immo intollerabiles, pro quibusdam culpis seu commissis continentia, videlicet quod pro silencio non servato jejunetur tribus diebus continuis in pane et aqua. Item et quod si quis fratrum pigrescat in Choro durante servicio divino, et quod si quis vicarium constituat loco sui, seu etiam Chorum exeat sine causa, in pane et aqua per duos dies jejunet, et ulterius. Item et si quis fratrum vel quisquam minister eorum extra refectorium, etiam obtenta licencia ab Elemosinario, aliquid de Elemosina transmiserit, et quod scientes talia fieri et non indicantes Presidenti donec indicaverint suspensionis ab ingressu Ecclesie sententiam [Fo. 172a.] incurrant.]

¶ Item et quod statuta vestra de quindena in quindenam in Capitulo recitentur, nec non et statuta bone memorie J. Episcopi,² predecessoris vestri, et quod transgressor eorundem statutorum antequam divino officio restituatur per tres dies continuos in pane et aqua jejunet, et quod beneficium absolucionis super hiis a vobis petatur et quod Presidentes, nisi istam penam fecerint observari ab hiis quos culpabiles sciunt, consimili subjaceant punicioni. In prejudicium non modicum et contra antiquam, obtentam, approbatam et usitatam consuetudinem Capituli memorati, necnon contra regulam sancti Benedicti, Ego frater Willelmus de la Brome monachus et Procurator dictorum . . . Prioris et Conventus sentiens predictos dominos meos ex hiis et eorum quolibet contra justiciam et indebite pregravari, presertim cum hujusmodi penarum inflictio dependeat seu impendere debeat a discrecione tantummodo Presidentis in dicto Capitulo, sedem apostolicam et ad tuicionem sedis Cantuariensis seu directe ipsam sedem Cantuariensem [? sicut] mihi et dominis meis predictis videbitur expedire in hiis scriptis provocho et appello et apostolos a vobis cum omni instancia peto.

¶ Item cum toti Capitulo predicto manifeste constet fratrem Andreum (*sic*) de London qui se dicit Priorem dicte Winton [Ecclesie] contra vos, pater predicte, et contra fratrem Valentinum qui se gerit pro Priore Wintoniensis Ecclesie, pro jure et libertate dicte Ecclesie litigare ac in favorem ipsius libertatis pro qua contendit, cogimur

¹ Mid-Lent Sunday.² Bp. John Gervais.

omnes, nostra hoc nobis dictante consciencia, eidem adherere, ac vos, pater, asseritis communicantes eidem Andree propter suas manifestas offensas sollempniter et publice excommunicato anathematis esse mucrone percussos, inhibentes firmiter ne quis fratrum de cetero eidem A., nulla excommunicacionis sententia de jure, ut creditur, innodato, contra vos vel vestras Ecclesie libertates, durante excommunicacione in ipsum lata, eidem faveat, consiliis vel auxiliis assistat vel intendat. Et quod ullus eidem excommunicato presumptuose communicans monachus dicte Ecclesie nos [?] non] monitos non communicatos non confessos tanquam eidem Andree communicantes ab officiis suis et ab ingressu Chori contra justiciam suspendendo donec de eis et aliis eorum complicibus aliud duxeritis ordinandum. Asserentes hoc esse cognitum quod toti Capitulo predicto est occultum in prejudicium grave libertatis Wintoniensis Ecclesie predictae et manifestam ejusdem lesionem, Ego frater Willelmus predictus sentiens predictos dominos meos ex hiis et eorum quo[s]libet indebite pregravari appello ut supra.

¶ Item cum bona monasterii dicti . . . Prioris et Conventus a bonis vestris separata seu discreta esse dinoscantur annua pacifica possessione vel quasi firmiter predicti Prior et Conventus bona sua amminstrandis, tractandis et per se ipsos disponendi a tempore quo non extat memoria pro ut eis et voluntati Ecclesie sue, vestro vel aliquorum predecessorum vestrorum concensu (*sic*) nullatenus requisito, visum fuerit expedire, et vos, pater, motu proprio quedam statuta super lana et caseo nostris pre manibus non vendendis similiter et de vescis nostris sine consensu vestro non vendendis, edidistis in grave prejudicium dictorum Prioris et Conventus, necnon et casualiter nobis prejudiciale esse posset tam nunc quam in futuro, Ego frater supradictus appello ut supra.

¶ Item quod vos, pater, predicta statuta vestra Regula beati Benedicti et consuetudinibus antiquis ac appro- [Fo. 172b.] batis | capituli nostri contraria sub sigillo Prioris vobis transmitti mandastis, appello ut supra.

¶ Item ne vos, pater predictae, pendentibus hujusmodi appellationibus seu aliqua earundem, in prejudicium et gravamen predictorum Prioris et Conventus seu lesionem libertatis Ecclesie nostre Wintoniensis predictae aliquid statuatis, ordinetis, decernatis vel attemptetis, suspendendo, interdicens seu excommunicando, seu statum Conventus seu Capituli dicte Ecclesie in rebus seu personis eorundem in aliquo immutando in temporalibus seu spiritualibus, appello ut supra et apostolos peto ut supra, subiciens me et dominos meos predictos et quemlibet eorundem, familiam

suam, Consiliarios suos et omnes sibi adherentes, Ecclesiam nostram predictam et ejus statum et omnia bona nostra mobilia et immobilia protectioni et defensionis Sedium predictarum. Interjecta est appellacio die Jovis in crastino Annunciacionis dominice. Anno domini M^o.cc^o.Lxxvj^o. in Capitulo nostro Wintonie, presentibus . . .

[1278, July 20. *An arrangement of matters in dispute between Bishop Nicholas of Ely and the Prior and Convent of St. Swithun made by Brother William, Provincial Prior of the Dominicans in England, and Anthony Bek, Archdeacon of Durham. They specially urge that the Convent should have full freedom in the election of their Prior.*]

ORDINACIO FACTA INTER EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET PRIOREM ET CONVENTUM LOCI EJUSDEM.—¶ Memorandum quod die sancte Margarete virginis, In Capitulo sancti Swythuni Wintonie, Anno domini M^o.cc^o.Lxxviii^o. per fratrem Willelmum¹ Priorem Provinciale fratrum Predicatorum in Anglia et dominum Antonium Bek² Archidiaconum Dunelmensem ordinatum fuit. In primis, quod omnes obedienciarum temporalitatem habentes suum officium in manus Episcopi cederent. Cessione facta ordinarent omnes obediencias tradendas fore tribus, uno adibendo per Episcopum, alio per Conventum, tertio per ipsos ordinatores, et quartum ad eorum compotum audiendum per dominum Regem. Secundo quod Prior temporalia cederet in manus Episcopi, qua facta per Magistrum P. Archidiaconum Surreye et Officialem Wintonie ac Magistrum Robertum Scardeburges ordinarunt quod custodia Temporalium penes predictos Custodes remaneret ordinanda, ita tamen quod singuli de Conventu predicto . . . Priori in omnibus spiritualibus quousque aliud de ipso fuerit [ordinatum] permansuri obedirent et reverenciam debitam eidem exhiberent. Et quod idem . . . Prior specialiter per se ordinationi ipsorum ordinatorum submitteret, dum tamen Andreas³ se submisisset, et quod honorificam sustentacionem tam sibi quam suis in omnibus haberet. Item ordinarunt omnes serjancias in manus Episcoporum ordinatorum fore remanendas, et de serjanciis vacandis ipsorum ordinationi reservantes. Item ordinarunt [?ut] Andream de London ac omnes procuratores in Curia Romana vel alibi existentes revocarent, et Monachum quendam Philippum de Avintone per monachos contra electionem cum quodam clerico seculari ad predictam revocacionem faciendam fore mittendum. Item ordinarunt quod iidem

¹ William of Southampton. See Stevens's *Dugdale*, ii. 198.

² Afterwards Bishop of Durham. See above, p. 454.

³ Marginal note: 'De fratre Andrea de Londonia in Priorem electo'.

Monachi renuncient omnibus litibus, actionibus et aliis hujusmodi in quacunque Curia ventilatis ac omni juri et clamio super maneriis, Ecclesiis, Ecclesiarum advocacionibus ac aliis renuncient, remittent (*sic*) et quietum clament. Item ordinarunt quod dominus Episcopus habeat terram de terris ipsorum Monachorum per bonam extentam et secundum verum valorem Centum libratarum¹ et in Redditibus annuis alias Centum libratas ad scaccarium de Wolvesie solvendas. Ita tamen quod hujusmodi centum librate terre et [?cum] Redditibus remaneant in manibus ordinatorum quousque aliter duxerint ordinandum. Item ordinauerunt et Episcopo injunxerunt quod injungeret omnibus obedienciariis quod de omnibus receptis hucusque et expensis, precipue de Boscis venditis postquam tractatum fuit de amore fidelem redderent compotum. Eidem

Episcopo vasa, animalia et alia ad utilitatem domus resti-
[Fo. 173a.] tuerent. Et audito compoto quod residuum fuerit | idem

Episcopus eandem ad utilitatem reservaret, et nichilominus super celamenta² diligenter inquireret. Item supplicarunt quod dominus Episcopus aliquos clericos in Monachos creandos et per ipsum de ydeomate³ ipsorum examinandos admitteret. Item ante omnia ista ordinauerunt quod dicti monachi vacante Prioratu liberam habeant electionem, secundum formam per ipsos ordinatores ordinandam. Item omnia et singula predicti ordinatores protestabantur se ordinasse per viam seu modum ordinacionis, reservantes sibi plenam potestatem per viam arbitrii et alio modo secundum submissiones sibi datas ulterius ordinandi, arbitrandi, corrigendi, minuendi, et augendi, prout pro loco et tempore viderint expedire.

[Same date. Bishop Nicholas accepts the above ruling on the free election of the Prior by the monks, but with the protestation—if it please the Lord Pope.]

¶ Nos Episcopus N. Dei gracia Wintoniensis Episcopus protestamur quod liberam Electionem Prioris quam concedimus Priori et Capitulo nostro sancti Swythuni concedimus salva protestacione nostra antedicta, videlicet si domino Pape placeat, et hanc concessionem nostram duxerit acceptandam. Facta fuit ista protestacio in thesaurario die sancte Margarete.⁴ Anno supradicto. Presentibus fratre Wilhelmo Provinciali, domino Antonio Bek, domino Waltero Scabellum.

¹ Marginal note: 'De ducentis libratibus argenti solvendis episcopo in redditu et moneta'.

² 'secrets'.

³ 'ideoma' may probably mean pronunciation.

⁴ July 20.

[1278, June 22. *Composition between Nicholas, Bishop of Winchester, and the Prior and Convent on the Election of Prior.* By this agreement the Convent was left practically free to manage its own affairs and to elect its own Prior, saving the right and authority of the Bishop and his custody of the Priory in times of vacancy. Further, the monks were required to renounce absolutely all actions and petitions already moved concerning the Manors and Churches hitherto in dispute, and all appeals, challenges, and supplications moved against the Bishop at the Court of Rome or elsewhere. They were to recall to the Monastery their monks sent to Rome, and to give up letters obtained through them from the Apostolic See. The Bishop was to retain his former position, the Convent theirs. The last clauses of this document consist of a private appeal to the Convent not to stand on their supposed privileges, as points of conscience, to the detriment of the ecclesiastical law which he is bound to maintain as Bishop.]

COMPOSICIO FACTA INTER EPISCOPUM WINTONIENSEM ET PRIOREM ET CONVENTUM LOCI EJUSDEM DE ELECTIONE PRIORIS. — ¶ Memorandum quod inter venerabilem patrem dominum N. Dei gracia Wintoniensem Episcopum ex parte una et monachos sancti Swythuni Wintonie ex altera contencio suborta fuisset super electione Canonica faciendo sibi Priorem, obedienciariis ordinandis, Monachos [*lege* Monachis] faciendis et serjanciis constituendis in dicta Ecclesia et conferendis, nec non et super renunciacionibus quieteclamanciis et aliis securitatibus nobis per dictos . . . Priorem et Conventum dicto Episcopo faciendis super Ecclesiis, Ecclesiarum advocacionibus, Maneriis, Annuis Redditibus, Pascuis, Pasturis, Juribus, Juredictionibus et nonnullis aliis bonis et rebus tam in Cyrographo quam in Carta Monachorum dictorum nominatim specificandis. Demum predictae partes litium amfractus vitare volentes, concurrente assensu Regio apud Westmonasterium. Die Mercurii proxima ante Nativitatem sancti Johannis Baptiste. Anno Domini M^o.cc^o.Lxxvij^o. ordinacioni seu amicabile compromissioni discretorum virorum fratris Willelmi de Suthamton Prioris Provincialis fratrum Predicatorum in Anglia, et domini Antonii Bek Archidiaconi Dunelmensis se submiserunt, promittentes dummodo domino Pape placeat et hoc velit certa sciencia confirmare eorum ordinacioni seu composicioni stare. Unde auditis et intellectis petitionibus partium videlicet :

[*The Ordinance.*]

ORDINACIO. — ¶ In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, Amen. Videtur sic posse ordinari viz. quod, ob honorem Dei et sancti Benedicti regularem observanciam et salutem animarum, Post decessum domini Johannis de Vrenilla nunc Prioris sancti Swythuni Wintonie vacante ipso Prioratu habeant de Monachis de Priore sibi preficiendo Canonice Electionem, petita et optenta primo licencia a suo Episcopo ut puta eorum vero et legitimo patrono,

qui si digne et Canonice eligatur ab ipso loci Episcopo legitime confirmetur, et Prior perpetuus constituatur, et collacionem obedienciarium habeat infuturum et serjanciarum post concessionem vel decessum modo ibidem existentium et aliorum officiorum. Ita quod pro dictis serjanciis et aliis commodum tēporale habentibus. In quorum collacionis possessionem idem Episcopus et predecessores sui hactenus extiterunt per ordinacionem dentur et constituentur Episcopo presenti et suis successoribus imperpetuum ducente marcate¹ terre per bonum et legalem extentam in certo loco competendi [?competenti] assignande et tam Cyrographum Regium quam per Cartam dictorum Monachorum super forma per Episcopum et suum et [?etiam] consilium providenda eidem [Fo. 173b.] Episcopo minuende. | Et pro dampnis gravioribus et expensis multimodis et interesse dicti Episcopi, eidem Episcopo per ordinacionem dentur et solvantur ac dictis Monachis tria milia marcarum, ut de hiis ordinet et disponat pro sue libito voluntatis² salvis in omnibus et per omnia eidem Episcopo jure et auctoritate Episcopali et custodia Prioratus ipso Prioratu vacante, prout alii Patroni Anglie in hujusmodi custodia et gardis tempore vacacionis optinent. Renunciare etiam debent predicti monachi tam per ordinacionem quam per ipsorum cartam ac per Cyrographum Regium pure, simpliciter, specialiter et imperpetuum omnibus actionibus et petitionibus predictorum Maneriorum et predictarum Ecclesiarum et communium aliorum Maneriorum et Ecclesiarum et earum advocacionum et omnium aliarum rerum super quibus in presenti vel quocunque tempore futuro contra predictum Episcopum vel ejus successores aliququaliter competere eis posset actio seu peticio. Et predicti monachi omnibus appellationibus, provocacionibus, supplicacionibus super hiis et aliis contra eundem Episcopum interposita ad Curiam Romanam vel alibi et beneficio restitutionis in integrum. Renunciabunt procuratores etiam datos contra eundem in Curia Romana vel alibi et provocaciones eis datas totaliter revocabunt. Monachos insuper tam in Curia Romana quam alibi existen[te]s ad monasterium revocabunt. Insuper renunciabunt omnibus litteris a sede Apostolica vel aliunde impetratis et etiam super premissis impetrandis contra eundem Episcopum vel successores suos et processis habitis per easdem

¹ Marginal note: 'Nota hic de ducentis marcatis terre que Nicholaus episcopus esset habiturus composicione inter ipsum et Priorem et Capitulum facienda de collectione Prioris ejusdem'.

² Marginal note: 'Nota de tribus milibus marcis solvendis Nicholao Episcopo Wintoniensi per Priorem et monachos sancti Swithuni'.

ordinacionem et sentenciam per supradictos ordinatores ipsi monachi expensis suis procurabunt per Sedem Apostolicam ex certa sciencia Pape confirmari et per dominum Regem quatinus ad eum pertinet vel pertinere potest. Et donec a Sede Apostolica dicti monachi dictorum ordinatorum ordinacioni impetraverint sic confirmari, predictus Episcopus statum suum in omnibus et per omnia totaliter et integraliter remanebit [*? retinebit*], dictis monachis consimiliter statum suum quem hactenus habuerunt retinentibus.¹ Et de iterata visitacione alias; alias tempore vacationis et reiteranda iterato meo tempore conscienciarum vestrarum honore; nec sacros canones pretextu vestri privilegii offendatis. Plus enim estis astricti sacris Canonibus quos ex debito Juramentis observare tenemini quam privilegio quod vos [*? vobis*] favore vel gracia est indultum; ut si forte ex causa inevitabili et necessaria visitacionem oporteat interrompere inchoato [*? inchoatam*] ad eam redire possitis causamque inevitabilem et necessariam in recessu vestro una cum vestro privilegio protestacione dilucida loci diocesano debuissetis publice nunciassse; scitis enim qualiter ex debito juramenti jus Ecclesie mee defendere teneor, et qualiter eodem debito una vobiscum ad observanciam sacrorum Canonum sum astrictus, plusquam privilegii vobis conditionaliter concessi contra jus commune, precipue et ex causa de qua conscienciam, vestram honoro, et rogo per istud sacrum jejunium ne jus Ecclesie mee pretextu privilegii vestri quod non vidi velitis offendere in hac parte, nec causam nisi inevitabilem et necessariam que obfuerit velitis pretendere. Cum jura subditorum ex debito defendere tenemini et tueri, Interpretacioni (*sic*) privilegii vestri qua in me est relinquo consciencie vestre; et etiam quod super hiis fuerit faciendum. Honoravi vos. Honoret vos Deus. Scripsi manu propria que nolui per alium scribere. Dominus Johannes de Kyrkebi cum multis Justiciariis est Wintonie non multum pro nobis.

[*Undated. An inquest taken on the chaces of the Bishop of Winchester in his Bishopric and elsewhere, defining besides those parts of the Bishop's chaces over which the Prior and Convent had rights.*]

INQUISICIO CAPTA SUPER CHACEIS EPISCOPI WINTONIENSIS IN EPISCOPATU SUO ET ALIBI.—¶ Jurati dicunt super sacramentum suum quod Episcopus Wintoniensis currere debet et omnes prede-

¹ Here the formal document seems to end, the concluding part being privately written to the Convent by the Bishop himself, as though to avoid the inspection of Kirkby and other Justiciaries who were present at Winchester, but not too favourably disposed to himself.

cessores sui currere consueverunt in omnibus terris et boscis ipsius Episcopi et hominum suorum per totum comitatum Suthamton et in omnibus terris et boscis predicti Prioris et hominum suorum, dicunt etiam quod predictus Prior currere debet, et [Fo. 174a.] omnes | predecessores sui currere consueverunt in omnibus terris et Boscis predicti Prioris et hominum suorum per totum comitatum Suthamton, exceptis terris et boscis que sunt in Chacea de Crundale et in pertinenciis ejusdem chacie, ubi predictus Prior currere non debet, nec predecessores sui currere consueverunt. Dicunt enim quod predicta chacia de Crundale fuit aliquo tempore Foresta Regis, usque ad tempus Petri de Roches, quondam Episcopi Wintoniensis, qui chaciam illam perquisivit de domino Rege, et post illam perquisicionem predictus Petrus et omnes successores sui currere consueverunt absque hoc quod Prior vel predecessores sui in ea currere consueverunt. Et excepta quod antiqua Warennam quam Episcopus habet in oriente Wintonie in qua predictus Prior non debet currere, neque in terris suis propriis neque in alienis. Et est predicta Warennam sic bundata¹ scilicet a porta orientali Wintonie decendendo per aquam de Ichene usque ad Byterne versus Austrum et versus orientem ascendendo per predictam aquam sicut blancum cheminum ducit versus Tuewelgate et sic per medium forinsecum [?parcum] apud Longi Bosci usque ad Blakehegges. Et de hinc usque ad Melleborewe et sic ad blancum cheminum de Warneford, et sic in longum aque usque Mastlingford, et sic apud Colyerford et de Colyereford usque Kernebriggas et sic in brachio Maris. Et quesiti si predictus Prior currere debet alicubi in terris Episcopi predicti, dicunt quod sic in tribus locis, scilicet in grava² de Sydelee, et in gravis et in boscis de Cronlee, excepto intrinseco Bosco, et in terris tenentium predicti Episcopi in Peccham.

[1288, Jan. 7. *An inquest held before the King's Justices at Winchester on a case of disseisin, in which the Bishop and others were concerned, the plaintiff being John, son of William Montagu.*]

INQUISICIO.—¶ Inquisicione capta coram Willelmo de Saham, Simone de Wintonia et Johanne Pecchye, Justiciariis assignatis apud Wintoniam die Mercurii in crastino Epiphanie domini, Anno regni Regis Edwardi sextodecimo.

¶ Assisa venit recognoscere si Andreas Sylvester, Johannes Wintoniensis Episcopus, Philippus de Hovile injuste etc. disseysed

¹ In margin: 'Bunde Warenne Longwod'.

² 'grava', grove.

runt Johannem filium Willelmi de Monte Acuto de libero tenemento suo in suburbia Wintonie post quam etc. Et unde queruntur quod disseyserunt eum de octo shopis et una placea terre que continet quadraginta pedes terre in longitudine et sexdecim pedes in latitudine cum pertinenciis etc., et Andreas et Philippus venerunt, et predictus Episcopus non venit, set quidam Johannes le Maresoll, Ballivus suus attachiator venit et respondet pro eo et dicit quod predicta tenementa fuerunt perquisitum cujusdam Johannis Dorre, qui bastardus fuit. Qui quidem Johannes tēnens illa tenuit de ipso Episcopo, et postea se nupsit cuidam Alicie, de qua procreavit quandam Agnetem, que eidem Johanni successit in predicto tenemento ut filia ejus et heres, et dicit quod eadem Agnes obiit sine herede de se post cujus mortem ipse seysivit predicta tenementa ut eschaetam suam racione bastardie predicti Johannis Dorre, Et Johannes filius Willelmi dicit quod predicta tenementa fuerunt jus et hereditas predictæ Alicie uxoris predicti Johannis Dorre, et dicit quod eadem Alicia nunquam se dimisit de tenementis illis, set habuit quendam Willelmum Quic primum virum suum, qui ex ea procreavit quandam Petronillam matrem ipsius Johannis filii Willelmi cujus heres ipse est; et eadem Alicia supervixit predictum Johannem Dorre, ita quod post mortem ipsius Alicie intravit predicta Agnes in predictis tenementis ut heres ipsius Alicie propinquior, et dicit quod ipse post mortem predictæ Agnetis amite sue cujus heres ipse est intravit in predictis tenementis et fuit inde in bona et pacifica seysina quousque predictus Episcopus et alii ipsum inde injuste disseyserunt, etc. Et hic petit quod inquiratur per assisam. Et Episcopus per procuratorem Ballivum suum dicit quod predictus Johannes Dorre perquisivit predicta tenementa de quodam Roberto de Lung tenenda sibi et heredibus suis et inde obiit seysitus, post cujus mortem predicta Agnes intravit ut filia ejus et heres [Fo. 174b.] et postea obiit inde seysita | sine herede de se. Ob quod ipse seysivit tenementa predicta ut eschaetam suam. Unde dicit quod predictus Johannes filius Willelmi nunquam fuit inde in seysina ut de libero tenemento; ita quod nunquam potuit deseysiri, et de hoc ponit se super assisam. Et predicti Andreas et Philippus nichil dicunt quare assisa remaneat: ideo capiatur assisa etc.

[*A continuation of the same case in its further stage. At its conclusion the jurors decided that the plaintiff had no claim to the property, which had been rightly occupied by the Bishop as his escheat.*]

INQUISICIO.—Jurati dicunt super sacramentum suum quod predicta tenementa fuerunt jus et hereditas predictæ Alicie, que

quidem Alicia post mortem predicti Willelmi Quic primi viri sui in legitima viduitate sua feoffavit inde quendam Petrum Saer qui per feoffamentum illud tenens illa tenuit per dimidium annum, et preterea inde feoffavit quendam Robertum le Lung, qui per feoffamentum ipsius Petri tenens illa tenuit per unum annum integrum et expletus inde cepit et in testimonium seysine sue per annum integrum adeptus fuit impressionem communis sigilli Civitatis Wyntonie. Et idem Robertus le Lung preterea feoffavit predictum Johannem Dorre de predictis tenementis qui tenens illa tenuit per unum annum post feoffamentum ipsius Roberti et impressionem communis sigilli predictae Civitatis in testimonium sue seysine optinuit et preterea se nupsit predictae Alicie. Et dicunt quod post mortem predicti Johannis Dorre intravit predicta Agnes ut filia ejus et heres et tenens illa tenuit tota vita sua et inde obiit seysita et sine herede de se. Et post mortem ipsius Agnetis predictus Johannes filius Willelmi se intrusit in quadam shopa de illis shopis, et predictus Andreas incontinenti hoc perpendens illum Johannem filium Willelmi a shopa illa expulsi, qui quidem Johannes statim levavit habitantes ob quod Ballivi predicti Episcopi capitalis domini feodi illius seyserunt predicta tenementa in manu Episcopi quousque discussum fuerit cui predicta tenementa remanere deberent, prout moris est in civitate predicta. Et predictus Episcopus perpendens predicta tenementa esse eschaetam suam, eo quod predicta Agnes filia predicti Johannis Dorre bastardi obiit sine herede de se, tenementa predicta hucusque in manu sua tenuit. Unde dicunt precise quod predictus Johannes filius Willelmi nunquam fuit in seysina de predictis tenementis ut de libero tenente ita quod potuit inde disseysiri.

¶ Et ideo consideratum est quod predicti Episcopus et alii inde sine die et predictus Johannes filius Willelmi nichil capiat per assisam, set sit in misericordia pro falso clamio etc. Perdonatur quia infra etatem etc.

[*The names of the jurates in the above case.*]

JURATI IN ASSISA PRESCRIPTA.

- ¶ Et fuerunt Jurati in assisa ista
- ¶ Willelmus le Especyr.
- ¶ Henricus de Dernegate.
- ¶ Ricardus de Stokbrigges.
- ¶ Adam Poveray.
- ¶ Johannes Russel.
- ¶ Walterus de Caperigges.

¶ Johannes le Cras.

¶ Johannes Borman.

¶ Johannes Morand.

¶ Johannes de Stoke.

¶ Magister Robertus Pistor.

¶ Willelmus Scrut.

¶ Item transcriptum istius ejusdem assise invenietur in Pipis Thesaurarie ejusdem Anni. |

[Fo. 175a.]

[Undated.¹ *A list of the services due to the Bishop from the Prior and Obedientiaries of St. Swithun's Priory and their men.*]

¶ Hec sunt servicia que dominus Episcopus Wintoniensis omni tempore recipere consuevit et habere consuevit de Priore, Obedientiariis sancti Swythuni Wyntoniensis et de eorum hominibus, videlicet instituere et destituere Priorem, Suppriorem, tertium Priorem, Cantorem, Sacristam, Hordarium, Curtarium,² Camera-rium, Elemosinarium, Magistrum operum, Anniversarium,³ Infirma-rium et Hostillarium.⁴

¶ Item dictus Episcopus solet et debet conferre serjencias (*sic*) subscriptas, videlicet Janitorem, Senescallum, Marescallum, Stabu-larium,⁵ Coci (*sic*) Prioris, Panetarium,⁶ Portitorem, Coquine Prioris, Magistrum Pistorum, Magistrum Scissorum⁷ de Camera Conventus, Magistrum cocorum Coquine Conventus, secundi Coci Coquine Conventus, Hostiarium Coquine Conventus, unius servientis elemosinarii. Quatuor serjentes de Ecclesia, custodem Armariole⁸ de Celario, Item secundi socii ejusdem custodis Arma-riole predictae, Tractatorem servicii,⁹ Hostiarium de Celario et duorum servientium in firmaria, Munitorium¹⁰ Conventus, Scutularium¹¹

¹ Probably *circa* 1270, services to which the Obedientiaries were traditionally liable under Bp. Nicholas of Ely.

² Of the several senses of *curtis*, the most likely here may be garden of herbs and vegetables. In that case *curtarius* would be the superintendent of such an enclosure. I do not trace the word.

³ *Anniversarius*, probably the officer who had charge of the commemorations of the deceased called 'year-days' or 'mind-days'.

⁴ *Hostillarius*, or *Hospitalarius*, the steward of the guest-house.

⁵ *Stabularius*, (?) groom of the stable.

⁶ *Panetarius*, pantler.

⁷ *Scissorum*, apparently, of the carvers, not tailors.

⁸ *Armariola*, a little cupboard, probably for choice wines.

⁹ *Tractor cervisie*, beer-drawer.

¹⁰ *Munitor Conventus*, apparently one who had charge of the defences.

¹¹ *Scutularius*, 'a scullion (?)', Trice Martin. *Scutula*, a small dish, is the root of our 'scullery'. 'Scullion' comes from another root.

Prioris, Custodem Hostii Prioris et Locutorii¹. Servientes Hostilarii, Lotorem Pannorum Conventus, et serjentiam (*sic*) unius hominis qui portat interfercula Prioris.

¶ Item Sacrista dicti Prioratus inveniet singulis annis ad Capellam de Wolveseye Lij. cereos novos, et si dominus Episcopus pluries ibidem venerit toties cereos renovabit, videlicet qualibet vice xij. cereos, set dictus Sacrista remanencia dictorum Cereorum recipiet.

¶ Item Monachus custodiens lavacrum dicti Prioratus reparabit totum conductum infra muros de Wolveseye sumptibus suis propriis, excepto quod dominus Episcopus inveniet sibi plumbum et stagnum [*i. e.* stannum].

¶ Item Prior et Conventus tenentur sustinere² et facere pontus (*sic*) de Bertone et alibi prout temporibus transactis facere consueverunt. Et ad hoc faciendum per Episcopum semper consueverunt distringi.

¶ Item dominus Episcopus habebit in Campo dicti Prioris apud Chiltecumbe ubicunque voluerit stipulam ad duas domos supra feriam Sancti Egidii cooperiendas quolibet anno.

¶ Item dictus Prior inveniet, servientibus domini Episcopi custodientibus feriam sancti Egidii furagium³ ad lectos eorundem et faciet cariare ad papillionem carectis suis propriis quociens necesse fuerit.

¶ Item dictus Prior inveniet⁴ xij. bobus de Wolveseye cum bobus suis de Manerio suo de Bertone extra Wintoniam.⁵ ¶ Item homines dictorum Prioris et Obedienciariorum de Ballivis de Hasburne, Drokenesforde, Herteburne, Wytecherche, Estone et Bertone extra Wintoniam debent custodire feriam Sancti Egidii ad voluntatem domini Episcopi. ¶ Item dominus Episcopus debet habere Wardam et Maritagium quorundam liberorum hominum dictorum Prioris et Obedienciariorum.

¶ Item dominus Episcopus debet habere quolibet anno vesturam tamquam Abbas Prioratus predicte (*sic*) de Camerario Conventus et etiam peliciam, botas, caligas etc.

¶ Item tempore ferie Sancti Egidii dominus Episcopus faciet et facit locare placias cocis, tabernariis, Puletariis,⁶ Feriatoriis, et aliis super solum dicti Prioris ad voluntatem suam extra fossatas

¹ *Locutorium*. The parlour, a room in which conversation was allowed.

² Marginal note: 'Nota bene ista', and in recent hand, 'Barton bridge'.

³ *furagium*, or *foragium*, 'forage'; apparently here straw for bedding.

⁴ 'Shall find', i. e. supply food for.

⁵ There was another Barton at Swainston, I.W.

⁶ *puletarii*, 'poulters'.

ferie, et capit dictus dominus Episcopus Tollonium sive custumam de equis, bobus, porcis, bidentibus et aliis animalibus extra [Fo. 175b.] fossatam ferie predicte super solum | supradictorum venditis et de cetero oportet quod ad huc ita fiet.

¶ Item dictus Prior inveniet j. domum ad Curiam de Soka Wintonie ibidem tenendam scilicet infra murum Prioratus.

¶ Item dictus Prior custodiet Prisonarios captos in Soka Wintonie sumptibus suis Balliva de Twyford, Balliva de Merdone, Crauly, Suttone et alibi ad Manerium suum de Bertone.

¶ Item homines dictorum secuntur Curias in diversis Maneriis domini Episcopi.

Et si ista omnia predicta dimitteret Episcopus, per consequens de eisdem tempore vacationum esset dominus Rex exheredatus.¹

¶ Domine, habeatis colloquium cum domino Rege super ammocione Marescalli vestri qui confundit libertates et cujus pre-textu possetis omnes libertates vestras perdere.

¶ Preterea dominus Rex detinet sibi quedam tenementa extra Portam Occidentalem Wintonie juxta Cimiterium Judeorum que fuerunt Benedicti Judei (?) superius, que quidem tenementa solent reddere domino Wintoniensi Episcopo per Annum vij. solidos quos dominus Rex similiter sibi detinet, et tamen omnia illa tenementa de jure esse deberent eschaeta domini Episcopi post annum et diem.²

¶ Item confirmentur Warrenne vestre et Piscaria et libertates totius aque de Alresford usque Suthamton, quod nullus possit in ea piscari vel cignos habere sine permissione vestra, quam libertatem predecessores vestri hactenus habuerunt.

¶ Memorandum quod Episcopus per se vel per suos audit et consuevit audire singulis annis compotum Prioris.

¶ Item debet Episcopus ad querelam querentium emendare transgressionem factas in Curia Prioris et pro defectu Justicie tenere per senescallum suum placita Prioratus.

[Undated. Services due by the Prior to the Bishop for the Manor of Drokenesford.]

SERVICIA QUE DEBENTUR DOMINO EPISCOPO PRO MANERIO DE DROKENESFORD. — ¶ Hec sunt servicia debita domino Wintoniensi Episcopo per Priorem sancti Swithuni apud Waltham pro Manerio de Drokenesford quod est de horderia annuatim, videlicet omnes homines de Manerio de Droke tam libere tenentes quam alii debeant sequi apud la Wolveputte ad Hundredum Episcopi bis per annum coram senescallo dicti Episcopi et debent sequi ad Curiam de Waltham

¹ In margin : 'Nota'.

² In margin : 'Nota bene'.

ad quodlibet afforamentum Curie. Et Prior ibidem sine Hordario nullam potest habere emendam de pane et cervisia nec de habendis levatis nec de aliquo pertinente ad coronam domini Regis, set totum pertinet ad Ballivam de Waltham.

¶ Dictus vero Prior nullum Prisonarium potest retinere apud Drokenesford ultra unum diem et unam noctem, set concito mittatur apud Waltham: et cum aliqui prisonati fuerint apud Waltham ad custodiendum homines de Drokenesford habebunt secundum turnum suum custodiam dictorum prisonatorum. Et cum evasio latronum fuerit, semper respondebunt pro tertia parte. Et si aliquis de hominibus Manerii de Drokenesford injuriat alicui et emende non sint facte eis in curia domini sui, et ultra velint conqueri Episcopo vel ejus Ballivo de Waltham, bene licet Ballivo ad instanciam conquerentis facere emendam.

¶ Item sciendum quod Episcopus habebit ad Manerium suum de Waltham de Bosco Hordarii de Haseholte virgas ad faldas¹ suas faciendas et recuperandas et ad unam Bercariam² faciendam quando necesse fuerit, et habebit de eodem bosco pilos et claturam ad hayas circa Bertonom³ suam claudendam et faciendam. Et cum pessona⁴ contingat in dicto Bosco plusquam sufficit ad dominum Episcopum et ad homines suos Manerii de [Fo. 176a.] Waltham | et ad dictum Priorem pro Manerio de Drokenesford, et ad homines suos ejusdem Manerii, salvis communis uniuscujusque, de jure habebit dictus episcopus de forincecis residuum pannagii porcorum si qui interfuerint. Et eodem modo habebit de Bosco qui vocatur Sut wode. Et pretereā habebit meremium⁵ de dicto Bosco qui dicitur Estumbiri ad reparandum Molendinum et faciendum.

¶ Dictus vero [Prior] non potest de dictis Boscis dare nec vendere sine visu Ballivi domini Episcopi de Waltham nisi ad Manerium suum de Drokenesford. Et cum aliqui attachiati fuerint in dictis boscis per Ballivum de Waltham vel per suos, Episcopus inde habebit emendam in curia sua de Waltham.

¶ Item sciendum quod quilibet tenens terram custumariam in Manerio de Drokenesford habens carucam debet arrare⁶ duas acras in yeme sicut jacet, et inde habebit pro arrura j. d. et arrabit unam acram sicut jacet, in quadragesima et inde habebit j. d. et sunt et solebant esse ad quemlibet terminum circa triginta carucas ad minus.

¹ *falda*, a fold.

³ *bertona*, or *bartona*, 'demesne lands'.

⁵ *meremium*, timber.

² *bercaria*, a sheepfold.

⁴ *pessona*, mast.

⁶ *arrare*, to plough.

¶ Item dictus Prior debet invenire duodecim carectas¹ in autumpno ad Curiam de Waltham de tenentibus suis de Drokenesford ad voluntatem Ballivi de Waltham, quando necesse fuerit ad cariendum bladum de Waltham donec totum metetur, exceptis fabis, pisis et vesca cum cono² aequo.

¶ Item memorandum quod predictus Prior et servi tenentes sui pro diversis maneriis, exceptis quibusdam liberis debent claudere D. lxxj perticas pallacii³ circa parcum de Waltham de meremio Episcopi.

¶ Et sciendum quod homines Prioris Manerii de Drokenesford debent et solent aquietare tertiam partem de omnibus casibus provenientibus ad hundredum de Waltham tam coram Justiciariis itinerantibus quam aliis, quia est unum hundredum, et pro uno responderunt coram Justiciariis etc.

¶ Item cum dominus Episcopus voluerit capere vivas bestias in hundredo de Waltham in parco vel alibi quilibet tenens terram de Manerio de Drokenesford tam liberi quam alii debet invenire unum hominem ad illam ? Burdose.

¶ Item si dominus Episcopus habeat catulos Canum ad nutriendum in dicto Manerio de Waltham Episcopi de Manerio de Drokenesford semper suis sumptibus nutrient tertium Catulum per unum annum integre.⁴

¶ Item homines de Swanemere et de Schidefeld manerii de Drokenesford debent sectam ad molendinum Domini videlicet apud Waltham et Chaldecote.

¶ Item memorandum quod villa de Alwardestoke que est Prioris debet mittere ad unam precariam in autumpno ad Bladum domini Episcopi metendum apud Farham ñij. xv. [= 95] homines quandocunque summoniti fuerint per Ballivum de Farham. |

[Fo. 176b.]

¶ Et si ita fuerit quod tarde veniant ad operacionem vel minus bene operentur, debent amerciari et amerciamenta levare per Ballivum de Farham ad opus domini Episcopi.

¶ Item si per pluviam vel quocunque modo alio impediti fuerint quod dietam suam implere non possunt, venient in crastino, quo die si ad huc impediti fuerint venient in crastino illius diei et sic de die in diem donec operacionem unius diei plenarie compleverint.

¶ Memorandum quod quilibet caruca de Ovintone villa pre-

¹ *carecta*, a cart.

³ *pallacium*, a palisade, fencing.

² *conus*, a corner.

⁴ Margin: 'Nota'.

dicti Prioris arrabit unam acram in yeme apud Senenhamtone que est in Balliva de Suttone.

¶ Item quilibet terram tenens in eadem villa de Ovintone mittet unum hominem ad unam precariam in autumpno ad metendum bladum domini Episcopi apud Senenhamtone, quando-cunque per messorum ejusdem loci summonitus fuerit.

¶ Preterea anniversarius sancti Swythuni quicumque fuerit debet sequi Curiam de Cnoel bis in anno pro Hodestone, et debet solvere lx. solidos.

¶ Item Episcopus debet corrigere transgressionem et excessum factas vel factos per Senescallum vel Ballivos Prioratus ad querelam conquerentium.

[*Services due to the Bishop from the Prior's tenants in the Manor of Highclere.*]

¶ Hec sunt servicia que tenentes Prioris sancti Swythuni Wintonie debent domino Episcopo ad manerium suum de Alta Clara. ¶ Liberi tenentes de Manerio Prioris de Husseburne.

¶ Petrus de Chalgrave debet claudere iij. perticas in parco de Clere et erit custos ad nundinas sancti Egidii, dum nundine perseverent ubi volunt ipsum ponere.

¶ Robertus Duredent debet claudere ij. perticas in eodem parco et faciet idem servitium ad nundinas ut Petrus faciet.

¶ Johannes de Middeltone claudet j. perticam in eodem parco et faciet idem servicia ad nundinas ut predicti facient.

¶ Ricardus de Knolle claudet ij. perticas in eodem parco et faciet idem servitium ad nundinas ut predicti.

¶ Item tota villata de Husseburne debet claudere xx. perticas in eodem parco.

¶ Item tenentes Prioris de Stoke, Wyke et Billize claudunt xix. perticas in eodem parco.

¶ Item tenentes Prioris de Frifolke et Wytecherche claudunt xiiij. perticas in eodem parco.

¶ Item tenentes Prioris de Churlechote et Roggeburi claudunt xxij. perticas in eodem parco.

¶ Item Prior inveniet unum tenentem qui custodiet prata Episcopi apud Husseburne tempore fenis [*sic* ? feni].

¶ Summa Perticarum ^{xx} iij. ij. [= 82].

[*Services due to the Bishop from the Prior's tenants with respect to the Manor of Overton.*]

¶ Item hec sunt servicia que tenentes Prioris sancti Swythuni Wintonie debent domino Episcopo ad Manerium suum de Overtone. tenentes Prioris de Husseburne. |

[Fo. 177a.]

¶ Tota villa de Hussburne debet annuatim pro relaxacione arrure .xxv. solidos¹.

¶ Item tota villa de Wytecherche debet eodem modo et pro eodem .xj. solidos.

¶ Item tenentes Prioris de Frifolke debent eodem modo et pro eodem viij. solidos.

¶ Item tota villata de Wotthone debet eodem modo et pro eodem vj s. et ix d.

¶ Libere tenentes.

¶ Item Petrus de Chalgrave debet pro terra sua apud Frifolke eodem modo et pro eodem xij. d.

¶ Et dominus Episcopus habebit de eodem Wardam et maritagium cum acciderit, sicuti dominus Episcopus P. Wintoniensis maritagium et Wardam patris istius Petri² habuit etc.

[*Services which the Prior of St. Swithun's and his tenants at Crundal owe to the Bishop of Winchester.*]

¶ Hec sunt servicia que Prior sancti Swythuni Wintonie et tenentes sui de Crondale tam liberi quam servi debent domino Episcopo Wintoniensi.

¶ In primis quod omnes tenentes tam liberi quam servi debent ij. sectas per annum coram senescallo domini Episcopi a la Blakehet³felde que est in Manerio de Farnham, que ij. secte sunt vocate Wue de Francplegges.

¶ Item dictus Prior et homines sui de Crondale debent claudere parcum Episcopi de Farnham tam liberi quam servi; unusquisque pro porcione propria debet claudere parcum, que claustra continet ij. leucas terre et dimidium.

¶ Et licebit domino Episcopo, si inveniatur aliquis defectus claustrum circa predictum parcum, quod dicti homines tam liberi quam servi per Ballivum suum de Farnham distringantur et emende fiant.

¶ Item dictus Prior debet parcario domini Episcopi de Farnham per annum j. quarterium frumenti.

¹ A marginal note in a later hand to this and the three following items, 'Nota et intellige'. They indicate the compounding of personal services for money payment, afterwards very common.

² As Peter des Roches died in 1238, this document is probably much earlier than Pontissara's episcopate.

³ This letter appears to be either 't' or 'c'.

¶ Item dictus parcarius habebit in Manerio de Crondale de qualibet virgata terre j. Bussellam avene cumblatam¹ et x. ova.

¶ Item ubi Prior, senescallus suus et alii ministri sui munere vel favore negant facere justiciam alicui petenti de Hundredo de Crondale, dominus Episcopus Wintoniensis et senescallus suus habent potestatem ad primum legeday², apud Blakehetfeld ubi duo hundreda conveniunt, ipsam injuriam inquirere, terminare et emendas inde recipere.

[Undated. c. 1276. Letter from the Chapter of St. Swithun's to the King [Edward I] stating that, the Bishop having lately declined to receive their petition for the reformation of their Monastery and the restoration of their rights, they have now given proctorial power to four of their fellow-monks with the Prior and Brother Valentine to carry to him their suit, the Archbishop of Canterbury having been prevented by other occupations from attending to this matter during his Visitation.]

LITTERA CAPITULI SANCTI SWITHUNI WYNTONIE DOMINO . .
 REGI ANGLIE DEPRECATORIA SUPER RESTITUCIONE STATUS
 EORUM. Excellentissimo ac amantissimo domino etc. Capitulum
 Wintonie salutem. Et de hostibus si qui fuerint feliciter tri-
 umphare. Memores affectionis pristine quam erga nos et statum
 nostrum et domus nostre in melius reformande hactenus habuis-
 tis vestri gracia et habetis, prout declarat in evi-
 [Fo. 177b.] dencia | hiis diebus quod vobis retribuat omnium bonorum
 retributor. Vestre Regie celsitudini humiliter suppli-
 camus quatinus hujusmodi affectionem divinitus inspiratam si placet
 continuantes tam pium propositum ducere dignemini ad affectum
 (sic. ? effectum). Sane venerabilis Pater noster dominus Winto-
 niensis Episcopus ad nos nuper declinans super reformatione status
 nostri et modo reformationis petitiones nostras sibi in scriptis fieri
 postulavit, Asserens se ad rogatum vestrum talia suadere, quod
 vobis fuerit cordi expedicio tanti facti, cujus rei gracia petitiones
 nostras in scriptis ut premittitur, eidem domino nostro tradidimus
 sigillatas, prout etiam dominacioni vestre in scriptis poterit ap-
 parere. Quocirca dilectos nobis in Christo fratres et commonachos
 nostros, Nicholaum de Merewell, Willelmum de Salford, Johannem
 de Sibesdone et Johannem de Braytone, viros providos et discretos,

¹ *Comblus* = *cumulus*, French *comble*. Du Cange quotes from letters of the Official of Rheims A. D. 1238, 'Pro ducentis sextariis bladi persolvendis, scilicet blado ad rasum et avena ad comblum'. Apparently the oats would be supplied in a heap by rough calculation, not strictly in a bushel-measure.

² In margin, 'Nota de law-day apud Blakehetfeld', 'Law-day'. 'The day for the meeting of a court of law, especially of the sheriff's court, once in six months, or of the court leet, once a year', *Oxford Dictionary*.

una cum domino . . . Priore nostro et fratre Valentino mittimus ad presenciam vestram reverendam ad prosequendum et tractandum negocium memoratum juxta tenorem mandati vestri super hoc domino . . . Priori directi in vestro consilio et auxilio si placet suffulti et adjuti pertractent negocium antedictum, prout inspirantur spiritu veritatis. Quibus etiam potestatem damus ad hoc litteratorie specialem, si tamen adeo plene et discrete ut deceret instanter petimus ut nostrum imperfectum Regia magestas supplere dignetur, et nobis parcere in hac parte, eo quod occasione venerabilis Patris domini Cantuariensis Archiepiscopi Ecclesiam nostram in Diocesi Wintoniensi visitantis multipliciter occupati ac distracti quovismodo circa multa fuimus plurimum et prepediti. Domino tamen . . . Priore et fratribus antedictis in omnibus hiis et aliis nos et statum domus nostre qualitercunque contingentibus adhibere dignemini certam fidem. Sanum et incolumem conservet vos Deus nobis et populo suo per tempora longiora. Data etc.

[Undated. c. 1276. *The Chapter's letters patent for the appointment of proctors for the above purpose.*]

PROCURATORIUM CAPITULI WYNTONIENSIS CORAM DOMINO REGE SUPER RESTITUCIONE STATUS EORUM.—¶ Universis etc. Ad tractandum et prosequendum negocium domus nostre in presencia illustrissimi domini nostri domini E. Dei gracia Regis Anglie in Octabus sancti Hillarii proximo futuro (*sic*) dilectos nobis in Christo fratres et conmonachos nostros Nicholaum de Merewell, Willelmum de Salford, Johannem de Sipesdene et Johannem de Draytone (*sic*), una cum domino . . . Priore et fratre Valentino, nostros facimus constituimus et ordinamus procuratores, dantes eisdem potestatem petitiones nostras super statu dicte domus nostre in melius restituendo ibidem exponendi, et super eisdem cum venerabili patre domino Wintoniensi Episcopo in presencia domini Regis predicti efficaciter tractando ac ulterius prosequendo quod ad honorem Dei et Ecclesie nostre per nostri reparacionem seu reformationem communiter viderint expedire; ratum habituri et firmum quicquid per eosdem procuratores nostros una cum domino . . . Priore nostro et fratre Valentino antedictis actum fuerit seu procuratum aut quomodolibet ordinatum ibidem ad status nostri et domus nostre melioracionem, sicut superius est nunciatum. In cujus rei testimonium etc.

[Undated. *The Bishop of Winchester [Nicholas of Ely] makes his humble petition to the King respecting his episcopal rights, as he considers them, in his controversy with the Monks of St. Swithun.*]

PETICIO DOMINI EPISCOPI CORAM DOMINO REGE.—¶ A nostre seynour ly Rey prie ubbement le Evesque de Wincestre, cum a celuy ke est et deyt estre awue et defensor del Eveschie de Wincestre par mult de resuns, ke il par sa fraunchise ly voyle ayder et conseler en dreyt de bosoynes ke touchent memes cele Eveschie.]

[Fo. 178a.]

¶ En primechief en droyt de ceo ke les moynes de Wincestre demaundent estat vert (*read* veut) le Evesque de Wincestre en reverence de nostre seynour le Roy, ke si il devient estat aver autre ke il n'ont, ke il eyent memes tel estat endroyt del Prior ke seyt perpetuel cum ont ceus de Canterbire ou ceus de Wincestre.

¶ E que le Priour qui serra fet en la forme avaunt dite e sien Convent eynt poer de doner et ordiner et desposer les obediences, offices e mestiers a lur volente, sauver a la (*sic*) Evesque e a ces successors le obedience del Supprieur, ke na poynt de temperaunce. Et cel del Chaunteur, et del Sekerstayn, les ques offices sunt espirituaus. E sauf a la Evesque e a ces successors tote la Espirituate en autre choses, en ques luy ou ses predecessours sunt ou unt este en possession.

¶ E en tele manere eynt le Priour ke serra perpetuel ele Convent poer a doner les mestiers, issi que ceus ke ore le tienent, par le douns de Reys, ou des Evesks, ke il les eyent e tienent a tote lur vies.

¶ E pur la bessement e les descreys del estat del Eveschie e del Evesque ke est, e ke serra pur le tens endroyt del otroymment de ces mesteyrs au Priour e a Convent en la forme avant dite, veut le Evesque ke ly Prior e le Convent ly doynent cc. Linpenees (*read* ewerees) de tere par estente a certayn luyu coe est a saver le Manoir de Husseburne e Wytecherche oue les hameles e les Portenaunces e de coe ke meyns ja ly seyt parfet aylurs par estente en lyeu covenable e iij. [= 40] mars en deniers.

¶ E fet a sover ke le Evesque ne entent pas ne ne vout ke il entendent, ke pur cel otroymment avant dit ke il lur relese custumes ne service que le Prior e les obedienciers luy deveynt, ou tenauns frauncs ou vilayns, enz les queus il ou ses predecessours sont ou unt este en possession e en seysine, les queus custumes e services ly demeurent pleynement, e les ques serrunt especifie es escrits que serrunt fet entre le Evesque e le moygnes si cete choce se prent en la forme avaunt dite.

¶ E pur ceo ke le Evesque ne veut pas ke de sore en avant eyt ou pusse estre matiere de contens entre luy e le Priour, ke pur tens serra e son Convent, il veut ke ly Priour e le Convent ke ore est ly quiteclement a tuz jurs totes les maneres, tottes les teres, tutes les possessions, ke il tyent, ou eyt tenu, ou ly ou nul de ses predecessours e tute les awouesuns des Eglises e de vicaries, que il ou ses predecessours sont en possession de doner ou de aver done, ou de presenter ou aver presente.

¶ E veut le Evesque ly Prior perpetuel ke sera e le Convent guarantent e ratefient et quietclementes . . . | ¹

[Fo. 178b.]

[Names of the Prior's and Obedientiaries' free-men who ought to keep St. Giles's fair at the will of the Bishop.]

¶ Hec sunt nomina liberorum hominum Prioris et Obedientiariorum qui debent custodire feriam sancti Egidii pro voluntate domini Episcopi. videlicet Willelmus de Swanemere, Philippus de Benstede, Henricus Sterlingges, Bernardus le Moyne, Petrus de Chalgrave, Willelmus de Brickhamptone, Johannes de Mol[endino], Robertus Wynegod, Willelmus de Assewell, Galfridus de la Grave, Ricardus de Benson, dominus Simon de Suttone, Robertus Curdent, Willelmus de la Pole, Andreas de Lambedone, Ricardus de Spersholt, Willelmus Bonel, Willelmus Dossel, Thomas atte Scupele, Henricus Thurmund, Petrus Maundevile, Johannes Cocus de Chiboltone, Hugo Firlende et Valentinus Becke.

[Names of the Prior's and Obedientiaries' free-men whose 'ward and marriage' are due to the Bishop.]

¶ Hec sunt nomina liberorum hominum Prioris et obedienciariorum, quorum Wardam et Maritagium dominus Episcopus habere debet, videlicet de Bernardo le Moyne pro terra de Morstede, de Willelmo de Swanemere pro terra de Swanemere, de terra que fuit Johannis de Clere in manerio de Crondale, de Galfrido de la Grave in manerio de Notesellinges, de terra que fuit Gilberti Horn in manerio de Drogenesford, Item de terra que fuit quondam Roberti Sneto apud Cumbetone manerium Prioris. Item de terra Petri de Chalgrave in manerio de Wytecherche. Item de Ricardo le Porter de Spersholt. Item de terra Ricardi de Midlington in manerio de Drogenesford. Item de terra Nicholai Bassellin apud

¹ This letter appears to be left incomplete.

Cumtone. Item de terra quondam Ade Attelighe in Manerio de Wuttone. Item de terra quondam Valentini de Wyke in manerio de Husseburne. Et patent hec omnia inferius.¹

[*Instances of the marriage of wards in the above manors by former Bishops of Winchester.*]

¶ Memorandum quod dominus Episcopus G.² maritavit sororem Mauricii de Tureville patris Roberti de Morstede predecessori predicti Bernardi, quando idem Mauricius fuit Senescallus dicti G. Episcopi.

¶ Item Dominus P.³ Episcopus maritavit sororem Walteri Marescalli Ricardo de Swanemere predecessori Willelmi qui nunc est.

¶ Item P. Episcopus dedit maritagium Johannis de Clere . . . Nicholao Dymars in manerio de Crondale unde idem Nicholaus cepit matrem dicti Johannis et maritavit sororem suam dicto Johanni.

¶ Item idem P. Episcopus maritavit neptem Johannis decani Galfrido de la Grave quando idem Johannes fuit Thesaurarius de Wolveseye.

¶ Item idem P. Episcopus dedit maritagium Gilberti Horn Wymero Falconario domini Regis Ricardi, et idem Wymerus vendidit maritagium dicti Gilberti Ankerildo Gylinges pro xxv. marcis.

¶ Item G. Episcopus maritavit Amitam Roberti le Hiot nepotis sui Roberto de Yueto apud Cumbetone in Manerio Prioris, qui quidem Robertus tenet unam virgatam terre liberam et aliam servilem.

¶ Item dominus P. Episcopus maritavit neptem Archidiaconi Rogeri de Wintonia Ricardo de Chalgrave in manerio de Wytecherch.

¶ Item Ricardus⁴ Episcopus dedit neptem suam Ricardo le Porter qui fuit homo Prioris. |

[Fo. 179a.]

¶ Et postea Episcopus P. dedit maritagium Waltero Priori, et ipse Prior dedit neptem suam Galfrido le Porter filio predicti Ricardi.

¹ To the whole of this paragraph a later hand has written 'Nota bene' in the margin.

² Bp. Godfrey Lucy (1189-1204).

³ Bp. Peter des Roches (1205-38).

⁴ Bp. Richard Toelive (1174-88).

¶ Item [? quando] Ricardus de Midlington obiit dominus Episcopus P. fuit in terra sancta et Vincentius qui tunc fuit hordarius maritavit neptem Hamoni filio dicti Ricardi, et in reditu dicti P. Episcopi idem Episcopus cepit a dicto hordario xxv marcas pro transgressione et post decessum dicti Hamonis dedit Episcopus W.¹ maritagium et custodiam ipsius Hamonis domino Radulfo de Ralegh.

¶ Item memorandum quod post decessum Rogeri Wastelin Episcopus W.¹ posuit se in seysina tenementi ipsius Rogeri apud Cumptone per Alanum servientem suum de Twyford. Postea venit Nicholaus Wastelyn heres ipsius Rogeri et cepit filiam Radulfi.

¶ Memorandum quod Episcopus P. dedit Johanni de Twyford camerario suo tres virgatas terre in Manerio hordarii apud Wintoniam que fuerunt Ade atte Leygh fugitivi, quas Walterus de Benone emit de hominibus ipsius Johannis, et heres dicti W. eas tenet.

¶ Memorandum quod Episcopus W. dedit duas virgatas terre Nicholao de Ramvile que fuerunt Valentini de Wyke in manerio Prioris de Husseburne quia obiit sine herede de se.

[1284, Undated. Bishop John de Pontissara having to answer six writs promoted by the King to show cause why he should not give up the advowson of the Priory of St. Swithun, that of the Hospital of St. John of Portsmouth, that of the Church of Meonstoke with the Manor of Meon, and the Manor of Swainston, offers the last to the King, and presents his humble petition with regard to the rest of these claims.]

PETICIO DOMINI EPISCOPI WYNTONIENSIS CORAM CONSILIO DOMINI REGIS. Comme nostre seynour le Roy emplayde Johan le Evesque de Wincestre devaunt ces Justices par 6 Briefs cest a sover del avouason de la Priorete seyn Swythun de Wincestre e del avouaison del Hospital de Seynt Johan de Portemue, e del avouaison del Eglise de Munestoke, e de (*sic*) Manoyr de Menes, ove les apertenaunces, e du Manoyr de Swenestone, pur avoyr paes, e la bone volente nostre seynour le Roy offre le Evesque la manoyr de Swenestone que il chalange e iij mars en sa grace issi ke le Roy luy octroye apertement e sans debat, les poinz ke sunt contenus es articles qui ci sievent e qui autre fiee ont este ballies a nostre seynour le Roy e a son consayl.

PRIMA PETITIO.

¶ Premirement Prie le Evesque nostre seynour ly Roy quil sefre a avoyr le avouaison de sel Eglise de Wincestre a luy et a ces successours, pur ly e pur ces heysr atoujors.

¹ Bp. William de Ralegh (1244-50).

SECUNDA.

¶ De rechef prie le Evesque nostre seynour le Roy quil ly graunte e quiteclayme e conferme touz ces manoyrs e totes les avouasons des Eglises les queles il done, ou a queles il presente ou ses predecessours ont done ou presente. E ausi byn les

Manoyrs e les avouaisons qui sunt en demande comme les [Fo. 179b.] autres . Et la soke . Et les avouaisons des Abbes, | des

Priourtes, des hospitaus, e des Aumoneryes des queles le Evesque de Wincestre qui pur tens est a la possession.

¶ De rechef comme les Evesques de Wincestre qui pur tens ount este, e lo Priours, e le Convent de Wincestre ont ens lurs teres, leurs tenemens e leurs fies quites de totes manyre doccasion de forest de tens dount memorie ne queurt, prie le Evesque nostre Seygnour le Roy que il le veyl graunter et confirmer memes ces choces a luy e a ces successeurs et pur ces heyr.

¶ E pur ce ke les Evesques de Wincestre touz tens ont pris chascune manyere de venayson en touz les fies e les tenemens del Eveschie, quele part quil seynt el Reaume e es terres, e es tenemens, e es fies de Priour e du Convent de Wincestre, de tens dount memorie ne querut, prie le Evesque a nostre seynour le Roy, ke il guarente, e conserve a ly e ses successeurs pur ly e pur ces (*sic*) heyr en apertes paroles, si que debat desore enavaunt ne puist avoyr. Et se autre y entre . que le Evesque e les seyns par luy . ke il puist avoyr les amendes. E que nul Forestier, ne Verdyer, ne Regardeur, ne Agisteeur, ne autre Ministre le Roy, nayent nule manyere de entree, ne nule manyere de attachement ne puent fere es terres, ne es fies, ne es tenemens devant diz.

¶ De rechef le Evesque prie nostre seynour le Roy, que les terres e les ecluses, et la Commune, les queles sire Adam Gordon ly deforce, ly seynt renduz et confermees.

¶ De rechef prie le Evesque nostre seynour le Roy qui (? que) ly ly (*sic*) grante e otroye viij. jours d'arayssement de sa fayre, outre le tens quele dure . en memes la fraunchyse . que les xvj. jours avant sunt, e quel puse avoyr son trone demayne, par tut le tens de la fayre. Et quil otroye e conferme les chartres de ses predecessours, e tutes les fraunchices que ly ou ses predecessours ount eu ou use par chartre ou saunz chartre.

¶ De rechef prie le Evesque que nostre seynour ly Roy relese la demaunde de Waret e du Compost que unques ne fu demande.

¶ De rechef prie le Evesque que du tens que nostre seynour

le Roy ly rendi sa temperance ke totes les issues qui devindrent a mayns des gardens en memes le tens de memes la temperance ly soent rendues.

¶ De rechef prie le Evesque nostre seynour le Roy quil puist ceste fraunchise avoyr, pur ly e pur ces successours ; issi ke nule chose fete en tens de vacacion ne seyt préjudice, que ces successours fraunchement ne puent user les fraunchises avaunt dites. |

[Fo. 180a.]

¶ De rechef prie le Evesque a nostre seynour le Roy quil ly dont congie de porchacer a la veschee cc. livrees de terre, e avouaysons deglizs de gens de Religiun ou des autres.

¶ Si le Evesque dust lesser a nostre seynour le Roy son Manoyr de Lyleul retient pur ly et pur ces successours, laouvouayson del Eglise de Cauburne ove la Chapele de Brigtestone soyt Eglise soyt Chapele e la Chapele de Byennestone ove les appartenaunces.

[1213, Undated here.¹ King John's formal act of acknowledging the suzerainty of Pope Innocent III over his kingdoms.]

CARTA REGIS JOHANNIS DE HOMAGIO FACTO DOMINO PAPE. J. Dei gracia Rex Anglie etc. Omnibus Christi fidelibus presentem Cartam inspecturis salutem in Domino. Universitati vestre per hanc Cartam aurea Bulla nostra munitam volumus esse notum quod cum Deum et matrem nostram sanctam Ecclesiam offenderimus in multis, et proinde divina misericordia plurimum² indigere noscamur, nec quid quod digne offerre possimus³ pro satisfactione Deo et Ecclesie debita facienda, nisi nos ipsos habeamus et Regna nostra, volentes nos⁴ humiliare pro illo qui se pro nobis humiliavit usque ad mortem, gracia sancti Spiritus inspirante, non vi inducti nec timore coacti, set nostra bona et spontanea voluntate et communi consilio Baronum nostrorum offerimus et libere concedimus Deo et sanctis Apostolis ejus Petro et Paulo et Sancte Romane Ecclesie matri nostre ac domino nostro Pape Innocencio tertio ejusque Catholicis successoribus totum Regnum Anglie et totum regnum Hybernice cum omni jure ac pertinenciis suis & pro remissione peccatorum nostrorum et totius generis nostri, tam pro vivis quam pro defunctis. Et amodo illa a Deo vel ab Ecclesia Romana

¹ 'John met Pandulf at Dover on May 13, and on the 15th the terms of submission were ratified', *D. N. B.* xxix. 412. The text of John's charter of submission is quoted in Pope Innocent's reply, which is printed by Wilkins, *Concilia*, i. 541, where the date is given as October 3. Variant readings are marked 'W'.

² 'multum' W.

³ 'possumus' W.

⁴ 'nosipsos' W.

tamquam feodarie recipientes et tenentes in presencia venerabilis patris nostri domini Nicholai, Tusculani Episcopi, Apostolice Sedis Legati, et Pandulfi domini Pape subdiaconi et familiaris, Fidelitatem exinde predicto domino nostro¹ Pape Innocencio ejusque Catholicis successoribus ac Ecclesie Romane, secundum subscriptam formam fecimus et juravimus, et homagium etiam ligeum pro predictis Regnis² domino nostro Pape Innocencio per manus predicti Legati, loco et vice ipsius domini Pape recipientis, publice fecimus, successores et heredes nostros de uxore nostra imperpetuum obligantes, ut simili modo summo Pontifici qui pro tempore fuerit et Ecclesie Romane sine contradictione debeant fidelitatem prestare et homagium recognoscere. Ad indicium autem hujusmodi nostre perpetue obligationis³ et concessionis nostre⁴ volumus et stabilimus ut de propriis et specialibus⁵ redditibus predictorum regnorum nostrorum, pro omni servicio et consuetudine quod pro ipsis facere deberemus, salvo per omnia denario sancti Petri, Ecclesie Romane, [m] marcas esterlingorum percipiat annuatim, scilicet in festo sancti Michaelis quingentas marcas, et in festo Pasche quingentas marcas, septingentas scilicet pro Regno Anglie et Trecentas pro Regno Hybernie: salvis nobis et heredibus nostris justiciis et⁶ libertatibus et Regalibus nostris que omnia sicut supradicta sunt, rata esse volentes ac perpetuo firma obligamus⁷ nos et successores nostros contra non venire. Et si nos vel aliquis successorum nostrorum hoc attemptare presumpserit, quicumque fuerit ille, nisi⁸ commonitus resipuerit, cadat a jure Regni. Et hec Carta obligationis et concessionis nostre semper firma permaneat. Ego J. Dei gracia Rex Anglie etc. ab hac hora in antea fidelis ero Deo et beato

Petro et Ecclesie Romane. ac domino meo Innocencio [Fo. 18ob.] Pape tertio ejusque successoribus | Catholice intransitibus.

Non ero in facto, dicto, consensu vel consilio ut vitam perdant vel membra, vel mala captione capiantur. Et⁹ dampnum si sciverim impediam et remove faciam si potero. Alioquin eis quam citius potero intimabo, vel tali persone dicam quam eis credam pro certo dicturam Consilium quod mihi traderint¹⁰ (*sic*) per se vel per nuncios suos seu per litteras suas tenebo secretum, et ad eorum dampnum nulli pandam, me sciente. Patrimonio beati Petri et specialiter Regni¹¹ Anglie et Regni¹¹ Hybernie adjutor

¹ 'nostro' *om. W.*

² *W. ins.* 'Deo, et sanctis apostolis Petro et Paulo, et ecclesie Romane, et eidem'.

³ 'oblationis' *W.*

⁴ 'nostre' *om. W.*

⁵ 'spectabilibus' *W.*

⁶ 'et' *om. W.*

⁷ 'obligantes' *W.*

⁸ *W. ins.* 'rite'.

⁹ *For* 'et' 'Eorum' *W.*

¹⁰ 'crediderint' *W.*

¹¹ 'Regnum' *W.*

ero, ad tenendum et defendendum contra omnes homines pro posse meo. Sic me Deus adjuvet et hec sancta Dei Ewangelia.¹

[Names of merchant-bankers, perhaps prepared to receive on behalf of the Pope the payments promised above by King John. The payment for the first year was sent to Rome by the legate.]

Hubaldus Lazarii pro se et Nicholao Paganelli ac Fraigoto de Monte Claro de societate Orlandii Paganelli, et Bettus Beiomontus pro se et Decimo fratre suo ac Frecherico Christofani de societate Ubaldi Cardellim, et alii socii sui de dictis societatibus, Civibus et mercatoribus Lucanis.

[Undated. The following is a schedule of the Rents and services due to the Bishop in certain places in the Isle of Wight included in the Manor of Swainston, which he made over to the King. It was probably drawn up by the Bishop's bailiff for the information of the King, when the surrender was made. In the 'Bibliography of Manorial Literature' appended to Mr. N. J. Hone's *The Manor and Manorial Records*, p. 314, mention is made of the Rev. R. G. Davis's notes on *Isle of Wight Manors* in *The Proceedings of the Hants Field Club*, vol. iii. These I have not seen, but the present early records of Tenants' services are sure to interest students of this ever-increasing literature. The British Museum lists of Court Rolls include those of Swainston (1485-97). Hone (ut supra), p. 271.]

REDDITUS DOMINI EPISCOPI.

¶ De redditu assise de Canburne, Bugtestone et Frauncheville . xliij. li. xij sol. ob.

¶ De firmis xx s. et viij. d.

¶ De annualibus recognicionibus iiij s. xj d. quadr. Redditus quandoque augmentantur, quandoque minuuntur.

¶ Item de annuali recognicione . j. libre cere . et j. libre Cimini, et valet annuatim vj d.

¶ De redditu Gallinarum de Chersetto² xvij. s. viij. d. vel cc. xij. Galline ad electionem Domini, set iste Redditus aliquando diminuitur; videlicet si decedat uxor alicujus qui debet dare dictum redditum, cessat medietas istius Redditus, usque iterum uxoretur, et eodem modo ex parte viri.

¶ De alio Redditu Gallinarum qui vocatur present.³ qui semper certus est v sol. ij d. vel lxij. galline ad electionem Domini.

¶ De redditu Ovorum qui semper certus est, qui vocatur present . iiij. solidos viij d. quadr. vel mille . Dc . iiij .v.⁴ Ova ad electionem domini.

¹ Wilkins adds a final clause and the names of the witnesses. Dated October 3, 1213.

² Chersettum, church scot. See Hone, *Manor*, p. 204.

³ In the *Oxford Dictionary* the fifth signification of 'present' (a) is 'Ready at hand, immediately accessible or available'. The earliest quotation is 1539.

⁴ = 1645 eggs.

¶ De Eychingepany¹ lxxvj. s. viij. d.

¶ De Redditu operum annuatim venditorum qui certus [est] per extensionem factam, et si non ponatur cum Redditu in compoto xxxvij. s.

¶ De Pastura annuatim vendita, que vendicio semper certa est quasi Redditus, et si non ponatur cum Redditu in compoto xiiij s. et vj d.

¶ De aliis pasturis venditis quolibet anno, quia multum distant a Curia, et de animalibus domini, que vendicio non est certa, nisi pro voluntate domini, et si quolibet anno vendantur, que valent communibus annis .xx. solidos. |

[Fo. 181a.]

¶ Preter hoc habet dominus propriam pasturam et communem que sufficit ad sustentacionem ij. millium ovium et xl. vaccarum cum omnibus exitibus eorum et xl. Boum que valet per extensionem per annum xij. li., unde capud Boum et vaccarum extendit per annum in viij d. et capud cujuslibet junioris de illo genere per annum in vj d. et capud ovis per annum obolum.

¶ Item Bruera² vendita quolibet anno, que vendicio certa est eis qui sectant aliquid in Bruera Comuni, ij. sol. j den. ob.

¶ De Pannagio porcorum communibus annis xij. sol. iiij. den.

¶ De propria bruera per annum x. solidos.

¶ De subbosco xxvj. sol. viij. den.

¶ De Finibus, perquisitis et mancagio (? managio) per annum xij. li.

¶ De lxxij. hominibus a festo sancti Michaelis usque ad gulam Augusti,³ quorum quilibet debet operari qualibet ebdomada ij. opera, vj. mil. cccc. xxiiij. opera, unde xlv. homines debent operari cum equo et carecta si precipiantur et debent falcare prata et non levare et debent esse prepositi, et xxvij. homines residui debent levare prata et non falcare,⁴ set non debent facere cariagium, set debent facere wardam animalium domini, et debent habere officium tenendi caputium domini, et si tempus vel aliquod aliud impediat opus Carucate tenentes unius caruce laborabunt circa alia necessaria de Curia domini, ad que assignantur per Senescallum, sicut alius serviens qui est ad liberacionem domini. Debent etiam esse Brebicarii et Haywardi.⁵ In aliis autem omnibus operibus faciendis conveniunt isti cum predictis.

¹ I cannot trace this word. Can it be a local term for Peter's pence?

² *bruera*, brushwood.

³ The 1st of August.

⁴ *levare*, to clear by carrying; *falcare*, to cut with sickle or scythe, to mow.

⁵ = *bercarii*, shepherds; *haywardi*, hedgewards.

¶ De eisdem hominibus a gula Augusti¹ usque ad festum sancti Michaelis quorum quilibet operabitur qualibet ebdomada iij. opera, m. Dcc. ljj. opera, et extenduntur per estimacionem bonam in xlj li. et vij solid. iiij d. unde opus Autumpni extenditur in ij. et preter Autumpnum in jd.

¶ De operibus duorum hominum qui debent operari a festo sancti Johannis usque ad gulam Augusti qualibet ebdomada per duos dies xx. opera et a gula Augusti usque ad festum sancti Michaelis xlvij. opera. Debent enim in illo tempore tot et eadem opera operari quot et que precedentes, nisi quod non debent cariare nec falcare nec triturare.¹

¶ Summa valoris istorum operum per dictam extensionem ix. sol. viij. d.

[Particulars of the manorial revenues of Swainston.]

¶ ITEM DE NUNDINIS² APUD SWENESTONE.

¶ De Operibus viij. hominum preter predictos non potest fieri certus numerus, set quandocunque bladum venditur, ad quemcunque locum in insula vendatur, debent illud ibidem cariare; debent etiam deferre litteras qui precepti sunt deferre apud Duntone et apud Wintoniam et ad quemcunque locum infra dictos terminos precipiantur, et valent per levem extensionem annuatim v. Solidos. |

[Fo. 181b.]

¶ Debet etiam quilibet tam istorum quam omnium supradictorum si habeat carucam arare j. Acram in yeme et ij. et dimidiam in quadragesima. Et si habeat mediam Carucam³ medietatem hujusmodi debet arare, et sunt nunc in hundredo Caruce promte que arare debent xlvij. dominia, que debent arare per annum cxxj acras, et valet aratura Acre per levem extensionem preter hoc quod debent recipere per annum iiij d. ob. Et est summa valoris istorum operum per istam extensionem xlv s. iiij d. ob.

¶ Debet etiam quilibet istorum omnium predictorum herciare⁴

¹ *triturare*, to thresh.

² 'Nundinis'. *Nundinae* in classical times (literally the ninth day) signified the weekly market, when country folk came into the town to sell, buy, and attend to public or religious duties. In the Middle Ages it generally signifies a fair, otherwise *feriae*, of which St. Giles's at Winchester was a typical example. Here *Nundinae* seems to mean 'fixed or assessed value', a very peculiar use of the word. Du Cange says much about the Fairs of Champagne in respect of their relative value, at different places and times, but he does not explain the word in this sense.

³ 'mediam carucam' = the half-share of a plough.

⁴ *herciare*, to harrow.

per unum diem integrum cum uno equo et cum hercia sua propria in termino quadragesimali, et valet bene extensio operis unius ij^d. Et est summa valoris per istam extensionem xij. s. x d.

¶ Debet etiam quilibet omnium predictorum et duo plures, preter opera predicta, venire ac tot precaria in autumpno quot dominus voluerit habere, et quinque plures debent venire ad tres precarias, et duo debent venire ad duas precarias, et xvj. plures debent venire ad unam precariam, que valent per levem extensionem xiiij. s. si extendatur opus unius in duobus denariis per dietam.¹

¶ Item iij. iij. [= 84] homines debent lavare oves, et venire ad tonsionem ovium domini, Et opus unius valet ob. Et est summa istius iij s. vj d.

¶ Sunt etiam duo Bedelli qui quocienscunque habent preceptum debent facere summoniciones et districtiones que sunt faciende apud Byenstede² et apud Wippengeham tamquam essent Haywardi, et valet ista extensio istorum operum per annum v. solid.

¶ Summa valoris omnium operum precariorum per extensam predictam v. libr. iij. s. viij d. ob.

¶ De vivariis et aliis piscariis per levem extensionem per annum v. s.

¶ De gardinis eodem modo xij. d.

¶ De quareris libere petre³ per levem extensionem per annum xx s.

¶ De Malleriis⁴ eodem modo per annum xx s.

¶ De Cunygaris⁵ per levem extensionem per annum vj s. et viij. d.

¶ De melioribus her[i]ettis per levem extensionem communibus annis xx s.

[*Mulcts and other sources of revenue through the Liberty of the Manor.*]

¶ DE LIBERTATE.

¶ Si mulier nativa domini fuerit pregnans statim post Purificationem ejus nisi fuerit conjugata, adibit faldam domini et adjuvabit ad faciendum caseos, nisi possit finem facere ad dimittendum. In ista autem servitute durabit in [?] de] anno in annum, quousque despensetur pro voluntate domini; que valent annuatim per levem extensionem xxvj s. viij. d., quia si deberent sustineri ad liberationem domini multo plus expenderetur.

¹ *per dietam* = through the course of a day.

² Binstead, near Ryde.

³ Quarries of free-stone.

⁴ = *marleriis*, marl-pits.

⁵ = *cuningeriis*, coney garths, rabbit warrens.

¶ Preterea de Wrecko maris ubicunque acciderit super libertatem domini Episcopi in Insula, dominus Episcopus habebit, et venient omnes de illo Hundredo ad unam Municionem Haywardi, que minus valet quam summonicio ad salvandum domino ibi accidit: et hoc est preter opera predicta, et valet extensio xiiij. solidos quatuor denarios. |

[Fo. 182a.]

¶ Preterea non potest aliquis natus domini vendere Bovem nec Equum nisi licencia mediante, et dominus habebit si voluerit Bovem pro leviori precio de ij d. et Equum de iiij d. quam aliquis alius, et valet ista libertas annuatim v. solidos.

¶ Item dominus Episcopus habebit cunnelingas¹ que valent communibus annis xij d.

¶ De Bosco

¶ De Pratis

¶ De Edificiis in Curia Domini et extra videlicet Bercaria

¶ De terra arrabili

C. xxxvj. libr. viij. solid.

¶ Preterea dominus Episcopus habebit cursum suum in Foresta Comitisse² in Insula quocienscunque ibidem venerit, unum ad introitum, et alium ad exitum, et non certificatur numerus Bestiarum quot debet capere, nisi pro sua voluntate, et idem habebit Senescallus bis in anno.

¶ Preterea potest dominus Episcopus capere Bestias in libertate sua si advenerint sine calumpnia.

¶ Item habet dominus Episcopus libertatem quod Ballivus suus faciet officium coronatoris in manerio de Swynestone.

¶ Item dominus Episcopus habebit catalla Felonum et admerciamenta omnia de libertate sua coram Justiciariis domini Regis quibuscunque.

¶ Item habet ibidem liberam Warennam.

¶ Item habet dominus Episcopus advocaciones trium Ecclesiarum.

[Undated. 1284.³ *A letter to the Bishop from Philip de Hoyvile, who had charge of the Bishop's pleas before the Justices at Westminster, telling how each suit was speeding, what manors had been adjudged to the Bishop certainly, what more doubtfully, with a list of his Chaces.*]

LITTERA DOMINI P. DE HOYVILE DOMINO EPISCOPO WYNTONIENSI.—¶ Reverendo domino suo domino J. Dei gracia [etc.] suus

¹ Apparently coney-links, rabbit warrens.

² The Countess of Albemarle.

³ See above, pp. 401-4. The writer was the Bishop's steward at Wolvesey, p. 453.

si placet P. de Oville salutem cum reverencia et honore. Sciatis, domine, quod placita vestra coram Justiciariis de Banco bene se habent. Placitum enim vestrum versus G. Pauncefoot positum est in respectu usque in quindenam Pasche, et dicunt servientes vestri quod vos habebitis resumonitum antequam respondeatis. Item versus Willelmum de Makenay habetis diem in Octabus sancte Trinitatis. De placito vero Abbatis de Dureford nichil actum fuit ante recessum Roberti Clerici, quia dies ejus fuit a die sancti Hillarii in xv. dies, set quia dictus Robertus tradidit transcriptum illius brevis Ricardo de Mertone unde scio quod essoniati estis et habetis unum predictorum dierum. De numero quidem Maneriorum vestrorum et Ecclesiis eorundem Maneriorum, vobis et vestris qui vobiscum sunt bene constat. Set de Hundredis et chaceis vestris forte minus bene. Ideo super hiis in quantum possum, volo vos certiorare. Hec sunt hundreda vestra separata non juncta aliis, de quibus bonum est facere mencionem in carta vestra, videlicet Tantone, Cnoel, Dountone, Farham, Wautham, Menes, Suttone, Overtone, Farnham, Weregrave. Item, ut credo, Wycumbe et Yvenkehough,¹ set de hiis duobus maneriis non sum certus. Cetera vero maneria vestra sunt infra aliena Hundreda, ut Prioris sancti Swythuni et aliorum. Hee sunt chacee vestre, videlicet, Tauntone, Cnoel, Dunctone, Merdone, Crauley, Wautham, Hameldone, Menes, Suttone, Twyford, Overtone, Clere, Wyttenaye, Yvenge-
[Fo. 182b] hou,¹ Wycumbe, Wergrave et Farnham. | Item bene recollatis quod ad omnia maneria vestra habetis usum frasci (*sic*) pleggii, et retorum brevis non habetis, nisi in quatuor Comitatus, videlicet Sumercestre, Wyltescire, Suthampton et Surreye. Hec vobis ad presens mitto. Et si quid aliud volueritis mihi vestro per latorem presentium cum festinacione significetis. Valeat dominacio vestra semper in Domino.

[Undated, c. 1284. *Arguments in favour of the right of the Bishops of Winchester to full superintendence over the Priory of St. Swithun,*² fortified by references to the Canon Law.]

RACIONES PRO JURE EPISCOPI.—¶ Primo quia Episcopus disponit pro Prioratu et Officiis suis. Instituendo Priorem et destituendo ad placitum suo Jure et ponendo Obedienciaros et amovendo suo jure sicut jam fecit iste Episcopus J. qui preest sine

¹ Ivingho.

² For arguments tending to the opposite conclusion see above, pp. 609-615.

contradictione seu appellacione¹ apparet quod patronus est illius ecclesie manifeste.

¶ Item secundo quia Rex vacante Ecclesia Wintoniensi habet custodiam temporalium Episcopatus, et in hujusmodi vacacione disponit de Prioratu et officialibus suis Jure Episcopali, et ita semper factum est et per nostrum dominum Edwardum. Sic ergo videtur approbasse Regia Magestas possessionem et jus Episcopi, utendo dicta possessione et jure, sede Episcopali vacante.

¶ Item Episcopus pro temporalibus Episcopatus respondet in serviciis consuetis domino Regi pro se et Prioratu tamquam pro una Baronia, ergo totum est una Baronia. Ergo Episcopus Patronus est Prioratus.²

¶ Item recipit Episcopus a Conventibus feuda militum, a maneriis Monachorum escuagium,³ et pro eis respondet.

¶ Preterea ita est in aliis Baronibus; quod si Baro teneat in capite de Rege; illi tamen qui tenent feuda particularia ipsius Baronis non recidunt in Wardam seu custodiam domini Regis, Barone superstitie, set Barone defuncto; et Warda seu custodia ipsius Baronis existente penes Regem, recidunt Warde seu custodie vassalorum dicto Baroni in manus Regis: Cum igitur temporalia Prioratus pertineant ad Baroniam Episcopi, ut predictum est, superstitie Episcopo custodie seu Warde dictorum temporalium non ad Regem set ad Episcopum pertinent, et eo defuncto ad Regem. Et ita hactenus observatum est, ut superius est expressum.

¶ Item si dicatur a Monachis vel aliis quod Reges donaverint seu contulerint a principio dicta temporalia Ecclesie Wintoniensi, non tamen sequitur, quod eorum Wardam seu custodiam habere debeant, cum etiam Cisterciensibus multa contulerint, quorum Wardam seu custodiam tempore vacacionis Monasteriorum non habent, ut apparet in Monachis Belli loci⁴ et aliis.

¶ Preterea si dicatur quod Reges donaverint dicta temporalia, ut supradictum est, non propter hoc possunt modo de novo usurpare custodiam sive Wardam, vel advocacionis titulum, sive causam in eisdem seu Prioratu predicto, cum hoc sit expresse in jure prohibitum, immo eo ipso quod ea sic de novo usurpant seu vendicant excommunicacioni late a Canone subjacent. Clerici etiam seu monachi vel alie Ecclesiastice persone que ea fieri procurant eadem sententia procelluntur. Qui vero se talia facientibus non opponunt,

¹ On October 27, 1283, the Bishop appointed John de Northwolde cellarer of St. Swithun's. See above, p. 9.

² Marginal note, 'Nota bene istas rationes pro jure Episcopi Wyntoniensis'.

³ i. q. 'scutagium'.

⁴ Beaulieu, Hants,

a perceptione Ecclesiasticorum proventuum pro tempore hujus negligencie sunt privandi. De Electione C. Generali que Gregorius X^{mus} in Concilio Lugdonensi. Usurpare autem dicitur vel injuste petere qui ab antiquo J. (= i. e.) a fundatione Ecclesie non optinuit, ut in predicto C. Generali, et talia vendicat coram Judice [Fo. 183a.] seculari, ut De Rebus Ecclesie alienandis vel non : | C. Cum layicis in fine.¹

¶ Preterea ita datur demum hujusmodi collacionibus seu donacionibus perceptio fructuum seu reddituum vacante Ecclesia cum hujusmodi perceptioni sibi expresse reservaverint de consensu Diocesani in ipsius Ecclesie fundacione, ut in predicto C. Generali et De jure Patronatus² nobis cum suis similibus.

¶ Preterea tunc solummodo datur custodia seu warda temporalium ipsius Ecclesie ipsi qui vendicat jus Patronatus in ea, cum ipsa Ecclesia vacat pastore. Vacare autem Pastore dicitur, non cum vacat Priore vel Decano, set sede Episcopali vacante : de Electione Communa³ et de nota possessionis et proprietatis. Cum Ecclesia Sutrina.⁴

[*Arguments in favour of the Bishop's Abbatial position over the Priory.*]

RACIONES QUOD EPISCOPUS EST ABBAS.—¶ Ad hec tunc vacat Ecclesia vel Monasterium cum vacat Abbate non Priore, cum Monasterium sub Abbatis constituatur regimine, Episcopus in Ecclesia Wyntoniensi non solum Episcopi set etiam Abbatis [? loco] habebitur. Ubicunque enim Ecclesia Cathedralis Conventualis est, et Conventus hujusmodi eligit sibi Episcopum, Episcopus est loco Abbatis, ut in Ecclesia Dunelmensi, Wintoniensi et multis aliis in Anglia. Et est expressus casus Decretalium de Judiciis. Cumque Episcopus igitur est loco Abbatis, ut jam dictum est, de Jure preficit Priorem et alios Officiales tamquam Abbas, nec potest Prior censi capud ipsius Ecclesie. Cum enim obligant sibi Episcopum qui est loco Abbatis ut predictum est, si haberent Priorem tamquam capud essent duo capita in eodem corpore, et sic foret Wintoniensis Ecclesia monstruosa.

¶ Item Episcopus Wintoniensis tamquam Abbas recipit Clericos ad Monachatum a seculo fugientes.

¶ Item admittit eorundem professionem, et ipsi in manibus suis profitentur, et nunquam in manibus Prioris.

¶ Item qua ratione Rex haberet custodiam Prioratus et aliorum

¹ *Corpus Juris Canonici*, ed. Paris, 1687, ii. 153.

² *Corpus Juris Can.* ii. 183.

³ lege 'Cumana', *idem opus*, ii. 26.

⁴ *Idem opus*, ii. 83.

Officiorum in Ecclesia Wintoniensi, eadem ratione haberet custodiam Decanatus et prebendarum in aliis Ecclesiis Cathedralibus liberis Anglicanis, superstite Episcopo, Decanatu vel Prebendis ipsius vacantibus: quod utique non est verum, quia non habet, ergo non habebit in Ecclesia Wintoniensi. Ecclesia enim Wintoniensis translata fuit a Canonicis secularibus in monachos, et constat quod in tempore Canonicorum prefuit eis Episcopus, sicut nunc Monachis. Ergo non plus juris potest Rex vindicare ratione custodie vel warde in bonis Monachorum quam poterat in bonis Canonicorum, cum subrogati sint monachi loco Canonicorum.

¶ Item prebende Canonicorum recidunt in manus Episcopi Canonicis defunctis. Sic ergo et multifortius officia et obediencie recidunt in manus Episcopi et ad ejus dispositionem pertinent, cum Monachi etiam in temporalibus subsint Episcopo. Temporalia enim Ecclesie Wintoniensis dicuntur temporalia Episcopi et Capituli sui. Appellatione enim Ecclesie Episcopus et Capitulum continentur. Extrav. de verborum significacione¹ C. Clerici sunt. Itaque Episcopus et Capitulum unum corpus cujus Episcopus capud est, alii vero membra. De hiis que sunt a prelato sine consensu Capitulari . C. quinto. et C. Novit. Cum igitur hujusmodi temporalia divisa sunt inter Episcopum et Capitulum, ipsum Capitulum sive Conventus, ubi Conventus est loco Capituli, ut in Ecclesia Dunelmensi, Wintoniensi et multis aliis in Anglia, Episcopo tanquam majori in serviciis debitis et consuetis pro parte sua, Episcopus vero dominis Principalibus pro se et pro Conventu particeps suo ulterius respondebit. Hoc etiam per exemplum evidenter apparet. Si enim terra vel feuda dividatur inter sorores minor [Fo. 183b.] respondet majori | pro servicio partem suam contingente, et major pro toto in debitis serviciis domino Capitali respondebit.

¶ Item rationes, quod Prior et Conventus et eorum tenentes ac eorum maneria subsunt Episcopo ut domino suo.

¶ Quod Prior et Conventus respondeant Episcopo tamquam Majori et capiti suo, et subsunt ei, apparet. Tenentur enim ad Sectam Curie Episcopi et homines sui, tam liberi quam servi, tenentur ibidem respondere ad capitalia consuetā de pace domini Regis servanda et ibidem admerciantur et levantur admerciamenta ab eisdem per Ballivos domini Episcopi.

¶ Item de Reve eorum dant cuthinpanyng² Episcopo.

¹ *Idem opus*, ii. 384 sqq.

² The same payment in the French statement to the King on p. 685 looks like 'ceningraving' or 'teningraving'.

¶ Item tenentes feuda militum infra maneria Monachorum dant escuagium Episcopo.

¶ Item heredes dictorum vassallorum recidunt in custodia et maritagio domini Episcopi tamquam domini sui. Nec obstat quod aliqui homines Episcopi intersint de consuetudine duobus hundredis ipsius Prioratus¹ quia licet ibi interesse consueverint, non tamen ibi respondent, nec ibidem admerciantur, quia veniunt ibi pro pace Regis, et pro corona et non pro alio.

¶ Item Ballivus eorum de la Bertone, qui pro tempore fuerit, tenetur ad custodiam Latronum captorum per Ballivos Episcopi, et respondebit pro evasione eorum, et tenetur dictus Ballivus ad predictam custodiam sumptibus Prioris et Conventus et non sumptibus Episcopi.

¶ Item Prior et Conventus reparant aqueductum domini Episcopi de Wolveseye usque ad Aulam, Cameram et alia officia de Wolveseye.

¶ Item Episcopus (? Prior) claudit sepes per chorum (? curiam) Episcopi.

¶ Item senescallus Episcopi de la Soke tenet Curiam Episcopi de la Soke infra scepta (i. e. septa) Prioratus, et tenetur Prior et Conventus sibi ad hoc locum aptum et ydoneum invenire.

¶ Item liberi homines Prioratus tenentur ad custodiam Nundinarum Episcopi pro voluntate ipsius Episcopi.

¶ Item Prior invenit stramina de la Bertone pro lectis servientium Episcopi de Papilione tempore Nundinarum sancti Egidii.

¶ Item servientes Episcopi colligunt stipulas in Campo de Chiltecumbefeld ad cooperiendum logias² suas tempore Nundinarum.

¶ Item Boves de Wolveseye pascuntur in dicto Campo jure Episcopali.

¶ Item Senescallum Hospitii Prioratus. Portarium et omnia alia officia in dicto Prioratu confert Episcopus suo jure.

¶ Item audit Episcopus vel debet audire per se vel per suos compotum Prioratus singulis annis.

¶ Item Senescallus terrarum Episcopi corrigit facta Senescalli Prioratus, ut apparet per Crondale et Farnham.

¶ Si dicunt Monachi quod Reges fuerint fundatores Ecclesie Wintoniensis, unde Ecclesia consistat in Episcopo et Episcopus in Ecclesia, sequitur quod Reges debeant esse Patroni sive Advocati Episcopatus Wintoniensis, non autem monachorum. Monachi enim

¹ In margin, 'Ncta bene'.

² *logia*, a 'lodge or outhouse'.

non sunt ipsa Ecclesia, set ministri sive membra in Ecclesia, quibus ad sustentacionem aliqua pars bonorum que collata sunt Ecclesie per Episcopum deputatur, pro quibus ipsi respondent Episcopo. Et Episcopus respondet tam pro sua parte bonorum quam pro parte monachorum domino Regi in serviciis consuetis.

¶ Racio quod de advocacione Ecclesie non debet respondere. |

[Fo. 184a.]

¶ Cum etiam Curia Ecclesie Wintoniensis immo Ecclesia nominatim non alia in Diocesi sit commissa Episcopo per Summum Pontificem, ipsius Ecclesie status, eo inconsulto, immutari non debet, et per consequens in iudicium non deduci, et precipue coram iudice seculari.

¶ Item si responderetur de advocacione, fieret prejudicium Ecclesie Cantuariensi et suis suffraganeis et precipue Archiepiscopo Cantuariensi qui habet Prioratum Bathoniensem, Norwycensem et Wygornensem, unde casus meus est casus eorum et eorum interest ne respondeam. Immo fieret prejudicium omnibus Abbatibus regni Anglie qui non tenentur respondere de suis Prioratibus.

¶ Item propter sentenciam latam in concilio generali.

¶ Item non obstat quod dominus Rex de Patronatibus aliarum Ecclesiarum et Monasteriorum cognoscit. Hoc enim non potest facere de Ecclesiis Cathedralibus, que vere sponse sunt Episcoporum; que quidem Cathedralis Ecclesie non possunt ab Episcopis per divortium separari. Est enim Episcopus in Ecclesia, Ecclesia in Episcopo. Canonici sive Monachi sunt membra sive Ministri. Nunquam enim invenietur quod aliquis Rex petierit taliter Ecclesias Cathedralis sicut iste.

¶ Item cum dominus Papa michi commiserit et contulerit Wintoniensem ecclesiam nominatim ut apparet per suas litteras Domino Regi directas Priori et Conventui ejusdem Ecclesie, clero et populo, ultimum remedium seu refugium est ad illum qui contulit michi in hac parte. Absit autem ne ad hoc tanta necessitas nos inducat. Jura enim dicunt quod beneficia Principum ab eisdem collata liberaliter defendantur. Questio enim de advocacione Ecclesie Cathedralis cum ad paria indicentur¹: Piscis sine aqua, Monachus sine claustrum, Episcopus sine Ecclesia secundum Canonicas sanctiones.

¶ Causa juris Patronatus per Iudicem secularem diffiniri non

¹ I think the text here may be—'Et nescio enim . . . cum ad paria judicentur'.

debet. Extrav. de Judiciis Quarto. Maxime si super dicto jure Patronatus contra Ecclesiasticam personam agatur. Quia in personis Ecclesiasticis seu Rebus nulla laycis est attributa disponenda facultas. Extrav. de constitutionibus C. Ecclesia cum suis similibus. Nec obest consuetudo in contrarium que cum non sit rationabilis dicenda est potius corruptela, cum sit introducta contra numerum ecclesiastice discipline seu ecclesiasticam libertatem. De consuetudine C. finali De Electione. Cum terra .C. Massana + C. Sacrosancta.

¶ Preterea in minoribus personis Ecclesiasticis ita observatur De jure Anglicano quod hujusmodi persone de prediis Ecclesiasticis coram iudice seculari sine licencia sui superioris respondere non compelluntur si datur eis dilacio ad superioris licenciam requirendam. Sic ergo erit de jure et in majoribus personis ecclesiasticis cum eadem juris ratio fuerit in utrisque. De Prebendis C. Majoribus.

¶ Preterea dominus Rex mandavit per dominum W. de Wymburne et dominum W. de Braiebuf Justiciarios suos et etiam per litteras suas monachis, ut ostenderent dictis Justiciariis suis omnia instrumenta et cartas Ecclesie Wintoniensis que vel quas habent penes se. Inhibuit etiam ne alicui alii ostenderent dicta instrumenta vel cartas. Ipsi etiam Justiciarii ipsa incluserunt et sigillaverunt sigillis suis. Ita quod Episcopus qui credit [Fo. 184b.] | informari in jure suo et defensionibus suis eadem inspicere vel eorum copiam habere non potest. Consequenter antequam copiam ipsorum habuerit et deliberaverit super eis, respondere non potest nec etiam debet de jure set, eis habitis seu restitutis, paratus est dominus Episcopus respondere ubi et quomodo debebit.

¶ Preterea¹ usurpare intelligitur qui talia vendicat coram Iudice seculari. Cum Jurisdictio secularis super hujusmodi spiritualibus, spiritualibus annexis usurpacio censeatur a jure. De Rebus Ecclesie alienandis vel non, C. Cum laycis in fine.

¶ Preterea¹ usurpare intelligitur vel injuste petere qui ea ab antiquo jure a fundacione Ecclesie non optenuerit (*sic*) ut in predicto C. Generali.

[The Bishop points out to the Monks that with regard to their revenues they were likely to be losers rather than gainers by the transfer of the Priory to the King's patronage.]

¶ Advertant itaque Monachi pericula iminentia (*sic*), quia procreando quod Rex de novo habeat custodiam seu wardam

¹ Marginal note to these two clauses, 'Non sunt de ista materia'.

in Prioratu suo, quam ab antiquo non consuevit habere incidunt in Canone late sentencie ut supradictum est. Et quod Rex optinendo huiusmodi custodiam seu wardam haberet omnia maneria Monachorum in manibus suis, et bona existentia in grangiis et extra grangias, et boscos sive nemora eorundem districta habeat seu distringet pro sue libito voluntatis, et vix Monachis cum paritate victus necessaria deputeret, et in singulis pacacionibus Prioratus recognicionem hominum suorum tam liberorum quam servorum reciperet, sicque frequens et longa vacacio Prioratus que possit verisimiliter evenire tam dictos monachos quam eorum tenentes ad extremam deduceret paupertatem. Nec sibi ipsi monachi blandiantur hoc modo dicentes, Si Rex eviset (*sic*) Patronatum eligemus nobis Priorem et non preficietur Prior per Episcopum sicut prius, hoc enim cogitare vel dicere eis non prodest. Jus enim Patronatus etiam si evinceretur per Regem, non auferret ab Episcopo jus preficiendi Priorem. Licet enim in Prioratibus Cluniacensibus alii sunt Patroni quam Abbates Cluniacenses, nichilominus jus preficiendi ibidem Priores pertinet ad dictum Abbatem, sicut est videre in Prioratibus de Lewes, et de Beremundesheye et multis aliis.

¶ Preterea temporalia Monachorum divisa sunt ab antiquo. Quedam enim deputantur Priori ad certum usum. Quedam hordario similiter ad certum usum. Quedam Curtario, Quedam Elemosinario, Quedam Magistro Operis, Quedam Sacriste et sic de aliis, que omnia confert Episcopus. Qua ratione igitur per vacationem Prioris haberet Rex custodiam temporalium deputatorum Priori, eadem ratione per vacationem Hordarii perciperet temporalia Hordarii, et per vacationem Sacristarii seu Camerarii temporalia Sacristarii seu Camerarii, quod utique in non modicum dispendium monachorum, que omnia officia confert Episcopus suo jure, ut predictum est.

¶ Item ad hec quod allegant quod quidam Episcopi Wintonienses confitentur se restituisse quedam Maneria ipsis Monachis que se fatentur abstulisse ab eis, potest responderi¹ quod confessio eorundem non prejudicat successoribus suis, cum ipsi qui sunt administratores rerum Ecclesiasticarum non possunt per suas confessiones prejudicare juri ipsius Ecclesie, nec predia ipsius Ecclesie maxime nisi ad vitam suam aliquatenus possunt alienare, et obstat monachis confirmacio Apostolica qua utuntur, in qua confirmantur eis maneria sua nominibus maneriorum expressis. |

¹ In margin, 'Nota hic istam responsionem'.

[Fo. 185a.]

¶ In qua non exprimuntur seu enumerantur maneria que predicti Episcopi sibi restituisse dicuntur. Cum tamen dicta confirmacio dictam restitutionem seu confessionem, sicut apparet ex ipsa lectione, ex earundem data temporis subsequetur; Nec prodest eisdem littera Regia quam ostendunt directa legato, ut ita demum procedat ordinacioni et reformationi Prioratus Wintoniensis, videlicet quod dicta reformatio non sit prejudicialis juri Regio in Prioratu predicto. Non enim potest Rex per dictas litteras sibi jus novum in dicto Prioratu creare. Maxime cum dicte littere fuissent impetratae per dictos Monachos, Episcopo relegato seu absente, et sic dicta Ecclesia Wintoniensi carente legitimo defensore.

¶ Item Rex potest pro se scribere quicquid vult, et absurdum est quod quis per litteras suas jus sibi creet vel acquirat (*sic*).

¶ Ad hoc quod premittitur in rationibus partis adverse quod olim tempore Britonum fuerunt Monachi in magna multitudine qui de necessitate de aliquibus temporalibus sustentabantur, potest responderi quod de ipsis vel eorum temporalibus nichil scitur, sicut et monachi qui nunc sunt de eisdem nichil se asserunt scire. Destructi enim fuerant per paganos totaliter, unde ista Ecclesia est alia omnino ab illa. Et dicti monachi omnia temporalia sua per Regem Edgarum et successores suos, qui per multa tempora post Britones et post destructionem Ecclesie seu Monasterii antedicti, sibi asserunt esse collata.

¶ Item littera Innocencii Pape est de falsitate suspecta.

¶ Per hec igitur et rationes prescriptas patet responsio ad objecta subtiliter intuenti.

[The Bishop embodies many of the arguments used above and others in a memorandum addressed to the King.]

¶ La principale chose qui affyert a honneur de Ray ce est de amer et de honnorer Dy e sente Eglise, e meyntener droyte e nomement droyte de seynte Eglise, pur la quele chose le Evesque de Wincestre prie nostre Seygnour le Roy comme sun seygnour e sonn avoue pur lonneur de Dyeu et pur sa gentilite e pur lonneur de seynte Eglise, que il le voylle souffrir et mentenir en le estat que ont este ces auncestres e ke les Roys de Engleterre ont suffert e meyntenu les Evesques de Wincestre qui ont este pur tens en lur estat en lur droytures, en droyt del Eglise de Wincestre. Noment del avoueyson de la Priorete del Eglise de Wincestre, e prie coe ke il ne veut, ne en talentes neest de playder, ne se defendre par playt en vers sonn seygnour et son avoue, il prie a nostre seygnour

le Rey, e a son consayl, que il voyllent oyer e entendre e e alouer ses raysouns pur la droiture del avouaison avant dite.

¶ En primechif avys est a le Evesque de Wincestre ke la Priorete de la vouaison de la Priurete affyert a luy, ausi comme il memes, ke ore est Evesques, e ses Antecessours ont feyt Priours a lur volonte, en le Eglise de Wincestre devant dite, e feyt obedienciers e donne les Offices, e les Mestyers e les serjaunteries de la Priorete, e le Roy memes, e ces predecessours en tens de vacacion del Eveschie de Wincestre, par la raysoun del Eveschie, ont donne les Offices e les serjaunteries, e ount feyt Priours a lur [Fo. 185b.] volonte, pur quoy il | semble a le Evesque que la vouaison de la Priurte a ly appent e e a sa Eglise de Wincestre si comme il est avaunt dit.

¶ Derechef comme le Eveschie e la Priurete sunt une Baronie qu'aunt ad temporantes, de la quele Baronie le Evesque est chief e entierement respount en totes manieres de services que a cele Baronie appendent a nostre seygnour le Roy, e le Evesque e ses antecessours tot jurs ont heu e pris escuages e wardes e Mariages de tenauns le Priour, qui tiennent par Chivalerie, comme chif de tote la Baronie, par quoi il a e aver duit la wouaison de meemes la Priurete.

¶ Derechef la awouaison de la Priurete a ly appent e a seglize deci comme ce est toute une Baronie, e en Baronies ne puit le Ray des tenans ses Barons ne gardes ne mariages demander, vivauns les Barons, mays si le Baron est mort, e la garde soyt en la mayn de Roy, dont les gardes e les mariages des tenans cheent en la mayn cely qui a la garde de la Baronie, ainsi semble il a le Evesque que nostre seygnour le Ray ne dut riens demander de la Priurete, vivaunt le Evesque, mays si la Syege del Eveschie fust vacant, donkes poret il demander ou clamer par la rayson del Eveschie, e aynsi ad il este use avant ces heures.

¶ Et que le Eveschie e la Priurete sont tout une Baronie, de la quele le Evesque est chief, il appiert par coe que le Priur e ses tenans doyvent syeute a la Cort le Evesque e les francs hommes e les vilayns le Priur doyvent a les dheys le Evesque venir pur enquere et pur respondre des Chapitres qui appartiennent a la journee, e se il trespasent i sunt amercies par les Baliefs le Evesque, e les admerciemens sunt leves, par meemes ces Balivz a l'eus le Evesque.

¶ Derechef les Disainnes le Prieur doyvent ceningravyng a le Evesque.

¶ Derechef, les Balivzs le Priour de la Bertone, quiqui soynt, doyvent garder les Larrons e gens endites par larrecine ou par autre

trespas pris par les Balifs le Evesque, et ce ad Coutages ¹ le Priour e le Couvent, e ne mye ad costages le Evesque, e si par cas echap ja vingne le Prieur, e son Balifs doyvent respondre pur le Echap.²

¶ Derechef le Prieur et le Couvent doyvent rappallier (*read* rapparailler) le Coudeut del Eawe de Wolveseye diek a la sale, e a la Chambere, e ad autres offices de layens.

¶ Derechef Il doyvent clorre ses pars ausi comme les auteres tenans le Evesque : et si doyvent trouver ly en convenable de dens la Priurete a tenyr la court le Evesque de la Soke.

¶ Derechef, les frauncs hommes de la Priurete doyvent garder la fayre seynt Gile a la volonte le Evesque, e le Prieur doyt trover lutyere de la Bertone pur les lys a serjauns du Paveillon e les serjauns le Evesque doyvent cueller escouble pur couvrir les loges de la fayre devaundite en champ le Priour ke est appele Chiltescumbesfeld. Et les Buefs le Evesque de Wolveseye doyvent pestre en meemes cely champ.

¶ Derechef, si un homme se playgne ke on luy ayt feyt tort en la Cort le Priur, le Evesque ou son Senescal comme a woue e Patron doyt la chose adrecier. |

[Fo. 186a.]

¶ Derechef . En le Eglise de Wincestre furent en acun tens Chanoynes seculs, e en cely teans fu Evesque en cele memes Eglise de Wincestre ; les quix Chanoyns furent remues, e furent moynnes mys en lyeur lyeu, en memes cele Eglise. Donc il semble a le Evesque ke ly Roys ne puet ore plus chalengyer en la Priurete que ces predecesurs poaient a donkes chalengyer en la doynne ou es provendres. Et seure chose est que en Eglise Cathedral par mi la Reaume de Engleterre ne ne puit li Roys riens demainder es dayennes, ne es provendes vivant le Evesque.

¶ Derechef es Abbayes : ne puet li Roys nens clamer en Priurete nen autres choques, vivant ly Abbe, tout soynt les Doyens l'Abbe et le Prieur ; seures e certayne choce est, que le Evesque de Wincestre si est en lyeu de Abbe en le Eglise de Wincestre pur ce que droyt veut, que en queconque lyeu ke chapitre de Eglise Cathedral est en moyennes, ou en gens de Religiun, puy ke il elisent lur Evesque, leur Evesque leur est Abbe, et bien seynt onque les Moyennes de Wincestre sount Chapitre, e elisount le Evesque, que leur Abbe est, si comme il est avantdit. Et dautre part ice semble par rayson quar le Evesque ressoyt les clers ad moyennes, e prent e ressoyt leur proffessiouns comme Abbe e nul autre.

¹ The " in this word has been inserted by a later hand.

² Marginal note to this and the next clause, 'Nota pro Episcopo'.

¶ Derechef le Evesque ot la Counte de la Prieurete de an en an.

¶ Finalmente le Evesque prie nostre seygnour le Roy e son Consayl que il sayent tendre del honeur le Ray, et del estat de seynte Eglise, e s'ayvisent byen de peres (*read* prieres) e de sentences que sunt donnes contre ceus qui troublent le estat de seynt Eglise, e noncement de la sentence du drayn concile de Lyons, que est donne per la Apostoyle et par les Cardinaus et par touz les Evesques de Crestienete qui la furent, en countre ceus delqueconque dignite ou estat quil soyent, qui chalengent par acheyson de Patronage, ou da Wonane de nouvel ce est a dire quil n'auvoynt ne souleyent avoyr de tens passe de commencement del la fundicioun del Eglise. Et quil s'ayvisent si il leur plect de peril le Evesque quil ly porroyt avenyr se il respondesit del Eglise Cathedrale que est espuse, e que cure especialement commise e baylle par la Apostoyle sans ly ou saunz son assentement.¹

¶ Et quil s'auvysent, si il leur plet, que se aynsi fut que le Evesque neust la Wouaison de la Prieurete il serreyt Evesque saunz Eglise. Quil auroyt ij. chyefs en une Eglise par le rayson ke le Evesque serroye j. chief e le Priour un autre, e cet ne serrayt pas convenable chose, mes serreyt menstre si un cors avoyt ij. testes.

[*The Bishop's appeal on the above case to the Court of Rome.*]

In nomine Domini Amen.² Licet Ecclesia Cathedralis Wintoniensis, tamquam sub Abbate Monasterii ejusdem per Priorem consuevit hactenus in hiis que ad ordinem pertinent gubernari, in tantum Wintoniensi Episcopo jure Episcopali subesse noscatur, quod Prior loci ejusdem non per Electionem generalem [Fo. 186b.] assumitur, set per Wintoniensem Episcopum | loci Diocesani ad ipsius Episcopi voluntatem, absque alia Electione, presentacione seu nominacione hujusmodi Prior temporalibus (*lege* temporibus) retroactis Ecclesie Wintoniensis predicte in hiis que ad ordinem spectant preficiebatur regimen. Et Prior constituebatur ibidem pro ipsius Episcopi voluntate et arbitrio libero amovendus, ita quod provisio et constitucio, amocio ac destitucio Prioris loci ejusdem ad Episcopum Wintoniensem solum, ita quod nullo modo ad alium vel alios, tamquam ad ipsius Prioratus abbatem, et etiam qui verus patronus Prioratus ipsius et solus extitit et existit ab antiquo, et a tempore cujus non memoria pleno jure pertinuit et pertinet in

¹ Marginal note, 'Adde ad istam materiam illud quod preceedit in viij. folio'.

² In margin, 'Provocacio Johannis de Pontissera ad Sedem Apostolicam'.

presenti. In cujus juris ac Patronatus possessione vel quasi tam quo ad temporalia quam spiritualia Prioratus ipsius Episcopi Wintoniensis hactenus extituerit (*sic*). Et Episcopus Wintoniensis qui modo est in presenti existit. Item quod Episcopus Wintoniensis jus plenum habuit temporibus retroactis et adhuc habet preficiendi pro ipsius Episcopi voluntate, sine Electione, presentatione aut nominacione cujuscunque Officiales, seu Ministros in singulis ipsius Prioratus obedienciis seu Officiis, quodque ipsius Prioratus homines seu tenentes terras aut Feuda de Prioratu eodem Episcopo Wintoniensi tamquam domino suo servicia Capitalia faciunt et facere debent, ac etiam facere debuerant et faciebant temporibus retroactis, ut in rendendis (*sic*) scutagiis et sectis Curie, ubi de consuetudine Conventus de Capitulis ad pacem domini Regis spectantibus, et in multis aliis serviciis ac recognicionibus feudalibus ad dominum feudi capitalem de consuetudine Regni Anglie pertinentibus. In quorum omnium jurium, serviciorum ac recognicionum et libertatum, ac etiam disposicionis temporalium dicti Prioratus possessione vel quasi Episcopi Wintoniensis qui pro tempore fuerunt pacifice retroactis temporibus extiterunt tamquam ipsius Prioratus veri Patroni. Et Wintoniensis Episcopus qui modo est in presenti existit; que omnia et singula in Wintoniensi Diocesi et in Regno Anglie quasi per totum fuerunt hactenus et adhuc sunt ita publica, notaria et manifesta quod non poterunt nec possunt aliqua tergiversacione celari. Vir tamen nobilis et excellens, dominus Edwardus Dei gracia Rex Anglie illustris et serenissimus Princeps suique Justiciarii, Consilarii et ceteri ministrales spiritu potius voluntario ducti quam judicio rationis, fingentes jus Patronatus et plenum dominium Prioratus predicti immediate et jure pleno ad ipsum Principem pertinere, me Johannem de Pontizara nunc Wintoniensem Episcopum super jure Patronatus hujusmodi coram dictis Justiciariis et in foro laycali de facto factum ad Judicium conveniri et ibidem de jure Patronatus hujusmodi, inconsulto summo Pontifice ad quem pertinet plenum Ecclesie Wintoniensis supradicte dominium, et qui michi ipsius Ecclesie regimen et curam tamquam Diocesano tradidit et commisit et sine quo non potero rem ipsam, que ad perpetuam alienacionem pertinet in judicium et precipue coram Judice seculari deducere, subire judicium et respondere, ac litigare compellunt contra justiciam et contra Canonicas et legitimas sanctiones, licet ad consulendum dictum summum Pontificem, cujus nomine et per quem Ecclesiam Wintoniensem supradictam possideo, et quem coram dictis Justiciariis sic conventus in Judicio nominavi, competentem terminum seu dilacionem ydoneum (*sic*) a dictis

Justiciariis sepius congrue et cum instancia debita petivissem ; quam dilacionem idem Justiciarii michi concedere denegaverunt, seu etiam non curarunt, coram dictis etiam Justiciariis in prelibato negotio fuit nomine meo congruis loco et tempore in forma juris exceptum ac etiam allegatum, quod cum Instrumenta super fundacione et juribus dicti Monasterii Wintoniensis concepta et confecta et que

ad defensionem legitimam memorati negotii pertinebant, [Fo. 187a.] fuissent et sint per aliquos de dictis | ministrilibus domini

Regis seu ad eorum imperium per alios sic subtracta, occultata et retenta, quod ad ipsa instrumenta super quibus fundatur pro magna parte defencio memorati negotii accessum habere non potero, aut potui, nec ipsorum instrumentorum inspectionem, usum aut copiam optinere non poteram nec debeam, sic meis defensionibus denudatus et inique compelli in prefato negotio etiam coram Judice competenti subire Judicium, ipsaque instrumenta et defensiones meas michi petii coram Justiciariis antedictis restitui, quod mihi facere denegarunt, seu etiam non curarunt, sepius super hoc et cum instancia debita congrue requisiti sunt, etiam coram ipsis Justiciariis in prefato negotio, meo nomine, congruis loco et tempore in forma juris exceptum, seu etiam allegatum, quod cum dicta petitio in negotio memorato deducta, seu ipsum negotium ad id finaliter tendat, ut dicta Ecclesia Wintoniensis que in me juris presumpcione existit, et ego in ea, et sic per consequens Episcopatus Wintoniensis, que sine ipsa Ecclesia esse non potest, a me totaliter auferatur, et quod de cetero non sit Wintoniensis Episcopus. Ista questio coram seculari Judice, et precipue coram dicto Principe qui pars est in ipso negotio, suis de Justiciariis aut Ministris deduci seu agitari non poterit nec debet, set potius coram summo Pontifice ad quem pertinet spiritualis decisio negotii memorati. Fuit insuper coram Justiciariis ipsis in sepedicto negotio, nomine meo, congruis loco et tempore in forma juris propositum et etiam allegatum quod cum sepe (? sede) Episcopali Wintoniensi vacante Reges Anglie qui pro tempore fuerunt et etiam dominus Rex Anglie qui est modo in ultima vacacione ipsius Ecclesie bona temporalia ipsius Episcopatus in sua custodia tempore hujusmodi vacacionis tenentes et tenens de officiis ipsius Prioratus et tenentibus eorundem tamquam de jure ad Wintoniensem Episcopum pertinente plenarie disponentes et disponens, tam jus Episcopi Wintoniensis quam etiam possessionem ejusdem Episcopi in ipso Prioratu et Patronatu ejusdem, etiam in bonis temporalibus approbassent et declarassent, approbasset et declarasset, supponentes per consequens jus Patronatus hujusmodi in quo ad bona temporalia Prioratus predicti ad Episcopum Winto-

niensem sede plena pertinere debere, dominus Rex ipse contra finem et suorum predecessorum factum hujusmodi venire non debet, nec Episcopum Wintoniensem super hoc fatigare. Item in dicto negotio in forma juris allegatum et propositum extitit meo nomine congruis loco et tempore coram Justiciariis memoratis quod cum in Ecclesia Wintoniensi predicta olim fuissent Canonici seculares et Prebende in temporalibus Prioratus ipsius eisdem Canonicis deputate, quarum prebendarum collacio, sede Wintoniensi vacante, ad dominum Regem tamquam ad custodem Episcopatus Wintoniensis etiam sede Wintoniensi plena per creacionem Episcopi existente, ad Episcopum ipsum pertinuit Jure Patronatus ipsius Ecclesie Wintoniensis quo ad hujusmodi temporalia prebendarum ad Wyntoniensem Episcopum immediate et totaliter pertinente, ipsaque Wintoniensi ecclesia in qua posterno (*lege* postero) die loco dictorum Canonicorum monachi subrogati extiterant, quo ad jus Patronatus ipsius etiam in bonis temporalibus que non sunt alia, nisi ea dumtaxat que in dictis prebendis constabant, non extitit hactenus immutata; nec translatum in alium quam in Wintoniensem Episcopum. Jus hujusmodi Patronatus, sicut dominus Rex jus hujusmodi Patronatus sede Wintoniensi plena per Episcopum existente tempore dictorum Canonicorum vindicare non poterat, ita nec poterit in presenti. Set hiis et aliis rationibus, exceptionibus et defensionibus legitimis in dicto negotio nomine meo coram justiciariis memoratis, in forma juris et tempore competenti propositis, que me optuli quatenus de jure tenebar probare seu declarare paratum nequaquam obstantibus, set potius ob auditis et [Fo. 187b.] injuriose | regectis dicti Justiciarii in ipso negotio se debere procedere decreverunt et de facto processerunt, me contra justiciam compellentes in eodem negotio litigare et subire judicium coram eis. Unde ego dictus Johannes Wintoniensis Episcopus,¹ sentiens me et Ecclesiam Wintoniensem predictam ex premissis et eorum quemlibet (*sic*) indebite pregravari et esse gravatos, et etiam de jure Ecclesie Romane in hac parte protestans sacrosanctam sedem apostolicam, tam a dicto Principe quam suis Justiciariis et ministrabilibus supradictis in hiis scriptis palam ap[p]ello et apostolos² quatenus in me est instanter peto, et ne coram dicto Principe seu suis Justiciariis aut ministrabilibus quibuscunque in dicto negotio ulterius procedatur, seu quicquam aliud in Ecclesie Romane aut Ecclesie Wintoniensis predicte seu mei aut michi adherentium

¹ In margin, 'Provocacio Johannis de Pontissera Episcopi Wintoniensis'.

² 'apostoli.' Letters dimissory. These were claimed by appellants to Rome. They were also granted, and are still, by Bishops or their Officials to clerics or laymen who desired to pass into another Diocese for Ordination, &c.

quorumounque dispendium, prejudicium aut injuriam juris loquendo, pronunciando, mandando, capiendo, optando, possessionem impediendo, auferendo, perturbando, violando, vel aliquo modo male stando, sequestrando, aut quoquocunque modo procedendo fiat vel attemptetur per dictum dominum Principem vel aliquem seu aliquos de suis Justiciariis, Consiliariis seu Ministris aut aliis quibuscunque de quo ex premissis et comminationibus michi et meis sepius factis et ceteris probabilibus, verisimiliter mutuo conjecturis, sacrosanctam sedem Apostolicam in hiis scriptis provoco et appello, et apostolos instantes quatenus in me est peto, statumque meum et omnium michi adherentium tam in personis quam rebus et Ecclesie Wintoniensis predictae cum omnibus possessionibus, libertatibus, juribus et ceteris bonis ad eam spectantibus de jure sedi Apostolice ut supra processuris, ipsius sedis protectioni, tuicioni et diffensioni (*sic*) specialiter et expresse suppono et protestor de appellacionibus, provocacionibus et submisionibus supradictis ubi et quando jus exigit vel fuerit opportunum legitime innovandis et de provocando, appellando, submittendo, ut supra; ac de ceteris faciendis que ad Ecclesie mee supradictae aut meam seu michi adherentium deffensionem legitimam poterunt pertinere.

[Undated, c. 1277. Here follow certain acts and appeals made to Edward I on the same subject by Bishop Nicholas of Ely, the Bishop's immediate predecessor.]

¶ Excipiendo propono coram vobis, domine Rex, Ego N. Wintoniensis Episcopus,¹ quod non debetis nec potestis ponere vel recipere homines vel milites alterius comitatus quam Suthamton secundum consuetudinem Regni Anglie in assisa quam vultis recipere contra me super advocacione Prioratus sancti Swithuni Wintonie, cum dictus Prioratus in Comitatu Suthamton consistat nec sit in Marchia Comitatum, et si hoc faceretis, gravaretis me et Ecclesiam meam et super hoc peto iudicium parium meorum.²

¶ Item excipiendo propono coram vobis quod secundum consuetudinem Regni in assisis recipiendis recusari possunt suspecti, et debent removeri, unde in assisa quam intenditis recipere contra me super advocacione Prioratus sancti Swithuni Wintonie tales per vos nominatos dico mihi suspectos ex tali causa, et ideo peto eos removeri, et super hoc peto iudicium parium meorum.

¶ Cum ego Nicholaus Wintoniensis Episcopus excipiendo proposuerim coram vobis, domine Rex Anglie, quod in assisa quam contra me recipitis, vel recipere intenditis, super advocacione Prioratus

¹ In margin, 'Factum Nicholai Episcopi Wintoniensis'.

² In margin, 'Hic petit episcopus iudicium parium suorum'.

sancti Swithuni Wintonie qui est in Comitatu Suthamton et non in Marchia Comitatum, milites vel homines alterius Comitatus secundum consuetudinem | Regni Anglie ponere non debetis nec potestis, et super hoc petierim iudicium parium meorum, et vos, non obstante excepcione mea et reclamacione, homines alterius Comitatus in dicta assisa nominatis et ponitis, ex hiis et quolibet eorum sentiens me et Ecclesiam meam gravari, ad sedem Apostolicam¹, a qua et per quam Episcopatum Wintoniensem cum omni jure suo et pertinenciis integraliter recepi in scriptis, et ad tuicionem sedis Cantuariensis appello, supponens me, dignitatem meam, et bona mea Ecclesie Wintoniensis, gentes michi adherentes et bona eorum protectioni dicte sedis Apostolice et sedis Cantuariensis.

¶ Cum ego Nicholaus Wintoniensis Episcopus excipiendo proposuerim coram vobis, domine Rex Anglie, quod in Assisa quam contra me recipitis vel recipere intenditis super advocacione Prioratus sancti Swithuni Wintonie secundum consuetudinem Regni Anglie suspectos michi ex justis causis ponere non debetis, et super hoc petierim iudicium parium meorum, et vos, non obstante excepcione tales . . . michi ex causis justis a me expressis nominatis, in dicta assisa et ponitis, me invito, et super hoc iudicium parium meorum debeant poni vel non michi denegatis, ex hiis et quolibet eorum sentiens me et Ecclesiam meam gravari, ad sedem Apostolicam a qua et per quam Episcopatum Wintoniensem cum omni jure suo et pertinenciis integraliter in scriptis et ad tuicionem sedis Cantuariensis appello, supponens me, dignitatem meam et bona mea et Ecclesie Wintoniensis, omnes michi adherentes, et bona eorundem, protectioni sedis Apostolice et sedis Cantuariensis.

¶ Domine Rex, Ego Episcopus Wintoniensis dico vobis quod Episcopi Wintonienses cum Conventu suo semper corpus fuerunt, ita quod Episcopi capud ipsi membra, ipse Episcopus (*sic*). Episcopus est Abbas, et hoc evidenter apparet, quia ipse Episcopus facit monachos, in manu ejus monachi professionem² [*? faciunt*], et non licet membrum a capite discedere, nec per aliquem posset fieri divisio, ita quod essent duo corpora in Ecclesia Cathedrali et duo capita, set per istam petitionem quam facitis, ut advocacionem in Prioratu habeatis, cum aliam habeatis in capite, scilicet in Episcopatu illo vacacante (*sic*) velletis facere duo capita in uno corpore, et divisionem

¹ In margin, 'Appellacio Nicholai Episcopi Wintoniensis ad sedem Apostolicam'.

² In margin, 'Nota quod monachi Ecclesie Wintoniensis profitentur in manu Episcopi Wintoniensis'.

capitis et membrorum, et hoc facere, ecclesias dividere et unire est spirituale, quod ad solum Papam pertinet et sine eo etiam si ego vellem facere non possum, nec ausus essem. Unde quia jam video periculum grave imminere michi et Ecclesie mee cum ad assisam procedatis, ob hoc sedem Apostolicam in scriptis appello. Et ad tuicionem etc. ut supra.

[? c. 1277 or 1284. *The Bishop (it seems doubtful whether Nicholas or John) having put certain questions to the Convent of St. Swythun in full Chapter, they here answer them seriatim. They ask for perfect freedom in the election of their Prior, having previously obtained the Bishop's consent to such election, and that the Bishop after confirming the Prior so elected should leave in his hands the unfettered management of the house, its inmates and estates, which should be once for all separated and made distinct from those of the Bishop and his successors. In times of vacancy the Bishop should have control over the Priory, but so that he should make no profit from their goods. They reply clearly to other questions on which he had asked their opinion.*]

¶ Reverende pater, ad articulos illos, devotis filiis vestris, vive vocis oraculo, in pleno capitulo expressos cum omnium obediencia, reverencia et honore sic respondent. Petit Prior et conventus sancti Swythuni Wintonie liberam et canonicam electionem Prioris sui: qui quidem Prior, sic electus et Episcopo presentatus et ab eo confirmatus, liberam et omnimodam habeat administracionem et potestatem domus sue interius et exterius in omnibus, et monachos [Fo. 188b.] recipiendi et faciendi et instituendi | et destituendi omnes obedienciarior, servientes et ministros domus sue, omnes et singulos, tam religiosos quam seculares, tam interius quam exterius, de consilio et assensu capituli sui vel majoris et senioris partis ejusdem et omnia alia faciendi tam in temporalibus quam in spiritualibus que sibi et Ecclesie sue viderint de consilio fratrum suorum expedire, absque aliquo impedimento vestri vel quorumcunque successorum vestrorum imperpetuum, tamquam Prelatus verus, legatinus [? legitimus] et perpetuus, et quod omnia bona sua, et hominum suorum omnium et singulorum penitus separata et discreta remaneant a bonis Episcopatus. Ita quod nec vos nec successores vestri aliquam omnino exactionem nec in redditibus, nec in terris, nec in boscis, nec in pascuis, nec in piscariis, seu alio quocunque modo ab eis exigere possint vel hominibus suis imperpetuum, salva vobis et successoribus vestris Canonica visitacione ac predicti Prioratus custodiam [*lege custodia*] tempore vacacionis. Ita nichil inde recipiatis, vel vobis approprietis racione dicte custodie, set omnes ipsius exitus et proventus Capitulo integraliter ministrentur. Insuper cedente vel decedente Priore Ecclesie supradicte, a vobis et successoribus vestris licenciam petant (*sic*) eligendi. Ad secundum vero istius articuli quod petitis quid velint vobis facere pro hujusmodi

statu optinendo, respondent et humiliter supplicant quatinus placeat sanctitate [? sanctitati] vestre inspicere privilegia, cartas Regum et Episcoporum predecessorum vestrorum, et alia munimenta que habent, que faciunt pro hujusmodi statu, quoniam, illis benivolo ac diligenti animo inspectis, credunt et firmiter sperant quod talia in ipsis reperietis per que animus vester non solum ad statum predictum, set etiam ad ampliora gracie beneficia debeat inclinari.

Ad illud vero quod petitis de illorum exhibicione, si que sint que faciant ad factum vestrum sic respondent quod absoluto sequestro illo facto per eos, ad hoc ex parte domini Regis deputatos, super omnibus munimentis nostris per litteras Regias quas habetis, ut dicitur, placeat eis, duobus prudentibus et discretis de consilio vestro, illa ostendere que habent, et si que reperiantur que possent in facto vestro proficere, quod de illis fiat vobis copia et autenticorum exhibicio cum ipsis indigueritis.

Ad illud insuper quod requiritis de assensu prestando super aliquo manerio vestro domino Regi appropriando, et quod super eo tale consilium vobis prestarent, pro quo secure possent respondere infuturum, sic respondent quod cum hujusmodi articulus, et ipsius finalis effectus ipsis sit dubius, et pro majori parte incognitus, petunt quod cum vestri benivolencia possint super eadem Regem quem specialiter contingit, ut dicitur, ac juris peritos consulere, quoniam ad omnia que ad bonum statum vestrum et Ecclesie vestre Wintoniensis ac honorem domini Regis predicti sine juris offensa pertineant animum habent, sicut decet, promptum et paratum.

[1277, Dec. 16. *Archbishop Peckham, having learnt by lawful inquisition that he can give license to the brethren of St. Thomas's Hospital, Southwark, to elect a new Warden in the place of Thomas de Lechelade, resigned, gives effect to their request.*¹]

SANCTI THOME SUTHWERKE. Frater Robertus permissione divina Cantuariensis Archiepiscopus totius Anglie primas dilectis in Christo filiis fratribus Hospitalis sancti Thome de Suthwerk salutem [etc.]. Vacante nuper hospitali vestro seu ejusdem custodia per resignationem fratris Thome de Lechelade quondam custodis vestri a nobis humiliter petivistis tanquam a vestro patrono habente vacationis tempore plenam administracionem temporalium domus ipsius, sicut per legitimam inquisitionem didicimus, quatinus vobis liberam tribueremus licenciam eligendi. Et ecce vobis tenore pre-

¹ See above, pp. 12, 200. In the latter case, that of Richard de Hulme in 1295, Pontissara claims that the appointment of Warden had always vested with the Bishops of Winchester, and here the Archbishop implies that he had some hesitation about his own right.

sentium petita concedimus. In cujus rei testimonium presentem litteram sigilli nostri munimine duximus roborandam. Data apud Bernewell. xvij Kalendas Januarii . Anno domini . m^o. cc^o. lxx^o. septimo . Consecracionis nostre sexto.

[? Same date. *The Archbishop grants the custody of St. Thomas's Hospital.*]

No heading. *A fragment. Frater Robertus (as above).*

Ad custodiam temporalium Hospitalis vestri.¹

[Fo. 189a.]

We here come to a fresh section of the Register which deals with important cases under litigation, of which the principal are the patronage of St. Julian's Hospital or the Domus Dei, Southampton, and the King's claim for the repayment of £300 advanced by King Henry III to Bishop John Gervays for the increase of the Episcopal 'stock'. To save space, we may refer with regard to the Southampton controversy to the summary supplied in the Introduction above, p. xxxvi. Concerning this some remarks made by Dr. Magrath, Provost of Queen's College, Oxford, in a letter with which he favoured me soon after its publication, may find a place here: 'You write, "Dugdale gives us no list of the Wardens of the Domus Dei". The reason of this is that since Edward III's time this College has been the Warden. It is true that, from time to time, especially when we chanced to have as provost a prelate like Langton or Bainbridge, whose name would count for more than that of the College, he has been described as Warden, and so Mr. Davies, in his history of Southampton, ends a useful list of the earlier wardens with a list of the provosts as wardens. But Edward III's charter gave the college "custodiam", i. e. the wardenship of the hospital, and, when Queen Elizabeth resettled the college, she gave it a second seal as Warden of the Hospital.'

The following title, filling three lines, is a fine specimen of red-ink calligraphy with a beautifully displayed initial I bordered with a pattern in sepia.

[1290, May 3. *The Court of Assize has to decide in whose hands vested the right of appointing the last Warden of the Southampton Hospital, who vacated his office by death, so as to prove with whom vested the right of advowson. The claimants at first were the Bishop of Winchester and the Community of the town of Southampton. The town withdrew their claim, which seems to have been merely fictitious to introduce the King's, so that the right by their default was adjudged to the Bishop. Then the King intervened, on the ground that the Warden, whom the Bishop had lately removed, had been appointed by his own mother Queen Eleanor in the time of Bp. Nicholas of Ely.*]

INCIPIT Registrum venerabilis patris Domini Johannis dei gracia Episcopi Wyntoniensis de omnibus placitis suis. Et primo de placito advocacionis Hospitalis sancti Juliani extra Suthampton.² Et incipit vicesimo die Maii. Anno regni Regis Edwardi filii Regis Henrici decimo octavo.

¹ Two folios have been cut out here.

² The site of God's house is now entirely within the town walls. Davies (*History of Southampton*, p. 99) states that 'this portion of the wall did not exist at the end of the thirteenth century.' If so, and if the old wall ran to the north of God's house, the gate outside of which it may have been then does not now exist. The two gates of the later wall (if so be), which are depicted in the plan which Davies gives, opposite p. 62, which are near the site of God's house, are Water Gate or South Gate, west of the site, and God's house Tower and Gate to the East, which forms the south-east corner of the town walls. It projects eastward from the walls, and is what is called a spur-work.—*Dr. Magrath.*

Assisa venit. Petit quis advocatus tempore pacis presentavit ultimum Custodem qui mortuus est ad Hospitale Domus Dei Suthampton quod vacat. Et cujus advocacionem communitas ville Suthampton clamat versus Johannem episcopum Wyntonie, et unde eadem communitas per atornatum suum dicit quod Burgenses ejusdem communitatis tempore pacis tempore domini H. Regis, patris domini Regis nunc, presentavit quemdam Robertum Cnouel clericum suum ad predictum Hospitale, qui ad presentacionem eorum fuit admissus et institutus in eodem, per cujus mortem predictum Hospitale modo vacat. Et episcopus Wynton. dicit quod quidam Johannes¹ predecessor suus tempore predicti domini H. Regis providit Hospitale de quodam Willelmo de Ebor. tanquam advocato ejusdem Hospitalis. Et postea idem Johannes providit eidem Hospitali de predicto Roberto. Unde dicit quod idem Robertus fuit custos ejusdem Hospitalis per ipsum Johannem provisos et ordinatus et non per ipsam communitatem presentatus. Et de hoc ponit se super assisam, et super hoc mandavit dominus Rex justiciariis hoc breve suum in hec verba.

Edwardus Dei gracia etc. Justiciariis suis de Banco salutem etc. Cum Burgenses nostri Suthampton implicant venerabilem patrem J. episcopum Wyntonie coram vobis per breve nostrum ultime presentacionis de advocacione Hospitalis Domus Dei Suthampton et ad evidenciam juris ipsorum Burgensium et nostri per medium ipsorum et ut vos in placito illo consultius et melius procedere possitis inspectio munimentorum dictum Hospitale tangentium, que idem episcopus [*lege* episcopus] eis sub sequestro detineri facit, plurimum sit necessaria, vobis mandamus quod munimenta predicta per Vicecomitem Suthampton ad certum diem quem expedire videritis sub sigillo dicti Vicecomitis et sigillis trium proborum legalium hominum ejusdem ville coram vobis venire et probis predictis eundem diem prefigi et interim placitum illud in suspenso teneri faciatis, ut inspectis munimentis predictis securius procedere valeatis in placito predicto. Teste etc.

Ideo data est dies in Octabis Sancti Johannis Baptiste. Et preceptum est Vicecomiti quod habeat predicta munimenta hic ad prefatum terminum sub sigillo suo et sigillis trium hominum de villa predicta, et similiter corpora recognita predicte assise, etc. Postea venit predicta communitas per atornatum suum, et dicit quod non vult istud breve prosequi. Ideo predictus episcopus inde sine die. Et predicta communitas in misericordia etc. Et predictus

¹ Bp. John Gervays.

episcopus habet breve ad semetipsum quod non obstante reclamacione ejusdem communitatis ad presentacionem ejusdem hospitalis idoneam personam admittat.

[1290, May 23. *A royal writ in which the King sets forth the complications that had arisen about the custody of the Domus Dei through the withdrawal of their claim by the Community of Southampton, and directs the two Justices whom he nominates, with the assistance of three good and impartial men of the neighbourhood, to see that right is done to the Bishop and to the other contending parties.*]

E. Dei gracia etc. dilectis et fidelibus suis Gilberto de Thorentone et Johanni de Metingham salutem. Cum Robertus le Avenier nobis et Consilio nostro nuper conquestus fuisset quod venerabilis pater Johannes Wyntoniensis episcopus auctoritate sua propria et absque nostro mandato prefatum Robertum a custodia Hospitalis sancti Juliani extra Suthampton quam ex collacione karissime matris nostre Alianore Regine Anglie tenuisse asserebat ejecisse debuerat, et idem episcopus coram nobis et prefato Consilio nostro respondisset quod advocacionem ejusdem Hospitalis per consideracionem Curie nostre versus Communitatem ville de Suthampton que ipsum episcopum coram T. de Weyland et sociis suis Justiciariis nostris de Banco per breve nostrum de advocacione predicti Hospitalis implacitavit disracionaverat, et quod postea per breve nostrum de judicio eidem episcopo directum, in quo continebatur quod non obstante reclamacione predictae communitatis eidem Hospitali de idoneo Custode provideret, Custodiam ejusdem Hospitalis Rogero de Moltone clerico contulit, et ipso Rogero amoto inde per preceptum nostrum per Willelmum de Brembleshete tunc Vicecomitem nostrum Comitatus Suthampton vi laicaque se tunc tenuit in eodem Hospitali ad perturbandum ipsum episcopum quominus officium suum [Fo. 189b.] spirituale exercere potuit | ibidem, Custodem instituit in eodem et hoc paratus fuit verificare per patriam; per quod vobis injunximus quod ad predictam villam Suthampton accederetis et diligentem inquisitionem super premissis faceretis; et jam intellexerimus quod predictus Robertus quoddam breve directum predicto Ricardo coram nobis et predicto Consilio nostro habito et etiam juri contrarium in Curia nostra in enervacionem facti predicti impetravit, in ipsius episcopi dispendium non modicum et gravamen, ecclesie sue Wyntoniensis exhereditacionem manifestam; nos eidem episcopo subvenire, pro ut justum fuerit, volumus [?] volentes in hac parte, vobis mandamus quod inspecto recordo coram nobis et Consilio nostro predicto inde habito quod vobis sub sigillo nostro mittimus, secundum ejusdem tenorem recordi pro ut justum fuerit procedatis.

Proviso tamen quod inquisicio inde facienda per probos et legales homines de vesin [? vicineto] Suthampton neutri parti suspectos et per quos rei veritas in premissis melius sciri poterit capiatur, ne per subornacionem vel procuracionem alicujus contingat alterutraque partium super jure suo in hac parte aliquatenus defraudari et occasione predicti brevis per prefatum Robertum impetrati et vobis inde directi, hoc facere non omittatis. Teste meipso apud Westmonaster. xxij. die Maii. anno regni nostri xvij^o. Clare.

[1290. *A list of the Charters and legal Instruments and evidences, including live and dead stock, ornaments, &c., belonging to the Domus Dei or St. Julian's Hospital at Southampton. The Provost of Queen's has very kindly revised my list of the place-names contained in this long charter, and has given information which I could not otherwise have obtained with equal accuracy as to the situation of most of the properties.*]

INSTRUMENTA LIBERATA PRIORI DOMUS DEI, SANCTI JULIANI EXTRA SUTHAMPTON PER INGERAMUM LE WALEYS¹ VICECOMITEM SUTHAMTON VIDELICET.—¶ Una carta de Werewe² de domo [? dono] Willelmi de Ryvers domui Dei de Suthampton. Item Domus Dei j. carta de Bekeley [*lege* Hekeleye]³ de dono Johannis Biset. Item j. carta de terra Suthampton et juxta Suthampton de dono Ricardi de Maydewelleghes et Havisie uxoris sue predictae domui. Item j. carta de predicta terra de Hekeli³ per Henricum Biset. Item alia carta de xvj sol. ij den. terre de dono Radulfi Pincerne predictae domui. Item j. carta de vj den. annui redditus de dono Ricardi Ruffi de Suthampton eidem domui. Item j. carta de quadam domo in Suthampton cum quadam placea⁴ de dono Roberti Boneyt et Alicie uxoris sue eidem domui pro Capellano habendo. Item j. carta de Heckelie de dono Radulfi filii Azonis eidem domui. Item j. carta de vj. acris et dimidia terre et dimidia acra prati de dono Johannis Sor predictae domui, scilicet in suburbio ville Suthampton. Item j. carta de una virgata terre in Geysiche⁵ de dono Nicholai de la Pentice predictae domui. Item j.

¹ The Le Waleys family belonged to Sherborne St. John, Hants. They were probably of Welsh origin. Sir Henry Le Waleys, Mayor and Sheriff of London, flourished at this time.

² Werewe = Werror (spelt below, p. 700, Verore). A manor in the Isle of Wight, on the W. side of the Medina, between Cowes and Newport. The grant of it by William de Redvers, Earl of Devon, to this Hospital is in 'Hist. MSS. Commission', Appendix to Fourth Report, p. 454.

³ Hekeleye, Hekeli[e], Heckley, now the name of the College's principal farm in South Stoneham parish, three miles NNE. from Southampton.

⁴ placea (in medieval Lat.), a piece or plot of land.

⁵ Geysich, Gussich, Gessich Regis, now Gussage All Saints, in Dorsetshire, five miles WSW. of Cranborne, so called to distinguish it from Gussage St. Andrew's and Gussage St. Michael's, all in the same part of the county. It is also spelt Gussyche, Gersiche, and otherwise. It is called Gussage as early as Henry VIII,

carta de Heckeli de dono Willelmi de Chalgrave predictæ domui. Item j. carta de quadam terra in Suthampton de dono Nicholai de Sigillo Berte.¹ Item j. carta de v. sol. annui redditus de dono Jacobi Imuld Custodis Roberto de Cutel. Item j. carta de tota terra de Sindham² de dono Willelmi de Cosham. Item j. carta de tota terra Ricardi de Maydenelegh et Hawysie uxoris ejus in Hamptone³ quam dederunt Radulfo et Johanni fratribus suis. Item una carta de tota terra quam Rogerus de Ringestone tenuit in Suthampton quam Adam de Porta⁴ dedit Roberto filio Walteri de Ryngestone.

¶ Item j. carta de tota terra quam Petrus de Cosham tenuit in Insula de dono Walteri de Insula predictæ domui. Item j. carta de dimidia hida terre in Insula de dono Walteri de Insula Gervasio de Hamptone. Item una carta de terra quam habuit Gervasius de Hamptone in vadium⁵ de Petro de Coseham que terra est juxta novum burgum de dono Walteri de Insula predictæ domui. Item j. carta de medietate omnium molendinorum que sunt vicina Capelle sancte Trinitatis ex parte australi de dono Johannis de Lillebon predictæ domui.

¶ Item j. carta de tota terra Petri de Cosham in Insula de Wythe de dono predicti Petri predictæ domui. Item j. carta de redditu vj. den. de dono Hugonis Mayner de Portestone de dono predicti Hugonis predictæ domui.

¶ Item j. carta de tota terra cum tenementis et mesuagio Margerie de Redvariis in Shamelhurst⁶ de dono predictæ Margerie predictæ domui.

¶ Item j. carta de una virgata terre in Aldestone⁷ cum

a manor belonging to *Godshouse*. The College has numerous documents, court rolls, rentals, &c., The manor has been conveyed to Lord Shaftesbury, but he allows Queen's College to keep the documents for historical purposes, to be produced when he or his successor requires.

¹ Perhaps 'Nicholas de Sigilbert'. But see p. 701, line 8. Bertha is probably the person to whom the land was given.

² The Provost thinks this may be for Sydenham or Tidenham, but he cannot trace it.

³ Hampton was the only name for Southampton till the middle of the tenth century, and was often given to the town later (J. E. Davies, *History of Southampton*, p. 14).

⁴ See Appendix where further notes will be found.

⁵ in vadium probably means 'for wages', in return for a service rendered.

⁶ S[c]hamelhurst. The name is preserved in Shamblehurst Farm in the parish of South Stoneham, and Shamblehurst Lane in the same parish, which crosses the L. and S.W.R. running from Eastleigh to Botley, a little to the SE. of Allington Farm.

⁷ Aldestone, called in the College books Aldyngton. A virgate of land was given by Roger Alis with moors and meadows [the donation here mentioned] in Aldyngton for the sustenance of two Chaplains by rendering annually half a mark of silver.

In a grant by Robert de Helyan and Isabella his wife to Henry de Blundeston, Warden of Godshouse, and John de Grundersell, Clerk, it is mentioned in connexion with

moris¹ de dono Rogeri Aliz predicte domui. Item j. carta de tota terra Johannis de Cancell quam fecit Hugoni Capellano. Item una carta de tota terra de Verore² ex dono Rogeri filii Marthe predicte domui. Item j. carta de tota terra quam Rogerus de Pres tenuit in Schamelhurst quam Rogerus de Cutel dedit Johanni Fabro. Item una carta de tota terra de Padewell³ de dono Rogeri filii Azonis de Hamptone predicte domui. Item j. carta de vij. acris et [Fo. 190a.] dimidia terre et dimidia acra prati in suburbio ville | Suthampton de dono Simonis et Alicie uxoris ejus predicte domui. Item j. carta de xxij. denariis annui redditus de dono Roberti Rabel predicte domui. Item j. carta de dimidia hyda terre in Insula de Wytch quam Petrus de Coseham dedit Gervasio de Hamptone. Item j. carta de xij. denariis annui redditus de dono Walteri filii Milde predicte domui.

¶ Item j. carta de una acra et dimidia terre in villa de Elkeresbury⁴ quam Johannes Suillet dedit Roberto Cope. Item j. carta de terra de la Bere quam Willelmus de Hamptone dedit Bernardo filio Plate. Item j. carta de ij. sol. annui redditus de dono Johannis filii Azonis predicte domui. Item j. carta de vj. denariis annui redditus de dono Aldich filii Ricardi Ruffi. Item j. carta de tota terra de Schite de dono Willelmi de Cosham predicte domui. Item alia

Townhull and *Shamblehurst* as the site of crofts called Blackdown, Molesland, Thorn-down, Chulnecroft, and Littlescroft, 23 Ed. I. In a release of William Choldecote to Sir Gilbert de Wygston, Warden, it is again mentioned in connexion with *Shamblehurst*, 16 Ed. III.

There is an *Allington* Farm in South Stoneham parish, not far from the Portsmouth and Gosport branch of the L. and S.W.R., which probably preserves or connects the old name of the locality.

There is a *Townhill* House marked in the map to Murray's *Handbook to Hampshire* (opp. p. 32) in or near South Stoneham.

¹ 'moors'.

² See note on 'Werewe' above.

³ 'Padewell', a grange, farm, and grounds, so called, lying within the liberties of the town of Southampton, whose name is preserved in Padwell Cross, situated where the road through Bar Gate to the Common parts from a road going NE. to Patswood and South Stoneham.

It was exchanged by the College under an Act of Parliament with the then Earl of Peterborough and Monmouth for an estate at Clifton Reynes in Buckinghamshire in 1724.

⁴ Elkeresbury or Eskeresbury is Exbury, a chapelry in the parish of Fawley, six miles SSE. of Southampton and nine and a half miles E. by N. of Lymington, on the left bank of the Beaulieu river near its mouth. There are seven other spellings.

The College has eleven documents concerning possessions in this place, besides two ancient rolls in which these eleven are copied. There is a bundle of letters and plans relating to the lands in Exbury. Calshot Castle, at the mouth of Southampton Water, is in Fawley parish. Mitford, the historian of Greece, lived once at Exbury House.

carta de terra de Schite¹ de dono Willelmi de Cosham Gervasio de Hamptone, et postea predictæ domui. Item j. carta de j. mesuagio et virgulto et terra extra virgultum que Michaelis de Luletone et Alicie (*sic*) uxor ejus dederunt Petro de Beverlaco. Item una carta de quodam mesuagio in suburbio Suthampton quod Willelmus Lebel et Alicia uxor ejus dederunt Ricardo de Bolbury.

¶ Item j. carta de xvj. sol. et ij. den. terre in villa de Hamptone quam Nicholaus de Sigillo dedit Radulfo Pincerne. Item alia carta de vj. denariis et item de aliis sex denariis in Hamptone in eadem carta de dono Willelmi filii Patricii predictæ domui. Item j. carta de piscaria que vocatur Novus gardus de Dupedene² de dono Roberti filii Edwardi predictæ domui. Item j. carta de tota terra de Eskeresbury de dono Roberti de Brokenhurst predictæ domui. Item j. carta de tota terra que est in feodo Margerie de Redvariis apud la Horapelder³ de dono predictæ Margerie predictæ domui.

¶ Item j. carta de iiij. sol. annui redditus quem Ricardus de la Prise dedit Johanni de Isomberd. Item j. carta de terra que est inter domum Radulfi de Bak et vigulum [[?] viculum] de dono Walteri Fulet predictæ domui. Item j. carta de medietate fururche⁴ apud Gussiche de dono Henrici de la Pentice predictæ domui.

¶ Item j. carta de quadam placea in suburbio Suthampton quam Walterus de Coverur et Agnes que fuit uxor Roberti Wynchard dederunt Jacobo Isombard. Item j. carta de xj. sol. annui redditus de dono Jacoby Isombard Custodi predictæ domui. Item j. carta de ix. sol. annui redditus de una Wolta⁵ in Suthampton de dono Roberti Bonet. Item una carta de domo et terra que fuerunt Sampsonis filii Willelmi Edulfi de dono Thurstani clerici de Suthampton predictæ domui. Item j. carta de quadam domo in villa de Suthampton de dono Nicholai de Bromore predictæ domui. Item j. carta de j. acra terre in Newetone⁶ de dono Benedicti Azonis pre-

¹ Schite, perhaps Shide, a suburb of Newport, I.W. Part of it was included in the manor of Cosham, one of the possessions of Godshouse in the Isle of Wight.

² *Novus gardus de Dupedene*, perhaps 'the new garden of Deepdene,' probably a local name for a valley. There was a 'Walter de Depeden,' the King's customer, who was agent for the town of Southampton at Lymington in 1324 (Davies' *Southampton*, p. 226).

³ La Horapelder. Probably, like Deepdene, the name of a locality. A pear-tree gave its name to Pear Tree Green, just over Itchen ferry at Southampton, and an apple-tree may easily have given its name to some locality in the neighbourhood. [Horeapeldore is given as one of the bounds of Wolmer Forest on fo. 114, lying between Grayshott and Poppehale. The name suggests a kindred derivation with Appeldore near Romney Marsh and Appledram close to Chichester.]

⁴ Fururche. See Appendix.

⁵ Wolta, volta, 'vault'.

⁶ Newetone or Niwetone, Newton, probably the suburb of Southampton, adjoining

dicte domui. Item j. carta de ij. libris et dimidia piperis de dono Radulfi le Fauctour et Juliane uxoris ejus predictae domui. Item j. carta de uno gardino et de una acra terre de dono filii Rogeri Patrich predictae domui.

¶ Item j. carta de terra que jacet juxta domum monachorum Belli loci¹ quam Walterus Flandrensis recepit de Magistro Rogero pro curia Domus Dei. Item una carta de ij. acris terre in suburbio Suthampton de dono Dionisii Fortin facto Ricardo de Wordie. Item j. carta de v. sol. et obolo annui redditus in Suthampton de dono Johannis filii Willelmi filii Azonis predictae domui. Item j. carta de redditu ij. sol. de dono Rogeri Marcheis predictae domui. Item j. carta de iiij. stagiis in Suthampton de dono Ricardi de Leycestre predictae domui. Item j. carta de j. mesuagio in Suthampton quod Alicia Brokard dedit Jacobo Isombard.

¶ Item j. carta de redditu v. sol. et oboli de dono Ricardi [Fo. 190b.] Abbatis de Donkewell² predictae domui. |

¶ Item una carta de ij. sol. solvendis predictae pro x. acris terre in Rihull.³

¶ Item alia carta de testimonio de predictis x. acris. Item j. carta de una placea cum edificio in Niweton quam Cecilia que fuit uxor Simonis Beket dedit Semanno Wolward.

¶ Item j. carta de toto tenemento quod fuit Claremunde Burgensis Suthampton et quod dedit Deo et beate Marie de Quarera.⁴ Item j. carta de una marcata redditus in Hamptone, quam Gilbertus de Columbario dedit Ricardo filio Rachinaldi. Item j. carta de una domo et una placea vacua et de redditu dimidie libre piperis de dono Roberti filii Simonis predictae domui. Item j. carta de tota terra Nicholai de Chirle quam dedit Roberto filio Simonis culcitari.⁵

¶ Item j. carta de placea in suburbio Suthampton de dono Jacoby Isomberd predictae domui. Item j. carta de dimidia virgata

Godshouse to the East. What is now 'Orchard Lane' was at one time called 'Newtown St.' See Davies, *op. cit.*, p. 455. This is Dr. Magrath's suggestion. He finds no evidence that Godshouse held property at Newtown, Isle of Wight.

¹ Beaulieu, the well-known Cistercian house.

² Dunkeswell, near Honiton, Devon, a Cistercian abbey, which was founded in 1201. This Abbot, Richard, was unknown to Dr. Oliver, who mentions only two in the thirteenth century, Ralph and Thomas (*Monasticon Dio. Exon.*, p. 394).

³ Rihull, probably for Ryhall or Ryhill, not an uncommon name in England, but the Provost has not found it in Hants or the Isle of Wight. A John Ryall was Prior of St. Denys, near Southampton, from 1397 to 1412 (Davies' *Southampton*, p. 441).

⁴ Quarrer or Quarr, a Cistercian abbey, near Ryde, Isle of Wight.

⁵ *culcitari*. Perhaps = *culcitario*, a maker of mattresses.

terre cum mesuagio in Gessich Regis quam Herbertus anglicus dedit Roberto de Wytst.

¶ Item j. carta de tota terra Walteri Aghomond Eukesbury de dono predicti Walteri predictæ domui. Item j. carta de medietate unius Burgesii novi burgi de dono Benedicte filie Roberti Noysons predictæ domui. Item j. carta de quodam mesuagio in Niwetone de dono Willelmi Patrich predictæ domui. Item j. carta de una vacua partica terre de dono Eve que fuit uxor Willelmi Wolward predictæ domui.

¶ Item j. carta de vij. sol. redditus de dono Roberti de Dupedene predictæ domui. Item una carta de j. virgata terre cum omnibus pertinenciis de dono Ricardi filii Willelmi Wycher predictæ domui. Item una carta de redditu iiij^s, de dono Johannis Hugonis de Suthampton predictæ domui. Item j. carta de dimidia hyda terre in Insula de Wyzt quam Willelmus filius Radulfi de la More dedit Gervasio filio Gilberti. Item j. carta de j. celario in parochia Sancti Michaelis in Suthampton et de ij. acris terre in Niwetone de dono Goldice filie Walteri. Item j. carta de j. mesuagio et gardino cum omnibus aliis pertinenciis in Niweton et particulam terre in Nuwe-land de dono Willelmi Patrich in Niweton. Item j. carta de j. placea cum edeficiis in Niweton de dono Alicie que fuit uxor Semanni Wolward predictæ domui. Item una carta de tota terra Johannis Booson de la Bere de dono ipsius Johannis predictæ domui. Item j. carta de j. libra cimini annui redditus de dono Johannis filii et heredis Dionisii Forein.

¶ Item j. carta de dimidia virgata terre in Gussich quam G. de Hamptone concessit Osberto Anglico.

¶ Item j. carta de tota terra et edeficiis in villa Suthampton que fuerunt Jocii de Bray, quam idem Jocius vendidit Waltero Flandrensi. Item j. carta de quodam mesuagio in villa Suthampton quod Alicia que fuit uxor Galfridi Huse et Walterus filius ejus vendidit (*sic*) Waltero le Palmer. Item j. carta de medietate cujusdam domus Thome filii Willelmi Wolward de dono dicti Thome et Alicie uxoris ejus predictæ domui. Item j. scriptum de Burgo Suthampton de quadam via competente¹ concessa ultra fossatum ville Suthampton. Item j. carta de redditu xij. den. de dono Walteri filii Mathei predictæ domui.

¶ Item j. carta de xlviij. sol. et iiij. den. annui redditus et j. libra piperis in Suthampton quam Johannes filius Radulfi de Hamp-
tone vendidit Waltero de Flandres. Item j. carta de Willelmo et

¹ Probably a footpath, to save a circuit by the highway.

fratre ejus filiis Roberti Boll de dono Nicholai de Pentice predictæ domui.

¶ Item j. carta de Galfrido Coco et filia Christiane la Braceres de dono Nicholai de la Pentice. Item j. carta de omnibus terris, omnibus redditibus et omnibus edeficiis que fuerunt magistri Rogeri de Suthampton in villa Suthampton et extra de dono dicti Rogeri. Item j. carta de omnibus terris, omnibus redditibus, et omnibus edeficiis in villa Suthampton et extra que fuerunt magistri Rogeri Berardi et successorum Gervasii de Hamptone predictæ domui.

¶ Item j. carta de terra, gardino et grangia et omnibus ad ea pertinentibus apud (*sic*) De dono Magistri Rogeri de Suthampton.

Item j. carta de omnibus terris, redditibus et edeficiis in [Fo. 191a.] villa | Suthampton de dono Rogeri de Suthampton predictæ domui. Item j. scriptum de xx. sol. terre in valore, quam Baldewynus Comes Exonie¹ dedit Radulfo de Bellingechwye. Item per Vicecomitem liberata eidem Priori lxxiiij. scripta ad modum Cirographi confectura [? confecta]. Item xij. scripta de quieta clamea. Item iiij. bulle. Item ij. scripta Cardinalis² de privilegio. Item ix. scripta indulgenciarum. Ornamenta, munimenta et alia pertinentia ad Hospitale sancti Juliani, Suthampton, liberata domino Roberto Elemosinario per breve domini Regis, videlicet ij. equi carectarum³ precio j. marca, duo jumenta,⁴ precio xij. sol., j. pullus, precio xij. den., octo boves, precio liij. sol. iiij. den., unus taurus et vij. vacce, precio xl. sol., octo annalia⁵ precio viii. sol., xix. porci, precio j. marca, vij. porcelli, precio xiiij. den., iiij. vituli, precio ij. sol., j. affrus ad molendinum,⁶ precio v. sol., j. pullus,⁷ precio vj. den., duo carecte, unde j. ferrea cum aciliis,⁸ viij. ciste⁹ unde una cum serura,¹⁰ j. cista, iiij. ciste ad panem inponendum, iiij. mappe,¹¹ j. claverus,¹² iiij. manutergia dupliciter et duo alia manutergia, j. ciphum de mazer,¹³ j. caneulla¹⁴ et ij. pipe, vatta, ij. barilla, ij. cuve¹⁵ et iiij. magne cuve,¹⁵ iiij. alia enea et j. furnesium, i. plumbum in fornesio, vj. olle enee extra

¹ Baldwin of Redvers (d. 1155) was the eldest son of Richard, Earl of Devon. He succeeded his father in other honours, and, it is said, in the lordship of the Isle of Wight. From his residence in Exeter Castle he is usually styled Earl of Exeter. For details of his life see *D. N. B.*

² Perhaps Cardinal Ottobon, who was Papal legate and put out a body of Constitutions in 1248.

³ Cart-horses.

⁴ Mares.

⁵ Yearlings.

⁶ Mill-horse. *Afferi* or *Affri* were horses used for farm-work.

⁷ Colt.

⁸ An iron cart with axles.

⁹ Chests.

¹⁰ A lock.

¹¹ *Mappe*, as *manutergia*, towels, are mentioned, will probably mean cloths to spread on the tables.

¹² *Claverus*, perh. cleaver.

¹³ *Ciphum de mazer*, a mazer cup or bowl, properly made of maple.

¹⁴ = *canula*, a little pipe.

¹⁵ *Cuve*, bowls or basins.

furnesium, iij. pocinecta, j. tripodem et j. craticla,¹ j. plumbum ad furnesium in pistrina, j. bankerus² in aula, v. mense cum trestellis, j. mensa domicialis,³ iij. lavacra unde j. debile, iij. pelves, ij. mortaria, j. salsarium, viij. chalones⁴ debiles et ij. linthea fracta, j. calix cum patena, iiij. paria vestimentorum cum corporali, j. cinctorium et ij. dalmatice, j. amicia per se, j. stola cum phanone, non bona, ut creditur, j. velum quadratum, j. missale, ij. gradualia, ij. antiphonalia, j. legenda, j. manuale, j. ordinale, ij. psalteria, j. ympnale, ij. epistolaria, j. liber de sermone fractus, j. collectarium, xlvij. libri belli de diversis rebus, vij. manutergia benedicta, ij. phiole de stangno,⁵ j. crux parva, j. penna eburnea, iij. carte legales, j. penna eburnea quod (*sic*) fuit sancti Thome Archiepiscopi Cantuariensis et tenetur pro reliquiis, j. parva Crux de argento, j. bursa de serico cum reliquiis, de oleo sancte Marie virginis, de Cilicio⁶ beati Edmundi Archiepiscopi, de pilleo⁷ beati Ricardi episcopi, cxix. carte de diversis Feofamentis.

[1292, Mar. 5. Here follows a statement in full particulars of the suit at law between the King and Bishop John de Pontissara on the right of presentation to St. Julian's Hospital, Southampton.]

PROCESSUS HOSPITALIS SANCTI JULIANI EXTRA SUTHAMTON.—Preceptum fuit vicecomiti Suthamton quod cum dominus Rex nuper in parlamento suo Pasche proximo precedente versus venerabilem patrem Johannem Wyntoniensem episcopum seysinam custodie Hospitalis sancti Juliani extra Suthamton per consideracionem Curie sue recuperaverat, et eidem vicecomiti per breve suum preciperat (*sic*) quod Roberto le Aumener Capellano talem seysinam nomine domini Regis de eadem custodia habere faceret, qualem idem Robertus nomine domini Regis antequam per predictum episcopum a ratione cujusdam brevis domini Regis eidem vicecomiti alias inde directi de eadem custodia ejectus fuit, ac idem episcopus postea coram ipso domino Rege et ejus Consilio venisset et ab ipso domino Rege petivisset quod seisinam advocacionis custodie predictae sibi ut vero patrono predicti Hospitalis restitueret, et quod ipsam eandem custodiam conferre et de eadem custodia ordinare permetteret pro ut predecessores sui episcopi Wyntonienses custodiam illam conferre et de eadem ordinare consueverunt; et quod idem Vicecomes scire faceret predicto Roberto quod esset coram domino Rege a die sancti

¹ Gridiron.

² Banker, tapestry or other covering for a bench.

³ *Mensa domicialis*, perh. the table where the family, the brothers and sisters, sat.

⁴ *Chalones*, counterpanes or blankets.

⁵ tin.

⁶ *Cilicium*, cloth made of Cilician goat's hair, worn next to the skin.

⁷ *Pilleus* = *pileus*, a hat.

I gratefully acknowledge considerable help from Dr. Magrath in much that concerns 'God's house', and specially with regard to this inventory.

Johannis Baptiste in xv. dies ubicunque etc. ipsum dominum . . . Regem et consilium suum super ordinacione predicti Hospitalis et collacione custodie ejusdem plenius certificaturus, et ostensurus si quid haberet vel pro ipso domino Rege dicere sciret quare predicto episcopo predictam advocacionem restituere et ipsam custodiam predicti Hospitalis conferre permittere non deberet. Ad quem diem predictus Vicecomes mandavit quod scire fecit predicto Roberto le Aumener juxta formam predicti precepti sibi facti, et per homines subscriptos, scilicet Johannem ate Barre et Henricum Brien, propter quod tam predictus episcopus quam predictus Robertus et similiter Johannes de Herdeleye qui pro domino Rege sequitur coram ipso domino Rege et ejus Consilio apud [Fo. 191b] Westmonaster. ad | diem predictum venerunt. Et idem episcopus instanter petiit quod idem dominus Rex advocacionem custodie predicti Hospitalis sibi restitueret, et quod ipsum de eadem custodia ordinare et eandem conferre permetteret, pro ut predecessores sui episcopi Wyntonienses eandem custodiam conferre et de eadem ordinare consueverunt. Et predictus Robertus dicit quod ipse nichil clamat in advocacione predicti Hospitalis, set dicit quod ipse seisitus [? fuit] de custodia ejusdem Hospitalis per Judicem istius Curie et per collacionem domine Regine matris domini Regis nomine ipsius domini Regis ut de libero tenemento suo, et petit quod quicquid contingat de advocacione predicta inter dominum Regem et ipsum episcopum quod nichil ei cedat in prejudicium quoad liberum tenementum suum de custodia ejusdem Hospitalis. Et super hoc predictus Johannes qui sequitur pro domino Rege dicit quod predictus episcopus restitutionem advocacionis predicti Hospitalis habere non debet. Dicit enim quod cum dominus Rex in parlamento suo Pasche proximo preterite seisinam advocacionis custodie predictae versus ipsum episcopum recuperaverat per consideracionem Curie sue, Et predicto vicecomiti preceperat quod predicto Roberto le Aumener ut nomine ipsius domini Regis de eadem custodia talem seisinam plenarie et integre habere faceret qualem idem dominus Rex per predictum Robertum habuit, antequam per predictum episcopum citatus fuit, et quod quidam Rogerus de Moltone bona et catalla predicti Hospitalis ad valenciam ccc. librarum et amplius ut in libris, calicibus, domibus prostratis et meremium [? meremio] venditis ciphis, mappis et utensilibus bonis vaccis et averiis vendidit et destruxit et alienavit a tempore ejectionis predicti Roberti et de quibus idem Robertus nondum est in seisina, et petit judicium si predictus episcopus ad restitutionem predictae advocacionis petendam admitti debeat antequam dominus Rex ad seisinam ejusdem custodie,

et etiam predictus Robertus de predictis rebus et per predictum Rogerum clericum suum alienatis et subtractis juxta formam predicti judicii pro ipso domino Rege redditu plenarie et integre fuerint seisis. Dicit etiam quod predictus Rogerus et quidam Paganus Thesaurarius, clerici predicti episcopi, a tempore predicti judicii pro ipso domino Rege redditu, quoddam scriptum inter quemdam Petrum de Roches quondam episcopum Wyntoniensem predecessorem predicti episcopi et Burgenses Suthampton confectum super ordinacione predicti Hospitalis et collacione ejusdem penes se retinuerunt, et quod idem scriptum eidem episcopo liberatum fuit eidem episcopo (*sic*) et in potestate sua nunc remanet, et per quod dominus Rex super jure suo advocacionis predicto plenius certiorari potuit etc. et petit quod predictus episcopus predicta catalla et predictum scriptum per se et suos alienata restituat ante quam ad restitutionem predictae advocacionis petendam admittatur; et quia predictus Johannes dicit predicta catalla per predictum Rogerum fuisse alienata et non per ipsum episcopum, et versus quem Rogerum idem Robertus actionem habere potuit de catallis illis reddendis, et etiam idem Rogerus sufficiens sit inde responsurus et satisfactorius si inde convincatur, nec est juri consonum quod predictus episcopus de petitione sua quo ad advocacionem predicti Hospitalis petitam per factum dicti Rogeri excludatur, dictum est quod predicto Johanni qui pro domino Rege sequitur quod aliud dicat pro domino Rege si sibi viderit expedire, et idem Johannes dicit quod prius quam predictum scriptum per quod dominus Rex de jure suo certiorari debet devenit ad manus et potestatem predicti episcopi per predictos Rogerum et Paganum clericos suos, ut dictum est, et per hoc paratus est verificare pro ipso domino Rege, sicut Curia etc. Et episcopus dicit et bene defendit quod non predictum scriptum nec aliquid aliud per quod dominus Rex super jure suo advocacionis predictae certiorari poterit in manum suam aut potestatem devenit per predictos clericos suos aut alios quoscumque, nec penes se remanet, et de hoc ponit se super patriam, et predictus Johannes qui sequitur pro domino Rege similiter. Ideo preceptum est vicecomiti Suthampton quod venire faciat coram domino Rege a die sancti Michaelis in xv. dies ubicunque etc. xxiii. etc. per quos etc. et qui ut predictum episcopum etc. ad cognitionem in facta predicta quia tam etc. Postea coram domino Rege a die sancti Illarii in xv. dies anno regni Regis nunc xix^o. venerunt jurati inquisitionis [Fo. 192a.] predictae et predictus Johannes episcopus | Wyntonie venit et similiter predictus Johannes de Hardeleye qui sequitur pro domino Rege venit, et idem Johannes de Hardeleye calumpniat

omnes juratos tanquam suspectos. Ideo preceptum est vicecomiti Suthampton quod venire faciat coram Rege a die Pasche in tres septimanas ubicunque etc. xvj. liberos et legales homines de villa Suthampton et preter illos xvj. liberos et legales de proximorum visu de Suthampton quorum vj. sint milites gladiis accincti, per quos etc. et qui predictum episcopum nulla affinitate attigerunt ad recognitionem in forma predicta quod tam etc. Postea ad diem illum quia homines juris calumpniati fuerint per Johannem de Hardeleye ordinatum fuit per consilium domini Regis quod vicecomes venire faceret coram domino Rege a die Pasche in tres septimanas Anno regni Regis E. xx. tam milites quam alios liberos et legitimos homines tam de villa Suthampton quam de visu ejusdem et tot et tales per quos etc. nisi R. Malet et Willelmus de Bereford prius ad partes Wyntonie venerint videlicet die Jovis proximo ante mediam Quadragesime anno supradicto ut patet per breve subsequens.

[*Same date. Continuation of the legal proceedings.*]

ITEM PROCESSUS SUPER HOSPITALE SANCTI JULIANI EXTRA SUTHAMPTON.—¶ Postea apud Wyntoniam coram R. Malet et W. de Bereford die Jovis proximo ante mediam Quadragesime anno regni Regis E. xx°. venerunt jurati de consensu partium electi qui dicunt super sacramentum suum quod nunquam aliquod scriptum inter P. de Roches quondam episcopum Wyntoniensem predecessorem J. episcopi qui nunc est et Burgenses Suthampton super ordinacione Hospitalis sancti Juliani extra Suthampton ad manus et potestatem dicti Johannis episcopi devenerit per Rogerum de Moltone et Paganum clericos ipsius episcopi seu per aliquem alium, nec per aliquem alienatum, nec etiam intelligant quod unquam aliquod scriptum inter dictas partes fuit consignatum vel factum. Dies datus est eis ad audiendum judicio suo ad diem in brevi contentum.

[*Same date. The question of the restitution of the Hospital.*]

INFORMACIO QUEDAM SUPER RESTITUCIONE HOSPITALIS PREDICTI.—¶ Nichil aliud petatur quam restitucio possessionis Hospitalis Suthampton, et si queratur quo jure episcopus Wyntoniensis petit possessionem predictam dicendum est quod adhuc non est responsio de illo jure, set tantum fiat petitio de restitucione possessionis predictæ.

[1293, Feb. 6. *The King, addressing Robert Malet, above-mentioned, instructs him in association with William de Berest, Justiciar, to inquire into the truth of John de Hardeleye's allegation about a writing between Peter de Roches and the Burgesses of Southampton concerning the right of presentation to St. Julian's Hospital.*]

ITEM PROCESSUS SUPER HOSPITALE SANCTI JULIANI EXTRA SUTHAMPTON.—¶ Rex dilecto et fideli suo Roberto Malet salutem.

Quia dilectus et fidelis noster Rogerus Brabazon capcioni cujusdam inquisitionis inter nos et Johannem Wyntonie Episcopum si quoddam scriptum inter Petrum de Roches quondam Episcopum Wyntonie predecessorem predicti Johannis Episcopi qui nunc est et Burgenses nostros Suthampton super ordinacione sancti Juliani extra Suthampton ad manus et potestatem predicti Johannis Episcopi devenit, sicut Johannes de Hardeleye qui sequitur pro nobis dicit vel non, sicut idem Johannes Episcopus dicit vacare non potest, ut accepimus, loco ipsius Rogeri constituimus dilectum et fidelem nostrum Willelmum de Berest Justiciarium nostrum una vobiscum ad inquisitionem illam capiendam. Et ideo vobis mandamus quod ipsum Willelmum loco predicti Rogeri ad vestrum socium admittatis. Mandamus enim eidem Willelmo quod ad certos dies et locum quos vos et idem Willelmus ad vos provideritis capcioni ipsius inquisitionis una vobiscum intendat. Teste meipso apud Westmonaster. vj. die Februarii.

[Feb. 9. *The Bishop's formal petition to the King for the restitution of the Hospital. He gives instances of the collation of the Hospital to successive Wardens by his predecessors William de Raleigh, John Gervays, Peter de Roches, and Ademar.*]

ITEM PETICIO EPISCOPI SUPER HOSPITALE SANCTI JULIANI EXTRA SUTHAMPTON.—¶ Dominus Episcopus Wyntoniensis petit sibi fieri restitutionem advocacionis Hospitalis Domus Dei de Suthampton sicut Willelmus quondam Episcopus Wyntoniensis fuit in seysina ejusdem advocacionis conferendo dictum Hospitale cuidam Willelmo Cherubin, et Episcopus Johannes predecessor istius Episcopi contulit illud magistro Nicholao de Rokeland, et idem Episcopus per resignacionem ejusdem magistri Nicholai contulit illud Johanni de Chibaltone, et idem Episcopus postea contulit illud idem Hospitale Roberto de Cnowel qui ultimo obiit seisisus de illo Hospitali.

[Fo. 192b.]

¶ Petrus de Rupibus Wyntoniensis Episcopus quemdam canonicum sancti Dionisii juxta Suthampton nomine Warin ordinavit in Custodem Domus Dei Suthampton qui illam custodivit usque ad tempus Willelmi de Raleigh qui eum amovit et eam cuidam Capellano suo nomine Johanne de Chibaltone contulit. Et idem Episcopus eundem Johannem postmodo amovit et contulit illam domum magistro Nicholao de Rokeland qui eam tenuit usque ad adventum domini Ademari electi Wyntoniensis, qui quidem electus dictum Nicholaum postea inde amovit et per successionem alicujus temporis ad instanciam magistri Galfridi de Feringes Officialis sui dictus electus illud Hospitale predicto magistro Nicholao redonavit qui

illud tenuit usque tempus Johannis Episcopi Wyntonie, qui quidem Johannes eundem Nicholaum inde postmodo amovit, et contulit custodiam ejusdem domus Willelmo de Eboraco qui illam custodiam tenuit per totum tempus vite sue; post cujus obitum idem Johannes Episcopus contulit illud Hospitale domino Roberto de Cnowel qui ultimo inde obiit seisisus. Qui in signum Curie et custodie dicte domus tradidit quoddam signum Crucis in habitu suo deferendum, quia predecessores sui hujusmodi signum prius non habebant; quod quidem signum predictus Robertus per totum tempus vite sue gestabat.

[*A further petition to the King and his Council, showing that the charge made by John de Hardeleye having by inquisition been proved groundless, there should be no further obstacle to the Bishop's recovery of the Hospital.*]

PETITIO MISSA DE CONSILIO PER GILBERTUM DE BONBYRY.—

¶ Domino Regi et ejus Consilio supplicat Johannes Episcopus Wyntoniensis sicut prius supplicavit quod advocacio Hospitalis sancti Juliani extra portam Suthampton ei restituatur. De qua quidem advocacione nondum extitit restitucio, obtentu cujusdam excepcionis, quam quidem Johannes de Hardeleye qui sequebatur pro Rege proposuit contra ipsum videlicet quod non deberet restitutionem dicte advocacionis habere quia de una (*sic*) scripto per quod dominus Rex posset instrui de jure suo quoad advocacionem ejusdem Hospitalis quod fuit amotum per clericos predicti Episcopi, et per eosdem clericos devenit in manibus ejusdem Episcopi, sicut predictus Johannes de Hardeleye alias imposuit eidem Episcopo coram Consilio Regis. De cujus scripti amocione iidem Episcopus et clerici sui se plene aquietaverunt per bonam inquisitionem, sicut Curia Regis eis consideraverat, et recesserunt quieti. Propter quod predictus Episcopus supplicat domino Regi quod restitucio predicti Hospitalis ei non differatur, set quod ipse possit restitutionem ejusdem habere, et de eo facere et disponere, sicut predecessores sui fecerunt temporibus retroactis. Postea ad petitionem predicti episcopi datus est ei dies usque in Octabis Purificacionis beate Marie Virginis ubicunque etc.

[1293, Michaelmas term. *The Bishop's petition, sent to the King.*]

PETICIO.—¶ Istud inrotulatur in rotulo termini sancti Michaelis Anno xxj^o. incipiente secundo.¹

¶ A nostre seigneur le Roi e a son Consail prie Johan Evesque de Wyncestre qil lui seit fete restitucion de la avoeson del hospital

¹ Edward I's regnal years begin November 20, in the course of Michaelmas term.

de seint Julian de hors Suthampton de la quele restitution il ad este delae par la reson de une excepcion qe un Johan de Hardeleye qe siwy por le Roy mist encontre lui, qil ne deveit sa restitution aver par la reson dun escrit par quel le Roi poest estre avise de son dreit de la avoeson de memes celi hospital qe fut aloine par les cliers le Evesque e par eus deverait estre devenu en les mains del evesque; ausi come memes celi Johan lur mist sure ancre fiez devaunt le conseil le Ray. De la quele blame de cet escrit memes celui evesque e ces cliers se sont pleinement aquitez par bone Enqueste ausi come la Court le Roi lur aveit agarde et partie quite. Dont il prie ore nostre seigneur le Roi qil ne seit mes de sa restitution de lae (*sic*) mes qil la pusse aver e de cele fere e ordiner ausi come ces predecessours ont fet en tens passe.

[1294, Feb. 9. *The Bishop's application is renewed on this date and twice afterwards, but without effect.*]

PROCESSUS.

¶ Postea in Octabis Purificacionis Anno regni Regis E. xxij^o.

Episcopus Wyntoniensis venit per atornatum coram E. de [Fo. 193a.] Thorentone et sociis | suis et instanter petiit restitutionem

Hospitalis sancti Juliani extra Suthampton. Et super hoc datus est dies a die Pasche in quinque septimanas coram Rege ubicunque etc. Item dies datus est Ricardo de Bretteville qui sequitur pro Rege in predicto placito. Et istud irrotulatur in xix^o. Rotulo de termino sancti Michaelis; ubi peticio predicti Episcopi irrotulatur.

¶ Dies datus est domino Regi per Ricardum de Bretteville qui sequitur pro eo et Johanni Episcopo Wynton. de placito advocacionis Hospitalis sancti Juliani extra portam Suthampton in Octabis sancte Trinitatis ubicunque etc. Quere per recordum de termino sancti Michaelis Anno xxj^o. finiente, Incipiente xxij^o.

¶ Placita apud Westmonaster. coram Rogero Brabacoun et sociis suis Justiciariis domini Regis in Octabis sancti Martini, Anno regni Regis E. xxij^o. Incipiente xxij^o. Dies datus est domino Regi per Ricardum de Bretteville qui sequitur pro eo et Johanni Episcopo Wynton. per atornatum suum de advocacione Hospitalis sancti Juliani extra Suthampton a die Pasche in xv. dies ubicunque etc. per recordum de termino sancti Michaelis. Anno regni Regis nunc xxj^o. finiente, Incipiente xxij^o.

[1299, April 26. *The Bishop, by his letters patent, promises the Prior and Convent of St Swithun that having already assigned to them the rectorial rights of Wotton in his diocese, he will do his best to procure from the Pope the confirmation of this his grant, and that if he should be unable to complete this matter in his own lifetime (which God forbid) he will leave it as a charge to his executors, if necessary, under ecclesiastical compulsion.*]

¶ LITTERA QUA DOMINUS EPISCOPUS WYNTON. LIGATUR . . . PRIORI ET CONVENTUI WYNTON. SUPER APPROPRIACIONE ECCLESIE DE WOTTONE FACIENDA ETC.¹—Omnibus Christi fidelibus ad quorum noticiam presentes littere pervenerint J. Dei gracia Wyntonensis Episcopus salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod cum nos caritatis intuitu ac aliis certis de causis lucidius alibi expressis dilectis filiis nostris . . . Priori et Conventui Ecclesie nostre Wynton. Ecclesiam de Wottone nostre Diocesis in proprios usus assignaverimus possidendam: Nos eos paterno affectu uberius prosequi volentes promittimus bona fide quod opem et operam modis omnibus quibus possumus ad ipsius appropriacionis confirmacionem a summo Pontifice impetrandam nos obligamus; quod si contingat dictam confirmacionem nobis superstitibus, quod absit, non impetratam, volumus et concedimus quod executores nostri illam confirmacionem sumptibus nostris impetrare teneantur. Ad quod faciendum eosdem obligamus per presentes. Et si necesse fuerit volumus quod ad hec per censuram ecclesiasticam compellantur. In cujus rei testimonium etc. Data apud Wolvesie vj. Kal. Maii. Anno domini M.cc. Nonagesimo Nono. Consecracionis nostre decimo Septimo.

[*Same date. The Bishop, having received on loan from his Prior and Convent a Bible in two volumes, well glossed, which had been the property of his predecessor Bishop Nicholas, binds himself under stringent penalties to return the same to its owners.*]

¶ ITEM ALIA LITTERA [IN QUA] IDEM DOMINUS EPISCOPUS OBLIG[ATUR] PREDICTIS PRI[ORI] ET CONVEN[TUI] PRO QUADAM BIB[LIA] IN DUOBUS VO[LUMINI]BUS BENE GLOS[ATA].²

¶ Omnibus Christi fidelibus presentes litteras visuris vel audituris J. Dei gracia Wynton. Episcopus salutem in Domino. Noveritis nos ex commodato recepisse a dilectis filiis nostris . . . Priore et Conventu Ecclesie nostre Wyntonie unam Bibliam in duobus voluminibus bene glosatam que aliquando fuit bone memorie domini Nicholai Wyntoniensis Episcopi predecessoris nostri nostro perpetuo seu quamdiu nobis placuerit inspiciendam, tenendam et

¹ See above, pp. 84, 85.

² Part of this marginal rubric has been shaved off by the binder. This Bible had been given to the Convent by the executors of Bp. Nicholas. See above, p. 84.

habendam. Ad cujus restitutionem eisdem fideliter et sine dolo faciendam obligamus nos per presentes : quoniam si in vita nostra non restituerimus eisdem obligamus executores nostros et omnia bona nostra mobilia et immobilia ecclesiastica et mundana cohercioni et districtioni cujuscunque judicis ecclesiastici et secularis quem predicti . . . Prior et conventus duxerint eligendum, quod possint eosdem executores per omnimodam districtionem compellere quousque dicta biblia dictis filiis et fratribus fuerit restituta. In cujus rei etc. Data ut supra proximo. |

[Fo. 193b.]

[Undated, prob. 1293. *Suit between the Bishop and William de Makeneye.*¹]

PLACITUM INTER EPISCOPUM WYNTON. ET WILLELMUM DE MAKENEYE.—¶ Willelmus de Makeneye petit versus Johannem Wyntonie episcopum septem mesuagia et septem virgatas terre cum pertinenciis in Makeneye juxta Brichwell ut jus suum per breve de avo. De quibus Radulfus de Makeneye avus predicti Willelmi cujus heres ipse est fuit seisisus in dominico suo ut de feodo die quo obiit, etc. Unde dicit quod Radulfus predictus avus predicti Willelmi obiit tempore domini H. Regis patris domini Regis nunc. Episcopus per atornatum suum venit et defendit vim et injuriam etc. et dicit quod predictus Radulfus avus predicti Willelmi non obiit seisisus de predictis tenementis in dominico suo ut de feodo tempore predicti H. Regis patris domini . . . Regis nunc quia dicit quod quidam Godefridus Episcopus Wyntonie predecessor suus tempore domini H. Regis² proavi domini . . . Regis nunc fuit seisisus de predictis tenementis, et post predictum Godefridum quilibet successorum suorum sine aliqua interruptione, et etiam dominus Rex in singulis vacacionibus Episcopatus predicti post tempus predictum fuit seisisus nomine custodis de eisdem. Unde precise dicit quod predictus Radulfus non obiit seisisus de predictis tenementis. Et quod ita sit petit quod inquiratur et Willelmus similiter. Ideo fiat inde Juratus.

¶ Jurati de concessu (*lege consensu*) partium electi dicunt super sacramentum suum quod predictus Radulfus avus predicti Willelmi non obiit seisisus in predictis tenementis eo quod nunquam fuit in seisisina de eisdem. Ideo consideratum est quod predictus Episcopus inde sine die et Willelmus nichil capiat per breve suum, set in misericordia pro falso clameo, etc.

¹ On this case see Introduction, p. lxxv, and below, folios 200a and b, pp. 735-738.

² Henry II.

[1290, June 28. *A writ from the King to the Sheriff of Oxford, who is ordered to attach the Bishop and his servants Philip de Hoivile and William, Parson of Witney, for trespass in hunting in the King's forest at Witney and assarting there. The answer is that the Bishop had not gone beyond his rights as granted and confirmed by the King himself. The justice of this plea was allowed, and in future full liberty in these respects would be conceded to the Bishop, his successors, and their men.*]

BREVE REGIS VICECOMITI OXONIE PRO CHACEIS EPISCOPI WYNTONIENSIS DE WYTTENEYE.¹—¶ Dominus Rex mandavit vicecomiti Oxonie per breve suum quod attachiaret Johannem Episcopum Wyntonie, Philippum de Hoivile et magistrum Willelmum, personam de Wytteneye ministros predicti Episcopi, ita quod haberet corpora eorum coram ipso domino Rege et consilio suo ad parliamentum suum post Pascha anno regni sui octavodecimo ad respondendum ipsi domino Regi de quibusdam transgressionibus per ipsum episcopum et ministros suos predictos factis domino Regi in boscis et chaceis ipsius, ut in venacione capta, assartis et aliis, pro ut per quandam inquisitionem coram Rogero de Moeles et Ricardo de Bosco captam et que inquisicio versus eos remanet, compertum fuit etc. Propter quod predictus episcopus et ministri sui predicti venerunt coram ipso domino Rege et ejus consilio apud Westmonaster. die Jovis proximo post festum sancti Barnabe apostoli parati domino Regi super articulis predictis et aliis quibuscunque sibi impositis respondere. Et dictum est predicto episcopo et ministris suis predictis quod de transgressionibus predictis quas domino . . . Regi fecerunt et sine waranto pro ut per predictam inquisitionem compertum est respondeant etc. Et super hoc predictus Episcopus profert cartam domini Regis nunc que testatur quod idem dominus Rex concessit et carta sua confirmavit ipsi Johanni Episcopo Wyntoniensi et successoribus suis quod ipse et successores sui capere possint omni tempore anni pro voluntate sua in omnibus boscis et chaceis suis omnimodam venacionem, et boscos suos assartare absque aliqua calumpnia vel atachiamiento Forestariorum, viridariorum, regardatorum seu aliorum ministrorum domini Regis. Et dicit quod per cartam illam clamat predictas libertates sibi et successoribus suis inperpetuum remanere. Dicit etiam quod ipse aut ministri sui predicti nullam transgressionem domino Regi fecerunt in venacione capta seu in assartis aliquibus factis, qualitercunque per predictam inquisitionem compertum sit, nec aliquid fecerunt nisi quod eis bene licuit, secundum formam carte predicte. Et petit quod dominus Rex videat cartam suam predictam et satis-

¹ See above, pp. 292, 293.

faciat quod sibi viderit esse faciendum et quod sibi placuerit, [Fo. 194a.] et quia dominus Rex bene recordatur quod ipse | alias de gracia sua speciali concessit predicto Episcopo et successoribus suis predictas libertates, et predictam cartam suam inde fieri fecit, in qua continetur expresse quod predictus Episcopus et successores sui capere possint omni tempore anni pro voluntate sua in omnibus boscis et chaceis suis omnimodam venacionem et boscus suos assartare absque calumpnia, etc. Et predictus episcopus et ministri sui predicti atachiati fuerunt ad respondendum ipsi domino Regi tantummodo de venacione facta et assartis factis in boscis et chaceis ipsius episcopi, et in hoc nullam transgressionem fecerunt, cum per cartam predictam licitum fuit et sit eis hoc facere pro voluntate sua omni tempore anni.

Consideratum est per ipsum dominum Regem et firmiter preceptum quod predictus episcopus et ministri sui predicti quoad hoc eat (*sic*) sine die, et quod predictus Episcopus et successores sui de cetero per se et ministros suos quoscunque voluerint in boscis et chaceis suis quibuscunque omni tempore anni pro voluntate sua venacionem capere, et boscus assartare licite et libere possint absque aliqua calumpnia vel impedimento quorumcunque ministrorum ipsius domini Regis seu heredum suorum inperpetuum. et secundum formam predictae carte domini Regis quam predictus Episcopus inde habet, etc.

[June 28. *The King's writ to the Sheriff of Oxford forbidding any molestation of the Bishop of Winchester or his dependants while acting within the rights conferred by the King's charter, enabling him freely to hunt and assart in his own chaces at Witney.*]

BREVE REGIS VICECOMITI OXONIE UT NON GRAVET NEC MOLESTET ALIQUEM RACIONE CHACEARUM EPISCOPI WYNTON. DE WYTTENEYE.—¶ Edwardus Dei gracia etc. Vicecomiti Oxonie salutem. Quia dilecti et fideles nostri Rogerus de Moles et Ricardus de Bosco in capcione ejusdem inquisicionis nuper per eos facte de transgressionibus venacionis in chaceis venerabilis patris J. Wyntoniensis episcopi de Wytteney infra procinctum Foreste nostre de Wychewode et de assartis ibidem factis ignari fuerunt tenore cujusdam carte nostre quam idem episcopus habet de venacione ubique in liberis chaceis suis per se et ministros suos pro voluntate sua capienda et etiam de boscis suis infra metas Foreste nostre assartandis, tibi precipimus quod predictum Episcopum seu Philippum de Hoyvile aut magistrum Willelmum, personam Ecclesie de Wytteneye ministros ejusdem Episcopi aut alios ministros suos pro hujusmodi venacione et assartis occasione inquisicionis

predicte, pretextu brevis nostri tibi prius inde directi non graves in aliquo seu molestes, set ipsos et manucaptos suos inde in pace et quietos esse dimittas. Teste meipso apud Haveringes, xxviiij. die Junii. Anno regni nostri decimo octavo.

[1284, June 5. *The Bishop acknowledges an account of £2,000, due from him to the Exchequer, as a fine for the charter granted and confirmed to him by the King for his possessions, liberties, free customs, &c., in his See of Winchester. He records that he had delivered to the King the Manor of Swainston, saving the Churches upon it. Of the fine he pays down £1,000, and promises £1,000 through the Prior and Convent of St. Swithun in return for the concessions which he has granted them. The Prior in the end of this document acknowledges this obligation. A copy of the Bishop's recognition of the King's charter is probably inserted here with reference to the last item.*]

FINIS LEVATUS IN SCACCARIO PRO EPISCOPO WYNTONIENSI.—

Johannes Wyntoniensis Episcopus recognoscit computum de M. M. libris de fine pro habenda carta Regis per quam Rex concessit et confirmavit eidem Episcopo et successoribus suis Manerium de Menes et omnes alias terras et tenementa, advocaciones abbatiarum, prioratuum, hospitalium, ecclesiarum, vicariarum et socam Episcopi suburbii Wyntonie cum pertinenciis, libertatibus, liberis consuetudinibus, returnis brevium, et aliis libertatibus suis, de quibus idem Episcopus seisisus fuit die concessionis predicte, scilicet v^o. die Junii. Anno xij^o. Et quod idem Episcopus et successores sui habeant liberam chaceam et venacionem de omnibus feris in omnibus boscis suis et terris suis, infra terras suas et feoda sua, tam infra limites Foreste quam extra. Et quod idem Episcopus et successores sui in boscis suis qui sunt quieti de vasto et regardo assartare possint juxta tenorem cartarum a progenitore Regum Regibus Anglie confectarum. Et idem Episcopus quietum clamat Regi et heredibus suis Manerium de Swynestone de Insula de Wyth cum membris et aliis pertinenciis suis, salvis eidem Episcopo advocacione ecclesie de Cauburne et Capellarum de Bristestone et Bynstede, sive fuerint ecclesie sue sive capelle, sicut continetur in quadam cedula attachiata originali anni xij.¹ In thesauro mille libre per Johannem Episcopum in ij. talliis, et debet

M. libras, de quibus prior sancti Swithuni Wyntonie debet [Fo. 194b.] ipsum | aquietare pro remissione et quieta clamea quas dictus Episcopus pro se et successoribus suis Episcopis loci predicti fecit prefato Priori et successoribus suis prioribus ejusdem loci. De quibus serjanciis quas Episcopi Wyntonienses solebant conferre in prioratu predicto sicut recordatum est per R. Bathon. et Wellens. Episcopum tunc Regis Cancellarium et testificatum per

¹ i. e. the 12 Edward I, Nov. 1283–Nov. 1284.

magistrum W. de Luda Elijensem electum et Ottonem de grandi sono, sicut continetur in memoriali anni sequentis et respondet infra.

COLLACIO FACTA.—¶ Prior sancti Swithuni Wyntonie recognoscit compotum de Mille libris de fine pro J. Episcopo Wyntoniensi sicut supra continetur in (?) thesauro liberato et quietus est.

[1285, June 6. *An inquisition at Farnham before four justices and thirteen jurors to define the limits of the Bishop's chaces in that neighbourhood and also of those lying between Winchester and the sea. They stated also how far the Prior had rights in these chaces.*]

INQUISICIO CAPTA SUPER CHACEIS DOMINI JOHANNIS DEI GRACIA EPISCOPI WYNTONIENSIS DE FARNHAM ET ALIIS CHACEIS.—Inquisicio capta coram Johanne de Kerkeby, R. de Hengham, Nicholao de Stapeltone, Nicholao le Gras apud Farnham die Jovis in septimana Pentecostes anno regni Regis Edwardi xiiij^o. per subscriptos videlicet per Willelmum de Evereste, Thomam Peverel de Mannesbrugges, Thomam Peverel de Blehengtone in Sussexia, Ricardum de Burhunte, Milites; Adam de Rippelinges, Galfridum Hamelin, Robertum Helim, Nicholaum de Ichene, Thomam Spirket, Henricum de Fraxino, Augustinum de Berkham, Johannem de Colemere et Thomam de Lemintone Juratos, qui dicunt super sacramentum suum quod predictus Episcopus currere debet, et omnes predecessores sui currere consueverunt in omnibus terris et boscis ipsius Episcopi et hominum suorum, et in omnibus terris et boscis Prioris Wyntonie et hominum suorum per totam comitatem (*sic*) Suthampton. Dicunt etiam quod predictus prior currere debet et omnes predecessores sui currere consueverunt in omnibus terris et boscis ipsius prioris et hominum suorum per totum Comitatem Suthampton exceptis terris et boscis que sunt in chacea de Crundale et in parcum ejusdem chacie ubi predictus prior currere non debet, nec predecessores sui currere consueverunt. Dicunt etiam quod predicta chacea de Crundale fuit aliquo tempore Foresta Regis usque ad tempus Petri Roches quondam Episcopi Wyntoniensis, qui chaceam illam perquisivit de domino Rege;¹ et post illam emptionem predictus Petrus et omnes successores sui currere consueverunt, absque hoc quod prior vel predecessores sui in ea currere consueverunt et extra quamdam antiquam Warennam quam Episcopus habet in occidenti Wyntonie, in qua predictus Prior currere non debet,

¹ In the margin, in a later hand, 'Nota'.

neque in terris suis propriis neque in alienis,¹ et est predicta Warennia sic bundata, scilicet a porta orientali Wyntonie, decedendo per aquam de Ichene usque ad Biterne versus australem et orientem ascendendo per aquam sicut blancum cheminum duci versus Tuefgate et sic per medium forinsecum capud longbosci² usque ad Blakehegge, et de hinc usque Melleberwe, et sic ad blancum cheminum de Warneford, et sic in longum aque usque in Astlingford et sic apud Coliersford, et de Colieresford (*sic*) apud Kernebreddes et sic in Brachio maris. Et quesiti si predictus prior currere debet alicubi in terris predicti Episcopi, dicunt quod sic in tribus locis, scilicet in grava de Sidelee et in gravis et boscis de Craule excepto intrinseco bosco et in terris tenentium predicti episcopi in Pette.

[1285, May 15. *The King inquires of the Treasurer and Barons of the Exchequer at what date and for what reasons the amercements of the Bishop of Winchester's men and other usual fines for felons, &c., were allowed to the Exchequer. He requires that a report on this matter should be sent to him without delay.*]

[No rubric-heading.]—¶ Edwardus etc. Thesaurario et Baronibus de Scaccario salutem. Quia certis de causis cerciorari volumus de tempore quo amerciamenta hominum Episcopi Wyntoniensis, fines murdrorum et catalla dampnatorum et fugitivorum eidem Episcopo vel predecessoribus suis Episcopis Wyntoniensibus fuerant ad Scaccarium predictum allocata, et de quibus allocacio eis facta exstitit, et a quo tempore amerciamenta, fines murdrorum et catalla hujusmodi Episcopis Wyntoniensibus non fuerunt allocata, et ex qua causa et quomodo et qua ratione. Vobis mandamus quod scrutatis rotulis predicti Scaccarii ac ea que de premissis inveneritis nobis sub sigillo Scaccarii predicti distincte et aperte sine dilacione mittatis et hoc breve. Teste meipso apud Westmonaster. xv. die Maii. Anno regni nostri Tertio-decimo. |

[Fo 195a.]

[1282, April 13. *The King to the Heads of the Exchequer. He understands that the amercements, &c., of the Bishop of Winchester's men belong by royal charters to the successive Bishops. The executors of the late Bp. Nicholas being bound to repay to the King certain sums in which the Bishop had been indebted to him, allowed the Court to take money from these amercements. The King desires that repayment should be made from some other source, as he is unwilling to exact anything unjustly.*]

[No rubricated heading.]—¶ E. Dei gracia etc. Thesaurario et

¹ From 'antiquam' to 'alienis' has been underlined.

² In the margin, in a later hand, 'Nota de Longwood'. In the same hand is written on the blank page at the end fastened to the binding, 'Bonde Warren. de Longwood' (folios 174, 194).

Baronibus de Scaccario salutem. Quia accepimus quod cum Episcopus Wyntoniensis qui pro tempore fuerit per cartas predecessorum nostrorum Regum Anglie habere debeat amerciamenta hominum suorum et catalla felonum et fugitivorum in terris suis, vos executores testamenti bone memorie N. nuper Wyntoniensis Episcopi de quibusdam pecuniarum summis quas idem Episcopus in vita sua de hujusmodi amerciamentis et catallis felonum et fugitivorum juxta libertatem suam predictam percepit onerare intenditis et quasdam alias pecuniarum summas quas idem Episcopus occasione hujusmodi percepisse debuit et que ad prefatos executores nomine decimati pertinent exigi facitis ad opus nostrum minus juste; Nos nolentes dictis executoribus injuriari in hac parte vobis mandamus quod, si ita est, tunc prefatos executores amerciamenta et catalla predicta que sic ad ipsos occasione premissa [[?] pertinent] habere permittatis. Et si quid inde levare feceritis ad opus nostrum, eisdem executoribus in solucione debitorum in quibus prefatus Episcopus nobis tenebatur ad scaccarium predictum die quo obiit debitam allocari fieri faciatis. Teste meipso apud Dunse. xiiij. die Aprilis. Anno regni nostri x^o.

[Undated. 1284. *A formal statement of the agreement between the King and the Bishop.*]

CONVENCIO FACTA INTER DOMINUM REGEM ET EPISCOPUM WYNTONIENSEM DE OMNIBUS TERRIS UT PATET INFRA.—¶ Rex per finem M. M. librarum quem Johannes Episcopus Wyntoniensis fecit cum E. Rege et pro quietaclamea quam idem Episcopus fecit Regi et heredibus suis de Manerio de Swynestone in Insula de Wyzt cum membris et aliis pertinentiis suis, salvis (*sic*) eidem Episcopo advocacione ecclesie de Cauburne et capellarum de Bristestone et Benested, sive fuerint ecclesie sive capelle, concedit et confirmat eidem Episcopo et successoribus suis Manerium de Menes et omnes terras et tenementa et similiter ut supra de eodem.

[1292, October 15. *The King, addressing the Sheriff of Hants, complains that without any sufficient warrant from himself or the Exchequer, he has taken into his own hands the Fair of St. Giles at Winchester, to the manifest prejudice and loss of the Bishop. If this be so, he requires him to restore the Fair to the Bishop without delay, with any profits which he has received from it, and to report the reasons for this caption at the next Parliament.*]

INCIPIT PLACITUM DE FERIA SANCTI EGIDII, ET PRIMO SCRIBIT REX VICECOMITI SUTHAMPTON QUOD REDDAT EPISCOPO FERIAM POST CAUSAM QUAM CEPIT IN MANUM DOMINI REGIS.—¶ Edwardus Dei gracia etc. Vicecomiti Suthampton salutem. Quia

ex insinuacione venerabilis patris J. Wynton. Episcopi accepimus quod tu feriam Episcopi sancti Egidii de Wyntonia cum libertatibus et liberis consuetudinibus ad eam pertinentibus auctoritate tua propria et absque aliquo mandato tibi per nos vel per Thesaurarium et Barones nostros de Scaccario inde facto cepisti in manum vestram et captam tenes in ipsius Episcopi prejudicium et dispendium manifestum, Nolentes eundem Episcopum indebite gravari in hac parte Tibi precipimus quod si ita est tunc eidem Episcopo feriam suam predictam cum libertatibus et liberis consuetudinibus predictis sine dilacione restituas. Et si quid inde perceperis id similiter restituas eidem. Et nos super causa capcionis predicte in proximo parlamento nostro sub sigillo tuo distincte et aperte reddas certiores. Teste meipso apud Berewk super Twedam xv. die Octobris. Anno regni nostri xx^o.

¶ Sub eadem forma et pro nundinis scriptum fuit Malcolmo de Harlegh escaetori dicti domini Regis ultra Trentam. Data ut proximo supra.

[Undated. The inquisition which follows may have been the outcome of the King's mandate above to the Sheriff, the irregularities in the management of the Fair by the Bishop and his men to the detriment of the King's dues being held by the Sheriff to justify his assuming the same on the King's behalf. Under whose authority these jurats were summoned, and whether they were citizens of Winchester and of what social position, does not appear.]

INQUISICIO.—¶ Dicunt jurati per sacramentum suum quod Episcopus Wyntoniensis habet et tenet Feriam sancti Egidii extra Wyntoniam per xvj. dies ex concessione attenta domini Regis, et ultra predictos xvj. dies capit et per suos capere facit omnimodas consuetudines post predictos xvj. dies de exeuntibus et introeuntibus, sicuti in predictis xvj. diebus, ubi intelligunt quod nulla consuetudo deberet levare nisi per ballivos domini Regis ad dampnum Civitatis et populi.

¶ Item quod ultra xvj. dies Episcopus et sui ministri tenent magnum pondus quod blanket¹ ad ponderandum Centenarium omnium mercemoniorum ubi nullum pondus ire deberet nisi pondus domini Regis.

¶ Item dicunt quod Episcopus et sui tenentes de Souk appropriant sibi unum mercatum in suburbio Wyntonie ubi vendunt

¹ 'blanket.' I cannot trace this word elsewhere used for a weight. Perhaps a hundred-weight of stones enclosed in a piece of blanket was used as a counterpoise to the same weight of goods on which toll would be payable to the Bishop's officers.

ceram et lanas et omnia alia mercemonia unde consuetudo [Fo. 195b.] possit levare, ubi aliquod | mercatum esse non deberet a septem leucis a Wintonia nisi in villa Wyntonie, ad maximum dampnum et detrimentum totius Civitatis.

¶ Item dicunt quod Episcopus et sui ministri per predictos xvj. dies capiunt de quolibet venditore panis in villa per septimanam j. denarium ubi dominus Rex capit suo tempore nisi obolum. Et ubi dominus Rex capit quadrantem Episcopus et sui ministri capiunt obolum, et de qualibet carecta veniente in villam cum aucis¹ j. aucam, vel de j. bussello micium² (? miciarum) quadrantem et de xij. denariis filicii³ quadrantem, et de quolibet bussello bladi per se quadrantem, de quibus dominus Rex et sui ballivi nichil capiunt per totum annum.

¶ Item dicunt quod tempore domini H. patris domini Regis nunc Willelmus de Raleigh⁴ Episcopus Wyntoniensis appropriavit medietatem vici extra portam borealem et medietatem vici extra portam occidentalem, que solebant esse in manu domini Regis H. et predecessorum suorum et pertinent ad Civitatem Wyntonie, et omnes tenentes solebant esse sectatores Curie et ad omnia tallagia guldabiles, et modo non sunt.

¶ Item dicunt quod ubi dominus H. Rex concessit per cartam suam civibus suis Wyntonie custodiam ministerii de tallagio Wyntonie cum omnibus libertatibus et consuetudinibus, placitis et omnibus aliis rebus ad ministerium illud pertinentibus Reddendo inde per annum hoc [? quod] de ministerio illo solebat reddi anno et die quo avus dicti H. Regis fuit vivus et mortuus, et quod nullus operaretur in ministerio illo infra v. Miliaria a civitate Wyntonie sicut solebat fieri tempore H. avi predicti H. nisi per dictos Cives Wyntonie super forisfactura domini Regis.

¶ Dicunt etiam quod Episcopus Wyntoniensis receptat talia ministeria magna et parva in soca sua libera de quibus dominus Rex deberet habere de quolibet ministerio magno burellorum⁵ per annum v. sol. et de ministerio Chalorum⁶ duplicium xij. den. per annum et de simplicibus vj. den. et hoc ad grave dampnum Civitatis et exhereditacionem domini Regis.

¹ 'With geese.'

² *Michea* or *michia*, 'a loaf', 'manchet'. See Du Cange, quoting from Hearne's notes.

³ 'Coarse thread, yarn'.

⁴ Marginal note: 'Willelmus Raleigh fuit tempore regis H. tertii'. He was Bishop 1244-50.

⁵ Burellus, '*burel*', a coarse woollen cloth, frieze, or a garment made of this fabric.

⁶ *Chalones*, 'counterpanes, or coloured blankets'.

[Undated. *The customs of St. Giles's Fair.*]

CEO SOENS LES CUSTUMES DE LA FEIRE SEINT GYLE DE WYNCESTRE.—¶ De la veille seint Gile a point del jour suffre len entrer e isser marchaunz et autres ouesque tote maneres de marchaundises a lor volente fors qe lem prent le tonnu de eus si come len a tottens fet pus la feire fut establie deques a la feste nostre Dame la Nativitee.¹

¶ E apres le jour nostre Dame ne put nul marchaunt entrer ouesque marchaundies a decendre sa marchaundise en la Feire, sil ne face sin oue le Evesque por ceo fere, e ceo par aunciene usage de la feire e teles fins prent le Evesque dekes ataint qe les xvj. jours de la feyre seint passees e ne une autre e prent le tonnu use.

¶ E tous les xvj. jours si set le Evesque tenir les plez de la feire en une meson en memes la feire. E apres les xvj. jours ne tient il nul pley de la feire fors la court de la Soke de Wyncestre, en la quiele Court il tient genz a dreit de trespas set en tel lib en la feyre est come ailours en la soke, e ceo ne est mie en la forme come en pleyde en la feyre, mes soloms ceo qe lem pleide par mi lan en la court de la Soke.

¶ Dautrepart apres les xvj. jours lem veit un jour autre jour et le tierz jour par mi la feire a chival e a pie e crie qe les marchaunz abatent e vendent la feire e sen ailent e chescum jour oue greindre force dancre si fet em cete gre. e pus le quart jour si fet em le serche de la feire ceo est asaver por ceo qe il par la crie ne vendent pas eus demurent acontre la crie. En le soil le evesque si preint le evesque de eus solom ceo qe lem ad use del tens qe la feire fu estable, e ceo soloms ceo qil pount a conue iure entre les bailifs le evesque e les marchaunz e lem ne put mie en ceste prise estre greuou, kar donke lerreint marchaunz de venir a la feire pour tele grevaunce.

¶ Dautrepart les iij. jours qe lem gre abatez si prent le evesque a les barres de la feire la issue de marchaundise vendu en la feyre e ren de encree ne prent.

¶ Dautrepart touz les jours del an si akatem e vent en la soke ausi come en la Citee. kar il tout un usage.

[Undated. *The Bishop writes to the King complaining of the intrusion of Richard de Aston, Sheriff of Hants, and of his servants at the end of the Fair for three days, during which the sellers of merchandise should be dispersing. He asks of the King a remedy against this trespass.*]

PETICIO EPISCOPI DOMINO REGI SUPER RESTITUCIONE HOSPI-

¹ Nativity of our Lady, Sept. 8.

TALIS SANCTI JULIANI EXTRA SUTHAMPTON.¹—A nostre seigneur le Rei e a son consail mostre Johan Evesque de Wyncestre qe la ou il ad la feire de seint Gile dehors Wyncestre par xvj. [Fo 196a.] jours duraunt, e apres les xvj. jours | a la feire qe drein fut cest au comaunde le Evesque ausi come ces predeceussours tudis avent fet eles Reis en tens de vacacioun de cel evesquee qe les marchaunz trussasent e sa terre voidassent qi volenteres e de gre por graunt partie le firent e il nul^e custume ne nule chose qe a feire apendit ne prist ne prendre ne fit apres les xvj. jours la vindrent Willame de Godeshulle, Audrien Justin e Rogier Aunfrei ministres le viscounte de Suthampton e firent les marchaunz vendre e acheter e en le soil le evesque demorer e tonnu des marchaunz pristrent contre le Roy e la volonte le Evesque e en deheritaunce de lui e de la Eglise. E de sicome le evesque nul forfet ne fist au Rey ne tonnu de Custume ne prist ne riens qe a feire apendeit apres ceo xvj. jours ne lessast a nul homme feire ne marche tenir en autri soil estre le gre e la volente celoï a qi le soil est. Prie le avaunt dit evesque a nostre seigneur le Roi qe de ceo trespas qe fet li est par les avaundites ministres le viscounte li face aver remedie.

[1294, Feb. 2. *The Court of the Exchequer hears the statement of the Sheriffs' bailiffs cited for trespass on the prolongation of the Fair for three days beyond the stipulated xvj., and on the ground that if this were to continue the vendors would not attend punctually at the beginning of the Fair, which would be to the Bishop's prejudice, decide that the limitation of the xvj. days must in future be strictly observed, and that all vendors must then depart. This decision is enrolled, and the matter closed.*]

PROCESSUS.—¶ Ricardus de Aston Vicecomes, Willelmus de Godeshulle, Audrien Justin, et Rogerus Aunfrei, ballivi ipsius Vicecomitis attachiati ad respondendum Johanni Wyntoniensi Episcopo de placito transgressionis et unde queritur quod cum ipse et predecessores sui per cartas progenitorum Regum Anglie et confirmationem Regis nunc annuatim habeant et habere debeant feriam sancti Egidii Wyntonie cum omnibus libertatibus ad eandem pertinentibus per xvj. dies duraturam incipiente primo die in vigilia sancti Egidii predicti, Vicecomes et alii postquam predicti xvj. dies predictae Ferie proximo preterite essent completi fecerunt clamare quod mercatores qui fuerunt in eadem feria morarentur et mercimonia sua facerent per tres dies sequentes pretextu cujusdam proclamacionis, iidem mercatores ultra predictum tempus statutum

¹ The rubricator has made a mistake here. St. Julian's Hospital was left behind several pages ago.

et limitatum moram fecerunt in predicta Feria et mercimonia sua agitarunt per tres dies sequentes contra formam predicte libertatis et confirmacionis Regis E. nunc, ad dampnum suum M. librarum. Et hoc offert, etc.

¶ Et predicti Ricardus et alii veniunt et dicunt quod ex quo predictus Episcopus habet tempus limitatum habendi et tenendi predictam Feriam videlicet per predictos xvj. dies, ultra tempus illud non potest nec debet columpnare de eadem Feria, et qualitercunque predicti mercatores morabantur in eadem Feria per tres dies et mercimonia sua fecerunt. Hoc fuit ad commodum Regis et populi, et non in prejudicium predicti Episcopi. Et petunt judicium etc.

¶ Et quia licet predictus Episcopus non multum dampni sustinuit ad presens ratione more quam predicti mercatores fecerunt in predicta Feria post predictos xvj. dies, posset tamen per temporis processum prefato Episcopo et successoribus suis in majus verti periculum per hoc quod si consuetum esset in futurum ut mercatores residerent et moram facerent per tres dies faciendo et agitando mercimonia sua ultra predictos xvj. dies, forte iidem mercatores tardius venirent ibidem in principio nundinarum ratione predictorum trium dierum, et subtraherent in principio quod excederet in fine, quod esset aperte ad dampnum et prejudicium predicti Episcopi et successorum suorum.

¶ Consideratum est per Thesaurarium et Barones quod predictus Episcopus et successores sui predictam Feriam decetero teneant et habeant annuatim per predictos xvj. dies et quod finitis illis xvj. diebus finiatur illa Feria et claudantur mercimonia et recedant mercatores, et quod mora seu residencia mercatorum ad mercimonia sua monstranda seu vendenda decetero non fiat ultra predictos xvj. dies plene completos.

[*Same date. The enrolment of this plea.*]

IRROTULACIO.—¶ Istud placitum irrotulatur coram . . . Thesaurario et Baronibus de Scaccario a die Purificacionis beate Marie in quindecim dies. Anno regni Regis Edwardi vicesimo secundo. Residentibus tunc ad Scaccarium domino W. de Marchia¹ Bathoniensi et Wellensi Episcopo, Thesaurario, Domino Philippo de Wylebi, Decano Lyncolniensi, Cancellario, et dominis Johanne

¹ William de Marchia succeeded Robert Burnell as Bp. of Bath and Wells in 1293. He had a high reputation for sanctity, but applications for his canonization between 1324 and 1328 were unsuccessful. He had been custodian of Freshwater, I.W., in 1286. See above, p. 23.

Surrey Record Society.

Number XIX.

V.6 - #19.

WINCHESTER REGISTERS.

PART VIII

(JOHN DE PONTISSARA, *continued*).

LONDON:

ISSUED BY

THE SURREY RECORD SOCIETY

BY ARRANGEMENT WITH THE EDITORS & PUBLISHERS,

THE CANTERBURY AND YORK SOCIETY.

THE PUBLIC LIBRARY
OF
PORT WYNE & ALLEN CO., INC.

de Cobeham, Willelmo de Karletone, Petro de Leycestre Baronibus in eodem Scaccario. ¶ Et sic finitur. |

[Fo. 196b.]

[1291, October 6. *Final concord between the Bishop and Richard de la Rude concerning a messuage, lands, and rent in Wysshangre. For their recognition of his right to this property the Bishop pays Richard and Margaret 100 marks sterling.*]

FINALIS CONCORDIA FACTA IN CURIA DOMINI REGIS INTER EPISCOPUM WYNTONIENSEM ET RICARDUM RUDE ET MARGARETAM UXOREM EJUS.—¶ Hec est finalis concordia facta in Curia domini . . Regis apud Westmonasterium in Octabis sancti Michaelis Anno regni Regis E. filii Regis H. nonodecimo coram Johanne de Metingham, Roberto de Hereford¹, Elya de Bekyngham, Willelmo de Gyselham et Magistro Roberto de Thorpe Justiciariis et aliis domini . . Regis fidelibus tunc ibi presentibus inter Johannem de Pointayse episcopum Wyntoniensem querentem et Ricardum de la Rude et Margaretam uxorem ejus impediētes, de uno mesuagio, Centum et sexaginta acris terre, viginti duabus acris prati, viij. acris bosci, C. et iij. acris pasture, de xxiiij. solidis et ix. denariis redditus cum pertinenciis in Wysshangre. [Unde] Placitum Warantie Carte summonitum fuit inter eos in eadem Curia, scilicet quod Ricardus et Margareta recognoverunt predicta tenementa cum pertinenciis esse [jus] ipsius Johannis, ut illa que idem Johannes habet de dono predictorum Ricardi et Margarete, habenda et tenenda eidem Johanni et heredibus suis de capitalibus dominis Feodi illius per servicia que ad illa tenementa pertinent in perpetuum. Et preter eandem Ricardus et Margareta concesserunt pro se et heredibus suis quod ipsi warrantizabunt eidem Johanni et heredibus suis predicta tenementa cum pertinenciis contra omnes homines in perpetuum. Et pro hac recognitione, warrantia, fine et concordia Idem Johannes dedit predictis Ricardo et Margarete c. marcas sterlingorum.

[1253, ? Oct. *This note supplies certain facts about Brading advowson not to be found in the Register at Wolvesey.*]

DE ECCLESIA DE BRERDINGES QUEDAM INVENTA ALIBI QUAM IN REGISTRO APUD WOLVESEYE.—Memorandum quod post festum sancti Dionisii Anno Consecracionis² Audemari electi Wyntoniensis iij^o. Cum orta fuerit lis inter . . Priorem de Wenlok petentem ex parte una et dominum Walterum de Insula Militem ex altera in

¹ For 'Hertford'.

² Probably a mistake for 'Electionis'. Aymer was consecrated by Pope Alexander IV on May 16, 1260, and died in the following December.

Curia domini Regis super jure advocacionis ecclesie de Brerdinges¹ vacantis tunc tempore per mortem H. de Rupibus quondam Rectoris ejusdem uterque ipsorum litigantium ob favorem et instanciam domini . . Wyntoniensis electi Guidonem Capellanum et Warderobedarium suum ad eandem ecclesiam presentavit. Verumtamen dominus . . Electus ratione ultime collacionis ejusdem quam fecit predecessor ejus P. Wyntoniensis Episcopus, domino H. de Rupibus defuncto ipsam eandem ecclesiam contulit dicto G. presentato dispensatoque cum eodem ut infra ipsum in ecclesia instituit memorata, ac . . Decano de Insula ut ad collacionem ipsius domini . . Electi in corporalem possessionem dicte ecclesie induceret eundem suis litteris demandavit.

[1254, Feb. 5. King Henry III, the advowson of Brading having been adjudged by the King's Court to the Prior of Wenlock against Walter de Insula, instructs the Bp. Elect to admit the person presented by the Prior.]

SEQUENTI VERO TEMPORE RECEPIT DOMINUS EPISCOPUS LITTERAS DOMINI REGIS PRO PRIORE DE WENLOK IN FORMA SUBSCRIPTA.—H. Dei gracia Rex Anglie etc. Sciatis quod . . Prior de Wenlok in Curia nostra apud Westmonasterium per considerationem ejusdem Curie recuperavit presentacionem suam ad ecclesiam de Brerdinges versus Walterum de Insula et Matildem uxorem ejus, et ideo vobis mandamus quatinus, non obstante reclamacione predictorum domini W. et M., ad presentacionem dicti Prioris ad eandem ecclesiam personam ydoneam admittatis. Teste R. de Turkelby apud Westmonasterium v. die Februarii Anno regni nostri xxxviii^o.

[1254. On the presentation of the Prior and Convent of Wenlock, Aymer, the Elect of Winchester bestows letters of Institution to the Rectory of Brading on Guido, his Chaplain and Treasurer, though he claims the right of patronage to the Bishop.]

LITTERA INSTITUCIONIS ECCLESIE DE BRERDINGES.—Universis etc. A. dei gracia Wyntoniensis Electus salutem etc. Noverit universitas vestra quod nos ad presentacionem Religiosorum virorum Hymberti Prioris et Conventus de Wenlok quam de domino Guidone Capellano et Thesaurario nostro nobis fecerunt ad ecclesiam de Brerdinges in Insula, vacantem per mortem bone memorie H. de Rupibus, quondam Archidiaconi Wyntonie, eundem Guidonem admisimus et ipsum in ecclesia instituimus antedicta, salvo in omnibus nobis et successoribus nostris jure patronatus, quod dicimus nos habere in ecclesia memorata. Data apud Merwell, xiiij^o. die Februarii. Anno domini m^o. cc^o. quinquagesimo tertio.

¹ See above, pp. 124, 173.

[Undated, but shortly after last letter. The Prior and Convent of Wenlock, having agreed with the 'Elect' to submit their claims to arbitration, and the arbitrators having decided in the Bishop's favour, here formally endorse this decision, withdrawing their claim to the patronage of Brading.]

TRANSCRIPTUM LITTERE PRIORIS DE WENLOK DE ADVOCACIONE ECCLESIE DE BRERDINGES INVENTA (*sic*) IN REGISTRO APUD WOLVESEYE.—¶ Universis etc. Frater Himbertus Prior de Wenlok et ejusdem loci Conventus humilis salutem etc. Cum nuper inter venerabilem patrem Ademarum Dei gracia Wyntoniensem electum ex parte una et nos ex altera super jure patronatus et advocacione ecclesie de Brerdinges Wyntoniensis Diocesis suborta fuerit materia questionis, demum mediantibus communibus amicis super dicto patronatu et advocacione, tam dominus . . Electus pro se et nos Prior et (*sic*) Conventu nostro consentiente in discretos viros domi-

[Fo. 197a.] num P. | Lovel,¹ domini Regis Thesaurarium et Robertum

Thesaurarium Sarisberiensem simpliciter et absolute spontanea compromisimus voluntate. Idem vero compromissarii dictum patronatum et dictam advocacionem dicte ecclesie de Brerdinges cum quatuor acris terre de veteri dominico dicte ecclesie adjacentibus, dicto domino . . Electo et suis assignatis adjudicarunt seu arbitrati ac insuper decreverunt, pronunciantes quod dictus dominus . . Electus et sui assignati dictum jus Patronatus et advocacionis habeant et possideant inperpetuum pacifice et quiete, nobis super hoc perpetuum silentium imponendo. Nos ipsorum ordinationem ratam et firmam habentes dicte ecclesie patronatum sive advocacionem et quicquid juris vel possessionis in dicta ecclesia habuimus vel habere potuimus dicto domino . . Electo et quibuscunque suis assignatis concedimus et quiete clamamus et warentizamus contra omnes. In cujus rei testimonium sigilla nostra huic scripto apponi fecimus. Data etc.²

[1274, Feb. 13, at beginning, continued after 1282. Bishop John Gervays had borrowed £300 from King Henry III to improve the Stock on the Episcopal manors. King Edward sues Bp. Nicholas of Ely for the recovery of this sum. The executors of Bishop John, real or reputed, are called before the Court in succession, but for various reasons disclaim any liability. Bishop John had been appointed in 1262 and had died at Rome in 1268, only six years before this suit was begun. Bishop Nicholas held the See till 1280. It appears that for some reason the suit against Bishop Nicholas was allowed to drop, for the Processus detailed here concerns Pontissara, and neither Edward's regnal year nor Anno Domini is stated. These proceedings were probably

¹ Philip Lovel, Treasurer 1252, died 1259. *D. N. B.* xxxiv. 164. The Lovels were the first hereditary Masters of the Royal buckhounds. See Burrows, *Brocas of Beaurepaire*, pp. 248-54.

² On the appropriation of the Rectorial rights of Brading to the Priory of Breamore, Wilts., by Pontissara in 1302, see above, p. 123; and on the admission of a Vicar in 1304, p. 172.

about fifteen years after the borrower's death, and in several cases his executors had already died, and little or nothing was to be learnt from their successors. Probably the King had claimed repayment from Pontissara, having failed to get anything from Bishop Nicholas, and in self-defence Pontissara brought on the suit. The extreme dilatoriness of the proceedings in most of these suits is to be noticed, this being largely due to the neglect of the Sheriff in some essential matter, such as summoning a jury, the writ sometimes coming too late for him to take action. The suits had some measure of success, for in one the Bishop recovered £100. See Introduction, above, p. lxvj, for a brief summary of the evidence.]

COMMUNA¹ DE TERMINO SANCTI HILLARII. ANNO REGNI REGIS E. ij^o.

INCIPIT PLACITUM DE CCC. LIBRIS IN QUIBUS JOHANNES EPISCOPUS WYNTONIENSIS TENEBATUR DOMINO H. REGI PRO INSTAURAU HABENDO.—¶ Preceptum est . . vicecomiti Suthampton' quod distingat Nicholaum episcopum Wyntoniensem per terras et catalla, Ita quod habeat corpus ejus coram . . Baronibus de scaccario in crastino Cinerum ad respondendum de ccc. libris que domino . . Regi debentur de quodam fine que (*sic*) Johannes quondam episcopus Wyntoniensis predecessor suus fecit cum domino H. Rege pro instauro habendo.

[*What follows is a detail of the proceedings, when Pontissara had become defendant to the suit in the place of his predecessor Nicholas.*]

PROCESSUS.—¶ Abbas de Waverle unus executor testamenti bone memorie Johannis quondam Wyntoniensis episcopi attachiatus ad respondendum Regi una cum Johanne nunc Wyntoniensi episcopo qui habet eundem diem de placito quod reddat . . Regi ccc. libras que eidem Regi debentur de debito predicti Johannis, et quas injuste detinet ad dampnum etc.

¶ Et predictus . . abbas venit et dicit quod nunquam aliquis abbas domus sue fuit executor testamenti predicti Johannis, nec quod aliqua bona seu catalla predicti Johannis defuncti devenerunt ad manus suas seu alterius abbatis ejusdem domus predecessores (*sic*) sui, et hoc petit quod inquiretur.

¶ Et predictus Johannes nunc Wyntoniensis episcopus qui sequitur pro Rege et pro seipso dicit quod quidam . . Abbas de Waverle predecessor predicti . . Abbatis recepit plura bona et catalla qui (*sic*) fuerunt predicti Johannis et tanquam executor aministravit et administracionem fecit de bonis predicti defuncti, et hoc similiter petit quod inquiretur. Et predictus . . Abbas similiter. Ideo preceptum est vicecomiti quod venire faciat coram etc. a die sancti Johannis Baptiste in tres septimanas xij. etc. Ad quem diem vicecomes nichil inde fecit nec breve misit. Ideo preceptum est

¹ For 'Communia'.

vicecomiti sicut alias quod venire faciat coram etc. a die sancti Michaelis in unum mensem xij. etc. Idem dies datus est partibus. Ad quem diem dictus vicecomes mandavit quod breve adeo tarde venit quod non potuit exequi. Ideo preceptum est sicut prius et habuit diem in octabis sancti Hillarii, ad quem diem jurati non venerunt. Ideo preceptum est Vicecomiti quod distringat eos etc. Et habuit diem a die Pasche in xv. dies.

¶ Beatrix que fuit uxor Willelmi de Wyntreshull' et Willelmus de Wyntreshull' executores testamenti Willelmi de Wyntreshull' defuncti quondam unius executoris testamenti bone memorie Johannis quondam Wyntoniensis episcopi defuncti attachiati ad respondendum Regi una cum Johanne nunc Wyntoniensi Episcopo de ccc. libris in quibus predictus Johannes episcopus defunctus Regi tenebatur Et unde predictus Johannes nunc Wyntoniensis episcopus qui sequitur pro . . Rege et pro seipso dicit quod bona predicti Willelmi defuncti ad cuius manus bona predicti Johannis Episcopi defuncti devenerunt ad manus predictorum Beatricis et Willelmi post mortem ejusdem Willelmi devenerunt, pro quibus tenentur domino . . Regi respondere de debito predicto etc. Et predicti Beatrix et Willelmus veniunt et dicunt et bene congruerunt quod fuerunt executores in eodem testamento nominati, set B. [Fo. 197b.] dicit pro se | quod nunquam bona predicti Willelmi defuncti ad manus suas devenerunt nomine executorum seu alio modo quocunque. Et predictus Willelmus dicit pro se quod nunquam administravit de bonis predicti Willelmi defuncti qualitercumque fuerit executor nominatus testamenti predicti Willelmi. Et quod nunquam bona predicti Willelmi post ejus mortem ad manus suas devenerunt, petit quod inquiratur. Et predicta Beatrix similiter. Ideo preceptum est vicecomiti quod venire faciat a die sancti Michaelis in unum mensem xij. etc. per quos etc. Et qui nec etc. ad certificandum etc. Ad quem diem predicti Willelmus et Beatrix veniunt et inquisicio facta est per Thomam Stak et alios prout patet etc. qui dicunt super sacramentum suum quod predicti Beatrix et Willelmus tanquam executores testamenti predicti Willelmi de Wyntreshull defuncti administraverunt de bonis et catallis ipsius Willelmi defuncti, et super hoc datus est partibus dies de audiendo judicia sua in Octabis sancti Martini et de termino illo in Octabis sancti Illarii. Ad quem diem episcopus, Willelmus et Beatrix venerunt et habent diem a die Pasche in xv. dies de audiendo judicia sua etc.

¶ Henricus de Rokelond et Henricus de Simplingham, Ricardus de la Batayll et Osbertus de Bodecote executores testamenti Nicholai

de Rokeland, executoris testamenti Walteri de la Croce, executoris testamenti bone memorie Johannis quondam Wyntoniensis episcopi, attachiati ad respondendum Regi de ccc. libris in quibus Johannes tenebatur Regi et unde Johannes nunc Wyntoniensis Episcopus qui sequitur pro Rege et pro seipso dicit quod bona predicti Johannis defuncti devenerunt ad manus predictorum Walteri et Nicholai, Henrici, Henrici, Ricardi et Osberti post mortem predicti Johannis defuncti, et quas injuste detinent ad dampnum etc.

¶ Et predicti Henricus et Henricus, Ricardus et Osbertus veniunt et dicunt quod de isto debito non possunt respondere sine Walkelino de Bakesfeld uno executore testamenti predicti Walteri. Et petunt quod veniat secum responsurus. Ideo preceptum est vicecomiti Suthampton' quod venire faciat coram etc. a die sancti Johannis Baptiste in tres septimanas etc. Ad quem diem Walkelinus venit et dicit quod non potest respondere sine Johanne le Boteler quoexecutore (*sic*) suo. Et datus est ei dies a die sancti Michaelis in unum mensem, Ad quem diem Johannes non venit. Ideo preceptum est vicecomiti quod venire faciat eum in octabis sancti Martini, ad quem diem predictus Johannes et alii non venerunt, et predictus Johannes dicit quod non potest respondere sine quodam Thoma le Boteler quoexecutore suo. Ideo datus est dies partibus in octabis sancti Hillarii et quod Vicecomes habeat eum etc. Ad quem diem predictus Thomas et alii veniunt, et predictus Thomas dicit quod non potest respondere sine magistro Johanne de Thybenham quoexecutore suo etc. Ideo datus est eis dies a die Pasche in xv. dies.

¶ Johannes de Insula et Jordanus persona ecclesie de Alresford executores testamenti Thome de Wyntonia executoris testamenti bone memorie Johannis quondam Wyntoniensis episcopi defuncti attachiati ad respondendum Regi de ccc. libris in quibus predictus Johannes tenebatur Regi. Et unde Johannes nunc Wyntoniensis episcopus qui sequitur pro Rege et pro seipso dicit quod bona predicti Johannis defuncti post mortem suam devenerunt ad manus predictorum Thome Johannis et Jordani, et quas injuste detinent ad dampnum etc. Et predicti Johannes et Jordanus veniunt et dicunt precise quod predictus Thomas non fuit executor testamenti predicti Johannis Episcopi defuncti, nec unquam aliqua bona predicti defuncti ad manus ipsius Thome seu eorundem Johannis et Jordani devenerunt, et hoc petunt quod inquiratur etc.

¶ Et predictus Johannes nunc Wyntoniensis episcopus dicit quod predictus Thomas fuit executor testamenti predicti [Fo. 198a.] Johannis defuncti | et de bonis ipsius defuncti administravit in Comitatibus Suthampton' et Wiltescire. Et hoc petit ut

inquiratur. Et predicti Johannes et alii similiter. Ideo preceptum est vicecomiti quod venire faciat coram etc. a die sancti Johannis Baptiste in tres septimanas xij. etc. ad certificandum etc. Ad quem diem Vicecomes nichil inde fecit nec breve misit. Ideo preceptum est vicecomiti sicut alias quod venire faciat coram [etc.] a die sancti Michaelis in unum mensem xij. etc. Et idem datus est partibus, ad quem diem vicecomes mandavit quod breve adeo tarde venit quod non potuit exequi. Ideo preceptum sicut prius quod venire faciat coram etc. a die sancti Martini in xv. dies, et vicecomes nil inde fecit, set mandavit etc. Ideo sicut prius etc. Et habent diem in octabis sancti Hillarii. Ad quem diem jurati non venerunt. Ideo preceptum est vicecomiti quod distringat eos etc.; et habent diem a die Pasche in xv. dies.

¶ Magister Robertus de Veteri terra et magister Petrus de Insula executores testamenti bone memorie Petri quondam Exoniensis episcopi,¹ executoris testamenti bone memorie Johannis quondam episcopi Wyntoniensis defuncti atachiati ad respondendum Regi de ccc. libris in quibus predictus Johannes defunctus tenebatur Regi. Et unde Johannes nunc Wyntoniensis Episcopus qui sequitur pro Rege et pro seipso dicit quod bona predicti Johannis defuncti devenerunt ad manus predicti Petri post mortem ejusdem Johannis defuncti, et quas ei injuste detinent ad dampnum etc.

¶ Et predicti magistri Petrus et Robertus veniunt et dicunt quod predictus Petrus nunquam administravit de bonis predicti Johannis, nec aliquid inde ad manus suas devenit et hoc petit quod inquiratur, etc.

¶ Et predictus Johannes nunc Wyntoniensis episcopus dicit quod predictus Petrus cepit bona predicti defuncti apud Waverleye et inde fecit voluntatem suam et quod administravit de bonis predicti Johannis defuncti in Comitatibus Suthampton' et Surreye tanquam executor testamenti ejusdem Johannis. Et hoc petit similiter pro Rege et pro seipso quod inquiratur. Ideo preceptum est vicecomiti quod venire faciat coram etc. a die sancti Johannis Baptiste in tres septimanas xij. etc. per quos etc. ad certificandum etc. Ad quem diem vicecomes nihil fecit inde nec breve misit. Ideo prescriptum est vicecomiti sicut alias quod venire faciat coram etc. a die sancti Michaelis in unum mensem xij. etc.

¶ Et idem datus est partibus. Ad quem diem Vicecomes mandavit quod breve adeo tarde venit quod non potuit exequi.

¹ Peter de Quivil, Bishop of Exeter, died in 1291. His Register was published by Prebendary Hingeston-Randolph in 1889. For Peter de Insula see above, p. 25.

Ideo preceptum est sicut alias quod venire faciat coram etc. a die sancti Martini in xv. dies. Ad quem diem jurati utriusque Comitatus venerunt et partes venerunt. Et predictus magister Robertus et Petrus finem fecerunt pro predicto debito cum predicto episcopo pro c. libris, et eas recognoverunt in Scaccario etc.

¶ Willelmus Gervays executor testamenti Willelmi le Chaumberlen unius executoris testamenti bone memorie Johannis quondam Wyntoniensis episcopi defuncti, attachiatus ad respondendum Regi una cum Johanne nunc Wyntoniensi episcopo de ccc. libris in quibus predictus Johannes episcopus defunctus tenebatur Regi pro instauro dicti episcopi habenda (*sic*). Et predictus Johannes nunc Wyntoniensis episcopus dicit quod predictus Willelmus tanquam executor Johannis episcopi testamenti predicti Willelmi administravit de bonis ipsius Willelmi ad cujus manus bona predicti Johannis Episcopi defuncti devenerunt tanquam executor testamenti ipsius Johannis.

¶ Et predictus Willelmus venit et dicit et bene recognoscit quod ipse fuit executor testamenti predicti Willelmi le Chaumberlain, set die impetracionis brevis nec per vij. annos ante illam impetracionem nulla bona habuit penes se que unquam fuerunt predicti Willelmi de Chaumberlein, eo quod ante tempus illud totum administravit de bonis ipsius Willelmi, et hoc petit quod inquiratur.

[Fo. 198b.] ¶ Et predictus Johannes episcopus dicit quod idem | Willelmus habet penes se et habuit die impetracionis brevis sui de bonis predicti Willelmi le Chaumberlain ad sufficienciam propter quod tenetur respondere, etc. Et hoc similiter petit quod inquiratur. Et precipitur vicecomiti quod venire faciat coram etc. xij. etc. tam milites etc. in quindena sancti Martini ad certificandum etc. Ad quem diem partes predictae venerunt et Inquisicio venit per Johannem de Donmere et alios etc. juratos qui dicunt super sacramentum suum quod predictus Willelmus habuit die impetracionis brevis originalis quod predictus Johannes tulit versus predictum Willelmum de predicto debito de bonis predicti Willelmi le Chaumberlain ad valenciam c. librarum. Et habent diem partes predictae in octabis sancti Hillarii de audiendo iudicium suum. Ad quem diem partes venerunt et habent diem ad idem etc. a die Pasche in xv. dies.

¶ Guido de Mulebrok unus executor testamenti bone memorie Johannis quondam Wyntoniensis episcopi attachiatur ad respondendum Regi una cum Johanne nunc Wyntoniensi episcopo de ccc. libris in quibus predictus Johannes episcopus defunctus Regi tenebatur, et unde predictus Johannes nunc Wyntoniensis episcopus qui sequitur pro Rege et pro seipso dicit quod bona predicti Johannis

episcopi defuncti ad manus dicti Guidonis devenerunt post mortem ejusdem Johannis defuncti pro quibus tenetur Regi respondere de predicto debito etc.

¶ Et predictus Guido venit et dixit quod non fuit executor testamenti predicti Johannis defuncti, nec unquam de bonis predicti defuncti post ejus mortem ad manus suas devenerunt. Petit quod inquiratur.

¶ Et predictus Johannes nunc Wyntoniensis episcopus similiter. Ideo preceptum est Vicecomiti quod venire faciat hic a die sancti Michaelis in unum mensem xij. etc. per quod [? quos] etc. et qui nec etc. ad certificandum etc. Ad quem diem Guido per ator-natum venit, et inquisicio venit et dicit quod predictus Guido fuit executor etc. set dicunt quod nichil habuit de bonis predicti defuncti die impetracionis predicti brevis, nec aliquid de bonis ipsius defuncti administravit, nisi de iij. cistis. Ideo certificatum est quod predictus Episcopus nichil capiat etc.

¶ Magister Guido, Hugo Tripaci,¹ Willelmus de Combe² et Radulfus de Staunford³ executores testamenti Nicholai quondam Wyntoniensis episcopi defuncti attachiantur ad respondendum Regi de ccc. libris in quibus Johannes quondam Wyntoniensis episcopus predecessor predicti Nicholai tenebatur Regi. Et unde Johannes episcopus nunc qui sequitur pro Rege et pro seipso dicit quod bona predicti Nicholai devenerunt ad manus predictorum magistri Hugonis et aliorum, et quas injuste detinent ad dampnum etc.

¶ Et predicti Magister Hugo et alii veniunt et dicunt quod de isto debito non possunt respondere sine Johanne le Boteler et Thoma de Derham coexecutoribus suis testamenti predicti Nicholai. Et petunt quod veniant secum inde responsuri. Ideo preceptum est etc. [vicecomiti] Suthampton' de Johanne le Boteler, et Vicecomiti Somerset. pro Thoma de Somerset, quod ipsos venire faciant coram etc. a die sancti Johannis Baptiste in septimanas iij. ad respondendum etc. Et habent diem preceptum a die sancti Michaelis in unum mensem. Et postea de die in diem usque diem Pasche in xv. dies.

¶ Adam de Ilegh executor testamenti Ade de Ilegh executoris testamenti Johannis quondam Wyntoniensis episcopi attachiatus fuit ad respondendum Regi una cum Johanne nunc Wyntoniensi

¹ Hugh Tripacy was made Rector of Long Ditton in 1279. See above, pp. 12, 13, and a further note in the Appendix below.

² William de Combe received the custody of South Tidworth in 1284. See above, p. 14.

³ Ralph de Staunford, Rector of Alton and of Wotton. See above, pp. 48, 85.

episcopo de ccc. libris in quibus predictus Johannes defunctus predecessor predicti Johannis nunc Wyntoniensis episcopi Regi tenebatur. Et unde Johannes nunc Wyntoniensis episcopus qui sequitur pro Rege et pro seipso dicit quod dictus Adam habuit bona et catalla predicti Johannis defuncti et inde administravit tanquam executor predicti testamenti, et quas injuste detinet ad dampnum etc.

¶ Et predictus Adam venit et dicit quod predictus Adam de Illeye defunctus nunquam habuit bona seu catalla pre-
[Fo. 199a.] dicti Johannis defuncti, nec aliquo modo ad manus | suas devenerunt, seu aliquo modo inde administravit, et hoc petit quod inquiratur, et predictus Johannes similiter. Ideo preceptum est vicecomiti quod venire faciat coram etc. xij. tam milites etc. per quos etc. Et qui nec. A die sancti Johannis Baptiste in tres septimanas etc.

¶ Postea capta est inquisicio per Petrum de Heges et alios pro utroque in termino sancti Michaelis proximo veniente, qui dicunt super sacramentum suum quod predictus Adam administravit de bonis predicti Johannis, et dicit quod administravit de c. libris ad maritandum duas consanguineas predicti Johannis. Et post illam maritacionem habuit adhuc penes se xxv. libratas de bonis ipsius defuncti. Si inde administravit in posterum nec [? necne] ignorant. Ideo inde ad judicium. Et postea habet predictus Adam diem, de die in diem, sicut alii executores ad audiendum judicium suum usque a die Pasche in xv. dies.

This appears to be the end of this process. Four lines below the lower part of the leaf has been cut across and removed.

[Fo. 199b.]

[1294 ?] A fragmentary argument against the grant of a tenth to the King in a rather later hand than the rest. At the top of the page is written the following :

NOTA ARGUMENTA QUOD NON CONCEDATUR REGI DECIMA VEL CONCEDATUR.—Si concedatur subsidium mala subscripta poterunt evenire. Primo, divine majestatis offensio. Secundo, transgressio canonis, et hoc dupliciter, quia non eminet necessitas de qua canon loquitur et quia nichil potest fieri inconsulto Papa. Tertio, quia de bonis ecclesiasticis confovetur guerra et provocatur rex ad guerram. Quarto, periculum homicidii et ex bello causatur. Quinto, depauperacio cleri et per consequens elemosinarum et hospitalitatum subtractio. Sexto, cleri sic depauperati laicorum oppressio qui clericis oppido sunt infesti. Septimo, scandali suscitacio triplex, scilicet cleri murmuracio, et laicorum derisio et multorum de clero obprobriosa emendacio viij^o. corruptele pessime introductio, quia ex

assuetudine hujusmodi Ecclesia constituetur futuris temporibus sub tributo. Nono, apud sedem apostolicam prelatorum qui talia faciunt futura accusatio. Decimo, nisi possint se excusare legitime pene condigne impositio. Undecimo, prelatorum qui modernis temporibus presunt memorie perpetue dampnatio. xij^o., perniciosissimi exempli evidens demonstratio. Bona que poterunt evenire si denegetur.¹ Primo eterni Regis pacatio.

The rest is wanting.

[1290-3. *The protracted litigation between Pontissara and William de Makeneye has been noticed in the Introduction, p. lxxv. The following paragraphs give the names of the Bishop's attorneys in this and other suits in which he was concerned as plaintiff or defendant for three years.*]

[Fo. 200a.]

¶ ATORNATI EPISCOPI IN OMNIBUS PLACITIS PRESCRIPTIS, ET PRIMO VERSUS WILLELMUM DE MAKENEYE.² ANNO REGNI REGIS EDWARDI XIX°.—Memorandum quod Johannes episcopus Wyntoniensis habet diem versus Willelmum de Makeneye ubi predictus Episcopus est defendens a die sancte Trinitatis in xv. dies, et sunt ejus atornati in eodem placito Johannes de Hatfeld et Willelmus de Lysurs.

¶ Item predictus episcopus habet diem versus eundem Willelmum de Makeneye ubi predictus episcopus est petens in crastino sancti Johannis Baptiste. Et sunt ejus atornati in eodem placito Johannes Colard et Robertus de Foxle.

ATORNATI VERSUS FRATREM WILLELMUM DE HENLE.

¶ Memorandum quod predictus episcopus atornavit coram Justiciariis de Banco loco suo versus fratrem Willelmum de Henela Priorem Hospitalis sancti Johannis Jerusalem in Anglia de placito advocacionis Hospitalis sancte Crucis extra Wyntoniam. Johannem Drageseurd et Robertum Page.

VERSUS JOHANNEM DE POPHAM.

¶ Et versus Johannem de Popham, Johannem Colard et Gilbertum le Fissere.

MAKENEYE.

Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Johannem Colard vel Robertum de Foxle versus Willelmum de Makeneye et alios in brevi de placito terre, et est petens.

VERSUS JULIANAM DE STEVENAKE.

¶ Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Edwardum de

¹ This word has been nearly cut away, but I think it is *denegetur*, *subsidium* being of course understood.

² The undated plea on fo. 193b p. 713 probably has its proper place at a later stage of this protracted suit. In that Makeneye was non-suited, being convicted of a false claim

Warham vel Johannem de Barr' versus Julianam de Stevenake de placito debiti in Comitatu Surreye. Et versus Willelmum filium Radulfi de Makeneye de placito terre.

DOMUS DEI DE SUTHAMPTON.

¶ Johannes Episcopus Wynton. ponit loco suo Robertum de Foxleye vel Edwardum de Warham versus dominum Regem de placito hospitalis domus dei de Suthampton, et ammovet Willelmum de Cusins et Willelmum Seleworth quos prius.

¶ Memorandum quod isti atornati facti fuerunt in termino sancti Michaelis Anno regni Regis Edwardi xix^o. incipiente xx^o., videlicet in fine termini post quindenam sancti Martini coram Justiciariis de Banco. Et etiam de placito domus dei de Suthampton coram Gilberto de Thorintone et sociis suis etc.

ANNO REGNI REGIS EDWARDI XVIIJ^o.

¶ Memorandum quod Johannes episcopus Wynton. fecit atornatos suos coram Justiciariis de Banco in termino sancte Trinitatis. Anno regni Regis Edwardi xviii^o. in forma subscripta.

VERSUS FRATREM W. DE HENLE.

¶ Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Johannem de Hatfeud vel Willelmum de Lysurs versus fratrem Willelmum de Henle, Priorem Hospitalis sancti Johannis Jerusalem in Anglia de placito advocacionis Hospitalis sancte Crucis extra Wyntoniam in Com. Suthampton.

MAKENEYE.

¶ Et versus de Makeneye de placito terre in Comitatu Barkes.

VERSUS ALICIAM QUE FUIT UXOR W. DE BOSCO, ET VERSUS W. CHARITE.

¶ Et versus Aliciam que fuit uxor Walteri. de Bosco de placito dotis in Comitatu Suthampton. Et versus Willelmum de Charite de placito Custodie in Comitatu Suthampton.

¶ Postea inquisicio facta fuit inter predictum episcopum et predictum Willelmum, et episcopus sine die et Willelmus in misericordia; et similiter predicta Alicia venit et retraxit se de brevi suo, et sic fuit potestas predictorum Atornatorum versus predictos Willelmum et Aliciam adnichilata et plenius terminata.

ANNO REGNI REGIS EDWARDI XVIIJ^o.

¶ Memorandum quod Johannes episcopus Wynton. fecit Atornatos suos coram eisdem Justiciariis in termino sancti Michaelis in anno regni Regis E. xviii^o. in forma subscripta.

VERSUS ALICIAM DE BOSCO.

¶ Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Stephanum de

la Tye versus Aliciam que fuit uxor Walteri de Bosco de placito dotis, et ammovet Johannem de Hatfeud et Willelmum de Lysurs quos prius etc.

ITEM VERSUS ALICIAM.

¶ Memorandum quod idem episcopus fecit Atornatos suos coram eisdem Justiciariis in termino sancti Hillarii Anno regni Regis E. xix^o. in forma subscripta. Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Johannem Drageseurd vel Johannem Colard versus Aliciam que fuit uxor Walteri de Bosco de placito dotis et ammovet Stephanum de la Tye quem prius etc.

ATORNATI VERSUS JOHANNEM DE POPHAM¹ ET VERSUS FRATREM WILLELMUM DE HENLE. ANNO REGNI REGIS E. VICESIMO.

Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo J. Colard vel Gilbertum le Fissere versus J. de Popham et alios in brevi

[Fo. 200b.] de placito terre. |

ATORNATI VERSUS J. DE POPHAM.

¶ Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Johannem Colard vel Gilbertum le Fissere versus J. de Popham et alios in brevi de placito transgressionis. ATORNATI VERSUS FRATREM W. DE HENLE.

¶ Item idem episcopus ponit loco suo Johannem Drageseurd vel Robertum Page versus fratrem W. priorem Hospitalis sancti Johannis Jerusalem de placito advocacionis Hospitalis sancte Crucis extra Wyntoniam, Memorandum quod isti atornati facti fuerunt coram Johanne de Metingham et sociis suis, Justiciariis de Banco a die Pasche in xv. dies. Anno regni Regis E. xx^o. Et sciendum quod idem episcopus non ammovit Johannem de Hatfeld nec Willelmum de Lysours, quos prius etc. Priori Hospitalis etc.

¶ Memorandum quod idem episcopus fecit Atornatos suos coram eisdem Justiciariis in termino sancti Michaelis. Anno regni Regis E. xx^o. in forma subscripta.

ATORNATI VERSUS W. FILIUM RADULFI DE MAKENEYE.

¶ Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Johannem Colard vel Robertum de Foxle versus W. filium Radulfi de Makeneye et alios in brevi de placito terre in Comitatu Berks. et est petens per novum breve.

VERSUS JULIANAM DE STEVENAKE DE PLACITO DEBITI.

¶ Item Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Edwardum de Warham vel Johannem de Warewyk versus Julianam de Steve-

¹ John de Popham is one of the witnesses to John de Roche's grant of half the Manor of How in December, 1300. Burrows, *Brocas of Beaurepaire*, p. 339.

nake de placito debiti in Comitatu Surreye. Et versus Willelmum filium Radulfi de Makeneye de placito terre in Comitatu Barks., et est tenens per novum breve.

ATORNATI DE TERMINO PASCHE ANNO REGNI REGIS E. XXº.

¶ Memorandum quod idem episcopus fecit atornatos suos coram eisdem Justiciariis in termino Pasche. Anno regni Regis Edwardi xxº. in forma subscripta.

VERSUS JOHANNEM DE POPHAM DE PLACITO TRANSGRESSIONIS.

¶ Johannes episcopus Wynton. ponit loco suo Johannem Colard vel Willelmum le Fissere versus Johannem de Popham et alios in brevi de placito transgressionis.

VERSUS FRATREM W. DE HENLE.

¶ Idem episcopus ponit loco suo Johannem Drageseurd vel Robertum Page versus fratrem Willelmum de Henle priorem Hospitalis sancti Johannis Jerusalem in Anglia de placito advocacionis Hospitalis sancte Crucis extra Wyntoniam et est dies placiti in octabis sancti Michaelis.

¶ Dies placitorum predicti Episcopi versus priorem Hospitalis in octabis sancti Michaelis.

¶ Et versus Julianam de Stevenake in crastino Animarum.

¶ Et versus Willelmum de Makeneye ubi idem Willelmus est petens et episcopus tenens in crastino sancti Martini.

¶ Et versus eundem W. ubi idem W. est tenens et episcopus est petens in octabis sancti Martini.

¶ Et versus Johannem de Popham et alios in brevi in octabis sancti Michaelis.

¶ Et versus Robertum de Littlebury a die sancti Michaelis in unum mensem.

PLACITA CORAM REGE. ANNO REGNI REGIS XXIJº.

¶ Placita coram G. de Thorentone et sociis suis Justiciariis coram ipso Rege etc. A die sancti Michaelis in xv. dies. Anno regni Regis E. xxijº.

SUTHAMPTON.

¶ Dies datus est Johanni episcopo Wynton. per atornatum suum petentem et Ricardo de Bretteville qui sequitur pro domino Rege de advocacione Hospitalis sancti Juliani extra Suthampton a die sancti Illarii in xv. dies, ubicunque etc. per rotulum de termino sancti Michaelis. Anno regni Regis E. finiente xxjº. Incipiente xxijº.

SUTHAMPTON.

¶ Dies datus est domino Regi per Ricardum de Bretteville qui sequitur pro eo et Johanni episcopo Wynton. de placito advocacionis

Hospitalis sancti Juliani extra portam Suthampton in octabis sancte Trinitatis ubicunque et cetera. Quere per recordum de Termino sancti Michaelis. Anno xxj^o. finiente. Incipiente xxij^o. |

The seven folios that follow next in order belonged to an older and slightly smaller book. They had been bound into the volume before the present paging was written in, and the only point noticeable is that fo. 202 is duplicated. There is evidence of one folio having been cut out between the last fo. numbered 200 and the imperfect process with which fo. 201a opens. There is also at least one fo. missing after fo. 203b. The pages after this, which describe the services due to the Bishop from St. Swithun's, are written in what seems a rather later hand, and certainly with less care in their execution. The book seems to have closed with its present ending.

This fragment may possibly have been a portion of Bishop Nicholas of Ely's Register, but I think, more probably, it was begun as a chartulary, for its first remaining contents are copies of charters, and, if so, its further pages were used for inserting miscellaneous matters of permanent value.

In any case it is a distinct gain to us that this fragment has been included in Pontissara's Register. It is valuable and interesting, as its evidences extend from the accession of Richard I.

[Fo. 201a.]

[Between 1189 and 1204. *Part of a charter, by way of final concord, relating to an exchange of a hide with other land at Benetlegh,¹ the parties being Bp. Godfrey de Lucy and Richard le Bel, great nephew of Ralph de Fermesham.²*]

. . . de eadem hida in escambium illius terre de Benetlegh quam idem Ricardus clamavit versus predictum G. Wintoniensem Episcopum per Radulfum de Fermesham avunculum patris ipsius Ricardi; que hida de Picefalde jacet inter metas de Pitchefeld, scilicet a septemtrione de Gildhalebrigges et ab occidente de Singleia et de Cherleverud, et a meridie de Nutecombewell et de Middelwich, et ab oriente vie que ducit ad Wargtrewee et Ediuewelle, et a Septemtrione Edwewelle (*sic*) usque ad Penpenhale. Et ab occidente de Melegrave et de Egemeldfeld. Hanc vero hidam dedit predictus G. Wintoniensis Episcopus predicto Ricardo in augmentacione servicii dimidii militis. quod idem Ricardus facit de terra sua de Fermesham, et eam warantizare debet sibi et heredibus suis contra omnes gentes. Pro hac siquidem concordia predictus Episcopus et Ricardus le Bel mutuo remiserunt inter se omnes querelas que inter eos faciunt in omnibus.

[1200, October 6. *Final concord between Godfrey Bishop of Winchester and Walter Earl of Warwick concerning the Manor of West Knoyle, Wills., which the Earl acknowledged to be within the Bishop's right, but as the Countess Matilda now held this manor in dower, the Earl granted the Bishop certain properties in temporary exchange to be restored to him or his successors on the death of the Countess.*]

CYROGRAPHUM DE CNOEL.—Hec est finalis concordia facta in Curia domini Regis apud Westmonasterium. In octabis sancti

¹ Bentley, Hants, on the Surrey border, between Farnham and Alton.

² Frensham, Surrey.

Michaelis anno regni Regis Johannis secundo coram G. filio Petri et aliis fidelibus domini Regis ibidem tum presentibus, Inter Godefridum Wintoniensem episcopum petentem et Waleran Comitem de Warwic tenentem de toto manerio de Cnoel cum omnibus pertinentiis, unde placitum fuit inter eos in prefata Curia, scilicet quod predictus Comes recognovit predictum manerium de Cnoel cum ecclesia ejusdem manerii et omnibus eorum pertinentiis esse jus ejusdem Episcopi et successorum ejus et Ecclesie Wintoniensis. Et quia Comitissa Matillis manerium illud modo tenet in dote, predictus Comes concessit et liberavit predicto episcopo in Escambium prefati manerii xx libratis terre cum xxiiij bobus sine blado et omni alio instauratione scilicet manerium de Waltone cum pertinentiis pro x et octo libratibus terre et xl. solidatis terre in Lideneia, scilicet de Rogero Perden iiij. sol., de Waltero Husebunde vj sol., de Waltero filio Biurch et Masci fratre suo iij sol., de Waltero le mineur ij sol. et de Edita vidua iij sol. et de Algaro de la mora iij. sol., de Willelmo de la Thome ij. sol., de Willelmo Frisol vj sol., de Radulfo filio Sewi ij sol., de Willelmo Dodi viij. sol., de Hardingo de la mora xij den. habendas et tenendas sibi et successoribus suis de se et heredibus suis quiete sine omni servicio quamdiu predicta Comitissa vixerit. Post obitum vero predictae Comitisse prefatum manerium de Cnoel cum ecclesia et aliis pertinentiis suis revertentur ad ipsum episcopum et successores suos quieti de predicto Comite et heredibus suis, sicut Carta Comitis Willelmi fratris ipsius Waleran et confirmacio Regis H. adtestantur. Et tunc prescripte xx librate terre redibunt ad eundem Comitem vel heredes suos cum tali instauratione quale idem episcopus in illis recepit, quiete de predicto episcopo et successoribus suis, et licebit eidem episcopo vel successoribus suis asportare totum superplusagium quod in terris illis imposuerint. Has autem xx libratis terre predictus Comes vel heredes sui warantizabunt predicto Episcopo vel successoribus suis. Et si forte warantizare non possint dabunt ei escambium ad valenciam terrarum illarum. Et sciendum est quod de hiis xx. libratibus terre predictus Comes vel heredes sui nichil poterint exigere quamdiu fuerint in manu predicti episcopi vel successorum ejus. Et pro hoc fine et concordia et Recognitione predictus episcopus dedit eidem Comiti xx. marcas argenti.

[Undated, c. 1200. *Charter of Robert de Melsa who grants twenty acres of land to the Church of Albury.*]

Sciunt omnes tam presentes quam futuri quod ego Robertus de Melsa concessi et dedi et carta mea confirmavi ecclesie de Aldeberg in puram et perpetuam elemosinam viginti acras terre, scilicet decem in Cokehou et alias x. super Prestehulle liberas et quietas ab omni seculari servicio, sub hac condicione quod Godefridus de Lucy persona ejusdem ecclesie concessit michi ut edificarem quandam capellam in Bewyk, salvo jure jam dicte matricis ecclesie in omnibus, et ut capellanus illius ecclesie, si ad hoc fuerit incolumis ut ei duas missas celebrare licitum sit, perpetuam cele-
 [Fo 201b] bret ibi missam die dominica et feria secunda | et
 iiij^a. et vj^a. exceptis sollempnibus diebus quibus parochiani tenentur adire matricem ecclesiam, cui soluturi sunt omnia temporalia. Ego preterea pro eadem Capella solvam Episcopalia persone matricis ecclesie, et heredes mei similiter imperpetuum. Ita quod nec etiam eis aliqua facultas jam dictam donacionem revocandi, predicta convencione servata, relinquatur decetero. Testibus hiis etc.

With regard to the following charter, Canon Venables (D. N. B. xxxiv. 246) writes, 'Lucy conferred a great benefit on his episcopal city by restoring the navigation of the Itchen from Southampton by means of an artificial channel, "trencheam quam fecit fieri", extending up to Alresford, where he constructed a large lake or headwater for its supply, reserving for the See the royalty of the river and the customs on goods entering the city by the canal, for which he obtained a charter from John.'

[Undated, before 1204. Charter of King John, allowing Bishop Godfrey and his successors to collect duties on certain articles of merchandise coming to or going from Winchester by the new cut of the River Itchen which this Bishop had made.¹]

DE CONSUEUDINIBUS CAPIENDIS PRO MERCANDISIS VENIENTIBUS WINTONIAM PER AQUAM DE ICHENE.—J. Dei gracia

¹ See life of Godfrey de Lucy in *D. N. B.*, with references there. The opening clause only of this charter is given in Milner's *Winchester* (ed. Husenbeth), ii. 301. This is said to be from Trussell's MSS., the text of which varied slightly from ours. Mr. Charles Johnson, of the Public Record Office, having examined this document, is inclined to think it spurious. It is not on the Charter Roll of John, and no bishop seems to have had it confirmed. The one witness named is quite possible. It is a pity that no others are given. Presumably there was a copy of this document among the City archives at Winchester, but judging by Ryley's Report (*Hist. MSS. Commission*, vi. 399) it is not there now. Trussell's MS. seems to have been among Lord Mostyn's MSS. at Mostyn Hall in 1873 (*Hist. MSS. Comm.* iv. 355), but it could hardly help one in determining the authenticity of the charter. If the list is before 1204 it is an unusually early example. It cannot well be later than 1270. The customs charged at Queen Hithe, London, 28 Hen. III, may be seen in Stow's *Survey*, Bk. iii, p. 215, ed. 1720.

Rex Anglie, Dux etc. Archiepiscopis etc. salutem. Sciatis nos concessisse et hac Carta nostra confirmasse venerabili patri nostro in Christo Godefrido Wintoniensi Episcopo et successoribus suis quod possint capere apud Wintoniam per manus Ballivorum suorum subscriptas consuetudines de rebus subscriptis venientibus Wintoniam de Mari vel descendantibus de Wintonia ad mare per aquam de Ichene per trencheam quam dictus Wintoniensis Episcopus fecit fieri. Solucio de coriis siccis et sallitis, de lesto ¹ duos denarios, et de dimidio lesto unum denarium. Et de quarta parte lesti obolum, et de duabus dacris unum quadrantem, et si una dacra per se venerit quadrantem. De lesto lane vel casei vel sepi vel uncti vel fileti ² vel de quolibet lesto quod ad passagium pertinet duos denarios. Et de dimidio lesto unum denarium. Et de quarta parte lesti obolum. Et si minus advenerit de quolibet pondere quadrantem. De quolibet trousello ³ pannorum, lane vel lini vel serici vel caniculorum ⁴ vel quorumcunque pellium sit vel cordewani ⁵ obolum, et si per Bullainos ⁶ vel per pondera advenerit de quolibet Bullinno ⁶ et pondere quadrantem. De carka ⁷ piperis obolum. De carka ⁷ cymini ⁸ vel alumi vel Brasilli ⁹ vel incensi vel amygdalorum ¹⁰ quadrantem. Da duobus frellis ficuum ¹¹ quadrantem. De miliario cere ¹² duos denarios. Et si venerit per Centenas ¹³ de qualibet Centena quadrantem. De quolibet dolio vini vel cervisie vel mellis vel de quo-

¹ On the 'last' see *Oxford Dictionary*, vi. 85 'A last of hides was formerly 12 dozen (also 20 dickers of 10 hides each)'. The statute 51 Hen. III on weights and measures stated thus—'Last coriorum constat ex 20 dukers et quodlibet dakir ex 10 coriis'. On *dicker*, literally the number of ten, see an interesting note in the *Oxford Dictionary*. No quotation is given between Domesday 1086 and 1275. *Decuriae pellium* were paid as tribute by the northern barbarians to the Romans (Tacitus, *Ann.* iv. 72).

² 'sepum' for 'sebum', fat, tallow. 'Unctum', oil, such as wool-carders use (Du Cange). 'Filetum or filettum', netting.

³ 'trousellus or troscellus', e.g. *fasciculus*, a bundle, package. 'Trossa' was a tribute of wool paid to a lord for the right of pasturing sheep. Fr. *trousse*. Ang. Truss. See 'truss' in *Dialect Dictionary*.

⁴ 'caniculorum', *prob.* 'cuniculorum', rabbit-skins.

⁵ 'cordewani' = 'cordovani', leather made from goat-skins first and used for a while exclusively at Cordova, in Spain. Lat. *cordebisus*, *pellis*. Of this leather shoes were made for the upper classes.

⁶ 'bullainus', 'bullinnus', *prob.* = 'ballinus', a blanket or bale.

⁷ 'carka' (?) = *carga*, a load or burden. Fr. *charge*.

⁸ 'cyminium', 'cumin', 'cummin' (St. Matt. xxiii. 23).

⁹ 'Brasillum, brazil', 'brasall', a red-dye wood, from which the country had its name.

¹⁰ 'amygdala', almonds.

¹¹ 'frellis ficum', baskets of figs. 'Frellum', frail, a soft flexible basket made of coarse matting, rushes, or grass, still widely used dialectically.

¹² 'milliarium' is a thousand pounds' weight of wax. Perhaps here and below = ten hundredweight.

¹³ 'per Centenas' = by the hundredweight.

cunque licore sit quadrantem. De frello Weyde¹ duos denarios. Et si per dolium advenerit de quolibet dolio quadrantem. De sextario² cujuslibet bladi quadrantem, et infra nichil. De quolibet torno molario³ quadrantem. De lesto allecium⁴ unum denarium, et de dimidio lesto obolum, et si minus advenerit de duobus miliariis quadrantem. De qualibet Batellia⁵ alliorum vel nucium vel ceporum⁶ obolum. Et si nucs in dolio advenerint de quolibet dolio quadrantem. De milliario feni unum denarium et de medietate obolum, et de duabus Centenis quadrantem et si unum C[entum] per se advenerit quadrantem, et de quadrigata feni obolum. Et de quolibet summagio⁷ quadrantem. De miliario cujuslibet metalli fusi vel non fusi unum denarium. Et de dimidio obolum et de duabus Centenis quadrantem. Et si unum centum advenerit per se quadrantem. De xx. Baconibus⁸ obolum et de x. Baconibus quadrantem, duabus pernīs computatis pro Bacone. Quare volumus et firmiter precipimus quod predictus Episcopus et successores sui post eum habeant et teneant omnia predicta bene et in pace, libere et quiete, integre, plenarie et honorifice imperpetuum. Teste H.⁹ Cantuariensi Archiepiscopo etc. [*added in margin*] memorandum quod littera Civium Wyntonie super eodem remanet ibidem cum ipsa carta.

[1265, November 23. *Three Burgesses of Southampton, on behalf of the community of the Borough, bind themselves under a penalty of £100 to Bishop John Gervays not to trade their wares to the Bishop's injury during St. Giles' fair up till Christmas if the Bishop should extend the term so long. Disobedience on their part would be punishable by sentences of interdict and excommunication.*]

[No title.]—Omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspec-

¹ 'Weyde', woad.

² 'sextarius.' In classical times the sextarius as a dry measure was the sixteenth part of a modium or peck. The corn-measure here intended must have been of far greater capacity. According to Du Cange, as a liquid and dry measure it varied greatly in capacity. See authorities quoted in *Glossarium* (ed. 1740) vi. 448. He quotes Hen. of Huntingdon to this effect, 'About this time (Edward the Confessor's) there was such dearth in England that a *sextarius* of corn, which is generally a load for a horse, was sold for five shillings or more'.

³ 'tornus molarius', probably a mill-stone.

⁴ 'allecium', 'allectum', a herring.

⁵ 'batellia', perhaps a bale in shape like a small boat.

⁶ 'alliorum . . . ceporum', of garlic, nuts, or onions.

⁷ 'summagius', a horse-load. 'Summa' was a load of six or eight bushels.

⁸ According to the *Oxford Dictionary* a bacon in the fourteenth century signified sometimes the back and sides cured, sometimes the whole hog fresh or cured. As two hams here were to be reckoned as a bacon, one may suppose that the side was meant.

⁹ Hubert Walter, Archbishop, 1193-1207.

turis. Henricus le Flamenc, Nicholaus Beket, Willelmus et ceteri Burgenses Suthamton, salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas vestra nos obligatos esse sacramento corporali prestito pro nobis et Communitate Suthamton domino Johanni Wyntoniensi Episcopo¹ ad perficiendam et consummandam quandam scripturam conventionalem et finalem concordiam inter Nos factam super eo quod petebat adversus Nos ne venderemus, emeremus vel aliquas mercandisas exerceremus, durantibus Nundinis sancti Egidii infra Natale Domini, si ad hoc vacare poterit dictus Episcopus, vel alium certum terminum ab eodem nobis et predictae Communitati prefigendum, et sub pena Centum librarum a nobis predicto Episcopo refundendarum, si per nos steterit quominus premissa compleantur. Volumus etiam et concedimus quod sentencias interdicti et [Fo. 202a.] excommunicationis | in Nos et dictam communitatem latas, quas interim pro presenti obligatione fidem habens de fidelitate nostra relaxavit, tunc statim si in culpa fuerimus scilicet elapso termino quo deberemus premissa complevisse, in Nos et dictam Communitatem prout eas primo tulit possit statim promulgare, et nichilominus ad solutionem predictarum Centum librarum sibi plenarie faciendam sine strepitu judiciali statim per quamcunque censuram ecclesiasticam conjunctim seu divisim prout elegerit nos cohercere. Et super hiis omnibus Nos jurisdictioni ejusdem domini Episcopi submittimus, renunciantes Regie prohibitioni in hiis, exceptioni reali et personali, appellacioni et cavillacioni et omni juris remedio tam Canonici quam Civilis. In cujus rei testimonium sigillum Communitatis Suthamton, una cum sigillis nostris presentibus apponi fecimus. Data Suthamtonie die sancti Clementis. Anno Domini m°. cc°. lx. v^{to}. Completis autem premissis ex parte Burgensium eisdem Burgensibus restitui debet presens obligatorium.

[1265, November 22 and 23. The terms of an arrangement between Bishop John [Gervays] and the Burgesses of Southampton, he granting to them the free vending of their wares at all times, they granting to him and his successors an annual rent. A bailiff of Southampton shall swear annually, on the Vigil of St. Giles, before the Precentor of St. Mary's or the Dean of Southampton as representing the Bishop, to proclaim from street to street through the town that all traders may have recourse to the Fair without let or hindrance. This agreement was signed on consecutive days at Merewell and Southampton.]

Noverint universi tam presentes quam futuri quod cum venerabilis pater J. Wintoniensis Episcopus peteret a Burgensibus Suthamtonie ne durantibus Nundinis sancti Egidii Wintonie tro-

¹ Marginal note in a later hand: 'Nota bene convencionem factam inter Episcopum et Suthampton'.

narent,¹ venderent, emerent seu aliquas mercandisas exercerent contra Cartam suam Sigillo communitalis signatam et Cartam super hoc domini Regis confirmatoriam veniendo. Tandem pax inter dominum Episcopum predictum et predictos Burgenses finaliter facta est in hunc modum. Videlicet quod predictus Episcopus concessit et dimisit predictis Burgensibus, heredibus et successoribus suis predictam demandam pro se et successoribus suis Episcopis Wintoniensibus imperpetuum, Ita quod liceat eis tempore predictarum nundinarum tronare, vendere, emere seu mercandisas suas exercere prout aliis temporibus consueverunt, Ita quod Ecclesie Wintoniensi nullam fraudem in hoc facient. Dicti vero Burgenses pro sua concessione et dimissione in recompensacione premissorum dederunt pro se et heredibus suis et successoribus imperpetuum predicto Episcopo et suis successoribus Episcopis Wintoniensibus Tantum annui redditus in tali loco quem ei et successoribus suis warantizare et defendere debent imperpetuum contra omnes homines. Preterea concesserunt predicti Burgenses pro se, heredibus et successoribus suis quod quolibet [anno] in Vigilia sancti Egidii jurabit² unus Ballivus Suthamtonie coram Precentore Ecclesie sancte Marie Suthamtonie vel Decano ejusdem loci pro predicto Episcopo comparente³ quod fideliter faciet proclamare de vico in vicum Suthamtonie et firmiter tenere quod omnes mercatores cum mercandisis suis ad voluntatem suam libere accedant ad predictas nundinas sine contradictione vel impedimento predictorum Burgensium vel eorum alicujus et in pace redire, salvis dictis Burgensibus debitis consuetis et liberis consuetudinibus suis. Concesserunt insuper dicti Burgenses pro se heredibus et successoribus suis quod si ipsi vel eorum aliquis aliquem mercatorem, ut dictum est, cum mercandisis suis ad dictas nundinas venire volentem impederint, vel maliciam vel fraudem aliquam adhibuerint quominus ad dictas nundinas mercatores venire libere possint, cum super hoc coram Prioribus de Hyda Wintonie et sancti Dyonisii juxta Suthamton vel eorum altero qui presens fuerit convicti fuerint fuerint (*sic*) quod dabunt Episcopo Wintoniensi qui pro tempore fuerit duo dolia vini et omnia dampna que occasione hujus impedimenti aliquatenus obvenerint eidem resarcient. Et hoc facient quotiens super premissis per annum delinquerint (*sic*). Et super hiis omnibus submiserunt se potestati et cohercioni pre-

¹ *tronare*, to weigh in scales, from *trona* = *trutina*, so, to sell by weight. The term was used in Scotland and England. See Dr. Jamieson's *Scottish Dictionary*, 'Trone'.

² MS. *intrabit*.

³ *Nota bene* in margin.

dictorum Priorum vel alterius eorum qui presens fuerit, quibus ab Episcopo et Ecclesia Wyntoniensi dabitur ad hoc potestas quod possint vel possit eos ad premissa per censuram ecclesiasticam compellere. Renunciantes in hoc omni appellacioni, cavillacioni, omni exceptioni reali et personali et omni juris remedio Civilis et Canonici. Debet autem predictus annuus redditus per sex Burgenses Suthamtonie et sex de Soka electos et non suspectos per partem dicti Episcopi eligendos qui debet Episcopo assignari a dicta communitate ad hoc juratis taxari. Et istis instrumentis completis restituenda est obligacio c. librarum quam habet dictus Episcopus a predictis Burgensibus securitate in omnibus plene hinc inde completa. In cujus rei testimonium alternatim apposita sunt signa presentibus Communitatis Suthamtonie et Consistorii. Actum apud Merewell et Suthamton Vigilia et die sancti Clementis Anno Domini m^o. cc^o. lx. v^{to}. |

[Fo. 202b.]

[1254, March 26. *A composition made between Adelmar,¹ the Elect of Winchester, and the Burgesses of Southampton concerning the sale of goods other than victuals at Southampton during St. Giles' Fair.*]²

[No title.]—Anno Domini m^o. cc^o. l^o. quarto die dominica proxima post Annunciationem dominicam apud Merewell facta est compositio inter venerabilem patrem A. Dei gracia Wintoniensem electum ex parte una et Communitatem^j Burgensium ville Suthamton. ex altera Videlicet. Cum exorta fuisset contencio inter predictum dominum electum et dictos Burgenses super vendicionibus, empcionibus et rerum venalium mercandisis, Tronagio et Pesagio³ eorundem, que durantibus Nundinis sancti Egidii in monte a quocunque in villa de Suthamton exceptis victualibus fieri non debent, dicti Burgenses ac ipsorum tota communitas unanimi consensu et spontanea voluntate consenserunt et consentiendo promiserunt quod decetero de quibusdam rebus venalibus aut mercandisis quocunque termino venientibus ad villam Suthamton occasione Nundinarum predictarum sancti Egidii, vel ipsarum Nundinarum de causa existentibus in eadem villa, nulla fiet vendicio aut empcio in dicta villa Suthamton per aliquem mercatorem sive de villa sive de extra existat, durantibus Nundinis supradictis, nisi de victualibus

¹ Aymer, or Aethelmaer de Lusignan, a younger son of Isabella, widow of King John, by Hugh Count of La Marche, and so half-brother of Henry III, was elected Bishop of Winchester in Nov. 1250, but not consecrated till 1260, just before his death (see *D. N. B.* ii. 286).

² A marginal sign, W.

³ 'pesage', a toll taken for weighing goods.

que licite vendi possunt. Nec aliquid in eadem villa fieri debet Tronagium aut Pesagium dictarum rerum durantibus Nundinis prenotatis. Set omnes mercatores cum rebus suis venalibus et mercandis pro dictis Nundinis venientes ibidem et cum mercandis occasione Nundinarum existentibus ibidem distringentur ad predictas Nundinas venire per catalla sua. Quod si forsitan mercator ibi veniens cum rebus suis jurare voluerit se ibidem non venisse pro nundinis, aut occasione predictarum Nundinarum, libere transeat, recedat vel maneat sine compulsione aliqua veniendi ad Nundinas predictas, dum tamen durantibus Nundinis predictis ullam [? nullam] vendicionem in dicta villa faciat nisi de victualibus ut predictum est. Huic autem compositioni dicti Burgenses quantum in ipsis est consentientes, ipsam observare et in nullo contravenire juramento prebito promiserunt, jure domini Regis salvo, cui per dictam compositionem nullum prejudicium generetur. In cujus rei testimonium Nos Burgenses de Suthamton sigillum Communitatis ejusdem ville presentibus litteris fecimus apponi. Date die et Anno supra nominatis.

[1254, July 8. Two Burgesses of Southampton, under the penalties of four and five marks respectively, make for themselves and the rest a promise similar to that above.]

Universis presentes litteras inspecturis Willelmus Baret' et Gocelinus Cementarius¹ de Suthamton salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod die Mercurii post Octabas Apostolorum Petri et Pauli Anno Domini m^o. cc^o. l^o. quarto apud Byterne prope Suthamton personaliter accedentes, tactis sacrosanctis evangeliis, spontanea voluntate juravimus et promisimus domino A. dei gracia Wintoniensi Electo recipienti pro se suisque successoribus quod decetero in villa Suthamton merces aliquas, exceptis dumtaxat victualibus, non vendemus, non ememus non tronabimus nec tronari faciemus per nos vel alios, durantibus Nundinis sancti Egidii Wintonie per sexdecim dies sine voluntate ipsius Electi, nec alicui ad hoc faciendum prestabimus occulte vel manifeste auxilium, consilium vel favorem. Et quod decetero libertates Wintoniensis Ecclesie vel ipsius Electi non impediemus vel infringemus palam vel occulte. Ita tamen quod si inter dictum dominum Electum et homines Suthamton super mercibus emendis vel vendendis et tronandis imposterum in villa Suthamton durantibus dictis nundinis pax aliqua vel forma fuerit ordinata, Nos eandem pacem et formam possimus et teneamur observare. Et ego

¹ A mason.

predictus Willelmus, si contra predicta venero, promisi per me et heredes meos eidem Electo recipienti pro se suisque successoribus solvere nomine pene quatuor marcas argenti infra mensem postquam ab eo super hoc fuero requisitus. Et ego Gocelinus sub eadem forma promisi solvere quinque marcas. Et pro hiis omnibus et singulis observandis obligavimus eidem Electo, ita quod quilibet pro se teneatur omnia bona nostra promittentes stare juri super hiis coram eo et volentes quod ad omnia et singula supradicta observanda possit nos compellere per excommunicationem [Fo. 202^a.] et rerum nostrarum capcionem. Et renunciamus | super hiis Regie prohibicioni et omni auxilio, quod nobis posset competere in hoc facto. In cujus rei testimonium presentes litteras sigillis nostris consignatas eidem Electo concessimus et eisdem sigillum . . Decani Suthamton apponi rogavimus in testimonium veritatis. Date die et anno supradictis. Hiis interfuerunt magister J. de Het etc.

[1254, July 13. *An obligation identical with the last from other Burgesses of Southampton.*]

Universis ad quos presentes littere pervenerint Johannes Horn et ceteri de Suthamton. salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod die Martis post Octabas Apostolorum Petri et Pauli Anno Domini m^o. cc^o. l^o. quarto apud Byterne prope Suthamton. personaliter accedentes etc. Sicut in precedenti usque in finem. Hiis omnibus interfuerunt frater Ricardus Gard' etc.

[1256, September 21. *King Henry III, noticing that the traders of Southampton had formerly during the episcopate of Bishops Pater and William taken their goods for sale to St. Giles' Fair to the profit of these Bishops, and of himself also in the times of vacancy, but that now they were offering them in Southampton to the prejudice of the Elect, informs the Sheriff of Hants that he has restored seisin to Aymer, that goods are to be offered for sale at the Fair as formerly, and that amends are to be made to the Bishop Elect where he has incurred loss through the traders' withdrawal.*]

[No title.]—H.¹ Dei gracia Rex Anglie etc. Vicecomiti Suthampton. Salutem. Quia datum est nobis intelligi quod Burgenses nostri et ceteri mercatores Suthampton. singulis annis habere solebant omnimodas mercandisas tam illas que venerint de Hibernia quam alias super montem sancti Egidii Wintonie quamdiu nundine durarent ibidem et eas exponere vendicioni unde venerabiles patres P. et W.² quondam Wintonienses Episcopi fuerunt in saisina et nos postmodum in vacacionibus, et etiam de emendis recipiendis quando

¹ This process is numbered in the margin 'xxvij^a'.

² Peter des Roches and Walter de Ralegh.

forsitan se in aliquo subtraxerunt, et iidem Burgenses et mercatores hoc anno non venerunt cum mercandis suis sicut consueverunt, set se subtraxerunt tenentes in villa sua vendiciones, tronagium et pesagium in prejudicium et dispendium Ecclesie Wintoniensis, et venerabilis patris A. Wintoniensis electi, nec adhuc emendas inde volunt facere: Nos eandem saysinam quam prefati Episcopi et Nos tempore vacationis inde habuimus eidem Electo reddidimus. Et ideo tibi precipimus quod eidem Electo dictam seisinam sine dilacione habere et de dampnis predictis satisfieri eidem facias. Salvo jure nostro et cujuslibet qui de jure contendere voluerit post seisinam antedictam. Teste meipso apud Windes' xxj. die Septembris. Anno Regni nostri xxxv.

[1255, April 24. King Henry gives his consent to the composition made between Aymer, the Elect of Winchester, and the Burgesses of Southampton, as given at length in the fourth process above.]

COMPOSICIO INTER A. ELECTUM WINTONIENSEM ET BURGENSES SUTHAMPTON.¹—Henricus Dei gracia Rex Anglie etc. Archiepiscopis etc. salutem. Inspeximus compositionem factam inter venerabilem patrem Ademarum Wintonie Electum et Communitatem Burgensium ville nostre Suthampton in hec verba. Anno Domini m°. cc°. l°. iiij°. die dominica proxima post Annunciacionem Dominicam apud Merewell facta est composicio inter venerabilem patrem A. Dei gracia etc. in littera que signata est tali signo W.² Nos autem predictam composicionem ratam habentes et gratam, eam predicto Electo Wintoniensi et successoribus suis pro nobis et heredibus nostris concedimus et confirmamus sicut composicio predicta racionabiliter testatur. Hiis testibus Radulfo filio Nicholai etc. Datum per manum nostram apud Westm' vicesimo quarto die Aprilis Anno regni nostri Tricesimo nono.

[Undated. The co-founders of the Oratory of Burton, in the Parish of Whippingham, I. W., bestow the patronage of the same on Bp. Nicholas of Ely.³ For the greater security of this their charter they had it chirographed, each party to retain that portion which is signed by the other.]

LITTERA PATRONATUS DE BURTONE IN PAROCHIA DE WYPPINGEHAM.—Sciunt presentes et futuri quod nos magister Thomas de Wintonia et Johannes de Insula clerici dedimus, concessi-

¹ Numbered in margin 'xxviii'.

² See above, p. 765.

³ The charter of foundation of this Oratory is printed in *Archaeologia*, vol. lii, part I, pp. 297-314. See above, pp. 335-43, where the original Statutes of the Oratory are printed, with certain alterations and additions supplied by Pontissara.

mus et presenti carta nostra confirmavimus venerabili in Christo N. dei gracia Wintoniensi Episcopo et suis successoribus [Fo. 202*b.] Episcopis Wintoniensibus Oratorii nostri apud Bur|tone in parochia de Wyppingeham siti patronatum ad sui et etiam Archipresbiteri et concapellanorum suorum in dicto Oratorio pro vivis ac defunctis divina perpetuo celebrantium defensionem ac munimen, ut ipsi sub alis tantorum patronorum¹ militantes, eorumque fulti subsidio, procellis inimice adversarie gentis repulsis, liberius valeant vacare divinis, et eorum salubri protectione muniti sancte Trinitati, beate dei genitrici Marie et omnibus sanctis quietius et devotius famulari. Ita tamen quod nemini sit fas provisionem et disposicionem nostram in dicto Oratorio et suis Capellis factam, ac per venerabilem Patrem predictum N. Dei gracia Wintoniensem Episcopum confirmatam demere, diminuere seu in pejus commutare, set rata et stabilita secundum sui primam institutionem imperpetuum maneat et perseveret illibata. Et ut nostra donacio, concessio et presentis Carte nostre confirmacio perpetue firmitatis robur obtineat presenti pagine sigilla nostra duximus apponenda. Et ad majorem securitatem et ad eterne [?eternam] rei memoriam presentem Cartam fecimus cirograffari, Ita quod una pars sigillis nostris signata penes dictum dominum Episcopum et successores suos perpetuo remaneat, altera vero pars sub sigillo dicti domini Episcopi penes dictos Archipresbiterum et suos concapellanos fideliter custodiatur. Hiis Testibus dominis Thoma de Everci etc.

[Undated, before 1260. *Grant of land near the Bishop's Park at Fareham by Aymer, Elect of Winchester, to Alan Fitz-alan de Fareham for the rent of three shillings.*]

ALANUS DE FARHAM PRO PARCO DE WAUTHAM.—Notum sit omnibus ad quos presens scriptum pervenerit quod ita convenit inter dominum Ademarum Dei gracia Wintoniensem Electum et Alanum filium Alani de Farham quod idem dominus Ademarum dedit et concessit predicto Alano totam terram cum omnibus pertinentiis suis quam Ricardus le rike aliquando tenuit de predicto Ademaro in Farham, habendam et tenendam predicto Alano et heredibus suis de prefato Ademaro et successoribus suis Episcopis Wintoniensibus libere quiete et hereditarie. Reddendo inde annuatim dicto Ademaro et successoribus suis Episcopis Wintoniensibus tres solidos pro omni servicio, consuetudine et omnibus ac singulis secularibus exactionibus in Escambio totius terre cum omnibus pertinentiis quam sepedictus Alanus habuit et tenuit de memorato

¹ MS. 'patronum'.

Ademaro domino suo et antecessoribus suis in Wautham: illam scilicet que vocatur Mellelond que jacet inter palicium¹ parci de Wautham et viam Regiam, per servitium septem solidarum annui redditus. Exceptis quinque acris terre lucrabilibus in Campo de Wautham jacentibus. Quam quidem terram predictus Alanus sibi retinuit, pro quibus v. acris terre idem Alanus et heredes sui reddent annuatim domino Ademaro predicto et successoribus suis Episcopis Wintoniensibus septem denarios pro omni servicio, consuetudine et seculari demanda. Et sciendum quod predictus Ademarus pro se et successoribus suis Episcopis Wintoniensibus remisit et quietum clamavit predicto Alano et heredibus suis predictos septem solidos annui redditus imperpetuum quos pro terra de Wautham predicta sibi reddere consuevit. Et ut hec convencio stabilis et firma imperpetuum perseveret huic scripto in modum cirographi inter eos confecto sigilla sua alternatim apposuerunt. Hiis testibus, etc.

[1279, July 25. *King Edward I, by letters patent, grants to Bishop Nicholas for his life² the advowson and patronage of St. Swithun's Priory, notwithstanding the plea which he had instituted against him.*]

QUOD NICHOLAUS EPISCOPUS HABEAT ET TENEAT PACIFICE ADVOCACIONEM PRIORATUS SANCTI SWYTHUNI AD VITAM SUAM.—Edwardus Dei gracia Rex [etc.] omnibus ad quos presentes littere pervenerint salutem. Sciatis quod de gracia nostra speciali concedimus venerabili Patri Nicholao de Ely Wintoniensi Episcopo quod ipse exnunc toto tempore vite sue absque placito, impedimento et inquietacione habeat et teneat advocacionem et patronatum prioratus sancti Swythuni Wintonie, eodem modo quo advocacionem et patronatum illum tenuit antequam ipsum Episcopum inde implacitavimus in Curia nostra. Nec eidem Nicholao Episcopo inde exnunc aliquam movebimus questionem vel placitum in vita sua. In cujus rei testimonium has litteras nostras fieri fecimus patentes. Teste meipso apud Windes', xxv. die Julii anno regni nostri septimo. |

[Fo. 203a.]

[Undated [1245]. *Three personal indulgences, conferring respectively (1) freedom from sentences of excommunication, suspension, or interdict; (2) protection from grievances in assigning pensions; and (3) from being compelled to travel on Papal affairs more than two days' journey from his Cathedral; granted by Pope Innocent IV to the Bishop of Winchester.*³]

Innocentius etc. venerabili fratri . . Episcopo Wintoniensi

¹ 'The park paling.'

² Bp. Nicholas of Ely died Feb. 12, 1280.

³ Walter de Ralegh. *See Calendar of Papal Letters I, p. 220.*

salutem et Apostolicam benedictionem. Apostolice sedis benignitas sincera obsequentium vota fidelium favore benivolo prosequi consuevit, et personas quas in sua devocione promptas invenerit et ferventes quibusdam titulis decentius decorare. Ut igitur ex devocione quam ad nos et Romanam Ecclesiam habere dinosceris sentias tibi favorem apostolicum accrevisse, tuis devotis supplicationibus inclinati auctoritate tibi presentium indulgemus ut nullus delegatus vel subdelegatus, executor aut etiam conservator auctoritate sedis apostolice vel legatorum ipsius in personam tuam excommunicacionis, suspensionis vel interdicti sentencias promulgare aut interdicere tibi ingressum Ecclesie valeat, absque sedis ejusdem licencia speciali facienti de hac indulgentia mentionem. Nulli ergo etc.

Innocentius etc. venerabili fratri etc. Fidei tue puritas et devocionis fervor quas ad Romanam Ecclesiam habere dinosceris promeretur ut te preveniamus munere gracie specialis. Cum igitur sicut nobis exponere curavisti tam tu quam predecessores et subditi tui in conferendis beneficiis et de camera propria annuis pensionibus assignandis fueritis per sedem Apostolicam pregravati, Nos tuis petitionibus benignius annuentes, ac volentes super hoc tuis gravaminibus imposterum precavere, quod nulli decetero in hujusmodi beneficiis seu pensionibus providere per Apostolicas litteras tenearis que de hac indulgentia expressam non fecerint mentionem, auctoritate tibi presentium indulgemus, Nulli ergo etc.

Innocentius etc. Tue pacis querentes commodum et quietis libenter illa tibi concedimus per que, materia submota gravaminis, tui status tranquillitas procuretur. Hinc est quod nos volentes tibi gratiam facere specialem, tuis occurrendo gravaminibus remedio gracie specialis quod trahi ultra duas dietas ab ecclesia tua non possis auctoritate litterarum nostrarum expressam non facientium de hac indulgentia mentionem auctoritate tibi presentium indulgemus. Nulli ergo etc.

[Undated, between 1260 and 1264. Pope Urban IV. While praising King Henry III for his devotion to Holy Church, begs him to restore to Bishop John Gervays certain manors which had been bestowed on the See of Winchester by his predecessor Bp. Ademar, and so to prove himself commendable to God and to the Holy See.]

Urbanus Episcopus etc. Carissimo in Christo filio . . Regi Anglie illustri salutem et apostolicam benedictionem. Celsitudinis Regie laudanda devocio qua Regi regum qui te ad Regni solium sublimavit acceptabilis redderis, prout per signa clarissima et apertas comprehendimus conjecturas, nobis fiducie plenitudinem ex-

hibet, quod a precibus nostris tuum non avertas auditum, set eas potius ob reverenciam ecclesie matris tue, cui licet immeriti presidemus, velis totis affectibus exaudire. Sane venerabilis frater noster Johannes Wintoniensis Episcopus nobis significare curavit quod bone memorie A. Wintoniensis Episcopus predecessor suus de Portlande, de Wike et de Wlwich, de Modiam et quedam alia maneria de pecunia ratione sedis Wintoniensis ad ipsum spectante sibi et successoribus suis Episcopis Wintoniensibus acquisivit. Verum eodem predecessore extra Regnum Anglie exulante, tu maneria ipsa et alia bona predictae sedis ad manus tuas recipiens [Fo. 203b.] eadem maneria aliis custodienda tuo nomine tradidisti, et ea predicto J. Episcopo restituere, quod magnificenciam tuam non decet, indebite contradicis. Cum itaque alienarum rerum violenta detencio in tanto presertim principe qui aliena jura de jure tenetur equo favore fovere detestabilis videatur, Serenitatem Regiam rogandam duximus attentius et hortandam quatinus pro nostra et apostolice sedis reverencia eidem Episcopo sine difficultate qualibet maneria restituas supradicta, Preces nostras in hac parte taliter admissurus, quod Divine Majestatis evitare possis offensam, et Nos devocionem tuam possimus in Domino laudibus merito commendare. Data etc.

[Between 1243 and 1254. Pope Innocent IV complains to the Bishop¹ that certain Clergy in his Diocese resign their benefices on condition that they shall be conferred on their sons, nephews, or other relatives. The Bishop is directed to deprive persons so instituted, disallowing appeals.]

Innocentius etc. venerabili fratri . . . Episcopo Wintoniensi salutem etc. Presumptionis detestande vicium in Wintoniensi diocesi sicut accepimus inolevit, videlicet quod quidam clerici ejusdem Diocesis Ecclesiis et ecclesiasticis beneficiis que fuerant assecuti sub condicione renunciant ut ea suis filiis, nepotibus vel affinibus conferantur; aut nepos vel filius personatum et pater obtineat vicariam; vel patre personatum habente filius vicarius statuatur; et qui immediate successerunt patribus cedant aliis tali pacto, quod iterum cedant eis, ut ita sint alii medii inter illos. Ea propter, venerabilis in Christo frater, nos digne tuis precibus annuentes auctoritate tibi presentium indulgemus, ut eos quos in ecclesiis vel ecclesiasticis beneficiis inveneris taliter institutos, sublato appellacionis obstaculo si qua interposita fuerit in elusionem ecclesiastice discipline, amoveas ab eisdem. Nulli ergo etc.

¹ Probably Walter de Raleigh.

[1266, 14 Aug. Pope Clement IV [at Viiterbo] issues a regulation on the use of *Mitres* and other Pontificals in Provincial Synods by Abbots and other Prelates of less than episcopal dignity. Those Abbots to whom the use of *Mitres* has been allowed by the Apostolic See are not to wear such as are adorned with gold or silver plates or gems, but only those embroidered in gold.]

BULLA QUOD ABBATES EXEMPTI POSSINT UTI IN CONCILIIS ET SYNODIS MITRIS AURIFRIGIATIS.—Clemens Episcopus¹ servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Exigit officii nostri debitum ut inter subditos sancadali summopere [*lege* scandali summovere] materiam sollicite studeamus, presertim ne a sede Apostolica Regis ministra Pacifici turbacionis et discordiarum occasio tribui videatur. Sane sicut tam facti experientia quam frequens nos clamor instruxit, ex eo quod ejusdem sedis benignitas attendens provide quod Ecclesiarum est decor et gloria Prelatorum decorus ornatus et illarum majoritas eminet ex eorum honore majori, nonnullis abbatibus et prelatis aliis, quibus id ex propria dignitate non competit, concessit in Ecclesiarum suarum gloriam et honorem, ut mittra et aliis pontificalibus uterentur, ipsis in provincialibus conciliis et Episcopalibus synodis mittra utentibus, dum eos Archiepiscopis et Episcopis habitus paralitas sic omnino parificat, ut ab illis non possint ejus diversitate discerni, Archiepiscopos et Episcopos ipsos frequenter scandalizari contingit, ac inter eos abbates et alios hujusmodi prerogativa gaudentes scandala suboriri. Nos itaque volentes in hoc sic salubriter providere quod abbates et alii hujusmodi concessione muniti ab Archiepiscopis et Episcopis discerni valeant, nec tamen privilegiorum suorum frustrentur effectum, de fratrum nostrorum concilio presenti decreto statuimus ut abbates [et] alii quibus mitre usus est ab eadem sede concessus, Exempti quidem in conciliis et synodis memoratis quibus nonnulli ex eis interesse tenentur, mittris tantummodo aurefrigiatis,² non tamen aureas vel argenteas laminas aut gemmas habentibus uti

¹ Printed in *Monumenta Boica*, XXVIII. ii. 393 : *Bull. Rom.* (ed. Taur.) iii. 764, N°. 7.

² *Aurifrigia*, *aurifrisia* (*frange d'or*), a golden fringe, becomes both in French and English *orfrays*, *orfrays*, meaning embroidered work : hence *orphrey*, an ornamental band or border on certain ecclesiastical vestments. Mitres as episcopal head-ornaments seem to have been introduced in the Roman Church about A. D. 1000, and to have been bestowed at first as marks of distinction by successive Popes on ecclesiastics whom they desired to honour. The three varieties are clearly noted in Ducange. See also Macri, *Hieroglexicon*, s.v. *Mitra*, and with regard to their antiquity the article by the Rev. R. Sinker in Smith's *Dictionary of Christian Antiquities*. The old etymology connecting the word with Phrygian work, as though the mitre had for its original the *cidaris*, or *tiara*, has now been abandoned. The *mitra* in Classical Latin was a female head-dress ; the *pileus* was commonly worn by males.

possint. Non exempti vero simplicibus albis et planis utantur. In aliis vero locis exemptis et non exemptis mitris uti liceat, prout concessa eis ab eadem sede indulta permittunt. Nulli ergo etc.

[1276. *The first line of a bull from Pope John XXII to Bishop Nicholas.*]

Johannes Episcopus etc. venerabili fratri Nicholao Wintoniensi Episcopo etc. Significasti nobis quod nonnulli | ¹

[Fo. 204a to Fo. 206b.]

This is another, and apparently an earlier copy of the list of services due to the Bishops of Winchester by the Prior and Convent of St. Swithun, pp. 655-662. See above Fo. 175 sqq. There is, however, here so much additional matter and the order varies so greatly that it seems best to print this as it stands.

[Fo. 204a.]

Hec sunt servicia que dominus Episcopus Wintonie recipere consuevit et habere de Priore, obedienciariis et monachis sancti Swithuni Wintonie et de eorum hominibus, videlicet Sacrista dicti Prioratus inveniet singulis annis ad Capellam de Wulvesie liij. cereos novos, et si dominus Episcopus pluries ibidem venerit totiens hujusmodi cereos renovabit, videlicet qualibet vice xiiij. cereos. Set dictus sacrista remanencia dictorum cereorum recipiet. ¶ Item monachus custodiens lavacrum ² dicti prioratus reparabit totum conductum ³ infra muros de Wulvesie quocienscunque necesse fuerit sumptibus suis propriis, excepto quod dominus Episcopus inveniet sibi plumbum et stagnum.

Wulvesie. ¶ Item Prior et Conventus tenentur facere et sustinere pontes de Bertone et alibi, prout temporibus retroactis facere consueverunt, et ad hoc faciendum semper consueverunt constringi per Episcopum quotienscunque necesse fuerit.

¶ Item dominus Episcopus habebit in campo dicti Prioris apud Chiltecumbe ubicunque voluerit stipulam ad duas domos coope-riendas supra feriam sancti Egidii quolibet anno.

¶ Item dictus Prior inveniet servientibus domini Episcopi custodientibus feriam sancti Egidii furagium ⁴ ad lectos eorundem

¹ The folio that should have followed this is wanting. There is no trace of leaves having been cut out. The three following leaves, in a different hand, seem to be part of the same quire as the four preceding folios. They are headed 'Nota in hoc cullo [capitulo?] pro jure Episcopi Wintoniensis'.

² 'laver', a cistern or trough, usually in the cloister, at which the monks washed their faces and hands.

³ 'conduit', or probably here the pipes by which water was conveyed.

⁴ 'Straw'. *Furagium* is the French *fouillage* = Latin *fodrum*, *forage*, and our *fodder*. See at length Ducange, *Glossary*.

et faciet cariare ad papiliones ¹ carectis suis propriis quotienscunque et quantumcunque necesse fuerit.

¶ Item dominus Prior inveniet pasturam xij. bobus de Wulvesie cum bobus suis de manerio de la Bertone extra Wintoniam.

Cusdodes Ferie. ¶ Item homines dictorum Prioris et Obedienciariorum de Maneriis de Havehonte, de Drokenesford, Husseburne, Witcherche, Estone, Bertone extra Wintoniam et de aliis Maneriis suis debent custodire feriam sancti Egidii pro voluntate domini Episcopi, videlicet Willelmus de Swanemere, Philippus de Benstede, Henricus Scherlinges, Bernardus le Moyne, Petrus de Chalgrave, Willelmus de Brochamtone, Johannes de Mak[eneye], Robertus Winegod, Willelmus de Aswelle, Galfridus de la Grave, Henricus de Beaufon, dominus Simon de Wintonia, Robertus Durdent, Willelmus de la Pole, Andreas de Lambedone, Ricardus de Sparsholt, Willelmus Bonel, Willelmus Dossel, Thomas atte Sempel, Henricus Thurmund, Petrus Maundevile, Johannes Cocus de Chalebaltone, Hugo Fritelende, Valentinus Bekke, et Philippus de Extone, quilibet pro tenemento suo.

¶ Item ² dominus Episcopus debet habere Wardam et Maritagium quorundam liberorum hominum dictorum Prioris et Obedienciariorum, quorum nomina sunt hec, videlicet Bernardus le Moyne, Willelmus de Swanemere de terra que fuit Johannis de Clere in manerio de Crundal, de Galfrido de la Grave ³ de Nutsellinge, de terra que fuit Gilberti Horn in manerio de Drok[ensford], de terra que fuit quondam Roberti de Yvneto in Cumbertone manerio Prioris; de terra Petri de Chalgrave in manerio de Witchurche; de Ricardo le Porter de Sparsholt; de terra Ricardi de Midlington in manerio de Drok'; de terra Nicholai Wacelyn apud Cumptone; de terra quondam Ade atte Lyghe in manerio de Wuttone. Et de terra quondam Valentini de Wike in manerio de Husseburne. Et patent hec omnia inferius.

¶ Memorandum quod dominus G. ⁴ Episcopus maritavit sororem Mauricii de Turevile patri Roberti de Morstede predecessori predicti Bernardi, quando idem Mauricius fuit seneschallus dicti G. Episcopi.

¹ 'pavilions', removable tents pitched for the Fairs. In 1530 Ralph Pexsall, then Treasurer of Wolvesey, accounts for only 32s. 9d. as receipts from the Fair. The sum received for pavilions through Arthur Roby, Marshall, was 3s. 4d.

² In margin: 'Liberi homines Prioris de quibus Episcopus habet Wardam et Maritagium'.

³ 'in manerio' inserted above the line here.

⁴ Godfrey de Lucy, d. 1204.

¶ Item dominus P.¹ episcopus maritavit sororem Walteri Marescalli Ricardo de Swanemere predecessori Willelmi [Fo. 204b.] qui nunc est. |

¶ Item P. Episcopus dedit maritagium Johannis de Clere Nicholao Dymars in manerio de Crundal, unde idem Nicholaus cepit matrem dicti Johannis et maritavit sororem suam dicto Johanni.

¶ Item P. Episcopus maritavit neptem Johannis Decani Galfrido de la Grave quando idem Johannes fuit Thesaurarius de Wulves'.

¶ Item idem P. Episcopus dedit maritagium Gilberti Horn Wimeri falconario domini Ricardi Regis Anglie, et idem Wimerus vendidit maritagium dicti Gilberti Anketillo Eylinges pro xxv. marcis.

¶ Item G. Episcopus maritavit amitam Roberti Le Hot nepotis sui Roberto de Yvneto apud Cumbertone in manerio Prioris, qui quidem Robertus tenuit unam virgatam terre liberam et aliam servilem.

¶ Item dominus P. Episcopus maritavit neptem archidiaconi Rogeri de Wintonia² Ricardo de Chalgrave in manerio de Witcherche.

¶ Item Ricardus³ Episcopus dedit neptem suam Ricardo le Porter qui fuit homo Prioris. Et preterea Episcopus P. dedit maritagium Waltero Priori, et ipse Prior dedit neptem suam Galfrido le Porter filio predicti Ricardi.

¶ Item⁴ Ricardus de Midlington obiit dum Episcopus P. fuit in terra sancta⁵ et Vincentius qui tunc fuit hordarius⁶ maritavit neptem suam Hamoni filio dicti Ricardi. Et in reditu predicti P. Episcopi idem P. Episcopus cepit a dicto hordario xxv. marcas pro transgressione. Et post decessum dicti Hamonis dedit Episcopus W. maritagium et custodiam heredis ipsius Hamonis domino Radulfo de Ralegh.

¹ Peter des Roches, *d.* 1238.

² Professor Burrows says that this Bishop married his ward Emma Fitzroger, daughter of his tenant Sir William Fitzroger, to his brother (? nephew) Geoffrey, who brought with her four knights' fees of the inheritance of her father, and he remarks that this is the only trace we can find of Bishop Peter using episcopal property for the benefit of his relatives. This particular match is not mentioned in the present list. The Professor's very favourable view of the character of Bp. Peter des Roches, who was a native of Poitou, may be studied in his *Family of Brocas of Beaurepaire and Roche Court* (1886), pp. 108-10.

³ Richard Tocliffe, *d.* 1188.

⁴ In the margin applying to this and the four following paragraphs: 'Item liberi homines'.

⁵ Bishop Peter joined the Crusade under the Emperor Frederic II in 1227, and returned to England in 1232.

⁶ An obediendiary who had charge of the conventual granary.

¶ Item memorandum quod post decessum Rogeri Wacelyn Episcopus W.¹ posuit se in seysinam tenementi ipsius Rogeri apud Cumptone per Alanum servientem suum de Twiford. Postea venit Nicholaus Wacelyn heres ipsius Rogeri et cepit filiam Radulfi de Ralegh. Et sic remisit.

¶ Memorandum quod Episcopus P. dedit Johanni de Twiford camerario suo tres virgatas terre in manerio hordarii apud Wuttone, que fuerunt Ade atte Lyghe fugitivi quas Willelmus de la Bertone emit de heredibus ipsius Johannis, et heres dicti Willelmi eas tenet.

¶ Memorandum quod Episcopus dedit duas virgatas terre Nicholao de Raunvile que fuerunt Valentini de Wike in manerio Prioris de Husseborne quia obiit sine herede de se.

¶ Item dominus Episcopus debet habere quolibet anno vesturam tanquam abbas Prioratus predicti de Camerario Conventus² pelli-
ceam, bottas, caligas etc.

¶ Item tempore ferie sancti Egidii faciet et facit locare placeas cocis, tabernariis, ferratoriis³ et aliis super solum dicti Prioris ad voluntatem suam extra fossam ferie, et capit dictus dominus Episcopus toloneum sive custumam de equis, bobus, porcis, bidentibus et aliis animalibus extra fossam ferie predictae super solum predictorum Prioris et obedientiariorum venditis, et de cetero oportet quod ita fiat.

¶ Item dictus Prior inveniet unam domum ad tenendum curiam de soka Wintonie ibidem, videlicet infra muros Prioratus predicti.

¶ Item dictus Prior custodiet in manerio suo de Bertone sumptibus propriis omnes prisiones captos in Soka, Twiford, Merdone, Craulye, Suttone et alibi in maneriis Episcopi.

¶ Item homines dictorum Prioris et Conventus secuntur (i. e. sequuntur) curias in diversis maneriis domini Episcopi ut patet inferius.

¶ Item Episcopus per se vel per suos audit et consuevit audire singulis annis compotum Prioratus predicti, set de hoc aliter ordinatum est.⁴

¶ Item Episcopus debet ad querelam querentium emendare

¹ William de Ralegh, *d.* 1250.

² The next word has been scratched out. In the corresponding passage on fo. 175a 'et etiam' comes here.

³ 'farriers'.

⁴ As Pontissara excused any further rendering to him of the Convent accounts on July 13, 1284, it would appear that the present record of the Conventual services was compiled after that date. See above, pp. 284, 441.

transgressiones factas in curia Prioris et pro defectu justicie tenere per seneschallum suum placita Prioratus. |

[Fo. 205a.]

¶ Item Episcopus petit sibi semper salvari liberum ingressum in Ecclesiam sancti Swithuni de Castro de Wulves' per posternam, et egressum per eandem pro voluntate sua, sicut ipse et predecessores sui semper habuerunt.

Wautham. ¶ Hec sunt servicia debita domino Wintoniensi Episcopo apud Wautham per Priorem sancti Swithuni Wintonie pro manerio de Drokenesford quod est de hordaria, videlicet omnes homines de manerio de Drokenesford tam libere tenentes quam alii debent sequi apud Wulfputte ad Hundredum Episcopi bis per annum coram Seneschallo dicti Episcopi et debent sequi ad curiam de Wautham ad quodlibet afforciammentum¹ curie.

Et Prior ibidem sive hordarius nullam potest habere emendam de pane et cervisia nec de hutesiis² levatis aut sanguine fuso, nec de aliquo pertinente ad coronam domini Regis, set totum pertinet ad ballivam de Wautham.

¶ Dictus vero Prior nullum prisonem potest retinere apud Drokenesford ultra unum diem et unam noctem, set tam cito mittitur apud Wautham. Et cum aliqui prisoneres fuerunt apud Wautham ad custodiendum homines de Drokenesford, habebunt secundum terminum suum custodiam predictorum prisonum, et cum evasio latronum fuerit semper respondent pro tertia parte. Et si aliquis de hominibus manerii de Drokenesford injuriatur alicui, et emende non sunt facte eis in curia domini sui, et ultra velint conqueri domino Episcopo vel ballivo suo de Wautham bene licet ballivo ad instanciam conquerentium facere emendam.

¶ Item sciendum quod Episcopus habebit ad manerium suum de Wautham de bosco hordarii de Haselholt virgas ad faldas suas faciendas et wyscandas³ et ad unam bercariam faciendam quando necesse fuerit et habebit de eodem bosco pilos⁴ et claustram ad hayas circa bercariam suam claudendas et faciendas, et cum persona contingat in dicto posco (*sic*), plusquam sufficit ad dominum Episcopum et ad homines suos manerii de Wautham et ad dictum

¹ *afforciammentum*, i. e. bringing in more law-men.

² In the parallel passage, fo. 175b, it seems to be 'huttis'. Ducange gives 'hutesium' = 'huesium', and explains it as the confused cry of a crowd, especially in the pursuit of a felon or any suspected person, from the French *Hus*. This is our 'hue-and-cry', the first quotation for which in the *Oxford Dictionary* is dated 1292.

³ *wiscare*, 'to mend', 'repair'.

⁴ 'stakes'.

Priorem pro manerio de Drokenesford et ad homines suos ejusdem manerii salvis communis uniuscujusque, de jure habebit dominus Episcopus de forinsecis residuum pannagii porcorum si qui interfuerint, et eodem modo habebit de bosco qui vocatur Suthwude, et preterea habebit meremium¹ de dicto bosco ad molendinum quod dicitur Estmilne reparandum et faciendum.

¶ Dictus vero Prior non potest de dictis boscis dare nec vendere sine visu ballivi domini Episcopi de Wautham nisi ad manerium suum de Drokenesford sustinendum. Et cum aliqui attachiati fuerint de dictis boscis per ballivum de Wautham vel per suos, Episcopus inde habebit emendam in Curia sua de Wautham.

¶ Et sciendum quod quilibet tenens terram custumariam in manerio de Drokenesford habens carucam debet arare duas acras in hyeme sicut jacent, et inde habebit pro arura j. den. et arabit unam acram sicut jacet in quadragesima, et inde habebit j. den. Et sunt et esse solent ad quemlibet terminum circa triginta caruce ad minus.

¶ Item dictus Prior debet invenire duodecim caretas in autumnopno ad curiam de Wautham de tenentibus suis de Drokenesford ad voluntatem ballivi de Wautham donec totum intretur exceptis fabis pisis et vescis cum uno equo.

¶ Item dictus Prior et servi tenentes sui pro diversis maneriis exceptis quibusdam liberis debent claudere D. lxxj. particas palatii² circa parcum de Wautham de meremio³ Episcopi, ut patet hic.

Villate. ¶ Villata de Hentone xxv. particas.

¶ Villata de Westmenes liij. particas.

¶ Villata de Havonte et Haylinges liij. particas.

¶ Wordia Martre iiij. particas.

¶ Wuttone liij. particas.

¶ Villata de Avyntone x. particas.

¶ Villata de Chiltecumbe xxxvij. particas.

¶ Villata de Cumptone v. particas. |

[Fo. 205b.]

Villata de Sparsholt v. particas.

¶ Villata de Hoghtone et Michelmers liij. particas.

¶ Villata de Hamtone xv. particas.

¶ Villata de Sperkeford xix. particas.

¶ Villata de Wonsingtone xvij. particas.

¹ 'timber'.

² *palacium* = *palicium*, 'a paling'.

³ *merenium* = *meremium*, 'material', prob. split timber, supplied by the bishop, not by the tenants.

- ¶ Villata de Chelebaltone xxv. particas.
- ¶ Villata de Extone xxv. particas.
- ¶ Villata de Nutsellinge et Mulebroke liij. particas.
- ¶ Villata de Estone ix. particas.
- ¶ Villata de Chelelond vij. particas.
- ¶ Villata de Aylwarestoke liij. particas.
- ¶ Villata de Lytlestone et Wike xiiij. particas.
- ¶ Villata de Ovintone xvj. particas.
- ¶ Villata de Drokenesford xxxviij. particas.
- Liberi homines. ¶ Philippus de Extone iiij. particas.
- ¶ Buloyne iij. particas.
- ¶ Ricardus le porter de Sparsholt iij. particas.
- ¶ Crempe de Hurselyghe iij. particas.
- ¶ Henricus de Shorlinges iij. particas.
- ¶ Nicholaus Wacelyn v. particas.
- ¶ Willelmus atte Sempele v. particas.
- ¶ Ricardus Hamund viij. particas.
- ¶ Persona de Drokenesford iij. particas.

¶ Et sciendum quod homines Prioris manerii de Drokenesford debent et solent aquietare¹ tertiam partem de omnibus casibus provenientes ad Hundredam de Wautham tam coram Justiciariis itinerantibus quam aliis, quia est unum Hundredum et pro uno respondent coram Justiciariis etc.

¶ Item cum dominus Episcopus voluerit capere vivas bestias in Hundredo de Wautham in parco vel alibi quilibet tenens terram in manerio de Drokenesford, tam liberi quam alii, debet invenire unum hominem ad illam captionem que vocatur durdrove.²

¶ Item si dominus Episcopus habeat catulos ad nutriendum in dicto manerio de Wautham ipsi de manerio de Drokenesford semper suis sumptibus nutrient tertium catulum per unum annum integrum.

¶ Item homines de Swanemere et Schydefeld manerii de Drokenesford debent sectam ad molendinum domini videlicet apud Wautham et Chaldecote.

¶ Farham. ¶ Item villa de Aylwarestoke que est Prioris debet mittere ad unam precariam³ in autumpno ad bladum domini metendum apud Farham iiij. xv. homines quandocunque summoniti fuerint per Ballivum de Farham. Et si ita fuerit quod tarde veniant ad operacionem vel minus bene operentur debent amerciari

¹ 'to pay, discharge'.

² 'dur', an archaic form of 'deer', so 'durdrove' = 'deerdrove'.

³ 'boon-day'.

et amerciamenta levare per ballivum de Farham ad opus domini Episcopi. Et si per pluviam vel quocunque alio modo impediti fuerint quod dietam suam adimplere non valeant, veniant in crastino: quo die si adhuc impediti fuerint veniant in crastino illius diei, et sic de die in diem donec operationem unius diei plenarie adimpleverint.

¶ Sutthone. ¶ Item quilibet caruca de Ovintone villa Prioris arabit unam acram in yeme apud Sevenhamptone que est in balliva de Sutthone.

¶ Item quilibet terram tenens in eadem villa de Ovintone mittet unum hominem ad unam precariam in autumpno ad metendum bladum domini Episcopi apud Sevenhamptone quodocunque per messorum ejusdem loci summoniti fuerint.

¶ Cnoel. ¶ Item magister Anniversariorum¹ sancti Swithuni quicunque fuerit debet sequi curiam de Cnoel de tribus septimanis in tres septimanas pro Hodestone, et debet solvere lxxv. solidos. viij. denarios. quadrantem per annum.

¶ Item Episcopus debet corrigere transgressores et excessus factos per Senescallum vel ballivos Prioratus ad querelam conquerentium.

¶ Clere. ¶ Hec sunt servicia que tenentes Prioris sancti Swithuni Wintonie debent ad manerium suum de Alta Clere et primo liberi. |

[Fo. 206a.]

¶ Petrus de Chalgrave debet claudere iij. particas in parco de Clere quodocunque necesse fuerit. Et erit custos ad nundinas sancti Egidii si dominus Episcopus voluerit, et ubi ipsum ponere dum perseverant.

¶ Robertus Durdent debet claudere ij. particas in eodem parco quodocunque necesse fuerit, et faciet idem servicium ad nundinas sicut dictus Petrus.

¶ Johannes de Middeltone debet claudere unam particam in eodem parco quotiescunque necesse fuerit. Et faciet idem servicium ad Nundinas sancti Egidii ut predicti.

¶ Ricardus de Cnoel claudet ij. particas in eodem parco quotiens necesse fuerit, et faciet idem servicium in Nundinis ut predicti.

¶ Item tota villata de Husseborne debet claudere xx. particas in eodem parco quotiens necesse fuerit.

¹ *Anniversaria* were the days of annual obits on which the *officium pro defunctis* was recited.

¶ Item tenentes prioris de Stoke Wike et Bylygh claudent xix. particas in eodem parco quotiens necesse fuerit.

¶ Item tenentes Prioris de Frifalk et Witcherche claudent xiiij. particas in eodem parco quotiens necesse fuerit.

¶ Item tenentes de Cherlecote et Ruggeberi claudent xxij. particas in eodem parco quotiens necesse fuerit.

¶ Item Prior inveniet unum tenentem qui custodiet prata Episcopi apud Husseborne tempore feni.

¶ Summa partiarum ^{xx} iij. ij.

¶ Overtone. ¶ Hec sunt servicia que tenentes Prioris sancti Swithuni debent facere domino Episcopo ad manerium suum de Overtone.

¶ Tota villata de Husseborne debet annuatim pro relaxatione arrure apud Overtone xxv s.

¶ Tota villata de Witchurche debet eodem modo ibidem xi s.

¶ Item tenentes Prioris de Frifolk debent eodem modo ibidem viiij s.

¶ Item tota villata de Wuttone debet eodem modo ibidem vj s. ix d.

¶ Item Petrus de Chalgrave liber debet eodem modo pro terra sua de Frifolk xij d.

¶ Farnham. ¶ Hec sunt servicia que Prior sancti Swithuni Wintonie et tenentes sui de Crundal tam liberi quam servi debent domino Episcopo Wintonie.

¶ In primis Prior et omnes tenentes tam liberi quam servi debent duas sectas per annum coram Senescallo domini Episcopi apud Blakehetfeld quod est in Manerio de Farnham.

¶ Item Prior debet sequi ad curiam de Farnham de tribus septimanis in tres septimanas.

¶ Item dominus Prior et homines sui tam liberi quam servi de manerio de Crundal quilibet pro porcione sua quotiens necesse fuerit debent claudere circa parcum de Farnham ad longum duarum leucarum et dimidium, et licebit domino Episcopo si inveniat aliquos defectus clausure circa parcum quod dicti homines tam liberi quam servi per ballivum parci de Farnham distringantur et emende fiant.

¶ Item dictus Prior dabit parcario domini Episcopi de Farnham per annum unum quarterium frumenti.

¶ Item dictus parcarius habebit in manerio Prioris de Crundal de qualibet virgata terre unum bussellum avene cumulatam et x. ova.

¶ Item ubi Prior, senescallus suus et alii ministri sui munere, favore, vel quocunque alio modo negant facere justiciam alicui petenti de hundredo de Crundal, dominus Episcopus Wintonie et senescallus suus habent potestatem ad primum hundredum de Blakehetfeld ipsam injuriam inquirere, terminare et emendas inde recipere.

¶ Memorandum. ¶ Et si omnia ista predicta dimitteret Episcopus per consequens de eisdem esset dominus Rex tempore vacacionum exheredatus. |

[Fo. 206b.]

¶ Wulves'. ¶ Item Prior et Conventus debent claudere inter Castrum de Wulves' et Prioratum ita quod nec homo nec canis nec alia bestia transire possit.

¶ Feodum. ¶ Item idem Prior tenet de dicto Episcopo tertiam partem unius feodi Militis in Estone extra Wintoniam. Et debet respondere domino Episcopo de omnibus que ad tertiam partem unius feodi pertinent.

¶ Memorandum quod Episcopus habet Warennam suam et liberam chaciam in terris Prioris et Monachorum.

[*A list of the Dominican Friars licensed to preach in the Diocese of Winchester (by Bishop Nicholas of Ely).*]

Isti sunt Patres de ordine Predicatorum licenciati ad predican-
dum in Diocesi Wintonie.

Frater Robertus de Bromhierd
frater Stephanus de Wintonia
frater Robertus de Forton'
frater Johannes de Hursele
frater Henricus de Westone
frater Adam de Wintonia
frater Robertus de Wintonia
frater Robertus de Romes'
frater Walterus de Overtone
frater Willelmus de Woxebrigges
frater Henricus Trenchard
frater Rogerus de Stoctone
frater Ricardus de Basinges
frater Johannes de Chiretone
frater Thomas de Basinges. |

*The lower half of this page is blank.
With the next page we resume Pontissara's Register.*

[Fo. 207a.]

[Undated. *The Bishop to the King. Iterius, the former Rector of Overton, having received the Archdeaconry of Bath, had not resigned his Rectory. The Bishop, after the lapse of half a year had, within his rights, appointed to this benefice his clerk, the brother of the Bishop of Albano, on whom by the King's direction he had bestowed an annual pension of ten marks. There had, however, been a delay in his clerk's admission, and now, hoping that the King will help him to overcome the displeasure of the Bishop of Albano and his brother, he consents to collate to Overton, Richard de Overtone, for whom the King had requested the benefice.*]

LITTERA REGI ANGLIE EX PARTE EPISCOPI WYNTONIENSIS QUOD ECCLESIAM DE OVERTONE CONTULIT AD INSTANTEM REQUISITIONEM IPSIUS.—Excellentissimo Principi domino E. etc. J. ejusdem permissione Wyntoniensis etc. Vestra sciat excellencia quod nos ecclesiam de Overtone nostre diocesis vacantem de jure, eo quod dominus Iterius nuper Rector ejusdem archidiaconatum Bathoniensem recepit, habet et retinet pacifice et quiete, postquam predictam ecclesiam de Overtone receperat absque omni resignatione, contulisse potuimus de jure, anno dimidio jam elapso, et eam dilecto clerico nostro fratri venerabilis patris domini . . Dei gracia Albanensis episcopi, cui in annua pensione x. marcarum ad vestrum preceptum obligamur, contulimus in presencia dicti patris. Qui quidem clericus hujusmodi collacionem nostram, eo quod dictus Iterius ipsius ecclesie de Overtone detentor de ipsius partibus oriundus extiterat, de mandato dicti patris effectualiter admittere distulit ea vice, eam tamen acceptans post gratantem dimissionem domini Iterii antedicti. Verum quia precibus vestris in omnibus pro virili annuere affectamus, sperantes indignacionem dicti patris et ipsius fratris quo ad collacionem predictam evadere, vestro adjutorio mediante, predictam ecclesiam de Overtone tanquam de jure vacantem domino Ricardo de Overtone precumstrarum interventu conferemus libenter et conferimus per presentes, collacione nostra facta primitus non obstante. Veniat igitur idem dominus Ricardus per se vel per procuratorem ydoneum ad nos, ipsius ecclesie institutionem canonicam admissurus et factururus ulterius in hiis quod ratio dictat et postulat ordo juris. Resignacionem dicti Iterii exhabundanti si sibi viderit expedire nichilominus delaturus. Vale.

[Undated. *The Bishop, being put to great expense in guarding the sea-coast at Fareham, and being unable to receive his rents punctually, asks the Bishop of London to repay the sum of £100 which he owes him, specifying a fixed day on which the payment can be made, that his messenger after receiving the money may return the obligatory letter.*]

LITTERA DOMINI EPISCOPI EPISCOPO LONDONIENSI QUOD C. LIBRAS IN QUIBUS ILLI TENETUR TALIBUS NOMINATIS INFERIUS [?REDDAT].—Venerabili in Christo patri domino R. Dei gracia

Londoniensi Episcopo¹ J. ejusdem permissione Wyntoniensis ecclesie minister salutem etc. Expense nostre varie et immense quas circa custodiam costere maris facimus hiis diebus, ac prolixitas temporis in quo nostros recipiemus redditus et de hiis compotus audietur, quod tum propter accessum populi undique concurrentis ad mare tum propter alia impedimenta diversa per presentem guer-ram iminentia, tum propter tenentium nostrorum indigenciam, ante Octabas sancti Martini nequaquam esse credimus nec speramus nimium, nos faciunt pecunia indigere hac vice. Qua propter paternitatem vestram rogamus specialiter et attente quatinus c. libras in quibus nobis tenemini faciatis apud Suwerk infra Octabas sancti Edwardi domino Willelmo de Londonia canonico et sacriste ecclesie Conventualis beate Marie de Suwerk ad opus nostrum, si placeat liberari, cum alias quando possumus si indigueritis vos libenter de tanto juvare volumus vel majori. Assignantes nobis per latorem presentium certum diem in quo volueritis solucionem fieri memoratam, quia tunc aliquem de nostris transmittemus Londoniam dictam pecuniam una cum predicto canonico recepturum, qui etiam litteram vestram obligatoriam depositam apud Suwerk restituet vobis vel nuncio vestro certo. Valeat paternitas vestra etc. Data apud Farham super Mare.

[1296, October 26. *The Bishop's testimonial letters to an unbeneficed Clerk.*]

LITTERA TESTIMONIALIS EPISCOPI PRO WILLELMO DE BORHTON.—Universis etc. Johannes [etc.] salutem etc. Quia pium est et etiam caritativum testimonium perhibere veritati; quod Willelmus de Burghton clericus nullum habet in Diocesi nostra beneficium ecclesiasticum cum cura vel sine cura universitati vestre innotescimus per presentes. In cujus rei testimonium etc. Data Wyntonie. vij^o. Kalendas Novembris Anno Domini ut supra. Consecracionis xiiij^o.

[*Year not stated.*² Jan. 13. *The Bishop acknowledges the receipt of a letter from Archbishop Robert Winchelsey, advises him to return through London and promises to meet him there, if possible, to discuss the business on hand.*]

Reverendo in Christo domino R. Dei gracia Cantuariensi Archiepiscopo J. ejusdem permissione, ejusdem permissione (*sic*), Wyntoniensis ecclesie minister salutem etc. Paternitatis vestre litteras

¹ Richard de Gravesend, 1280-1303.

² Probably 1295.

die sancti Hillarii Confessoris prosperum statum et incolumitatem persone vestre desiderate inter cetera continentes affectione votiva recepimus, proponentes quantum poterimus circa negotium vestrum et ecclesie vestre per Magistrum Waltherum de Donne-
[Fo. 207b.] brigges clericum vestrum nunc et alias nobis expositum | laborare. Unde consilium nostrum est ut a Rege nostro feliciter expediti, revertentes per partes Londonie iter vestrum si placeat faciatis, significantes nobis per aliquem de Cursoribus vestris de tempore adventus vestri ibidem, ut vobis si poterimus occurramus de predicto negotio vestro cum mercatoribus¹ et aliis tractaturi, et vobiscum similiter personale colloquium habituri. Parati enim sumus semper et erimus ad ea que honoris vestri respiciunt incrementa. Valeat Paternitas vestra per tempora longiora. Data apud Byterne die sancti Hillarii. Anno Domini etc.

[Year not stated, Oct. 25. The Bishop directs the Archdeacons of Winchester and Surrey to excommunicate solemnly in all Churches of the Dioceses certain malicious persons who, led astray by envy, have defamed himself and other persons of dignity in the kingdom, thereby incurring the sentence of the Council of Oxford.]

MONICIO FACTA CONTRA ILLOS QUI DEFAMAUERUNT EPISCOPUM.—¶ Johannes [etc.] discretis viris . . Archidiaconis Wyntonie et Surreye salutem [etc.]. Rumor horribilis ex invidie radice nuper exortus non absque cordis amaritudine nostris auribus insonuit, quod quidam Sathane satellites proprie salutis immemores spiritu diabolico ducti, immo potius seducti, horribile crimen nobis et aliis regnicolis fide dignis ex invidie fomite nequiter inponentes statum, famam et opinionem nostram apud bonos et graves, apud quos prius diffamati non eramus, nequiter denigrarunt, non verentes anathematis sententiam contra diffamatores hujusmodi in Oxoniensi Concilio² solemniter promulgatam et illustris Regis Anglie ac procerum suorum accedente consensu per sacrosanctam sedem apostolicam legitime confirmatas (*sic*), in animarum suarum periculum, totius cleri scandalum et nostri vituperium non modicum et gravamen. Propter quod nulli venit in dubium hujusmodi diffamatores et prelatorum et patrum suorum spiritualium quibus omnis humanitas, honor et reverencia debetur in predicti Concilii sentencias ipso facto dampnabiliter incidisse. Quare vobis mandamus, in virtute obediencie qua nobis tenemini firmiter injungentes, quatinus omnes et singulos

¹ The Archbishop's outlay at Rome, where he was long detained in the vacancy of the Papacy, had amounted to 2,500 marks (*D. N. B.*), and we have evidence above (p. 505) that in Feb. 1294 he was under obligation to repay Lapo & Co., of Pistoia, £3,000, by reason of a loan contracted in the Roman Court.

² See above p. 292 and note.

qui nos nequiter et maliciose diffamaverunt in singulis ecclesiis Archidiaconatum vestrorum diebus dominicis et festivis pulsatis campanis, candelis accensis et extinctis intra missarum solempnia publice et solempniter excommunicatos in genere nuncietis et denunciari facietis (*sic*), quousque ad cor et ecclesie gremium redeuntes beneficium absolutionis in forma juris optinere meruerint. Data Wyntonie viij^o. Kalendas Novembris. Anno domini etc.

[1295, October 13. The Bishop, having received a summons from Pope Boniface VIII to repair at once to Rome, makes a formal appeal to the Apostolic See for the protection of his own rights and those of his Diocese from any attacks during his absence abroad from the Archbishop of Canterbury or any others holding ecclesiastical authority.]

APPELLACIO DOMINI EPISCOPI INTERPOSITA PRO EPISCOPATU SUO.—In nomine Domini Amen. Anno ejusdem m^o. cc^o. Nonagesimo quinto. Indictione octava, decima tertia die mensis Octobris in presencia mei notarii et testium infrascriptorum, venerabilis pater dominus Johannes Dei gracia Wyntoniensis episcopus, ponens verba sua in ore domini Roberti de Maidenestane clerici sui coram eo presencialiter constituti, interposuit in scriptis quamdam appellationem se [*lege* seu] provocacionem formam que sequitur continentem. Nos Johannes permissione divina Wyntoniensis episcopus nuper recepimus quasdam litteras apostolicas cum bulla plumbea et filo canapis in nulla sui parte viciatas, cancellatas vel abolitas formam que sequitur continentes. Bonifacius episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Episcopo Wyntoniensi salutem et apostolicam benedictionem. Cum presencia tua sit nobis ad presens pro quibusdam ecclesie Romane negociis oportuna, volumus et per Apostolica scripta mandamus districte precipiendo quatinus ad nos, receptis presentibus, sine more dispendio te conferre procures. Data Anagnie ij^o. Kalendas Augusti, Pontificatus nostri Anno primo. Bonifacius [etc.] Karissimo in Christo filio E. Regi Anglie illustri salutem [etc.]. Cum presencia venerabilis fratris nostri Johannis Episcopi Wyntoniensis sit nobis ad presens pro quibusdam ecclesie Romane negociis oportuna, Serenitatem Regiam attente rogamus quatinus eidem Episcopo veniendi ad nos juxta mandatum nostrum iberam licenciam largiaris, et presertim in ejus absentia ipsum et sibi commissam ecclesiam habeas commendatos. Data Anagnie ij^o. Kalendas Augusti (*ut supra*). Volentes igitur, pro ut ex debito tenemur, tanquam obediencie filius mandatis apostolicis firmiter obedire, et ad ipsam sedem apostolicam pro ipsius sedis negociis cum ea qua fieri poterit celeritate et absque more dispendio secun-

dum ipsius mandati tenorem nostros dirigere gressus, affectantes-
 que gregis nobis crediti presencie nostre solacio destituti provoca-
 tionum et appellacionum subsidio quantum cum Deo
 [Fo. 208a.] possumus prospicere quieti et superfuturis periculis et
 hominum excrescentibus maliciis tam pro nobis quam pro
 nostris subditis ex pastoralis solitudine precavere, quo magis in
 absencia nostra provise pacis tranquillitate sub dicte sedis que nos
 vocavit protectione letentur. Ne venerabilis pater dominus Cantua-
 riensis Archiepiscopus aut quivis alius iudex ordinarius, delegatus,
 subdelegatus, executor aut alter quicunque quamcunque jurisdic-
 tionem aut nocionem habens aut se habere pretendens cujuscunque
 dignitatis, status aut condicionis existat, predicti domini Archi-
 episcopi aut cujuscunque alterius auctoritate vel mandato in nostri
 ecclesie nostre Wyntoniensis aut gregis nobis crediti prejudicium
 nobis sarcinolas nostras ad predictum iter arripiendum jam com-
 ponentibus, in dicta Curia commorantibus aut redeuntibus ab eadem,
 attemptet aut attemptari faciat, predictum iter nostrum impediendo,
 vocando, citando, monendo, denunciando, decernendo, sequestrando,
 suspendendo, excommunicando, interdicens, interloquendo, in-
 quirendo, visitando, Diocesim nostram Wyntoniensem ingrediendo,
 vel quicquam aliud quocunque ingenio vel colore quesito faciendo
 quo minus aut tardius predictum mandatum apostolicum adimplere
 valeamus, sacrosanctam sedem apostolicam antedictam in hiis
 scriptis provocamus et appellamus et apostolos¹ cum instancia
 petimus, si sit qui eos concedere possit. Supponentes specialiter
 nos, ecclesiam nostram predictam, Archidiaconos nostros, Abbates,
 Priores, Rectores ecclesiarum, Prelatos, totumque clerum et popu-
 lum nobis creditum omnesque nobis et nostris ope, favore vel con-
 silio in hac parte adherentes, personas totamque familiam nostram,
 et omnes alios servicio nostro ubicunque insistentes, ac omnia bona
 nostra mobilia et immobilia ubicunque locorum existentia protec-
 tioni, tuicioni et defensionis sedis antedicte. Protestantes nos provo-
 cacionem, appellacionem et submissionem premissas coram predicto
 domino . . Cantuariensi Archiepiscopo et aliis supradictis cum
 effectu innovare velle ac etiam de novo provocare, appellare et sub-
 mittere quandocunque et ubicunque nobis et consilio nostro videbi-
 tur oportunum et cum commodo predicti domini Archiepiscopi

¹ *Apostoli*, in this transferred sense, were letters dimissory which a Bishop could give to either layman or cleric who intended to migrate to another Diocese. They were also given by Officials and Ecclesiastical judges to those who wished to appeal to the Roman Curia. See a long article in Ducange, *Glossary*.

et aliorum predictorum presenciam habere poterimus. Interposita fuit supradicta appellacio sive provocacio in Capella Manerii supradicti Patris de Farham, presentibus Magistro Philippo de Bartone, Officiali Wyntoniensi, domino Edwardo de Maydestane, Magistris Willelmo de Essexia, Henrico de Rowadone, dominis Willelmo de Welewyk, et Johanne fratribus et Thoma de Maydenestane testibus ad premissa rogatis et vocatis. ¶ Et ego Albertus Bartholomei Gilii de Argellata Civis Bononie etc.

[1292, December 10. Cardinal Peter de Colonna certifies that his brother, John de Colonna, Treasurer of York, makes over to Anthony (Bek), Bishop of Durham, the collation of all benefices to which as Treasurer he has the appointment until his revocation of this concession.]

LITTERA TESTIMONIALIS CARDINALIS PRO THESAURARIO EBORACENSI.—Universis etc. Petrus miseracione divina sancti Eustachii Diaconus Cardinalis salutem etc. Noveritis quod dominus Johannes de Colume Germanus noster Thesaurarius ecclesie Eboracensis in nostra presencia constitutus collacionem, electionem et presentacionem omnium et singulorum beneficiorum ecclesiasticorum quorum collacio electio et presentacio ad ipsum Thesaurarium nomine et occasione dicte Thesaurarie et jurium ejus quocunque modo vel jure spectare noscuntur venerabili patri domino Antonio episcopo Dunelmensi commisit: Dans eidem plenam et liberam potestatem beneficia ipsa quocunque modo vacantia conferendi et ad ipsa Rectores et clericos eligendi et presentandi, et alia omnia et singula faciendi que in predictis sibi fore utilia vel necessaria videbuntur. Committens eidem in hac parte totaliter vices suas, donec eas ad se duxerit revocandas. In cujus rei testimonium etc. Data Rome sub anno Domini M^o.CC^o. Nonagesimo secundo. Indictione v^a. die x^{ma}. mensis Decembris, Ecclesia Romana pastore vacante.

[Undated. The particulars of a petition for the redress of grievances from the Prelates of the Church of England to the King. As there is no sort of preamble or introduction to these gravamina it is likely that they were intended to be formally presented to the King after consultation with other Bishops, and that in their present form they were compiled by Abp. Winchelsey and Pontissara. Many of them are found in substance at a rather later date, when (Wilkins, Concilia, ii. 315-22) in the provincial Council of Canterbury, held under Winchelsey in 1309, a long list of grievances is inserted under this title: 'Gravamina proposita a clero in parlamento London. M.CC.LXXX.¹ et in hoc concilio repetita.' The King's answer is subjoined to each item, except at the

¹ Under Abp. Peckham, Wilkins gives no Acts of this Parliament.

end, where another list: '*Gravamina prius non proposita*' is added. These, no doubt, are left for Edward II's consideration, and refer chiefly to the growing tendency to suppress ecclesiastical courts and judges and to substitute civil jurisdiction under the King's justices.]

¶ PETICIO PRELATORUM ANGLIE FACTA DOMINO REGI ANGLIE PRO LIBERTATE ECCLESIE ANGLICANE REHABENDA. |

[Fo. 208b]

¶ Arceantur ballivi et alii ne pro districtionibus faciendis domos aut possessiones ecclesiasticarum personarum ad ecclesias pertinentes intrent pro ut est prius per dominum Regem concessum ne per hoc sententiam excommunicationis incurrant. ¶ Item ne quis eis invitis in eorum domibus hospitentur, prout etiam in primo statuto Westmonasteriensi continetur. ¶ Item ne quis eorum equos aut bigas pro evectionibus faciendis vel bona eorum quecunque et precipue victualia capiat prout etiam magna carta de libertatibus est concessum. ¶ Item ne quis ad pedagium, murgium vel alias contribuciones contra antiquas cartas libertatum ecclesiasticas personas compellant (*sic*). ¶ Item inseratur in prohibitionibus inpetrandis nomen inpetrantis et non illa verba, sicut ex relatu etc., nec dominus Rex partem se faciat, quia de injuria et dampno dato parti dumtaxat agitur, et non de injuria contra pacem, et etiam pro attachiato propter hoc legitime se purgante pars falso conquerens ad dampna et interesse partis adverse protinus condempnetur, vel si ad id non sufficiat per incarcerationem ad tempus vel modo alio puniatur. ¶ Item quod reus se possit purgare vel factum suum justificare, et quod non cogatur se inquisitioni laicorum submittere, sicut est noviter introductum. ¶ Item quod vicecomes vel alii ad quos pertinet excommunicatos ad mandatum Regium capere et incarcerare si id deferant, vel taliter captos sine ordinariorum ad quorum instanciam sic capiebantur assensu a carcere liberent graviter puniantur, quia in majoris excommunicationis sententiam incidunt ipso facto tanquam violatores ecclesiastice libertatis. ¶ Item quod deleatur breve noviter introductum quod Vicecomes offerat episcopo caucionem de parendo juri pro excommunicato incarcerato. Et si Episcopus nolit recipere caucionem hujusmodi quod vicecomes hoc recipiat, et sic liberet incarceratum, quia si sit excommunicatus pro offensa non debet absolvi quousque satisfaciatur, nec tunc debet admitti cautio. Et si tale breve procedat nunquam curabunt[ur] excommunicati de excommunicatione, quia si episcopus procederet contra eum ex nuda caucione porrigeret regiam prohibitionem, et sic nunquam satisfaceret, nec vicecomes potest scire que cautio esset ydonea.

¶ Item quod clerici ex quacunque causa capti liberentur episcopis, ut clericum sistant coram Justiciariis ad respondendum ibi prout debent. Sic enim satis est prospectum domino Regi et parti conquarenti et etiam juri ecclesie et ordini clericali. ¶ Item quod clericus in causa criminali post inquisitionem coram Judice seculari decentem contra eum liberatus episcopo tanquam convictus non liberetur episcopo sub aliqua pena, quia curia laicalis non habet ultra quid facere possit, et sic non est locus appositum (*sic*) pene, et talis pena est noviter introducta que antiquitus locum non habuit. ¶ Item quod clericis rite purgatis bona sua sine difficultate et dilacione seu diminucione restituantur, quia ulterior non debet super hoc esse cognicio licet de facto fiat contrarium. ¶ Item petunt generaliter quod in omnibus casibus ad ecclesiasticam jurisdictionem spectantibus prelati occasione prohibicionum attachiati statim ad suas justificaciones super hoc admittentur, et justificantes dimittantur punitis querelantibus ut superius est expressum. ¶ Item cum prelati sic attachiati non possint suas purgaciones nec testes justificationum suarum ducere ad loca remota ut dominum Regem sequantur, petunt ut attachiaciones hujusmodi non fiant nisi apud Westmonaster. Aliter enim prelati quasi ad impossibile artarentur, ubi nil domino Regi accresceret. ¶ Item petunt quod judices ecclesiastici vel partes litigantes non cogantur in omni casu de prohibicionibus querere consultacionem set cum breve habeat certam formam sufficere debet domino Regi quod forma non offendatur, set si non habet locum judex, hoc videns tute procedat sicut communis lex est in omni brevi convicionali per totum Regnum. ¶ Item petunt quod ubi propter dubium judex vel pars vult consultacionem habere deputentur ad id aliqui Justiciarii Londonie commorantes, ne dum in remotis partibus consultacio queritur causa per dilacionem injuriam periclitetur, de quo nil domino Regi accresceret, et litigantibus dispendium maximum imineret. ¶ Item cum in spoliacione decimarum non agatur de jure set de possessione tantum, et per consequens juri patronatus spoliacionis questio non prejudicet breve Indicavit locum habere in eo casu non debet, et petunt quod hoc in placitando attachiacionem super hoc factam servetur. ¶ Item porrecto brevi Indicavit si constet in placitando attachiacionem super hoc factam, quod breve locum non habet, vel quia de aliquo prejudicio juris patronatus non agitur, videlicet non de jure set de sola possessione, vel quod decime petite non se extendant ad quartam, vel attachiatus alio modo a curia per judicem dimittatur puniatur inpetrator in expensis et dampnis partis adverse, ut supra; alioquin quilibet spoliaret alium decimis, et in omni tali spoliacione

oporteret agere de jure patronatus ante restitutionem, quod esset absurdum, et etiam contra legem terre quia disseisitus [Fo. 209a.] licet jus non habeat | in re ipsa spoliata tamen restituitur.

¶ Item quod corrigatur mala interpretacio que fit contra testamenta, videlicet quod nulla causa est testamentaria nisi causa legatorum in testamento, et non debita defuncti nec a defuncto, quia certum est quod ea que defuncto debentur sunt necessaria ad perficiendum testamentum. Multociens enim maxima pars bonorum defuncti consistit in debitis; nec obstat quod dicitur, videlicet quod executores plus juris habere non possent, quam possent defuncti si viverent, et illi deberent coram seculari iudice litigare: quia verum est quod executor majorem quantitatem non potest petere quam posset defunctus si viveret, set alio modo potest, quia quamdiu defunctus vixit, ordinarius non potuit bona sua in laico feodo sequestrare, set eo defuncto sic, sicut videmus in alio casu, quia si aliquis de Scaccario domini Regis in aliquibus debitis succedat alicui altero de populo in jure petendi hujusmodi debitum, ille de Scaccario potest petere debitum in Scaccario, et hoc non potuit alius facere cui succedit in jure petendi debitum. Preterea cum una et indivisa esse debeat finalis expedicio testamenti per finalem compotum executorum, oportet quod omnia testamenta vel ejus finalem expeditionem tangentia sub uno iudice in recognocendo tractentur, et sicut ad ecclesiasticum iudicem spectat principium, videlicet recepc[i]o, probacionis testamenti et tradicio administrationis, et finis videlicet recepcio compoti et finalis de administratione liberacio, ita et medium ad eum spectare debet similiter exactio debitorum. ¶ Item quod cause testamentarie in foro seculari non tractentur sicut jam sepius agitur et injuste. ¶ Item quod deleatur nova adinvenio videlicet quod littera episcopi ad petendos clericos coram justiciariis non allocatur (*sic*) nec admittatur nisi nominatis Justiciariis in littera. Et si nominaverint nunc presentes, cras aliis Justiciariis substitutis littera non admittitur: per hoc enim eveniret quod Justiciariis ut consuetum est sepe mutatis, de qua mutacione episcopus divinare non potuit, dum nova littera super hoc a distante episcopo quereretur clerici interim suspenderentur, de quo nil domino Regi de jure accresceret et periculum maximum imineret. Set sufficiat si placet in casu predicto una littera episcopi generalis coram Justiciariis quibuscunque. ¶ Item quod fugientibus ad ecclesias alimenta non negentur nec impediuntur, nec ponatur in ecclesia vel loco dedicato ad fugientis custodiam potencia laicalis. Per hoc enim ecclesia multum offenditur, et id facientes periculo excommunicacionis notorie subiacere noscuntur, qui faciunt de

ecclesia castrum. Preterea tales custodes sepe ecclesias maculant per turpia in eis commissa, et fugiens necesse habet ventrem suum in ecclesiam ipsam maculando purgare. ¶ Item fiat grave iudicium et punicio de hiis qui abjurantes terram et sub immunitate ecclesie in itinere existentes extra viam regiam sepe trahunt vel ad id per dolum sollicitant, et tunc eos capiunt, et quandoque interficiunt et hoc etiam ad maiorem securitatem per totum regnum sub peni [*lege pena*] vite et membri publice inhibeat. ¶ Item deleatur duricia contra episcopos ut clericos suos exhibeant, introducta videlicet quod statim per primum breve ad magnam districtionem vel ad magnam penam contra episcopum proceditur, etiam si clericus sit absens extra regnum vel alibi, ita quod episcopus eum habere non potest nec etiam corpus clerici capere potest episcopus et inducere, quia si hoc faceret esset excommunicatus et suo episcopatu privandus, set sufficiat episcopo sequestrare bona clerici ad premissa. Preterea vicecomites qui possunt licite capere corpora hominum habent plura breviam antequam ad magnam districtionem proceditur. Et si vicecomites retornent per breve suum quod pars absens est et nil habet in sua balliva per quod posset distringi, hoc allocabitur sibi et non episcopo. Et ita episcopus est deterioris condicionis super hoc quam vicecomes, et etiam episcopus ad impossibile est artatus ut exhibeat illum quem exhibere non potest. ¶ Item quod fiat mitigacio statuti de non acquirendis terris vel possessionibus ad opus ecclesie quod saltim quilibet prelatus possit de feodo suo acquirere, de quo nec domino Regi in servicio nec alicui alteri prejudicetur cum prelatus plenum servicium faciat pro toto tenemento quod tenet. ¶ Item quod concedatur quod possint acquirere ad novas cantarias et alia nova augmenta [Fo. 209b.] cultus divini, ita tamen quod laicale servicium inde | debitum¹ non minuatur, et sic stat ratio statuti sine aliqua lesione. ¶ Item quod breve de novo adinventum de decimis molendinorum constructorum de novo non petendis de cetero non procedat pro eo quod hoc est contra statuta ecclesie et canonicas sanctiones. ¶ Item si de querela per ecclesiastici iudicis sententiam terminata in foro laicali² agatur rei iudicate exceptio admittatur. ¶ Item quod de cetero non exeat breve noviter adinventum, ut dicitur, quod ordinarii suos excommunicatos infra certum diem absolvant, alioquin coram iudice seculari compareant responsuri quare sic eos excommunicaverunt. ¶ Item quod vacantibus Archi-

¹ Rubricated heading of this page, 'Paticiones Cleri'.

² 'terminata . . . laicali' repeated in text.

episcopatibus, Episcopatibus, Abbatiis vel Prioratibus et in manu domini Regis existentibus, custodes eorum ad temporalia tantum manus extendant et non ad beneficia ecclesiastica appropriata eisdem, nec decimas aut oblationes sic appropriatas dicti custodes occupent, cum ea ad personam laicalem nequeant pertinere. ¶ Item cum clericus beneficiatus in servicio domini Regis decesserit, et bona sua pro debito domini Regis quod forsitan non apparet ad mandatum domini Regis fuerint sequestrata, quod quidem sequestrum per ordinarium et non per alium apponatur, statim debito ipso declarato et satisfacto sequestrum hujusmodi sine more dispendio liberetur. ¶ Item quod bona in ecclesiis seu locis Religiosis deposita per laicalem potenciam nullatenus occupentur nec etiam sequestrentur, cum pena sacrilegii et excommunicacionis periculum id attemptantibus et id consulentibus aut sustinentibus im[m]ineret. ¶ Item quod nec servi nec liberi per dominos suos, nec uxores per suos maritos, de bonis mobilibus prohibeantur testari contra consuetudinem hactenus approbatam, precipue cum id prohibentes sententiam majoris excommunicacionis incurrant. ¶ Item quod iudex ecclesiasticus inter duos laicos vel inter laicum agentem et clericum defendentem in pecuniaria causa cognoscens, quousque regia prohibicio super hoc porrecta extiterit, propter hoc minime puniatur cum in veritate clericus reus de foro ecclesiastico semper existat et actor sequitur forum rei, si tamen taliter conquerens de causis mere pecuniariis agere in foro laicali voluerit, dum tamen a re spirituali non dependeat bene potest. ¶ Item si in tantum deliquerit vicecomes vel alii ballivi domini Regis quod in majoris excommunicacionis sententiam latam a canone incidunt ipso facto, licet ordinariis eos tales denunciare impune, cum super hoc nil novi faciant set eos detegunt quales sunt, ne alii per communionem eorum in periculum incidant vel ipsimet in statu dampnabili perseverent. Prelati etiam hoc facere ex sua professione tenentur. Et si non faciant sunt graviter puniendi, nec expedit domino Regi tales habere ministros. ¶ Item quod iudex ecclesiasticus attachiatus pro prohibicione Regia si postquam exinde per legem suam vel alio modo judicialiter liberatus extiterit falsum impetratorem pro eo quod per maliciam retardavit processum prius habitum coram ipso ecclesiastico iudice juxta sanctiones canonicas puniat cum in veritate prelatus juste fecerit, ea occasione per curiam Regiam non gravetur. ¶ Item quod executores in suo finali compoto per ordinarium absoluti, si super eodem in foro Regio post ea conveniantur, ostensa ordinariorum acquietancia ab ipsa Curia Regia dimittantur. ¶ Item ne iudices Ecclesiastici super hiis que ad

forum ecclesiasticum pertinent procedentes, nec etiam partes coram eis taliter litigantes coram iudice seculari tanquam pro transgressionibus et vexacione injusta ea ratione trahantur in placitum, nec graventur pro ut est hiis temporibus sepius fieri consuetum. Sic enim necesse haberent iudices ecclesiastici omnes suos processus et facta sua justificare coram iudice seculari: quod esset absurdum et in diminucionem ac etiam lesionem enormem cederet ecclesiastice libertatis et per consequens talia attemptantes ac etiam defensores et fautores eorum in majoris excommunicacionis sententiam in violatores libertatum ecclesie latam inciderent ipso facto, et timendum est quod multi hiis temporibus taliter inciderunt, et quod ipsa sententia, de quo dolendum est, adhuc remanent sic ligati. ¶ Item quod clerici et maxime presbiteri si velint recognoscere se latrones vel homicidas et esse appellatores vel tanquam appellatores pugnare, ad id non admittantur quin quandocunque per episcopum vel suum commissarium requisiti extiterint, liberentur eidem, maxime cum omnes illi excommunicati existant qui in tantum ecclesie scandalum et vituperium ordinis clericalis clericos aut presbiteros ad premissa compellunt, sustinent vel inducunt. ¶ Item contingit aliquando et multociens contingere poterit in futurum quod aliquorum nobilium hereditates et castra in quibus beneficia prebendalia consistunt propter defectum successoris vel criminis contra rem publicam commissi ad dominium domini Regis devolvuntur, ad que beneficia prebendalia quociens vacaverant antiqui domini clericos [Fo. 210a.] ydoneos locorum episcopis consueverunt | canonicè¹ presentare, sicut patet apud Hastings et in variis locis consimilibus hujus Regni que in manus domini Regis nostri per escaetam sunt translata. Modo vero dominus Rex de escaetis hujusmodi noviter adquisitis prebendas tales quociens vacant, jure antiquorum quibus succedit non contentus, clericos quibus ea confert auctoritate propria in easdem per suas litteras introducit, episcopis qui tales consueverunt ad presentationem antiquorum dominorum canonicè admittere et instituere in eisdem et curam ipsis committere animarum minime requisitis, immo adeo contemptis quod si jure diocesano conantur tales intrusos corripere propter fornicaciones, adulteria et incestus, et cetera crimina que ab ipsis circumquaque enormiter committuntur, statim premisso consuete prohibicionis dispendio prelium erigiturulare cujus finis non est aliud nisi baronias talium episcoporum incidere in Forestam, donec ad voluntatem domini Regis redimantur per pecuniam ultra vires, et anime

¹ Rubricated heading of this page, 'Ad huc petitiones Cleri Anglicani'.

vagantur lamentabiliter sine cura. ¶ Item petunt quod juxta tenorem magne carte nulla persona ecclesiastica amercietur in curia Regia nisi secundum quantitatem laici feudi sui et quantitatem debiti ab eo petiti et non secundum quantitatem beneficiorum ecclesiasticorum. ¶ Item quod clericus de capitali crimine irretitus in inquisicione facta contra eum ex officio regio habeat omnes suas calumpnias et exceptiones contra personas inquisitionis ejusdem, ne per suos emulos aut suspectos, prout est sepius procuratum, habeatur pro convicto vel dampnato de crimine de quo bonorum suorum periculum et grave dispendium sustineret. ¶ Item, cum pensio debita realiter ab una ecclesia alteri ecclesie sit pars ecclesie, et de parte ecclesie integrali non habeat judex laicus set tantum ecclesiasticus nocionem, petit clerus ut judex ecclesiasticus super cognicione hujusmodi per curiam Regiam non impediatur, nec de hoc se laicus intromittat, maxime cum judex laicus non possit suam sententiam super hoc exequi, prout patet. ¶ Item quod de testamentis tenentium in Burgo non impediatur judex ecclesiasticus suum officium exercere. ¶ Item, cum bannire clericum extra regnum, vel facere eum regnum abjurare, aut ipsum in exigendis ponere idem sit in effectu quod et ipsum occidere vel de crimine capitali ad mortem dampnare, precipue cum taliter bannitus licite possit extra realem (*sic*) viam a quocunque occidi, petit clerus, quod sicut clericus per judicem laicum ad mortem vel mutilacionem membri dampnari non potest, ita nec bannetur (*sic*) clericus nec regnum abjurare cogatur, nec in exigendis ponatur per judicem secularem. ¶ Item cum occasione religiosorum de Bermondeseye statutum fuisset quod religiosi bona ecclesie non alienent, petit clerus quod idem de non vendendis liberacionibus statuatur. ¶ Item cum xiiij. duntaxat sint capelle domini Regis Anglie, videlicet capella sua portatilis,¹ Waltham,² Wlurehampton,³ Totenhale,⁴ Pencriz,⁵ Stafford,⁶ Bruges, Derby, Salope,⁷ Wymbourne, Boseham, Sancti Georgii in Castro Oxonie. Item, ut dicitur, capella Doverie, ubi modo est prioratus ejusdem; Ecclesia quoque sancti Martini Magni⁸ Londonie non sit de illis capellis ab antiquo, set concessa fuit Willelmo le Rous⁹ filio Conquestoris Anglie per prelatos, petunt ut de hoc veritas inquiratur, et fiat prelati quo ad hoc

¹ Macri (*Hierolexicon. s.v. 'Capella'*) says that nobles of old used to carry about with them on a journey little Chapels made of goat-skins. Some such portable shrine seems to have been used by King Edward.

² Waltham Abbey, Essex.

³ Wolverhampton.

⁴ Tettenhall, Staffordsh.

⁵ Penkridge, Staffordsh.

⁶ Bridgnorth, Salop.

⁷ Shrewsbury.

⁸ St. Martin-le-Grand.

⁹ William Rufus.

de sua jurisdictione justicia. ¶ Item cum sit statutum quod si persona ecclesiastica cesset per biennium in servicio pro terra ecclesie faciendo dominus recuperet in suo dominio tenementum, et iniquissimum esset pro personali delicto Rectoris ecclesiam suis tenementis perpetuo exheredari, petit ut successor persone delinquentis posset tenementum illud ad opus sue ecclesie recuperare. ¶ Petunt ergo finaliter quod dominus Rex de bonis sepius ab ecclesia Anglicana receptis rememorans, et pericula animarum et per consequens Regni sui advertens, quodque ecclesie suffragiis maxime indiget, premissa tam periculosa corrigat et reformet, sicut sepe promisit temporibus retroactis. ¶ Advertat quoque dominus Rex si placet quod regnum populi tam in corporibus quam in bonis sibi committitur, et ad hoc in sua coronacione se, prout bene recolit, obligavit. ¶ Item quantum sit sibi periculum si excommunicati aut existentes notorie in peccato mortali sibi ministrent in regimine antedicto, aut per suam curiam defendantur, quia defendens peccatum facit illud peccatum suum proprium, immo plus punitur quam ille qui peccat. ¶ Item consilarii qui sibi ipsis male et ad dampnacionem consulerint boni consilarii aliis esse non possunt.

¶ Item considerat [?consideret] quod excommunicati et [Fo. 210b.] existentes notorie in peccato mortali | de facili trahuntur

ad omne malum tam contra pacem Regis quam etiam contra justiciam exequendam, unde qui eos sustinent tam pacem quam justiciam infringi et impediri procurant per tales, et nunquam fiet bona guerra vel defensio quin propter eorum peccatum populus per Dei vindictam in manibus hostium sicut veniebat antiquitus traderentur.

[1295. Dec. 17. *The Bishop being summoned to Rome by Pope Boniface VIII on business of the Holy See, and being deputed by the King to arrange the preliminaries of a peace or truce between the kingdoms of England and France, appoints in his place certain vicars to administer the temporalities of the See and his other possessions during his absence on the Continent.*]

PROCURATORIUM VICARIORUM DOMINI EPISCOPI WYNTONIENSIS IPSO AGENTE IN REMOTIS EXTRA REGNUM ANGLIE.—¶ Universis presentes litteras inspecturis Johannes [etc.] salutem in Domino sempiternam. Quia tam ad mandatum domini Pape qui nos ad sedem Apostolicam pro quibusdam ipsius sedis negociis per suas patentes litteras specialiter evocavit, quam ad instanciam Regiam pro regno Anglie et utilitate Regni pro pace reformanda seu treuga ineunda extra idem regnum oportet necessario nos transferre, universitati vestre notum facimus per presentes quod nos

facimus ordinamus et constituimus ac etiam attornamus loco nostri Religiosum virum fratrem Henricum¹ Priorem ecclesie nostre Wyntonie, dominos Philippum de Hoyvile Militem, seneschallum nostrum, Paganum de Lyskeret, Rectorem ecclesie de Hurselye, Galfridum de Farham, Thesaurarium nostrum de Wolveseye, Willelmum de Frollebury Constabularium nostrum de Farnham et Simonem de Farham clericum, ad ordinandum et disponendum de castris, maneriis et possessionibus nostris quibuscunque in Diocesi nostra vel extra ubicunque in regno Anglie existentibus et ballivis et servientibus Maneriorum nostrorum ponendis et ammovendis, et ad compotum de ipsis audiendum et de omnibus aliis rebus nostris temporalibus ordinandum et disponendum prout melius commodum nostrum in omnibus premissis viderint faciendum, et ad saisandum et custodiendum nomine nostro custodias, maritagia terrarum et heredum infra etatem existentium, et omnia alia faciendum secundum formam virtutem et effectum quorundam articulorum eisdem per nos super hoc sub sigillo nostro traditorum,² que nos faceremus si personaliter presentes essemus. Ratum habituri et firmum quicquid iidem prenominati procuratores seu attornati nostri omnes vel tres ipsorum in premissis sub forma predicta duxerint faciendum. In cujus rei testimonium presentes litteras eisdem fieri fecimus sigilli nostri impressione patenter munitas. Actum et datum apud Wolveseye xvj. Kalendas Januarii. Anno domini m°.cc°. Nonagesimo quinto. Consecrationis nostre xiiij°.

[Dec. 17. *The Bishop's grant of proctorial powers as to spirituals during his absence from England.*]

ITEM ALIUD PROCURATORIUM SUPER POTESTATE VICARII.—
 ¶ Johannes [etc.] dilectis filiis fratri Henrico Priori Ecclesie nostre Wyntoniensis, Magistro Philippo de Bartone Officiali nostro, dominis Pagano de Lyskeret Rectori ecclesie de Hurselye, et Galfrido de Farham Thesaurario nostro de Wolveseye salutem [etc.] Quia tam ad mandatum domini Pape etc. usque necessario nos transferre, de discrecionis ac prudencie vestre meritis confidentes vos vicarios nostros in spiritualibus nostris quamdiu nos abesse contigerit facimus per presentes: Committentes vobis vices nostras ad prebendam licenciam eligendi et assensum electis, ubicunque hujusmodi licencia et assensus de jure vel de consuetudine a nobis fueri[n]t requirendi, et ad confirmandos electos in quibuscunque collegiis nobis subjectis, ac etiam ad admittendum personas quas-

¹ Wodelock, Pontissara's successor in the See.

² From 'secundum' to 'traditorum' is marked in MS. 'vacat'.

cunque ydoneas ad beneficia ecclesiastica in Civitate vel Diocesi nostra existentia canonice presentatas, et admissos instituendi, et interpellandum aliquem de coepiscopis nostris conprovincialibus ad exercendum ea que sunt ordinis episcopalis in Civitate et Diocesi nostra Wyntoniensi quando et quociens vobis videbitur expedire, et ei quem interpellandum duxeritis auctoritatem et licenciam exercendi prestandi et omnia alia et singula faciendi in premissis et circa premissa que nos faceremus si personaliter presentes essemus. Ratum habituri et firmum quicquid super premissis et quolibet premissorum duxerint faciendum. Quod si non omnes hiis exequendis forsitan intersitis, tres vestrum si omnes superstites fueritis, alioquin duo eorum, aliarum presencia minime expectata vel absencia excusata premissa nichilominus exequantur. Hoc autem omnibus et singulis quorum interest notum facimus per has litteras patentes sigilli nostri impressione munitas. Acta et data apud Wolveseye xvj. Kalendas Januarii. Anno domini etc, ut in precedenti littera.

[Dec. 27. *A proxy in the same terms as the last, their powers being more fully defined to the same persons with the addition of Simon de Farham presb., dated from Southwark.*]

ITEM ALIUD PROCURATORIUM SUPER POTESTATE VICARIORUM.

[Fo 211a.]

Johannes etc. (*as last to instituendi: line 2 above*) De ecclesiis in nostra Diocesi auctoritate Concilii generalis vacantibus legitime providendi, personis debilibus et impotentibus custodes deputandi, et interpellandi aliquem de coepiscopis nostris conprovincialibus, vel aliquem alium Episcopum Catholicum ad exercendum (*as above with the following alterations*) auctoritatem et licenciam talia, excepta prima tonsura, exercendi . . . duxeritis faciendum . . . tres vestrum . si omnes . . . alioquin duo vestrum . . . exequantur Conferendi beneficia ecclesiastica cum cura vel sine cura ad collacionem nostram mero jure spectantia in Diocesi nostra Wyntoniensi existentia vobis et cuilibet vestrum adimentes omnimodam potestatem. Quod omnibus et singulis quorum interest vel interesse poterit notum facimus per has patentes litteras sigilli nostri impressione munitas, quousque eas revocandas duxerimus tantummodo valituras. Actum et datum apud Suwerk, vj Kalendas Januarii. Anno Domini m^o.cc^o. Nonagesimo Quinto. Consecracionis nostre Quartodecimo.

[Same date. *The Bishop confers on his official Mag. Philip de Barton, Pope's Chaplain, ordinary jurisdiction during his absence abroad.*]

ITEM ALIUD PROCURATORIUM FACTUM MAGISTRO PHILIPPO DE BARTONE OFFICIALI WYNTONIENSI. ¶ Johannes [etc.] dilecto

filio Philippo de Bartone, domini Pape Capellano, Rectori ecclesie de Menestoke nostre Diocesis salutem [etc.] Quia tam ad mandatum domini Pape etc. usque ibi, nos transferre. De tua fidelitate et industria plenius confidentes te officialem nostrum in absencia nostra facimus, ordinamus et constituimus per presentes, dantes et concedentes tibi omnimodam potestatem que ad officium officialitatis in Civitate et Diocesi nostra Wyntoniensi pertinere de jure vel consuetudine consuevit, nec non et specialem potestatem presentationes ad beneficia ecclesiastica in Diocesi nostra vacantia factas recipiendi, inquisitionis litteras concedendi, sequestra ex justa causa faciendi, custodiendi et relaxandi, correctiones et regulares injunctiones in Religiosis domibus cum necesse fuerit faciendi, super residencia Rectorum ex causa dispensandi, Religiosis et aliis in Diocesi nostra beneficiatis et beneficiandis litteras dimissorias concedendi, contra excommunicatos claves ecclesie contempnentes brachium seculare invocandi, episcopis in Diocesi nostra commorantibus aut trans-euntibus ordines celebrare et alia ad ordinem episcopalem spectantia exercere cum expedire viderit licenciam concedendi : clericos coram Justiciariis domini Regis aut ballivis aliis quibuscunque per se vel per alios petendi et recipiendi, brevia domini Regis de Scaccario et de Banco, et de aliis placitis nomine nostro recipiendi et retornandi, absencie nostre causas coram quibuscunque iudicibus allegandi et si necesse fuerit probandi, in Conciliis provincialibus et aliis convocationibus pro nobis comparendi et absenciam nostram excusandi, appellandi, appellaciones prosequendi, in animam nostram jurandi, in causis et controversiis ubi inter partes super beneficiis optinendis et adquirendis agitur cognoscendi et diffiniendi et omnia alia faciendi que circa premissa occurrerint oportuna. Ratum habituri et gratum quicquid idem magister Philippus Officialis noster in premissis et circa premissa duxerit faciendum. Quod omnibus et singulis etc. ut supra in proxima littera.

[Same date. Some further instructions to the proctors in charge of temporalities.]

ITEM ALIUD PROCURATORIUM VICARIORUM EPISCOPATUS WYNTONIENSIS IN TEMPORALIBUS.—¶ Universis presentes litteras visuris vel audituris Johannes [etc.] salutem in Domino.
[Fo. 211b.] Quia . . . *as above* p. 778 to 'quibuscunque' | cum omnibus juribus et pertinenciis suis ubicumque in regno Anglie existentibus et ballivis et seruientibus Maneriorum nostrorum ac eorum subditis et ministris ponendis et ammovendis et ad compotum de ipsis audiendum, et debitas allocaciones et necessarias eisdem faciendum et de omnibus aliis rebus temporalibus nostris ordinan-

dum et disponendum prout melius commodum nostrum in omnibus premissis duxerint faciendum, et etiam ad custodes nomine nostro ponendos in domibus religiosis vacantibus ad patronatum nostrum ubicunque in regno Anglie spectantibus tempore vacationis earundem, ac etiam ad saisandum in manus nostras nomine nostro terras omnium heredum infra etatem existentium quarum custodie ad nos pertinent et corpora eorundem heredum, et eisdem custodiis et maritagiis eorundem heredum quorum maritagia ad nos pertinent ordinandum et faciendum, prout ad commodum nostrum melius viderint expedire, et ad omnia alia in premissis et circa premissa facienda que nos faceremus si personaliter presentes essemus. Ratum habituri et firmum quicquid iidem prenominati vel major numerus eorundem sub forma predicta duxerint faciendum. In cujus rei testimonium etc. Data.

[Further instructions to the same to administer the temporalities according to certain articles which are to direct them in their management of the same.]

ITEM ALIUD PROCURATORIUM SUPER POTESTATE VICARIORUM EPISCOPATUS WYNTONIENSIS.—Johannes [etc.] dilectis filiis fratri Henrico [etc. *as above to transferre*] De vestra fidelitate et industria plenius confidentes vos facimus, ordinamus et constituimus procuratores nostros et attornamus loco nostri ad faciendum ordinandum et disponendum de Castris, Maneriis et possessionibus nostris quibuscunque ad temporalitatem nostram qualitercumque spectantibus juxta formam, virtutem et effectum articulorum presentibus annexorum. Vobis igitur in virtute prestiti sacramenti committimus, injungimus et mandamus quatinus premissam temporalitatem nostram secundum articulos predictos regere, gubernare, et de ea ordinare et disponere studeatis, decernentes ex nunc cassum, irritum et inane quicquam contra formam, virtutem et effectum articulorum predictorum per vos vel aliquem vestrum actum fuerit in hac parte. Quod si non omnes hiis exequendis interfueritis major pars vestrum numero premissa nichilominus exequatur. Data apud Suwerk.

[Here follow the separate articles mentioned above.]

ITEM ALIUD PROCURATORIUM SUPER EODEM.—¶ Universis etc. Johannes [etc.] salutem etc. Noveritis quod nos assignavimus et attornavimus loco nostri dominum G. de Farham Thesaurarium nostrum de Wolveseye, Willelmum de Frollebury Constabularium nostrum de Farnham et Simonem de Farham clericum nostrum et quemlibet eorum quem presentem esse contigerit ad petendum et

recipiendum omnia debita que nobis debentur per diversos debitores in Anglia, et eisdem debitoribus de receptis debitas et rationabiles aquietancias faciendum quas nos si presentes essemus facere possemus. Ratum habituri et firmum etc. In cujus rei testimonium etc. Duraturas quousque eas duxerimus revocandas. Data apud Suwerk.

ITEM ALIUD PROCURATORIUM VICARIORUM.—¶ Johannes Dei gracia etc. dilectis filiis A.B. et C. salutem etc. Quia [etc. *to transferre*] de discrecionis ac prudencie vestre meritis confidentes vos vicarios nostros in absencia nostra facimus ordinamus et constituimus per presentes. Committentes vobis vices nostras ad conferendum beneficia ecclesiastica in nostra Diocesi, cum facultas se optulerit personis ydoneis quorum collacio ad nos spectat quoquo modo cum cura vel sine cura si personatus vel dignitates existant, et omnia alia faciendum in premissis et circa premissa que nos faceremus si personaliter presentes essemus. Ratum habituri et gratum etc. Quod si non omnes etc. In cujus rei testimonium etc. Data.

ITEM PROCURATORIUM AD ADMITTENDUM ET RECIPIENDUM PRESENTACIONEM SEU COLLACIONEM ALCIJUS BENEFICII IN ABSENCIA.—¶ Noverint universi etc. quod ego A. de B. clericus facio, ordino et constituo dilectum mihi in Christo D. de E. clericum procuratorem meum ad admittendum et recipiendum presentacionem, collacionem, institutionem et investituram quamcunque mihi seu de me faciendam ad quamcunque ecclesiam vel beneficium quodcunque cum cura vel sine cura, et eidem consenciendi et de eisdem et eorum altero corporalem possessionem nomine meo recipiendi et retinendi, juramentum obediencie et quodlibet aliud licitum et consuetum sacramentum in animam meam prestandi, et omnia alia faciendi in premissis que ego facerem si personaliter presens essem. Ratum etc. In cujus rei testimonium etc. Data etc.

[Undated. In the year 1290 a tenth was granted to the King to cover six years, the first half of which was to be delivered at the end of three years. The following two paragraphs seem to be the latter part of instructions issued by the official Collectors, the Bishops of Winchester and Lincoln, to the actual taxgatherers of the second collection, to show how untitheable property was to be dealt with, and what relief was intended for such spiritual corporations as had suffered from murrain among their Cattle. Round the whole of these paragraphs is rubricated the word 'Va—cat', showing that the instructions were to be considered inoperative.]

[Fo. 212a.]

Et idem fiat de porcionibus decimarum. Item si porciones et pensiones non teneantur ad decimam, tunc non scribantur summe earum in sequentibus lineis, set solummodo fiat mencio in prima

linea de indecimabilitate sic. Ecclesia de tali loco preter pensionem indecimabilem vel preter porcionem indecimabilem tantum. Item fiat rotulus separatus et distinctus pro decanatibus in quo scribantur omnia allocata in compotis et indecimabilia detecta sive ante compotos sive post, de quibus habent collectores litteras de remedio, et exprimatur in qualibet particula causa indecimabilitatis ejusdem. Item in fine cujuslibet decanatus ponatur summa totius taxationis decanatus ejusdem, et nichilominus in fine cujuslibet archidiaconatus sive rotuli ponatur summa totalis sive integralis totius archidiaconatus sive rotuli, et ita exquisite hujusmodi summe probentur quod de eis habeatur sufficiens certitudo de qua collectores tam Wyntoniensi et Lyncolniensi episcopis quam Thesaurario domini Regis in Scaccario ubi reddent compotum de medietate concessa eidem domino Regi velint suo periculo respondere. Item quod tam certitudinaliter probentur summe predictae quod summis expressis in ultimo compoto post allocationes factas concordent, nisi hoc impediat aliquod remedium post eundem compotum concessum, vel mutatio aliqua postmodum facta, et tunc proiciatur quantitas remedii vel mutationis hujusmodi, et videatur quod, habito respectu ad quantitatem ipsam, concordent. Item si circa confectionem novorum rotulorum aliqua dubia occurrerint que non poterunt per prescriptos articulos expediri, ea dominis Wyntoniensi et Lincolniensi episcopis cum commode fieri poterit referantur; set propter ea non impediatur seu retardetur compositio rotulorum ipsorum, quin collectores in dubiis occurrentibus sequantur arbitrio suo iudicium rationis.

¶ De remedio adhibendo pro morina animalium est provisum sub hac forma quod conquerentes querelas suas exhibeant episcopis, videlicet illi qui sunt de Diocesibus domino Wyntoniensi assignatis domino Wyntoniensi et alii de Diocesibus domino Lincolniensi liberatis ipsi Lincolniensi, et quod super querela sua litteras habeant collectoribus, ut si constiterit eis de veritate querele per juramentum trium fidedignorum de collegio sive Monasterio conquerente, quorum unus sit vir probate fidei et sufficienter inspectus de quantitate stauri domus sue tam tempore taxationis bonorum temporalium facte quam in presenti, ac sufficientem potestatem habens ad iurandum de veritate articuli de quo conqueritur in animas Prelati sui et Conventus domus sue, et juret in animam propriam et in animas ipsorum Prelati et Conventus sui et utriusque sociorum suorum in animam propriam quantum decrevit per morinam de illo valore bidentum vel animalium suorum post taxationem temporalium factam, quem quidem valorem taxatores respiciebant, et in taxando

servabant, fiat conquerentibus remedium de quantitate jurata et sic scribatur collectoribus quod Abbas illius domus ubi sunt collectores, et Prior ubi non est Abbas, personaliter intendat receptioni juramenti hujusmodi, et quod premissa modo debito fideliter exequatur sub debito juramenti sui prestiti, et ponatur in littera quedam arta comminatio quod de vera et fidei execucione predicti articuli in proxima comparicione sua coram episcopis juramentum personale prestat.

[1293. Dec. 6. *The final account of the Collectors of the six-years' tenth granted to the King as a subsidy for the Holy Land for the first three years only, the contribution of each Diocese being given separately; then the sum total of receipts, and the division of these between certain merchant bankers, besides payments to the Prior of Christ Church, Canterbury, and the Bishop of Durham.*]

COMPOTUS FINALIS TRIUM ANNORUM DECIME SEXANNALIS DOMINO EDUARDO, DEI GRACIA REGI ANGLIE ILLUSTRIS, IN SUBSIDIIUM TERRE SANCTE CONCESSE PER TRES PRIMOS ANNOS DUMTAXAT COLLECTE PER COLLECTORES IN QUALIBET CIVITATE ET DIOCESI AD HOC DEPUTATOS.¹

Cant.	Abbas sancti Augustini Cantuariensis et ejusdem loci Conventus collectores deputati in Civitate et Diocesi Cantuariensi pro tempore predicto respondent de M.M. CCCC. xx. li. xvij. d. ob. quad. (£2,420. 1. 6 $\frac{3}{4}$) de quibus allocatur eisdem collectoribus pro expensis suis per dictum tempus, scilicet xxx. li. et sic remanent de claro penes ipsos [not completed].
Roffa	Prior Roffensis et ejusdem loci Conventus collectores in Civitate et Diocesi Roffensi deputati respondent pro tempore preterito de DCC.xxvi.li. viii. s. v. d. (£726. 8. 5).
Cycestria	Decanus et Capitulum ecclesie Cicestrensis collectores in Civitate et Diocesi Cicestrie deputati respondent pro tempore preterito de M.M. xxv. li. xii. s. ob. (£2,025. 12. 0 $\frac{1}{2}$).

¹ This and the following entries on the same subject were examined by Mr. W. E. Lunt for his compilation of 'Collectors' accounts for the Clerical Tenth levied in England by order of Nicholas IV,' printed in the *English Historical Review*, vol. xxxi, no. 121, Jan. 1916. Mr. Lunt alludes to the duplication of these accounts found in this Register. He takes that on fos. 215 and 216 as the basis of his text, but notes variations in the others. On p. 107 he gives a tabular view of the total collection of each Diocese, the allowance for expenses, and the clear remainders.

- Londonia { Collectores in Civitate et Diocesi Londonie deputati respondent pro tempore preterito M.M. DCC. xiiij. li. iiij. s. (£2,713. 4. 0).
- Wyntonia { Abbas et Conventus de Hyda collectores in Archidiaconatu Wyntonie respondent pro tempore preterito M.M. L. li. xvij. s. viij. d. ob. (£2,050. 17. 8½).
- { Abbas et Conventus de Cherteseye collectores in Archidiaconatu Surreye respondent pro tempore preterito DCCCC. iiij. xj. li. xiiij. s. viij. d. quad. (£991. 13. 8¼). |
- [Fo. 212b.] { Abbas et Conventus de Schireburne collectores in Archidiaconatibus Sarisberie et Dorsetie respondent de M.CCCC. lxxiiij. li. xvij. s. vij. d. ob. quad. (£1,473. 17. 7¾).
- Sarisberia { Abbas et Conventus Redingie collectores in Archidiaconatibus Barkscire et Wyltescire respondent pro tempore predicto de M. viij. lxxiiij. li. iiij. s. vij. d. ob. quad. (£1,873. 4. 7¾).
- Bathonia { Abbas et Conventus Glastonie collectores in Civitate et Diocesi Bathoniensi respondent pro tempore predicto de M. ix. lxxvj. li. xix. s. iiij. d. ob. quad. (£1,966. 19. 4¾).
- Exonia { Decanus et Capitulum Exonie collectores in Civitate et Diocesi Exoniensi respondent pro tempore predicto de M. iiij. lxxvj. li. xj. s. v. den. quad. (£1,466. 11. 5¼).
- Wygornia { Abbas et Conventus Gloucestrie collectores in Civitate et Diocesi Wygorniensi respondent etc. de MM. CC. xvj. li. v. s. ob. (£2,216. 5. 0½).
- Herefordia { Abbas et Conventus Radingie collectores in Civitate et Archidiaconatu Herefordie respondent etc. de M.C. iiij. xii. li. viij. s. j. d. (£1,192. 8. 1).
- { Abbas et Conventus de Wygemor collectores in Archidiaconatu Salopie respondent etc. de CCCC. lxxij. li. viij. s. vij. d. quad. (£462. 8. 7¼).
- Landavia { Abbas et Conventus de Morgan collectores in Civitate et Diocesi Landavensi respondent etc. de DC. xxxij. li. xiiij. sol. et ob. (£632. 13. 0½).
- Assavensis { Abbas et Conventus de Basingwerk collectores in Civitate et Diocesi Assavensi respondent etc. de CCC. iiij. i. li. xj. s. (£381. 11. 0).

- Meneven-
sis { Prior et Conventus Lanthonie prime collectores in Archidiaconatu [*blank*] respondent de D. xxv. li. v. s. vj. d. (£525. 5. 6).
- { Prior et Conventus de Kermerdin collectores in Archidiaconatu [*blank*] respondent etc. de CC. ^{xx}iiij. xiiij. li. xvj. s. ob. quad. (£294. 16. 0 $\frac{3}{4}$).
- Bangoria { Episcopus et Capitulum Bangorie collectores in Civitate et Diocesi Bangorensi respondent pro tempore predicto de CC. lvij. li. vij. s. ix. d. (£258. 7. 9).
- Lyncolnia { Prior sancte Katerine juxta Lyncolniam collector in Archidiaconatibus Lyncolnie, Stowye et Leycestrie ac etiam in Decanatu de Bokelaund respondent pro tempore predicto de vj. ^Mvij. ^ciiij. ^{xx}xvij. li. xj. d. ob. quad. (£6,897. 0. 11 $\frac{3}{4}$).
- { Abbas et Conventus de Oseneye collectores in Archidiaconatibus Oxonie, Bukynghamye, Bedeforde, Huntingdonie et Northamptonie preter Decanatum de Bokelaund respondent de v. ^MCCCC. lvij. li. xvij. den. (£5,457. 1. 6).
- Norwyci { Prior et Conventus de Wymundham collectores in Archidiaconatu Norwyci et Norfolcie respondent de ^Miiij. ^cix. lv. li. ix. s. ix. d. ob. (£3,955. 9. 9 $\frac{1}{2}$).
- { Prior et Conventus sancti Edmundi collectores in Archidiaconatibus Suffolcie et Subbyrie respondent de MMM.C. viij. li. iiij. s. j. d. ob. quad. (£3,108. 3. 1 $\frac{3}{4}$).
- Elyensis { Prior et Conventus Elyensis collectores Spiritu-
 { alium in Civitate et Diocesi Elyensi respondent de ^cvij. lxxix. li. iiij. s. ix. d. ob. (£879. 4. 9 $\frac{1}{2}$).
- { Prior et Conventus de Bernewelle collectores tem-
 { poralium in Civitate et Diocesi Elyensi respondent de M.C. ^{xx}iiij. xv. li. xv. d. ob. quad. (£1,195. 1. 3 $\frac{3}{4}$).
- Conventria { Abbas et Conventus de Burtonia super-Trentam
 { collectores in Archidiaconatibus Derbye Cestrie et
 { Salopsire respondent de M. ^ciiij. v. li. vij. s. ij. d. (£1,405. 7. 2).
- { Prior et Conventus de Kelingworth collectores in
 { Archidiaconatibus Conventrie et Staffordie respondent
 { de M. CC. iiij. li. viij. s. xi. d. quad. (£1,203. 8. 11 $\frac{1}{4}$).
- { Abbas et Conventus beate Marie Eboraci collec-
 { tores in Archidiaconatu [*blank*] respondent de MMM.
 { DC. xxvij. li. xj. s. xj. d. ob. quad. (£3,627. 11. 11 $\frac{3}{4}$).
- { Prior et Conventus de Thurgartone collectores in

Eboracum	{	Archidiaconatu [blank] respondent de M. C. lxiiij. li. ix. s. ob. (£1,164. 9. 0½).
		Prior et Conventus sancti Oswaldi collectores in Archidiaconatu [blank] respondent de M. DCCC. xvij. li. xij. s. iij. d. ob. quad. (£1,818. 13. 3¾).
		Abbas et Conventus de Furnensia collectores in Archidiaconatu [blank] respondent de M. vj. viij. li. xvij. d. quad. (£1,608. 1. 5¼).
Dunelm.	{	Prior et Conventus Dunelmensis collectores in Civitate et Diocesi Dunelmensi respondent de MMM. CC. lx. li. xj. s. xj. d. ob. quad. (£3,260. 11. 11¾).
		Collectores in Civitate et Diocesi Karleolensi respondent de DCCCC. L. li. xij. solid. j. denar. (£950. 13. 1).
Karleolum.	{	

¶ Summa omnium receptorum predictorum per tres annos ut predicatur, ^Mlx. ^cix. lxviij. li. iiij. s. j. den. (60,968. 4. 1) de qua summa liberantur mercatoribus subscriptis denarii infrascripti, videlicet mercatoribus

¶ De societate Pullicum et Rembertinorum ^Mxij. ^cix. lxviij. li. xvij. s. viij. d. ob. (£13,967. 17. 8½).

¶ De societate Pistoriensi. MM. li. (£2,000).

¶ De societate de Spina. M. CCC. xxxiiij. li. vj. s. viij. d. (£1,333. 6. 8).

¶ De societate Mozorum. DC. lxvj. li. xij. s. iiij. d. (£666. 13. 4).

¶ De societate de Sena. [CCCClxvj. li. xij. s. iiij. d.]. (£466. 13. 4).

¶ Summa liberatorum mercatoribus ^Mxviij. DC. xxxiiij. li. xj. s. ob. (£18,634. 11. 0½) per litteras obligatorias eorundem.

¶ Item liberantur Priori Ecclesie Christi Cantuariensis per litteras obligatorias ejusdem CC. li. (£200).

¶ Item domino Dunelmensi episcopo M li. (£1,000).

Summa totius liberacionis facte tam mercatoribus quam aliis suprascriptis ^Mxix. ^cvij. xxxiiij. li. xj. sol. ob. (£19,834. 11. 0½).

Et sic debent remanere in manibus collectorum ^Mxlj. C. xxxiiij. li. xij. s. ob. (£41,133. 13. 0½).

De quibus dicunt dominum Regem cepisse per ministros suos ^Mxxxiiij. ^cix. lvij. li. xij. s. ix. d. quad. (£33,957. 12. 9¼).

Et sic debent remanere penes dictos collectores ^Mvij. C. lxxvj. li. iij. d. quad. (£7,176. 0. 3¼). Que summa est in manibus diversorum debitorum, excommunicatorum et interdictorum preter quamdam partem quam cepit dominus Rex per ministros suos ut creditur, quantam tamen ignoratur et ex causa.

¶ Memorandum quod de illa magna summa superius scripta

de liberacione facta mercatoribus suprascriptis facte fuerunt expense per eosdem mercatores usque ad sextum diem Decembris Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo tertio D. xx. li. viij. s. xj. den. ob. quad. (£520. 8. 11³/₄). |

[Another tabular form of the same account, showing the gross totals and the totals after the subtraction of the Collectors' expenses, concluding with an explanation of the Collectors' failure to gather in considerable sums.]

[Fo. 213a.]

¶ COMPOTUS SUB BREVIORIBUS CONTENTUS.

¶ Compotus finalis trium annorum decime sexennalis domino Edwardo Dei gracia Regi Anglie illustri in subsidium terre Sancte concesse per tres annos primos dumtaxat collecte per collectores in quibuslibet Civitate et Diocesi ad hoc specialiter deputatos.

Cantuar. Collectores respondent de M.M. cccc. xx. li. xvij. d. ob. qu. de quibus allocantur eisdem pro expensis suis xxx. li. Remanent de claro M.M. ccc. iij. x. li. xvij. d. ob. qu.

Roffens. Collectores respondent de DCC. xxvj. li. viij. s. v. d. de quibus allocantur eisdem pro expensis suis xv. li. Remanent de claro DCC. xj. li. viij. s. v. d.

Cycestr. Collectores respondent de M.M. xxv. li. xij. s. ob. de quibus [etc.] xx. li. Remanent de claro M.M. v. li. xij. s. ob.

London. Collectores respondent de M.M. DCC. xij.¹ li. iij. s. de quibus [etc.] xxj. li. vj. s. viij. d. Remanent de claro M.M. DC. iij. xj. li. xvij. s. iij. d.

Wynton. Collectores respondent de M.M.M. xxxix. li. xj. s. iij. d. ob. qu. de quibus [etc.] xxxvj. li. Remanent de claro M.M.M. iij. li. xj. s. iij. d. ob. qu.²

Sarr. Collectores respondent de M.M.M.³ ccc. xxvij. li. ij. s. iij. d. ob. de quibus allocantur etc. xlv. li. Remanent de claro M.M.M. cc. iij. ij. li. ij. s. iij. d. ob.

Bathon. Collectores respondent de M. ix. lxvj. li. xix. s. iij. d. ob. qu. de quibus allocantur etc. xxv. li. Remanent de claro M. ix. xlj. li. xix. s. iij. d. ob. qu.

¹ In the list of fo. 215a there has been an erasure, leaving the sum M.M. DCC. li. iij. s., though the further figures are not altered. There is also this addition to the London return: 'Item debuissent respondisse de ccc. li. pro decima episcopi London. pro tribus primis annis, set ex causa remanent eedem ccc. li. in deposito penes eundem episcopum.'

² On fo. 215a the figures are given thus for Winchester: M.M. DCCC. xlij. li. xj. s. iij. d. ob. quad. Allowance, xxxvj. li. Clear remainder, M.M. viij. vj. li. xj. s. iij. d. ob. quad.

³ In Salisbury, fo. 215a, accounts for £4,000 instead of £3,000, the figures otherwise corresponding.

Exon. Collectores respondent de M. cccc. lxxvj. li. xj. s. v. den. qu. de quibus allocantur etc. xx. li. Remanent de claro M. cccc. xlvj. li. xj. s. v. d. qu.

Wygorn. Collectores respondent de M.M. cc. xvj. li. v. s. ob. de quibus allocantur etc. xx. li. Remanent de claro M.M. c. ^{xx}iiij. xvj. li. v. s. ob.

Hereford. Collectores respondent de M. DC. liiij. li. xvj. s. viij. d. qu. de quibus allocantur etc. xxx. li. Remanent de claro M. DC. xxiiij. li. xvj. s. viij. d. qu.

Landaven. Collectores respondent de DC. xxij. li. xij. s. ob. de quibus allocantur etc. x. li. Remanent de claro DC. xij. li. xij. s. ob.

Assaven. Collectores respondent de ccc. ^{xx}iiij. j. li. xj. s. de quibus allocantur etc. x. li. Remanent de claro ccc. lxxj. li. xj. s.

Bangor. Collectores respondent de cc. lviiij. li. vij. s. ix. d. de quibus allocantur etc. x. li. Remanent de claro cc. xlviiij. li. vij. s. ix. d.

Meneven. Collectores respondent de DCCC. xx. li. xviiij. d. ob. qu. de quibus allocantur etc. xx. li. Remanent de claro DCCC. li. xviiij. d. ob. qu.

Lincoln. Collectores respondent de ^Mxij. ^{xx}iiij. vij. li. vij. s. viij. d. qu. de quibus allocantur etc. ^{xx}iiij. x. li. Remanent de claro ^Mxj. ^cix. ^{xx}iiij. xvj. li. vij. s. viij. d. qu.

Norwycen. Collectores respondent de ^Mvij. lxxv. li. xxj. d. ob. qu. de quibus allocantur etc. xl. li. Remanent de claro ^Mvij. xxxv. li. xxj. d. ob. qu.

Elyen. Collectores respondent de M.M. xxxj. li. iiij. s. ix. d. de quibus allocantur etc. xx. li. Remanent de claro M.M. xj. li. iiij. s. ix. d.

Coventr. Collectores respondent de M.M. D. ^{xx}iiij. viij. li. xvj. s. xj. d. ob. de quibus allocantur etc. xxx. li. Remanent de claro M.M. D. lviiij. li. xvj. s. xj. d. ob.

Ebor. Collectores respondent de ^Mviiij. cc. liiij. li. xj. s. xj. d. qu. de quibus allocantur eisdem lxxv. li. Remanent de claro ^Mviiij. c. lxxix. li. xj. s. xj. d. qu.

Dunolm. Collectores respondent de M.M.M. cc. lx. li. x. s. viij. d. qu. de quibus allocantur etc. xxx. li. Remanent de claro M.M.M. cc. xxx. li. x. s. viij. d. qu.

Karleolen. Collectores respondent de ^cviiij. iij. li. xij. s. x. d. ob. de quibus allocantur etc. xx. li. Remanent de claro DCC. ^{xx}iiij. iij. li. xij. s. x. d. ob.

¶ Summa omnium Receptorum predictorum.¹

¶ Summa omnium expensarum allocatarum predictorum.

¶ Et sic remanere debent penes dictos collectores.¹ |

[Fo. 213b.]

¶ De qua summa deposite sunt penes mercatores ^Mxviij. DC. xxxiiij. li. xj. s. ob.

¶ Item penes dominum . . Dunelmensem M. libre.

¶ Item penes Priorem ecclesie Christi Cantuariensis cc. li.

Summa totius deposite ^{mil}xix. viij. c. xxxiiij. li. xj. s. et ob.

¶ Et sic debent remanere in manibus collectorum.²

De quibus dicunt dominum Regem occupasse.²

¶ Et sic debent remanere penes dictos collectores.²

¶ Que summa dicitur remanere in manibus diversorum debitorum que nulla censura ecclesiastica levare potest, nec creditur quod levare poterit infuturum rationibus infrascriptis. Tum propter paupertatem plurium Rectorum et aliorum ecclesiasticorum virorum qui de bonis suis ecclesiasticis etiam mediocriter sustentari aut victitare nequeunt hiis diebus. Tum propter paupertatem quorundam ecclesiasticorum virorum defunctorum post tempus taxationis decime qui licet diversis sentenciis ecclesiasticis ligati fuissent, tamen ante mortem suam bona sua penitus consumpserunt decima non soluta. Tum propter depauperacionem parochianorum, tam per communem sterilitatem Regni Anglie, quam per morinam animalium, per que ecclesiarum proventus in tantum decreverunt, quod decimam ipsam solvere nequeunt incurati, licet contra eos per sentencias suspensionis, excommunicacionis et interdicti per ipsius decime collectores efficaciter sit processum. Tum propter generalem turbacionem totius terre Anglie per discordiam motam inter Reges Anglie et Francie. Compelluntur enim ecclesiastici viri ad custodiam maris pro defensione terre, non sine sumptibus onerosis. Tum propter consumptionem totius terre Wallie per guerram quam ipsi moverunt contra Regem Anglie. Tum propter hoc quod Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatie, Prioratus de Patronatu domini Regis vacantes de quorum proventibus pro tempore custodie sue solvi decimam non permittit, quia ad ejus solucionem predicto tempore se asserit non teneri. Tum propter hoc quod quamplures clerici potentes decedentes quorum bona propter debita domini

¹ Sums not filled in. On fo. 215b 'Summa summarum integralis totius responsionis predictae ^Mlx. ^cviiij. xliij. li. xiiij. s. iiij. den.

² Amounts not filled in.

Regis in quibus sibi tenebantur ex diversis causis statim confiscantur qui dum vixerunt decimam solvere non curarunt.

[Another statement of the above returns, giving the totals after deduction of the Collectors' expenses.]

¶ ADHUC ALIUS MODUS.

¶ Summa decime in Cantuariensi et Eboracensi Civitatibus et provinciis per tres annos dumtaxat collecte deductis necessariis expensis circa collectionem dicte decime factis patet particulariter in singulis diocesis infrascriptis.

¶ Cantuarienses collectores respondent de M.M. ccc.^{xx}. iij. x. li. xvij. d. ob. quadr. Summa totius recepte triennalis.¹ |

[and so on, for each Diocese, according to the latter column of the last return.]

[Fo. 214a.]

¶ De qua summa deposite sunt penes mercatores.¹

¶ Item penes episcopum Dunelmensem.¹

¶ Item penes Priorem ecclesie Christi Cantuarie.¹

¶ Summa totius depositi.¹

¶ Et sic remanere debent penes dictos collectores.¹

¶ Que summa in manibus diversorum debitorum que nulla censura ecclesiastica levare potest.

[1295, Dec. 28. The Bishop, writing from Cambray to the Dean of York and Mag. G. de Vezano, Canon of Cambray, expresses his desire to bestow some ecclesiastical benefice in his patronage on Mag. W. de Got, Canon of Agen. He confers on them his powers to this effect after communication with his Vicars in England.]

COMMISSIO FACTA DECANO EBORACENSI ET MAGISTRO GIFFREDO DE VEZANO PER EPISCOPUM WYNTONIENSEM, UT PROVIDEANT MAGISTRO W. DEL GOTTO IN EPISCOPATU SUO, IPSO AGENTE EXTRA REGNUM.—Johannes miseracione divina Wyntoniensis episcopus venerabilibus viris magistris Henrico de Suwerk, decano ecclesie Eboracensis et Giffredo de Vezano, canonico Cameracensi domini Pape Capellano, salutem in Domino. Pensantes specialem affectionem quam venerabilis vir Magister Guillelmus Segin del Gotto Canonicus Agenensis, domini Pape Capellanus ad nos et ecclesiam nostram Wyntoniensem habere cognoscimus, et quam utilis nobis esse poterit in futurum, dignum esse duximus ut personam suam prosequamur prerogativa gracie specialis, et dignis beneficiis honoremus. Ut igitur beneficium ecclesiasticum ad

¹ The totals have not been filled in.

nostram collacionem spectans cum cura vel sine cura, sive fuerit dignitas aut personatus si nunc vacat, vel quam primum ad hoc facultas se optulerit quod ipse magister Guillelmus vel procurator suus habens ad hoc speciale mandatum duxerit acceptandum eidem magistro Guillelmo vel procuratori suo ejus nomine auctoritate nostra conjunctim et divisim conferre libere valeatis : vobis et alteri vestrum tenore presentium specialiter committimus vices nostras cum coercione canonice potestatis. Si vero aliquod ecclesiasticum beneficium cujus presentacio ad nos spectat, et quod ab ipso magistro Guillelmo vel procuratore ejus ad hoc habens speciale mandatum fuerit acceptatum nunc vacat aut vacare contigerit in futurum, ad ipsum magistrum Guillelmum vel procuratorem suum ejus nomine loci Diocesano presentandum, vobis duobus aut alteri vestrum nomine nostro plenam per presentes tribuimus facultatem, si ex collacione vestra aut alterius vestrum beneficium aliud ut premittitur non fuerit assecutus, volentes et universis et singulis vicariis, officialibus procuratoribus et seneschallis quibuscunque firmiter demandantes ut prefatus magister Guillelmus in assecucione beneficii hujusmodi omnibus aliis preferatur sive ad collacionem sive ad presentacionem nostram spectare beneficium dinoscatur. Omnibus vero Vicariis, Officialibus, Procuratoribus et Seneschallis seu etiam aliis quibuscunque quocunque nomine censeantur conferendi aliquod beneficium hujusmodi aut presentandi ad idem, quousque predicto magistro Guillelmo aut ejus procuratori cum effectum insinuata fuerit vacacio memorata tenore presentium ex certa sciencia adimimus potestatem. Quod si ad hujusmodi beneficium consequendum idem magister Guillelmus aliquem de suis ydoneum voluerit nominare, placet nobis ¹ quod vos aut alter vestrum ei conferatis vel conferat presentetis aut presentet illum quem duxerit nominandum. Ita ut per hoc prefato magistro Guillelmo ulterius ad illud beneficium minime teneatur. In cujus rei testimonium etc. Data apud Cameracum. Quinto Kalendas Januarii (*sic*) Anno Domini M^o. cc^o. gesimo quinto.

[1296, March 2. *A familiar letter from the Bishop at Cambray to Prior Henry Wodelock,² of St. Swithun's, Winchester, telling him something of the progress of his embassy and asking about the affairs of his Diocese. He asks the prayers of the Convent.*]

LITTERA EPISCOPI PRIORI SANCTI SWITHUNI SIGNIFICANS SIBI STATUM SUUM.—Johannes [etc.] dilecto in Christo filio H. Priori sancti Swithuni Wyntonie salutem etc. De consilio venerabilium

¹ MS. vobis.

² He succeeded Pontissara as Bishop of Winchester, his election by the Chapter being undisputed.

patrum dominorum Albanensis et Penestrini Romane curie Cardinalium et sociorum nostrorum domini nostri illustris Regis Anglie nunciorum apud Cameracum donec ibidem Cardinalis Albanensis et nuncii memorati redierint expectamus, non ultra versus Romanam curiam progressuri; donec de exitu negociorum dicti domini nostri Regis pro quibus vadit in Angliam Cardinalis predictus plenius nobis constet per vicinos nuncios quam citius ante nuncios domini Regis in Francia redierint, et postea per nuncios domini nostri Regis predictos nobis plenius rescribatis statum et negocia episcopatus nostri et rerumstrarum et alia que fuerint relacione digna, ac etiam continenciam status vestri. Scientes nos et familiam nostram per Dei gratiam in presentium confectione satis bona corporis sospitate gaudere. Nos vero de vestris et ecclesie vestre negociis, Deo dante, cogitabimus cum effectu. Et vos recommendatos vestris piis precibus nos habentes devotis suffragiis et oracionibus karissimorum filiorum nostrorum Capituli nostri nos et familiam nostram specialiter et sepius commendetis. Valete. Data apud Cameracum. vj. Nonas Martii. |

[Fo. 214b.]

[Undated. *A list of Churches, with their values, in the Diocese of Winchester, arranged by Deaneries to which the Bishop has the right of Collation.*]

ECCLESIE EPISCOPATUS WYNTONIENSIS QUAS EPISCOPUS DEBET CONFERRE.

¶ Hic continentur omnes Ecclesie in Episcopatu Wyntoniensi quas Episcopus Wyntoniensis debet conferre cum valore earundem ecclesiarum secundum verum valorem.

¶ In Decanatu de Insula.

¶ Ecclesia de Canbourn cum capella	xliv. marce.
¶ Ecclesia de Britheston	l. marce.
¶ Ecclesia de Bestede ? (Benstede)	x. marce.
¶ Ecclesia de Brerdinges	c. marce.

¶ In Decanatu de Drokenesford.

¶ Ecclesia de Havehunte	lx. marce.
¶ Ecclesia de Mapelderham cum capella	^{xx} vj. marce.
¶ Ecclesia de Westmenes cum capella	lx. marce.
¶ Ecclesia de Exton	xxx. marce.
¶ Ecclesia de Drokenesford	^{xx} iiij. marce.
¶ Ecclesia de Menestoke cum capella	lx. marce.
¶ Ecclesia de Hupton cum capella	xliv. marce.
¶ Ecclesia de Alwarestoke cum capella	lxxv. marce cum pensione.
¶ Ecclesia de Waltham	lx. marce cum pensione.

¶ In Decanatu de Alresford.

¶ Ecclesia de Chiriton cum capella	c. marce.
¶ Ecclesia de Bromden	xv. marce.
¶ Ecclesia de Henton	xv. marce.
¶ Ecclesia de Alresford cum capella	^{xx} iiij. marce.
¶ Ecclesia de Ovyngton	xv. marce.
¶ Ecclesia de Avyngton	xxiiij. marce.
¶ Ecclesia de Martrewordi	xviij. marce.
¶ Ecclesia de Waud	xx. marce.
¶ Ecclesia de Estone	xxx. marce.

¶ In Decanatu de Sumburn.

¶ Ecclesia de Wonsington cum capella	^{xx} iiij. marce.
¶ Ecclesia de Chilbauton	xlviij. marce.
¶ Ecclesia de Muchelmareys	lx. marce.
¶ Ecclesia de Hogton	xliij. marce.

¶ In Decanatu de Hampton.

¶ Ecclesia de Falelagh cum capella	l. marce.
¶ Ecclesia de Mulebrok	xxiiij. marce.
¶ Ecclesia de Notessillinges	xx. marce.
¶ Ecclesia beate Marie Suthamptone	c. libre.

¶ In Decanatu de Basingstoke.

¶ Ecclesia de Bagehurst	xxij. marce.
¶ Ecclesia de Crundal cum capella	c. marce.
¶ Ecclesia de Wotton	xxv. marce.
¶ Ecclesia de Hamton	xxj. marce.
¶ Ecclesia de Overton	^{xx} iiij. marce.
¹ ¶ Ecclesia de Northwaltham	xxv. marce.

¶ In Decanatu de Andevere.

¶ Ecclesia de Burclere	lx. marce.
¶ Ecclesia de Hautecliere	xx. marce.
¶ Ecclesia de Wydehay	liij. marce.
¶ Decime Manerii de Ychenewell	x. marce.

¶ In Decanatu Wyntonie.

¶ Ecclesia de Wylehale	xviij. marce.
¶ Ecclesia de Morsted	x. marce.
¶ Ecclesia de Chiltecumbe	xv. marce.
¶ Ecclesia de Stoke episcopi	xxv. marce.

☞ Ecclesia de Compton	xxx. marce.
☞ Ecclesia de Hurseleye	^{xx} iiij. marce.
☞ Ecclesia de Craule	xl. marce.
☞ Ecclesia beate Marie de Valle	xij. marce.
☞ Ecclesie sancte Anastasie	iiij. marce.
☞ Ecclesia sancti Jacobi	xij. marce.
☞ Ecclesia sancte Fidis	xij. marce.
☞ Ecclesia sancte Crucis extra Wyntoniam	c. marce.
☞ Capella sancti Stephani extra Wolvesie	c. solidi.
☞ Ecclesia sancti Pancracii in villa Wyntonie	iiij. marce.
☞ Ecclesia sancte Michaelis extra Kyngate	xl. solidi.
☞ Surreye.	
☞ Ecclesia de Essere	xv. marce.
☞ Ecclesia de Farnham cum capella annexa est Archidiaconatui Surreye	cl. li.
☞ Vicarie.	
☞ Vicaria de Twyford	xv. marce.
☞ Vicaria de Farham	xviiij. marce.
☞ Vicaria de Wytecherch	xx. marce.
☞ Vicaria de Burn et Hussebourn	xv. marce.
☞ Vicaria de Menes	xxx. marce.
☞ Vicaria de Hameledon	xxx. marce.
☞ Archidiaconatus Wyntoniensis	c. marce.
☞ Archidiaconatus Surreye	ccc. marce.
☞ Quatuor capellanie de Merewelle—quarum quelibet valet	x. marcas.

[Fo. 215a.]

[Churches in other Dioceses of which the Bishop is patron.]

ECCLESIE EXTRA EPISCOPATUM QUARUM EPISCOPUS EST PATRONUS.

Hic continentur nomina ecclesiarum que sunt in diversis Diocesibus, quarum episcopus Wyntoniensis est verus patronus, cum valore earundem secundum veram estimacionem.

☞ In Episcopatu Bathonie.

☞ Ecclesia de Bledon	xxx. marce.
☞ Ecclesia de Bympton	xxv. marce.

☞ In Episcopatu Sarisberie.

☞ Ecclesia de Cnoel	lx. marce.
☞ Ecclesia de Funtel	xxv. marce.
☞ Ecclesia de Stoketon	xxx. marce.
☞ Ecclesia de Patteneye	xviiij. marce.

¶ Ecclesia de Heneton	xxx. marce.
¶ Ecclesia de Eneford	^{xx} iiij. marce.
¶ Ecclesia de Overton cum capella	lx. marce.
¶ Ecclesia de Elyndone	c. libre.
¶ Ecclesia de Hamme	xxx. marce.
¶ Ecclesia de Botermere	x. marce.
¶ Ecclesia de Portlaund	lx. marce.
¶ Ecclesia de Wyk	lx. marce.
¶ Ecclesia de Eblesbourn	xxx. marce.
¶ Ecclesia de Donton cum capella	ccl. marce.
¶ Ecclesia de Brithwelle	lx. marce.
¶ In Episcopatu Londonie.	
¶ Ecclesia omnium Sanctorum in Londonia	x. marce.
¶ In episcopatu Lyncolnie.	
¶ Ecclesia de Eaburber'	c. libre.
¶ Ecclesia de Wytten'	c. marce.
¶ Ecclesia de Ivyngheho	c. marce.
¹ ¶ Ecclesia de Haveringdone	^{xx} iiij. marce.
¶ In episcopatu Elyensi.	
¶ Ecclesia de Stepelmordone	c. marce.
¶ Hee sunt Abbacie que sunt de advocacione Episcopi Wyntoniensis.	
¶ Abbatia de Waverlegh.	
¶ Abbatia de Letteleghe.	
¶ Abbatia de Tychefeud.	
¶ Abbatia de Hales.	
¶ Hii sunt Prioratus de advocacione Episcopi Wyntoniensis.	
¶ Prioratus Tauntonie.	
¶ Prioratus Seleburn'.	
¶ Prioratus novi Loci.	
¶ Prioratus de Suwerk.	
¶ Prioratus de Burton in Insula.	
¶ Prioratus de Ivyngheho.	
¶ Hec sunt Hospitalia de advocacione ejusdem episcopi Wyntoniensis.	
¶ Hospitale beati Thome de Suwerk.	
¶ Hospitale beati Johannis de Portesmoth.	
¶ Domus Dei de Hampton.	
¶ Domus Leprosorum de Hampton.	

¶ Domus beate Marie Magdalene extra Wyntoniam.

¶ Domus sancti Johannis de Fordingbrugges.

¶ Custodia domus sancte Crucis extra Wyntoniam, et ponitur inter Ecclesias supra.

[A duplicate copy of the Final account of the Tenth raised for the support of the Holy Land as on Fo. 212a.¹]

ISTUD EST SUPRA IN SECUNDO FOLIO DE VERBO AD VERBUM.

[In spite of the statement on fo. 215a that the account there began agrees word for word with that given two folios above, the variations in the disposition of the money collected are so considerable that it seems better to print this portion of the record separately rather than overload the former pages with foot-notes. Any readers who are interested in such statistics can easily compare the two passages and note variations. This is probably the final statement.]

[Fo. 215b. 21st line.]

Summa summarum integralis totius responsionis predicte.
^Mlx. ^cviiij. xliij. li. xiiij. s. iiij. den.

Summa summarum expensarum superius allocatarum DC. xviiij. li. vj. s. viij. den. Et sic debent remanere penes collectores ^Mlx. cc. xxvj. li. vj. s. viij. d. De qua summa deposite sunt penes mercatores et alios infrascriptos viros ydoneos quantitates pecunie infrascripte, videlicet penes mercatores de Societate Pullicum et Rembertinorum de Florencia ^Mxiiij. ccc. xxxiiij. li. vj. s. viij. d., de qua summa facte fuerunt expense tam circa taxationem quam alia necessaria ipsam decimam contingentia usque ad diem dominicum proximum ante festum Epiphanie Domini, Anno Domini M^o. cc^o. Nonagesimo quinto, usque ad summam D. ^{xx}xiiij. x. li. iiij. s. vj. d. ob. qu.

Item penes societatem Pistoriensium M.M. li.

Item penes societatem de Spina M. ccc. xxxiiij. li. vj. s. viij. d.

Item penes societatem Mozorum DC. lxxvj. li. xiiij. s. iiij. d.

Item penes societatem de Sena cccc. lxxvj. li. xiiij. s. iiij. d.

Summa depositi facti Mercatoribus una cum expensis supra proximo declaratis ^Mxviij. ^cviiij. li.

Item penes dominum Lyncolniens. episcopum M. li.

Item penes Priorem Ecclesie Christi Cantuariens. cc. li.

Item penes Priorem de Sele Cycestrensis diocesis. cc. li.

Summa M. ^ciiij. li. De quibus omnibus depositis sunt littere obligatorie sufficientes apud Novum Templum Londonie in custodia domini Lyncolniensis episcopi predicti.

¹ The totals are given here of some items omitted above. Such are inserted in their right places.

Summa totius depositi facti tam mercatoribus quam aliis superscriptis ^Mxix. cc. li. una cum expensis predictis. Et sic remanere debent penes dictos collectores ^Mxlj. xxvj. li. vj. s. viij. den. De quibus dicitur dominum Regem cepisse per ministros suos ^Mxxxij. xxxij. li. vj. s. viij. d. et ultra, set quantum nescitur ad huc, quia non potuerunt convocari collectores tute, postmodum propter guerram. Et sic remanere debent penes eosdem collectores deductis deposito et capcione predictis, computatis, ^Mccc. li. penes dominum Londinensem episcopum predictum depositis, ^Mvij. ^{xx}DCCCC. ^{xx}iiij. xij. libre. Que summa pro majori parte est in manibus diversorum debitorum, que [Fo. 216a.] nulla | censura ecclesiastica hucusque levare potuit, nec creditur quod levare poterit in futurum. Tum propter paupertatem plurium Rectorum et aliorum ecclesiasticorum virorum qui de bonis suis ecclesiasticis etiam parce vivendo sustentari nequeunt hiis diebus. Tum propter paupertatem quorundam ecclesiasticorum virorum defunctorum post tempus taxationis decime qui licet diversis censuris ecclesiasticis ligati fuissent, tamen ante mortem suam bona sua penitus consumpserunt, decima non soluta. Tum propter depauperacionem parochiarum tam per communem sterilitatem regni Anglie quam per morinam animalium, per que ecclesiarum proventus in tantum decreverunt quod ipsarum ecclesiarum rectores eandem decimam servato eisdem victui necessario sine magno scandalo solvere nequeunt hiis diebus. Tum propter generalem turbacionem totius Regni Anglie per discordiam motam inter Reges Anglie et Francorum. Tum propter destructionem totius terre Wallie per guerram quam ipsi moverunt contra Regem Anglie tempore jam transacto. Tum propter hoc quod Archiepiscopatus, Episcopatus, Abbatie, Prioratus de Patronatu Domini Regis, Comitum et Baronum Regni Anglie vacantes de quorum proventibus pro tempore custodie sue solvi decimam non permittunt, quia ad ejus solucionem pro predicto tempore se asserunt non teneri. Tum propter hoc quod quam plures clerici potentes decedentes quorum bona propter debita domini Regis in quibus sibi tenebantur ex diversis causis statim post mortem eorum confiscantur qui dum vixerunt decimam solvere non curarunt. Licet tam contra illos quam contra alios superius nominatos non solventes per suspensionis, excommunicacionis et interdicte sentencias per ipsius decime collectores ante hec tempora efficaciter sit processum.

[A brief summary to conclude this subject.]

Computus finalis trium annorum decime sexannalis domino E. Dei gracia Regi Anglie illustri in subsidium terre sancte per

sedem Apostolicam concessa per tres annos dumtaxat collecte per collectores in qualibet Civitate et Diocesi Cantuarensis et Eboracensis provincialium ad hoc specialiter deputatos patet finaliter in hunc modum.

Cant. Collectores respondent de MM. ^ciiij. xx. li. xvij. d. ob. qu.

Roff. Collectores respondent de DCC. xxvj. li. viij. s. v. d.

Cicestr. Collectores respondent de MM. xxv. li. xij. s. ob.

Lond. Collectores respondent de MM. DCC. xij. li. iiij. solid.

Item debuissent respondere de ccc. li. pro decima episcopi London., pro tribus primis annis, set ex causa remanent eidem ccc. li. in deposito penes eundem episcopum Londoniensem.

Wynt. Collectores respondent de MM. viij. xlij. li. xj. s. iiij. d. ob. qu.

Sar. Collectores respondent de ^Miiij. iij. c. xxxvij. li. ij. s. iij. d. ob.

Bath. Collectores respondent de M. ix. ^clxvj. li. xix. s. iiij. d. ob. qu.

Exon. Collectores respondent de M. ^ciiij. lxxvj. li. xj. s. v. d. qu.

Wygorn. Collectores respondent de MM. cc. xvj. li. v. s. ob.

Hereford. Collectores respondent de M. DC. liiij. li. xvj. s. viij. d. qu.

Landav.¹ Collectores respondent de DC. xxij. li. xiiij. s. ob.

Asaven. Collectores respondent de ccc. ^{xx}iiij. j. li. xj. s.

Bang. Collectores respondent de cc. lvij. li. vij. s. ix. d.

Meneven. Collectores respondent de viij. ^cxx. li. xvij. d. ob. qu.

Lync. Collectores respondent de ^Mxij. ^{xx}iiij. vij. li. vij. s. viij. d. qu.

Norwycen. Collectores respondent de ^Mvij. lxxv. li. xxj. d. ob. qu.

Conventr. Collectores respondent de MM. D. ^{xx}iiij. viij. li. xvj. s. xj. d. ob.

Elyens. Collectores respondent de MM. xxxj. li. iiij. s. ix. d.

Ebor. Collectores respondent de ^Mvij. cc. liiij. li. xj. s. xj. d. qu.

Dunelm. Collectores respondent de ^Miiij. cc. lx. li. x. s. viij. d. qu.

Karleoln. Collectores respondent de Dccc. iij. li. xiiij. s. x. d. ob.

Summa summarum totius responsionis ^Mlx. Dccc. xliij. li. xiiij. s. iiij. den.

De qua summa deposite sunt penes mercatores et alios viros ydoneos et fide dignos ^Mxviij. DC. ix. li. xvj. s. v. d. qu.

Item dominus Rex occupavit de eadem summa ^Mxxxiiij. xxxiiij. li.

vj. s. viij. d. et ultra, set quantum nescitur adhuc, quia non potuerunt convocari collectores tute postmodum propter guerram.

Item facte sunt expense moderate et necessarie de predicta summa tam circa taxationem quam collectionem dicte decime triennalis M. cc. vij. li. x. s. ij. ob. qu.

Summa tam depositi quam occupationis et expensarum predictarum ^Mlij. ^cvij. l. li. xij. s. iij. d. que summa subtracta a summa summarum totius responsionis predictæ remanere debet penes collectores predictos una cum predictis ccc. libris que deposite sunt penes dominum London. episcopum supradictum ^Mvij. Dcccc. ^{xx}iiij. xij. li.

Que summa pro majori parte est in manibus diversorum debitorum que nulla censura ecclesiastica huc usque levare potuit, nec creditur quod levare poterit in futurum.

Tum propter paupertatem plurium Rectorum et aliorum ecclesiasticorum virorum, etc. ut supra proximo.

¶ Memorandum quod post compotum redditum, et post allocationem expensarum supradictarum missus fuit magister Michael de Hellestone ad Curiam Romanam de consensu utriusque episcopi, collectoribus etiam hoc instanter petentibus, pro eo quod dominus Rex pecuniam penes collectores existentem per ministros suos occupavit, cujus expense ascendunt ad xxix libras xvj. s. |

[Fo. 216b.]

[1296, March 3. *The Bishop writes to his Vicars as to the provision which he intends for Mag. W. de Got.*¹]

LITTERA GRACIE PRO MAGISTRO WILLELMO SEGİN.—

¶ Johannes [etc] dilectis filiis fratri Henrico Priori Wynton. magistro Philippo Officiali nostro et domino Galfrido de Farham, Thesaurario nostro de Wolveseye ceterisque vicariis nostris in Diocesi nostra Wyntoniensi constitutis salutem [etc.]. Pensantes specialem affectionem quam venerabilis vir et discretus magister Willelmus Segin del Goto Canonicus Agenensis et frater venerabilis patris domini B. dei gracia Albanensis Episcopi ad nos et ecclesiam nostram Wyntonie habere cognoscimus, et quam utilis nobis et ecclesie nostre Wyntonie esse poterit in futurum, perpendimus esse dignum ut personam suam prosequamur prerogativa gracia specialis.

¹ See above, p. 792, for a similar letter of grace on behalf of the same ecclesiastic. A marginal note here relating to this matter has been partly cut off by the binder. What remains is so faint that I cannot tell its gist.

Vobis igitur committimus et mandamus quatinus eidem magistro Willelmo¹ vel procuratori suo ejus nomine de aliquo beneficio ecclesiastico cum cura vel sine cura ad collacionem seu presentacionem nostram spectante estimacione lx. marcarum vel ^{xx}iiij. vel c. marcarum vice et auctoritate nostra providere curetis quam cito ad id facultas se optulerit. Data apud Cameracum v. nonas Martii. Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo quinto.

[*Same date. The Bishop directs his Vicars in temporals to offer Master William any wardship that may occur, and to put him in possession, should he be willing to accept it, and has not already been provided with a benefice.*]

¶ Johannes [etc.] dilectis filiis fratri Henrico Priori Wynton., domino Philippo de Hoyvile militi Seneschallo terrarum nostrarum, magistro Philippo de Bartone Officiali nostro et domino Galfrido de Farham Thesaurario nostro de Wolveseye ceterisque vicariis nostris in temporalibus salutem etc. Pensantes etc. usque ibi. Vobis igitur injungimus et mandamus quatinus si aliquam wardam in manus nostras cadere contingat quam idem magister Willelmus duxerit acceptandum, ipsam cum omnibus juribus suis et pertineniciis plene et integre conferatis eidem, dum tamen sibi per vos nomine nostro de beneficio ecclesiastico nullatenus sit provisum. Data ut supra.

[*Same date. The Bishop writes from Cambray to the Bishop of Lincoln asking him to supply by the beaver some formal receipts supplied by the merchants in acknowledgment of that portion of the tenth which had come to their hands, so that he might complete his statement to the Pope.*]

DOMINO . . EPISCOPO LYNCOLNIENSI PRO DECIMA CONCESSA REGI ANGLIE.—¶ Episcopo Lyncolniensi salutem etc. Post adventum nostrum apud Cameracum magistro Alberto notario nostro ad partes suas quasi subito divertente, hiis que inter nos et discretum virum magistrum Walterum de Woltone Archidiaconum vestrum Huntingdonensem et socios suos ibidem loco sui existentes apud Novum Templum Londonie ultimo acta fuerunt et scripta in obligacione examinacione mercatorum et aliorum scrutacione cistarum et tradicionem clavium dicto magistro Waltero facta caremus penitus hiis diebus. Vestram igitur amicitiam attente rogamus quatinus transcriptum eorum omnium sub sigillo vestro nobis transmittatis per presentium portatorem, quia sine hiis non possemus per omnia ad plenum domino Pape de negociis decime respondere. Data ut supra.

¹ Inserted here above the line: 'seu alii quem idem Magister W. loco suo duxerit nominandum'.

[*Undated. The Bishop instructs his Vicars that if Amadeus, Count of Savoy, should happen to visit England, they should return to him in due proportion the lavish hospitality which, while staying at Cambray, he has received at the Count's hands.*]

LITTERA DOMINI . . EPISCOPI VICARIIS EPISCOPATUS SUI QUOD IPSI HONORIFICE RECIPIANT DOMINUM . . COMITEM SABAUDIE SI VENIAT AD PARTES ILLAS.—J. dei gracia etc. dilectis in Christo filiis, fratri H. Priori sancti Swithuni Wyntonie, dominis P. de Hoivile Seneschallo suo et G. Thesaurario suo etc. Honores et solacia nobis apud Cameracum per inclitum virum dominum Amadeum Comitem Sabaudie reverenter impensa vix sufficimus enarrare, cui ad consimilia vel majora quantum possumus merito nos teneri fatemur. Hinc est quod vobis et cuilibet vestrum industrie firmiter injungendo mandamus quatinus si ipsum per aliquem locorum nostrorum transire contingat, eundem et suos honorifice faciatis admitti, Castra et maneria nostra ad morandum in eis quantum sibi placuerit et habenda que in eis sunt, ac vina, parcos et vivaria et alia que habemus sue voluntati liberaliter committentes. Insuper ballivo nostro.¹

[*Undated. Michael de Hellestone presents the account of his expenses in going to the Court of Rome for the Bishops of Winchester and Lincoln on the business of the tenth.*]

COMPOTUS MICHAELIS DE HELLESTONE DE DENARIIS QUOS RECEPIT AD EXPENDENDUM VERSUS ROMANAM CURIAM.—¶ Compotus Michaelis de Hellestone de denariis quos recepit ad expendendum versus Romanam Curiam et ibidem morando et etiam redeundo pro dominis . . Wynton. et Lincoln. episcopis, collectoribus decime terre sancte concesse in Regno Anglie. ¶ Primo respondet de x. libris sterlingorum quas recepit Londonie de Duracio mercatore de societate Pullicum et Rembertinorum de Florencia. ¶ Item respondet de xvij. li. vj. s. viij. d. sterlingorum quas recepit Rome de Maneto mercatore ejusdem societatis.

[*He presents also his expenses from Cambray back to England, estimated at fifty shillings, which sum he received from the Bishop.*]

PETICIO EJUSDEM MAGISTRI MICHAELIS.—¶ Petit etiam expensas de Cameraco redeundo in Angliam, quas estimat ad L. s. sterlingorum, quas recepit a domino . . Wyntoniensi episcopo in recessu suo de Cameraco.

¹ Apparently unfinished.

[He asks also for his salary.]

ITEM ALIA PETICIO.—¶ Petit insuper sibi de salario suo satisfieri quod estimat ad.¹

[1295, April 10. Mag. Berard de Neapoli, notary of the Apostolic See and Rector of Middleton (now Longparish, Hants), having died at Rome between the death of Pope Nicholas IV and the election of his successor, Celestine V, the latter, in pursuance of the Constitution of Clement IV, which gave the Popes power to present to all benefices thus falling vacant, collated to this Rectory Bartholomew, son of Francis de Sancto Angelo, gave him investiture with his ring and a mandate for institution and induction with coercive powers against any other person who might have usurped or been appointed to the benefice. The leaf containing the beginning of Pope Celestine's Bull giving effect to this indult is missing from the Register, but as there is a second copy on fo. 221b the deficiency is made good here. The preamble of the document containing the beginning of Geoffrey de Vezano's letter is now lost, but he acts for Richard de Monte Nigro, to whom personally had been entrusted the execution of the Papal mandate for the institution to Middleton Rectory of Bartholomew de Sancto Angelo or his Proctor, involving the crushing of all opponents who might resist such peremptory proceedings, including the Bishop of Winchester himself, if he should oppose Bartholomew's admission. The real promoters of this action were the two Colonna Cardinals, as appears from the sequel, when Pontissara reached Rome.]

[Fo. 221b.]

Celestinus Episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus . . Dunolmensi et Eliensi episcopis ac dilecto filio Ricardo de Monte Nigro preposito Remensi salutem et apostolicam benedictionem. Viros nobilitate preclaros, morum honestate decoros et virtutibus redimitos, precipue quos augmentum gracie nostre continue devocionis studio mereri conspiciamus, favoris apostolici gracia prevenimus prosequendo illos dignis honoribus et nonnunquam beneficiis ecclesiasticis liberaliter attollendo. Cum itaque parochialis ecclesia sancti Nicholai de Middelton' Wintoniensis Diocesis per obitum quondam magistri Berardi de Neapoli, Apostolice Sedis notarii ipsius ecclesie Rectoris, qui apud sedem ipsam, ecclesia Romana tunc pastore vacante, per obitum pie memorie Nicholai Pape quarti predecessoris nostri diem clausit extremum tunc vacavisse nosceretur, nullusque de ea preter

[Fo. 217a.²] nos disponere | potuisset, Constitutionem felicitis recordacionis Clementis Pape quarti predecessoris nostri super ecclesiis et beneficiis ecclesiasticis apud Sedem ipsam vacantibus per Romanum dumtaxat Pontificem conferendis edita obsistente. Cum nos infra tempus moderacionis pie memorie Gregorii Pape decimi predecessoris nostri super hoc adhibite in Concilio Lugdunensi

¹ The amount is left blank. There is a footnote reading as follows: ' . . . quere infra . . . in folia ad illud [sig]num prescriptum '.

² The gap being supplied, we return to the former folio.

A. D. 1295]

Episcopi Wyntoniensis

805

omnia beneficia ecclesiastica que a die obitus ejusdem predecessoris nostri Nicholai apud sedem vacantem predictam dominacioni vestre [*lege nostre*] duximus reservanda, Nos volentes personam dilecti filii Bartholomei nati nobilis viri Francisci de sancto Angelo Rectoris predicte ecclesie sancti Nicholai, quam nobilitas generis, morum honestas et alia virtutum dona venustant speciali gracia honorare, predictam ecclesiam cum omnibus juribus et pertinenciis suis apostolica eidem Bartholomeo auctoritate contulimus et providimus de illa, ipsumque per nostrum anulum investimus presencialiter de eadem, decernentes prout erat irritum et inane si secus de dicta ecclesia a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attemptatum esset vel in posterum contingeret attemptari. Non obstantibus si aliqui super provisione sibi facienda de ecclesiis et beneficiis ecclesiasticis dicte sedis vel legatorum ejus in illis partibus generales vel speciales litteras impetrarunt, etiam si ad inhibitionem, reservacionem et decretum earum esset auctoritate processum, quibus omnibus in assecucione dicte ecclesie eundem Bartholomeum volumus anteferri; set nullum per hoc eis quo ad execucionem [*lege assecucionem*] aliarum ecclesiarum et beneficiorum prejudicium generari, seu si ab aliquibus cujuscunque dignitatis, condicionis aut status a prefata Sede indultum existeret quod ad receptionem vel provisionem alicujus minime tenerentur, quodque ad id compelli non possent, seu quod de ecclesiis et beneficiis ecclesiasticis ad eorum collacionem vel provisionem spectantibus nulli provideri valeret per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mencionem, et qualibet alia dicte Sedis indulgentia generali vel speciali cujuscunque tenoris existeret, per quam nostris litteris non expressam vel totaliter non insertam effectus hujus gracie impediri vel differri valeret, et de qua nostris litteris esset habenda mencio separalis seu quod idem Bartholomeus in Boianensi et Theatina canonicatus et in eadem Baionensi ecclesiis archidiaconatum et prebendam idem Bartholomeus noscitur optinere, et ut ipse uberiores quam meruit gratiam a sede consequatur eadem secum quod ecclesiam ipsam de Midelton' una cum predictis canonicatibus Archidiaconatu et prebenda possit licite retinere, Constitutione generalis Concilii super hoc edita non obstante, auctoritate simili duximus dispensandum: proviso quod Archidiaconatus et ecclesia predicta debitis obsequiis non fraudentur, et animarum cura in dicta ecclesia sancti Nicholai nullatenus negligatur. Quocirca discrecioni vestre per apostolica scripta mandamus quatinus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel per alium seu alios eundem

Bartholomeum vel procuratorem suum ejus nomine in corporalem possessionem ejusdem ecclesie ac jurium et pertinentiarum ipsius inducatis auctoritate nostra et defendatis inductum, amoto ab ea quolibet detentore, facientes eum pacifica ipsius ecclesie possessione gaudere; sibi que de ipsius ecclesie fructibus, redditibus, [Fo. 217b.] proventibus et juribus universis | integre responderi. Non obstantibus omnibus supradictis, aut si aliquibus a prefata sit sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam de indulto hujusmodi mencionem, Contradictores per censuram ecclesiasticam appellacione postposita compescendo. Data Aquile, quarto Nonas Septembris, Pontificatus nostri anno primo. Nos igitur Ricardus de Monte Nigro executor predictus tamquam obediencie filius, volentes mandatum Apostolicum nobis in hac parte directum exequi humiliter et devote prout possumus, vobis et cuilibet vestrum auctoritate domini Pape qua fungimur in hac parte sub excommunicacionis pena quam eadem auctoritate ex nunc prout ex tunc in hiis scriptis in vos et aliquem vestrum proferimus, et ipso facto vos et quemlibet vestrum incurrere volumus, si hujusmodi nostra mandata immo potius apostolica neglexeritis, seu recusaveritis aut contempseritis adimplere, districte precipiendo mandamus tenore presentium quod vos vel alter vestrum qui super hoc ex parte ipsius domini Bartholomei vel procuratoris ipsius fuerit requisitus, ita quod unus vestrum alium non expectet nec requirat ad prefati domini Bartholomei Rectoris prefate ecclesie sancti Nicholai de Middeltone seu procuratoris aut procuratorum ejus requisicionem, ad dictam ecclesiam sancti Nicholai de Middeltone personaliter accedentes prefatum dominum Bartholomeum vel procuratorem seu procuratores ejus nomine ipsius in corporalem possessionem predictae ecclesie sancti Nicholai de Middeltone ac jurium et pertinentiarum ejus inducatis et defendatis inductum, amoto ab ea quolibet detentore, facientes eidem domino Bartholomeo vel ejus procuratori seu procuratoribus pro eo ipsius nomine de ipsius ecclesie fructibus, redditibus, proventibus, juribus et obventionibus universis integre responderi. Nichilominus ex parte nostra eadem auctoritate omnes et singulos tam clericos quam laicos parochianos ipsius ecclesie et quoscunque alios cujuscunque condicionis seu status existant moneatis et efficaciter inducatis ne dictum dominum Bartholomeum Rectorem ecclesie supradicte impedian in aliquo vel perturbant (*sic*), aut quoquo modo molestant publice vel occulte quominus eandem ecclesiam cum omnibus et singulis suis juribus et pertinentiis velud Rector ipsius ecclesie

Bartholomeum vel procuratorem suum eius nomine in corporalem possessionem ejusdem ecclesie ac iurium et pertinentiarum ipsius indicatis auctoritate nostra et delegatis inductum, amodo ab ea quolibet detentore, facientes eam pacifice ipsius ecclesie possessione gaudeat; siquidem de ipsius ecclesie fructibus, redditibus, [et aliis] proventus et iuribus universis integre responderet. Non obstantibus omnibus contrariis, aut si aliquibus a prelati sit sede indultum quod interdicti, suspensi vel excommunicati non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam de indulto huiusmodi mentionem, Contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo. Data Avinionis quarto Nonas Septembris, Pontificatus nostri anno primo. Nos Ricardus de Monte Nigro executor predictarum tamquam obediencie filius volentes mandatum Apostolicum nobis in hac parte directum exequi humiliter et devote prout possumus, vobis et cunctis vestrum auctoritate domini Pape qua fungimur in hac parte sub excommunicationis pena quam eadem auctoritate ex nunc prout ex tunc in his scriptis in vos et aliquem vestrum protestamus, et ipso facto vos et quolibet vestrum incurre volumus, si huiusmodi nostra mandata tamno potius apostolica neglexeritis, seu recaveritis aut contempseritis adimplere, districte precipiendo mandamus tenore presentium quod vos vel aliter vestrum qui super hoc ex parte ipsius domini Bartholomei vel procuratoris ipsius iuris requisitis, ita quod nunc vestrum alium non expectet nec requiratur ad prelati domini Bartholomei Rectoris prelate ecclesie sancti Nicholai de Middelone seu procuratoris aut procuratorum eius requisicionem, ad dictam ecclesiam sancti Nicholai de Middelone personaliter accedentes prelatum dominum Bartholomeum vel procuratorem seu procuratorem eius nomine ipsius in corporalem possessionem predicte ecclesie sancti Nicholai de Middelone ac iurium et pertinentiarum eius indicatis et delegatis inductum, amodo ab ea quolibet detentore, facientes eadem domino Bartholomeo vel eius procuratori seu procuratoribus pro eo ipsius nomine de ipsius ecclesie fructibus, redditibus, proventus iuribus et obventionibus universis integre responderet. Nichilominus ex parte nostra eadem auctoritate omnes et singulos tam clericos quam laicos parochianos ipsius ecclesie et quoscunque alios cuiuscunque conditionis seu status existant monemus et efficaciter inducimus ac dictum dominum Bartholomeum Rectorem ecclesie subdistingue impediunt in aliquo vel perturbant (sic), aut quodvis modo molestant publicis vel occultis quominus eandem ecclesiam cum omnibus et singulis suis iuribus et pertinentiis velut Rector ipsius ecclesie

habeat et teneat et possideat pacifice et quiete, quodque sibi tamquam Rectori ejusdem ecclesie pareant in omnibus et intendant ac sibi vel procuratori suo seu procuratoribus suis et non alii seu aliis decimas, oblaciones, obvenciones, fructus, redditus et proventus ipsius ecclesie sancti Nicholai de Middelton' tamquam Rectori ipsius ecclesie dent, liberent seu persolvant et assignent, et de hiis omnibus sibi respondeant ut Rectori ecclesie supradicte. Generaliterque monentes auctoritate predicta ne eum in hiis impediant vel ei quoquo modo se opponant, sub pena excommunicationis quam ex nunc ut ex tunc in hiis scriptis proferimus et in omnes et singulos contradictores et rebelles, seu eidem domino Bartholomeo in premissis seu aliquo premissorum quomodolibet opposcentes seu ipsum in possessione dicte ecclesie adhipiscenda et adepta pacifice per se vel alium seu alios retinenda in aliquo perturbantes, seu prestantes publice vel occulte in hiis contra ipsum consilium ausilium (*sic*) vel favorem cujuscunque preheminentie dignitatis, auctoritatis, ordinis, status, condicionisve fuerint quominus ipsam [Fo. 218a.] ecclesiam cum | omnibus juribus et pertinenciis ejusdem ecclesie pacifice possidere valeat et habere, vobis etiam et cuilibet vestrum auctoritate eadem sub pena predicta mandamus quatinus hujusmodi contradictores, perturbatores, rebelles seu detentores et quosunque alios eorum defensores, fautores seu contradictores si qui fuerint generaliter, et cum eorum nomina didiceritis nominatim etiam et expresse ex tunc auctoritate predicta quos ex nunc excommunicamus in hiis scriptis, cum a dicto domino Bartholomeo seu ejus procuratore fueritis requisiti, singulis diebus dominicis et festivis pulsatis campanis et candelis extinctis quandoque et ubicunque et per quosunque sibi et vobis seu alicui vestrum visum fuerit expedire. Excommunicatos publice et solemniter nuncietis, et in hujusmodi sententiam ipso facto incidisse denunciari faciatis, et ab omnibus Christi fidelibus artius evitari, donec ab hujusmodi injuriis cessaverint, et beneficium absolucionis per vos seu collegas vestros predictos, quibus et vobis eorum absolucionem qui sententias nostras seu a vobis nostra auctoritate latas pro premissis incurrerint quoquo modo specialiter reservamus. Supradictas nostras moniciones, precepta, sententias ac totum processum nostrum parochiariis ipsius ecclesie vulgariter exponentes, ut nostras moniciones, sententias ac omnia alia suprascripta mentaliter intelligant, et ea nequeant quomodolibet ignorare, ac processum predictum, litteras et instrumenta hujusmodi negotium tangentia publice legatis, et omnia alia et singula faciatis que ad perfectam et integram execucionem dicti mandati nostri immo potius apostolici

pertinere noscantur, juxta traditam seu directam a sede apostolica nobis formam. Quod si Episcopus Wyntonjensis loci Diocesanus vel ipsius auctoritate quisquam cuiquam de facto predictam ecclesiam contulerit seu aliquem ad presentacionem cujuscunque seu quorumcunque ad eandem ecclesiam de facto admisierit, seu in eadem instituerit in Rectorem, vel ipsius possessionem juxta modum Anglicorum, salvo jure cujuslibet eam tradiderit possidendam ipsum episcopum et ipsius auctoritate sic facientem nostra auctoritate moneamus (*sic*) infra quinque dies post monicionem vestram hujusmodi clericum ab eadem ecclesia et ipsius possessione amoveat, et ipsam ecclesiam cum omnibus juribus et pertinenciis ejusdem eidem domino Bartholomeo seu ejus procuratori liberam vacuum dimittat, et predictum dominum Bartholomeum vel ejus procuratorem sustineant eandem ecclesiam cum omnibus juribus pacifice possidere. Quod si mandatis vestris immo nostris et verius Apostolicis parere contempserit, ipsum ex tunc quem ex nunc ab ingressu ecclesie suspendimus in hiis scriptis fore suspensum ab ingressu ecclesie denunciatis. Per processum tamen hujusmodi nostrum nec volumus nec intendimus nostris prejudicare collegis, quominus servato processu nostro hujusmodi ipsi per se vel per alium seu alios possint in hujusmodi negocio procedere sicut de jure procedendum fuerit et eis videbitur expedire. Mandatum nostrum immo verius apostolicum super hiis et aliis exequendo, juxta traditam seu directam ut premittitur a sede apostolica nobis formam. Ita tamen quod ipsi vos nec aliquis vestrum aut quicunque alius nichil in ejusdem domini Bartholomei prejudicium innovare valeant vel [Fo. 218b.] mutare in processibus per nos | habitis et sentenciis per nos latis. Et quia ad presens execucioni mandati apostolici non possumus commode personaliter interesse, pluribus negociis in Romana Curia occupati, vobis et cuilibet vestrum in solidum plenarie super execucione hujusmodi mandati Apostolici et nostri premissis processu nostro in omnibus semper salvo, ac salvis omnibus aliis suprascriptis, committimus vices nostras, donec eas duxerimus revocandas. Copia vero presentium litterarum et apostolicarum vobis et cujuscunque intersit eam copiam petere fieri volumus et mandamus, set presentes originales litteras cum litteris papalibus penes dictum dominum Bartholomeum seu ejus procuratorem volumus remanere, et sub pena excommunicacionis quam ex nunc prout ex tunc in ipsos retinentes in hiis scriptis profferimus sibi vel procuratori suo eas restitui precipimus et mandamus. Qualiter autem mandatum nostrum immo verius apostolicum in hac parte fueritis executi, vos omnes, duo aut unus

pertineat noscantur, juxta traditionem seu directam a sede apostolica
 nobis formam. Quod si episcopus Wyntonensis loci Diocesis vel
 ipsius auctoritate parvam cuiquam de facto predictam ecclesiam
 conulerit seu aliter ad presentationem cuiuscunque seu quorum-
 cunque ad eandem ecclesiam de facto admisit, seu in eadem
 instructis in Rectorum, vel ipsius possessionem juxta modum
 Anglicorum, salvo jure cuiuslibet eam tradiderit possidendam ipsam
 episcopum et ipsius auctoritate sic facientem nostram auctoritate
 monemus (sic) infra quinquaginta dies post receptionem vestram huius-
 modi clericum ab eadem ecclesia et ipsius possessione amoveat, et
 ipsam ecclesiam cum omnibus iuribus et pertinentiis eiusdem eidem
 domino Bartholomeo seu eius procuratori liberam varam dimittat,
 et predictum dominum Bartholomeum vel eius procuratorem sub-
 stituant eandem ecclesiam cum omnibus iuribus pacifice possidere.
 Quod si mandatis vestris immo nostris et veris Apostolicis parere
 contempserit, ipsum ex tunc quatenus ex nunc ab ingressu ecclesie
 suspendimus in his scriptis fore suspensum ab ingressu ecclesie
 deinceps. Per processum tamen huiusmodi nostrum nec volumus
 nec intendimus nostris prejudicare collegis, quoniam servato pro-
 cessu nostro huiusmodi ipsi per se vel per alium seu alios possint in
 huiusmodi negotio procedere sicut de iure procedendum fuerit
 et eis videbitur expedire. Mandatum nostrum immo veris apo-
 stolicum super his et aliis expediendo, juxta traditionem seu directam
 ut premissum a sede apostolica nobis formam. Ita tamen quod ipsi
 vos nec alius vestrum aut quicunque alius nichil in eisdem
 domini Bartholomei prejudicium innovare valeant vel
 [fo. 218r] mutare in processibus per nos | habitis et sententis per
 nos latis. Et quia ad presens executioni mandati apo-
 stolici non possumus commode personaliter interesse, pluribus
 negotiis in Romana Curia occupati, vobis et cuiuslibet vestrum in
 solidum plenarie super executione huiusmodi mandati Apostolici et
 nostri premissi processu nostro in omnibus semper salvo, ne salvis
 omnibus aliis superscriptis, committimus vices nostras, donec eas
 duxerimus revocandas. Copia vero presentium litterarum et apo-
 stolicarum vobis et cuiuscunque intieris eam copiam petere fieri
 volumus et mandamus, nec presentes originales litteras cum li-
 teris papalibus penes dictum dominum Bartholomeum seu eius
 procuratorem volumus remanere, et sub pena excommunicationis
 quam ex nunc prout ex tunc in ipso remanens in his scriptis
 preteritis sibi vel procuratori suo eas tenetur precipimus et
 mandamus. Quod si litterarum mandatum nostrum immo vestrum
 apostolicum in hac parte fuerit executi, vos omnes, duo aut unus

vestrum, qui super hiis exequendis per dictum dominum Bartholomeum seu ejus procuratorem fuerint vel fuerit requisiti seu requisiti, nobis per vestras patentes litteras harum seriem continentes constare faciatis. In cujus rei testimonium presentes litteras in formam publici instrumenti ad instanciam dicti domini Bartholomei per infrascriptum notarium fieri mandavimus et sigilli nostri appenditione muniri. Data et acta Aquile in Hospicio domini Petri sancti Eustachii Diaconi Cardinalis, anno, mense die indictione et Pontificatu predictis, Presentibus discretis viris domino Johanne de Columpna Thesaurario Eboracensi, domino Odone de Columpna Canonico Lincolnensi, domino Guidotto de Mediolano Archidiacono Pergamensi, domini Pape capellano, domino Laurencio plebano plebis de Murro, camerario dicti domini Petri Cardinalis, fratre Rogerio, ordinis Templariorum procuratore in Romana curia ordinis antedicti et pluribus aliis testibus vocatis et rogatis. Et ego Johannes Luce Martini de sancto Victore, publicus sacrosancte Romane ecclesie et sacri Imperii auctoritate notarius premissis omnibus coram venerabili viro domino Ricardo de Monte Nigro executore predicto et per ipsum dominum executorem ut supra legitur factis et habitis cum predictis testibus presens interfui, et ea omnia de ipsius domini executoris mandato una cum dictarum litterarum Apostolicarum tenore fideliter scripsi et in hanc publicam formam redegi, meoque signo signavi rogatus, et rasuras superius factas in pluribus locis manu propria feci, correxi et emendavi cum protocollo. Post cujus sive quarum notificationem eundem episcopum requisivimus et monuimus verbo tenus et omni jure et modo quibus melius potuimus auctoritate Apostolica nobis commissa qua fungimur in hac parte cum omni reverencia qua decet et prout tenemur ratione mandati ad nos directi prout melius fieri potest injunximus atque mandavimus, quatinus eundem dominum Bartholomeum sive procuratorem suum pro eo ad supradictam ecclesiam quantum in eo est admitteret et si alicui contulerit ipsam ecclesiam vel aliquem instituerit in eadem, quominus idem dominus Bartholomeus seu procurator suus impediatur vel perturbetur in supradicta gracia sibi facta eum debeat amovere et revocare totum et quicquid in predictis vel circa predicta fecisset vel fieri mandasset per se vel per alium seu alios que impedire possent predictum dominum Bartholomeum in supradicta gracia sibi facta. Qui dominus episcopus petiit copiam processus predicti et procuratorii dicti Nicolai [Fo. 219a.] demi. | Nos vero eidem episcopo, presente et vidente magistro Philippo de Barton, officiali dicti domini episcopi et quam pluribus aliis fidem fecimus de litteris apostolicis

gracie dicto domino Bartholomeo per dominum Papam facte, et etiam de executoriis supradictis, et eidem tradidimus et concessimus de consensu procuratoris predicti supradictum processum factum per dictum dominum Ricardum de Monte Nigro et instrumentum procuracionis Nichodemi predicti. Qui episcopus dixit se super predictis deliberare velle. Postque nos de domo sua discessimus, et die Veneris proximo sequente ad eundem dominum Episcopum accedentes, eundem requisivimus quid nobis de predictis deberet respondere. Idem vero Episcopus respondit quod nondum deliberaverat super predictis, neque tunc deliberare vel respondere poterat quia intendebat ad ordinacionem faciendam, set responderet die lune vel die martis proximo sequentibus. Nos autem, expectata tota die martis, die mercurii proximo sequente ad eundem episcopum accessimus petentes ab eodem quod super predictis nobis responderet, precipientes eidem nichilominus et cum reverencia qua decet injungentes sub pena et omni jure et modo prout possumus et tenemur auctoritate predicta quod debeat taliter facere et ordinare quod dictus dominus Bartholomeus sive procurator suus supradictam ecclesiam valeat habere et pacifice et quiete possidere, et si quam collacionem seu institucionem fecisset alicui de eadem revocare debeat et de facto remove, precipientes eidem nichilominus totum et quicquid in predictis et circa predicta vel eorum occasione requiruntur ad que nos tenemur seu teneri possemus ratione mandati supradicti ad nos directi et superius nominati. Et intellecto per dictum dominum . . episcopum quod dominus Philippus de Barton' officialis suus predictam ecclesiam possidebat ex presentacione Abbatisse . . et Conventus de Werewelle et ex institucione sua, die Jovis quinto Nonas Martii proximo sequente eundem dominum Philippum officialem domini . . Episcopi supradicti apud Novum templum Londonie in presencia nostra personaliter constitutum monuimus omni jure et modo quibus melius potuimus quod eandem ecclesiam debeat omnino dicto domino Bartholomeo sive procuratori suo pro eo quiete et in pace dimittere, et se ab eadem de facto amovere, nec debeat aliquo modo impedire per se vel per alium clam vel palam quominus idem dominus Bartholomeus seu procurator suus dictam ecclesiam valeat habere et possidere pacifice et quiete, et hec omnia et singula omnibus et singulis quorum interest vel interesse posset, tenore presentium notificamus et intimamus ita rem esse et nos ita fecisse prout superius est expressum. Preterea cum nobis constiterit per vos dominum episcopum ipsam ecclesiam esse collatam magistro Philippo de Barton' officiali vestro ad presentacionem Abbatisse . .

et Conventus de Werwelle ut superius est expressum, et hoc idem contineri viderimus in quibusdam litteris sigillis autentice ut prima facie apparebat sigillatis, et vos mandato nostro verius apostolico superius nominato pretermisso de partibus Londonie infecto negotio dicessetis vos tenore presentium auctoritate qua fungimur in hac parte, virtute et auctoritate mandati supradicti iterato moneamus ut infra quinque dies postquam presens monicio seu presentes littere fuerint vobis notificate seu presentate eundem magistrum Philippum ab eadem ecclesia et ipsius possessione amoveatis, et ipsam ecclesiam cum omnibus juribus et pertinentiis ejusdem eidem domino Bartholomeo seu procuratori suo pro eo liberam vacuam dimittat[is] et predictum dominum Bartholomeum vel procuratorem ejus ad eandem ecclesiam substineat[is] cum omnibus [Fo. 219b.] juribus ejusdem pacifice possidere. Quod si mandatis nostris, immo dicti domini Ricardi et verius apostolicis parere contempseritis vos ex tunc fore suspensum ab ingressu ecclesie per dictum dominum Ricardum executorem predictum denunciamus. Quicquid autem fecistis seu feceritis super predictis nobis vestris patentibus litteris harum seriem continentibus vel presentibus litteris annexis infra supra predictum terminum et sub eadem pena constare faciatis, ut nos abinde inantea possimus ad plenariam execucionem mandati supradicti procedere prout de jure fuerit procedendum, habentes pro firmo quod nos ad dictam ecclesiam accedere ad exequendum mandatum predictum parum vel nichil potest prodesse, nisi primo predicta ecclesia vacua pacifice dimittatur. Et quia procurator predictus sibi tutum non reputat accedere, nec nos requirat quod ad ipsum locum personaliter accedamus ad exequendum mandatum predictum quousque dicta ecclesia vacua dimittatur, vobis eadem auctoritate et sub pena eadem mandamus cum reverencia tamen qua decet, quatinus processum dicti executoris presentibus litteris insertum omnibus et singulis parochianis tam clericis quam laicis dicte ecclesie debeatis notificare seu notificari et legi publice facere, monentes eosdem, seu monicionem presentem in supradicto processu dicti domini Ricardi contentam notificantes, precipiatis quatinus eidem domino Bartholomeo vel ejus procuratori de decimis, obventionibus, oblacionibus, fructibus, redditibus et proventibus ipsius ecclesie sancti Nicholai de Middleton tamquam Rectori ipsius ecclesie, et nulli alii senatus personis debeant integraliter respondere, persolvere et assignare, et de hiis omnibus sibi respondeant ut Rectori ecclesie supradicte, generaliterque monentes ex parte nostra auctoritate predicta seu etiam notificari facientes ne eum in hiis impediant, vel ei quoquo

modo se opponant sub pena excommunicationis in eos et in omnes et singulos contradictores et rebelles se eidem domino Bartholomeo vel procuratori suo in premissis seu aliquo premissorum quomolibet opposcentes, seu ipsum in possessione dicte ecclesie adhipiscenda et adepta pacifice per se vel per alium seu alios retinenda in aliquo perturbantes seu prestantes publice vel occulte in hiis contra ipsum consilium, auxilium vel favorem cujuscunque preheminencie, dignitatis, auctoritatis, ordinis, status, condicionisve fuerint, quominus ipsam ecclesiam cum omnibus juribus et pertinenciis ejusdem pacifice possidere valeat et habere. Quam sententiam excommunicationis per dictum dominum Ricardum executorem latam ex tunc se ipso facto noverint incurrisse, et per vos mandamus eos sic excommunicatos publice denunciari. Inhibemus etiam et monemus in generali omnes et singulos sub pena excommunicationis quam incurrent ipso facto si contrafecerint, quatinus presentem processum nostrum seu litteras contra voluntatem dicti domini Bartholomei vel procuratoris sui seu etiam latoris presentium nuncii nostri ad hoc jurati audeat retinere vel retineri facere quoquomodo. Copiam vero ipsius vobis domino Episcopo et omnibus volentibus et petentibus quorum tamen intersit fieri precipimus. In cuius rei testimonium et ad fidem omnium predictorum presentes litteras in duabus peciis cartarum scriptas simul sutas et sigillatas sigilli nostri munimine fecimus roborari. Data apud Novum templum Londonie iij^o. Idus Martii. Anno Domini M. cc. Nonagesimo quarto. De tradicionem autem supradictarum litterarum facta per nos Ricardo [Fo. 220a.] Rempipin de | Norffolcia nuncio nostro et de sacramento ab eo recepto quod has litteras vobis domino episcopo fideliter presentabit, et easdem cum responsione vestra facienda fideliter reportabit fieri fecimus publicum instrumentum.

[March 1. Philip de Barton, having been duly instituted to Middleton after the resignation of Mag. Berard de Neapoli, the former Rector, appeals to the Court of Canterbury against the admission in his room of Bartholomew de Sancto Angelo. The Archbishop's Commissary directs the Bishop not to proceed in the case till this appeal has been heard.]

¶ INHIBICIO SEDIS CANTUARIENSIS FACTA EPISCOPO WYNTONIENSI PRO ECCLESIA DE MIDDELTONE.

¶ Venerabili in Christo Patri domino J. Dei gracia Wintoniensi episcopo R. de Ros, Canonicus sancti Pauli Londonie, venerabilis patris domini R. eadem gracia Cantuariensis Archiepiscopi totius Anglie Primatis commissarius generalis salutem et tanto patri reverenciam debitam cum honore. Sua nobis procurator discreti

modo se opponant sub pena excommunicationis in eos et in omnes et singulos contradictores et rebelles se eidem domino Bartholomeo vel procuratori suo in premissis seu aliquo premissorum quomodolibet opponentes, seu ipsam in possessione dicte ecclesie adhibere ac debita pacifice per se vel per alium seu alios retinenda in aliquo perturbantes seu prestantes publice vel occulte in his contra ipsam consilium, auxilium vel favorem ejuscunque prebuerint, dignitatem, auctoritatem, ordinem, statum, conditionemve suam, quominus ipsam ecclesiam cum omnibus juribus et pertinentiis ejusdem pacifice possidere valeat et habeat. Quam sententiam excommunicationis per dictum dominum Ricardum excommunicatum latam ex tunc se ipso facto novimus incurrisse, et per vos mandamus eos sic excommunicatos publice denunciari. Inhibemus etiam et monemus in generali omnes et singulos sub pena excommunicationis quam incurrant ipso facto si contulerint, quatinus presentem processum nostrum seu litteras contra voluntatem dicti domini Bartholomei vel procuratoris sui seu eorum iuris presentium nunciis nostri ad hoc iurati audeat retinere vel retineri facere quomodolibet. Copiam vero ipsas vobis domino Episcopo et omnibus volentibus et petentibus quorum tamquam interstiteri precipimus. In cuius rei testimonium et ad fidem omnium predictorum presentes litteras in duas partes cartarum scriptas simul suas et sigillatas sigilli nostri munimine fecimus roborari. Data apud Novum templum Londonie die 14th Martii. Anno Domini M. cc. Nonagesimo quarto. De traditione autem supradictarum litterarum facta per nos Ricardum [For seal.] Rescripta de Northfolcia nuncio nostro et de sacramento ab eo recepto quod has litteras vobis domino Episcopo fideliter presentabit, et eadem cum responsione vestra facienda fideliter reportabit fieri fecimus publicum instrumentum.

Notandum est. Episcopus de Bathon, having been duly instituted to his bishopric after the resignation of Hugh, Bishop of Hereford, the former Bishop, appeals to the Court of Canterbury against the institution in the town of Bathon of the same Hugh. The Bishop's Commission directs the Bishop not to forward in the case till this appeal has been heard.

IN HIERICO SEDIS CANTUARIENSIS FACTA EPISCOPO WIL-
LONKESI PRO ECCLESIA DE WINDSETON.

De Venerabili in Christo Patri domino J. Dei gratia Wintoniensi Episcopo R. de Ros, Canonicus sancti Pauli Londonie, venerabilis patris domini R. eadem gratia Cantuariensis Archiepiscopi totius Anglie Primatus commissarius generalis salutem et fero patris reverentiam debitam cum honore. Sui nobis procurator discreti

ri magistri Philippi de Bartone Rectoris ecclesie de Middeletone
stre Diocesis petitione monstravit quod licet vos prefatum magi-
strum Philippum dominum suum ad predictam ecclesiam per
contaneam resignacionem Reverendi viri Magistri Berardi de
apoli nuper Rectoris ejusdem vobis loci diocesano canonice
tam dudum vacantem ad presentacionem Abbatisse et Conventus
Werewelle verarum patronarum ejusdem admiseritis, Rectorem
e institueritis canonice in eadem; quam idem Rector a tempore
missionis et institucionis hujusmodi sufficienti titulo legitime
possederit et possideat in presenti. Ex parte ejusdem magistri
Philippi metuentis sibi ex vestris comminacionibus eidem pluries
factis de ammovendo ipsum ab ecclesia predicta absque causa legiti-
ma et ex aliis verisimilibus causis et probabilibus conjecturis pre-
judicium posse generari in futurum ne vos seu quivis vestro nomine,
auctoritate vel mandato in ipsius prejudicium quicquid circa statum
eiusdem seu possessionem ecclesie predictae attemptaretis seu faceretis
qualiter attemptari, ad curiam Cantuariensem directe extitit ut
esset legitime provocatum seu appellatum vos provocacione et ap-
pellacione hujusmodi de quibus vobis innotuit non obstantibus set
illis totaliter spretis et rejectis ad instanciam seu procuracionem,
dicitur, cujusdam Nicomedi procuratoris magistri Bartholomei
sancto Angelo dictam ecclesiam ad se minus veraciter asserentis
continere, ipso B. in partibus transmarinis extra Regnum Anglie
foris agente voluntarie et propere in hac parte procedentes
terminum eidem magistro Philippo duorum dierum spacium vix
contingentem pro termino peremptorio assignastis ad proponendum
et docendum causas rationabiles si quas haberet quare non de-
beret ipsum a predicta ecclesia ammovere, juris ordine in hac
parte totaliter pretermisso nullamque causam assignacionis seu
terminacionis termini hujusmodi in hac parte aliquallyter exprimendo,
propter quod ex parte ejusdem magistri Philippi sentientis se ex-
cessum et eorum quolibet per vos indebite pregravari ad dictam curiam
appellative iterato legitime, ut asserit, extitit appellatum. Quare
illis et per vos dicto procuratori et ceteris omnibus quibus de jure
interdum inhibendum districtius inhibemus ne pendente in curia Can-
tuarie hujusmodi appellacionis causa quicquam in prejudicium dicti
Rectoris aut ecclesie sue hac occasione attemptetis seu attemptet
illis vel faciat aliquallyter attemptari in partis prejudicium appel-
lationis, quominus appellacionis sue liberam habeat prosecucionem
ut justum fuerit antedictae. Citetis etiam seu citari faciatis
magistrum Bartholomeum si inveniri poterit, alioquin
magistrum procuratorem, partem in hac parte appellatam peremptorie,

magistrum Philippum de Barton Rectorem ecclesie de Middelstone
 Thome petitione monstravit quod licet vos prelatum magi-
 strum Philippum dominum suum ad predicationem ecclesiam per-
 tinentem resignationem Reverendi viri Magistri Bernardi de
 Woll nuper Rectoris ejusdem vobis loci diocessano canonice
 in dudum vacantem ad presentationem Abbatis et Conventus
 herewelle veterum patronatum ejusdem admiseritis, Rectorum
 magistris canonicis in eadem quam idem Rector in tempore
 rationis et institutionis hujusmodi sufficienti titulo legitime
 debeat et possidet in presentia. Ex parte ejusdem magistrum
 ipsi metuentis sibi ex vestris comminationibus eadem pluries
 de amovendo ipsam ab ecclesia predicta absque causa legi-
 et ex aliis verisimilibus causis et probabilibus conjecturis pre-
 sum posse generari in futurum ne vos seu quivis vestro nomine
 ritate vel mandato in ipsius prejudicium quicquid circa statum
 seu possessionem ecclesie predicta attemptaretis seu faceretis
 aliter attemptari, ad curiam Cantuariensem directe exire in
 legitime provocatum seu appellatum vos provocacione et ap-
 pellatione hujusmodi de quibus vobis innovari non obstantibus ac-
 tollit spiritus et rejectis ad instantiam seu provocacionem
 ipsam, ejusdem Nicomedi procuratoris magistrum Bartholomeum
 de Woll Anglico dictam ecclesiam ad se minus venietur assertis
 tate, ipso R. in partibus transmarinis extra Regnum Anglie
 se agere volentis et propterea in hac parte procedentes
 cum eadem magistro Philippo duorum dictum spiritum viz
 gentem pro termino peremptorio assignatis ad proponendum
 etiam causas rationabiles si quas haberet quare non de-
 beret ipsam a predicta ecclesia amovere, juris ordine in hac
 tota littera pretermisso nullamque causam assignacionis seu
 rationis termini hujusmodi in hac parte aliquantulum exprimentes
 et quod ex parte ejusdem magistrum Philippum sententia se ex-
 totum quolibet per vos indebita pregravi ad dictam curiam
 ante iurato legitime, ut asserit, exire appellatum. Quare
 et per vos dicto procuratori et ceteris omnibus quibus de iure
 habendum districtus inhibemus ne pendente in curia Can-
 tuariensi hujusmodi appellacionis causa quicquam in prejudicium dicti
 ecclesie aut ecclesie sue hac occasione attemptetis seu attemptet
 vel faciat aliquantulum attemptari in partibus prejudicium appel-
 lacionis appellacionis sue libertatem habere prosecutionem
 ipsam iure iudicis. Ceteris etiam seu circa factis
 magistrum Bartholomeum si inveniri poterit alioquin
 procuratorem partem in hac parte appellatam peremptorie

quod compareat coram nobis seu quocunque dicte Curie Cantuarie presidente in ecclesia beate Marie de arcubus Londonie sexto die juridico post festum sancti Gregorii Pape, in hujus appellacionis causa processurus, factururus et recepturus quod consonum fuerit rationi. De die vero receptionis presentium, et quid super premissis feceritis nos seu quemcunque dicte curie presidentem dictis die et loco certificare curetis per litteras vestras patentes harum seriem continentes. Data Londonie. Kalendis Martii. Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo quarto. [

[March 17. *A formal appeal, both to Canterbury and Rome, made by the Bishop against Mag. G. de Vezano, the Papal nuncio, in the matter of the Rectory of Middleton, the chief point alleged is that the vacancy occurred through the resignation of the former Rector, and that Mag. P. de Barton had been duly presented and instituted before his death at Rome, therefore that Mag. Bartholomew's claim must needs be null and void. After stating the main facts of the case, and alleging that his hands are at present tied from carrying out the Papal mandate by the appeal to the Court of Canterbury lodged by the actual Rector of Middleton, Philip de Barton, the Bishop, for his own protection makes a similar appeal.*]

[Fo. 22ob.]

PROVOCACIO SIVE APPELLACIO CONTRA MAGISTRUM GIFFEDUM (sic) DE VEZANO INTERPOSITA PRO ECCLESIA DE MIDDLETONE.

¶ In Dei nomine. Amen. Cum magister Giffredus de Vezano camere domini Pape clericus, Apostolice sedis nuncius, pretendens se commissarium magistri Ricardi de Monte Nigro, Prepositi Remensis, executoris, ut dicitur, dati in negocio provisionis de ecclesia de Middleton', Wyntoniensis Diocesis facte domino Bartholomeo nato Francisci de sancto Angelo nuper nobis oretenus Londonie intimasset et mandasset quod eundem Bartholomeum vel procuratorem suum pro eo ad supradictam ecclesiam de Middleton' quantum in nos esset admitteremus, et si alicui contulerimus eandem ecclesiam vel aliquem instituerimus in eadem quominus ipse dominus Bartholomeus seu procurator suus impediretur vel perturbaretur in gracia sibi facta, eundem deberemus amovere et revocare totum et quicquid in predictis vel circa predicta fecissemus [? seu] fieri mandassemus per nos vel alios que impedire posset predictum Bartholomeum in hujusmodi provisionis gratia optinenda. Nosque pretexto injuncionis hujusmodi magistrum Philippum de Bartone ad predictam ecclesiam de Middeltone vacantem per resignacionem magistri Berardi de Neapoli dudum Rectoris ejusdem per Religiosas dominas, . . . Abbatissam et Conventum de Were-welle nobis jam diu est presentatum et per nos ad dictam ecclesiam vivente dicto Berardo canonice admissum, ipsiusque ecclesie possessioni incumbentem monuerimus et injunxerimus ut idem magister

quod compareat coram nobis seu quocunque dicte Curie Cantuariensis presidente in ecclesia beate Marie de archibus Londonie sexto die iudicii post festum sancti Gregorii Papae, in huius appellacionis causa processurus, facturus et recepturus quod consonum fuerit rationi. De die vero receptionis presentium, et quid super premissis feceritis nos seu quencunque dicte curie presidentem dictis die et loco certificare curatis per litteras vestras patentes harum seriem continentes. Data Londonie Kalendis Martii. Anno domini M. cc. Nonagesimo quarto.

[March 17. A formal appeal, both to Canterbury and Rome, made by the Bishop against Mag. G. de Pontissara, the Papal nominee, in the matter of the Rectory of Middelton the next point alleged is that the rectory occurred during the reign of the former Rector, and that Mag. R. de Barton had been high priest and remained before the death of Rector, therefore that Mag. Bartholomew's claim cannot be null and void. After stating the main facts of the case, and alleging that his hands are not bound from carrying out the Papal mandate by the appeal to the Court of Canterbury lodged by the actual Rector of Middelton, Philip de Barton, the Bishop, for his own protection makes a counter appeal.]

[Fol. 230b.]

PROVOCACIO SIVE APPELLACIO CONTRA MAGISTRUM GILBERTUM

(sic) DE VEXANO INTERPOSITA PRO ECCLESIA DE MIDDLETON.

¶ In Dei nomine. Amen. Cum magister Gilbertus de Vexano canone domini Papae electus, Apostolicis sedis nuncius, pretendens se commissarium magistris Ricardi de Monte Nigro, Prepositi Remensis, executoris, et dictus, datus in negotio provisionis de ecclesia de Middelton, Wyntonienensis Diocesis fidei domino Bartholomeo baro Francisci de sancto Angelo nuper nobis oratoribus Londonie intromisset et mandasset quod eundem Bartholomeum vel procuratorem suum pro eo ad superdictam ecclesiam de Middelton, quantum in nos esset admitterent, et si alicui contrarius eadem ecclesiam vel aliquem instituerimus in eadem quominus ipse dominus Bartholomeus seu procurator suus impedirent vel perturbarent in gratia sibi facta, eandem debetimus annuovere et revocare totum et quicquid in predictis vel circa predicta fecissemus [et] seu fieri mandavimus per nos vel alios que impedire posset predictum Bartholomeum in huiusmodi provisionis gratia optinenda. Nosque pretextu injuncionis huiusmodi magistrum Philipum de Barton ad predictam ecclesiam de Middelton vacantem per resignacionem magistris Ricardi de Neapoli datus Rectoris ejusdem per Religiosas dominas . . . Abbatisam et Conventum de Wrewele nobis jam diu est presentatum et per nos ad dictam ecclesiam vivente dicto Ricardo canonice admissum, ipsasque ecclesie possessioni incumbentem monachis et injunximus ut idem magister

quicquid juris et totum jus quod habet vel habere posset in sepe-
ta ecclesia coram nobis infra triduum a tempore monicionis
stre hujusmodi sibi facte proponeret et ostenderet quare idem
gister P. ab eadem ecclesia amoveri, et dicta ecclesia prefato
gistro Bartholomeo non deberet assignari, idemque magister
Philippus ex hujusmodi monicione et injunctione nostris se gravatum
sensingens a nobis ad Curiam Cantuarie appellaverit, et super
usmodi appellacione sua nobis impetrans optinuerit per dictam
iam in forma que sequitur inhiberi. Unde nos attendentes
od per hujusmodi appellacionem et inhibitionem subsecutam nobis
potestas penitus interdicta quicquam contra dictum magistrum
Philippum ratione dicte ecclesie de Middleton' ad cujuscunque
tanciam exequendi, metuentesque per prefatum magistrum
aliqua in prejudicium nostrum de facto attemptare posse si
unctionem suam predictam nobis ut predictur oretenus factam,
alia mandata sua super provisione predicta nobis inposterum
agenda, minime exequeremur, prout nec possemus nec exequi
jure debemus premissis appellacione et inhibitione preventi,
uti ac etiam legitime prepediti, et super hoc volentes nobis
ultimo remedio providere, ne idem magister Giffredus vel pre-
lus Ricardus executor principalis seu quivis alius coexecutor
es per se alium vel alios in prejudicium nostrum occasione hujus-
di quicquam omnino attemptaret seu faceret attemptari, sacro-
ctam sedem apostolicam et pro tuicione sedem Cantuariensem in
optis legitime provocavimus appellando, nos etiam et capellam
tram et omnes nobis adherentes protectioni et tuicioni specialiter
ponentes Sedis et Curie predictarum. Set idem magister G.
missis appellacione et inhibitione pro parte dicti magistri P.
is factis, ac etiam appellacione seu provocacione nostra predictis
quibus sibi innotuit seu innotescere poterit seu debuit non obstan-
is, set eis vilipensis potius spretis et rejectis nobis postmodum
monendo dedit patentibus litteris et mandatis, ut infra v. dies
mpore monicionis sue seu notificacionis litterarum suarum hujus-
li eundem magistrum Philippum ab eadem ecclesia et ipsius
sessione amoveremus et ipsam ecclesiam cum omnibus juribus
bertinenciis ejusdem eidem domino B. seu procuratori suo pro eo
ram et vacuam dimitteret et predictum dominum B. vel procu-
orem suum eandem ecclesiam sustineret cum omnibus juribus
dem pacifice possidere. Quod si mandatis ipsius parere con-
pserimus nos ex tunc denunciavit ab ingressu ecclesie fore
ensum, cum nullam in nobis auctoritate commissionis sibi in
parte occasione dicte provisionis facte si qua fuerit juris-

aliquid juris et totam ius quod habet vel habere possit in sepe-
ecclesia contra nobis infra triennium a tempore monitionis
et huiusmodi sibi facite proponeret et ostenderet quare idem
factum P. ab eadem ecclesia amoveri, et dicta ecclesia predicta
facto Bartholomeo non deberet assignari, idemque magister
opus ex huiusmodi monitione et injunctioe nostris ac gravatum
ingens a nobis ad Curiam Cantuariensem appellaverit, et super
modi appellatione sua nobis impetrans operaverit per dictam
in forma que sequitur inhiberi. Unde nos attendentes
per huiusmodi appellationem et inhibitionem subsecutam nobis
potestas penitus interdicta quicquam contra dictum magistrum
quam ratione dicte ecclesie de Middelton, vel cuiuscunque
nomine expediendi, tractantesque per predictum magistrum
aliquid in prejudicium nostrum de facto attemptare posse si
actionem suam predictam nobis ut predictum ostensum fuerat,
in mandata sua super provisione predicta nobis in posterum
eada, minime expedirentur, prout nec possemus nec exequi
et debemus premissis appellatione et inhibitione preventi,
ne etiam legitime procedat, et super hoc volentes nobis
no remedio providere, ne idem magister Giffardus vel pre-
dictus Ricardus executor principalis seu quivis alius coexecutor
per se alium vel alios in prejudicium nostrum occasione huius-
modi quicquam omnino attemptet seu faciat attemptari, facto-
rum eadem apostolicam et pro ratione sedem Cantuariensem in
de legitime provocamus appellando, nos etiam et capitulum
et omnes nobis adhaerentes protectioni et tuitioni specialiter
factis Sedes et Curie predictarum. Set idem magister G.
factis appellatione et inhibitione pro parte dicti magistri P.
factis ac etiam appellatione seu provocacione nostra predictis
donec sibi innovari seu innovescere poterit seu debeat non obsta-
ret eis vilipensis potius aptis et rejectis nobis postmodum
tentione debeat pateantibus litteris et mandatis, ut infra v. dis-
pone monitionis sue seu notificationis litterarum earum huius-
eundem magistrum Philippum ab eadem ecclesia et ipsius
sione amoverentur et ipsam ecclesiam cum omnibus juribus
tutatis ejusdem eidem domino B. seu procuratori suo pro co-
muni et vicariam dimitteret et predictum dominum B. vel procu-
m suam eandem ecclesiam sustineret cum omnibus juribus
in pacifice possidere. Quod si mandatis ipsius parere con-
tinuas nos ex tunc denunciavit ab ingressu ecclesie fore
factis, cum nullam in nobis auctoritate commissam sibi in
ante occasione dicte provisionis facite si qua fuerit juris-

dictionem, cohercionem, execucionem vel mandatum [Fo. 221a.] habuit | de jure, eo quod idem magister G. in eodem provisionis negocio prenominato magistro Philippo diu antea ab eo ex certis et legitimis causis appellanti certum terminum in sacra Romana curia prefixit, sicque sit functus officio quicquam tam contra dictum magistrum P. quam nos et omnes alios ratione dicte ecclesie de Middelton' ulterius exequendi. Item cum eidem magistro G. per predictum magistrum Ricardum, principalem executorem specialiter sit commissum ut idem magister G. ad dictam ecclesiam de Middelton' personaliter accedens prefatum B. vel procuratorem suum in corporalem possessionem dicte ecclesie et jurium ac pertinenciarum induceret et defenderet inductum ammoto ab ea quolibet detentore, faciens eidem B. vel ejus procuratori de ipsius ecclesie fructibus, redditibus, proventibus, juribus et obventionibus universis integre responderi. Et nichilominus omnes et singulos tam clericos quam laicos parochianos ipsius ecclesie et quoscunque moneret [? et] induceret ne dictum B. in aliquo perturbarent vel molestarent quominus eandem ecclesiam teneret et possideret pacifice et quiete, sibi que intenderent, et suis procuratoribus et non aliis seu aliis decimas, oblaciones, obventiones, fructus, redditus et proventus ipsius ecclesie darent, liberarent et etiam assignarent, nec non et quod moniciones, precepta, sentencias et totum processum dicti magistri Ricardi parochianis ipsius ecclesie vulgariter exponeret, prout in mandato ipsius magistri Ricardi in litteris dicti domini Giffredi nobis directis contento vidimus plenius contineri. Idemque magister Giffredus fines mandati sive potestatis et execucionis sui hujusmodi excedens premissa nobis de facto cum de jure non posset commisit et mandavit sub pena predicta, non sine juris injuria exequenda cum idem G. predicti principalis executoris commissarius seu subdelegatus ea sibi commissa seu demandata ulterius committere seu delegare jure non poterat refragante. Item quia idem magister G. commissarius predictus nobis inhibuit sub pena excommunicacionis late non ferende ne litteras suas tam injuriosa mandata et injunxiones processum hujusmodi continentes, nobis super execucione provisionis predictae directas contra voluntatem dicti B. procuratorisve sui seu etiam latoris earundem sui ad hoc jurati nuncii, ut dicebat, auderemus retinere, et licet ejus sint et esse debeant mandata cui sunt directa nec quivis contra aliquem mandato seu auctoritate alterius quicquam exequi teneatur, nisi super hoc semper habuerit auctoritatem paratam, nos tamen eidem latori litteras premissas sibi restitui cum instancia postulanti nos volenti seu consentienti quod hujusmodi littere penes nos quoquo

nodo remanerent, qui quidem etiam lator earum copiam nobis facere sub sigillo seu manu propria non curavit pretextu et timore inhibitionis hujusmodi restitui fecimus indilate. Propter que gramina omnia et singula et eorum quolibet, nos J. Dei gracia Wyntoniensis Episcopus, sentientes per dictum magistrum G. indebite contra justiciam pregravari a premissis provocacionibus et appellacionibus per nos prius ab eodem magistro G. interpositis nullatenus recedentes set eisdem inherentes cum effectu et easdem nimo innovandi et tenore presentium innovantes sacrosanctam eadem apostolicam et pro tuicione sedem Cantuariensem in hiis criptis appellamus et apostolos, si quis sit qui eos dare poterit, petimus cum effectu; protestantes expresse premissas provocaciones et appellaciones coram prefato magistro G. velle innovare, et ab eodem ex causis premissis cum effectu appellare quam cito ipsius presentiam possimus commode optinere. Supponentes nos, ecclesiam nostram Wyntoniensem, et capellam nostram, et omnes nobis in hac parte adherentes tuicioni et protectioni Sedis et Curie predictarum. ¶ Lecta et recitata fuerat ista provocacio et appellacio in presencia dicti domini episcopi, ponentis verba sua in ore magistri W. de Essexia pro eodem et nomine suo recitantis, legentis et apponentis, die Jovis, videlicet xvj. Kalendas Aprilis. Anno domini M^o.cc^o. Nonagesimo quarto, in presencia magistrorum Willelmi de Wenlinges, Rectoris ecclesie de Burclere, Henrici Rectoris ecclesie de Eston', dominorum Edwardi de Maydenestan' Rectoris ecclesie de Edburberi, Simonis de Farham Rectoris de lentone et aliorum.]

[Fo. 221b.]

April 27. *The Bishop acknowledges the receipt of a letter from the Bishop of Durham, who, with the Bishop of Ely, represents the Papal executor of Pope Celestine's Bull, Richard de Monte Nigro. This entire letter, including a copy of Pope Celestine's Bull, is transcribed, and compliance with it in all its particulars is peremptorily enjoined under the heaviest ecclesiastical penalties. The Bishop, though with reluctance and difficulty from the peculiar circumstances of the case, yet for reverence to the high authority of those who issue the mandate, is prepared to comply.]*

CERTIFICATORIUM DOMINI WYNTONIENSIS EPISCOPI EPISCOPO UNELMENSIS,¹ PRO ECCLESIA DE MIDDELTONE, WYNTONIENSIS DIOECESIS. ¶ Venerabili in Christo patri domino A. Dei gracia unelmensi episcopo J. ejusdem permissione Wintoniensis ecclesie minister humilis salutem et sinceram in domino caritatem. Litteras vestras nuper recepimus tenorem qui sequitur continentes, quas vobis eundem portitori resituimus, licet ad hoc de jure minime tenere-

¹ Antony Bek.

mur, cum eorum sint et esse debeant epistole et mandata, maxime tam arduum negocium contingentia, quibus dicuntur directa eisdem rebellibus et contradicentibus ostendenda.

Antonius, permissione divina Dunolmensis episcopus executor una cum venerabili patre domino Eliensi episcopo et discreto viro domino Ricardo de Monte Nigro preposito Remensi a Sede Apostolica deputatus venerabili fratri domino J. eadem permissione Wintoniensi episcopo salutem et mandatis apostolicis firmiter obedire. Litteras sanctissimi patris domini Celestini Pape quinti non cancellatas non abollitas nec in aliqua sui parte viciatas vera bulla et filo canabis bullatas x^{mo}. die mensis Aprilis Anno domini M. cc. Nonagesimo quinto, presentante nobis eas domino Nicodemo de Faisolano procuratore Bartholomei nati nobilis viri Francisci de sancto Angelo recepimus in hec verba.

Celestinus Episcopus (etc., as above, Fo. 217a, p. 804).

[Fo. 222a.]

Nos itaque Dunolmensis episcopus provisionis predicte executor tamquam obediencie filius, volentes mandatum Apostolicum nobis in hac parte directum exequi reverenter, ut tenemur, vobis auctoritate qua fungimur in hac parte districte precipiendo mandamus sub pena suspencionis capelle vestre et ab execucione Pontificalis officio quas suspencionum sentencias in vos proferimus ex nunc in hiis scriptis, si in execucione presentis mandati nostri immo verius Apostolici post sex dies a tempore quo per procuratorium dicti domini B. fueritis legitime requisiti, quorum duos dies pro prima duos pro secunda et duos pro tertia et peremptoria monicione prefigimus et assignamus negligentes fueritis vel remissi, quatinus ad dictam ecclesiam sancti Nicholai de Mideltone accedentes, vel aliquem ydoneum loco vestri ibidem mittentes procuratorem dicti domini Bartholomei nomine ipsius in corporalem possessionem pedicte ecclesie sancti Nicholai de Midelton, ac iurium et pertineniarum ejus inducatis et defendatis inductum. Et si vos cuiquam de facto predictam ecclesiam contulistis seu aliquem ad presentationem cujuscunque seu quorumcunque ad eandem ecclesiam de facto admisistis, seu in eadem instituistis in rectorem, vel ipsius possessionem juxta modum Anglicorum salvo jure cujuslibet tradidistis possidendam, hujusmodi detentorem infra octo dies ab eadem ecclesia et ipsius possessione amoveatis, ut ipsa ecclesia cum omnibus iuribus et pertinentiis ejus prefato procuratori dicti domini B. libera et vacua dimittatur et eundem procuratorem faciatis

tant, cum eorum sint et esse debeant epistole et mandata, maxime tam arduum negotium contingens, quibus dicuntur directa eisdem rebellibus et contradicentibus ostendenda.

Antonius, permissione divina Dunelmensis episcopus executor noster cum venerabili patre domino Eliensi episcopo et discretis viro domino Ricardo de Monte Negro preposito Remensi a Sede Apostolica deputatus venerabili fratri domino J. eadem permissione Wintoniensi episcopo salutem et mandatis apostolicis firmiter obedit. Inter alias sanctissimi patris domini Celestini Pape quatuor non cancellatas non abollas nec in aliquo sui parte vicinas vera bulla et filo canabulis bullas x^{mo} die mensis Aprilis Anno domini M. cc. Nonagesimo quinto, presentante nobis eus domino Nicodemus de Paisano procuratore Bartholomei nati nobilis viri Francisci de sancto Angelo recipientis in hec verba.

Celestinus Episcopus (etc.), as above, Fo. 277a, p. 604.

[Fo. 222a.]

Nos itaque Dunelmensis episcopus provisionis predictae executor tamquam obediencie filius, volentes mandatum Apostolicum nobis in hac parte directum exequi reverenter, ut tenemus, vobis auctoritate qua fungimur in hac parte districte precipiendo mandamus sub pena suspensionis capelle vestre et ab executione Pontificalis officio quas suspensionum sententias in vos prolatum ex nunc in his scriptis, si in executione presentis mandati nostri immo veritas Apostolici post sex dies a tempore quo per procuratorem dicti domini R. fueritis legitime requisiti, quorum duos dies pro prima duos pro secunda et duos pro tertia et peremptoria monitione prefigimus et assignamus negligentes fueritis vel temisi, quatinus ad dictam ecclesiam sancti Nicholai de Middelton accedentes, vel aliquem ydoneum loco vestri ibidem mittentes procuratorem dicti domini Bartholomei nomine ipsius in corporalem possessionem predictae ecclesie sancti Nicholai de Middelton, ac iurum et pertinentiarum eius inducat et defendatis inductum. Et si vos cuicumque facto predictam ecclesiam contulatis seu aliquam ad presentacionem ejuscuque seu quoruncunque ad eandem ecclesiam de facto adquisitis, seu in eadem institutis in rectorem, vel ipsius possessionem iuxta modum Anglicorum salvo jure cuilibet traditis possidendam, huiusmodi detentionem infra octo dies ab eadem ecclesia et ipsius possessione amoveatis, ut ipsa ecclesia cum omnibus juribus et pertinentiis ejus preterito procuratori dicti domini R. libera et vacua dimittatur et eandem procuratorem factum

eandem ecclesiam cum omnibus juribus ejusdem pacifice
[Fo. 222b.] possidere | facientes eidem procuratori dicti domini B. pro
eo ipsius nomine de ipsius ecclesie fructibus, redditibus,
proventibus, juribus et obvencionibus universis integre responderi.
Nichilominus ex parte nostra eadem auctoritate omnes et singulos
tam clericos quam laicos parochianos ipsius ecclesie et quoscumque
cujuscunque condicionis seu status existent moneatis et efficaciter
inducatis ne dictum procuratorem predicti domini B. Rectoris
ecclesie supradicte inpediant in aliquo vel perturbent, aut quoquo
modo molestent publice vel occulte quominus eandem ecclesiam
cum omnibus et singulis suis juribus habeat, teneat et possideat
pacifice et quiete et sibi tamquam Rectori dicte ecclesie pareant in
omnibus et intendant, ac sibi et non alii decimas obvenciones, ob-
laciones, fructus, redditus et proventus ipsius ecclesie sancti Nicholai
tamquam Rectori dent, liberent seu persolvant et assignent et de
hiis omnibus sibi respondeant, ut Rectori ecclesie supradicte, genera-
literque monentes auctoritate predicta ne eum in hiis inpediant
vel ei quoquo modo se opponant, sub pena excommunicacionis,
quam ex nunc ut ex tunc in hiis scriptis proferimus in omnes et
singulos contradictores et rebelles, et in premissis seu aliquo pre-
missorum eidem procuratori quomodolibet opposcentes, seu ipsum
in possessione dicte ecclesie adhipiscenda et adhepta pacifice per se
vel alium retinenda in aliquo perturbantes seu prestantes publice
vel occulte in hiis contra ipsum concilium (*sic*) auxilium vel favorem
cujuscunque preeminencie, dignitatis, auctoritatis, ordinis, status,
condicionisve fuerint, domino Rege et ejus liberis et conciliariis et
eis adherentibus dumtaxat exceptis, quominus ipsam ecclesiam cum
omnibus juribus et pertinenciis ejusdem pacifice possidere valeat et
habere. Vobis etiam eadem auctoritate sub pena predicta man-
damus quatinus hujusmodi contradictores, perturbatores, rebelles
seu detentores et quoscumque alios eorum defensores et fautores si
qui fuerint generaliter, cum eorum nomina didicentis nominatim
etiam et expresse ex tunc auctoritate predicta quos ex nunc excom-
municamus in hiis scriptis, singulis diebus dominicis et festivis
pulsatis campanis et candelis acensis et extinctis excommunicatos
publice et solempniter nunciatis et in hujusmodi sententia ipso facto
incidisse denunciari faciatis, et ab omnibus Christi fidelibus artius
evitari, donec ab hujusmodi injuriis cessaverint, et beneficium
absolucionis per nos seu per collegas nostros quibus et nobis eorum
absolucionem qui sententias nostras seu a vobis nostra auctoritate
latas pro premissis incurrerint quoquomodo specialiter reservamus.
Supradictas nostras moniciones, precepta, sententias ac totum pro-

cessum nostrum parochianis ipsius Ecclesie vulgariter exponentes ut omnia et singula suprascripta mentaliter intelligant, ut ea nequeant quomodolibet ignorare, ac processum predictum, litteras et instrumenta hujusmodi negocium tangentia publice legatis et omnia alia et singula faciatis que ad perfectam et integram execucionem dicti mandati nostri immo potius apostolici pertinere noscantur, juxta traditam seu directam a sede apostolica nobis formam. Per processum tamen hujusmodi nostrum nec volumus, nec intendimus nostris prejudicare collegis quominus, servato tamen processu nostro hujusmodi, ipsi per se seu per alium seu alios possint in hujusmodi negocio procedere, sicut de jure fuerit procedendum et eis videbitur expedire. Mandatum nostrum immo verius Apostolicum super hiis et aliis exequendo juxta traditam seu directam, ut premititur, a sede apostolica nobis formam, ita tamen quod ipsi nec vos aliquid in ejusdem domini B. prejudicium innovare vel mutare valeatis in processibus per nos habitis et sentenciis per nos latis. Presentes autem litteras penes eundem procuratorem volumus remanere, et sub pena excommunicationis quam ex nunc ut ex tunc in omnes ipsas retinentes in hiis scriptis proferimus eas sibi restitui precipimus et mandamus. Qualiter autem mandatum nostrum immo verius Apostolicum in hac parte fueritis executi nobis per vestras patentes litteras harum seriem continentes vel presentibus annexis constare faciatis. In cujus rei testimonium has patentes litteras vobis mittimus quas fecimus sigilli nostri appensione muniri. Data apud Cestriam x^{mo}. die mensis Aprilis. Anno domini M^o. cc^o. Nongesimo quinto et consecracionis nostre xij.

Quarum auctoritate litterarum licet ad execucionem [Fo. 223a.] contentorum in eisdem variis et legitimis de causis ceterisque rationibus de jure minime cogeremur ea tamen ob reverendorum patrum . . dominorum Cardinalium qui super hoc instantius nos requirunt et vestri reverenciam exequentes, discretis viris . . Priori de Andevere . . officiali domini Archidiaconi Wintonie et . . Decano de Andevere in quoquidem decanatu ecclesia de Middelton' predicta situatur sub ea forma. Quod si non omnes duo aut unus etc. nostris dedimus litteris in mandatis, ut ipsi ad sepedictam ecclesiam personaliter accedentes mandatum vestrum predictum tam procuratorem supranominati domini Bartholomei inducendo, amoto prius per nos quatenus amoveri potuit magistro Philippo de Barton' clerico ad eandem ecclesiam de Middelton' tamquam ad vacantem per resignacionem magistri Berardi de Neapoli ultimo Rectoris ejusdem nobis nuper per Religiosas dominas Abbatissam et Conventum de Werewelle presentato, parochianos dicte

cessum nostrum parochialis ipsius Ecclesie vulgariter exponere
ut omnia et singula superscripta mentaliter intelligant, ut ea ne-
quunt quomodolibet ignorare, ac processum predictum, litteras et
instrumenta hujusmodi negotium tangentia publice legant et omnia
alia et singula faciant que ad perfectam et integram executionem
dicti mandati nostri immo potius apostolicis pertinerent noscuntur,
juxta traditam seu directam a sede apostolica nobis formam. Per
processum tamen hujusmodi nostrum nec volumus, nec intendimus
nostris prejudicare collegis quoniam, servato tamen processu nostro
hujusmodi, ipsi per se seu per alium seu alios possint in hujusmodi
negocio procedere, sicut de jure fuerit procedendum et eis videbitur
expedire. Mandatum nostrum immo veritas Apostolicum super his
et aliis exequendo juxta traditam seu directam, ut premittitur, a
sede apostolica nobis formam, ita tamen quod ipsi nec vos aliquid
in eisdem domini H. predictum innovare vel mutare valeatis in
processibus per nos habitis et sententiis per nos factis. Presentes
autem litteras penes eundem procuratorem volumus remanere, et
sub penes excommunicationis quam ex tunc ut ex tunc in omnes
ipsas continentes in his scriptis protestamus eas sibi testium precipi-
mus et mandamus. Quia tamen mandatum nostrum immo
veritas Apostolicum in hac parte iustis exequi nobis per vestras
patentes litteras hactenus continentes vel prescribimus annexis
constare faciat. In cuius rei testimonium has patentes litteras
vobis mittimus quas fecimus sigilli nostri appensione muniti. Datis
apud Carinam x^{mo} die mensis Aprilis Anno domini M^o cc^o Nona-
gesimo quarto et consecrationis nostre xli
Quam auctoritate litterarum licet ad executionem
[Fol. 202] contentorum in eisdem variis et legitimis de causis
ceterisque rationibus de jure minime cogentibus ea tamen
ob reverentiam patrum . . . domini Cardinalium qui super
hoc instantius nos solliciti et vestri reverentiam expetentes, dis-
cretis viris . . . Priori de Andover . . . officiali domini Archiepiscopi
Wintonie et . . . Decano de Andover in quodam decano ecclie
sine de Middelton' predicta sinatur sub ea forma. Quod si non
omnes duo aut unus etc. nostris dedimus litteras in mandatis, ut ipsi
ad eccliam ecclesiam personaliter accedentes mandatum vestrum
predictum tam procuratorem supernominati domini Bartholomei
Philippo de Barton' clerico ad eandem ecclesiam de Middelton' tam-
quam ad vicariam per resignationem magistri Henrici de Nepton
ultimo Rectoris eisdem nobis super per Rectoris domini Al-
tissim et Convenerum de Wretwelle parochiano, parochianos dicte

ecclesie tam clericos quam laicos monendo et efficaciter inducendo contradictores et rebelles excommunicatos denunciando, sentencias per vos latas et totum processum vestrum parochianis ipsius ecclesie vulgariter (*sic*) exponendo et legendo auctoritate vestra licet nobis per vos non exhibita quam in omnibus et singulis aliis articulis in eisdem litteris vestris contentis, juxta formam, tenorem, virtutem et effectum earundem sub pena excommunicationis majoris late vice nostra exequantur viriliter in hac parte, Has nostras patentes litteras sigilli nostri impressione munitas vobis destinantes in testimonium premissorum. Data et acta apud Farham prope Portesmuth. v^{to}. Kalendas Maii. Anno domini supradicto.

[April 27. The Bishop's mandate to the Prior of Andover, the Archdeacon's official, and the Dean of Andover in accordance with his statement above.]

COMMISSIO FACTA TALIBUS PRO ECCLESIA DE MIDDLESTONE.—

¶ Johannes [etc.] dilectis filiis . . Priori de Andevere et . . Officiali . . Archidiaconi nostri Wintonie et decano de Andevere nostre diocesis salutem [etc.]. Litteras venerabilis patris domini A. Dei gracia Dunelmensis episcopi recepimus sub hec verba. Antonius permissione divina Dunelmensis episcopus etc. de verbo ad verbum ut supra. Vobis igitur in virtute obediencie qua sedi apostolice tenemini et sub pena excommunicationis majoris quam vos incurrere volumus si in execucione presentis mandati negligentes (*sic*) fueritis vel remissi injungimus et mandamus quatinus ad supradictam ecclesiam sancti Nicholai de Mideletone personaliter accedentes suprascriptum mandatum domini . . Dunelmensis predicti tam procuratorem dicti domini Bartholomei presentium exhibitorem in corporalem dicte ecclesie possessionem inducendo et inductum defendendo, amoto ab eadem quolibet detentore, parochianos dicte ecclesie tam clericos quam laicos monendo et efficaciter inducendo, contradictores et rebelles excommunicatos denunciando, sentencias per dictum dominum . . Dunelmensem superius latas et totum processum suum suprascriptum parochianis ipsius ecclesie vulgariter (*sic*) exponendo, quam in omnibus et singulis aliis articulis in dicto mandato contentis juxta formam tenorem virtutem et effectum ejusdem diligenter et viriliter exequamini vice nostra. Quod si non omnes hiis exequendis interfueritis duo aut unus vestrum, quos vel quem presentes vel presentem esse et per presentium portitorem requiri contigerit, ea sub forma predicta nichilominus exequantur seu etiam exequatur. Data apud Farham. v^{to}. Kalendas Maii. Anno Domini M. cc. Nonagesimo quinto. .

[The space of eight lines at the foot of this page has been left blank.]

[Fo. 223b.]

[1294, Oct. 6. Beraldus, Bp. of Albano, certifies that he has inspected a bull of Pope Celestine V, announcing his intention of sending to England for important affairs of the Holy See Mag. Bertrand Delgot, Canon of Lyons, for whom, while he remains in the country, he solicits that sufficient and liberal provision be made by the Clergy both secular and regular.]

[BUL¹] LA PRO EXPENSIS MI[NIST¹]RANDIS NUNCIO DOMINI PAPE [MI¹]SSO DOMINO REGI ANGLIE.—¶ Beraldus miseracione divina episcopus Albanensis universis presentes litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Noverit universitas vestra nos vidisse inspexisse et de verbo ad verbum diligenter legisse quasdam litteras sanctissimi patris et domini domini Celestini divina providencia Pape quinti, non viciatas non cancellatas non abollitas non abrasas, nec in aliqua sui parte corruptas set omni suspicione carentes, vera ipsius domini Pape bulla et filo canapis integro bullatas, quarum tenor de verbo ad verbum talis est.

Celestinus episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis ac dilectis filiis Electis, Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Prepositis, Officialibus, Archipresbiteris, Plebanis, Rectoribus et aliis ecclesiarum prelati ac clericis et ecclesiasticis personis Religiosis et aliis, eorumque Capitulis et Conventibus exemptis et non exemptis, Cisterciensibus, Premonstratensibus, Cluniacensibus, Cartusiensibus, Camaldulensibus Vallis Umbrose, sancti Benedicti, sancti Augustini, sancti Guillelmi, et aliorum ordinum ad quos littere iste pervenerint salutem et apostolicam benedictionem.

Cum dilectum filium magistrum Bertrandum dictum Delgot Canonicum Lugdunensem Capellanum nostrum nobis et nostris fratribus meritis sue probitatis acceptum, confidentes de ipsius circumspectione laudabili et providencia circumspecta, ad Karissimum in Christo filium nostrum E. regem Anglie illustrem pro quibusdam arduis et ecclesie Romane precordialibus negociis destinemus, universitatem vestram monemus et hortamur attente, per apostolica vobis scripta firmiter precipiendo mandantes, quatinus eundem capellanum cum per vos vel loca vestra transitum fecerit pro nostra et apostolice sedis reverencia benigne recipientes, et condigna honorificencia pertractantes, sibi citra mare Anglicanum in quatuor libris Turonensium parvorum, ultra vero in xx. solidis sterlingorum pro suis et familie ac evectionum suarum necessariis quolibet die, et de securo conductu, necnon in evectionibus oportunis si sue in via decesserint aut defecerint seu alias impeditae fuerint, in eundo,

¹ Margin shaved by binder.

[La regis]

(1294, Oct. 2. Brixen, Bp. of Brixen, writes that he has inserted a bull of Pope Celestine V. announcing his intention of sending to England for important affairs of the Holy See Mag. Bernard Folger, Canon of Lyons, for whom, while he remains in the country, he sends that sufficient and liberal provision be made by the Clergy both secular and regular.)

[BUL] LA PRO EXPENSIS MI[N]IST[ER]I[UM] R[EGIS] R[ATI]ONIB[US] N[OST]RIS
PAPA [MI]SSO DOMINO REGE ANGLIE.—¶ Bernardus miscelacione
divina episcopus Albanensis universis personis interius inspecturis
salutem in Domino sempiternam. Novit universitas vestra nos
vidisse inspectis et de verbo ad verbum diligenter legisse quasdam
litteras sanctissim[um] patris et domini domini Celestini divini provi-
dentia pape quini non viciatas non cancellatas non abolitas non
ablatas, nec in aliquo sui parte corruptas set omni suspitione
carentes, vera ipsius domini pape bulla et filo canap[is] integro
bullatas, parum tenor de verbo ad verbum talis est.

Celestinus episcopus servus servorum dei venerabilibus fratri-
bus Archiepiscopis, Episcopis ac dilectis filiis Electis, Abbatibus,
Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Prepositis, Officialibus, Archi-
presbiteris, Plebanis, Rectoribus et aliis ecclesiarum prelati ac
clericis et ecclesiasticis personis Religiosis et aliis, coramque Cap-
lulis et Conventibus exemptis et non exemptis, Cisterciensibus,
Premonstratensibus, Cluniacensibus, Cartusiensibus, Camaldulen-
sibus Vallis Umbrose, sancti Benedicti, sancti Augustini, sancti Gual-
terii, et aliorum ordinum ad quos hinc inde pervenerint salutem
et apostolicam benedictionem.

Cum dilectum filium magistrum Bernardum dictum Deiot
Canonicum Lugdunensem Capellanum nostrum nobis et nostris
fratribus meritis sue probitatis acceptum, confidentes de ipsius
circumspectione laudabili et providencia circumspicere, ad hanc
suum in Christo filium nostrum E. regem Anglie illustrem pro
quibusdam arduis et ecclesie Romane precordialis negotiis desti-
natus, universitatem vestram monemus et hortamur attent[er], per
apostolicas vobis scripta firmiter precipiendo mandantes, quatinus
eundem capellanum cum per vos vel loca vestra transire fecerit pro
nostri et apostolicæ sedis reverencia benignè recipientes, et condigna
honorificentia pertractantes, sibi citra mare Anglicanum in quatuor
libris Londonensium parvorum, ultra vero in x. solidis sterlingorum
pro suis et familie ac executionum suarum necessariis quolibet die, et
de securo conductu, necnon in executionibus oportunis si sue in via
decesserint aut decederint seu alias impeditæ fuerint, in eundo,

morando et redeundo, cum per eum vel ejus nuncium fueritis requisiti liberaliter providere curetis, et si eundem Capellanum in aliquibus locis vel loco interdum moram contrahere contigerit, volumus quod non solum eorundem locorum verum etiam eis vicinarum vel adjacentium partium, sicut idem Capellanus pro hujusmodi oneribus dividendis et facilius subportandis viderit expedire, Archiepiscopi, Episcopi, Electi, Abbates, Priores, Decani, Archidiaconi, Prepositi, Officiales, Archipresbiteri, Plebani, Rectores et alii ecclesiarum prelati, et clerici ac ecclesiastice persone, Religiosi et alii eorumque Capitula et Conventus, exempti et non exempti, Cistercienses, Premonstratenses, Cluniacenses, Cartusienses, Camaldulenses, Vallis Umbrose, sancti Benedicti, sancti Augustini, sancti Guillelmi et aliorum ordinum in predictis contribuere teneantur, preceptum nostrum taliter impleturi quod idem Capellanus cum ad nos redierit de vobis grata nobis referre valeat et accepta et nos devotionem vestram exinde possimus merito commendare. Alioquin sententiam quam ipse, cui super hoc auctoritate presentium plenam concedimus facultatem, per se vel per alium seu alios rite tulerit in rebelles, ratam habebimus et faciemus, auctore Domino usque ad satisfactionem condignam, appellacione remota, inviolabiliter observari. Non obstante, si est aliquibus ab Apostolica sede indultum quod legatis seu nunciis sedis ipsius aliquam procuracionem seu subvencionem aut provisionem exhibere vel in ipsa contribuere minime teneantur, seu quod interdicti suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas que de indulto hujusmodi et toto tenore ipsius plenam et expressam ac de verbo ad verbum non fecerint mencionem, seu aliquibus privilegiis vel indulgenciis quibuscunque personis vel locis aut ordinibus sub quavis forma verborum ab apostolica sede concessis, de quibus et quorum totis tenoribus plenam et expressam oporteat in nostris litteris mencionem fieri, et per que predictorum effectus impediri valeat quomodolibet vel differri. Data Aquile. v. Nonas Octobris, Pontificatus nostri Anno primo. In quorum visionis, inspectionis et lectionis testimonium nos predictus Beraldus presentes apostolicas litteras per Petrum Nicholai de Guarcino publicum Imperiali auctoritate Notarium infrascriptum transcribi et publicari mandavimus et nostri sigilli munimine roborari.

[Oct. 6. *The notary's certificate to the above process.*]

VERBA NOTARII.—¶ Et ego Petrus Nicholai de Guartino publicus Imperiali auctoritate notarius, prout in predictis litteris apostolicis inveni, ita hic de verbo ad verbum nil addens vel

minuens quod sensum mutet vel viciet intellectum, de mandato reverendi patris domini Beraldi miseracione divina episcopi Albanensis scripsi ac etiam cum discretis viris magistro Nicholao Angeli de Vico notario predicti domini Albanensis, Severico de Losignano, rectore ecclesie de Apela, Agensis Diocesis, et Petro de Lacasa, clerico Burdegalensis Diocesis testibus, una cum ipsis originalibus litteris ascultavi in Civitate Aquile meoque signo solito signavi rogatus, sub anno Domini M^o. cc^o. Nonagesimo quarto. Indictione octava, mensis Octóbris die sexta. Pontificatus domini Celestini Pape v. Anno primo.

[Fo. 224a.]

[1295, May 6. *In accordance with the provision granted by the Pope as above for his needs in England, Bertrand Delgod, dating from London, although unable, on account of the perils of the ways, to exhibit the Apostolic letters, desires a subsidy from the Bishop and St. Swithun's Convent towards his present necessities.*]

PROCURATORIUM EXIGENTIS EXPENSAS MINISTRANDAS NUNCIO DOMINI PAPE MISSE DOMINO REGI ANGLIE.—¶ Bertrandus Delgod, Canonicus Lugdunensis, domini Pape Capellanus, dilecto socio suo Magistro Petro de la Case clerico salutem in Domino sempiternam. Cum sanctissimus pater et dominus noster summus Pontifex pro quibusdam arduis et Romane ecclesie precordialibus negociis ad serenissimum principem dominum Edwardum regem Anglie illustrem nos duxerit destinandum, ac nobis pro nostris expensis et evectionibus necessariis sub certa forma duxerit providendum, prout in litteris ipsius domini Pape nobis super hoc concessis quarum transcriptum per manum Petri Nicholai de Gartino publici Imperiali auctoritate Notarii confectum et sub sigillo reverendi patris domini Albanensis Episcopi Cardinalis vobis tradimus, ut de predictis possitis facere plenam fidem, plenius continetur, cum ipsas litteras Apostolicas vobis tradere propter viarum pericula ad presens non videatur vobis fore expediens neque tutum: Nosque indigeamus pluribus evectionibus in presenti, auctoritate ipsius domini Pape nobis in hac parte commissa vobis districte precipiendo mandamus quatinus ad reverendum in Christo patrem dominum Johannem Dei gracia Wyntoniensem episcopum, Religiosos viros . . Priorem et Conventum Wyntoniensis Ecclesie, vicarium . . officialem, Administratores dicti domini Wyntoniensis, et ad predictorum quemlibet personaliter accedentes ab eis seu quolibet eorundem petatis evectiones necessarias nobis, seu pecuniam pro eis emendis, secundum quod vobis visum fuerit expedire; et eis minus fuerit onerosum. Premissa enim a predictis et quolibet pre-

dictorum petendi, exigendi et percipiendi et solventibus quietacionem faciendi nostro nomine et contradictores quoslibet seu rebelles, excepto dicto domino . . Episcopo, per censuram ecclesiasticam compescendi vobis tenore presentium concedimus potestatem. Super premissis et premissa tangentibus vobis vices nostras plenarie committentes, donec eas ad nos duxerimus revocandas. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus apponendum. Data Londonie die Mercurii proxima post festum Inventionis sancte Crucis. Anno domini M^o. cc^o. Nonagesimo quinto.

[May 10. *The Bishop directs Hugh de Spineto, one of his clerks, to make a levy of twenty marks from the Clergy of the Diocese as their contribution to the expenses of the above Bertrand.*]

MANDAT DOMINUS EPISCOPUS QUIBUSDAM CLERICIS SUIS QUOD FACIAT (*sic*) LEVARI A CLERO DIOCESIS SUE XX^{li}. MARCAS AD OPUS PREDICTI BERTRANDI.—Johannes [etc.] dilecto in Christo filio magistro Hugoni de Spineto clerico nostro salutem etc. Mandatum sanctissimi nostri patris domini Celestini Pape quinti recepimus in hec verba. Celestinus episcopus servus servorum Dei etc. ut supra in secunda littera prescripta. Cujus auctoritate mandati nobis per prefatum Bertrandum in hac parte delegata vobis mandamus quatinus pro expensis dicti magistri Bertrandi a clero nostre Diocesis tam ab exemptis quam non exemptis solvendis viginti marcas sterlingorum pro porcione ipsos contingente levare celeriter faciatis. Ita quod dictam pecuniam in Octabis Pentecostes apud Novum Templum Londonie promptam habeamus predicto magistro Bertrando omni impedimento cessante liberandam. Ipsos ad hoc, si necesse fuerit, per suspensionis, excommunicationis et interdicti sententias in ipsos et ecclesias eorundem promulgandas auctoritate previa compescentes. In cujus rei testimonium etc. Data apud Farham prope Portesmutham. vj. Idus Maii. Anno Domini M^o. cc^o. Nonagesimo quinto. Consecrationis nostre Tertio-decimo.

[1295, Feb. 25. *Pope Boniface VIII applies for the expenses of his nuncio.*]

ITEM LITTERA DOMINI BONIFACII PAPE VIII PRO EXPENSIS ET CONDUCTU MINISTRANDIS NUNCIO SUO.—¶ Bonifacius episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus Archiepiscopis et Episcopis ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Cluniacensium, Cisterciensium et aliorum ordinum, ac Decanis, Prepositis, Archidiaconis, Plebanis, Archipresbiteris et Capitulis et aliarum Eccle-

dictorum petendi, exigendi et percipiendi et solvendi quilibet sen-
cionem faciendi nostro nomine et contradictores quoslibet sen-
telles, excepto dicto domino. Episcopo, per censuram potesta-
tariam compescendi vobis tenore presentium concedimus potesta-
tem. Super premissis et premissis largiendis vobis vices nostras
plenarie committentes, donec eas ad nos duxerimus revocandas. In
cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus duximus appo-
nendum. Data Londonie die Mercurii proxima post festum inven-
tionis sancte Crucis. Anno domini M. cc. Nonagesimo quinto.

Wm. to. The bishop directs Hugh de Spoute, one of his clerks, to make a copy of every
month from the Copy of the Brevet as their contribution to the expenses of the above
Bishop.

MANDAT DOMINUS EPISCOPUS QUINQUEM CLERICIS SUIS
QUOD FACIAT (S) LEVARI A CLERO DIOCESIS SUE XX^{IV} MARCAS
AD OPUS PREDICTI HERTLAND. — Johannes [etc.] dilecto in Christo
filio magistro Hugoni de Spireto clerico nostro salutem etc.
Mandatum sanctissimi nostri patris domini Celsi Papae quini
recepimus in hac verba. Celsus episcopus servus servorum
Dei etc. ut supra in secunda littera prescripta. Cuius auctoritate
mandati nobis per prelatum Bertandum in hac parte delegata vobis
mandamus quatinus pro expensis dicti magistri Bertandi a clero
nostrae Diocesis tam ab exemplis quam non exemplis solvendi
viginti marcas sterlingorum pro portione ipsos contingere levari
debetis faciat. Ita quod dictam pecuniam in Octabis Pentecostes
apud Novum Templum Londonie promptam habeamus predicto
magistro Bertando omni impedimento cessante libitandam. Ipsos
ad hoc si necesse fuerit, per suspensionis, excommunicationis et
interdicti sententias in ipsos et ecclesias eorumdem promulgandas
auctoritate previa compescentes. In cuius rei testimonium etc.
Data apud Farham prope Portesmoutham. vi. Idus Maii. Anno
domini M. cc. Nonagesimo quinto. Consecrationis nostre Tertio-
centesimo.

ITEM LITTERA DOMINI BONIFACII PAPAE VIII PRO EXPENSIS
ET CONDUCTU MINISTRANDIS NUNCIO SVO. — Bonifacius episco-
pus servus servorum Dei venerabilibus fratribus Archiepiscopis et
episcopis ac dilectis filiis Abbatibus Prioribus Cluniacensium
Cisterciensium et aliorum ordinum ac Decanis Praepositis Archi-
diaconis Pilebanis Archiepiscopis et Capitulis et aliorum loca-

siarum prelatiſ seu Rectoribus exemptiſ et non exemptiſ, necnon Hospitaliſ Ieroſolomitani, Milicie templi et ſancte Marie Theotonicorum magiſtriſ et Preceptoribuſ ipſorumque locumtenentiſ ad quos littere iſte pervenerint ſalutem et apoſtolicam benedictionem. Cum dilectum filium Petrum Henrici de Urbe nuncium noſtrum latorem preſentium familiarem venerabilis fratris noſtri Johanniſ epiſcopi Tuſculanenſiſ pro quibuſdam eccleſie Romane negotiis deſtinemus, univerſitatem veſtram rogamuſ, monemus et hortamur attente per apoſtolica vobiſ ſcripta in virtute obediencie diſtrictè precipiendo mandanteſ quatinuſ eundem Petrum cum per voſ tranſierit pro noſtra et Apoſtolice ſediſ reverencia benigne recipienteſ et honeſte tractanteſ, eidem in neceſſariis necnon de ſecuro conductu in eundo, morando et redeundo liberaliter providere curetiſ. Ita quod ipſe cum ad noſ redierit voſ de prompte devocioniſ affectu poſſit merito commendare. Noſque ſinceritatem veſtram digniſ graciaram favoribuſ proſequamur; preſentibuſ poſt annum minime valituris. Data Laterani. v. Kalendaſ Martii. Pontificatuſ noſtri anno primo. |

[Fo. 224b.]

[Jen. 24. Pope Boniface VIII writes to the Archbishop of Canterbury and his Suffragans explaining the circumstances of his elevation to the Papal See after the cession of the late Pope Celestine V. He professes a deep sense of his own unworthiness to undertake a charge so full of responsibility and difficulty, and asks for their earnest intercessions on his behalf. He will take themselves and their Churches under his favourable protection.]

LITTERA DOMINI BONIFACII PAPE VIII DE SUA CREATIONE.¹—¶ Bonifaciuſ epiſcopuſ ſervuſ ſervorum Dei venerabilibuſ fratribuſ . . Archiepiſcopo Cantuarienſi et ejuſ Suffraganeis ſalutem etc. Glorioſuſ et mirabilis in operibuſ ſuiſ Deuſ, qui cum ſit in miſericordia copioſuſ, in huiuſ orbis orbita plena malis, conferta diſſidiis, innumeraſ miſeracioneſ exercet, eccleſiam ſuam quam ipſe, ſummuſ opifex reruſ, inſtituit ac ſupra fidei firmam petram alta et ſolida fabrica ſtabilivit, oportuniſ favoribuſ proſequi non deſiſtit. Aſſiſtit enim illi miſerator et propiciator aſſiduſ² non obdormienuſ neque dormitantiſ in ſuaruſ oportunitatuſ eventibuſ pervigil cuſtoſ ejuſ. Ipſe ſiquidem ſibi eſt in turbacione paciſ³, in tribulacione ſolamen, in neceſſitate ſuccuſuſ. Tuncque maxime in adjutoriuſ ejuſ ſua pietas larga diffunditur, cum

¹ Printed in Swinfield's Register (C. and Y. S.), pp. 328-31. Rymer's *Fœdera* (Rec. Ed.) I. ii. 816 gives the letter in the ſame terms to Edward I.

² 'aſſiduſ' S.

³ 'non obdormienuſ . . . paciſ' om. in S.

adversus illam mundi nubula tempore caligante levantur. Que inter molestias et afflictiones intrepida colligens in vexacione vigorem, in ipsa malorum instancia convalescit. Nam divino semper munita presidio nec comminationum strepitu deterretur, nec adversitatum superatur incursu, set in terroribus tutior et constantior in adversis, pressa prevalet, passa triumphat. Hec est archa, que per confluencias et multiplicationes aquarum elevatur in altum, et subactis culminibus montium libera et secura profundas importyosi diluvii calcat undas. Hec est utique navis que, vento contrario irruente, strepentis maris furibundis motibus agitur; firma tamen et solida fragoribus non dissipatur equoreis, nec marini furoris rapiditate sorbetur, set elatas procellas obruens a[c] spumosa et tumida freta spernens¹ triumphanter exequitur sue navigacionis incessum, que ad vitalem crucis salvifice arborem recte intencionis alis totaliter elevatis in celum semper intenta, procellosum intrepide² mundi pelagus peragrat³ eo quod secum habet seduli gubernatoris auxilium, marium preceptoris. Unde regente⁴ illo et dirigente salubriter ac Spiritu sancto flante, adversitatum quarumlibet nebulis dissipatis, victoriosa peregrinacionis sue liberum agit iter ad patrie celestis portum superius nutibus feliciter perducenda. Cumque sic adversis innumeris prematur et turbetur ecclesia, illa in intimis ipsam asserbius⁵ (*sic*) sauciat duriusque ferit adversitas, cum pastore utili et provido viduatur. Set licet sepius ecclesia eadem, pastoris regimine destituta, longe viduitatis lamenta protraxerit, expectando gemebunda diucius consolacionem plenariam successoris, in hujusmodi tamen meroris nubilo dignanter illi clemencia divine pietatis illuxit, doloribus et necessitatibus suis oportune subveniens per substitutionem optatam et delectabilem novi sponsi, ac eam de omissione prioris interdum inutilis per promotionem mulcebre accomodi successoris instaurans. Sane vacante Romana ecclesia per liberam et spontaneam dilecti filii⁶ fratris Petri de Murrone olim Romane⁷ (*sic*) Pontificii cessionem coram venerabilibus patribus⁸ episcopis et dilectis filiis nostris presbiteris et diaconis Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, ex certis rationabilibus et legitimis causis factam ab ipso in festo beate Lucie Virginis proximo preterito, et a Cardinalibus predictis admissam, cum illam posse sic legitime fieri, et priorum gesta pontificum et constitutio declarent apertius, et ad eam etiam faciendam expressus accesserit Cardinalium predictorum assensus; Cardinales

¹ 'sternens' S.² 'intrepide' S.³ 'peragit' S.⁴ 'regnante' S.⁵ 'acerbius' S.⁶ 'filii' om. S.⁷ 'Romani' S.⁸ 'fratribus' S.

ipsi considerantes attentius quam sit onusta dispendiis, quam gravia malorum incommoda secum trahat proluxa ecclesie memorate vacacio, et propterea votis ardentibus cupientes per efficacia et accelerata remedia hujusmodi periculis obviare, die Jovis, x. Kalendas Januarii post festum subsequente predictum, missarum solemnibus ad honorem sancti spiritus celebratis, ymnoque solito cum devocione cantato, se in quodam conclavi apud Castrum Novum

Civitati Niapolitane (*sic*) contiguum, ubi tunc idem frater [Fo. 225a.] cum sua residebat familia incluserunt, ut per mutui commoditatem colloquii, ecclesie predictae provisio, superna¹ cooperante virtute, celerius proveniret. Die vero veneris immediate sequente prefati Cardinales, mentis oculos (*sic*)² erectis ad Dominum,³ pia desideria benignius prosequente in electionis negotio per viam scrutinii ferventibus studiis, ut predicta vitarentur incommoda, procedentes, et tandem cum divina clemencia ecclesie prelibate compaciens eam nollet ulterioris vacationis periculis subjacere, ad personam nostram licet inmeritam intentum animum dirigentes,⁴ quamquam inter eos quamplures magis ydonei et digniores etiam haberentur. Nos tunc tituli sancti Martini presbiterum Cardinalem in summum Pontificem canonice elegerunt, gravis oneris sarcinam nostris debilibus humeris imponendo. Nos autem profunda et sedula meditatione pensantes difficultatem officii pastoralis, continui laboris angustias et precellenciam apostolice dignitatis, que sicut honoris titulis altioris attollit, sic magnitudine ponderis deprimit gravioris. Attendentes insuper nostre multiplicis imperfectionis instanciam expavimus et hesitavimus vehementer, nimioque⁵ concussum extitit stupore cor nostrum. Nam cum ad tollerandas particulares vigilias vix nobis possibilitas nostra sufficiat, ad universalis specule⁶ sollicitudinem vocabamur, et intollerabile apostolici ministerii jugum inferebatur instanter debilitatis nostre cervici jugiter supportandum, ac meritorum non suffulti presidio ad suscipiendas apostolorum principis Petri claves, et gerendum super omnes ligandi et solvendi pontificium augebamur; verumtamen ne divine Providencie opus impedire forsitan videremur, aut nolle nostre voluntatis arbitrium suo beneplacito conformare, ac etiam ne corda electorum concordia per nostre dissensionis objectum ad discordiam verteremus, voluntatibus tandem adqueievimus eorundem ad subeundum jugum hujusmodi nostros impotentes humeros submittendo, non quod de aliqua

¹ 'suprema' S.² 'oculis' S.³ 'Deum' S.⁴ 'pia desideria . . . dirigentes' om. in S.⁵ 'nimisque' S.⁶ 'Ecclesie' S.

nostre probitatis virtute fiduciam habeamus, set quia in ejus speramus clemencia qui confidentes in se non deserit, set eis propicius oportunis auxiliis semper adest, quique de sublimi [*lege sublimi*] polorum solio ecclesiam sponsam suam intuetur misericorditer et tuetur, sueque illam exaltare non desinit copiosis beneficiis pietatis. Vestris igitur et aliorum suffragiis propter imperfectum nostrum¹ propensius indigentes, universitatem vestram affectuose rogamus, hortamur attentius et requirimus confidenter, quatinus assidua nos apud eterni Regis clemenciam intercessione juvetis, humilitatem nostram sibi devotis supplicationibus commendando, ut super nos gracie sue dona multiplicit et rorem uberem solite benignitatis effundat, ut actus nostros ad ipsum devotissime dirigentes ecclesiam suam quam nobis committi voluit salubriter regere ac de universo ipsius grege, nostre vigilancie credito, curam gerere debitam, sicut expedit, valeamus. Nos vero stabiliter gerimus in animo vobis et vestris ecclesiis benignis adesse presidiiis, ac vestrum et earum profectum condignis favoribus promovere. Data Laterani ix. Kalendas Februarii. Pontificatus nostri anno primo.

[May 15. Archbishop Winchelsea exhorts his fellow Bishops and Suffragans of the Province of Canterbury to receive with honour Pope Boniface's legates.]

LITTERA DOMINI . . ARCHIEPISCOPI CANTUARIENSIS, SUFFRAGANEIS SUIS DIRECTA QUOD HONORIFICE RECIPIANT NUNCIO[S] DOMINI PAPE.—[R. permissione divina Cantuariensis Archiepiscopus totius Anglie Primas venerabilibus fratribus . . coepiscopis et suffraganeis nostris Cantuariensis Provincie salutem etc. Quia qui missos honorant certum est eos honorare mittentes, dilectos nobis Petrum Henrici de Hurbe et Aldebranduchium de Menavia domini Pape nuncios et reverendi patris domini Johannis episcopi Tusculani Cardinalis familiares portitores presentium, qui pro coronacione et consecracione summi Pontificis nunciandis et aliis negociis apostolice Sedis mittuntur, vobis et vestrum singulis recomendamus, attente rogantes quatinus nuncios ipsos cum per vos eundo et redeundo et morando declinare seu perhendinare contigerit honorifice ut convenit admittentes ob reverenciam dicte sedis, ac etiam domini . . Cardinalis predicti beneficia vestra nostris etiam uberius precibus sentiant ampliora, de quibus se merito reputent largiflue honoratos. Valete. Data apud Pagiam. Idibus Maii. Anno domini, M^o. cc^o. Nonagesimo quinto. Consecracionis nostre primo.

¹ 'imperfectionem nostram' S.

[Fo. 225b.]

[1296, Dec. 17. *The Bishop, writing from Rome to the Prior and Dean of Andover, reminds them of the commission which he had entrusted to them concerning their admission of Bartholomew's proctor to the Rectory of Middleton. He understands that this commission has not yet been fully executed, owing to the armed intervention of opponents. He now directs his commissaries to pronounce at Middleton sentence of excommunication against all who hinder the full execution of the commission.*]

COMMISSIO FACTA PRIORI ET DECANO DE ANDE[VE]RE PRO INDUCENDO TALEM IN POSSESSIONEM ECCLESIE DE MIDDELTON'.—Johannes [etc.] dilectis filiis Priori de Andeverre et Decano de Andeverre nostre Diocesis salutem [etc.] A memoria nostra non excidit nos dum essemus in partibus nostris in Anglia videlicet vobis et cuilibet vestrum dedisse nostris litteris in mandatis quatinus secundum mandatum venerabilis patris domini A. Episcopi Dunelmensis et magistri Giffredi de Vezano nobis in hac parte directum super provisione facta domino Bartholomeo de ecclesia sancti Nicholai de Middelton' nostre Diocesis predicte per dominum Celestinum Papam quartum [*lege quintum*] personaliter ad eandem ecclesiam accederetis et procuratorem dicti domini Bartholomei ipsius nomine in corporalem possessionem predicte ecclesie sancti Nicholai de Middelton' ac jurium et pertinenciarum ejus induceretis et defenderetis inductum, donec ejusdem ecclesie ac jurium predictorum possessionem haberet pacificam et quietam et quod de fructibus et proventibus ejusdem ecclesie eidem procuratori faceretis integraliter responderi, amoto ab eadem ecclesia quolibet detentore, et quod tam clericos quam laicos moneretis et efficaciter induceretis ad hoc; Contradictores et rebelles excommunicatos denunciaretis, et quod sentencias per dictum dominum Dunelmensem et magistrum Giffredum latas et totum processum eorundem cujus copiam plenarie vobis per procuratorem dicti domini B. de verbo ad verbum sub sigillo nostro transmisimus parochianis ejusdem ecclesie vulgariter exponeretis, necnon eundem processum in omnibus et singulis aliis articulis in dicto mandato seu processu contentis juxta formam, virtutem et effectum ejusdem diligenter et viriliter exequeremini vice nostra sub pena excommunicationis majoris quam vos volumus incurrere ipso facto si in executione supradicti mandati nostri negligentes essetis in aliquo vel remissi. Verum quia ut intelleximus per relacionem procuratoris dicti domini Bartholomei tempore quo parabamus nos ad transfretandum mare quod propter vim et impetum laicorum armatorum in magna multitudine in parochia sive villa ejusdem ecclesie existentium non potuistis plenarie mandatum exequi supradictum, cum nil videatur esse actum dum superest aliquid ad agendum, vobis et

cuiuslibet vestrum auctoritate qua fungimur iterato districte precipiendo mandamus, sub pena excommunicationis majoris quam vos incurrere volumus ipso facto si in executione mandati nostri infrascripti negligentes fueritis vel remissi, quatinus ad supradictam ecclesiam sancti Nicholai ambo vel alter vestrum sicut per procuratorem dicti Bartholomei fueritis requisiti personaliter accedentes dictum procuratorem in corporalem possessionem dicte ecclesie ac iurium ejusdem efficaciter inducatis et defendatis inductum tam diu donec possessionem habuerit pacificam et quietam; Contra dictores quorum nomina sciveritis nominatim, alios vero quorum nomina ignoraveritis in genere excommunicatos nunciando. Ad hec quia nil obediencia prodesse videtur hominibus si contemptus contumacibus non obsesset vobis et cuiuslibet vestrum in virtute obediencie auctoritate qua fungimur sub pena excommunicationis predictae quam vos incurrere volumus ipso facto si mandatis nostris infrascriptis, quod absit, contempseritis obedire, injungimus et mandamus quatinus ad dictam ecclesiam personaliter accedentes de nominibus illorum qui quominus supradicti executioni mandati plenarium consequeretur effectum violentiam intulerint opere consensu, consilio vel favore diligentius inquiratis, quorum nomina cum didiceritis tam diu eos excommunicatos nominatim alios vero generaliter infra missarum solemnia diebus dominicis et festivis candelis extinctis et pulsatis campanis publice nunciatis . . domino Rege et ejus liberis et consiliariis et aliis adherentibus dumtaxat exceptis, donec ab executoribus dicti domini Bartholomei vel altero eorum secundum mandatum eorundem absolutionis meruerint beneficium obtinere. In cujus rei testimonium sigillum nostrum etc. Data Rome. xvj. Kalendas Januarii. Anno Domini M^o.cc^o. Nonagesimo sexto.

Same date. The Bishop, writing from Rome, tells his official Philip de Bartone that since his arrival he has been in communication with the Cardinals Peter and James de Colonna on the provision of Middleton Rectory made for Bartholomew. They assert that Mag. Berardus at his death was actually Rector, and that Philip's institution was therefore irregular. They threaten to have Philip summoned to Rome, if he refuses to resign the benefice. The Bishop strongly urges him to yield. The Cardinals are quite determined, and he can gain nothing by obstinate resistance. Philip has other benefices which may be lost if he should decline to yield this.]

LITTERA DOMINI EPISCOPI DIRECTA OFFICIALI WYNTONIE CIRCA ECCLESIAM DE MIDDLETONE.—J. Dei gracia etc. dilecto filio magistro P. de Bartone officiali nostro Wyntonie salutem etc. Vestram non volumus latere prudenciam quod post adventum

nostrum Rome factum Petrus et Jacobus de Columpna super facto ecclesie de Middelton' nobiscum personale colloquium habuerunt, vos quamplurimum increpantes de contencione quam facitis super ecclesiam supradictam occasione renunciacionis quam pretenditis de Magistro Berardo. Quam quidem renunciacionem nedum iidem Cardinales verum etiam vicecancellarius domini Pape ac quamplurimi alii maximi domini et maximi curiales super predictis colloquium nobiscum habentes tum propter falsum contentum in ea Latinum tum propter multas alias causas quas durum esset quamlibet per singula enarrare reputant esse falsam, asserentes nobis pro certo predicti domini Cardinales quod nisi esset propter citum adventum nostrum quem de die in diem de nobis Romam sperabant futurum, vos fecissent ad Curiam personaliter evocari, delaturos vobiscum renunciacionem principalem quam producit in hac causa. Quare vestrum in hac parte diligentes honorem et omne volentes scrupulum tollere quod posset vobis contingere ad verecundiam vel ad [Fo. 226a.] dampnum | prout melius potuimus palliavimus factum vestrum et finaliter diximus Cardinalibus predictis quod scriberemus iterato pro domino B. qui est in partibus Romanis vir potens et¹ nobilis et a multis dilectus quamplurimum, tam vobis quam aliis, ita quod omnibus modis optineret ecclesiam supradictam. Unde discrecionem vestram requirimus et rogamus, nec non et vobis precipiendo mandamus quatinus si diligitis honorem nostrum et vestrum dimittatis penitus ecclesiam supradictam, ita quod nec per nos nec per alios publice et occulte vos intromittatis immo alios intromittere prohibeatis omnino. Et si potestis procuratori supradicti domini B. exhibeatis consilium auxilium et favorem, ita quod possit adipisci possessionem ecclesie supradicte. Scientes quod si hoc feceritis pro nobis multum reputabimus vos fecisse et magna dampna vestra et pericula etiam super aliis ecclesiis vestris et beneficiis que possent vobis contingere poteritis evitare, quia hoc negocium est cordi predictis Cardinalibus ultra modum, prout familiares nostri omnes alias vobis potuerunt exponere viva voce et nos vobis de uberiori providebimus dante deo, et idem dominus B. multum potest in Curia, et se facturum pro vobis est nobis pollicitus et pro vestris. Nec a vestra credimus excidisse memoria quod coram nobis renunciastis omni juri vobis competenti si quod vobis competere poterat in ecclesia supradicta. Data Rome. xvj. Kalendas Januarii. Anno Domini ut supra.

¹ 'fortis' has been erased.

nostri Rome factum Petrus et Jacobus de Columnas super facto
 ecclesie de Middelton nobiscum personale colloquium habuerunt
 vos quamplurimum interponentes de concensione quam factis super
 ecclesiam supradictam occasione renunciationis quam predictis
 de Magistro Herardo. Quam quidem renunciationem nequum iudicem
 Cardinales verum etiam vicecancellarius domini Papae ac quam-
 plurimum alii maximi domini et maximi curiales super predictis collo-
 quium nobiscum habentes tam propter falsum contentum in ea
 latam tam propter multas alias causas quas durum esset quamlibet
 per singula enarrare reputant esse lasam, asserentes nobis pro certo
 predicti domini Cardinales quod nisi esset propter citum adventum
 nostrum quem de die in diem de nobis Romam sperabant futurum, vos
 ecclesiam ad Curiam personaliter evocari, delictos vobiscum renun-
 ciationem principalem quam predictis in hac causa. Quare
 vestrum in hac parte diligentes honorem et omne volentes scrupulum
 tollere quod possit vobis contingere ad verendam vel ad
 [fo. 246r] dampnam [pro] ut magis potius palliavimus factum
 vestrum et finaliter diximus Cardinalibus predictis quod
 scriberemus iterum pro domino B. qui est in partibus Romanis vir
 potius et nobilis et a multis dilectus quamplurimum, tam vobis
 quam aliis, ita quod omnibus modis opineretur ecclesiam supra-
 dictam. Unde discretionem vestram requirunt et rogamus, nec
 non et vobis precipiendo mandamus quatinus si diligitis honorem
 nostrum et vestrum dimittatis penitus ecclesiam supradictam, ita
 quod nec per nos nec per alios publice et occulte vos intermitatis
 immo alios intermittere prohibeatis omnino. Et si potestis procura-
 tori supradicti domini B. exhibeatis consilium auxilium et favorem,
 ita quod possit adipisci possessionem ecclesie supradictae. Scientes
 quod si hoc feceritis pro nobis multum reputabimus vos fecisse
 et magna dampna vestra et pericula etiam super aliis ecclesiis
 vestris et beneficiis que possent vobis contingere potius evitare,
 quia hoc negotium est cordi predictis Cardinalibus ultra modum,
 prout familiares nostri omnes alias vobis poterunt exponere viva
 voce et nos vobis de uberiori providebimus date deo, et idem
 dominus B. multum potest in Curia, et se facturum pro vobis est
 nobis pollicitus et pro vestris. Nec a vestra credimus excusare mo-
 ria quod coram nobis renuncistis omni iuri vobis competenti si
 quod vobis competere poterat in ecclesia supradicta. Data Rome,
 xv. Kalendas Januarii. Anno Domini ut supra.

ne date. *The Bishop strongly urges the Prior and Dean of Andover to carry out his mandate for the Church of Middleton without delay or subterfuge.*]

LITTERA DIRECTA DECANO DE ANDEVERE PRO ECCLESIA MIDDLETON'.—J. Dei gracia etc. Priori et Decano de Andevere item etc. Quia mandatum vobis super executione mandati apostolici videlicet de ecclesia sancti Nicholai de Middeltone nostre diocesis pro domino Bartholomeo ac quibusdam aliis articulis sub scriptis penes directum emisimus exequendum, et ne quomodolibet essitis amoris, odii vel favoris scrupulo excusari, velaminisque usam in excusando pretendere ne mandatum exequamini antequam, vobis per litteras nostras patentes directum, vos hortamur, requirimus et monemus tenore presentium, penes ac aliis in eodem contenti mandato contentis salvis omnino, quod mandatum in omnibus et per omnia exequamini viriliter supradictum, subterfugio quolibet vel velamine semper excluso. Quod si non feceritis, quod sit omnino, contra vos procedemus, et exigente justicia penam non immerito reportabitis cum effectu, et, quod plus est, scimus quod certo quod ad Romanam Curiam evocabimini personaliter, quod nemini venit in dubium vobis redundabit ad dispendium, et ad dampnum. Data Rome. xvj. Kalendas Januarii. Anno Domini supra.

same date. *The Bishop addresses the guardians of the Spirituality of Winchester Diocese declaring his great affection for Bartholomew, and desiring them to help the Prior and Dean of Andover in securing his admission to Middleton.*]

CUSTODIBUS SPIRITUALITATIS EPISCOPATUS WYNTONIENSIS PRO ECCLESIA DE MIDDLETONE.—¶ J. Dei gracia etc. domino . . . Priori Wyntonie, dominis Pagano et Galfrido de Wolveseye custodibus spiritualitatis nostre Diocesis sub certa forma constitutis salutem etc. Quia intuitu dominorum Cardinalium personam domini Bartholomei quamplurimum habemus dilectam et mandatum nostrum cum quibusdam aliis articulis per litteras nostras patentes direximus . . . Priori et Decano de Andevere super executione ecclesie de Middeltone pro domino Bartholomeo predicto, eidem domino B. vel ejus procuratori conjunctim vel divisim iuxta posse omne impendatis auxilium, consilium et favorem, ita quod predicta executio plenarium consequatur effectum, et quod idem dominus B. per se vel per alium ejusdem ecclesie de Middeltone possessione gaudeat pacifica et quieta. Data Rome xvj. Kalendas Januarii. Anno ut supra.

[1296, Dec. 17. Bartholomeus de Sancto Angelo appoints three proctors to receive in his name the possession of Middleton Rectory with full powers to be exercised jointly or severally.]

PROCURATORES CONSTITUTI PER RECTOREM ECCLESIE DE MIDDELTONE.—In nomine domini. Amen. Anno ejusdem M^o.cc^o. Nonagesimo vj^o. Indictione nona. xvij. die mensis Decembris. In presencia venerabilis patris domini J. dei gracia Wyntoniensis episcopi ac mei notarii et testium infrascriptorum discretus vir dominus Bartholomeus natus nobilis viri domini Francissi de Sancto Angelo fecit, constituit et ordinavit Restaurum Bonaventurum, Guidonem Beraldi et Nicodemum de Friscilono Treverine Diocesis absentes tanquam presentes in solidum ita quod non sit melior condicio occupantis set quod unus inceperit alter valeat terminare, suos procuratores, actores et nuncios speciales ad petendum, recipiendum et adipiscendum nomine suo possessionem ecclesie sancti Nicholai de Middleton Wyntoniensis Diocesis a quocunque iudice et executore mero vel mixto vel quocunque alio convi[c]tore seu alio quocunque nomine censeatur, et ejusdem ecclesie ac jurium quorumcunque ad eam spectantium possessionem retinendam. Et nichilominus pro predictis et quolibet predictorum si fuerit oportu- num ad agendum defendendum respondendum, libellum dandi et recipiendi, terminos et dilaciones petendi, litem contestandi, posiciones faciendi et posicionibus respondendi, juramentum de calumpnia ac canonice obediencie et cujuslibet alterius generis lici- tum juramentum prestandi, testes et instrumenta producendi et re- probandi, iudices eligendi et recusandi, sentenciam audiendi, appel- landi, committendi et prosequendi et generaliter omnia et singula faciendi et exercendi que circa premissa et quodlibet premissorum fuerint oportuna, et que ipsemet facere posset si presens esset, dans idem dominus B. supradictis procuratoribus suis et cuilibet eorum in solidum liberam potestatem et speciale mandatum unum vel plures procuratores substituendi ad omnia et singula supradicta et quodlibet supradictorum et eosdem revocandi, promittens se firmum et ratum habiturum quicquid per dictos procuratores vel eorum alterum vel substitutum seu substitutos ab eis vel eorum altero actum fuerit in premissis vel aliquo premissorum. [Fo. 226b.] Insuper dictus | Bartholomeus nolens dictos procuratores suos et quemlibet eorum et substitutum vel substitutos ab eis relevari ab ¹ ² promisit michi notario infrascripto stipulanti

¹ The incomplete word may be *abinvicem*.

² Through friction and staining of the parchment in this the last leaf of the

nomine et vice omnium quorum interest vel interesse poterit de iudicio . . . iudicato solvendo sub ypotheca rerum suarum. Actum Rome in domo Branki et Thomasii fratrum de . . . presentibus.

Undated. The Bishop addresses the Abbess of Werewell on the same matter.]

LITTERA DIRECTA ABBATISSE DE WEREWELLE PRO DICTA ECCLESIA DE MIDDLETON'.—Johannes Dei gracia etc. Abbatisse le Werewelle nostre Diocesis salutem etc. Ad noticiam vestram enore presentium deferimus quod Bartholomeus Rector ecclesie sancti Nicholai de Middleton', cui de ipsa, sicut scitis, Celestinus providit et per dominum Bonifacium nunc Pontificem ad eandem extitit confirmatus, gravem querelam pro dicta ecclesia nobis et pluribus aliis dominis suis frequenter monstravit ita sicut provisum extitit non patitur (*sic*) ipsius ecclesie pacifica possessione gaudere. Quare prudenciam vestram tenore presentium hortamur et monemus attente quatinus sic ut in hac parte scribatis ut propulsis obstaculis quibuscunque de obediencia erga Romanam ecclesiam commendari multipliciter valeatis, et ne possitis per hoc dampnum vobis et ecclesie vestre scandali materiam accumulare, et nos sicut debemus et possumus contra vos et Monasterium vestrum ad penam aliquam procedere nullo modo inducamur. Valete.

Undated (1297-1301).¹ Peter de Sancto Mario, Rector of Coulsdon, Surrey, had failed to pay his share of the tenth for the support of the Holy Land, for which offence he was ipso facto excommunicate, further he had incurred irregularity through failing to be advanced to the Priesthood within a year of entering his benefice. Finally, he had failed to prove the will of his namesake the former Archdeacon of Surrey, and even to send the Bishop a copy of this as administrator. For these offences the Bishop intends to proceed against him as justice requires.]

In Dei nomine Amen. Ad nos episcopum Wyntoniensem fama publica referente pervenit ac etiam per Registorum nostrorum et aliorum instrumentorum inspectionem nobis manifestius innotuit quod tu Petrus de Sancto Mario, rector ecclesie de Coulsdone nostre Diocesis decimam in subsidium terre sancte ultimo concessam suis terminis statutis non solvistis propter quod sententiam excommunicacionis a summo Pontifice et ab ejusdem decime collectoribus latam, et miscens te divinis irregularitatem incurristi.

Register a few words are quite illegible. I owe to the kindness of Mr. Charles Johnson of the Public Record Office the recovery of many words on this page which completely assisted me, and I would here acknowledge with full gratitude this and many other acts of professional kindness received at various times from him.

¹ See above, pp. 111, 155. The sentence of excommunication was pronounced in August, 1301, and removed in June, 1303.

Item ad predictam ecclesiam de Colesdone post ultimum concilium Lugdunense promotus te infra annum ad sacerdotem promoveri minime procurasti fructus et obvenciones ipsius ecclesie post annum tanquam rector percipiens cum non esses, set pocius rerum ecclesiasticarum invasor non absque excommunicationis notam dampnabiliter incurrendo.

Item sequestra nostra tam per officialem nostrum quam per alios nuncios [Regis]¹ nostros in bonis magistri Petri de sancto Mario defuncti certis et legitimis ex causis imposita notorie violasti sententiam excommunicationis incurrendo. Item cum omnes contra exempcionem nobis a sede apostolica concessam venientes et eam qualitercunque infringentes majoris excommunicationis sententiam per summum Pontificem latam innodentur, tu dictam sententiam non abhorrens ipsam exempcionem ad aliorum vetita examina convolans publice et notarie impedis et infringere non cessas in anime tue periculum et [auctoritatis?] contemptum, predictam sententiam incurrendo. Item cum omnes ultimas decedentium voluntates impediennes excommunicationis sententiam ipso facto innodante tunc omnia bona dicti defuncti aliis usibus consumens, ipsius ultimam voluntatem notorie impedis, quominus debitum effectum sorciatur, debita et legata in ipsius defuncti testamento relictia in casu a jure non permissio subtrahendo. Item cum jurasses tactis sacrosanctis evangeliiis tempore quo administracionem testamenti magistri Petri de sancto Mario recepisti copiam testamenti predicti defuncti et fideliter inventarium infra tempus tibi limitatum [manibus nostris] facere et tradere, tu, quamquam super dicta tradicionem eisdem faciendam multociens fueritis requisitus, hucusque copiam predicti [testamenti] nobis facere seu tradere contempsisti contra Religionem tui juramenti . . . [veniendo in excommunicationis sententiam] incidisti Nos igitur ne tua contagione grex dominicus nobis [commisus] inficiatur, contra te super premissis tam publicis tamque notoriis que tergiversacione celari non possunt per viam notorii ex officio nostro procedere intendimus et facere quod est justum.

¹ Expunged.

APPENDIX I

[Conclusion of the document in Vol I, p. 138 concerning the foundation of St. Elizabeth's College, from the exemplification dated 1 August, 1398 in the Vatican Archives. Reg. Lateranense, Vol. 61, f. 272 v.]

JACET itaque pratum supradictum inter iter regale quod ducit de porta de Wolveseye usque Chushulle ex parte australi et duas ripas videlicet ripam que currit de molendino Segrini et ripam que currit de molendino Flodstok usque ad angulum prati quod vocatur Crepestre ex opposito prati fratrum de Monte Carmeli. In cujus rei testimonium presentes litteras sigilli nostri impressione fecimus muniri. Datum et actum in Castro nostro de Wolveseye pridie Kalendas Maii anno domini millesimo trecentesimo secundo consecracionis nostre vicesimo.

Nos igitur factum hujusmodi predicti domini Johannis dei gracia Wyntoniensis episcopi nostri ratum habentes et gratum quantum in nobis est confirmamus jure et indemnitatem ecclesie nostre Wyntoniensis in omnibus semper salvis. In quorum omnium testimonium sigillum Capituli nostri presentibus fecimus apponi. Datum in Capitulo nostro Nonis Maii anno domini millesimo trecentesimo secundo.

APPENDIX II

1304.

[September 15. The Bishop grants his property in France to Sir Hugh le Despenser. (Public Record Office: Diplomatic Documents (Exch. T. R.), No. 1675).]

IN nomine domini Amen. Anno ab incarnatione ejusdem millesimo trecentesimo quarto, indictione secunda, quintadecima die Septembris, in presencia mei Willelmi et Walteri notariorum publicorum ac testium subscriptorum, reverendus in Christo pater dominus Johannes dictus de Pontisera dei gracia Wyntoniensis episcopus presencialiter constitutus, dedit et concessit in scriptis secundum modum et consuetudinem regni Anglie nobili viro domino Hugoni le Despenser militi tunc presenti, omnia maneria et bona sua immobilia cum suis pertinenciis que habuit et tenuit in regno Francie, transferendo a se omnino ad personam ipsius domini Hugonis et ad heredes et assignatos suos, omne jus quod idem pater unquam habuit vel habere potuit in maneriis ipsis et aliis bonis suis immobilibus in dicto regno existentibus sub eo qui sequitur verborum tenore.

Sciunt presentes et futuri quod nos Johannes dictus de Pontisera permissione divina Wyntoniensis episcopus, dedimus concessimus et hac presenti carta confirmavimus, nobili viro domino Hugoni le Despenser, maneria nostra

que habuimus in regno Francie, videlicet de Gentiliaco, de Vitriaco, de Arcolio prope Paris' et domos nostras apud portam Sancti Marcelli Paris' cum edificiis ibidem existentibus tam intra portam predictam quam extra, et vineis adjacentibus cum omnibus pertinentiis ad dicta maneria seu domos qualitercumque spectantibus. Habenda et tenenda predicta maneria et domos cum omnibus suis pertinentiis ut in domibus, redditibus, terris, vineis, pratis, pasturis, stagnis, vivariis, boscis, hais, sepibus, fossatis, viis, semitis, et omnibus aliis commoditatibus ad dicta maneria et domos spectantibus, adeo integre sicut nos ea unquam habuimus, absque aliquo retenemento, prefato Hugoni et heredibus suis seu assignatis de capitalibus dominis feodorum, libere, quiete, bene, et in pace, jure hereditario in perpetuum. Reddendo inde annuatim et faciendo predictis dominis capitalibus feodorum servicia inde debita et consueta, secundum leges et consuetudines regni supradicti, et sicut nos ea facere consuevimus. Et nos dictus Johannes de Pontisera dicta maneria de Gentiliaco, de Vitriaco, et de Arcolio, et domos apud portam Sancti Marcelli Paris' cum edificiis ibidem existentibus tam intra portam predictam quam extra, et vineas adjacentes, cum omnibus pertinentiis et commoditatibus ad predicta maneria seu domos, ut predictum est, spectantibus, dicto domino Hugoni et suis heredibus seu assignatis, secundum consuetudinem et modum patrie predicta, contra omnes gentes warrantizabimus et defendemus in perpetuum. Et ut hec nostra donacio, concessio, et presentis carte nostre confirmacio robur firmitatis optineant in posterum, presentem cartam sigilli nostri inpressione fecimus communiri. Data apud Wyntoniam, quintodecimo die mensis Septembris, anno domini millesimo trecentesimo quarto. Hiis testibus, magistro Philippo de Barton archidiacono Surreie et canonico Londoniensi, domino Roberto de Harewedon', Simone de Farham, Willelmo de Staunford', Henrico de Liskeret et Waltero de Preston, de Elyndon', Sarrisberiensi diocesis, Waltham, Westmenes, Wydehaie, Wyntoniensis diocesis, et Bledon, Bathonensis et Wellensis diocesis ecclesiarum rectoribus ad hec specialiter convocatis.

Acta sunt hec apud Wolves' juxta Wyntoniam, in camera dicti domini episcopi, anno, indictione, die et mense predictis. Presentibus providis et discretis viris magistro Philippo de Barton, archidiacono Surreie in ecclesia Wyntoniensi, dominis Roberto de Harewedon', Simone de Farham, et Henrico de Liskeret clericis et familiaribus dicti patris, testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

[Notary's Sign.] Et ego Willelmus Willelmi dictus de Staunfordia clericus Lincolnensis diocesis, sacrosancte Romane ecclesie auctoritate Notarius Publicus, unacum Waltero notario subscripto et testibus supradictis, premissis omnibus et singulis presens interfui, eaque de mandato dicti patris et rogatus a predicto domino Hugone scripsi et in publicam formam redegi, et signo meo consueto signavi.

[Notary's Sign.] Et ego Walterus Alexandri dictus de Preston clericus Cycestrensis diocesis, apostolica publicus auctoritate notarius predictis omnibus dum agerentur una cum predicto Willelmo notario superscripto et testibus prenotatis presens interfui, cartamque dicti patris donacionis et concessionis facte prefato domino Hugoni legi eamque sigillo dicti patris consignari vidi et ea omnia ut prescripta sunt approbando me subscripsi et consueto signo meo rogatus consignavi, sub anno, indictione, mense, et testibus notatis.

APPENDIX III

ITINERARY OF BISHOP JOHN OF PONTOISE.

The references are to the pages of the printed register. R. stands for Rymer's *Fœdera*, under the date; P.W., for Palgrave's *Parliamentary Writs*; E., for *English Historical Review*, vol. xvii, p. 519, and S., for the original 'Significations of Excommunication' preserved at the Public Record Office.

Pont. 1.		1283.	
1282.		Mar. 17	Bittern 250
June 9	Orvieto 373	31	Bittern 251
15	Orvieto 375	Apr. 2	Bittern 251
29	'Wyntenaye' (?) 267	19	Winchester S., 264
July 30	Dover 382	May 21	Wintney 252
	Wingham 383		
	Hackington 383	Pont. 2.	
Aug. 1	Canterbury 383	June 11	Harwell 5
	Rochester 383	14	Harwell 5
2	Southwark 383	30	Brightwell 6
3	St. Albans 383	July 2	Brightwell 6
4	Stanford [Nhts.] 383	10	Brightwell 6
5	Coventry 383	15	Esher 6
6	Lichfield 383	19	Esher 270
7	Newcastle 383	25	Esher 7
8	Chester 383	31	Southwark 7
9	Ryddlan 384		Esher 271
10	Ryddlan 384	Aug. 1	Esher 7
11	Chester 384	2	Farnham 7
19	Taunton 261	20	Esher 272
23	Marwell 260	31	Esher 273
Sept. 7	Wargrave 394	Sept. 9	Esher 9, 274
Oct. 9	Marwell 262	19	Esher 12
18	'Rycerbi' (?) 257	29	Esher S.
Nov. 1	Bittern 399	Oct. 2	Esher 276
Dec. 15	Bittern 241	12	Harwell 277
21	Sutton (Bishops) 241	24	London 277
22	Sutton (Bishops) 4	25	Farnham 9
31	Bittern 253	30	Wargrave 9
		Nov. 1	Warwick (?) 277
1283.		29	Wolvesey 10
Jan. 1	Wargrave 4	Dec. 1	Wolvesey 10
9	Brightwell 4	29	Warwick 278
16	Wargrave 244		
17	Wargrave 245	1284.	
18	Wargrave 399	Jan. 21	Lincoln 10
21	Wargrave 246	30	Lincoln 10
	Bishops Waltham (?) 244	Feb. 17	Fareham 10
31	Wargrave 8	18	Fareham 11
Feb. 2	Wargrave 5	28	Bittern 280
13	Esher 246	Mar. 5	Bittern 280
14	Esher 247	6	Bittern 11
22	Downton 248	23	Southwark 281
23	St. Albans (?) 6	Apr. 2	Wootton 14
27	Taunton 248, 249	8	Esher 281
28	Taunton 5	May 10	Carnarvon 14
		June 1	Carnarvon 430

1284.

June 4 Carnarvon 282
 5 Carnarvon 282

Pont. 3.

July 7 Merdon S.
 10 Merdon 14
 11 Winchester 437
 13 Winchester 284
 20 East Meon 15, 287
 22 Bishops Sutton 283
 24 Farnham S.
 Aug. 11 Taunton 290
 15 Taunton 16, 414
 14 Taunton 288
 17 Taunton 290
 25 Christchurch 295
 Sept. 3 Winchester S.
 8 Fareham 16
 15 Winchester 295
 26 Hambledon 414
 Oct. 6 Chertsey 296
 25 Wolvesey 296
 Dec. 26 West Wycombe 16

1285.

Jan. 3 Highclere 297
 25 Brightwell 299
 25 ' Haygtewelle ' 299
 26 Brightwell 300
 Feb. 1 Brightwell 16
 12 Brightwell 417
 18 Sutton 445
 19 Sutton 309
 Mar. 18 Winchester 310
 31 West Wycombe 311, 312
 Apr. 12 Esher 17
 21 Camberwell 18, 313
 24 Southwark 314
 May 24 Southwark 18, 453
 June 4 Paris 454

Pont. 4.

21 Brive [Corrèze] 455
 Aug. 11 Vitry [Seine] 314
 Oct. 24 Bishops Waltham 456
 29 Farnham 458
 Nov. 9 Witney 20
 30 Farnham 458
 Dec. 17 Fareham 315

1286.

Jan. 3 Farnham 20
 12 Wolvesey 20
 28 Brightwell 464
 Feb. 16 Southwark 458
 19 Southwark S.
 21 Southwark 21
 22 Southwark 460
 25 Southwark 459

1286.

Feb. 28 Southwark 317, 459
 28 Bishops Waltham 21
 Mar. 1 Bishops Waltham 21
 5 Bishops Waltham 317
 8 Bishops Waltham 462
 15 Wolvesey 22
 27 Wolvesey 318, 463
 Apr. 11 Wolvesey 319
 12 Wolvesey 22
 15 Winchester 321, 463
 21 Farnham 321
 22 Farnham 322
 28 Southwark 22, 23
 May 2 Southwark 322
 5 Esher 23
 15 Winchester 23, 24, 322
 23 [Wherwell] 316
 June 3 Esher 324
 6 Farnham 323

Pont. 5.

17 Wargrave 324
 July 3 Southwark 326
 5 Southwark S. 325
 7 Sutton 25
 9 Sutton S.
 11 Bittern 24
 17 Bishops Waltham 328
 Aug. 12 Wargrave 325
 14 Wargrave 465
 23 Brightwell 326
 25 Brightwell 26
 Sept. 1 Winchester 327
 3 Wolvesey 25
 6 Winchester 327
 7 Wolvesey 26
 Oct. 9 Wolvesey 465
 17 Southwark 27
 22 Southwark 330, 331, 332
 26 Southwark 27, 28
 27 Southwark 330
 28 Southwark 329

1287.

Mar. 9 Bordeaux 28
 29 Poissy 183
 Apr. 9 [Bordeaux] 468
 10 [Bordeaux] 467

Pont. 6.

July 21 Mérignac [Gironde] 333
 27 Mérignac 29
 Aug. 28 Mérignac 29
 Oct. 4 Mérignac 333
 Nov. 12 Mérignac 469
 15 Bordeaux 30

1288.

Pont. 7.

July 2	Vitry [Seine]	30
Oct. 17	Gentilly [Seine] (?)	30, 31
Nov. 2	Gentilly	184

1289.

Jan. 10	'Salen in Gascony' [S. Seurin de Saillan or Salaunes?]	189
Feb. 28	Condom [Gers]	471
Mar. 1	Condom	470
10	Agen [Lot-et-Garonne]	31
May 28	S. Sulpice de Faleyrens [Gir.]	32

Pont. 8.

Aug. 28	Bishops Waltham	33
30	Barton [I. of W.]	343
Sept. 20	Bittern	32
Oct. 14	Southwark	33
20	Winchester	33
Nov. 29	Stockwell	34, 35
Dec. 3	Stockwell	35
25	Southwark	35

1290.

Jan. 1	Southwark	35
6	Southwark	47 ²
19	Southwark	36
21	Southwark	36
	Southwark	36
26	Southwark	S.
Feb. 17	London	S.
Mar. 24	Kimpton [Hants]	36
25	London	484
Apr. 2	Downton [Wilts]	36
3	Breamore	38
6	Alverstoke	38
17	Amesbury	R.
May 8	Southwark	39
14	Southwark	39
29	Westminster	P.W.
unc 3	Southwark	39

Pont. 9.

uly 17	Bishops Waltham	40
13	Southwark	40
14	Westminster	43
15	Westminster	42
	Southwark	42, 43
Aug. 15	Winchester	50
Nov. 9	Southwark	41
10	Southwark	41

1291.

an. 13	Westminster	344
18	Bishops Waltham	474
Feb. 15	Southwark	43
pr. 5	Winchester	47

1291.

Apr. 10	Marwell	44
16	Highclere	47
24	Wherwell	44
May 1	Breamore	45
9	Awbridge [in Michelmarsh]	44

Pont. 10.

July 19	Sutton	47
20	Sutton	48
Sept. 18	Bishops Waltham	48
29	Marwell	48
Oct. 18	Winchester	S.
Nov. 1	Esher	49
13	Southwark	S.
Dec. 3	Southwark	S.
9	Southwark	344
13	Southwark	S.
31	Winchester	480

1292.

Jan. 2	Farnham	51
17	Southwark	50
22	Southwark	51
Feb. 2	Southwark	480
20	Southwark	301
Apr. 1	Esher	346
21	London	52

Pont. 11.

June 16	Fonthill (A ^o . 10)	53
July 13	Bishops Sutton	53
18	Wolvesey	53
27	Bishops Waltham	55
Aug. 5	Bishops Waltham	346
Nov. 17	Berwick-on-Tweed	R.
19	Berwick-on-Tweed	R.
Dec. 16	Wargrave	57

1293.

Mar. 21	Southwark	56
Apr. 21	Southwark	142
June 6	Southwark	351

Pont. 12.

14	Southwark	352
26	Southwark	S.
Oct. 2	Sutton	57
21	Southwark	353
27	Southwark	57
30	Southwark	57
Nov. 7	London	58, 353
11	Southwark	58
18	Southwark	354
22	London	354
Dec. 3	London	58

1294.

Jan. 9	Wolvesey	59
23	London	59, 355

1294.

Jan. 25	Esher	354
Feb. 9	Esher	490
21	Esher	60
Apr. 3	Farnham	61
12	Southwark	61
29	Southwark	S.
May 21	Southwark	62

Pont. 13.

July 21	Southwark	64
Aug. 3	Southwark	63
16	Fareham	64
18	Fareham	64
21	Southwick	65
22	Wolvesey	65
24	Wolvesey	66
25	Wolvesey	497
Sept. 10	Wolvesey	66
Oct. 1	Southwark	499
28	Wolvesey	67
Nov. 25	Wolvesey	67
Dec. 18	Fareham	68
25	Fareham	68

1295.

Jan. 3	Fareham	69
Feb. 9	Fareham	189
17	Fareham	190
24	Southwark	69
26	Kingston	69
27	Esher	69
Mar. 10	Farnham	70
20	Wolvesey	67
28	Fareham	71
Apr. 2	Fareham	70
3	Fareham	191
May 8	Winchester	194
19	Fareham	194
22	Fareham	195
June 5	Bittern	195
6	Bittern	71
7	Bittern	73, 77, 78

Pont. 14.

June 25	Fareham	201
July 27	London	198
Aug. 13	London	206
16	Southwark	513
Oct. 11	Fareham	517
13	Fareham	518
15	Fareham	78
17	Fareham	525
26	Wolvesey	79
Nov. 1	Fareham	79
20	Winchester	S.
Dec. 9	Southwark	S.
18	Winchester	529
27	Southwark	80

1296.

Jan. 11	Dover	845
---------	-----------------	-----

Pont. 15.

Oct. 19	Orvieto	93, 640
Nov. 3	Rome	570
6	Rome	562
8	Rome	572
11	Rome	80
16	Rome	573

1297.

Jan. 19	Rome	569
May 12	S. Severo by Orvieto	81

Pont. 16.

1298.

Pont. 17.

June 30	Rome	R.
---------	----------------	----

1299.

Jan. 28	Southwark	577
Feb. 3	Canterbury	S.
13	Southwark	576
Mar. 10	Southwark	54
16	Southwark	81
22	Sutton	268
24	Winchester	S.
Apr. 26	Winchester	62
	Wolvesey	712
	Marwell	83
May 2	Farnham	87
4	London	62
14	Southwark	579
15	Southwark	78
16	Southwark	85
24	Beakesbourne	86
June 2	Dover	87

Pont. 18.

19	Montreuil-sur-Mer	R.
Aug. 3	L'Aumône [cne. of la Colombe, Loir & Cher.]	R.
Oct. 30	'Bolveshere' [? Wolvesey]	589
Nov. 2	Winchester	589
26	Southwick	589
Dec. 3	Fareham	545
20	Cheriton	91
27	Fareham	91
28	Fareham	592
31	Fareham	543

1300.

Jan. 11	Fareham	546
28	Winchester	93
30	Winchester	93
Feb. 23	Marwell	94
Mar. 1	Marwell	590
11	Marwell	94
17	Marwell	94

1300.			1302.		
Mar. 25	Marwell	95	24	Wolvesey	132
Apr. 3	Winchester	S.	Mar. 31	Hursley	133
4	Winchester	S.	Apr. 6	Hursley	133
7	Southwark	95	8	Hursley	134
16	Southwark	591	11	Wolvesey	134, 136
18	Southwark	96	27	Wolvesey	136
Pont. 19.			30	Wolvesey	837
Aug. 10	Viterbo	104	Pont. 21.		
21	Sculcula near Anagni	E.	June 22	Winchester	138
22	Sculcula near Anagni	E.	27	Newark [in Send].	139
24	Sculcula near Anagni	E.	29	Newark [in Send].	139
Nov. 13	Rome	105	July 11	Southwark	140
1301.			14	Southwark	S.
Mar. 12	Sion	105	16	Southwark	140
Apr. 7	Paris	106	Aug. 1	Wolvesey	141
May 3	Southwark	110	4	Wolvesey	142
4	Southwark	107	7	Wolvesey	143
4	Southwark	111	11	Wolvesey	143
21	Southwark	98	13	Wolvesey	143
22	Merton	107	Sept. 3	Wolvesey	143
23	Newark [in Send].	108	5	Wolvesey	144
25	Selborne	108	6	Wolvesey	144
29	Wolvesey	99	20	Frensham	145
30	Winchester	99	Oct. 2	Beakesbourne	846
Pont. 20.			20	Southwark	145
June 18	Boldre	110	Nov. 7	Farnham	145
July 7	Downton	110	10	Wolvesey	146
Aug. 14	Winchester	111	12	Wolvesey	145
19	Winchester	113	13	Wolvesey	145
20	Wolvesey	112	15	Wolvesey	146
30	Wolvesey	114	28	Wargrave	146
Sept. 7	Wolvesey	115	Dec. 19	Newark [in Send].	146
8	Wolvesey	115	20	Newark [in Send].	146
16	Farnham	116	1303.		
17	Farnham	116	Jan. 13	Farnham	147
24	Southwark	116	Feb. 28	Wolvesey	147
25	Southwark	117	Mar. 3	Wolvesey	148
26	Southwark	117	7	Farnham	148
27	Southwark	117	13	Southwark	149
Oct. 3	Southwark	95	21	Southwark	150
25	Esher	118	29	Southwark	153
Nov. 2	Esher	118	31	Southwark	154
11	Newark [in Send].	119	Apr. 1	Esher	152
13	Newark [in Send].	119	13	Paris	130
17	Newark [in Send].	121	May 20	Paris	R.
24	Wolvesey	122	Pont. 22.		
1302.			June 15	Paris	155
an. 3	Wolvesey	116	25	Paris	155, 156
10	Wolvesey	122	Aug. 26	Chertsey	S.
13	Wolvesey	124	Sept. 9	Winchester	156
26	Wolvesey	122	15	Winchester	156
Feb. 5	Timsbury	123	16	Winchester	157
13	Wolvesey	125	20	Wolvesey	158
21	Wolvesey	127	26	Winchester	158
27	Wolvesey	126	Oct. 3	Winchester	159
Mar. 5	Wolvesey	O.	12	Wolvesey	159
			23	Winchester	159

1303.

Nov. 5	Wolvesey	160
Dec. 5	Newark [in Send]	160
7	Sutton	160
12	Sutton	160
22	Sutton	160

1304.

Jan. 13	Wolvesey	160
21	Winchester	S.
27	Wolvesey	161
30	Wolvesey	161
Feb. 4	Wolvesey	161
24	Winchester	162
29	Wolvesey	162
Mar. 7	Wolvesey	162
16	Wolvesey	163
19	Wolvesey	163
23	Wolvesey	163
25	Wolvesey	163
Apr. 12	Wolvesey	164
15	Bittern	164
16	Botley	164
17	Botley	164
17	Fareham	164
26	Marwell	165
May 4	Marwell	166
6	Marwell	166
27	Wolvesey	167
30	Marwell	167
June 2	Marwell	167

Pont. 23.

10	Marwell	167
27	Wolvesey	168
28	Wolvesey	169
July 10	Wolvesey	169
17	Wolvesey	170
28	Wolvesey	170
30	Wolvesey	172

1304.

July 31	Wolvesey	171
Aug. 1	Wolvesey	172
2	Wolvesey	172
7	Wolvesey	S.
16	Wolvesey	172
18	Wolvesey	172
22	Wolvesey	172
27	Wolvesey	173
Sept. 1	Wolvesey	173
6	Wolvesey	174
9	Wolvesey	174
11	Wolvesey	174
13	Wolvesey	175
15	Wolvesey	838
16	Wolvesey	175
17	Wolvesey	175
18	Wolvesey	175
20	Wolvesey	175
22	Wolvesey	176
25	Wolvesey	176
26	Wolvesey	176
30	Wolvesey	176
Oct. 1	Wolvesey	177
18	Wolvesey	177
19	Wolvesey	178
23	Wolvesey	178
25	Wolvesey	180
30	Wolvesey	180
Nov. 14	Wolvesey	180
18	Wolvesey	181
21	Wolvesey	181
30	Wolvesey	181
Dec. 4	Wolvesey	181

Undated.

Orvieto (1282 ?)	254
Esher		275

Canon 2. The Bishop grants an indulgence to those who visit the priory church of St. Martin's, Dover, or elsewhere, on the anniversary of the consecration of the altar, 24th of July.

Universis sancte matris ecclesie filiis ad quos presentes littere pervenerint, Johannes permissione divina Wyntonie ecclesie minister humilis salutem in domino sempiternam. Gratiam ubique et deo acceptum iocundans impendere optamus quatenus mentes fidelium ad caritatis et devotionis opera exhortamur et exinde redundentur divine gratie apiores. De dei igitur omnipot-

APPENDIX IV

1296.

[January 11. *The Bishop grants an indulgence of forty days to those who visit the tomb of Thomas de la Hale, monk of St. Martin's priory, Dover, killed by the French in the raid on Dover in August 1295. (Lambeth Palace Library: Dover Priory Cartulary, MS. 241 f. 53).*]

Indulgencia Wyntoniensis episcopi de xl^a diebus ad Tumbam.

Universis presentes litteras inspecturis Johannes permissione divina Wyntoniensis episcopus salutem in domino sempiternam. Quoniam sacre [scripture] eloquio attestante sancta et salubris est cogitacio pro defunctis exorare ut a peccatis solvantur, nos de dei omnipotentis misericordia beate et gloriose semperque virginis Marie genitricis ejusdem, beatissimorum apostolorum Petri et Pauli sanctorum quoque confessorum Swithuni, Birini, Athelwoldi et Hedde patronorum nostrorum omniumque sanctorum meritis et precibus confidentes omnibus parochianis nostris et aliis quorum diocesani hanc nostram indulgenciam ratam habuerint de peccatis suis vere penitentibus et confessis qui pro anima fratris Thome de la Hale quondam monachi in ecclesia conventuali beate Martini Dovorr', cujus corpus in predicta ecclesia requiescit humatum et pro animabus omnium fidelium defunctorum orationem dominicam cum salutacione angelica dixerint pia mente, quadraginta dies de injuncta sibi penitencia misericorditer relaxamus. In cujus rei testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Dovorr' iij idus Januarii anno domini millesimo cc^{mo} nonagesimo quinto, consecracionis nostre quartodecimo.

1302.

[October 2. *The Bishop grants an indulgence of forty days to those who visit the priory church of St. Martin's, Dover, or contribute to it. (Lambeth Palace Library: Dover Priory Cartulary, MS. 241 f. 52).*]

Universis sancte matris ecclesie filiis ad quos presentes littere pervenerint, Johannes permissione divina Wyntoniensis ecclesie minister humilis salutem in domino sempiternam. Gratum obsequium et deo acceptum tociens impendere opinamur quociens mentes fidelium ad caritatis et devocionis opera ex[ci]tamus ut exinde reddantur divine gracie apciores. De dei igitur omnipo-

tentis misericordia beate et gloriose virginis Marie genitricis ejusdem necnon beatorum Petri et Pauli apostolorum sanctorum quoque confessorum Swythuni, Birini, Athelwoldi et Hedde patronorum nostrorum et omnium sanctorum mēritis et precibus confidentes omnibus parochianis nostris et aliis quorum diocesani hanc nostram indulgenciam ratam habuerint qui ecclesiam conventualem sancti Martini Dovorr' Cantuariensis diocesis causa devocionis visitaverint vel aliquid de bonis sibi a deo collatis ibidem transmiserint, quadraginta dies de injuncta sibi penitencia dummodo diocesani loci assensus ad hoc intercēdat misericorditer in domino relaxamus. In cujus rei testimonium presentes litteras fieri fecimus sigilli nostri impressione roboratas. Datum apud Bekesbourne vj^{to} Non. Octobris anno domini millesimo ccc^{mo} secundo consecrationis nostre xxj.

tenis misericordis beatæ et gloriose virginis Mariæ genitricis
eiusdem necnon beatorum Petri et Pauli apostolorum sanctorum
quodque confessorum Swythuni, Hirini, Adelwoldi et Hedde patro-
norum nostrorum et omnium sanctorum interitis et precibus con-
fidentes omnibus parochianis nostris et aliis quorum diocesan hanc
nostram indulgentiam ratam habuerint qui ecclesiam convalescentem
sancti Martini Doveri Cantuariensis diocesis causa devotionis
visitaverint vel aliquid de bonis sibi a deo collatis ibidem trans-
miserint, quadragesima dies de injuncta sibi penitencia dummodo
diocesan loci assensus ad hoc intercedat misericorditer in domino
relaxamus. In cuius rei testimonium presentes litteras fieri fecimus
sigilli nostri impressione roboratas. Datum apud Bekeshoune
vi^{to} Non. Octobris anno domini millesimo ccc^{mo} secundo conse-
cracionis nostre xxj.

ADDENDA AND CORRIGENDA

Some early slips were corrected by Canon Deedes in later documents, and on p. cxiv he promised a list of Corrigenda which has not been found. The following has been compiled mainly by Mr. Charles Johnson, with some help from the Rev. H. Salter and the Hon. General Editor.

- ii. The file of letters of commendation sent to Edward I on the occasion of the appointment of Pontissara is printed in W. Prynne, 'History of King John etc.', vol. iii, pp. 1255-7.
- vi, l. 15. 'Rome' and 'Civita Vecchia' are mistakes for the 'Roman Court' and 'Orvieto'.
- xiii, note 1. *For* Stony Stratford *read* Stanford (Nhts.).
- xxiv. *Omit* lines 25-9 'It is likely . . . Bermondsey'.
- xxix, l. 2. *For* Barrow *read* Burgh.
- l. 9. *For* Benedictine *read* Augustinian.
- lxviii, l. 15. *For* We only know *read* It is said by Le Neve.
- lxviii, l. 16. *After* in 1280 *add* but Henry de Stanton was chancellor from 1278 to 1282, cf. *Medieval Archives of the University*, i. 37.
- lxx, l. 21. *For* Brickhill *read* Brightwell.
- lxxviii, l. 22. *Omit* 'it seems that'.
- l. 23. *Omit* 'for the monastic offices and'.
- lxx, l. 11. *For* Benjamin *read* Benedict.
- lxxv, l. 18. *For* Seeking *read* Those seeking.
- l. 19. *For* we are pursuing the quest *read* we pursue.
- lxxxiii, l. 20 from foot. *For* a Christian king *read* Leo son of Haithum, King of Armenia.
- lxxxiii, l. 5 from foot. *For* talaon *read* Calaan, and *add* footnote. 'The writer El-malik el-ashraf Şalah ed-din Khalil was the son of El-malik el manşur Saif ed-din Kalawun.'
- lxxxiii, l. 4 from foot. *For* Lion *read* Leo.
- lxxxv, ll. 6-8. *Omit* 'The prince . . . Scotland'.
- 6, l. 4 from foot. *For* Woodhaye *read* Winnall.
- 8, l. 1. *For* Woileton(?) *read* Wootton I. of W.
- 12, l. 21 from foot. *For* Earl's Worthy *read* Martyr Worthy.
- 19, l. 4 and 5. *For* Eling *read* Hayling.
- 29, l. 2. *For* Marnay *read* Mèrignac.
- 32, l. 1. *For* St. Supplice near Milhan(?) *read* St. Sulpice de Faleyrens near St. Emilion.
- 32, l. 18. *For* Martyr-Worthy *read* Headbourne Worthy.
- 50, l. 11. *For* Southwich *read* Southwick.
- 51 n. *For* Arbrisset *read* Arbrissel, and *omit* Benedictine.
- 57; l. 17. *For* Shirbourne *read* Monk Sherborne.
- l. 18. *For* Ceresy *read* Cèrisy.
- 66, l. 10. *For* Kingsworth (? Kingswood, Alton) *read* King's Worthy.
- 68, l. 2. *For* (? Oakley, Mottisfont) *read* (Church Oakley).
- 86, l. 10. *For* Mancetter *read* Manchester.
- 92, ll. 1-2. *For* Wotton, Surrey *read* Wootton St. Lawrence.
- 98, l. 12 from foot. *For* Barrow *read* Burgh.

- p. 98 footnote. *For* near Oxted *read* in Banstead.
- p. 109, l. 6. *For de Viscomite read le Vicomte.*
- p. 115, l. 14 from foot. *For Leigh, Surrey read Angersleigh.*
- p. 116, l. 8 from foot. *For ? purveyor of the Church read parishioner.*
- p. 122, l. 3 from foot. *For Newton read Niton.*
- p. 158, l. 11 from foot. *For ? Blendworth read Bentworth.*
- p. 171, l. 2. *For Nicholas read Michael.*
- p. 172, ll. 8 and 12 from foot. *For Bloyon read Bloyon.*
- p. 173, l. 5 from foot. *For Martyr Worthy read Headbourne Worthy.*
- p. 176, l. 9. *For Barrow read Burgh.*
- p. 177, l. 17 from foot. *For Newton read Niton.*
- p. 182, l. 13 from foot. *For Parises read Parnis.*
- p. 198, l. 13 from foot. *For Alba read Albano.*
- l. 12 from foot. *For Praeneste read Palestrina.*
- p. 201, ll. 22-3. *Omit (lege Surrey).*
- p. 271, l. 5. *For Pannomia read Palermo.*
- p. 309, l. 14 from foot. *Omit* [? Suthampton].
- p. 325, l. 22 from foot. *For (?) Hambledon read Hayling.*
- p. 338, l. 8 from foot. *For Leuce read Lente.*
- p. 346 note. *Delete note.*
- p. 354, l. 19. *For King's Justiciary clerk read Clerk of the Common Bench.*
- p. 357, ll. 15 and 34. *For distincte read* [in] *distincte.*
- p. 383, l. 11 from foot. *For Stony Stratford read Stanford (Nhts.).*
- p. 387, l. 8 from foot. *For Cona read Cova.*
- p. 388, l. 18. *For Cyriago read Cynago.*
- p. 401, l. 10. *For Ben[? jamin] read Benedict.*
- p. 402, l. 14 from foot. *For Bishop's Brickhill read Brightwell.*
- p. 408, l. 10 from foot. *For Rege read Rogero.*
- p. 414, l. 15 from foot. *For Brickwell and Weregave read Brightwell and Wargrave.*
- p. 420, l. 22. *For Cranley read Crauley.*
- p. 432, l. 18. *For Cranley read Crauley.*
- p. 440, note 6. *Omit* 'There was a Priory . . . Dugdale, vi. 357'.
- p. 454, l. 9. *For benignitatiss tudio read benignitatis studio.*
- p. 470, l. 11. *For Moringges[?] read Mourenx.*
- p. 471, note 2. *For ? Leighland read Angersleigh.*
- p. 474, l. 6. *For Chaper read Chapter.*
- p. 495, note 6(1). *For a pint read a gallon or a gallon and a third.*
- p. 528, l. 16. *Omit King's.*
- l. 7 from foot. *For Zuircu read Quercu.*
- p. 571. *Omit the footnote.*
- p. 592, l. 21. *Omit (sic).*
- p. 592, note ll. 4-11. *Substitute.* The first list is dated as within a year after Whitsuntide 1244 by the death of Hugh de St. Martin (see Calendar of Close Rolls under date). It is correctly dated by F. J. Baigent in the *Cronal Records*.
- p. 595, l. 7. *For Hereford read Bereford.*
- p. 599, l. 6 from foot. *For* (? Pear-tree-green) *read* (Dibden).
- p. 601, l. 17. *For* (Chawton) *read* (Chalton).
- p. 602, l. 15. *Omit* (? Rotherwich).
- p. 604, l. 15 from foot. *For* (Fyflhide) *read* (Fyfield).
- p. 605, l. 2. *For* (? Gataker) *read* (Garlogs).
- last line. *For* (Charlton) *read* (Cheriton).
- p. 606, l. 7 from foot. *For* (near Ewell) *read* (in Banstead).
- p. 607, l. 8. *For* (Shere) *read* (Esher).
- l. 9. *For* (Michleham) *read* (Mickleham).
- l. 12 from foot. *For* (? Dockingham) *read* (Woking).

- 607, l. 11 from foot. *For* (? Ripley) *read* (Send).
 l. 3 from foot. *For* (Haslemere) *read* (Peper Harow).
 l. 1. *For* (? Thursley) *read* (Horsley).
 l. 18. *For* (? Shalford) *read* Alfold.
 l. 21. *For* Waltham *read* Walton.
 l. 13 from foot. *After* Ewalkene *add* (Capel).
 610, l. 4. *For* Crancumbe *read* Craucumbe.
 632, l. 20. *For* *indicates* *read* *vindicates*.
 635, l. 7. Omit comma after *cathedral*.
 636. *For* Audomarum *read* Audomarum.
 643 note. *Add* The word is more likely to be a mistake for *cochleario*.
 658, l. 1. *After* sine Hordario *add* [i. e. sive hordarius].
 659, l. 5. *After* cono aequo *read* [sc. uno equo].
 l. 18. *After* Burdose *read* [i. e. Durdrove].
 664, l. 13. *After* Wincestre *add* (sc. Wircestre).
 l. 12 from foot. *For* ewerees *read* livrees.
 665, l. 17. *For* Mol[endino] *read* Mak[eneye].
 669, l. 13. *For* Lyleul *read* Lyle il.
 671, l. 9. *For* Cardellim *read* Cardellini.
 672, note 1. *Substitute* Query 'Tithing-penny'.
 679, note 2. *Add* The sentence should probably read 'Item decenne eorum dant Tethingpeny Episcopo'.
 680, l. 17. *For* (? curiam) *read* (parcorum).
 717, l. 6. *For* liberato *read* liberavit.
 l. 19. *For* Helim *read* Helion.
 719, l. 18. *For* Dunse *read* Divisas.
 721, l. 10. *After* miciarum *add* or nucium.
 722, l. 16. *For* set en tel lib en *read* fet en tel liw ou.
 l. 22. *For* vident *read* veudent.
 733, note 1. The Appendix seems not to have been completed by Canon Deedes.
 740, l. 3 from foot. *For* c. 1200 *read* Before 1189.
 l. 2 from foot. *For* Albury *read* Aldbrough.
 751, last note. *For* Walter *read* William.
 753, note. *For* Walter *read* William.
 755, l. 4. *For* John XXII *read* John XXI.
 765, l. 1. This letter must be A.D. 1295, see pp. 78, 527.
 776, l. 2 from foot. *After* Forestam *add* [sc. forisfacturam].
 802, l. 10 from foot. *For* Woltone *read* Wottone.

- Anagni, cathedral of, 522.
 Analysis of the Register, i-v.
 Anaps, Nicholas de, patriarch of Jerusalem, 481.
 Anastasia, tenant in Wotton, 288.
 Ancel, Fulk, 288.
 ... James, 288.
 Ancona, John, clerk of, 271.
 Andover (Andevere) [Hants], 50, 604.
 ... dean of, 43, 125, 820-1, 830, 833.
 ... deanery of, 604, 795.
 ... prior of, 820-1, 830, 833.
 Andrew, brother, 412.
 Angersleigh (Legh Militis) [Somerset], 115, 472.
 Anglicus, Giles, 35.
 ... Osbert and Herbert, 703. *See also* Lengleys.
 ... Payn, 568-73.
 ... Robert, 572.
 Angoulême, Iterius of: *see* Engolisma.
 Anjou, Charles of: *see* Sicily.
 Ann, Abbots [Hants], 51, 605.
 Anna de Becco: *see* Monxton.
 Anne, Robert de, 367, 368, 370.
 ... Thomas de, 4.
 Annibaldi (Hambald), Annibale di, 580.
 Apela: *see* Appelles.
 Apparitors, assault on, 249.
 Appelles [in St. André-et-A., France, Gironde], 824.
 Appleshaw [Hants], chapel of, 604.
 Approvers, 776.
 Apres, Brother John de, 49.
 Apulia [Italy], 407.
 Aquila [Italy], letters dated at, 512, 806, 809, 823-4.
 Aquinas, Thomas, doctrine of, 301, 307.
 Aquitaine: *see* Guienne.
 Arabs, sultan of the, 481.
 Aragon [Spain], xciii-xcvii, cv-cix, 403-7, 562.
 ... kings of:
 Peter I, king of Sicily, 403-7, 523, 562.
 ... Constance, wife of, 406.
 James and Frederick of Aragon, his sons, 515, 523, 562, 581.
 Arbrissel, Robert d', 51 n.
 Arches, court of, 287, 812-14.
 ... dean of: *see* Ros. *See also* Canterbury.
 Arcueil [France, Seine], 838.
 Arden, W. de, 462.
 Argelato [Italy—Romagna], 562, 569, 578, 770.
 Arles [France, Bouches-du-Rhône], 555.
 ... kingdom of, 555.
 Armenia, Leo, son of Haithum, king of, lxxxi, 481.
 Armenians, 481.
 Arras [France, Pas-de-Calais], abbey of St. Vaast, 635.
 ... bishop of, St. Vedast (Clovis), 635.
 ... Theobald, count of, 635.
 Arreton [I. W.], 122, 600.
 Arturi, William, heirs of, 595.
 Arundel [Sussex], earl of, William de Albini, 629.
 Arundel, Thomas de, 44.
 Ascot in the Forest [Surrey], 508.
 Ash (Esse) [Surrey], 608.
 Ashe (Hasse) [Hants], 602.
 Ashe, Robert de, 592.
 Ashley (Aissele, Hassee) [Hants], 113, 122, 604.
 ... forest of, 410.
 Ashley (Est Assely) [in Milton, Hants], 445.
 Ashmansworth (Estmeresworth) [Hants], 421, 434, 605, 609, 625, 628.
 Ashted (Aisted) [Surrey], 145, 607.
 Assewell, William de, 605, 756.
 Astlingford: *see* Mislimgford.
 Aston (Eston) [in Ivinghoe, Bucks.], 388, 593.
 Astone (Dastone), Richard de, 493, 524, 722-3.
 Ategate: *see* Gate.
 Athelstan, king, 609.
 Athelstan, son of Ethelred II, 609.
 Atteburgh, Attelight, &c.: *see* Burgh, Light, &c.
 Attorneys, appointments of, 735-9.
 Audeburi: *see* Albury.
 Audeby, Godfrey de, 452.
 ... Nicholas de, 11, 32, 185.
 ... Robert de, 453.
 Audely: *see* Daundely.
 Augustinian Canons, xxix, lxxii; *and see* Barton, Christchurch, Frithelstock, Merton, Mottisfont, Newark, Reigate, Selborne, Southampton (St. Denys), Southwark, Southwick.
 Aula, Stephen de, 484.
 Aulton: *see* Alton, Alton Priors.
 Aulton, William de, 138 bis, 156, 175.
 Aumale (Albemarle), countess of, Isabella de Fortibus, 26, 124, 323, 675.
 Aumener: *see* Avenor.
 Aunfrei, Roger, 723 bis.
 Aunger (Aungier), John, 290, 471.
 Aurasica: *see* Orange.
 Aurey: *see* Averay.
 Aurifaber, Geoffrey, 628.
 Austin (Augustinus), John, 94.
 Auton: *see* Alton.
 Avebury, Peter de, 25, 185, 310-12.
 Avenor (Aumener), Robert le, 697, 705-6.
 Averay (Aurey), Henry, 67, 94.
 Averingges, J. de, 617.
 Aversa [Italy], Bull dated at, 502.
 Avington (Abyntone, Ayntone) [Hants], 388, 420, 432, 436, 593, 605, 618, 625, 760, 795.
 Avintone, Philip de, 647.
 Awbridge (Abboteregg) [in Michelmerst, Hants.], 44, 595.
 Aymel, John, 485.
 Ayntone: *see* Avington.
 Azo (of Hampton), sons of:
 Benet, 701.
 John, 700.

- zo (of Hampton), sons of:
 Ralf, 698.
 Roger, 700.
 William, 702.
 ... John, son of, 702.
- aberigge: *see* Baybridge.
- achamtone, Hamo de, 593.
- ackader, William de, 597.
- acoun (Bacun), Henry, 73, 74 bis, 76.
 ... John, clerk of the Common Bench, 354.
- addesley (Badesle), North [Hants],
 church of All Saints (now St. John
 Baptist), 170, 599.
 ... South [Hants], church of St. Mary,
 170 *n.*
- adley *alias* Bradley (Badeliges, Brade-
 leygh) [in St. Mary Bourne, Hants],
 328, 593.
- agethorp, Henry de, 79.
- aghurst: *see* Baughurst.
- ak, Ralph de, 701.
- akesfeld, Walkelin de, 730.
- akingtone: *see* Bighton.
- aldric, Adam de, 480.
- alrichare: *see* Galrichare.
- alvayr, Roger, 179.
- amse, Robert de.
 ... John, son of, 390.
- anastre, Cecilia, prioress of Wintney, 67,
 509.
- angor [Caernarvon], bishop and chapter
 of, 787.
- anstead [Surrey], 606.
- arle-Duc [France, Meuse], county of, 555.
 ... Henry, count of, 195.
 ... Theobald, brother of, 195.
- arat, Roger, 617.
- arbur, Simon le, 257.
- arcelona [Spain], 516, 567.
- ardi, society of the, 521.
- aret, William, 747.
- arford (Bereford) [in Headley, Hants],
 450.
- arford (Bereford) [in Downton, Wilts.],
 389, 595.
- armoor (Bomere) [in Great Marlow,
 Bucks.], 509.
- arnstaple [Devon], archdeacon of, 254 *n.*
- arnwell [in Cambridge], 695.
 ... prior and convent of, 787.
- arony', 677, 685.
- arre, John ate, 706.
 ... Richard de la, 142.
- arthonia: *see* Barton.
- arton (Berthone) [in Winchester, Hants],
 436, 618, 656, 680, 755-8.
 ... manor of, 657, 756.
 ... bailiff of, 680, 686.
- arton [in Whippingham, I. W.], oratory
 of Holy Trinity, xxxviii, 335, 749.
 ... document dated at, 343.
 ... priory of, 432, 797.
 ... archpriest of, 336, 750.
 ... W. archpriest of, 327.
 ... precentor of, 340.
- Barton Stacey (Berton) [Hants], 53 bis,
 390, 604.
- Barton, John de, 47, 172.
 ... (Barthonia), Master Philip de, 53-4,
 96-7, 99, 105, 172, 351, 525, 557, 568,
 579, 640, 770, 779-81, 801-2, 809-11,
 813-16, 820, 831, 838.
 ... Richard de, 59, 354.
 ... Richard de (acolite), 117.
- Basing [Hants], 493, 603.
- Basinges (Basynges), Peter de, 556.
 ... Ralph de, 617.
 ... Richard de, 764.
 ... Robert de, 93, 556.
 ... Thomas de, 764.
 ... William de (prior of Selborne), 94.
 ... William de (prior of St. Swithun), 71,
 72 *ter.*, 74-7, 281-2, 285-6, 294 bis, 330,
 333, 410, 430-1, 433.
 ... William de, 169.
 ... William de (monk), 556.
- Basingstoke [Hants], 603.
 ... dean of 25, 43, 273, 290, 321, 348.
 ... deanery of, 602, 795.
- Basingwerk [in Greenfield, Flint.], abbot
 and convent of, 786.
- Basselin: *see* Wascelyn.
- Basset, Anselm, 594.
- Batayll, Richard de la 729.
- Bath [Somerset], priory of, 681.
 ... letters dated at, 414-16.
 ... archdeacon of: *see* Engolisma.
- Bath and Wells, bishop of, 60, 156, 198.
 ... bailiff of, 321.
 ... bishop of, John de Villula, 441.
 Robert Burnell, 43, 249, 298, 374,
 392, 419, 467, 483, 716, 724 *n.*
 official of: *see* Wycham.
 William de Marchia, 111, 500, 507,
 509, 512, 724.
 John de Drokenesford, xlv, 34, 68,
 175, 495.
 ... diocese of, 796.
- Battersea (Betrichesie) [Surrey], 118, 608.
- Battle (Bellum) [Sussex], 270.
- Baughurst (Baghurst) [Hants], 36, 420,
 432, 602, 795.
- Bauneh, Henry, 577.
- Bavaria (Boiaria), 805.
- Baybridge [in Owslebury, Hants], 153,
 472.
- Bayeux [France, Calvados], Odo, bishop
 of, earl of Kent, 632, 634.
 ... Thomas, canon of: *see* York, archbishop
 of.
- Bayonne [France, Basses-Pyrénées], 485.
 ... archdeacon of: *see* Sancto Angelo.
- Bayous, Simon de, 6.
- Baysak, Andrew de, 488.
- Beakesbourne [Kent], letters dated at, 86,
 816.
- Bealeswood (le boys Gemes le Bel) [in
 Doekenfield, Surrey], 450.
- Beauchamp, Guy de: *see* Warwick, earls of.
- Beaufon, Henry de, 756; and *see* Benson.
- Beaufort, cardinal, 335 *n.*

- Beaulieu Abbey [Hants], xxiii, 318, 677, 702.
 ... abbot of, 3, 318.
 Beaulieu, Simon de, cardinal-bishop of Palestrina, 198, 794.
 Beaumont-sur-Oise [France, Seine-et-Oise], letter dated at, 466.
 Beauworth (Beworth) [Hants], 421, 434.
 Bec-Hellouin [France, Eure], 634 *n.*; and *see* Monxton.
 Bechesworth : *see* Betchworth.
 Becke, Valentine, 665, 756.
 Becket, Thomas, martyrdom of, 304.
 Beccles, William de, 528.
 Beddington [Surrey], 64, 508, 512, 606.
 Bedeford, John de, 362.
 Bedenham (Bodeham) [in Alverstoke, Hants], 388, 594.
 Bedewinde, Bedewynd, Edmund de, 20, 23.
 ... Walter de, 156, 174.
 ... William de, 99, 104 bis, 165, 171, 174.
 Bedhampton [Hants], 147 bis, 160, 600, 609.
 Bedinton, Stephen de, 545.
 Bedyng, Peter de, 464.
 Beel : *see* Bel.
 Beiomontus, Bettus, 671.
 ... Decimus, brother of, 671.
 Bek, Antony : *see* Durham, bishops of.
 ... Thomas, keeper of the king's wardrobe, 494.
 Beket, Nicholas, 744.
 ... Simon, Cecilia, wife of, 702.
 Bekyngham, Elias de, 725.
 Bel, Beel, *Bellus*, James le, 389, 450, 479, 592, 594, 597.
 ... Richard le, 739.
 ... *see also* Lebel.
 Belemain, Roger, 174.
 Bellegambe, I., 29.
 Bellingehwy, Ralph de, 704.
 Bellizani, Reiner, 501.
 Bello Campo, Robert de, 283 *n.*
 ... *See also* Warwick, earls of.
 Belloloco, abbot of : *see* Beaulieu.
 Bello Loco, J. de, 617.
 Bellum : *see* Battle.
 Bellus : *see* Bel.
 Bene, Canolus, 501.
 Benedict the Jew, 401, 657.
 Benedictine monks : *see* Chertsey, Canterbury, Winchester.
 ... nuns : *see* Godstow, Haliwell, Ivinghoe, Romsey, Wherwell.
 ... Rule, 291, 618, 645.
 Benethlege : *see* Bentley.
 Benone, Walter de : *see* Bertone, William de.
 Benson, Richard de, 665; and *see* Beaufon.
 Bensted : *see* Binstead.
 Benstede, Philip de, 665, 756.
 Bentley (Benethlege) [Hants], 421, 434, 739.
 Bentworth (Bintheworth) [Hants], 158, 601.
 Beraldi, Guy, 501, 834.
 Berardi, Roger, 704.
 Bere [part of Bere Forest, in Southampton], 700, 703.
 Bere, Robert de la, 489, 589.
 ... Roger de la, 144.
 ... Simon de la, 489.
 Bereford : *see* Barford.
 Bereford, Beatrice de, 595.
 ... Roger de, 485.
 ... (Berest), William de, 708 bis, 709.
 Berenger, John, 149.
 Beresgate : *see* Buddlesgate.
 Berest, William de : *see* Bereford.
 Bereville, John de, 357, 360 *n.*
 Berewe, Berwe : *see* Burgh.
 Berewyk, John de, 30 bis, 36, 185, 522.
 Bergamo [Italy], archdeacon of : *see* Mediolano.
 Berghestede, Stephen de, 413; and *see* Chichester, bishop of.
 ... Thomas de, 413.
 Berghtone : *see* Burghtone.
 Berkham, Augustine de, 717.
 Berkshire, 736.
 ... justices in, 414.
 ... sheriff of, 402.
 Bermesfelde (? Titchfield), 596.
 Bermondsey [Surrey], church of St. Mary Magdalen, 49, 94, 608.
 ... priory of St. Saviour, xxiv, 507, 683, 777.
 ... prior and convent of St. Saviour, 10, 49, 94, 96, 107, 116, 117, 437, 592.
 Bernard, chaplain, 626.
 Bernard, William, 289.
 Bernayo, Fulk de : *see* Lyre.
 Bertfelde : *see* Burghfield.
 Berth, Hugh at, 288.
 Bertha, 699.
 Berton : *see* Barton Stacey.
 Bertone, Thomas de, prior of Mottisfont : *see* Mottisfont.
 ... Thomas de, 557.
 ... (Benone), William (Walter) de, 643, 667, 758.
 ... heir of, 667, 758.
 Bertrand, Peter, Arnold, son of, 468 *n.*
 ... Robert, 287.
 Berwick-on-Tweed, letter dated at, 720.
 Besançon [France, Doubs], 555.
 Betchworth [Surrey], 26-7, 139, 324, 606.
 ... ordination of vicarage of, 26.
 Betricheseie : *see* Battersea.
 Beverlaco, Peter de, 701.
 Beverstone, John de, 556.
 Bewick Hall (Bewyk) [in Aldbrough, Yorks., E.R.], 741.
 Beworth, Bewrth : *see* Beauworth.
 Bible, xlv, 84, 712.
 Bideau, William, 252.
 Bidon (Bioan), Peter, 389, 594.
 ... Richard, 597.
 ... William, 480, 592, 597.
 Bighton (Biketton, Bakingtone) [Hants], 66, 605.
 ... Ralf, rector of, 453.
 Bigod, Roger : *see* Norfolk.

- ngbear (Pillyngebery) [in Waltham St. Lawrence, Berks.], 421, 434.
 ze: *see* Binley.
 eworth: *see* Bentworth.
 ey (Hendeliges, Bellize) [in St. Mary Burne, Hants], 388, 593, 660, 763.
 ead (Bensted) [Hants], church of, 601.
 ow St. Clare's Farm) [in Droxford, Hants], 388, 594.
 I.W.], 422, 432, 600, 669, 674, 716, 9.
 n, Peter: *see* Bidon.
 octum, 52, 52 *n*.
 t, Henry, 698.
 ohn, 698.
 opstoke [Hants], 290, 311, 314, 420, 1, 432, 433, 500, 501, 599, 609, 795.
 y [Surrey], 607.
 rne [Hants], 122, 421, 424, 433, 500, 5, 629, 652, 718, 747-8.
 etters, &c., dated at, 11, 24, 32, 73, 77, 164, 195, 241, 250-1, 253, 280, 399, 7.
 ch, Walter, son of, 740.
 larcus, his brother, 740.
 k Pan [in Brading, I.W.], 173.
 k Heath field [in Farnham, Hants (near Caesar's Camp)], 661-2, 763-4.
 chegges [bound of Bishop's Warren], 12, 718.
 quefort [France, Gironde], 468 and *n*.
 chington, East [Sussex], 717.
 don [Somerset], 110, 156, 420, 431, 16, 610, 618, 625, 796, 838.
 hingeleg, Adam de, 58, 353.
 ding, 126.
 idworth (Bleneworth) [Hants], 161, 1.
 chingley [Surrey], 58, 140, 353, 606.
 ant (Blonte), Edmund le, 590.
 , Walter le, 28 bis.
 ou, John de, 172.
 lone: *see* Bleadon.
 et, John, 145, 146.
 ndeston, Henry de, 699 *n*.
 rhunt (Borwhonte) [Hants], 600.
 elier: *see* Boteler.
 laund: *see* Bokeland.
 linton, Richard de, 41.
 ecote, Osbert de, 729.
 esgate: *see* Buddlesgate.
 yngtone, Adam de, 444.
 an, Humphrey de, earl of Hereford. *see* Hereford.
 eland, Nicholas de, 12 bis, 13 bis, 320, 63.
 Ralph de, 62, 484, 516.
 ... Eleanor, wife of, 484.
 William de, 556.
 bury, Richard de, 701.
 dre (Bolre) [Hants], 44, 603.
 esdone, Edmund de, 557.
 indone: *see* Bullington.
 inton (Bolyton), Alan de, 174, 181.
 l, William, 703, 704.
 Robert, his brother, 704.
 Bologna (Bononia) [Italy], 562, 569, 770.
 Bolyne (Bolone), William de, 500, 761.
 ... William, son of, 390.
 Bomere: *see* Barmoor.
 Bonaventura, Restorius, 501, 834.
 Bonbyry: *see* Roubyry.
 Bonchurch [I.W.], 7, 600.
 Bond, specimen, for loan to religious house, 587.
 Bondon: *see* Boudon.
 Bonel, William, 665, 756.
 Bonet (Boneyt), Robert, 698, 701.
 ... Alice, his wife, 698.
 Bonham, Richard de, 172.
 Bonicii, Lapus, 564-5.
 Bononia (Bononya), John, son of James de, 382.
 Bookham, Great [Surrey], 608.
 ... Little [Surrey], 63 bis, 607.
 Books, loans of, 121.
 Booson, John, 703.
 Bordeaux [France, Gironde], 485.
 ... letters, &c., dated at, 28, 30, 467, 468.
 ... Peter Oliver, citizen of, 252.
 Bordis, Arnold de, 488.
 Bore, Andrew de la, Richard, son of, 389.
 Borenemore Wood, 484.
 Borgclere: *see* Burghclere.
 Borghaisse, Robert de, 170.
 Borchton: *see* Burghton.
 Borman, John, 655.
 Borne: *see* St. Mary Bourne.
 Borne, Richard de, 158, 176.
 Borommore, Brommore: *see* Breamore.
 Borton, John de, 287.
 Bosco, John de, 61.
 ... Joan, widow of, 61.
 ... Richard de, 714-15.
 ... Walter de, Alice, wife of, 736, 737.
 ... *See also* Boys.
 Bosham [Sussex], 777.
 Bosuli, John, 501.
 Boteler, (Botiller, Bocelier), Auberea de 595.
 ... Henry le, 596.
 ... Joan la, 146.
 ... John le, 590, 730, 733.
 ... Thomas le, 730.
 ... William le, 14, 122.
 Botley (Bottele) [Hants], 599.
 ... letters, &c., dated at, 164.
 Bottesthorn, Walter de, 169.
 Boudon (Bondon), Adam de, 161.
 Bourg [France, Gironde], letters dated at, 469, 470.
 Boys, William de, 25.
 Brabazon, Roger, 709, 711.
 Braceres, Christiana la, daughter of, 704.
 Bradden, William de, 166.
 Bradelig: *see* Bradley.
 Brading (Brerdingge) [I.W.], 123, 172, 600, 725-7, 794.
 ... Blakepanne in, 173.
 ... ordination of vicarage, 173.
 Bradley [Hants], 29, 387, 500, 593, 605.
 ... *See also* Badley.

- Braiebuf, W. de, 682.
 Braisfeld (Braysfelde), Roger de, 389, 556.
 ... Wakelin de, 595.
 Braishfield (in Michelmersh) [Hants], 389, 596.
 ... peasants of, 389.
 Bromdene (Bromdene) [Hants], 35, 420, 432, 605, 795.
 Bramley (Bromley) [Hants], 602.
 Bramshott (Brembelsete) [Hants], 601.
 Brankus and Thomasius, house of, 835.
 Bransbury (Brandesyri) [in Barton Stacey, Hants], 436, 609, 618.
 Braunston (Brandiston) [Northants], letter dated at, 304.
 Bray, Jocius de, 703.
 Brayles, Thomas de, 6, 7.
 Brayton, John de, 662-3.
 Breamore (Borommere, Brommore) [Hants], church of, 603.
 ... prior of, 727*ii*.
 ... prior and convent of, 172, 173.
 ... T. prior of, 123.
 ... letters, &c., dated at, 38, 45.
 Bredeport : see Brideport.
 Breka, Nigel de, 389.
 Bremlshete, William de, 697.
 Brendone, fishery at, 618.
 Brentford (Braynesforde) [Middlesex], 436.
 Bredingge : see Brading.
 Bretteville, Richard de, the king's attorney, 711, 738.
 Breusa (Bruhusde), William de, 388, 594.
 Brewes, Robert de, 388.
 ... William, 63 bis.
 ... William, son of, 63 bis.
 Brichewell Episcopi : see Brightwell.
 Brickhamptone (Brochamptone), William de, 665, 756.
 Brideport (Bredeport, Brydeport), John de, 343.
 ... Thomas de, 42 bis, 311, 343, 382, 453.
 Bridgenorth (Bruges) [Salop], 777.
 Brien, Henry, 706.
 Brigeham, John de, 106, 146.
 Briggeweye, la [in East Meon, Hants], 489.
 Brighthone [I.W.], 5, 37, 40, 62, 116, 422, 432, 600, 669, 671, 716, 719, 794.
 ... violators of sequestration of rectory, 280, 281.
 Brightwell (Brichwell) [Berks.], 54, 390, 402, 414, 420-1, 432, 434, 595, 713, 797.
 ... letters, &c., dated at, 4, 6, 16, 17, 26, 299-300, 326, 417.
 Brikeville, Richard de, 283.
 Brindesbyry : see Bransbury.
 Bristoston : see Bristhone.
 Bristol [Glouc. and Somerset], 595.
 ... bailiffs of, 467.
 ... constable of : see Mare, de la.
 Britcheston : see Bristhone.
 Britons, period of the, 684.
 Brittany, dukes of :
 ... Conan IV, 456 *n*.
 ... Jean I, 456.
 Brittany, dukes of :
 ... Jean I, father of, Pierre Mauclerc, 456 *n*.
 ... mother of, Alice, 456 *n*. See Richmond.
 Brive-la-Gaillarde [France, Corrèze], letter dated at, 455.
 Brochamtune : see Brickhampton.
 Brockenhurst [Hants], chapel of, 603.
 Brok, Robert de, 71.
 Brckard, Alicia, 702.
 Broke, la, 436.
 Brokenhurst, Robert de, 701.
 Brokesburn, William de, 9.
 Bromdene, Brumdene : see Bramdean.
 Brome, William de la, 641.
 Bromhierd, Robert de, 764.
 Bromore, Nicholas de, 701.
 Bromwich (Brumwy, Brunewyz), [in Titchfield, Hants], 390, 596.
 Brook [I.W.], 600.
 Broughton (Bureghtone) [Hants], 604.
 Brugis, Bartholomew de, 448.
 Bruhusde : see Breusa.
 Brun, Hugh le, 5.
 ... Philip le, 55, 133.
 ... William le, 55, 133.
 Brune, Isolda la, 164.
 Brune Wiz : see Bromwich.
 Brunewych (Brune Wyz, Brumwy), John de, 390, 501, 596.
 Bruthon [I.W.] : see Barton.
 Buccamatus, John, cardinal-bishop of Tusculum, 826, 829.
 Buckland (Boklond) [Surrey], 606.
 Buddlesgate (Bodesgate, Beresgate, Bucleggate) [Hants], hundred of, 388, 436, 593, 594, 595, 612.
 Bugeburgh : see Rowbarrow.
 Bugtestone : see Bristhone.
 Bakenhulle, Robert de, 14.
 'Bull', golden, 669.
 Bullington (Bolindone) [Hants], 605.
 Buloyne : see Boloynne.
 Bandi, Eric, 577.
 Burdingges : see Brading.
 Bures, Richard de, 22, 28.
 Burgh (Berewe) [in Banstead, Surrey], xxix, 98, 176, 606.
 Burgh, Thomas atte (Atteburgh), 154.
 Burghclere [Hants], 36, 161, 420-1, 432, 434, 605, 625, 626, 628, 795.
 ... rector of, 579, 817.
 Burghersh : see Borghaisse.
 Burghfield (Bertfelde) [Berks.], 609.
 Burghtone (Berghtone), William de, 367, 368, 370, 766.
 Burgi, Philip, 506, 578.
 Burgundy, 555.
 Burhunte, Richard de, 489, 717.
 Burial rights, 441.
 Burnel, Roger, 162.
 ... William de, 181.
 Burnham : see Westbourne.
 Burnham, Augustine de, called le Messager, 591.
 ... Matilda, wife of, 591.

- rsledon (Bollesdon, Norbursedone) [Hants], 501, 601.
 rton upon Trent [Stafford], abbot and convent of, 787.
 rton : *see* Barton.
 rton, Alexander de, 61.
 John de, 69, 79.
 stell, 389. *See also* Bristol.
 ttermere [Wilts.], 420, 431, 610, 797.
 dean (Bidlenede) [in Froxfield, Hants], 450.
 dom (Bydon) : *see* Bidon.
 ennestone : *see* Binstead.
 fleet [Surrey], 608.
 keleswad, Richard de, 12.
 keton : *see* Bighton.
 lygh : *see* Binley.
 mpton : *see* Rimpton.
 met, Nicholas : *see* Lyre.
 nsindon, Nicholas de, 10.
 terne : *see* Bittern.
 adamo, J. de, 3.
 Reginald de, 57.
 adebury, Robert de, 113.
 adenyle, Hugh de, 626.
 adurcis (Chaworth), Isabella de, 20.
 Patrick de, 366, 368, 369.
 ... Matilda, daughter of, 366, 368, 369.
 aen (Cadamus) [France, Calvados], 570.
 abbey of the Holy Trinity, 570.
 aernmarthen [Wales], prior and convent of, 787.
 aernarvon [Wales], letters dated at, 14, 282, 419, 425, 426, 430.
 alabria [Italy], 564, 567.
 alatrava [Spain], Order of, civ n., 555.
 albourne [I.W.], 387, 389, 422, 432, 593, 595, 600, 669, 671, 716, 719, 794.
 alcot (Chaldecote) [in Cudridge, Hants], 659, 761.
 aleto, John de : *see* Carisbrooke.
 allandi, Peter de, 48.
 amberwell (Camerwell) [Surrey], 107, 116, 117, 507, 609.
 letters, &c., dated at, 18, 313.
 ambrai [France, Nord], 803.
 canon of, 792.
 letters dated at, 793-4, 802.
 ambridge [Cambs.], 420, 432.
 amel, William de, 557.
 amera (Chambre), Robert de, 5.
 Thomas de, 592, 597. *See also* Chamberlain.
 amerarius, Peter, 621.
 ammus, Nicholas de, 489.
 amoyo (Cammeys), John de, 593.
 Ralph de, 388.
 ampis, Willam de, 413.
 amrani, Rayner, 501.
 ancill, John de, 700.
 andal, Hugh de, 21.
 andevere, John de, 14.
 andover [Hants], 81, 387, 593.
 Brown (Candevere Abbatis) [Hants], 605.
 Candover, Chilton [Hants], 121, 163, 605.
 Preston, 605.
 Caningges, Simon de, 178, 346.
 Canne, Ralph de, 73.
 Canterbury [Kent], 383, 681, 692.
 letters dated at, 443-4, 492, 519, 522, 528, 615.
 St. Augustine's, abbot and convent of, 785.
 Christ Church, 383.
 ... H. prior of, 347.
 ... Thomas, prior of, 318 bis.
 ... prior of, 788, 791-2, 798.
 chapter of, 474.
 court of, 100, 287, 644, 812-13.
 province of, 109, 538, 544.
 ... Cistercian religious houses in, 530, 535.
 Provincial Council of, 196.
 archbishop of, 83, 183, 261, 471, 507, 538, 544, 662, 681, 769.
 archbishop of, St. Dunstan, 611, 629, 630, 632, 634.
 ... Ralph d'Escures, 441.
 ... Lanfranc, 632, 633.
 ... Thomas Becket, 202, 304 n., 628 n., 705.
 ... Hubert Walter, 743.
 ... Stephen Langton, cardinal-priest of St. Chrysogonus, 292 n., 537.
 ... St. Edmund, 705.
 ... Robert Kilwardby, 202, 304, 356.
 ... letter to his suffragans, 358.
 ... sermon by, 359.
 ... offer of cardinalate, 356 n., 360 n.
 ... proctors of : *see* Bereville, Nede-ham.
 ... John Peckham, xviii, 184, 241, 244, 257, 261, 264, 268, 275, 278, 282, 288, 290, 294, 301, 304, 307, 308, 309, 316, 318, 323, 330, 332, 347, 374, 379, 380, 381, 383, 396, 442, 456-7, 458, 474, 477, 483, 586 n., 636, 638, 694, 770 n.
 ... chaplain of : *see* Guldeford (P. de).
 ... indulgences on behalf of, 347.
 ... ordination by, for Winchester, 323.
 ... Statutes of, 201.
 ... procurators of, in Rome : *see* Pontissara (John); Florence; Sancto Augustino.
 ... Robert Winchelsey, xviii, 190, 191, 194 bis, 196 bis, 201, 505, 766, 770, 812, 829.
 archdeacon of, Richard, 569.
 Canterbury and York, dispute as to precedence of, 201-3.
 Cantuaria, John de, 556.
 Cap, institution by, 25, 85, 168.
 Capel (Ewalkene) [Surrey], 608.
 Caperigges, Walter, 654.
 Cappell, Thomas, 290.
 Capua [Italy], prince of, 407.
 Cardellini, Ubaldus, company of, 671.
 Cardinals, college of, 309, 827-8.
 Cardinal-bishops of :
 Albano : *see* Got.

- Cardinal-bishops of:
 Frascati (Tusculum): *see* Erdonius, Romanis, Buccamatus.
 Ostia and Velletri: *see* Malabranca.
 Palestrina: *see* Beaulieu.
 Porto and Sta. Rufina: *see* Canterbury, archbishops of (Kilwardby).
- Cardinal-priests of:
 St. Cecilia: *see* Cholet.
 St. Chrysogonus: *see* Canterbury, archbishops of (Langton).
 St. Eusebius: *see* Beaufort.
 St. Laurence in *Lucina*: *see* Toledo.
 SS. Marcellinus and Peter: *see* Moine.
- Cardinal-deacons of:
 St. Adrian: *see* Popes—Adrian V.
 St. Eustace: *see* Colonna.
 St. Mary in *Porticu*: *see* Orsini.
 St. Mary in *via lata*: *see* Colonna.
 SS. Silvester and Martin: *see* Popes—Boniface VIII; Montefiore.
- Cardmer, Hugh de, 626.
 Careville, Robert de, 46.
 Carisbrook (Karesbrok) [I.W.], 600.
 ... chapel of St. Nicholas in the Castle, 600.
 ... letter dated at, 312.
 ... prior of, John de Caletto, 310, 312.
 Caritate (Cherite), Geoffrey de, 388, 500, 628.
 ... William de, 736.
 Carmelites: *see* Winchester.
 Carshalton (Kersaulton) [Surrey], 108, 117, 249, 607.
 Cartere, Henry le, 472.
 ... William le, 592.
 Cartesfeld: *see* Catisfield.
 Case, Peter de la, 824.
 Castelnuovo [in Naples], 828.
 Castelaere (Castellacre) [Norfolk], letter dated at, 367.
 Castro Radulfi, William de, 593, 596.
 Caswell (Karswelle) [in Witney, Oxon.], 389, 594.
 Catalonia [Spain], 567.
 Catherham (Katreham) [Surrey], 606.
 Catherington [Hants], 51, 601.
 Catisfield [in Fareham, Hants], 500.
 Caturcia: *see* Querey.
 Caunbourne, Cavellebourne: *see* Calbourne.
 Cenwalch (Kynewaldus), king of the West Saxons, 609.
 Cérisy, St. Vigor de [France, Manche], 57.
 Certeseya, John de, 110.
 ... Robert de, 489.
 ... wife of, Lucy, 489.
 ... Stephen de, 35, 57, 353.
 Chaldecote: *see* Calcot.
 Chaldecotes (Chedecot) [in Kimmeridge, Dorset], 446, 448-9.
 Chaldon (Chalveden) [Surrey], 167, 606.
 ... parochial chaplain of, 167.
 Chale [I.W.], 78, 600.
 Chalhunte, Gilbert de, 51, 54, 183 *n.*, 184, 186, 189 *n.*, 586.
 Chalgrave, Peter de, 660-1, 665, 756, 762-3.
 ... Richard de, 666, 757.
 Chalgrave, William de, 699.
 Chalon (Chautone) [Hants], 601.
 Chalveden: *see* Chaldon.
 Chambre: *see* Camera.
 Chamle, William de, 449.
 Chancellor, Geoffrey the, 621, 622.
 Chapels Royal, 776-7.
 Charford, North [Hants], 603.
 Charford, South [Hants], 603.
 Charite, William de: *see* Caritate.
 Charke, John, 127.
 Charlot (Churlechote) [in Whitechurch, Hants], 660, 763.
 Charlton (Cherletone) [in Standlinch, Wilts.], 390, 595.
 Charters, early, lviii-lx.
 Chartres [France, Eure-et-Loir], sub-dean of, 86.
 Chaucombe, Richard de, 64, 65 *ter.*
 Chamberlain, William le, 732.
 Chaunpeney, William, daughters of, 390.
 Chaunterel, Ralph, 399.
 Chauton, William de, 177.
 Chawton [Hants], 33, 450, 601.
 Cheddestane, Oliver de, 471.
 Chelelond: *see* Chilland.
 Chelsham [Surrey], 10, 96, 606.
 Chenval, Gaillard de, 157.
 Cherche, William ate, 592.
 Cherite: *see* Caritate.
 Cheriton [Hants], 39 *bis*, 55, 414, 420-1, 432, 434, 495, 605, 795.
 ... letters, &c., dated at, 91.
 Cherlestone (Cherletone): *see* Charlton.
 'Chersettum', 671.
 Chertsey (Certeseye) [Surrey], 607.
 ... letters, &c., dated at, 266, 296.
 ... monastery of, xxvi.
 ... abbot and convent of, 10, 11, 39, 48, 49, 110, 117, 118, 157, 270, 324, 499, 786.
 ... abbots of:
 Bartholomew de Winton, 262.
 John de Rutherwyk, 262 *n.*
 N. 265.
 R., 266.
 ... priors of:
 William de Remeham, 265, 270.
 William de Houle, 266, 270.
 ... procurator of, 266, 270.
 Cherubin, William, 709.
 Chervile, Robert de, 48.
 Chester, 383, 384.
 ... St. John, Philip, canon of, 381.
 Chester-le-Street [Durham], letter dated at, 820.
 Chevincton, Robert de, 140.
 Chichester [Sussex], 3, 4, 635 *n.*
 ... bishops of:
 Stephen de Berghestede, 412.
 J. de Langton, 527 *n.*
 Gilbert de S. Leolardo, 207.
 St. Richard de Wyche, 705.
 ... canons of: *see* Berghestede, Fortes.
 ... dean and chapter of, 4, 142, 785.
 ... official of: *see* Cruce Roys.
 ... precentor of, 3.

- Chidden (Chutone) [in Hambledon, Hants], 388, 489.
 Chiddingfold (Chydingefeld) [Surrey], 608.
 Chigewell, Hugh de, 519.
 Chikehull, Hugh de, 539.
 Chilbaltone, Chileboltone, Chilbautone, Joan de, 709.
 ... John Cocus de, 665, 756.
 ... William de, 367, 368, 370.
 Chilbolton [Hants], 14, 140, 420, 432, 436, 604, 609, 618, 621, 761, 795.
 Chilcomb [Hants], 37, 68, 170, 290, 311, 343, 352 *n.*, 420, 432, 437, 500-1, 599, 609, 625, 626, 656, 760, 795.
 ... fishery at, 618.
 ... field, 680, 686, 755.
 ... chapel of St. Katherine, 18, 420, 432, 625.
 Chilland (Chelelond) [in, Martyr Worthy, Hants], 761.
 Chiltlee [in Bramshott, Hants], 450.
 Chilton Candover [Hants]: *see* Candover, Chilton.
 Chilworth [Hants], 10, 599.
 Chimiet, Otho de, 147.
 Chineham [Hants], 602.
 Chipman, Nicholas le, 485.
 Chippe, John de, 164.
 Chipstead [Surrey], 156, 174, 606.
 Chiretone, John de, 764.
 Chirle, Nicholas de, 702.
 Chiverton, J. de, 321.
 Chobham (Chebehām) [Surrey], 607.
 Cholderton East (Colwatre) [Hants], chapel of, 604.
 Cholet, John, cardinal-priest of St. Cecilia, 455.
 Chor, W. de, 326.
 Christchurch (Twineham) [Hants], 603.
 ... letter dated at, 295.
 ... patroness of: *see* Albemarle.
 ... precentor of, 135.
 ... precentor and convent of, 322.
 ... priors of:
 Richard Mauri (1286-1302), xxix, 23, 134, 322, 323.
 William Quintin (1302-? 1317), xxix, 134 bis, 135 bis.
 William [de Netheravon], 446, 448.
 ... priory of, xxix.
 ... prior and convent of, 44.
 Church-scot, 671.
 Chusulle: *see* Winchester, Cheeschill.
 Chutone: *see* Chidden.
 Circuli Albi, merchants of, 520.
 Circuli Nigri, merchants of, 520.
 Cistercian Order, 199, 530-5, 537-8, 555, 677.
 ... monks: *see* Beaulieu, Waverley.
 ... nuns: *see* Hartley Wintney.
 Clandon, East, [Surrey], 118 bis, 608.
 Clandon, West (Clendon Regis) [Surrey], 41, 608.
 Clanfield (Clanesfeld) [Hants], 601.
 Clapham [Surrey], 19, 71, 122, 608.
 Clare: *see* Gloucester, earls of.
 Clare, Bogo de, 22, 37, 53.
 ... Margaret de: *see* Cornwall, countess of.
 ... Thomas de, 419.
 Claremunda, burgess of Southampton, 702.
 Clatford, Upper [Hants], 49, 605.
 ... rectory of All Saints, 49.
 ... Goodworth [Hants], 175, 604.
 Clatford, Robert de, 412.
 Claverlye, Richard de, 556.
 Clavyle, William de, 448.
 Clendon Regis: *see* Clandon, West.
 Clere, John de, 665, 666, 756-7.
 ... mother of, 666, 757.
 ... wife of, 666, 757.
 ... William de, 556.
 Clerical Offenders, Treatment of, 186, 205, 206, 291, 459-62, 464, 772-3, 777.
 Cleye, John de, 290.
 ... William de, executors of, 290.
 Cliddesden (Cludesdene) [Hants], 602.
 Cliffe [Kent]: *see* Clive.
 Clifford, John de, 557.
 Clinton (Elintone), Geoffrey de, 621.
 Clive [? Highcliffe, in Christchurch, Hants], 436, 618, 625.
 ... [? Cliffe, Kent], 508.
 Clopham: *see* Clapham.
 Clunch, heirs of, 500.
 Cluniac Order, 199, 683. *See* Bermondsey, Lewes.
 Cluny [France, Saône-et-Loire], 624, 683.
 Clyve, Peter de la, 493.
 Cnoel: *see* Knoyle, East.
 Cnoel (Cnolle), Henry de la, 502-3.
 ... Philip de, 389. *See also* Molendino.
 ... Richard de, 660, 762.
 Cnouel, Robert, 696, 709-10.
 Cnovile, Bogo de, knight, 43, 419.
 ... Bogo de, junior, 41, 42.
 ... Bogo de, senior, 42.
 Cobeham, James de, 261.
 ... John de, 355, 502-3, 514, 725.
 Cobham [Surrey], 20, 110, 606.
 Coc (*Cocus*), Geoffrey, 704.
 ... John, 665, 756.
 ... Robert, 624, 626.
 ... Roger, 628.
 Walter, heir of, 595.
 widow of, 389.
 Coheia: *see* Coldrey.
 Cokehou [in Aldbrough, Yorks. E. R.], 741.
 Colard, John, 735, 737, 738.
 Coldrey (Coleriche, Coheia) [in Froyle, Hants], 388, 593.
 Colombe: *see* Coleville.
 Colemere, John de, 717.
 ... Thomas de, 489.
 Colemore [Hants], 63, 601.
 Colesdon: *see* Coulsdon.
 Coleshulle, Peter de, 91 bis.
 ... Walter de, 163, 165.
 Coleville (Coleme), William de, 387, 593.
 Coleworth: *see* Chilworth.
 Coliersford: *see* Colyerford.
 Colingeham, Hugh de, 280.

- Collects, 130.
 Colonna (Columpna), Agapitus de, 583.
 ... James de, cardinal-deacon of St. Mary,
in via lata, xcii, 101, 579, 804, 831-2.
 ... Peter de, cardinal-deacon of St. Eustace,
 xcii, 101, 579, 770, 804, 809, 831-2.
 ... John de, treasurer of York, 101, 580,
 770, 809.
 ... Odo de, canon of Lincoln, 101, 809.
 ... Stephen de, 583.
 Columbario, Gilbert de, 702.
 Colympna: *see* Colonna.
 Colyerford, Coliersford [bound. of Bishop's
 Warren], 652, 718.
 Combe [in Ivinghoe, Bucks.], 595.
 ... St. Swithin [Hants], 605.
 ... (Combe) [in Kingston, Surrey], 151, 508.
 ... Raleigh [Devon], 133 *n.* 2.
 Combe, John de, 556.
 ... William de, 14, 47, 733.
 Cometon: *see* Compton.
 Common Pleas, justices of, 528.
 Como [Italy], 678.
 Companagium, 52, 52 *n.*
 Compton (Cometon, Cumbertone) [Hants],
 30, 31, 172, 185, 420, 432, 500, 599,
 625, 629, 665-6, 756-8, 760, 796.
 ... [Surrey], 608.
 ... (Cumerne) [in Farnham, Surrey], 389,
 594.
 Comptone, Clunch de, heirs of, 500.
 ... John de, daughter of, 389.
 Concha, Nicholas de, 25.
 Condom [France, Gers], letter dated from,
 470-1.
 Conestable, Andrew le, 577.
 Constable, Walter the, 441.
 Constantine, emperor, 610.
 ... sons of:
 Ambrose, 610.
 Aurelius, 610.
 Constantius, 610.
 Constantinople, Philip, emperor of, 562.
 ... Catherine, empress of, 515.
 Consul, Richard, 411 bis.
 Consultation, 772.
 Convers, Alexander le, 160.
 Conway (Aberconway in Snowdon) [Car-
 narvonshire], letters dated at, 407, 408.
 Cook, William, 399. *See also* Coc.
 Coombe (Cumba) [in Enford, Wilts.], 388,
 389, 594.
 Cope, Robert, 700.
 Copehalche [? in Dockenfield, Surrey], 450.
Corciliacum: *see* Courtenay.
 Corhampton [Hants], 601.
 Cornaill, John de, 18, 44.
 Cornwall, archdeacon of, 250.
 ... Edmund, earl of, 252 *n.*, 300 *n.*, 378,
 389, 491, 594.
 ... countess of, Margaret de Clare, 252,
 300 *n.*, 462.
 'Corona Benedicta', 157.
 Corsica, 515, 562.
 Cosham [in Carisbrooke, I.W.], manor of,
 701 *n.*
 Cosham, Peter de, 699, 700.
 ... William de, 699, 700, 701.
 Costeti, Bonafusus, called Ros, 488.
 Cotes, John de, 56 bis.
 Coudray, Peter de, 150.
 ... Richard de, 150.
 Coudry, Simon, heirs of, 507.
 Coulsdon (Colendone) [Surrey], 111, 112,
 606, 835-6.
 Courtenay (Corciliacum) [France, Loiret],
 515.
 Couston, John de, 163, 169.
 Cova, Robert de, 594.
 Cove' (Cona) [in Yatelei, Hants], 387,
 593.
 Coveham: *see* Cobham.
 Coventry [Warwick], 383.
 Coverur, Walter de, 701.
 Crancumbe: *see* Crowcombe.
 Cranlee, Robert de: *see* Mottisfont.
 Cranleigh [Surrey], 7, 78, 608.
 Crapes, Robert, 597.
 Cras, John le, 655.
 Crawehurst: *see* Crowhurst.
 Crawley (Cronle) [Hants], 420-1, 432-3,
 500, 599, 652, 657, 718, 758, 796.
 ... clase at, 676.
 Crediton [Devon], canon of: *see* Kylkenny.
 Cremp: *see* Crompe.
 Cristofani, Frederick, 671.
 Croce, Walter de la, his executors, 730.
 Crockarestone: *see* Stoke.
 Crompe, Robert.
 ... John, son of, 390.
 ... (Crempe) of Hursley, 761.
 Crondal, Jordan de, 35.
 Crondall [Hants], 5, 6, 30, 36, 184, 248,
 249, 264, 420, 432, 436, 437, 602, 610,
 618, 621, 661, 665, 666, 680, 756-7, 763,
 795.
 ... chase of, 323, 652, 717.
 ... hundred of, 387-8, 436, 479, 593, 662,
 764.
 Crondon [in Buttesbury, Essex], letter
 dated at, 479.
 Cronellus, 253.
 Cronlee: *see* Crawley.
 Cross, worn on gown, 710.
 Crowcombe (Crancumbe) [Somerset], 610.
 Crowhurst (Crawehurst) [Surrey], 163, 168,
 606.
 Croy, William de, 58.
 Cruce Roys, W. de, 413.
 Crundal: *see* Crondall.
 Crusade, 477 *n.*
 ... tenth granted for: *see* Holy Land.
 Crux Easton (Eston Croke) [Hants], 63,
 68, 605.
 Cryk, William de, 348.
 Cuddington (Codrintone) [Surrey], 607.
 Culham (Kilham) [Berks.], 421, 434.
 Culle [possibly Culverland *alias* Compton
 in Farnham, Surrey], 594. *And see*
 Cnolle, Philip de.
 Culmestone: *see* Kilmiston.
 Cumba: *see* Coombe.

- Cumbe, Robert de, 7.
 ... Walter de, 38, 258.
 ... William de, 24, 314, 453.
 Cumberton: *see* Compton.
 Cumeton: *see* Kimpton.
 Cunterne: *see* Compton.
 Curbridge (Kernebrigges) [in Sarisbury,
 Hants], 652, 718.
 Durdent, Robert: *see* Durdent.
 Curteys, Robert, 174.
 Cusins, William de, 736.
 Cotel, Robert de, 699.
 ... Roger de, 700.
 Cycestre, Pires de, 521.
 Cylecestre: *see* Silchester.
 Cyngo (Cyriago): *see* Synago.
 Cynegils (Kynegilfus), king of West Saxons,
 609.
 Cysted: *see* Tisted.
- Dale, Richard de, 413.
 Dalleye, James de, 78.
 Danarati, James, 506.
 Daperius: *see* Draper.
 Dapiferus, Ralph, 628.
 Dastone: *see* Astone.
 Daundely (Audeley), Godfrey de, 625.
 ... John, 121.
 ... Robert de, 274.
 ... Roger, 163.
 ... Walter de, 387, 500, 593.
 ... William, 121.
 Dauphiné [France], 555.
 Davanzati, Lopus, or Jake, 578.
 Davyntre, Henry de, 412.
 Dean, East [nr. Chichester, Sussex], letter
 dated at, 493.
 Dean, West (Westdone) [in West Tyther-
 ley, Hants], 604.
 Deane (Dean Maudut) [Hants], 42, 43, 163,
 320, 603.
 ... letter dated at.
 Debierte, Carucio, 503.
 Dezanus, John, 660, 757.
 Deene, Stephen de, 177.
 Deepdene: *see* Dibden.
 Defence of the Coast, xlv-lviii, xc.
 Delgot: *see* Got.
 Dene: *see* Dean.
 Dene, Eric ate, 577.
 ... William de la, 468.
 Denemede, Philip de, 489.
 Denmead [in Hambledon, Hants], 489.
 Denone, John de, 557.
 Depeden: *see* Dibden.
 Derby, 777.
 Derham, Thomas de, 733.
 Dernegate, Henry de, 615, 654.
 ... John de, 367-70.
 Descheringe: *see* Skerning, de.
 Despenser, Adam le, Joan, daughter of,
 252.
 ... Hugh le, 837-8.
 Dewizes (Dunsc) [Wilts.], letter dated at,
 719.
- Devon, earls of:
 ... Richard [de Redvers], 411, 704.
 ... Baldwin de Redvers, 704.
 Dibden (Depeden, Dupeden) [Hants], 179,
 599, 701.
 Dichio, Rayner de, 382.
 Distraint on benefices, 774.
 Ditton, Long [Surrey], 12, 607, 733 *n*.
 ... Thames [Chapel to Kingston, Surrey],
 607.
 Dockinge: *see* Woking.
 Dockingeham: *see* Dorking.
 Dodi, William, 740.
 Dogmersfield (Dogemarsfeud, Godmerefel)
 [Hants], 43, 602.
 ... manor of, 321.
 Dogy, Hubert, 483.
 Dolcebene, Vannus, 503.
 Doles, 84.
 Dolling, Alan de, 69.
 Dominican Order, lxxii-lxxv, 209, 222, 301,
 304, 307, 620, 764.
 ... priors in England:
 ... William de Hotham, 301, 307, 442.
 ... William de Southampton, 647-9.
 Dommere: *see* Dummer.
 Donham, Richard de, 160.
 Donketone, John de, 556.
 Donmere: *see* Dummere.
 Donnebrigges, Walter de, 767.
 Donnyng, Randolph, 489.
 Donytone, Adam de, 556.
 Dopp, Richard de, 541.
 Dorking (Dockingeham) [Surrey], 608,
 610.
 Dorre, John, 653.
 ... Alice, wife of, 653-4.
 ... her first husband, William Quic,
 653-4.
 ... her daughter, Agnes, 653-4.
 Dorset, 522.
 Dossel, William, 665, 756.
 Down, John le, 34.
 ... Simon le, 43, 461.
 ... Thomas de, 14.
 Dover [Kent], 382, 631.
 ... priory of, 777.
 ... letters, &c., dated at, 87, 845.
 Downs, North (*Mons Gubiedonye*)
 [Surrey], 392.
 Downton (Dounton) [Wilts.], 181, 185, 389,
 390, 420-1, 432-3, 595, 609, 673, 797.
 ... chase at, 676.
 ... hundred of, 421, 434, 676.
 ... letters, &c., dated at, 36, 37, 110, 248.
 Dradrayton: *see* Drayton.
 Drageseurd, John, attorney, 735, 737, 738.
 Draper (*Daperius*, *Diaperius*), Simon,
 616-17.
 Drayton, Dry [Camb.], 102.
 'Drinkwater', servant of Romsey Abbey,
 319.
 Drogenesford: *see* Droxford.
 Drogenesford, Gilbert de, 63, 68.
 ... John de: *see* Bath and Wells, bishops
 of.

- Drokenesford, Roger de, 139, 157.
 Droxford (Drokenesford) [Hants], 32, 420-2, 423, 429, 430-1, 437, 602, 609, 618, 161, 656-7, 665, 756, 759-61, 794.
 ... dean of, 161.
 ... deanery of, 609, 794.
 ... sub-manor of Schidefeld, 659, 761.
 Swanemere, 659, 761.
 Dummer (Dommere) [Hants], 177, 272, 602.
 Dummere (Dommere), Alice de, 98.
 ... John de, 177, 732.
 ... Robert de, 177.
 Dun, William le, 485.
 Dunelmo, Henry de, 32.
 Dunkswell [Devon], abbey of:
 Richard, abbot of, 702.
 Ralph, abbot of, 702 *n.*
 Thomas, abbot of, 702 *n.*
 Dummere, Alice de: *see* Wintney.
 Dunsfold (Duntesfaud) [Surrey], 61, 69, 608.
 Dunton: *see* Downton.
 Dupedene, Robert de, 703.
 Duracius, a merchant, 803.
 'Durdrove' (Burdose), i.e. deer-drive, 659, 761.
 Duredent (Curedent), Robert, 660, 665, 756, 762.
 Dureford [in Rogate, Sussex], John, abbot of, 401, 676.
 Durham, church of, 454, 679.
 ... archdeacon of, Antony Bek, 647-9.
 ... bishop of, 55.
 ... bishops of:
 Ralph Flambard, 441.
 Antony Bek, 453-4, 504 *n.*, 505, 527, 770, 788, 791-2, 804, 817, 821, 830.
 clerks of, 493 *n.*
 ... priory of, 453 *n.*, 788.
 Durlay [in Upham, Hants], 440.
 Dwele, Alexander, 160.
 Dymars, Nicholas, 666, 757.
 ... sister of, 666, 757.

 Eastington (Estynton) [in Worth Matravers, Dorset], 446, 448, 449.
 Eastley [in South Stoneham, Hants], 599.
 Easton [Hants], 7, 29, 36, 185, 352, 389, 390, 420, 432, 436, 500, 594, 595, 605, 625, 656, 756, 761, 764, 795, 817.
 Easton, Crux: *see* Crux Easton.
 Eastrop (Estrop) [Hants], 290, 603.
 Ebbesbourne Wake (Eblesburne, Elebourne) [Wilts.], 62, 387, 388, 389, 390, 420-1, 432, 433, 593-5, 797.
 Ebesham: *see* Epsom.
 Eboraco, William de, 696, 710.
 Ecchinswell (Echeneswell) [in Kingsclere, Hants], 421, 434, 625, 795.
 Ecclesia, John de, 49.
 Eewode: *see* Oakwood.
 Edburby: *see* Adderbury.
 Edgar, king, 609, 611, 629, 630, 684.
 Edgiva, 610.
 Edith, widow, 740.

 Edred, king, 609.
 Edulf, William Sampson, son of, 701.
 Edward the Elder, king, 609.
 Edward, St., king, 609.
 Edward I, 41, 42 *bis*, 43, 58, 64, 65, 88, 89, 90, 101, 106, 114, 124, 134, 139, 160, 163, 174, 179, 184, 190, 191, 192, 242, 248, 249, 260, 264, 266, 268 *n.*, 281, 282, 319, 331, 333, 346, 355, 360, 366, 368, 369, 371, 373 *n.*, 375, 377, 384, 385, 386, 391, 393-7, 399, 401-2, 403 *n.*, 407-9, 411, 414-15, 416-17, 419, 421-6, 442-3, 453, 454, 455-6, 459, 460, 461, 462 *n.*, 464, 467-8, 469, 485, 490-1, 492-3, 494-9, 502-3, 505-6, 509, 513-15, 517, 519-20, 521-2, 524, 525, 526-8, 548, 585 *n.*, 596 *n.*, 631, 636, 638, 662-4, 667, 677, 678-94, 695, 705-11, 714-15, 716, 718-21, 725, 727, 751, 765, 767, 768, 788, 799, 800-1, 822, 824.
 ... Eleanor, queen of, 184, 186, 378, 462, 482.
 clerk of: *see* Clare.
 her physicians: *see* Montimer, Menona.
 her treasurer: *see* Berewyk.
 ... Margaret, wife of, 88 *n.*
 ... Elizabeth, daughter of, 453 *n.*
 ... Edmund, brother of: *see* Cornwall.
 ... bailiff of, 282.
 ... chancellor of: *see* Langeton, J. de; R. Bp. of Bath and Wells.
 ... chaplain of: *see* Staunford.
 ... clerks of: *see*
 Bek.
 Bodyngtone.
 Candal.
 Cycestre.
 Drokenesford.
 Engolisma.
 Estone.
 Hameledon.
 Kirkebi.
 Langeton.
 Magnach.
 Nottingham.
 Overton, Richard de.
 Ulebrigg.
 ... justices of: *see*
 Bekyngham.
 Bereford.
 Braiebuf.
 Estrange.
 Grasse.
 Grymsted.
 Gyselham.
 Hedone.
 Hengham.
 Hereford.
 Kyrkeby.
 Metingham.
 Peechye.
 Pycheford.
 Saham.
 Stapleton.
 Spykenel.

- Edward I, justices of: *see*
 Spyleman.
 Thorentone.
 Thorpe.
 Wintonia.
 Wymbourne.
 clerk to justices of, 354.
 proctors to arrange peace with France,
 548.
 treasurer of: *see* Kirkby; Bath and
 Wells, William, bishop of; Ely,
 William, bishop of.
 charters of, 393, 417-422, 424.
 Pontissara's relations with, xiv-xviii.
 Edward II, 88 *n.*, 447 *n.*, 771.
 Edward III, 695.
 Edward, Robert, son of, 701.
 Eingham [Surrey], 607.
 Edward, king, 609.
 Egebury, John de, 286 bis.
 Egham [Surrey], 11, 48, 607, 608.
 Eghesfeld, Adam de, 116.
 Egypt, sultans of: *see* Kalawun, Khalil.
 Eghesham, John de, 145, 146.
 Edmugne: *see* Oldmixon.
 Eden (Eleden) [Hants], 164.
 Edbourne: *see* Ebbesbourne.
 Edections, prior of St. Swithun's, 71 et seq.,
 284, 285, 294, 426, 647-9, 693.
 prior of Mottisfont, 366, 367.
 Eden: *see* Elden.
 Edmosinarius, Robert, 624, 626-7.
 Elydone, Elydone: *see* Wroughton.
 Ely [Hants], 599, 610.
 Elyntone, Geoffrey de: *see* Clinton.
 Elizabeth, queen, 695.
 Elyingham [Hants], All Saints, 11, 411-
 12, 603.
 St. Mary's, 411-12.
 priors of:
 Michael, 52.
 Thomas le Petit, 52.
 Denis, 109.
 Elyfield [Hants], 15 bis, 293.
 All Saints, 603.
 St. Martin's, 78, 79, 603.
 Elyhege, prefect, 610.
 Elystap [Wilts.], hundred of, 436.
 Elysworth [Camb.], letter dated at, 356.
 Elytham [Hants], 181, 603.
 Elywell (Holwell, Wlwich) [in Upway,
 Dorset], 429, 437, 609, 618, 753.
 Ely [Cambs.], bishop of, William de Luda,
 treasurer of Edward I, 185, 717, 804,
 817-18.
 diocese of, 797.
 prior and convent of, 787.
 Elyndon: *see* Wroughton [Wilts.].
 Elybrun [France, Hautes-Alpes], 555.
 Elykesburi: *see* Exbury.
 Elyma, queen, 609.
 Emperors:
 Adolphus of Nassau, 515 *n.*, 550.
 Frederick II, 580, 757 *n.*
 Otho I, 630 *n.*
 Rudolph, 550.
 Emperors:
 Rudolph, his chancellor, 552.
 Empshot (Imbeschate) [Hants], 601.
 Enford (Eveford) [Wilts.], 39, 388, 390,
 420, 431, 436, 595, 609, 618, 625, 797.
 Enford, Nicholas de, 557.
 Engles, Adam le, 288; *and see* Anglieus.
 English language, lxxxix.
 ... practice as to institutions, 808.
 Engolisma (Angoulême), Iterius de, arch-
 deacon of Bath, 527, 765.
 Enham, Knight's [Hants], 604.
 Entingham, Roger de, 73, 74 bis, 76, 85.
 Enulh: *see* Ernulfi.
 Epsom [Surrey], 18, 607.
 Erdonius, cardinal-bishop of Tusculum, 250.
 Eremue: *see* Yarmouth [I.W.].
 Erith (Erde) [Kent], 111.
 Erneys, Robert, 445.
 Ernulfi, Peter, 570.
 Escumbe: *see* Hascomb.
 Esher [Surrey], 56, 420-1, 432, 434, 451,
 607, 796.
 ... John, rector of, 315.
 ... letters, &c., dated at, 5, 6, 7, 8, 9, 12,
 13, 17, 23, 48, 49, 60, 69, 118, 152, 246-
 7, 270-6, 281, 324, 346, 354.
 Esingwold, William de, 98, 115.
 Esmeresworth: *see* Ashmansworth.
 Espeycr, William le, 654.
 Essebere: *see* Owslebury.
 Essex, earl of: *see* Hereford.
 Essex and Hertford, sheriff of, 493.
 Essex, Roger de, 181.
 ... William de, 31, 37, 109, 171, 180, 201,
 343, 770, 817.
 Estenderle: *see* Tytherley, East.
 Estmeresworth: *see* Ashmansworth.
 Estmilne (Estumbiri) [in Bishop's Walt-
 ham, Hants?], 658, 760.
 Estone: *see* Easton, Aston.
 Estone, John de, 63, 104, 105.
 ... William de, 521.
 Estparsolt: *see* Sparsholt.
 Estrange, Roger le, 353.
 Estude, Estysted: *see* Tisted, East.
 Estumbiri: *see* Estmilne.
 Ethelred, king, 609.
 Eton: *see* Nuneaton.
 Eukesbury: *see* Exbury.
 Eulicer: *see* Oilli.
 Eveden, Adam le Forster de, Alice,
 daughter of, 322.
 Eveford: *see* Enford.
 Everard, Roger, John, son of, 528.
 Everci (Every), Thomas de, 8, 750.
 Evereste, William de, 717.
 Eversley [Hants], 603.
 Every: *see* Everci.
 Evetford: *see* Enford.
 Evingar [Hants], hundred of, 387, 388, 436.
 Ewalkene: *see* Capel.
 Ewell [Surrey], 38, 95, 607.
 ... dean of, 117, 451.
 ... dean of, Peter, 249.
 ... deanery of, 606.

- Ewerslid : *see* Yaverland.
 Ewhurst (Yuchurst) [Hants], 602.
 ... [Surrey], 608.
 Exbury [in Fawley], 11, 700, 701, 703.
 Exchequer, 392, 408, 443-4, 490, 502-3, 512, 513-14, 542, 716, 718, 719, 723, 784.
 ... privilege of the, 204, 773.
 Excommunication of officials, 775.
 Exeter [Devon], letter dated at, 257.
 ... archdeacon of, John de Pontissara, 250 *n.*
 ... proctor of, John Sperling, 250.
 ... bishop of, 26, 596 *n.*
 ... bishops of :
 Bartholomew, 629.
 Peter Quivil, 207, 283.
 ... executors of, 731.
 Thomas de Bitton, 162.
 William Warlewast, 441.
 ... dean and chapter of, 786.
 ... precentor of, Walter de Lecchelaide, 250.
 ... earls of : *see* Devon.
 Exonia, Walterus de, 1, 2.
 Exton [Hants], 387, 420, 431, 436, 593, 602, 610, 618, 621, 761, 794.
 Extone, John de, 593.
 ... Philip de, 387, 500, 756, 761.
 Eylinges (Gylinges), Anketil, 666, 757.
 Eynsham [Oxford], 101.
 Eyr, John le, 489.
 Eysel, Matthew, 388.
 ... Nicholas, 594. *See also* Oysel.
- Faber, John, 700.
 Faccombe [Hants], 605.
 Fairchild, John, 577.
 Faisolano (Friscitono), Nicodemus de, 810, 813, 818, 834.
 Faleley : *see* Fawley.
 Fallstone (Vallerestone) [in Bishopstone, Wilts.], 595.
 Fancourt, Walter de, 40.
 ... Sir Walter, Thomas, son of, 54, 59, 355.
 Fareham [Hants], 30, 69, 79, 172, 387-9, 390, 420-1, 432-3, 500, 601, 659, 761, 765, 796.
 ... manor of, 593.
 ... bailiff of, 659, 761-2.
 ... hundred of, 421, 434, 515, 676.
 ... letters, &c., dated at, 10, 16, 64, 68, 69-71, 79, 91, 189-91, 194-5, 201, 315, 517-18, 525, 543, 545-6, 592, 766, 770, 821, 825.
 Farham, Alan de, Alan, son of, 750.
 ... Geoffrey de (de Wolveseye), 6, 59, 67, 87, 91, 98, 152, 154, 332, 465, 495, 496, 640, 779, 782, 801-3, 833.
 ... Gervase de, 456.
 ... Simon de, 133 *n.*, 152, 154, 176 bis, 181, 480, 496, 640, 779-80, 782, 817, 838.
 Faringdon [Hants], 22, 25, 162, 168 bis, 267, 450, 601.
 Farleigh Wallop [Hants], 603.
 Farley [Surrey], 606.
 Farley-Chamberlayne [Hants], 599.
 Farlington [Hants], 33, 146, 600.
 ... Eudo, rector of, 344.
 Farlynton, John de, 410.
 Farnborough [Hants], 35, 57, 352, 388, 594, 603.
 Farnburewe (Farenbergh, Farnburgess), Henry de, 594, 596.
 ... John de, 35.
 ... Stephen de, Henry, son of, 388.
 Farndon : *see* Faringdon.
 Farnham [Surrey], 70, 105, 321, 388, 420, 432, 464, 536, 590-1, 594, 596, 608, 680, 717, 763, 796.
 ... castle of, 457.
 ... constables of, 321, 468; *and see* Frollebury.
 ... chases in, 676, 717.
 ... manor of, 389, 396, 421, 433, 591, 594, 596.
 ... park of, 479, 661, 763.
 ... Blakehettfelde in, 661-2, 763-4.
 ... bailiff of, 661, 763.
 ... hundred of, 421, 434, 479, 593, 594, 596-7, 676, 764.
 ... letters, &c., dated at, 7, 9, 11, 20, 51, 61, 70, 87, 145, 147-9, 322-3, 457-8.
 Farnham, Adam de, prior of St. Swithun's, Winchester, 240-1, 246 bis, 285 *n.*, 400 *n.*
 Farnhulle, John de, 445.
 Fatenfeld : *see* Shadingfield.
 Fauconier, John le, 590.
 Faucetour, Ralph le, 702.
 ... Juliana, his wife, 702.
 Fawley [Hants], 11, 420-1, 424, 432-3, 599, 795.
 ... hundred of, 436, 593-5, 612.
 Fealty, form of doing, 596.
 Feringe, Geoffrey de, official of Winchester, 18, 557 *n.*, 709.
 ... Geoffrey de, abbot of Hyde, 178, 179 bis, 181, 557 *n.*
 ... Richard de, 617.
 ... Thomas de, 557.
 Fernesham : *see* Frensham.
 Fernesham, Ralph de, 739.
 Ferring [Sussex], 557 *n.*
 Fetcham [Surrey], 16, 17, 416, 607.
 Feudal Services, lii-lvi.
 Fichet, Peter, Nicholas, son of, 590.
 Fideltone : *see* Fittleton.
 Fieschi, Ottobon, cardinal-deacon of St. Adrian : *see* Popes—Adrian V.
 Fifehede, John de, 390, 595.
 Fifield [in Enford, Wilts], 436, 609, 618, 621.
 Firlende, Hugh, 665, 756.
 Fissere, Gilbert le, attorney, 735, 737, 738.
 Fitteltone (Fidelitone), Simon de, 389, 594.
 Fittleton (Fidehont, Fidelitone) [Wilts.], 594.
 Fitz-Roger, Emma, 757 *n.*
 ... William, 757 *n.*
 Fitzpain, Robert le, 522.

- amston (Fambertone) [in Bishopstone, Wilts.], 390, 595.
 eming (Fleming, Flemang, *Flandrensis*, Flandres), Mr. John le, 8, 15, 19, 20, 47, 240, 271, 287, 311, 332, 412, 453.
 Mr. Roger le, 23.
 Master Walter le, 15, 382, 702, 703.
 Henry le, 744.
 escobaldis : *see* Friscobaldis.
 ode, Geoffrey de la, 274, 393, 453, 470 bis.
 oore [Northants], 118.
 ore, Valentine de, Petronilla, daughter of, 480.
 orence [Italy], 54, 171, 180, 483, 495, 501, 504, 506, 578, 798, 803.
 orence, Rayner of, 310.
 uriasco Ranulf de, 390.
 ury, Thomas de, 390.
 uys, Ranulf de, 595.
 oick, John, 124.
 leham, Thomas de, 60.
 onte, William de, 484.
 ontele, Funtel : *see* Fonthill.
 ontenay l'Abbaye [in St. André and St. Martin de Fontenay, Calvados, France], 570.
 ontevrault [France, Maine-et-Loire], Order of, 51.
 onthill, Bishop's (Fontele) [Wilts.], 53, 165, 172, 389, 420, 421, 432-3, 595, 796.
 orburi : *see* Fordingbridge.
 orcalquier [France, Basses-Alpes], county of, 407, 555.
 orde, William de, 480.
 ordes, William de, canon of Chichester, 413.
 ordingbridge (Forde, Fordburi) [Hants], 6, 53, 69, 412, 603.
 dean of, 11.
 deanery of, 603.
 priory of St. John (Hospital), 6, 432, 797.
 orein, (Fortin), Dionisius, 702.
 John, son and heir of, 703.
 oresii, Forosii, Cursius, 503.
 Peter, 501, 503.
 prest Rights, l-lit, 392, 417, 425, 434, 437, 651, 717.
 rests of Aliceholt and Wolmer, boundaries of, 450.
 'orm, Unity of', in Man, lxxiii, 301-8.
 ormulae :
 absolution, 573.
 appropriation, 50.
 fealty, 596.
 homage, 596.
 seneschal, oath of, 262.
 orsiii : *see* Foresii.
 orster, Alice, daughter of Adam le, 322.
 ortibus, Isabella de : *see* Aumale.
 ortin : *see* Forein.
 orton, Robert de, 764.
 ank, John, 159.
 un, John le, 556.
 urde, Elias de, 557.
 Fourde, John de, 556.
 Foxcote [Hants], chapel of, 604.
 Foxham, Richard de, 556.
 Foxle, Robert de, attorney, 735, 736, 737.
 France, war with, lxxxix-xcii, 88-90, 519, 526, 778, 791, 799.
 ... kings of, Louis VIII and IX, 406 n.
 ... Philip III, Margaret, daughter of, 88 n.
 ... Philip IV, lxxxvi-xcii, 88-90, 406 n., 407, 455-6, 465-6, 485, 490-1, 510, 517, 523, 526, 547, 550, 552.
 ... his rupture with pope, xcix-cii.
 ... Isabella, daughter of, 515.
 ... Margaret, wife of, 182.
 ... sister of, 515.
 ... Nogaret, vice-chancellor of, 554.
 Franceys, Robert le, 288.
 Franciscan Order, 209, 222, 309.
 ... English provincial of, 254.
 ... proctor in Rome : *see* Porticu.
 ... property of, 254, 257.
 ... R. Warden in London, 255.
 ... church of : *see* Winchester.
 Francisci, James, 504.
 Frankelcyn, Walter le, 449.
 Frankpledge, view of, 661.
 Franks, 481.
 Frauncheville : *see* Newtown.
 Fraxino, Henry de, 717.
 Freefolk (Frisely) [Hants], 390, 594, 602, 660-1, 763.
 Frekewatre : *see* Freshwater.
 Frensham (Fermesham) [Surrey], 389, 450, 479, 536, 594, 608, 739.
 ... letters, &c., dated at, 145.
 Freshwater [I.W.], 23, 157, 600, 724 n.
 Frilende : *see* Firlende.
 Frimingham, Ralph de, 7, 29.
 Friscilono : *see* Faisolano.
 Friscobaldi Albi, society of, 520.
 ... Nigri, society of, 520.
 Friscobaldis, John, 503.
 ... Lambertucio, 501, 503.
 Frisely : *see* Freefolk.
 Frisol, William, 740.
 Frithe, Adam de la, 529.
 Frithelstock Priory [Devon], prior of, Thomas Leaute, 283.
 Frithugyth (Futheswyglia) queen of the West Saxons, 610.
 Frobury (Kingsclere) [Hants], chapel of, 143.
 Frolleburi, William de, 57, 353, 453, 480, 525, 597, 779, 782.
 ... Johanna, wife of, 591.
 Frollebury : *see* Frobury.
 Fromund, Thomas, 557.
 Froumage, 488.
 Froyle [Hants], 601.
 Fulet, Walter, 701.
 Fulton, Robert, 391.
 Fulvenne, Richard, son of Reginald, 22 bis.
 Funtanai, Roger de, 389.
 Furness [Lancs.], abbot and convent of, 788.

- Futheswyglia : *see* Frithugyth.
 Fyfield [Hants], 604.
 Fyflawest (Syferwast?), William de, 390.
- Gaetani, Benedict, cardinal-deacon of St. Nicholas, *in Carcere* : *see* Popes, Boniface VIII.
 Gaherst : *see* Garherstone.
 Gahinges : *see* Garlogs.
 Galeranus (or Anglicus) Payn, 568-73.
 Gallican Church, 534.
 Gallichare (Balrichare), John, 288.
 Gard, Richard, 748.
 Gardiner, Hugh le, 412.
 Garherstone (Gaherst), Hugh de, 412, 452.
 Garing, Wakelin, 595.
 Garlande, John, 629.
 Garlogs (Gahinges) [in Nether Wallop, Hants], 605.
 Garsias, 488.
 Garsson, Jordan, 411 bis.
 Gascony, 88, 89, 391, 486, 491, 494*n.*, 496, 517.
 ... seneschal of, lxxxvi-lxxxviii, 465-6, 488, 491.
 Gatcombe [I.W.], 122, 600.
 Gate, Henry ate (Ategate), 591.
 Gatele : *see* Yateley.
 Gatele, Hamo de, 47.
 Gateleye, J. de, 317.
 Gateway, Richard, 154.
 ... William, 546.
 Gatton [Surrey], 606.
 Gatyn, Bartholomew, 577.
 Gayte, Robert la, 170.
 Gemetico : *see* Jumièges.
 Genitiso, William de, 593.
 Genoa (Janua) 567.
 Gentilly [France, Seine], 838.
 ... letters, &c., dated at, 30, 183.
 Geoffrey, Aurifaber, 628.
 Geoffrey the Chancellor, 621-2.
 Gerard, John, 577.
 ... Stephen, brother of, 577.
 Gerardi, Abraham, 483, 501.
 ... Simon, 501.
 Gereberd, John, 522.
 Germans, king of the, 550.
 Germany (Theatonia), 805.
 Gervays, John, bishop of Winchester : *see* Winchester.
 ... Robert, 81.
 ... Roger, 81.
 ... William, 274, 453, 732.
 Ghibellines, 581.
 Giffard, Robert, 390.
 Gilbert, Gervase, son of, 703.
 ... William, son of William, 389.
 Giles the Englishman, 35.
 Gili, Albert, son of Bartholomew, 562, 569, 578, 579, 770, 802.
 Gillingham [Kent], letter dated at, 492.
 Glastonbury [Somerset], abbot and convent of, 786.
 ... abbot of, 400*n.*
- Gloucester, abbot and convent of, 34, 786.
 ... priory of St. Oswald, prior of, Richard de Bathampton, 277.
 ... Walter, constable of, 441.
 Gloucester and Hertford, earls of :
 Richard de Clare, 252, 300*n.*
 Gilbert de Clare, 58, 69, 631.
 Ralf de Monthermer, 140, 156, 174, 175.
 Gluais, William de, 9.
 Gnaveswold : *see* Knaveswell.
 Goelinnus the mason, 747.
 Godalming [Surrey], 21, 147, 174, 608.
 ... Robert, vicar of, 21.
 Godeshulle, Robert de, 556.
 ... William de, 723 bis.
 Godeworth : *see* Clatford.
 Godfrey the chaplain, 14.
 Godfrey, clerk, 452.
 Godmerefeld : *see* Dogmersfeld.
 Godshill [I.W.], 122, 296, 335, 600.
 Godstone (Wolkenested) [Surrey], 164, 606.
 Godstow [Oxford], abbess and convent of, 267.
 Godwin, earl, Gypha, wife of, 610.
 Golding, John, 36.
 Gomme, William, 677.
 Gontz, Brian, 447.
 Gonze, William de, 449.
 Gordon (Gurdon) Adam, 22, 331, 391, 395-6, 465, 522, 524, 668.
 Gore Farm [in Milton, Hants], 445.
 Gorgiis, John de, 122, 145.
 ... Ralph de, 123.
 Gorlie, Roger de, 530.
 Gosayr, Elias, 507.
 Gosport [Hants], 421, 429, 430.
 Got, Beraud de, cardinal-bishop of Albano, 198, 794, 801, 822-4.
 ... his brother : *see* Got (William).
 ... (Delgot), Bertrand de, 510, 511, 822-5.
 ... (Gotto), William Segin de, 86, 765, 792, 801-2.
 Grandison, Otto de, 548, 717.
 Gras, Nicholas le, 323, 469, 717.
 Grateley [Hants], 41, 42, 320, 604.
 Graunt, William le, 17.
 Grava (Grave), Roger de, 18.
 ... Geoffrey de la, 665-6, 756-7.
Gravamina of English clergy, 770-1.
 Grayshott (Graveschete) [in Headley, Hants], 450.
 Greatham [Hants], 601.
 'Green Wax', 206.
 Gregory, a chaplain, 452.
 Gregory, Henry, son of, of Radwinter, 322.
 Greinwille, Eustace de, 390.
 ... Gilbert de, heirs of, 595.
 Grestone : *see* Griston.
 Grindham (Trindham), Adam de, 388, 594.
 Griston (Grestone) [Norfolk], 311, 343.
 Grundersell, John de, 699*n.*
 Grymsted, J. de, 458.
 Guartino, Peter Nicholai de, 823-4.
 Gudelford, Hugh de, 47.

Guienne (*Gyrone*), duchy of, 457, 494 *n.*, 495 *n.*
 ... lieutenant of, John de St. John, 491.
 ... steward of, John de Haveringes, 491.
 Guildford [Surrey], 574, 577.
 ... dean of, 279, 324, 574, 576.
 ... deanery of, 607.
 ... church of Holy Trinity, 174, 574, 577, 607.
 ... William, rector of, 577.
 ... St. Nicholas, Luke, chaplain of, 577.
 ... Geoffrey, rector of the schools of, 577.
 ... Alan, chaplain of, 577.
 ... Peter, chaplain of, 577.
Guldedonye hill: *see* Downs, North.
Guldeford: *see* Guildford.
Guldeford, Andrew de, 172.
 ... Geoffrey de, 556.
 ... Henry de, 16, 17, 161, 177.
 ... John de, 181.
 ... Peter de, 5, 6, 248 *n.*, 264, 379, 383.
 ... R. de, 28.
 ... Richard de, 574, 576.
 Gunnings (Gunigar, Gymmynges), Nicholas de, heirs of, 595.
 ... Thomas de, 389, 501.
Gurdon: *see* Gordon.
Gussage, All Saints (Geysiche) [Dorset], 698, 701, 703.
 ... St. Andrew's, 698 *n.*
 ... St. Michael's, 698 *n.*
 Gyllete, Richard, 114.
 Gylinges, Ankerildus: *see* Eylinges.
 Gymmynges: *see* Gunnings.
 Gynstede, John de, 485.
 Gyrona: *see* Guienne.
 Gyselham, William de, 725.
 Iachard, William, 595.
 Iachemus, Hugh, 628.
 Iachfelde, Ernald de, 274.
 Iackington (Hakyn-tonie) [Kent], 383. —
 Iagarenes, 476.
 Iakyn-tonie: *see* Hackington.
 Ialdene: *see* Oldmixon.
 Iale [Hants], chapel de la, 603.
 Iale, Richard de, John, son of, 591.
 Iales, North [Suffolk], 350.
 Iales Owen [Salop], abbey of, 432, 797.
 Iales, Adam de, 258, 296, 459.
 aliwell: *see* London.
 am [Surrey], 151.
 am [Wilts.], 136, 171, 420, 431, 436, 610, 618, 625, 797.
 am [in Baughurst, Hants], 388, 593.
 ambald: *see* Annibaldi.
 amble (Hamele) [Hants], 501, 601.
 monks of, 501.
 ambledon [Hants], 94, 420, 421, 432, 434, 602, 796.
 chase at, 676.
 letters, &c., dated at, 414.
 hundred of, 593.
 Laurence, vicar of, 201.
 umbledon (Hameldon) [Surrey], 67, 68, 79, 608.

Hamelin, Geoffrey, 717.
 Hamelton (Hameledon) W. de, 19, 260, 384, 386, 391-2, 394, 398, 415.
 ... Roger de, Richard, son of, 78.
 Hampshire, 499, 507, 513-14, 522, 676, 691.
 ... bishop's manors in, 393.
 ... boundary of, 450.
 ... sheriff of, 390, 401-2, 407-8, 412, 464, 493, 519-21, 696, 704-5, 708, 719, 720, 728, 748. *See* Astone, Averingges, Brembleshete, Chigewell, Waleys, Wintonia, S. de.
 Hampton Lucy (Episcopi) [Warwick], letter dated at, 292.
 Hampton, Azo de, sons of: *see* Azo.
 ... Gervase de, 699, 700-1, 703, 704.
 ... Ralph de, John, son of, 703.
 ... William de, 700.
 Hamptworth [in Downton, Wilts.], 390, 595.
 Hamund, Richard, 761.
 Hannington (Hanyton) [Hants], 144, 158, 420, 432, 602, 618, 625, 795.
 Harbridge [Hants], chapel of, 603.
 Hardeleye: *see* Herdeleye.
 Hardicanute, king, 609.
 Harlegh, Malcolm de, 720.
 Hartley, Mauduit [Hants], 20, 23, 601.
 ... Westpall [Hants], 602.
 ... Wintney (Hurtele Monialium) [Hants], 145, 602.
 Harwedon (Hareweden), Robert de, 133 *n.*¹, 143 bis, 152, 154, 156, 164, 167, 181 bis, 838.
 ... William de, 164.
 Harwell [Berks.], 5, 389, 421, 434, 594.
 ... letters, &c., dated at 277.
 Hasburne: *see* Hurstbourne.
 Hascomb [Surrey], 608.
 Haselholt (Haseholte): *see* Hazleholt.
 Hasse: *see* Ashe.
 Hasseby, forest of: *see* Ashley.
 Hassee: *see* Ashley.
 Hastings [Sussex], Royal Chapel, 776.
 Hat, investiture by, 25, 85.
 Hatch [in Cliddesden, Hants], 602.
 Hatch (in Kingston-on-Thames) [Surrey], 151.
 Hatfeld, John de, 735, 736, 737.
 ... Nicholas de, 68, 170.
 ... William de, 108.
 Hauberdin, Reginald de, 140.
 Haule, John de, 11.
 Haunsard, James, 389.
 Hauteclere, Alta Clera: *see* Highclere.
 Havant (Havehonte) [Hants], 147, 420-1, 423, 429-30, 432, 437, 470-1, 500, 601, 609, 618, 756, 760, 794.
 Havering-atte-Bower (Haveringes) [Essex], writ dated at, 716.
 Havering, John de, seneschal of Gascony, 491. *See also* Averingges.
 ... Richard de, 19.
 Haveryngedone: *see* West Wycombe.
 Havontone: *see* Havant.

- Hayling Island [Hants], 421, 429, 430, 760.
 ... chapel of St. Peter, 166.
 ... church of Hayling, 325, 600, 610.
 ... prior of, 166.
 ... vicar of, 166.
 Haywode, Nicholas de, 557.
 Hazleholt (Haseholt) [in Droxford, Hants], 658, 759.
 Headley (Hechleham) [Hants], 391, 395, 421, 434, 601.
 ... (Hechligges) [Surrey], 606.
 Heckfield (Hegfield) [Hants], 116, 602.
 Heckley (in N. Stoucham) [Hants], 698, 699.
 Heddeshore (Eddeshore), Nicholas de, 49.
 Hedemelle, Thomas de, 460.
 ... Hugh, brother of, 460.
 Hedested : *see* Medsted.
 Hedone, Richard de, 445.
 Heges, Peter de, 734.
 Heghe, Richard de, 145.
 Heleton, William de, 21.
 Helewelle : *see* Elwell.
 Helinge : *see* Eling.
 Helion, Robert de, 484, 539, 699 *n.*, 717.
 ... Isabella, wife of, 699 *n.*
 Hellestone, Alan de, 173.
 ... (Heston), Michael de, 32, 87, 88, 104, 105 bis, 106, 116, 152, 154, 155 bis, 167, 171, 172, 590, 801, 803.
 ... Nicholas de : *see* Hellestone, Michael de.
 Helms? : *see* Hayling.
 Hempton : *see* Hinton Ampner.
 Hendeliges : *see* Binley.
 Hengham, John de, 27.
 ... R. de, 323, 331, 409, 419, 426, 464, 465, 717.
 Henham [Suffolk], 350.
 Henley, Cold [in Whitchurch, Hants], 605.
 Henly, William de, 592.
 Henry I, 439, 622.
 Henry II, 412, 622, 628, 713, 721.
 Henry III, 391, 393, 491, 584, 614 *n.*, 615, 695, 713, 721, 726-7, 740, 748, 752.
 ... clerk of : *see* Cnouch.
 ... treasurer of : *see* Lovel.
 ... tenth granted to, 361 *n.*
 ... collector of : *see* Bedeford.
 ... Eleanor, wife of, 695, 697, 706.
 Henry VIII, 452 *n.*
 Henry, standard-bearer of St. Swithun's priory, 612.
 ... William, son of, 452.
 Hensting [in Owslebury, Hants], 484.
 Henton, Eustace de, 26.
 ... Robert de, 50.
 Hentone : *see* Hinton Ampner.
 Hepenemere [in Bramshott or Liss, Hants], boundary of Wolmer Forest, 450.
 Herbert anglicus, 703.
 ... magister, 624, 626, 627, 629.
 ... son of Matthew, 388.
 ... son of Peter, 388.
 Herdeleye, John de, 706-11.
 Hereford, 397.
 Hereford, letters dated at, 241, 398, 410.
 ... bishop of, Richard de Swinefeld, 243, 398.
 ... earl of, 389, 594.
 ... and Essex, Humphrey de Bohun, earl of, 453, 455.
 Hereford : *see* Hertford.
 Herriard [Hants], 150, 293, 602.
 Herriard, Alexander de, 557.
 ... Richard de, 509 *n.*
 ... Robert de, 63 bis, 492, 525.
 'Herteburne', bailiff of, 656.
 Hertford (Hereford), Roger de, 107, 116-17.
 ... Robert de, 725.
 Hertleghe : *see* Hartley.
 Hertlepe, John de, 67, 70.
 Heryerd : *see* Herriard.
 Heston : *see* Hellestone.
 Het, J. de, 748.
 Hetheley : *see* Headley.
 Heylingg : *see* Hayling Island.
 Heytesbury, Nicholas de, 556.
 Heynow, William de, 557.
 Hichull : *see* Itchel.
 Highclere [Hants], 4, 19, 420-1, 432, 434, 605, 610, 660, 762, 795.
 ... chase at, 676.
 ... park of, 660.
 ... manor of, 593.
 ... bailiff of, 589.
 ... letters, &c., dated at, 47, 297.
 Highcliffe [in Christchurch, Hants] ; *see* Clive.
 Hindon [Wilts.], 421, 433.
 ... : *see* Slindon.
 Hinton Ampner (Hempton) [Hants], 176, 420, 431, 436, 496, 500, 501, 605, 610, 618, 760, 795, 817.
 Hinton, Little (Hynetone) [Wilts.], 420, 431, 436, 437, 618, 625, 797.
 Hiot, Robert le, aunt of, 666, 757.
 Hispania, James de : *see* Yspania.
 Hochtou, Willam de, 6.
 Hoddington (Hodyntone) [in Upton-Gray, Hants], 436, 610, 618, 641.
 Hodestone : *see* Hodson.
 Hodie, Richard, 624.
 Hodson (Hodestone) [in Chisledon, Wilts.], 660, 762.
 Hoe (How) [in Soberton, Hants], 258, 259, 339 *n.*, 737 *n.* *See also* Hoo.
 Hoggesmere [in Farnham, Surrey], 450.
 Hoke, la : *see* Hook.
 Hokeleye : *see* Ockley.
 Holdenhurst [Hants], chapel of, 603.
 Holme, St. Benet [in Horning, Norfolk], prior of, 351.
 ... East [Dorset], 448.
 Holt, John de, 142.
 Holton : *see* Houghton.
 Holwell : *see* Elwell.
 Holy Land, 474, 482, 596 *n.*, 667, 757.
 ... intercessions for the recovery of, 191-4.
 ... subsidy from spirituality for, xlix, l, lxxxiii, 109, 494, 497, 498, 501-2, 783-92, 798, 802-3.

Holy See, licences to visit, 159, 317.
 ... appeal to, 288, 332, 687, 692.
 ... delegations by, 317, 325, 413, 568.
 ... appropriation by, 345.
 Homage, form of doing, 596.
 Hongeswere, Honiggeswere [on Wey R.?
 in Farnham, Surrey], 450.
 Honte, William le, 577.
 Honteneford, boundary of Aliceholt [near
 Frensham ?], 450.
 Honterstone [in Bramshott or Liss, Hants],
 450.
 Hontone : *see* Hunton.
 Hoo : *see* Hoe.
 Hoo, Roger, lord of, 258, 489.
 ... William de (father of Roger), 258.
 ... William de (Monk), 73, 74, 75, 76.
 Hook (La Hoke) [in Kingston-on-Thames,
 Surrey], 151.
 Horapelder, 701.
 Horder, Adam le, 257.
 Hordle (Hordhull) [Hants], 603.
 Horeapeldore [? in Headley, Hants], 450,
 701 *n.*
 Horington, John de, 103.
 Horley [Surrey], 10, 606.
 Horn, Gilbert, 665, 666, 756-7.
 ... John, 748.
 Horsell [Surrey], 607.
 Horsley, West (Horseye) [Surrey], 608.
 Hortone : *see* Houghton.
 Hot, Robert le : *see* Hiot.
 Hotham, Geoffrey de, 31.
 ... brother William de, 31.
 Hothom, William de : *see* Dominican
 Order.
 Hotot (Hothot), Andrew, 595.
 ... William de, 390.
 Houghton (Houtton, Hoveton, Hoctone,
 Hottone, Horton), 155, 160, 287, 420,
 432, 436, 501, 604, 609, 618, 625 bis,
 629, 760, 795.
 Hound (Hane) [Hants], 599.
 Hovyle, Hoyvile, Philip de, 261, 274, 332,
 387, 453, 469, 470, 473, 480, 484, 489,
 525, 539, 590, 652, 675, 714-15, 779,
 802-3.
 ... Walter de, 449.
 Huberti, Duratius, 501.
 Hude, Richard de la, 594.
 Hugh the Chaplain, 5, 700.
 ... John, son of, of Southampton, 703.
 ... magister, 412.
 Hulmo, Richard de, sen. : *see* Southwark,
 master of St. Thomas' Hospital.
 ... Richard de, jun. : *see* Southwark, pro-
 curator of St. Thomas' Hospital.
 Iumfrayville : *see* Umfreyville.
 Iumphrey, clerk, 452.
 Iungary, Andrew II, king of, 128, 136.
 Iuntingdon, letter dated at, 549.
 ... archdeacon of : *see* Wotton.
 Iuntun (Hundintone, Hontone) [in Craw-
 ley, Hants], 388, 501, 594.
 Iurer, G. le, 465.
 Iursele, John de, 764.

Hursley [Hants], 16, 45, 93, 95, 110, 136,
 144 bis, 420, 432, 599, 625, 629, 640,
 761, 779, 796.
 ... letters, &c., dated at, 133-4.
 Hurstbourne Priors (Urseborne Prioris,
 Hasburne) [Hants], 10, 14, 387, 420,
 432, 436, 593, 604, 609, 656, 660, 661,
 664, 666, 667, 756, 758, 762-3, 796.
 ... Tarrant (Urseborne Regis) [Hants],
 605.
 Hurtele Monialium : *see* Hartley Wintney.
 Hurtmoor (Hurtemere) [in Godalming,
 Surrey], 608.
 Huse (Husey), Edmund, 169.
 ... Geoffrey, Walter, son of, 703.
 ... Alice, wife of, 703.
 ... Henry, wife of, 594.
 ... Henry, son of, 276.
 Husebunde, Walter, 740.
 Husey : *see* Huse.
 Husseburne : *see* Hurstbourne.
 Husseburne, H. de, Roger, son of, 500.
 Hyda (la Hyde), Adam de, 72 bis, 73, 74
 bis, 76, 286 bis, 374, 556.
 Hyde : *see* Winchester.
 Hyden Wood (in East Meon) [Hants],
 489.
 Hyldebye, John de, 557.
 Hynetone : *see* Hinton.
 Ibsley (Ible) [Hants], chapel of 603.
 Ichene, Nicholas de, 453, 465, 590, 717.
 'Ilderude' [near Chidden, Hants], 489.
 Ileg, Adam de, his executor, Adam de
 Ileg, 733.
 Imbeschate : *see* Empshot.
 Imuld, James, 699.
 'Indicavit', writ of, 772.
 Induction, xlv.
 Ingolf, Robert, 484.
 Institutions, &c., register of, 1-181.
 Insula, Alexander Dwele de, 160.
 ... Baldwin de, 122.
 ... Edmund de, 8.
 ... John de, 7, 177, 328, 335, 730, 749.
 ... Peter de, 22, 25, 731.
 ... Richard de, 48.
 ... Walter de, 699, 725, 726.
 ... Matilda, his wife, 726.
 ... William de, 556.
 Ireland, 669.
 Irish cloaks, 338.
 Iseldon, Walter de, 11.
 Islep, Henry de, 146.
 Isombard, James, 701-2.
 Isomberd, John de, 701.
 Itchel (Hichull) [in Crondal, Hants], 387,
 593.
 Itchin, river [Hants], 652, 718, 741.
 Itchin Abbas (Ychene) [Hants], 54, 189 *n.*,
 247, 586 *n.*, 605.
 Itchin-Stoke [Hants], 149, 605.
 Itchene : *see* Ichene.
 Ivingho, Ralph de, 180, 329.
 Ivinghoe [Bucks.], 180, 388, 390, 420-1,
 432, 434, 462, 593, 609, 797.

- Irvinghoe [Bucks], chase in, 676.
 ... hundred of, 676.
 ... priory of, 432, 797.
 ... prioress and convent of, 28, 462.
 Jack (Jake), merchant, called, 578.
 Jacob, R., son of, 28.
 Jacobi, John (*Vanius*), 501, 503.
 James, friar preacher, 620.
 Jerusalem, 481.
 ... patriarch of: *see* Anaps.
 ... hospital of St. John, of knights of, 481, 623-5.
 ... prior of, 14.
 ... William de Henle, 624, 626-7, 629, 735-8: *see* Tothale.
 ... Order of St. John of, 199, 477, 555.
 ... king of, Charles of Anjou, 406, 407.
 Jew, Benjamin Benedict the, 401, 657.
 John, carucator, 288.
 ... clericus, 288.
 ... the dean, niece of, 666, 757.
 ... king, 740-1.
 ... charter of homage to Innocent III, lix, 669.
 ... his widow, Isabella of Angoulême, 300 *n.*, 746 *n.*
 Jumièges [France, Seine inférieure], procurator of abbey of, 19.
 Justin, Audrien (? Andrew), 723 bis.
 Kalawun, sultan of Egypt, lxxxiii, 481.
 Kalenge, Ralph de la, 116.
 Kandale, Jordan de, 489.
 Karesbrok: *see* Carisbrooke.
 Karleton, William de, 64, 725.
 Karswelle: *see* Caswell.
 Kasauton: *see* Carshalton.
 Katerington: *see* Catherington.
 Kay, William, prior and sub-prior of Mottisfont: *see* Mottisfont.
 Kelme, Peter de, 26.
 Kempshot [in Winslade, Hants], 602.
 Kenilworth [Warwick], prior and convent of, 787.
 Keninges: *see* Caningges.
 Kent, 393.
 ... earl of: *see* Bayeux, Odo bp. of.
 ... shire-moot of, 632.
 Kentes, Kenteys, John, 367 ff.
 Kerink, Oger de, 175.
 Kernebriggess: *see* Curbridge.
 Kersaulton: *see* Carshalton.
 Keycestre: *see* Leycestre.
 Khalil, sultan of Egypt, lxxxiii, 476, 481.
 Kidwelly (Kedwelle) [co. Carmarthen], letter dated at, 416.
 Kilham: *see* Culham.
 Kilmeston (Culmestone) [Hants], 389, 501, 594-5.
 Kimpton (Kumeton, Cometone) [Hants], 124, 159, 167, 169, 420-1, 432, 433, 604.
 ... letters, &c., dated at, 36.
 King John, 123.
 Kinges, Jordan de, 617.
 Kingeston, Hugh de, 118.
 ... (Kyngeston), Henry de, 189.
 ... Jordan de, 343.
 King's Bench, chief justice of, 331 *n.*
 King's Somborne: *see* Somborne.
 Kingsclere [Hants], 123 *n.*, 602.
 Kingston-on-Hull [Yorks], 521.
 Kingston-on-Thames [Surrey], 118, 150, 508, 607.
 ... vicar of, Richard, 151.
 ... merchants of, 151.
 ... letters, &c., dated at, 69.
 Kingsworth: *see* Worthy, King's.
 Kirkebi (Kyrkeby), John de, 62, 63 *n.*, 116, 122, 323, 415, 464, 651, 717.
 Knaveswell (Gnaveswold) [in Langton Matravers, Dorset], 446, 448.
 Knighton [in Newchurch, I.W.], 123.
 Knights' Fees, lii, 387, 421, 592, 596.
 Knolle, Richard de: *see* Cnoel.
 Knoyle, East (Cnoel) [Wilts.], 420-1, 429, 430, 432-3, 456, 517, 618, 660, 739, 762, 796.
 ... chase at, 676.
 ... bailiff of: *see* Farham, Gervase de.
 ... hundred of, 676.
 Kumbé: *see* Cumbe.
 Kumeton: *see* Kimpton.
 Kylham: *see* Culham.
 Kylkenny, Andrew de, 381.
 Kynegillus, king: *see* Cynegils.
 Kynewaldus, king: *see* Cenwalch.
 Kyrk: *see* Kirkeby.
 Lacussie, Reymund de, 488.
 Lacy, Henry de: *see* Lincoln.
 ... Robert de, 96, 99-104.
 Lainston (Leynestone, Lenistone) [Hants], 500, 593, 599.
 Lambedone, Andrew de, 665, 756.
 Lambeth (Lameheth) [Surrey], 35, 356 *n.*, 608.
 Lammere: *see* Lomer.
 Lamore, Richard de, 374. *And see* More.
 Lancelevy: *see* Lonecleve.
 Langediton: *see* Ditton, Long.
 Langeford, John de, 395.
 ... Roger de, 78.
 Langestok, John de, 367-70.
 ... Walter de, 556.
 Langeton, J. de, 527.
 ... Walter de, 37, 47.
 Langgestoke: *see* Longstock.
 Langley [in Liss, Hants], 450.
 Langres [France, Haute Marne], bishop of, 455.
 Langton-Matravers [Dorset], 446, 448-9.
 Laon [France, Aisne], canon of, 558.
 Lasham (Lassam) [Hants], 16, 31, 148, 149, 311, 601.
 Latelegh, Letteley: *see* Netley.
 Latimer, William le, 161.
 Laverstoke [Hants], 58, 348, 350, 602.
 Lavington, Hugh de, 30.
 Lazarii, Hubaldus, 671.

Leamnerestone : *see* Limerstone.
 Leatherhead [Surrey], 21, 32, 160, 607.
 Leaute, Thomas, 283 bis.
 Lebel, William, 701.
 ... Alice, his wife, 701.
 Lecchelade, Walter de, 250.
 Lecford, Adam de, 50.
 ... John de, monk of St. Swithun's, 251.
 ... John de (rector of Itchin), 247, 310, 329, 330.
 ... Richard de, 7.
 ... Roger de, 496.
 Lech, William de, 385.
 Leckford [Hants], 604.
 Ledeburi, William de, 268.
 Ledred : *see* Leatherhead.
 Lega, Maurice de, 390, 596.
 Legford : *see* Lecford.
 Legh Militis : *see* Angersleigh.
 Leicester, Robert of Mellent, earl of, 441.
 Leigh [Surrey], 607.
 Leighton super Bromswold [Huntingdon], church of, 97.
 ... vicar of, 97.
 ... manor of, 96.
 ... stall in Lincoln Cathedral, 96 et seq.
 Lek (Leke), John de le, 21, 41.
 Le Mans [France, Sarthe], Marsilius, canon of, 573.
 Leminton, Thomas de, 717.
 Lemovica : *see* Limousin.
 Lengleys, Richard, 163.
 ... Hugh, 163.
 ... : *see also* Anglicus.
 Lenistone : *see* Lainston.
 Lent, judicial proceedings in, 445.
 Leo, son of Haithum : *see* Armenia.
 Leowyn, Alwara, wife of, 610.
 Letters contained in Register, lxix-lxx, lxxix-lxxxii.
 Leventone, Thomas de, 453.
 Levestone : *see* Lainstone.
 Levintone (Loventone), 388, 593.
 Lewes [Sussex], priory of, 683.
 ... archdeacon of : *see* Berghestede (Thomas).
Lex Falcidia, 290.
 Leycester (Keycestre), John de, 36, 521.
 ... Nicholas de, 147.
 ... Peter de, 69, 725.
 ... Richard de, 702.
 Leydean [in East Meon, Hants], 489.
 Leye, John de la, 143.
 Leygh, Adam atte (Attelighe), 667, 756, 758.
 ... : *see also* Lega, Legh.
 Lichfield [Staffs.], 383.
 ... canons of : *see* Barton P. de Lacy, Florence.
 Liel, John de, 3.
 Lights, maintenance of, 82.
 Lillebon, John de, 699.
 Limerstone (Leamnerestone) [in Brighthelmston, I. W.], 423, 600.
 Limisy, Ralf (Edmund) de, 441.
 ... Robert de, prior of St. Cross, 626-7.

Limousin (Lemovica) [France], 487.
 Limpsfield (Limenesfeld) [Surrey], 606.
 Lincoln, letters, &c., dated at, 10 bis.
 ... St. Catherine's by, prior and convent of, 787.
 ... bishop of, 97, 112, 180.
 Robert Bloet, 441.
 Oliver Sutton, 101, 109, 256, 292, 293, 297, 501, 503-6, 783-4, 798, 802-3.
 John Dalderby, 101.
 ... canon of, 809.
 ... dean of : *see* Wylebi.
 ... diocese of, 797.
 ... sub-dean and chapter of, 103.
 ... prebend of : *see* Leighton.
 ... cathedral, vicar choral of : *see* Roppeelee.
 Lincoln, earl of, Henry de Lacy, 88 n., 548-9.
 Lingewre, Hugh de, 411.
 Lingfield [Surrey], 48, 606.
 Linkenholt [Hants], 34, 605.
 Liskered : *see* Lyskyret.
 Liss [Hants], 601.
 ... (Losihoke), boundary of Wolmer Forest, 450.
 Litchfield (Ludeshulne) [Hants], 605.
 Litigation, lxiv-lxvii.
 Littlebury, Robert de, 738.
 Littleton (Litletone) [Hants], 436, 618, 761.
 ... church of St. Katherine, 437, 599, 618, 625.
 Llanrwst (Thlanrug) [Carnarvon], letter dated at, 409.
 Llanthony *prima* [Monmouth], prior and convent of, 787.
 Llantonny [Gloucester], prior and convent of, 53.
 Llewellyn, son of Griffin, prince of Wales, 241, 397, 631, 636, 638.
 ... David, his brother, 631.
 Lockeridge (Lokengga) [in Overton, Wilts.], 389, 594.
 Lodsworth (Lodeswyk) [Sussex], letters dated at, 196, 243, 396.
 Lokengga : *see* Lockeridge.
 Lombardy, 563, 567.
 Lomer, Lammere [in Corhampton, Hants], 543, 601.
 London, 94, 111, 320, 364, 456, 457, 463, 482, 494, 496, 507, 517, 766, 767, 772, 797, 803, 811, 814.
 ... letters, &c., dated at, 52, 58, 59, 62, 198, 200, 206, 277, 353, 355, 484, 506, 825.
 ... suburbs of, 111.
 ... sheriff of, 464.
 ... Council of, 207, 218.
 ... Bridge, 60, 541.
 ... Newgate Prison, 464.
 ... Holywell priory, Shoreditch.
 prioress and covent of, 315.
 nuns of, 507.
 ... the New Temple, 196, 442, 444, 478, 483, 798, 802, 810, 812, 825.
 ... Tower of, 459, 460-1.

- London, constable of, 460.
 ... churches of:
 ... All Hallows the Less, Thames Street,
 420, 432, 797.
 ... St. Andrew's, Holborn, rector of, 461.
 ... Saint Giles [Holborn], hospital of,
 507.
 ... St. Magnus, 60.
 ... St. Martin-le-Grand, 777.
 ... dean of: *see* Sabaudia.
 ... St. Mary-le-Bow, 814.
 ... St. Paul's, canon of: *see*
 Colingeham.
 Luo.
 Ros.
 ... chancellor of, 316, 459, 530 *n.*
 ... : *see* Ivinghoe.
 ... dean of, 109, 530 *n.*
 ... R. dean of, 197.
 ... prebendary of Cadington Major,
 331 *n.*
 ... treasurer of, 530 *n.*
 ... archdeacon of, 324: *see* Ros.
 ... bishop of, 315 *n.*
 ... Richard de Beaumes, 441.
 ... Richard de Gravesend, 111, 196,
 241, 297, 396, 474, 483, 765, 799, 801.
 London, Andrew of, prior of St. Swithun's,
 Winchester, 400 *n.*, 614, 643-7.
 ... Hugh de, 95.
 ... John de, 280.
 ... Richard de, 556.
 ... Robert de, 367-70.
 ... William de, 766.
 Lonceleve, John, 388.
 Lonesberg [? in Froxfield, Hants], boundary
 of Wolmer forest, 450.
 Longparish (Mideltton) [Hants], St.
 Nicholas, 172, 604, 804-21, 830-5.
 Longstock (Langgestoke) [Hants], 604.
 Longwood [in Owslebury, Hants], 652,
 718.
 Lood, Johanna, 387.
 Lorica, Roger de, 515.
 Lorraine, 555.
 Losignano: *see* Lusignan.
 Lovekin, Roger de, 118 bis.
 Love Lane (Lovelan) [in Chipstead,
 Surrey], 157.
 Lovel, John, 411.
 ... Philip, 727.
 Loventone: *see* Levintone.
 Loveraz, Richard, 163.
 Loveton, Nicholas de, 55 bis.
 Luca [Italy], merchants of, 520, 671.
 Luo, John de, 502.
 Lucy, Godfrey de, 741. *See also* Win-
 chester, bishops of.
 Luda, William de, treasurer of Edward I:
see Ely, bishop of.
 Lude, William, 69.
 Ludeshulne: *see* Litchfield.
 Luletone, Michael de, 701.
 ... Alice, his wife, 701.
 Lund, Gregory de, 412.
 Lung, Robert de, 653.
 Lusignan (Losignano), Aymer de: *see*
 Winchester, bishops of.
 ... Hugh, of, count of La Marche, 300 *n.*,
 746 *n.*
 ... Severicus de, 814.
 Lutlone, William de, 133 *n.*²
 Lutone, William de, 520.
 Lyaleburi, Nicholas de, 19.
 Lyle, manor of: *see* Swainstone.
 Lymesi: *see* Limesi.
 Lymington (Lemetone) [Hants], chapel of,
 603.
 Lyndhurst [Hants], 458, 603.
 Lyngefeld: *see* Lingfield.
 Lynkeuold, Lynkewolde: *see* Linkenholt.
 Lyntford, A. de, 42, 43.
 Lyons [France, Rhône], 555.
 ... canon of, 511.
 ... Council of, 7, 9, 33, 61, 86 *n.*, 91,
 201 *n.*, 202, 250 *n.*, 320, 348, 350, 351,
 360, 362, 478, 678, 687, 804, 836.
 Lyre [France, Eure], letters dated at, 263,
 393.
 ... abbot and convent of, 49, 122, 310, 312.
 ... abbot of, 393.
 ... Ralph, abbot of, 311.
 ... Robert, abbot of, 263.
 ... convent of, proctor of, 25, 49.
 ... proctors of:
 Nicholas Bynet, 263, 393.
 Fulco de Bernayo, 123.
 John Pontin, 145-6.
 Lyskyret (Lyskeret), Henry de, 95, 110 bis,
 148, 838.
 ... Paganus de, treasurer of Wolvesey, xxi,
 16, 40, 45, 186, 245, 246 bis, 274, 285 *n.*,
 329, 330 bis, 331-2, 452, 465, 469, 473,
 495, 707-8, 779, 833.
 Lysurs, William de, attorney, 735, 736,
 737.
 Mackney (Makeneye, Mackema) [in Bright-
 well, Berks.], 713.
 Mackney (Makeneye), John de, 4, 665,
 756.
 ... Ralph de, 390, 713.
 ... William (son of Ralf), his grandson,
 lxx, 595, 713, 735-8.
 ... William (his father) and Cecily his
 wife, 402, 403.
 Magna Carta, lix, 584, 777.
 Magnach, John de, 39, 55.
 Maidestane: *see* Maydenestane.
 Mainsbridge [now Swaythling in South
 Stoneham, Hants], hundred of, 593.
 ... [now Townhill, in South Stoneham,
 Hants], 717.
 Makeneye: *see* Mackney.
 Malabranca, Latino, cardinal-bishop of
 Ostia and Velletri, vi, 375.
 Maledone (Meledone), John de, 103 bis.
 Maleford, Roger de, 621.
 Malemeins, Nicholas, 507.
 Malet, R., 708.
 Malling, South, (Suthmallingham) [Suss.],
 letter dated at, 310.

- Malone, Stephen, 169.
 Maltravers, John, 447.
 Malvern, Great [Worcester], prior of: *see* Ledeburi.
 ... other officials of, 268.
 ... priory of, 316 *n*.
 Man, Nicholas le, 288.
 Manchester [Lancs.], 86.
 Mandeville, Peter, 665, 756.
 ... Richard de, 91 bis.
 Manetus, a merchant, 803.
 Maniseno, Henry de, 116.
 Mannesbrugges: *see* Mainsbridge.
 Manumissions, 154, 274, 414, 546, 590.
 Mapledurham [in Buriton, Hants], 5, 108 bis, 118, 420, 429, 432, 437, 601, 794.
 ... letter dated at, 72.
 Marche, la, count of: *see* Lusignan.
 Marcheis, Roger, 702.
 Marchia, William de, 23, 724; *and see* Bath and Wells, bishop of.
 Mardene, Robert de, 579.
 Mare, Peter de la, 467.
 Marescallus, John, 577.
 ... Walter, sister of, 666, 757.
 ... William, 480.
 Maresoll, John le, 653.
 Maret, Henry, 500.
 Margam [Glamorgan], abbot and convent of, 786.
 Marlborough (Marleberges) [Wilts], 389, 594.
 Marleburg, John de, 22 bis, 40.
 ... William de, 556.
 Marmyon, Roger de, 557.
 Marshal, Earl: *see* Norfolk, earl of.
 ...; *see also* Marescallus.
 Martha, Roger, son of, 700.
 Marwell [in Owslebury, Hants], 421, 433, 746, 749.
 ... letters dated at, 12, 44, 48, 83, 94, 95, 162-6, 167, 260, 262, 590, 726, 746.
 ... chantry of, xxxi, 40, 98, 172, 176.
 ... chaplains of, 317, 420, 432, 599, 796.
 ... Richard, 314.
 ... Richard de Spineto, 484.
 ... the Holte in the Park, 153.
 Massa Maritima [Italy], 682.
 Masses, foundation for, 83.
 Matthew, Herbert, son of, 388.
 ... Walter, son of, 703.
 Mauduit, Warin, 163.
 Mauri, Richard: *see* Christchurch, priors of.
 Maydenstane, Edmund de, 16, 31, 47, 185, 311, 343, 770, 817.
 ... Robert de, 17, 25 bis, 47, 70, 201, 254, 343, 496, 768.
 ... Thomas de, Pores of, 56, 85, 770.
 Maydewelleghie (Maydeneleghe), Richard de, 698-9.
 ... Havis, his wife, 698-9.
 ... Ralph and John, his brothers, 699.
 Mayner, Hugh, 699.
 Meece [Arabia], 481.
 Medici, Aliottus, 501.
 Mediolano, Guidotto de, 809.
 ... Raynaldo de, 558.
 Medsted (Medested, Hedested) [Hants], 390, 500, 595.
 Meldone: *see* Maldone.
 Meleford, John de, 287.
 Mellent, Robert, earl of: *see* Leicester.
 Melsa, Robert de, 740.
 Membiry, Maurice de, 480.
 Menavia, Aldebranduchius de, 829.
 Menes, Gefmanus de, 452.
 ... Philip de, 556. *See also* Munes.
 Menestoke: *see* Meonstoke.
 Menona (or Mutina), Nicholas de, 248, 249, 264.
 Meon, East [Hants], 5, 6, 29, 104 bis, 174, 402, 420, 421, 432, 500, 602, 610, 618, 625, 796.
 ... manor of, 390, 407, 421, 424, 434, 452, 595, 622, 667, 716, 719.
 ... chase in, 676.
 ... hundred of, 421, 434, 676.
 ... letters, &c., dated at, 15, 287.
 ... West [Hants], 61, 165, 325, 420, 431, 436, 500, 602, 610, 618, 760, 794, 838.
 Meonstoke (Menestoke) [Hants], 53, 105, 172, 258, 407, 420, 424, 432, 602, 667, 781, 794.
 Mercerii, Martin, 488.
 Merdon (Merdone) [in Hursley, Hants], 319, 390, 421, 433, 595, 609, 626, 629, 657, 758.
 ... chase at, 676.
 ... letters dated at, 14.
 Merewell: *see* Marwell.
 Merewell (*alias* Wodelock), Henry de: *see* Winchester, St. Swithun, priors of.
 ... Nicholas de, sub-prior of Winchester, 71-7, 284-5, 662-3.
 ... Richard de, 556.
 Mèrignac [France, Gironde], letters, &c., dated at, 29, 333, 469.
 Merlawe, John de, 556.
 ... Ralph de, 322.
 Merleberg: *see* Marleburg.
 Merrow (Merewe) [Surrey], 28, 462, 608.
 Mersteham, William de, 26, 27.
 Merton [Surrey], 607.
 ... prior and convent of, xxv, 12, 19, 71, 94, 106, 122, 150, 159, 174, 574.
 ... prior of, 324.
 ... Edmund, 106.
 ... canons of, 324.
 Merton, Richard de, 19, 676.
 Messenger, Austin, of Burnham, 591.
 Messeyo, Noele de, 572.
 Mettingham, John de, 697, 725, 737.
 Micheldever [Hants], 604.
 Micheldevere, Robert de, 557.
 Michelmersh [Hants], 24, 25, 201, 343, 420, 432, 436, 501, 604, 609, 618, 625, 760, 795.
 Mickleham [Surrey], 607.
 Middleton, John de, 110, 660, 762.
 Middlesex, archdeacon of, 280, 316, 459.

- Midelton : *see* Longparish.
 Midlington, Richard de, 665, 667, 756-7.
 ... Hamo, his son, 667, 757.
 Milbarrow Down (Melleborewe) [in Beau-
 worth, Hants], 652, 718.
 Millbrook (Mulebrok) [Hants], 170, 420,
 432, 436, 599, 610, 618, 621, 761, 795.
 Milda, Walter, son of, 700.
 Milford [Hants], 603.
 Milton [Hants], chapel of, 603.
 Mineur, Walter le, 740.
 Minstead [Hants], 169, 603.
 Mislingford (Mostlingford) [boundary of
 Bishop's Warren, in Soberton, Hants],
 652, 718.
 Mitcham [Surrey], 47, 607.
 Modiam : *see* Weymouth.
 Moes, Roger de, 714-15.
 Moine, John le, cardinal-priest of SS. Mar-
 cellinus and Peter, 547.
 Molenda : *see* Molepdino.
 Molendino, Elias de, 500.
 ... John de : *see* Mackney.
 ... (Molenda), Philip de, 489, 594.
 Moltone (Multon), Roger (Richard?) de,
 24 bis, 320 *n.*, 697, 706-8.
 Monemue, William de, 15, 616.
 Montag, William, John, son of, 653.
 Montealta, John de, 419.
 ... Robert de, 166.
 Monte Claro, Fraigoto de, 671.
 Montefalco [near Perugia, Italy], letter
 dated at, 248.
 Montefiore, Gentile di, cardinal-priest of St.
 Martin in *Montibus*, 106.
 Monte Gangerii, William de, 39.
 Monte Hermerii, Ralph de : *see* Gloucester,
 earls of.
 Monte Nigro, Richard de, 804, 806, 809-
 12, 814-15, 818.
 Montibus Burgundie, John de, 185.
 Montimer, Nicholas de : *see* Menona.
 Monxton (Anna de Becco) [Hants], 604.
 Morand, John, 655.
 Morden [Surrey], 7, 8, 117, 607.
 ... Steeple [Cambs.], 420, 432, 797.
 More (Mora), Algarus de la, 740.
 ... Harding de la, 740.
 ... Ralph de la, William, son of, 703. *See*
also Lamore.
 Morensis : *see* Norays.
 Morestead [Hants], 420, 432, 437, 665.
 ... chapel of, 29, 599, 625, 795.
 Morhake, Juliana de, 98.
 Moringges : *see* Mourenx.
 Morstede, Robert de, 666, 756.
 Mortimer, E. de, 32, 173.
 ... Henry de, 32.
 ... Roger de, 133 *n.*, 458 *n.*
 ... William de, 458.
 Mortlake (Mourtelage) [Surrey], 190, 474.
 ... letter dated at, 477.
 Mortmain, Statute of, 774.
 Morton (Norton) [in Dinton, Bucks.], 421,
 434, 506.
 Mortuo Mari : *see* Mortimer.
 Mossewell, Roger de, 465.
 Mota Amaneus de, 558, 575.
 Motes, Oliver, 452.
 Motesfont, John de, 122.
 ... Robert de, 176.
 Motings, John, 143.
 Mottisfont (Moteslunte) [Hants], 284, 604.
 ... prior and convent of, xxx, 6, 60, 94,
 113, 122, 283, 318, 366-71.
 ... prior of, Henry de Winton, 283, 366,
 367, 368, 369.
 ... Thomas de Berton, 60 bis, 366, 367,
 368, 370, 371.
 ... William Kay, 94, 367, 371 *n.*
 ... subprior of, 60.
 ... William Kay, 94, 367-71.
 ... subprior and canons of, proctor of,
 Robert de Cranlee, 369, 370.
 Mottiston [I. W.], 44, 650.
 Mourenx (Moringges) [France, Basses-
 Pyrénées], writ dated at, 470.
 Mourtelage : *see* Mortlake.
 Moyne, Bernard le, 665, 666, 756. *See*
also Morstede.
 Mozzi, Mozis, Thomas and Vannus, 506.
 ... company of, 578, 788, 798.
 Muchelmareis : *see* Michelmersh.
 Mulebrok : *see* Millbrook.
 Mulebrok, Guy de, 732.
 Muleford, John de, 278.
 ... Roger de, 557.
 Multon : *see* Moltone.
 Munes, Geoffrey de, 261.
Muraglia, 203.
 Murro [Italy], Lawrence, archpriest of,
 809.
 Murrone, Peter de : *see* Popes—Celestine V.
 Mutina : *see* Menona.
 Myrchet, John de, 595.
 Nailstone (Nayleston) [Leicester], 112.
 Naples [Italy], 828.
 ... Bulls dated at, 505-6.
 ... kingdom of, 563.
 Nately Scures (Natteley Comes) [Hants],
 603.
 Neapoli, Berard de, notary apostolic, 804,
 813-14, 820, 831-2.
 Nedeham, Richard de, proctor at Roman
 Court, 357, 360 *n.*
 Nepos, Nicholas, 571.
 Netley (Letely) [Hants], 599.
 ... abbey of Saint Edward, 797.
 ... prior and convent of, 432, 539.
 Newark (Novus Locus) [in Send, Surrey],
 prior and convent of, xxvi-xxviii, 3, 35,
 119-21, 176, 245, 432, 451 *n.*
 ... prior of, John, 451, 797.
 ... priory of, visitation of, 119-21.
 ... letters dated from, 108, 119, 121, 139,
 146.
 Newbury (Nieuburi, Nywbury), Adam de,
 10.
 ... John de, 556.
 ... Ralph de, 21.
 Newcastle-under-Lyme [Stafford], 383.

- Newchurch [I. W.], 145.
 Newdegate [Surrey], 607.
 Newent, John de, 66.
 Newminster: *see* Winchester (Hyde Abbey).
 Newnham [Hants], 602.
 Newport (Neuport) [I. W.], 350.
 Newton [I. W.], church of St. Michael:
 see Niton.
 Newton Stacey (Newton-juxta-Barton)
 [Hants], 390.
 Newton Valence (near Alton) [Hants],
 138 bis, 156, 175, 601.
 Newtown [in Southampton, Hants], 701,
 702, 703.
 ... Neweland in, 703.
 Newtown (Frauncheville) [in Calbourn,
 I. W.], 671.
 Newtown, near Newbury (*Nova Villa*)
 [formerly in Burghclere, Hants], 421,
 434.
 Nicholas, called Nepos, 571.
 ... magister, 626.
 ... Ralph, son of, 749.
 Nicholey, John, 577.
 Nicole, John, 592.
 Nigella, Simon de, 24.
 Niton (Nyweton) [I. W.], 17, 25, 122, 146,
 177, 310-12, 600.
 Niweton: *see* Newtown.
 Niweton, John de, 145.
 Nogaret, William de, 554.
 Nonne Eton: *see* Nuneaton.
 Norays (Norreys), Geoffrey le, 286 bis.
 ... (*Morensis*), Ralph le, 595.
 ... Richard, heirs of, 389.
 ... William le, 40, 177.
 Norbiton (Norbelton) [in Kingston,
 Surrey], 151.
 Norbursedone: *see* Bursledon.
 Norfolk, 812.
 ... Roger Bigod, earl of, marshal, 389,
 453 *n.*, 490, 594.
 Norman monks, 520.
 Normandy, 485, 572.
 Norreys: *see* Norays.
 Northampton, 242, 244, 396.
 Northburi, 436, 618.
 Northerne, Stephen le, 577.
 Northmay, John, 507.
 Northwode, Roger de, 408.
 Northwolve, John de, cellarer of St.
 Swithun's, Winchester, 9, 677 *n.*
 Norton: *see* Morton.
 Northwaltham: *see* Waltham, North.
 Norway, king of, Hako V, 481.
 Norwich (Northewyco), 307.
 ... diocese of, 350, 351.
 ... priory of, 681.
 ... archdeacon of, Thomas, 31, 33.
 ... bishop of, 280.
 Walter Sufield, 361 *n.*
 Norwich taxation, 279, 361.
 Norwood [in Esher, Surrey], 421, 434.
 Nostell [York, W. R.], St. Oswald's, prior
 and convent of, 788.
 Notaries: *see* Peter, Gilli, Neapoli, Sancto
 Victore, Guartino, Vico, Staunford,
 Preston.
 Notehangre: *see* Nuthanger.
 Notekin, Peter, 288.
 Notselling, Notesilling: *see* Nursling.
 Notfeud: *see* Nutfield.
 Nottingeham, Hugh de, 354.
 Notley [in Long Crendon, Bucks.], letter
 dated at, 306.
 Nottele: *see* Nutley.
 Nova Villa: *see* Newtown.
 Novario, Guido de, 271.
 Novi Locī, prior and convent: *see* Newark.
 Noysons, Robert, Benedicta, daughter of,
 703.
 Nuneaton (Nonne Eton) [Warwick],
 prioress and convent of, 51, 161.
 Nunton, Baldric de, 480.
 Nursling [Hants], 8, 36, 133, 311, 412,
 420, 432, 436, 618, 621, 665, 756, 761,
 795.
 Nutheld (Notfeud) [Surrey], 47, 606.
 Nuthanger (Notehangre) [in Eechinswell,
 Hants], 28 bis, 104, 133, 420, 432.
 Nuthelye, Philip de, 557.
 Nutley (Nottele) [Surrey], 60.
 Nutley [Hants], chapel of, 605.
 Nutsillinge, Nutsellinge: *see* Nursling.
 Nyweton: *see* Niton.
 Oakley, Church [Hants], 68, 602.
 Oakwood (Ecwode, Oewod) [Surrey], 40,
 67.
 ... John de Marleberg, perpetual chaplain
 of, 67.
 Ockham [Surrey], 175, 608.
 Ockley [Surrey], 607.
 Odiham [Hants], 603.
 ... letters dated from, 548 *n.*
 ... castle of, constable of, 509.
 Odo, bishop of Bayeux, 634.
 Odorici, Gaitano, 501.
 Oliver, Peter, 252.
 Onelle, Philip de, 500.
 Offa, king of Mercia, 384 *n.*
 Oilli (Eulicer), Nigel de, 441.
 Oldmixon (? Haldene, Eldemugne) [in
 Hulton, Somerset], 389, 595.
 Orange (*Aurasica*) [France, Vaucluse],
 principality of, 555.
 Orchard-Portman [Somerset], 595.
 Orchard, Baldwin de, heirs of, 390, 595.
 Orders, letters of, 35.
 Orleans [France], 165.
 Orsmi, Matthew, cardinal-deacon of St.
 Mary's in Porticu, 254, 257, 554, 580.
 ... family, 581.
 Orvieto [Italy], vi.
 ... letters dated at, 93, 254, 272, 373, 375,
 376 *ter*, 382, 477-8, 640.
 ... abbey of S. Severo, letters, &c., dated
 from, 81, 191.
 Oseney [Oxford], abbot and convent of,
 787.
 Ossyntone: *see* Ovington.

- Ostia and Velletri, cardinal-bishop of, 375.
 Otford (Otteford) [Kent], 196, 197.
 Otterbourne [Hants], 599.
 Otton, cardinal: *see* Popes—Adrian V.
 Overton [Hants], 78, 159, 420, 432, 527, 602, 765, 795.
 ... Iterius, rector of: *see* Engolisma.
 ... manor of, 390, 434, 660, 763.
 ... chase in, 676.
 ... hundred of, 387, 421, 434, 593-4, 676.
 ... with Alton Priors [Wilts.], 39, 420, 431, 609, 625, 797.
 Overton, Hugh de, 94.
 ... Richard de, 78, 527, 765.
 ... Walter de, 764.
 ... William de, 153, 472, 484.
 Ovington (Swyntone, Ossyntone) [Hants], 38, 420, 431, 436, 500, 605, 659, 761-2, 795.
 Ower (Ore) [in Fawley, Hants], 421, 424, 433, 599.
 Owslebury (Essebere) [Hants], 599.
 Oxford, St. George's in the Castle, 777.
 ... Balliol College, cix.
 ... Oriel College, cxii-cxiii.
 ... Queen's College, 695, 699 *n.*
 ... provosts of:
 Bainbridge, 695.
 Langton, 695.
 Magrath, 695.
 ... archdeacon of, 293, 297.
 ... Council of, 207, 217, 218, 238, 273, 292, 293, 304, 312, 451, 767.
 ... Dominicans in, lxxii-lxxv, 302.
 ... Itinerant judges at, 300.
 ... University, lxxii lxxvi, 158, 165, 356 *n.*, 442.
 ... chancellor, masters, and scholars of, 205, 301, 304, 442.
 ... Congregation of, 307.
 ... visitation of, 304.
 Oxfordshire, sheriff of, 714-15.
 Oxted (Oksted) [Surrey], 66, 70, 180, 512, 606.
 Oysel, William, 500. *See also* Eysel.
- P. (deceased), 474.
 P. master, clerk, 309.
 Paddington (Patingdene) [in Abinger, Surrey], 22 bis.
 Padwell (in Southampton), 700.
 Paganelli, Nicholas, 671.
 ... Orlandius, company of, 671.
 Paganus, called Anglicus or the Saracen, or Galeranus, 568-73.
 Page, John, 257.
 ... Robert, attorney, 735, 737, 738.
 Pagham [Sussex], letter dated at, 829.
 Palermo [Sicily], archdeacon of, Peter de Theano, 271.
 ... cathedral of, 562.
 Palestrina [Italy], cardinal-bishop of: *see* Beaulieu.
 Palmer, Walter le, 703.
 Pandulf, papal subdeacon, 669 *n.*, 670.
 Panon, John, son of Philip, 29.
- Papal Nuncio: *see* Vesano.
 Paris [France], 31, 165, 261, 453 *n.*, 571-2.
 ... letters dated at, 150, 155-6, 454, 488, 492.
 ... Porte St. Marcel, 838.
 ... bishop of, 261.
 ... Stephen (Tempier), 303.
 ... masters of, 302.
 Parker, John le, William, son of, 479.
 ... William, father of, 479.
 Parley [Hants], chapel of, 164.
 Parochial services, lxvii-lxix, lxxi.
 Patney (Pateney) [Wilts], 420, 431, 436, 618, 621, 625, 796.
 Patrica, Robert de, 162, 168 bis.
 Patrich, Roger, son of, 702.
 Patrick (Patrich), William, son of, 701, 703.
 Patrons, dispensation for kinsmen of, 202.
 Paulsholte, Peter de, 125.
 Paumer, William le, 53 bis.
 Paucefot, G. 676.
 Payn, Ralph, 596.
 Paynel, Thomas, 594.
 Pear-tree-Green [Hants], 701 *n.*
 Peccham: *see* Pitt.
 Pecchye, John, 652.
 Pecham, Nicholas de, 4.
Pedagia, 203.
 Pek, Richard de, 557.
 Pellingebury: *see* Billingbear.
 Pellitel, Bernard, 488.
 Penenden Heath [in Boxley and Maidstone, Kent], 632, 634.
 Penkridge [Stafford], 777.
 Pensworth (Pendlesworth) [in Downton, Wilts.], 389.
 Pentice, Henry de la, 701.
 ... Nicholas de la, 698, 704.
 Penton-Mewsey (Peniton Meisi) [Hants], 55, 150 bis, 604.
 Penymor, 421, 433.
 Penyton: *see* Penton-Mewsey.
 Peper Harow (Piperhargh) [Surrey], 177, 607.
 Peponte, Hugh de, 452.
 Perci, Augustin, 247.
 Perden, Roger, 740.
 Perepont (?): *see* Peponte.
 Périgord (Petrageria) [France], 486.
 ... seneschal of, 486.
 Perle: *see* Parley.
 Persians, 481.
 Perssete: *see* Puressote.
 Perugia [Italy], 583.
 Peter the Chamberlain, 621.
 ... Geoffrey, son of, 509.
 ... Herbert, son of, 388.
 ... Joan, daughter of, 321.
 ... Robert, son of, 311.
 Petersham [Surrey], 151.
 Petit, Thomas le, 52.
 Pett: *see* Pitt.
 Peverel, Thomas, 539, 590.
 ... of Bletchington, 717.

Peverel of Mainsbridge, 717.
 Peyvre, Philip, 172.
 Physicians, 5, 248.
 Picheforde, Geoffrey de, 20, 354, 426.
 ... Alice, wife of, 354.
 ... Richard de, son of G., 20.
 Pillyngebery : *see* Billingbear.
 Pincerna, Ralph, 698, 701.
 Piperhargh : *see* Peper Harow.
 'Pipes' of the Treasury, 655.
 Pippemenstre : *see* Pitminster.
 Pirbright (Pirebriht) [Surrey], 607.
 Piro, Walter de, 489.
 Pistoia [Italy], merchants of, 504-5, 767 *n.*,
 788, 798.
 Pistor, John, 577.
 ... Robert, 655.
 Pistoressi, Melior, 504.
 Pitminster (Pippermenstre) [Somerset],
 609.
 Pitrichesham : *see* Petersham.
 Pitt (Putte, Pette, Peccham) [in Hursley,
 Hants], 595, 652, 718.
 Pittleworth (Puteworthe) [Hants], 604.
 Plate, Bernard, son of, 700.
 Pluralities, *cix*.
 Poissy [France, Seine-et-Oise], letter dated
 at, 182.
 Poitiers [France, Vienne], Bartholomew,
 dean of, 558, 575.
 Pole, William de la, 665, 756.
 Polhampton [in Overton, Hants], 390, 594,
 610.
 Polhampton, Richard de, 116.
 Pollard, Herbert, 258.
 Ponesholt : *see* Punsholt.
 Pont de l'Arche, Pount del Arche, Hugh
 du, 138 bis.
 ... Robert de, 389.
 ... William de, treasurer, 621-2.
 Pontefrigido, Thomas de, 315.
 Pontesbourn, Jordan de, 34.
 Pontigny [France, Yonne], 453 *n.*
 Pontin, John : *see* Lyre.
 Pontissara, David de, 15 bis, 254, 290,
 293, 311, 314, 315, 382.
 ... his proctors : *see*
 Cumbe.
 Marwelle, chaplains of.
 Pontoise [France, Seine-et-Oise], docu-
 ment dated at, 454 *n.*
 ... mayor of, 182.
 Poyntone, John de, 557.
 Pope, appeal for benefices to, ix-lxii, 557,
 568.
 ... chaplain of : *see* Merelawe.
 Popes, Adrian V (Otobon Fieschi, cardi-
 nal-deacon of St. Adrian), 199, 400 *n.*,
 614-15, 704 *n.*
 ... Alexander II, 633.
 ... Alexander IV, 531-3, 538, 725 *n.*
 ... Boniface VIII, lxxxvi, xc-cix, 88, 96,
 99, 106, 140, 147, 189, 201, 515 *n.*, 522,
 544, 545, 547, 550, 554, 557, 562, 568,
 574, 579, 768, 778, 825-9, 835.
 ... Bull 'Clericis Laicos', 198 *n.*

Popes, Boniface VIII, chaplains of : *see*
 Barthonia.
 Got.
 Poitiers, dean of.
 Mediolano.
 Vesano.
 ... nuncio of : *see* Urbe, Menavia.
 ... penitentiary of : *see* Montefiore.
 ... vice-chancellor of, 832.
 ... Boniface IX, 437 *n.*
 ... Celestine V (Peter de Murrone), lxxxiii-
 lxxxvi, 509, 826-7, 830, 835.
 ... bulls of, 501-6, 804, 817-18, 822,
 824-5.
 ... chaplain of : *see* Mediolano, Got.
 ... Clement IV, 614, 754, 804.
 ... Gregory IX, 128, 580.
 ... Gregory X, 86, 202, 351 bis, 360, 678,
 804.
 ... Honorius III, 532, 537-8.
 ... Honorius IV, 545, 562.
 ... Innocent III, 534, 537, 635 *n.*, 669.
 ... Innocent IV, bulls of, 530, 535, 617,
 684, 751, 753.
 ... John XIII, 611, 629-30.
 ... John XXI, 302, 755.
 ... John XXII, 302 *n.*
 ... Martin III, 310.
 ... Martin IV, 247, 250, 272, 310 *n.*, 373-
 6, 381, 385, 403, 530 *n.*, 562.
 ... chaplain of : *see* Winchester (John
 de Pontissara, bishop of).
 ... Nicholas III, 202 *n.*, 254, 257, 344 *n.*,
 356, 581.
 ... chaplain of : *see* Palermo.
 ... nuncio of : *see* Vesano.
 ... Nicholas IV, 468 *n.*, 474, 477, 503, 562,
 597 *n.*, 804.
 ... Urban IV, 752.
 Popeton, John de, 122.
 Popham, Gilbert de, 33 bis.
 ... John de, 737-8.
 ... Robert de, 557.
 Poppehale (? in Headley or Bramshott,
 Hants), mill of, 450.
 Porcarius, Alwredus, 628.
 Porchester [Hants], 21, 177, 600.
 ... Jordan, vicar of, 177.
 Pores, Thomas de : *see* Maydenestane,
 Thomas de.
 Port, Adam de, 441, 699.
 ... Henry de, 441.
 Porta, Robert de, 452.
 Porter, Richard le, 666, 756-7, 761.
 ... Geoffrey, son of, 666, 757.
 Porteseya, Baldwin de, 412.
 Portland [Dorset], 27, 28, 133, 420, 429,
 431, 437, 609, 618, 621, 625, 753, 797.
 Porto [Italy], cardinal-bishop of : *see* Can-
 terbury, archbishops of (Kilwardby).
 Portsdown (Portestone) [in Portsmouth,
 Hants], 699.
 Portsea (Porteseye) [Hants], 189, 412, 600.
 Portsmouth [Hants], 517, 521, 524, 600.
 ... hospital of *Domus Dei*.
 ... master of, 16.

Portsmouth [Hants], hospital of St. John Baptist, 407, 424, 432, 667, 797.
 ... master of, 401.
 ... St. Thomas the Martyr, 70.
 Poveray, Adam, 654.
 Powers of attorney, &c., 778-83.
 Premonstratensian Order, xxix, lxxi, 199, 267 *n*.
 Pres, Roger de, 700.
 'Present', rent of eggs called, 671.
 Preslond, John de, 484.
 Prestecandevere: *see* Candover, Preston.
 Prestehulle [? in Aldbrough, York., E. R.], 741.
 Preston, Walter Alexandri de, 144, 156, 180, 838.
 Prise, Richard de la, 701.
 ... Stephen de la, 257.
 Privett (Privetis) [Hants], 165.
 Procurations, 168.
 Prohibition, abuse of writ of, 203, 771, 775, 777.
 Provence [France], county of, 555.
 Pudele, John de, 528.
 Pulci, company of the, 483, 501, 788, 798, 803.
 Pulye, Walter de la, 597.
 Punsholt (Ponesholt) [in West Meon, Hants], 165.
 Purbeck (Purbyk) [Dorset], 446, 448.
 Purbright [in Chipstead, Surrey], 157.
 Puressote (Perssete), William de, 283-4, 367, 368, 370. *See also* Sparsholt.
 Purstain, William, 626.
 Puteo, Robert de, 9.
 Puteworth: *see* Pittleworth.
 Putte, la: *see* Pitt.
 Putte, Hugh de la, 288.
 Puttonham (Putcham) [Surrey], 608.
 Pycard, John, 592.
 Pyrford [Surrey], 607.

 Qualbe: *see* Quob.
 Quarley (Querli) [Hants], 604.
 Quarr (Quarera) [in Binstead, I. W.], abbey of St. Mary, 702.
 Quereu, Thomas de, 529.
 Querey (Caturcia) [France], 486.
 Quic, William, 653.
 ... Petronilla, his daughter, 653.
 Quingneport, Arnulph de, 24, 25.
 Quintyn, William: *see* Christ Church, priors of.
 Quob (La Qualbe) [in Titchfield, Hants], 390.

 R. rector of Ashstead, 145.
 Rabel, Robert, 700.
 Radenhale, Geoffrey de, 617.
 Radwinter (Radewynder) [Essex], 322.
 Radingiam: *see* Reading.
 Raimbertini, company of the, 483, 501, 788, 798, 803.
 Raleigh, John de, 16.
 ... Ralph de, 667, 757-8.
 ... William de: *see* Winchester, bishop of.

Ralph, John, son of, 618.
 Ramsbury [Wilts.], letter dated at, 300.
 Ramvile, Nicholas de: *see* Raunvile.
 Randolph, Sir John, 68.
 Ranueii, Philip, 503.
 Raunvile (Ramvile), Nicholas de, 667, 758.
 Rayner, Alexander, rector of Ewell, 38, 95.
 Reading (Radingiam) [Berks.], 307.
 ... abbot and convent of, 786.
 ... abbot of, 277, 400 *n*.
 ... precentor of, 277.
 ... prior of, 277.
 'Rebinatio', 394.
 Reches, John de, 277.
 Rectories, consolidation with vicarial portions, lxxii.
 Redborn, Alexander de, 174.
 Rede, la: *see* Rhode.
 Redvaris, Margery de, 699, 701.
 Regate, Richard de, 139.
 Reginald, William, son of, 147 bis, 160.
 ... Richard, son of, 702.
 Register, description of, i-v.
 Reigate [Surrey], 606.
 ... Priory, xxx.
 ... prior and canons of, 589.
 Reymundus, magister, 364.
 Reypipiu, Richard, of Norfolk, 812.
 Rheims Cathedral [France], custodian of, 635.
 ... provost of: *see* Monte Nigro.
 ... count of, 635.
 Rhode (la Rede) [in Selborne, Hants], 436.
 Rhuddlan (Rothelan) [Flint.], 383-4.
 ... letters dated at, 242, 385, 391-2, 396-7, 631.
 Richard I, king, 739.
 ... falconer of, 666, 757.
 Richard, vicar of Kingston-on-Thames, 150.
 Richmond (West Sheen) [Surrey], 151.
 ... [Yorks.], earls of:
 ... Alan, 456 *n*.
 ... Conan IV, duke of Brittany, 456 *n*.
 ... daughter of, Constance, 456 *n*.
 ... Jean I, 456. *See* Brittany.
 Ride, Laurence de la, 177.
 Ridere, John le, 539.
 Rihull, 702.
 Rike, Richard le, 750.
 Rimpleton (Bympton) [Somerset], 796.
 Ring, investiture by, 32, 56, 105, 176, 180, 245-6.
 Ringstone, Robert, son of Walter, 699.
 ... Roger de, 699.
 Ringwood [Hants], 603.
 Riniano, Bernard de, 488.
 Rippelinges, Adam de, 717.
 Robert the almoner, 624, 626-7.
 ... called Angliceus, 572.
 ... the clerk, 588, 676.
 ... the cook, 624, 626.
 Roche, John de, 737 *n*.
 Rochelle, La (*Rupella*) [France, Charente-Inf.], 486.

Rochester (Roffam) [Kent], 383.
 ... prior and convent of, 785.
 ... bishop of, 112.
 Rockburne [Hants], 603.
 Roffa, Gilbert de, 58.
 ... Solomon de, 11, 34.
 Roger the cook, 628.
 ... magister, 702.
 ... William, son of, his daughter, 387.
 Roggeburi, Ruggeberi [? in Whitchurch, Hants], 660, 763.
 Rokeland, Nicholas de, 709.
 ... his executors, 729.
 ... Henry de, 729.
 Romanis, Nicholas de, cardinal-bishop of Tusculum, 670.
 Romans, Albert, king of the, xcix-cv, 550, 554.
 Roman Church, vice-chancellor of, 620.
 Roman Empire, 555.
 Rome, 356 *n.*, 457, 554, 580, 727, 803-4, 832, 835.
 ... letters, &c., dated from, 80, 105, 562, 569, 831-3.
 ... court of, 116, 185, 261, 263, 267, 271, 302, 308, 309, 356, 474, 481, 547, 570, 649, 803, 808, 833.
 ... Domus Saracenorum, 569.
 ... Lateran, 580.
 ... letters dated from, 89, 90, 107, 141, 345, 530, 532-3, 534-5, 538-9, 554, 826, 829.
 ... Lateran Council, 532-3, 537.
 ... St. Peters, 562.
 ... bulls, &c., dated at, 256, 258, 271, 568, 576, 770.
 ... Vatican Palace, 579.
 ... senator of, 407.
 Romein, Nicholas, 47.
 Romeseye, John de, 300.
 ... Robert de, 764.
 Rompesdene [? in Froxfield, Hants], boundary of Wolmer forest, 450.
 Romsey [Hants], 604.
 ... prebend in church of St. Laurence, 34, 180.
 ... prebends of, 326, 333 *n.*, 413.
 ... abbey of, xxxiii-xxxiv, 183, 186.
 ... visitation of, 126.
 ... abess and convent of, 35, 126, 149, 180, 240, 300, 319, 333 *n.*
 ... convent of, Drinkwater, servant of, 319.
 Romyn, John, 590.
 Ropley (Ropeley) [Hants], 421, 434, 606.
 Ropley (Ropeley, Koppelce), John de, 41.
 ... William de, 97.
 Ros, Robert de, 329, 812.
 ... Bonafusus Costeti, called, 488.
 Rossell, Richard de, 556.
 Rothbury [Northumberland], 249 *n.*
 Rothercombe (Rethcumbe) [in Langrish, Hants], 452.
 Rotherhithe (Rethereche) [Surrey], 608.
 Ronbyry (Bonbyry): Gilbert de, 710.
 Rouen [France, Seine Inf.], St. Ouen's, monk of, 621 *n.*

Rous, Gilbert le, 590.
 ... Roger le, 71.
 Rowadon, Henry de, 18, 36, 290, 311, 343, 352, 569, 770, 817.
 Rowbarrow Hundred (Bugeburgh) [Dorset], 449.
 Rowedich, la [? in Farnham, Surrey], 450.
 Rowhay Wood [in Owslebury, Hants], 153.
 Rowner (Rugenore) [Hants], 55, 133, 601.
 Rude, Richard de la, 725.
 ... Margaret, his wife, 725.
 Ruffus, Richard, 452, 698, 700.
 ... Aldith, his son, 700.
 Rugenore: *see* Rowner.
 Rughehaie: *see* Rowhay.
 Rumbbrig, Robert de, 164.
 Rupibus, Geoffrey de, 15, 293, 387, 500.
 ... wife of (daughter of William, son of Roger), 387.
 ... H. de (rector of Brading), 726.
 ... Hugh de, 15 bis, 293, 593.
 ... son of, 29.
 ... Martin de, 616.
 ... Peter de: *see* Winchester, bishops of, Pierre des Roches.
 Russel, John, 654.
 Rusuli, Namo, 503.
 Rycerbi (?), letter dated at, 257.
 Rych, Thomas le, 55.
 Ryston, Hugh de, 44.
 Ryvers, William de, 698. *See also* Redvaris.
 S., H. de, 44.
 S., M. de . . . , rector of, 350, 351.
 Sabaudia, Aymo de, 150.
 ... Peter de, 174.
 Sacy, Emericus de, 390.
 Saer, Peter, 654.
 Saham, Richard de, 146.
 ... William de, 391, 652.
 St. Albans [Herts], 6, 383.
 ... letter dated at, 491.
 ... William, abbot of, 635 *n.*
 St. Cross, hospital of: *see* Winchester.
 St. Davids [Pembroke], bishop of, Bernard, 621, 622.
 St. Edmund's [Suffolk], abbot of, 544.
 ... prior and convent of, 787.
 St. Elizabeth of Hungary, chapel of: *see* Winchester.
 St. Helen's [I. W.], 44, 600.
 St. Lawrence, [I. W.], 600.
 St. Martha [Surrey], church of, 607.
 St. Mary Bourne [Hants], chapel of, 604, 796.
 St. Maur, Peter de, 530 *n.*
 St. Paul-lez-Beauvais [France, Oise], abbey of, 571.
 St. Sulpice de Faleysens [France, Gironde], letter dated from, 32.
 Sale, William de la (Salle), 148, 149.
 'Salen', in Gascony, letter dated at, 189.
 Salesburi, John de, 589.
 Salford, William de, 662-3.

- Salisbury [Wilts.], 363.
 ... diocese of, 25, 311, 796.
 ... vicars and chaplains in church of, 362.
 ... use of, 130.
 ... bishop of, 4, 62, 156, 165, 181.
 ... clerk of: *see* Boclaund.
 ... bishop of, Roger, 441, 621-2.
 ... Simon of Ghent, 54, 88 *n.*, 133, 136.
 ... Walter Scammel, consecration of, 301, 307.
 ... enthronization of, 299, 300. *See also* Scabellum.
 ... canon of: *see* Brideporte.
 ... dean of, 21; *and see* Sabaudia.
 ... treasurer of: *see* Careville.
 ... Robert, treasurer of, 3, 727.
 ... earl of, 390, 595.
 Sampson, Peter, 164.
 Sancta Fide, John de, 45.
 Sancto Angelo, Bartholomew, son of Francis de, 804-21, 830-5.
 Sancto Augustino, Philip de, 310.
 Sancto Austolo, J. de, 29, 53.
 ... Philip de, archdeacon and official of Winchester, 3, 29, 33 bis, 61, 167, 189 *n.*, 195, 244, 310, 343, 382, 386, 456, 496.
 ... Reginald de, 51 bis.
 Sancto Cirico, Gerald de, 70 bis.
 Sancto Claro, W. de, 260, 384, 386, 388, 391-2, 394, 398, 415, 592 *n.*
 Sancto Johanne, John de (clerk), 29, 175.
 ... Sir John de, 33, 56 bis, 289, 491, 592 *n.*, 594.
 ... William, son of, 56 bis.
 ... Robert de, 388, 592 *n.*
 ... Thomas de, 33.
 Sancto Mario, Peter de (archdeacon), 3, 70, 80 bis, 111, 112, 155, 471, 526, 540, 541, 647, 836.
 ... Peter de (rector of Erith, &c.), 111, 112, 155, 540, 541, 835-6.
 Sancto Martino, Hugh de, 388.
 Sancto Michael, Laurence de, 43.
 Sancto Quintino, John de, 390.
 Sancto Victore, John Luce Martini de, notary, 809.
 Sanctuary, violation of, 205, 773.
 Sandford (Sandelford) [in Kingsclere, Hants], chapel of, 605.
 Sanderstead [Surrey], 51, 586, 606.
 Saracens, 406, 636.
 ... sultans of: *see* Khalil, Kalawun.
 Saracenus (*or* Anglicus) Payn, 568-73.
 Sardinia, 515, 562.
 Saresberia, Adam de, 556.
 Sareweton: *see* Swarraton.
 Sauvage, Ralph, 66, 70.
 Savoy [France], Amadeus, count of, 88 *n.*, 548, 803.
 ... Aymo, his son: *see* Sabaudia.
 Say, Philip le, 353.
 ... Thomas, 91, 163.
 Says, Roger de, 628.
 Scabellum, Walter, 648. *See also* Salisbury, bishops of, Walter Scammel.
 Scardeburges, Master Robert, 647.
 Schaldeflet: *see* Shalfleet.
 Schalden: *see* Shalden.
 Schelton, John de, 81.
 Schench, Martin, 180.
 Schepey, John de, 49.
 Scherlinges: *see* Sterlinges.
 Scheyveling, William de, 140.
 Schidefeld: *see* Shedfield.
 Schireborne: *see* Shireburne.
 Schirefeld: *see* Sherfield.
 Schyrluk, William, 413.
 Scoyl, Robert, 545.
 Scrut, William, 655.
 Scupele, Thomas atte: *see* Sempel.
 Secular Clergy, xxxix-xlii.
 Secular Power, clerical obligations to, 201.
 Sefeld, Robert de, 280.
 Segin, William: *see* Got.
 Seintomere, Robert de, 557.
 Selborne [Hants], 312, 450, 601.
 ... letters dated from, 108.
 ... priory, xxxi-xxxii, 343 *n.*, 432, 797.
 ... prior of, 389, 595.
 ... William de Basing, 94.
 ... prior and convent of, 70, 141, 290.
 ... sub-prior and convent of, 94.
 'Seldagium', 627.
 Selde, Richard, 257.
 Sele [in Beeding, Sussex], prior of, 798.
 Selebourne, Walter, 556.
 Seleworth, William, 736.
 Selkley (Selkeley) [Wilts.], wood with pasture in, 618.
 Sempel (Scupele), Thomas atte, 665, 756.
 ... William atte, 761.
 Send (Sandes) [Surrey], 35, 451, 607.
 ... John, vicar of, 311.
 Senebaud: *see* Sinobaldi.
 Senenhamtone: *see* Sevington.
 Sequestrations, xlv.
 'Serjeanty', 281.
 Service-board, 131.
 Sesiriaco, Gerald de, 174.
 Sevington (Senenhamtone) [in Titchborne, Hants], 660, 761.
 Sewi, Ralph, son of, 740.
 Shadingfield (Fatenfeld) [Suffolk], 280.
 Shaftesbury, Lord, 699 *n.*
 Shalden [Hants], 162, 601.
 Shalfleet (Schaldeflet) [I.W.], 139, 157, 335, 600.
 Shalford (Scaldeford) [Surrey], 61, 69, 608.
 Shamblehurst [in S. Stoneham, Hants], 699, 700.
 Shanklin [I. W.], church of St. Lucius, 600.
 Shedfield (Schidefeld) [in Droxford, Hants], 445, 639, 761.
 Sheet (Schete) [in Petersfield, Hants], 390, 450, 595.
 Sherborne [Dorset], abbot and convent of, 786.
 ... Monks [Hants], 602.
 ... letter dated at, 293.
 ... priory of, 57, 258.
 ... prior of, Reginald de Cadamo, 57.

- Sherborne St. John's (Scyreburne Decani) [Hants], 603, 698 *n.*
 Sherfield English (Schirefeld) [Hants], 163, 604.
 ... upon Loddon [Hants], 159, 603.
 Shide (Schite) [in Newport, I. W.], 701.
 Shipton Bellinger (Syptone) [Hants], 604.
 Shirbourne: *see* Sherborne.
 Shireburne, Thomas de, 159.
 ... William de, 64.
 Shirfield (Schirefeld): *see* Sherfield.
 Shirley (Schirle) [Hants], 60, 599.
 Sholing [in Hound, Hants], 539.
 Shorlinges Henry de, 761.
 Shorteford, Robert de, 463.
 Shorwell (Sorwell) [I. W.], 600.
 Shrewsbury [Salop], 408, 631.
 ... letter dated at, 401, 408.
 ... church of St. Chad, 310.
 ... canon of: *see* Sancto Augustino.
 Sibbesdon, John de, 251, 662-3.
 Sicilians, 562.
 Sicily, xciii-xcvii, cv-cix, 403-7, 515, 562.
 ... Blanche, daughter of king of, 515.
 ... Charles of Anjou, king of, 403-7, 522, 562.
 ... Manfred, king of, 406 *n.*
 Sidley Wood (Sidelee, Sydelee) [in Ashmansworth, Hants], 652, 718.
 Siena [Italy], merchants of, 788, 798.
 Sifrewast (?): *see* Fyflewest.
 Sigillo, Nicholas de, 701.
 Sigillo Berte, Nicholas de, 699.
 Silchester (Cylecestre) [Hants], 145, 146, 602.
 Silkstead (Sutwysted) [in Compton and Hursley, Hants], 436, 500, 618, 641.
 ... priority at, 618.
 Simon, 700.
 ... Alice, his wife, 700.
 ... Culcitarus, Robert, son of, 702.
 Simonetti, Gerard, 501.
 Simplingham, Henry de, official of Winchester, 26, 30, 31, 33, 34, 79, 85, 155, 172, 329, 330 bis, 343, 729.
 Sindham, 699.
 Single combat, 404.
 Sinobaldi, James, 54, 171, 180, 569.
 Sion [Switzerland], letters dated from, 105.
 Sirloc, W., 332.
 Skerning, Roger de, 108 bis, 118.
 ... Thomas de, 80, 105, 108, 201, 480, 569, 579.
 Slanderers, excommunication of, 767-8.
 Slindon (Hindon) [Sussex], letters dated at, 193, 265, 279.
 Smedemore, Richard de, 449.
 Snelcombe, Peter de, 480.
 Snellefinch, Peter de, 597.
 Sneto, Robert: *see* Yveto.
 Snodington [Hants], chapel of, 604.
 Soberton [Hants], 602.
 Solaris, William de, 411 bis, 412 bis.
 Soldan, letter from, lxxiii.
 Solugge, Hugh de, 274.
 Somborne, Kings [Hants], 6, 500, 604.
 ... dean of, 180, 326.
 ... deanery of, 604, 795.
 ... Little [Hants], 388, 593.
 Somborne, Geoffrey de, 556.
 ... Henry de, 95.
 ... Thomas de, 118.
 Somer, John, 414.
 Somerfoghel, Geoffrey, 288.
 Somerset, 676.
 ... and Dorset, sheriff of, 507, 733.
 Somerset, Thomas de, 733.
 Sonning (Sunnings) [Berks.], 307.
 Sopham, Robert *or* Roger de, abbot of Hyde, 186 *n.*, 189.
 Sopley [Hants], 603.
 Sor, John, 698.
 Sorbelton: *see* Surbiton.
 Sorham, Thomas de, 413.
 Southampton, 157, 252, 657, 695-8, 699, 701-4, 707, 741, 745, 760.
 ... burgesses of, 157, 314, 320, 696, 707-8, 744-8.
 ... letters dated at, 744, 746.
 ... dean of, 20, 745, 748.
 ... deanery of, 599, 795.
 ... churches of:
 All Saints', 599.
 St. Cross, 9, 599.
 ... Robert, rector of, 313.
 Saint John, 599.
 St. Laurence, 71, 599.
 St. Mary's, 176, 420, 432, 599, 795.
 chapels adjacent to, 176, 420, 432.
 precentor of, 20, 24, 176, 744.
 St. Michael, 599, 703.
 Holy Trinity, chapel of, 699.
 St. Denys, priory of, xxxi.
 prior and convent of, 9, 10, 48, 60, 64-5, 71, 166.
 subprior and convent of, 65.
 prior of, 745.
 Henry, 64.
 Richard de Chaucombe, 54, 65 *ter.*
 John Ryall, 702 *n.*
 canon of, Warin, 709.
 ... Hospital Domus Dei (St. Julian's), xxxvi, 20, 24 bis, 320, 432, 695-711, 736, 738-9, 797.
 Robert, almoner of, 704.
 Queen's College, Oxford, warden of, 695.
 wardens of: *see*
 Cherubin.
 Chilbaltone.
 Cnowel.
 Ebor.
 Isombard.
 Rokeland.
 ... St. Mary Magdalene (House of Lepers), xxxvii, 313, 432, 797.
 ... Stoneham Abbas, near: *see* Stoneham North.
 Southampton, John, son of Hugh de, 703.
 ... Roger de (Master Roger), 702, 704.

- Southwark [Surrey], 421, 434, 438, 507-8, 766.
 ... letters dated at, 2, 7, 9, 18, 21, 23, 27, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 47, 48, 50, 51, 54, 56, 57, 62, 63, 64, 68, 77, 80, 81, 85, 95, 96, 98, 110, 111, 116, 117, 140, 145, 150, 153-4, 281, 301, 314, 317, 322, 325-6, 329-32, 344, 350-4, 377, 458-60, 472, 499, 513, 576-7, 579, 591, 780, 782-3.
 ... dean of, 459, 460-1.
 ... deanery of, 608.
 ... church of St. George the Martyr, 608.
 ... St. Margaret's, 608.
 ... St. Mary Magdalene, 608.
 ... St. Olave, 608.
 ... St. Mary's Priory, xxviii-xxix, 383, 432, 541, 797.
 visitation of, 295.
 precentor of, 66.
 sacrist of, 767.
 prior and convent of, 26, 139, 176, 275, 295, 313, 324, 545.
 prior of, 3, 507, 530 *n.*
 prior of, Alinus, 275.
 subprior and convent of, 275 *bis*.
 ... hospital of St. Thomas, xxxv-xxxvi, 196, 200, 432, 507, 694, 797.
 master of, Richard de Bykeleswad, 12.
 Richard de Hulmo, sen., 196, 200, 694 *n.*
 Thomas de Lechelade, 694.
 procurator of, Richard de Hulmo, jun., 200.
 Southwick [Hants], 601.
 ... letters, &c., dated at, 65, 589.
 ... priory of, xxxi.
 ... prior and convent of, 21, 70, 79, 160, 163, 177, 589, 590.
 ... prior of, Robert de Henton, 50.
 ... subprior and convent of, 50.
 ... Baldwin, canon of, 452.
 ... John de Salesburi, canon of, 589.
 ... Simon, parish priest of, 317.
 Southwood in Hersham [in Walton-on-Thames, Surrey], 434.
 Spain, kingdoms of, 567.
 Sparkford, Bishop's [Hants], 760.
 Sparsholt (Spersholte) [Hants], 388, 596, 599, 760. *See also* Puresstote.
 Sparsholt, Estparsolt, Ernardus de, widow of, 500.
 ... Henry de, 8, 273.
 ... Richard de, 665, 756, 761; *and see* Porter.
 Sperguli, Lando, 578.
 Sperling, John, 250.
 Spigurnel: *see* Spykenel.
 Spiliati, Restoro, 503.
 Spina, Juliana de, 240.
 Spineto, Hugh de, 350, 825.
 ... John de, 49.
 ... Peter de, 17.
 ... Richard de, 484.
 Spini, company of the, 501, 788, 798.
 Spirket, Thomas, 717.
 Spykenel, Edmund de, 458.
 Spyleman, W. de, 458.
 Stafford, 777.
 Stake (Stak), Simon, 590, 729.
 ... Thomas, 590.
 Stancrofte, Hugh at, 288.
 Stancton, Ralf de, 557.
 Standen [in Arreton, I. W.], 8, 600.
 Standlinch (Stalinch - juxta - Downton) [Wilts.], 390.
 * Standon (Standene) [in Hursley, Hants], 629.
 Stanesfeld, William de, 160.
 Stanford [Northants], 383.
 Stanforde (Staunford, Standed), Ralph de, 48, 85 *bis*, 186, 263, 288, 456, 733.
 Stanham: *see* Stoneham Abbas and Stoneham N. and S.
 Stanham: *see* Stonham.
 Stanstead [in Caterham, Surrey], 508.
 Standed, Ralph de, 288; *and see* Stanford.
 Stapelton, Nicholas de, 323, 717.
 Staunden (Standone) [in King's Somborne, Hants, now lost], 389.
 Staunden, Gerard de, 7, 8, 117.
 Staunford, Andrew de, 66.
 ... Gilbert de, 452.
 ... Willelmi de, 133, 136, 165, 837-8.
 Stawelle, Henry de, 390, 595.
 ... Geoffrey de, 485.
 Steep (Stupe) [Hants], 450.
 Stephen, clerk, 452.
 Sterlingges (Scherlinges), Henry, 665, 756.
 Sterton, Eudo de, 33.
 Stevenake, Julian de, 735, 737-8.
 Steventon [Hants], 113, 603.
 ... Geoffrey, rector of, 113.
 Stigand the mason, 596.
 Stockton (Stoktone, Suttone, Wyli) [Wilts., on the river Wily], 390, 420, 431, 436, 610, 618, 621, 796.
 Stockwell [Surrey], letters, &c., dated at, 34, 35.
 Stoctone, Roger de, 764.
 Stokbrigges (Stokkebrugge), John de, 557.
 ... Richard de, 654.
 Stoke (Crokarestoke) [in St. Mary Bourne, Hants], 388, 593, 660, 763.
 ...: *see* Bishopstoke.
 ... Charity (Stokes) [Hants], 388, 604.
 ... d'Abernon [Surrey], 607.
 ... -next-Guildford [Surrey], 607.
 Stoke, Geoffrey de, 161.
 ... Isabel de, 449.
 ... John de, 448, 655.
 ... William de, 473.
 Stoneham, North (Stoneham Abbas) [Hants], 15, 19, 183, 186, 187, 599, 616.
 ... South [Hants], 421, 433, 500, 599, 625, 628.
 Stoner (Stonhore) [in Froxfield, Hants], 450.
 Stonham (Stonham), Guido de, 539, 590.
 Stoteford, Walter de, 10.

- burmy, Henry, 181.
 Burton, Juliana de, 146.
 Catfieldsaye (Stratfeud) [Hants], church
 of St. Mary, 25, 91 bis, 163, 165, 602.
 Catfield-Turgiss [Hants], 149, 603.
 Catstone, Adam de, 502-3, 512.
 Henry de, 502-3.
 Stephen de, 62.
 Ceaham (Staham) [Surrey], 609.
 Capple, Thomas de la, 539.
 Cfolk, archdeacon of, 47, 201, 480, 569;
 and see Skerning.
 Cicides, goods of, 298.
 Cillet, John, 700.
 Clkestede : see Silkstead.
 Cltan, Malec, lxxxiii, 481.
 Clmburne : see Somborne, Kings.
 Clmmerburi, Henry de, 592.
 Clrbiton (Sorbelton) [Surrey], 151.
 Clrrey, 597, 676, 731, 738, 796.
 county of, 393, 498.
 justices itinerant in, 469, 492, 525.
 archdeacon of, 1, 287, 507, 616, 767.
 archdeacon of, Amicius, 452.
 ... Robert, 624, 626, 627, 629.
 ... : see Barton.
 Exonia.
 Sancto Mario, P. de.
 Skerning, T. de.
 St. Maur.
 ... apparitors of the official of :
 John, 249.
 Thomas, 249.
 ... insult to, xlv.
 jurisdiction of the archdeacon of, 1.
 archdeaconry of, 1, 80, 105, 606, 796.
 ... office of penitentiary in, 95.
 sheriff of, 502.
 Cussex, boundary of, 450.
 Cuth Waltham : see Waltham, South.
 Cutri [Italy], 678.
 Cutton [Surrey], 49, 94, 117, 607.
 Bishop's [Hants], 606.
 ... hundred of, 421, 593, 594, 676.
 ... manor of, 274, 387, 421, 434, 436,
 618, 657, 660, 758, 762.
 ... chase in, 676.
 ... bailiff of : see Hachfelde.
 ... letters, &c., dated at, 4, 13, 25, 47,
 48, 53, 160, 241, 268, 445.
 ... Long [Hants], 388, 593.
 Cuttone : see Stockton.
 Sutton (Suttone), Martin de, 133 n.²
 ... Simon de, 665. See also Wintonia.
 ... Thomas de, 172, 173, 592.
 Sutwode (Suthwude) [in Bishop's Wal-
 tham ?], 658, 760.
 Sutwysted : see Silkstead.
 Suwerk, Henry de, dean of York, 792.
 Thomas de, 58.
 Suwyk : see Southwick.
 Suwyk, S. de, 317.
 Swainston [in Calbourne, I. W.], 265 n.,
 282, 402, 411, 422-3, 667, 669, 671-5,
 716, 719.
 bailiff of, 282, 411, 671.
 Swainston, hundred of, 424, 675.
 Swampton (Swaintone) [in St. Mary
 Bourne, Hants], 593.
 Swanemere, Richard de, 666, 757.
 ... William de, 665-6, 756-7.
 Swanewych, Ralph de, 470-1.
 Swanmore [in Droxford, Hants], 659, 665,
 761.
 Swarraton [Hants], 14, 64, 606.
 Swete : see Sheet.
 Swritton : see Sutton (Bishop's).
 Swyneston : see Swainston.
 Swyntone : see Ovington.
 Sylvester, Andrew, 652.
 Symplingham : see Simplingham.
 Symions, Walter de, 11.
 Synago (Cynago), Edmund de, 596.
 ... William de, 388, 593.
 Syptone : see Shipton Bellinger.
 Syria, 475.
 Tabler (Tablet), Thomas le, 388, 594.
 Tadley (Tadelinges) [Hants], 390, 595.
 Talworth (Taleworth) [Surrey], 508.
 Tameworda, Ralph, 412.
 Tancarville (Tantardmilla), William de,
 chamberlain, 441.
 Tandridge [Surrey], 606.
 ... prior and convent of St. James, 163,
 165, 168.
 Tangle [Hants], chapel of, 605.
 Tanrigge : see Tandridge.
 Tanrigge, Godfrey de, 175.
 Tarentaise, diocese of [France, Savoy], 555.
 Tarente, Nicholas de, 72 bis, 73, 74, 75,
 76.
 Tartars, 481.
 Tatsfield [Surrey], 606.
 Taunton [Somerset], letters dated at, 5, 16,
 248-9, 261, 288, 290, 386, 414.
 ... chase at, 676.
 ... manor of, 390, 421, 433, 458, 472, 516,
 595-6, 610.
 ... hundred of, 421, 434, 676.
 ... constable of, 395, 468; and see Morti-
 mer; Boclaund.
 ... priory of, 432, 797.
 Teano [Italy], bull dated at, 504.
 Templars, order of, 199, 477, 481, 545,
 555.
 ... Roger, proctor of, 809.
 Tenth, collection of, 783-92.
 Terrius, the leech, 452.
 Testard, Richard, 389.
 ... Thomas, 594.
 Tettenhall [Stafford], 777.
 Teutonic Order, 555.
 Teynham (Thenham) [Kent], letter dated
 at, 276.
 Thames, river, 151.
 Theano, Peter de, archdeacon of Palermo,
 271.
 Theatinus, Matthew, 271.
 Theobald, magister, 452.
 Thicheburne : see Tichborne.
 Thingden, Theobald de, 160.

- Thlanrug: *see* Llanrwst.
 Thodeworth, Todeworth: *see* Tidworth, South.
 Thomas, John, son of, 522.
 Thomasius, house of, 835.
 Thorne, William de la, 740.
 Thornton (Thorentone), Gilbert de, 697, 711, 736, 738.
 Thorkylston, Turcleston: *see* Thruxton.
 Thorley [I. W.], 600.
 Thorpe, Robert de, 725.
 Thotenes: *see* Totnes.
 Thouars, Guy de, 456 *n*.
 ... wife of, Constance, widow of Geoffrey Plantagenet, 456 *n*.
 Thruxton [Hants], 17, 43, 605.
 Thurgarton [Notts.], prior and convent of, 787.
 Thuringia, Ludwig, landgrave of, 128.
 Thurmund, Henry, 595, 665, 756.
 Thurstan, clerk of Southampton, 701.
 Thybenham, John de, 730.
 Thycheseye: *see* Titsey.
 Tibbetoft (Tilbutot), Robert de, 10, 419.
 Tichborne [Hants], 354, 387, 593.
 Tichebourne (Thicheburne), John de, 423, 593.
 ... Walter de, 387, 500.
 Tidworth, South [Hants], 14, 34, 604, 733 *n*.
 Timsbury [Hants], letters, &c., dated at, 123.
 Tincter, John, 556.
 Tirano, Grimbald de, 488.
 Tisted, East (Estude) [Hants], 69, 106, 146, 450, 500, 605.
 ... West (Cysted) [Hants], 387, 593.
 Titchfield (Tychefeud) [Hants], 145, 272, 601.
 ... Abbey, xxix-xxx, 432, 543, 797.
 ... abbot and convent of, 8, 145, 267, 272, 543.
 Tithes, lxx-lxxi, 772.
 Tithing-penny (Eychingepany), 672.
 Titsey [Surrey], 11, 606.
 Toledo, John of, cardinal-priest of St. Laurence *in Lucina*, 534.
 Tollesbury [Essex], 121.
 Tolls on merchandise, lix.
 Toneworth: *see* Twynworth.
 Tongham (Twangham, Wyngelham) [in Seale, Surrey], 389, 594.
 'Tonnutta' (tolls), 203.
 Tooting [Surrey], 609.
 Torges, Ralph, 592.
 Torigneio, Thomas de, 572.
 Torkictere, Ralph, 595.
 Torkyleston: *see* Thruxton.
 Torna, Gilbert de, 388.
 Tornee, William de, 593.
 Torprest, John, 287.
 Torpyn, John, 556.
 Torschagh, 154, 546.
 Tortington (?) (Towyntone) [Sussex], 413.
 Tothale, William de, prior of the hospital-
 tallers, 161, 670.
 Totnes (Thotenes) [Devon], 250.
 Tours [France: Indre-et-Loire], council of, 45.
 Trapel, Robert, 445.
 ... Amicia, wife of, 445.
 Trares, Robert, 592.
 Trefriw (Trenere) [Carnarvon], letter dated at, 409.
 Trenchard, Henry, 764.
 Trenchefoil (Trenchesoyl), Richard, 172.
 Trent, escheator beyond, 720.
 Trente, Richard de, 49, 176.
 Tressell, William, 626.
 Treves [Germany], diocese of, 834.
 Trindham: *see* Grindham.
 Tripacy, Hugh, 12, 13 bis, 733.
 Trocard, Henry, 78, 79.
 Trugis, heirs of, 507.
 Tudeworth: *see* Tidworth, South.
 Tuewelgate, Tuefgate [bound. of Bishop's Warren], 652, 718.
 Tufton (Tokington) [Hants], 605.
 Tuinham, Tvinham: *see* Christ Church.
 Tunis, 403 *n*.
 Tunworth [Hants], 61, 603.
 Turges, John, 591; *and see* Torges.
 Turkelby, R. de, 726.
 Turks, 481.
 Turmundus, Henry: *see* Thurmund.
 Turribus, William de, 122.
 Turville, Maurice de, 387, 666.
 ... sister of, 666, 756.
 Tuscany, 563, 567.
 Tusculum (i.e. Frascati) [Italy], cardinal-bishop of: *see* Erdonius, Romanis.
 Twineham (Christ Church), prior of: *see* Christ Church.
 Twyford [Hants], 110, 420-1, 432, 433, 472, 599, 657, 758, 796.
 ... bailiff of: *see* Wayte.
 ... chase at, 676.
 Twyford, Alan de, 667, 758.
 ... John de, 667, 758.
 Tychefeud, Walter de, 272.
 Tye, Stephen de la, 736, 737.
 Tyelere, Thomas le, 592.
 Tymworth, Thomas de, 290.
 Typetot, Robert: *see* Tibbetoft.
 Tytherley, East [Hants], 604.
 ... West [Hants], 58, 604.
 Uberti, Masio, 504.
 Udimore [Sussex], letters dated at, 525, 527.
 Uffington (Ulmestone) [Berks.], 594.
 ... the 'White Horse' at, 389.
 Ulebrigg, William de, 5.
 Ulnis, John de, 324.
 Ulsefield: *see* Ellisfield.
 Umfrevile (Humsfrevyle), William de, 41, 58, 353.
 Upgrove [in Lambeth, Surrey], 507.
 Upham [Hants], 170, 420, 432, 602.
 Upton [formerly in Alverstoke, Hants], 421, 794.
 ... Gray [Hants], 602.

- Urbe, Peter Henrici de, 826, 829.
 Urri, Henry, 44.
 Urseborne Priors : *see* Hurstbourne Priors.
 ... Regis : *see* Hurstbourne Tarrant.
 Ursi, de filiis : *see* Orsini.
 Uther Pendragon, 610.
 Uximbaridi, Bartholo, 506.
- Vachery (in Cranleigh) (Le Vaccherie, Vaccarie) [Surrey], chantry of, 146.
 Valence, Aymer de, 156, 175.
 ... William de, 300.
 ... *See also* Winchester, bishops of.
 Valencia [Spain], 516, 567.
 Valentine, a monk, 290-2.
 Valle, St. Mary de : *see* Winchester.
 Vallerestone : *see* Fallstone.
 Vallibus (Vaus), John de, 453, 455-6.
 ... Ralph de, 411.
 Valmont (Walemont) [Seine Inférieure, France], abbot and convent of, 163.
 Vanti, Vvano and Cronello, 253.
 Vasconia : *see* Gascony.
 Vaus : *see* Vallibus.
 Vayons, Simon de : *see* Bayous.
 Venice, 567.
 Vernun, Walter de, 596.
 Vesano, G. de, 299, 356, 502, 792, 801, 814-17, 830.
 Vesci, John de, 419.
 Veteri Terra, Robert de, 731.
 Vicar, charges on, 144.
 Vicarage, consolidation of with rectory, 45, 296.
 Vicenza [Italy], Raynald (Reginald), bishop of, 88, 89, 90, 575.
 Vico, Nicholas Angeli de, 824.
 Vienne [France, Isère], 555.
 Villeneuve d'Agen [France, Lot-et-Garonne], 157.
 Villein-tenure, form of undertaking, 4-4.
 ... mixed with freehold, 666, 757.
 Vincentius Hordarius, 667, 757.
 'Virga Regia', 542.
 Visitations, 119, 125-7, 640.
 Viterbo [Italy], 754.
 ... letters, &c., dated at, 104.
 Vitry [France, Seine], 838.
 ... letters, &c., dated at, 30, 314.
 Vivonia, Joan de, 147, 175, 181.
 Vrenilla, John de, prior of St. Swithun's, Winchester, 643, 649.
- Wad, Geoffrey de la, 60.
 Wakechild, land of, 539.
 Walda, Waude : *see* Wiold.
 Walemont : *see* Valmont.
 Walensis, Loel, 389.
 ... Philip, 20.
 ... : *see also* Waleys.
 Wales, 190, 263.
 ... war in, lxxvi-lxxix, 443, 495, 636-40, 791, 799.
 Waleton, William de, 480.
 Waleys, Henry le, 698 n.
 ... Ingram le, 447, 698.
- Wallop, Nether [Hants], 22, 36, 37, 47, 55, 605.
 ... Over (Wallop Superior), 10.
 Wallop, William, 73, 74, 75, 76. *And see* Wollope.
 Wallynham : *see* Warlingham.
 Walrand, Edward de, 557.
 Walter the Constable, 441.
 ... the Minor, 740.
 ... Goldica, daughter of, 703.
 Waltham Abbey [Essex], 777.
 ... monastery of St. Cross, abbot of, 109.
 ... abbot and convent of, 493.
 Waltham, Bishop's [Hants], 31, 181, 343, 420-1, 432-3, 601, 637, 759-61, 794, 838.
 ... chase in, 676.
 ... hundred of, 421, 425, 434, 594, 657, 676, 760-1.
 ... manor of, Mensingefeld in, 529.
 ... Mellelond in, 751.
 ... Wolveputte in, 657, 759.
 ... the park, 500, 659, 750, 760.
 ... letters, &c., dated at, 21, 33, 49, 55, 244, 317, 328, 346, 456, 462, 473.
 ... North (Nortwaltham [Hants]), 31, 185, 420-1, 432, 434, 603, 795.
 ... South (Suth Waltham) [Hants] 31.
 ... St. Lawrence [Berks.], 421, 434.
 Walton-on-the-Hill [Surrey], 606.
 ... -on-Thames [Surrey], 143 bis, 164, 608.
 ... Mauduit [Warw.], manor of, 740.
 Walwyn, monk, 610.
- Wamberg, John de, 166.
 Wamblesworth, John de, 274.
 Wanborough (Wanbrige) [Wilts.], 621.
 Wanbrige, William de, 33.
 Wandinge : *see* Wenling.
 Wanstead [in Southwick, Hants], 600.
 Warbelton, Thomas, 163, 513, 514.
 Warblington [Hants], 5, 600.
 'Warectatio', 394.
 Warefield, Edmund de, 271.
 Warener, Thomas le, 484.
 Warewyk (Bavi), John de, attorney, 736, 737.
 Warfield (Warefeud) [Berks.], 421, 434, 468.
 Wargrave [Berks.], 421, 609.
 ... bailiff and reeve of, 394.
 ... manor of, 414, 434, 622.
 ... chase in, 676.
 ... hundred of, 676.
 ... letters, &c., dated at, 4, 5, 8, 9, 57, 146, 244-6, 324-5, 394, 399, 465.
 Warham, Edward de, attorney, 735, 736, 737.
 ... John de, 133 bis, 416.
 ... Robert de, 416.
 Warlingham [Surrey], 10, 606.
 Warnborough, South [Hants], 59, 354, 603.
 Warner, Reginald de, 593.
 Warnford [Hants], 56 bis, 601, 652, 718.
 Warwick [Warwickshire], letters, &c., dated at, 277-8.
 ... earl of, Guy de Beauchamp, 88 n.

- Warwick, Maud, countess of, 739.
 ... Henry [de Newburgh] earl of, 441.
 ... Waleran [de Newburgh], earl of, 739.
 ... William [de Newburgh], earl of, 629, 740.
 Wascelyn (Wastelin, Basselin), Roger, 667, 758.
 ... heir of, Nicholas, 665, 667, 756, 758, 761.
 Waspayl, Stephen, 297, 459, 460, 461.
 Waterford (Watford), Henry de, 288, 289.
 ... Walter de, 16, 19.
 Watton, Richard de, 70.
 Wautham : *see* Waltham.
 Waverley [in Farnham, Surrey], 731.
 ... Abbey, xxv, 432, 797.
 ... abbot and convent of, 297, 530 *n*.
 ... abbot of, 728.
 ... Philip, abbot of, 332, 536-7.
 Wayte, Henry le, 484, 590.
 Week (Wyke) [in St. Mary Bourne, Hants], 387, 593, 600, 763.
 ... [near Winchester, Hants], 175, 598, 625 (?), 761.
 Welewe : *see* Wellow.
 Welwyke, Hugh de, 93, 95, 136, 144, 640.
 ... John de, 38, 40, 770.
 ... William de, 37, 55, 770.
 Well [in Long Sutton, Hants], 388, 593.
 Welleton, Laurence de, 30, 68 bis.
 Wellinge : *see* Wenling.
 Wellow, East [Hants], 604.
 Wells [Somerset], archdeacon of, Walter, 197-8.
 ... canon of, 480.
 ... Giles, dean of, 3.
 Wellsworth [in Idsworth, Hants], 601.
 Welmyngton : *see* Wilmington.
 Welsefeud : *see* Ellisfield.
 Welsh, 384 *n*, 636, 638.
 Welwick [York], 416.
 Weimer, Nicholas de, 411.
 Wenling (Wanlinge, Wellinge), William de, 29, 36, 47, 80, 254, 311, 343, 453, 480, 569, 579, 817.
 Wenlock [Salop], Humbert, prior and convent of, 725-7.
 Wenlop : *see* Wallop, Nether.
 Wenlop, Richard de, 36.
 Wermewelle, Geoffrey de, 448.
 Werplesdone : *see* Worplesdon.
 Werror (Werewe) [I. W.], 698, 700.
 Westbourne (Burnham) [Sussex], letters patent dated at, 441.
 Westburi (Wesseberi), Robert de, 367-70.
 Westdone : *see* Deane, West.
 Westerham, Walter de, 164.
 Westman, Elias, 616.
 Westmeon, Westmenes : *see* Meon, West.
 Westminster [Middx.], 518, 525, 649, 706, 714, 725, 726, 772.
 ... letters, &c., dated at, 42, 43, 344, 355, 401, 494, 498, 500, 502-3, 507, 509, 512, 514, 524, 528, 698, 709, 718, 749.
 ... justices at, 401-3, 676, 711.
 ... first statute of, 771.
 Westminster, abbot and convent of, 9, 117, 316, 458, 544.
 ... abbot of, 268 *n*.
 ... abbot of, Walter de Wenlok, 543.
 Weston [? tithing in parish of St. Mary, Southampton], 539.
 ... Brounehulle in, 539.
 ... Corbet [Hants], 603.
 Westone, Henry de, 764.
 Westudordele : *see* Tytherley, West.
 Westwood [Wilts.], 436, 609, 618.
 Westyderli : *see* Tytherley, West.
 Wetherhile, William de, 69.
 Wey (Waye) river [Surrey and Hants], 392.
 Weybridge (Wabrigges) [Surrey], 607.
 Weyhill (Woe) [Hants], 91 bis, 604.
 Weylaund, Thomas de, 464, 697.
 Weymouth (Modiam) [Dorset], 429, 437, 609, 618, 753.
 Wherwell [Hants], 605.
 ... letters, &c., dated at, 44, 316.
 ... abbess and convent of, xxxii-xxxiii, 41, 58, 125, 175, 252, 315, 353, 546, 810-11, 813-14, 820, 835.
 ... Elena, abbess of, 315, 316.
 ... convent of, visitation of, 125.
 ... canon of, 58, 85, 353.
 ... prebends of, 58, 175, 353.
 Whippingham [I. W.], 335, 423, 600, 674, 750.
 Whipstode (in Fareham) [Hants], 601.
 Whitechurch [Hants], 9, 57, 420, 432, 436, 437, 604, 609, 618, 625, 636, 660-1, 664, 665-6, 756-7, 763, 796.
 White Horse (Albus Equus) [Berks.], 389.
 Whitendon (Wydindon) in West Wycombe [Bucks.], 116.
 Whitmoor [in Headley, Hants], 450.
 Whitsbury (Wychebury) [Hants], 603.
 Wibbwell, William de, 480.
 Wickham [Hants], 81, 601.
 Widihiull, John, son of Thomas de, 10.
 Widley [Hants], 601.
 Wield (Walda, Waude) [Hants], 245, 387, 421, 432, 434, 593, 605, 795.
 Wight, Isle of, 26, 524, 699.
 ... dean of the, 17, 37, 281, 327, 350, 726.
 ... deanery of the, 600, 794.
 ... lady of : *see* Aumale.
 Wigmore [Hereford], 402.
 ... abbot and convent of, 786.
 ... baron of : *see* Mortimer, Roger de.
 Wigornia (Wygornia), Alexander de, 556.
 ... Robert de, 348-50.
 Wike : *see* Wyke.
 Wilhaye, Winhale : *see* Winnall.
 Wilkswood (Wolcheswod), [in Worth Matravers, Dorset], 449.
 Willey (Weleye) [in Farnham, Surrey], 450.
 William the Conqueror, 621 *n*, 632, 777.
 ... Rufus, 777.
 ... the chaplain, 452.
 ... burgess of Southampton, 744.
 ... 'summarius' (?), 626.

- Wilmington (Welmington) [Sussex], prior of, 91.
- Wills, 355, 773, 775.
- Wiltone, Thomas de, 557.
- Wiltshire, 522, 676, 730.
- ... assizes in, 482.
- ... bishop's manors in, 393.
- Wimborne Minster [Dorset], 777.
- Wimbourne, Walter de, 419, 495, 482, 682.
- Wimer: *see* Wymer.
- Winchcombe (Wyhecumbia) [Glouc.], abbot of, 277.
- Winchelsea (Wynchelese) [Sussex], 521, 522, 525.
- Winchester, 87, 112, 348, 421, 425, 426, 451, 514, 572, 651-2, 673, 708, 720-1, 741.
- ... letters, &c., dated at, 13, 23, 24, 33, 34, 47, 50, 93, 98, 111, 113, 138, 156-9, 162, 194, 241, 260, 264, 283-4, 286, 295, 310, 320-2, 327, 430, 463, 480, 529, 589, 628, 644, 647, 766, 768, 838.
- ... Carmelites' house at, 837.
- ... cemetery of the Jews, 401, 657.
- ... Cheesehill, 837.
- ... College, 128, 335 *u.*
- ... council of, 634 *u.*
- ... Crepestre meadow, 837.
- ... customs dues at, 742.
- ... Flodstok's Mill, 837.
- ... Friars Minors' church in, 496.
- ... Jews in, lxi, 401, 657.
- ... King's Castle, 394, 519.
- ... gates:
- Castle Gate, 441.
- South Gate, 629.
- East Gate, 652, 718.
- Tuesgate, 718.
- West Gate, 441, 657.
- ... manor of the Hordarian, 666, 758; *and see* Wooton St. Laurence.
- ... St. Giles Fair, 114, 421, 434, 618, 627, 656, 660, 665, 680, 686, 719-24, 743-4, 746-8, 755-6, 758.
- ... St. Stephen's meadow, 128, 136.
- ... Segrin's Mill, 837.
- ... soke of, 282, 421, 433-4, 614, 657, 680, 686, 716, 720, 722, 746, 758.
- ... bailiff of, 277, 680.
- ... streets in, 420, 432, 597-9.
- St. Valery's Street, 441.
- ... schools of, 212, 229.
- ... suburbs of, 115, 618, 653.
- ... treasurer of, William de Ponte Arche, 621-2.
- ... East, warren in, 652, 718.
- ... West, warren in, 717.
- Winchester Cathedral, 588, 609-11, 622.
- ... churches of SS. Peter and Paul, 440.
- ... churches and chapels:
- All Saints in Bokstrete, 598.
- All Saints in Gold Street, 420, 432, 598.
- All Saints in the Vineyards, 597.
- St. Anastasia outside, 420, 432, 598, 796.
- St. Bartholomew, 598.
- Winchester, churches and chapels:
- St. Boniface, 420, 432, 598.
- St. Catherine: *see* Chilcombe.
- St. Clement, 420, 432, 598.
- St. Cross: *see* Winchester, Hospitals.
- St. Elizabeth, xxxviii-xxxix, 128, 136, 339 *u.*, 838.
- St. Elphege, 420, 432.
- St. Faith, 29, 46, 95, 420, 432, 599, 796.
- St. George, 598.
- St. Giles [in Chilcomb], 420, 432.
- St. James, 420, 432, 796.
- St. James de Albo Monasterio, 598.
- St. James outside the Gate, 11, 441.
- St. John in Montibus, 48, 166, 597.
- St. John de Heidera, 420, 432, 598.
- St. John of the Hospital, 401, 598.
- St. Laurence, 599.
- St. Margaret, 598.
- St. Martin in Alwardstrete, 598.
- St. Martin de Fossato, 598.
- St. Martin in Garstrete, 598.
- St. Martin in Vico Pergamenorum, 598.
- St. Martin by the Wall, 420, 432. *See also* Winnall.
- St. Martin in Wood Street, 420, 432, 598.
- St. Mary in Cimiterio, 598.
- St. Mary outside East Gate, 598.
- St. Mary in Gold Street, 598.
- St. Mary de Kalendis, 598.
- St. Mary de Linea Tela, 420, 432, 599.
- St. Mary in Tannerstrete, 420, 432, 598.
- St. Mary outside West Gate, 420, 432.
- St. Mary de Valle (Walle), 175, 420, 432, 598, 796.
- St. Maurice, 420, 432, 599.
- St. Michael, 420, 432.
- St. Michael in Alwardstrete, 598.
- St. Michael in Judaysmo, 598.
- St. Michael outside Kinggate, 420, 432, 598, 796.
- St. Nicholas by the Fish, 598.
- St. Nicholas outside Kinggate, 420, 432, 597.
- St. Nicholas outside the Wall, 598.
- St. Pancras, 420, 432, 598, 796.
- St. Patrick, 420, 432.
- St. Paul, 598.
- St. Peter de Albo Pane, 598.
- St. Peter in Colebroestrete, 598.
- St. Peter outside the East Gate, 597.
- St. Peter de Macello, 420, 432, 598.
- St. Peter outside the South Gate, 420, 432, 598.
- St. Petrock, 420, 432, 598.
- St. Roaldus (Rumbaldus), 420, 432, 598.
- St. Saviour, 420, 432.
- St. Stephen, 137, 420, 432, 598, 796.
- St. Swithun over Kinggate, 598.
- St. Swithun in Muldworstrate, 598.
- St. Valery, 420, 432, 441, 598.

Winchester, hospitals:

- St. Cross, xxxv, 80, 111, 112, 420, 432, 618, 623 *n.*, 735-7, 796, 798.
 ... prior or masters of: *see* Lymesii, Sancto Mario, Wendling.
 ... Albert, summarius, 626.
 ... William (? summarius), 626.
 ... St. Mary Magdalene outside, 432, 798.
 ... Newminster *or* Hyde, abbey of St. Peter (or Barnabas), xxii-xxiii, 47, 178, 179, 439-40, 586 *n.*, 588.
 abbot (prior, subprior) and convent of, xxii-xxiii, lviii, 15, 19, 33-4, 41, 48, 51 bis, 62, 179, 183, 186-9, 352, 557, 569, 588, 786.
 abbot of, 246, 248 *n.*, 616.
 abbot of: *see*
 Caningges.
 Feringges.
 Sopham.
 Geoffrey, abbot of, 439.
 Salidus, abbot of, 626.
 prior of, 616, 745.
 ... abbey of St. Mary, xxxii.
 abbess and convent of, 243, 251 bis.
 abbess of, 182.
 sub-prioress of, 182.
 confessors of:
 John de Leeceford, 251.
 John de Sibbesdon, 251 bis.
 prebendary of: *see* Kumbé.
 ... cathedral church of SS. Peter and Paul and St. Swithun, xx-xxii, lxxx, 440, 587-8, 609-11, 622, 759.
 ... patronage of, 609-15, 682-91.
 ... pontifical ornaments of, 382.
 ... priory of St. Swithun, 328, 399, 408, 424, 612-15, 622-8, 667, 676-93, 712, 739, 751, 755.
 prior, subprior, and convent of St. Swithun, 39, 83, 85, 92, 93, 130, 161, 194, 245, 281, 284-6, 294, 295, 327, 380, 410, 418, 421, 423, 425, 426, 430, 434, 436-7, 442, 445, 452, 464, 612, 617-30, 640, 643-4, 655, 665, 676, 712, 716-17, 755, 824.
 chapel of the Virgin in, 643.
 chapter of, 376, 438 *n.*, 452, 518, 616, 662-3.
 presidents of, 640-4.
 Proctors of:
 William de la Brome, 644.
 John de Braytone, Nicholas de Mercwelle, William de Salford, John de Sibbesdon, 662-3.
 bible, xlv, 84, 712.
 bishop abbot of, 613, 678, 686, 692, 758.
 differences with Bishop Nicholas, xxi, 380 *n.*, 400 *n.*, 644, 647, 664.
 ... excused from account, 284-5.
 kitchen of, 399.
 loan desired by, 333.
 masses:
 for Bishop Nicholas of Ely, 83.

Winchester priory, masses:

- for John de Pontissara, 83.
 services required by bishop, lvi-lviii, 425-6; 655-69, 755-64.
 serjeanties in, 655, 680, 716.
 standard-bearer of, 612.
 supplies confessor to St. Mary's, 251.
 visitation of, 295, 327, 640.
 prior of, 80, 245, 323, 328-9, 382, 387, 389, 390, 400, 410, 557, 594, 596, 617, 641, 655-65, 716-17.
 *priors of:
 Valerian, 615.
 Simcon, 614, 621.
 Robert, 624, 629.
 Ingulf, 620.
 Walter, 666, 757.
 ... his niece, 666, 757.
 Valentine, 290-1, 399, 400 *n.*, 45, 662-3.
 John of Duseville, 400 *n.*
 Andrew of London.
 John de Vrenilla.
 Adam de Farnham.
 Henry de Mercwelle.
 William de Basing.
 Richard de Enford, 556.
 Henry Wodeloc (*alias* de Mercwelle), 72-7, 81, 83, 158 *n.*, 285 *n.*, 640, 779, 793, 801-3, 833. *And see* Winchester, bishops of.
 subprior of, 382, 642, 655, 664; *and see* Vrenilla, Mercwelle.
 third prior of, 642, 655.
 officers of, 623, 655, 683, 685.
 almoner of, 84, 642, 655.
 anniversarius, 655, 660, 762.
 camerarius, 655, 758.
 cantor, 177, 655, 664.
 curtarius, 655.
 cellarer of, 9, 643; *and see* Northwolde.
 cook, 643.
 hordarian of, 387, 389, 641, 643, 655, 657-8, 667, 757-9.
 hostillarius, 655.
 infirmarius, 655; *and see* Sibbesdon.
 master of the works, 655.
 precentor of, 177, 655, 664.
 sacrist of, 84, 382, 655-6, 664.
 monks of (1325), 556.
 ... diocese of, 25.
 visitation of, lxxvi, 275, 277, 278, 288, 290.
 consistory court, 88.
 ... seal of, 18, 258.
 clergy of, 376.
 imprisoned clerks of, lxii-lxiv, 279.
 castles belonging to, xix.
 manors belonging to, xix.
 schools in, 212, 229.
 guardian of spirituals: *see* Hales.
 custodians of Hamelton: *see* Sancto Claro.
 ... archdeacon of, 86, 169, 325, 616, 617, 767; *and see*:
 Hellestone.

Winchester, archdeacon of, *see*

Sancto Austolo.

Lamore.

Sinobaldi.

Rupibus, H. de.

Popes (Boniface VIII).

Richer [*c.* 1124], 621-2.Ralph (*c.* 1170), 412, 624, 626, 627, 629.

Roger (1285), 452.

Roger (*c.* 1215).

... niece of, 666, 757.

... archdeaconry of, 597, 796.

... dean of, 36, 37, 114, 350, 586, 588.

... deanery of, 597, 795.

... bishop of, 389.

... bishops of:

clerks of, 243.

patronage of, 794-8.*

Birinus, 610.

Ethelwold (Adelwold), St., 611, 629, 630.

Stigand, 634 *n.*

Walkelin, 621, 634.

William Gyffard, 440, 462 *n.*, 612, 620, 621, 623.

... chaplains of:

Adam, 626.

Bernard, 621.

Gerald, 621-2.

Richard, 621-2.

Robert, 626.

Henry of Blois, 81, 435, 462 *n.*, 612, 618, 622-9.

Richard Toelive, 412, 628, 666, 757.

... niece of, 666, 757.

Godfrey Lucy, 451, 628, 666, 713, 739, 741, 756-7.

... his nephew: *see* Hiot.... steward of: *see* Turville (Maurice).Pierre des Roches, 390, 402, 410, 543 *n.*, 613, 628, 652, 661, 666, 707-8, 709, 717, 748, 757-8.

... his treasurer, 665, 757-8.

William de Ralegh, 1, 17, 245, 435, 667, 709, 721, 748, 751, 753 *n.*, 757-8.... chamberlain of: *see* Twyford, John de.... official and vicar of: *see* Feringe.Aymer de Lusignan (*or* Valence), 2, 418, 464, 597, 643, 709, 725-7, 746-9, 750, 752.... official of: *see* Careville, Feringes.

... chaplain of, Guy, 726.

... official of: *see* Careville, Feringes.

... chaplain of, Guy, 726.

John Gervais, 245, 296, 418, 464, 597, 614, 642, 645, 695, 709, 727, 743, 744, 752.

... his executors, 727.

Nicholas of Ely, 7, 8 bis, 11, 12, 13, 83, 185, 251, 263-5, 291, 373, 381 *n.*, 400 *n.*, 418, 437, 464, 491, 592 *n.*, 596 *n.*, 609 *n.*, 615, 628 *n.*, 640, 644, 649, 655 *n.*, 664, 691, 712, 718, 727, 733, 739, 750, 751, 755, 764.

Winchester, bishops of:

Nicholas of Ely, his executors, 263,

718, 733. *See* Staunford, R. de.... nephew of: *see* Audeby.... official of: *see* Nicholas de Bokeland.... proctor of: *see* Aucona.... vicar of: *see* Nicholas de Bokeland.

John de Pontissara:

archdeacon of Exeter, 250 *n.*, 309, 373-5.

chaplain to Pope Martin IV, 310.

appointed judge by pope, lxxxii, 317-22.

biographical notices, v-xiv, cix-exiii.

his cellars, xlv.

his character, xix.

his connexion with Oxford, xlviii, 847.

founder chapel of St. Elizabeth, xxxviii, 128, 837.

guards the coast, xlviii, 524.

liberty of, 191.

his manors in Oxfordshire, 300.

his property in France, 837-8.

masses for, 83, 130.

ordinations by, 35, 326.

possessions of, xlv-xlvi.

represents papal see, 96.

his rights of wardship and marriage, his seal, lxiv.

apparitor of, Robert the clerk, 588.

attorneys of: *see* Bartone, P. de;

Farham; Flode; Frollebury;

Gordon; Hengham; Herierd;

Hoyville; Lyskeret; Waverley,

P., abbot of; Stephen de la Tye;

John de Warewyk; John de

Hatfeld; William de Lysurs;

John Colard; Robert de Foxle;

John Drageseurd; Robert Page,

Gilbert le Fisserre; Edward de

Warham; William de Cusins;

William Seleworth.

bailiff of, 275.

... John le Maresoll, 653.

chaplains of: *see* Bedewinde, W.

de; Gateley, J. de; Maydene-

stane, E. de; Maydenestane, R.

de; Stanforde, R. de.

clerks of, 309. *See* Avebury; Bar-

thonia; Cumbe; Essex; Eston;

Farham, G. de; Farham, S. de;

Fleming, J. le; Hellestone, N. de;

Lecford, J. de; London, H. de;

Lyskeret, P. de; Maydenestane,

E. de; Maydenestane, T. de; Mol-

tone; Pichford; Preston; Romes-

eye; Sancto Cirico; Shorteford;

Sinobaldi; Stratton; Symons;

Tripacy; Welewuk; Weulug.

commissaries of: *see* Barton; G.

and S. de Farham; Hellestone;

precentor of St. Swithun; Henry,

prior of St. Swithun.

his constable at Taunton, 395.

Winchester, bishops of:

- John de Pontissara (*contd.*):
 controllers of his wardrobe: *see*
 Maydenestane; Schelton.
 his cook: *see* Certeseye, Robert de.
 godson of: *see* Panon.
 his grooms: *see* Chieddestane;
 Worsted.
 Joan, mother of, 446, 448.
 marshal of, 657.
 official of, 460, 820-1. *See* Helle-
 stone; Simplingham; Sancto
 Austolo, P. de.
 his proctors in France: *see* Pontis-
 sara (David de); Pontefrigido.
 his proctor for Holy Land subsidy:
see Essex.
 his proctors in Roman Court:
 Novario, Guido de, 271.
 Theatinus, Matthew, 271.
 Warefield, Edmund de, 271.
 procurators of: *see* Fleming, John
 le; Leeferd, J. de; Lech,
 William de; Muleford, John de;
 Lyskeret, P. de; Sancto Austolo,
 P. de.
 steward of, 276: *See* Hoyvile;
 Wenling.
 ... form of oath for, 262.
 synodal statutes of, xlii, 207-239.
 his vicars in spirituals: *see* Farham,
 G. and S. de; Harwedon, R. de;
 Hellestone; Ivingcho; Leeferd, J.
 de; official of Winchester, W.
 Ros; Winchester, prior of; Wol-
 vesey, P., treasurer of.
 Henry (Woodlock), 133 *n.*1, 158 *n.*,
 207, 228 *n.*, 335 *n.*; and *see* St.
 Swithun's, priors of.
 John de Stratford, 556 *n.*
 William of Wykeham, 337 *n.*
 Cardinal Beaufort, 335 *n.*
- Winchfield (Wyncheffeld) [Hants], 321, 603.
 ... Nicholas, rector of, 465.
 Windlesham [Surrey], 607.
 Windsor [Berks.], letters dated at, 749, 751.
 ... itinerant justices at, 296.
 Winegod (Wyncgod), Robert, 665, 756.
 Wingham (Wyngeham) [Kent], 382.
 ... letters dated at, 517-19.
 Winnall (Wilhayne, Winhale) [in Win-
 chester], 6, 332, 420, 432, 465, 795.
 ... St. Martin, 599.
 Winslade (Wynneslound) [Hants], 602.
 Witney [Hants], letters dated at, 252, 267.
 ... prioress and convent of, 112, 145, 241,
 321.
 ... subprioress and convent of, 67.
 ... convent of, 98, 299, 509.
 ... prioress of, Cecilia Banastre, 67 *n.*509.
 ... Alice de Dunmere, 98.
 ... third prioress of, Juliane de Morhake,
 98.
 Wintonia, Adam de, 764.
 ... Alexander de, 556.
 ... Andrew de, 617.
- Wintonia, Bartholomew de, abbot of
 Chertsey, 262.
 ... Henry de, prior of Mottisfont, 366.
 ... Herbert de, 412.
 ... John de, 159.
 ... Peter de, 31.
 ... Richard de, 55, 150 bis, 556.
 ... Robert de, 764.
 ... Simon de, 453, 484, 513-14, 652, 756.
See also Sutton.
 ... Stephen de, 764.
 ... Thomas de, 617.
 executors of, 730.
 ... Thomas de (rector of Godshill), 335,
 749.
 ... Walter de, 8.
 Wishanger (Wyshangre) [in Headley,
 Hants], 388, 594, 725.
 Wisley (Wysley) [Surrey], 608.
 Witley (Wytteley) [Surrey], 608.
 Witney (Witteneye) [Oxon.], manor of,
 292, 293, 298, 389, 421, 434, 465, 594.
 ... bailiff of: *see* Ichene.
 ... liberties of church of Winchester in,
 292, 293, 298.
 ... chase in, 676, 714-15.
 ... burgesses of, 545.
 ... church of, 420, 432, 515, 610, 797.
 ... William, parson of, 714-15.
 ... letters, &c., dated at, 20.
 Wlwich: *see* Elwell.
 Wode, Richard Ate, 592.
 Wodecote: *see* Woodcot.
 Wodefaud, William de, 485.
 Wodegarstone: *see* Woodgarston.
 Wodelok, Henry: *see* Winchester, prior of
 St. Swithun's, and bishop of.
 ... Nicholas, 484.
 ... Richard, 158.
 Wodeton: *see* Wootton.
 Wodward, Richard, 484.
 Wodynton: *see* Wotton, 54.
 Woe, Wou, la: *see* Weyhill.
 Woileton, Woyleton: *see* Wootton.
 Woking (Wockingg) [Surrey], 49, 176, 607.
 Wolchercheawe, William de, 520.
 Wolcheswod: *see* Wilkswood.
 Woldingham [Surrey], 606.
 Wolesworthe, Roger de, 180.
 Wolkenested: *see* Godstone.
 Wolleward, Philip, 507.
 Wollope, Richard de, 556.
 Wolmer Forest [Hants], 396, 450.
 Wolpettie, la [? in Headley, Hants], 450;
see also Waltham, Bishop's.
 Wolsarton: *see* Woolgarston.
 Wolvputte: *see* Waltham, Bishop's.
 Wolverhampton [Stafford], 777.
 Wolverhampton, William de, 28.
 Wolverton (Wolfreton) [Hants], 174, 181,
 602.
 Wolvesey [in Winchester], 6, 128, 136,
 421, 433, 473, 495, 542, 614, 629, 648,
 656, 680, 686, 725, 755, 764, 796, 837.
 ... letters, &c., dated at, 10, 20, 22, 25, 26,
 40, 53, 59, 65, 66, 67, 68, 79, 99, 112,

- 114, 115, 122, 124-7, 132, 134-6, 141-8, 158-64, 167-74, 176, 178, 180-1, 296, 318-19, 463, 465, 497, 543, 589, 712, 779-80, 837-8.
- Wolsey, postern from into cathedral, 759
- ... steward of: *see* Hayville.
- ... treasurer of, 132, 191, 666, 757.
- ... : *see* Farham; John the dean; Lyskeret.
- Wolseye, Geoffrey de: *see* Farham.
- Wolward, Semannus, 702.
- ... his wife, Alice, 703.
- ... William, Thomas, son of, 703.
- ... Eva, wife of, 703.
- ... Alice, wife of Thomas, 703.
- Wonefred, John de, 137.
- Wonersh [Surrey], 608.
- Wonston (Wonsington) [Hants], 86, 420, 432, 604, 618, 621, 625, 760, 795.
- Woodcott (Wodecote) [Hants], 161, 605.
- ... vicar of, Roland, 162.
- Woodgarston [in Wootton St. Laurence, Hants], 289.
- Woodhay, East (Wydehay), [Hants], 148, 388, 420-1, 432, 434, 593, 605, 510, 625, 629, 795, 838.
- Woodmansterne (Wodemerestorne) [Surrey], 606.
- Woodstock [Oxon.], 495.
- Woolbeding (Wulbedone) [Sussex], 298.
- Woolgarston [in Corfe Castle, Dorset], 446, 448, 449.
- Woolstone [in Uffington, Berks.], 436, 618.
- Wootton St. Laurence (Wyntone) [Hants], 81, 82, 85 bis, 92, 93, 160, 273, 288, 420, 432, 436, 500, 602, 618, 625, 661, 666, 712, 733 *n.*, 756, 758, 760, 763, 795.
- ... ordination of vicarage, 92, 93.
- ... letters, &c., dated at, 14.
- ... [I. W.], 8, 177, 600.
- Worcester, priory of, 681.
- ... bishops of, Oswald, 633 *n.*
- ... Adolphus, 633 *n.*
- ... St. Wulstan I, 634.
- ... St. Wulstan II, 633.
- ... Roger, 629.
- ... Godfrey Giffard, 268 *n.*, 596.
- Wordi: *see* Worthy.
- Wordie, Richard de, 702.
- Worldham, West [Hants], 601.
- ... East [Hants] (Great Worldham), 69, 141, 343, 601.
- Worplesdon [Surrey], 261, 608.
- Worsted, John de, 445.
- Worstone: *see* Wroughton.
- Worth Matravers [Dorset], 448.
- Worthy, Abbots [Hants], 62, 440, 605.
- ... Headbourne (Mortimer) [Hants], 32, 173, 590.
- ... chapel of St. Swithun, 598.
- ... King's [Hants], 21, 41, 66, 605.
- ... (Comitis) [Hants], 12, 13 bis, 420, 432, 436, 605, 609, 618, 621, 760, 795.
- Worting [Hants], 602.
- Wortone: *see* Wootton.
- Wotimk, Robert Achard de, 288.
- Wotton (Wodyngton) [Surrey], 54, 59, 161, 351, 607.
- ... : *see* Wootton St. Laurence.
- Wotton, Herbert de, 288.
- ... Walter de, 852.
- Woxebrigges, William de, 764.
- Wrekelesham, Luke de, 389.
- Wroughton (Elyndon, Elendone, Worstone, Elledone) [Wilts.], 4, 156, 181, 387, 420, 431, 436, 437, 593, 609, 618, 621, 622, 625, 797, 838.
- Wulstan, St., bishop of Worcester, 633.
- Wychem: *see* Wykeham.
- Wyche, St., Richard de, bishop of Chichester, 705.
- Wycher, William; Richard, son of, 703.
- Wychwood [Oxford], forest of, 715.
- Wyckewan, William de, 268 *n.* *Ant see* York, archbishops of.
- Wycombe, West (Haverlyngdon) [Bucks.], 116, 420, 432, 609, 797.
- ... hundred of, 676.
- ... manor of, 421, 434.
- ... chase in, 676.
- ... letters dated at, 16, 311-12.
- Wycombe, Walter de, 48.
- Wydehay: *see* Woodhay, East.
- Wydehay, William de, 10.
- Wyndindon: *see* Whitendon.
- Wygmore: *see* Wigmore.
- Wyk (Weeke): *see* Winchester, St. Mary de Valle.
- Wyke Regis [Dorset], 420, 429, 431, 437, 609, 618, 625 bis, 753, 797.
- Wyke. *See also* Week.
- Wyke (Wike), Valentine de, 666-7, 756, 758. *See also* Becke.
- Wykeham (Wychem), Ralph de, 467.
- ... Richard de, 176.
- Wykhambrook, Richard de, 98.
- Wylebi, Philip de, 724.
- Wyli: *see* Stockton.
- Wylinton, Robert de, 146, 177.
- Wyly, Hugh de, 557.
- Wymbisse, Nicholas de, 47.
- Wymbourne: *see* Wimbourne.
- Wymer, falconer of Richard I, 666, 757.
- Wymering [Hants], 165, 247, 600.
- Wymfyngtone: *see* Wonston.
- Wymondham [Norfolk], 615.
- ... prior and convent of, 787.
- Wynchard, Robert, Agnes, wife of, 701.
- Wyncheftud: *see* Winchfield.
- Wynchmere, Richard de, 176.
- Wyndesores, John de, 504.
- Wynefred, Robert (or William) de, 38.
- Wynford, John de, 9.
- Wyngeham: *see* Tongham.
- Wyngeham (Wyngehoun), Geoffrey de, 593, 596.
- ... Hugh de, 388.
- ... John de, 61.
- Wynghershill, John de, 597.
- Wynhale, William de, 556.
- Wynton: *see* Wintonia.
- Wyntone: *see* Wootton St. Laurence.

- Wyntreshull, Beatrice de, 143.
 ... William de, executors of:
 his wife Beatrice, 729.
 William de Wyntreshull, 729.
 Wyppestrode, H. de, Roger, son of, 500.
 Wyppingham : *see* Whippingham.
 Wyshangre : *see* Wishanger.
 Wytecherch : *see* Whitechurch.
 Wytst, Robert de, 703.
 Wyttene : *see* Witney.
 Wyvenhull, William de, 593.
 Wyvelingham, Walter de, 57.

 Yarmouth (Eremue) [I. W.], 26, 600.
 Yateley (Gatcle) [Hants], 66.
 Yaverland [I. W.], 600.
 Ychene : *see* Ithen.
 Yenna, Ymbert de, 5, 281.
 Verdily, Fabian de, 288.

 York, 454.
 ... St. Mary's, abbot and convent of, 787.
 ... archbishop of, 55, 277.
 ... dispute with Canterbury, 201-3.
 ... archbishop of, Aldred, 633.
 ... Thomas I, canon of Bayeux, 633.
 ... Walter de Gray, 537.
 ... John le Romeyn, 454 *n.*, 493 *n.*
 ... Thurstinus, 441.
 ... William de Wickwane, 277 *n.*, 453,
 454.
 ... St. Wulstan I, 634 *n.*
 ... archdeacon of : *see* Amadeus.
 ... dean of : *see* Suwerk.
 ... treasurer of : *see* Clare, Colonna.
 Yspania, James de, 5, 249, 264.
 Yuchurst : *see* Ewhurst.
 Yuetto (Sneto), Robert de, 665-6, 756-7.
 Yvanus, 253.
 Ywetys : *see* Minstead.

